

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄

Διαδικαστικά Θέματα

ΜΕΡΟΣ Β΄

A. Εισαγωγή

B. Κανόνες εποπτείας ΤτΕ, μαρτυρικές καταθέσεις

Γ. Δανειοδοτήσεις προς ΜΜΕ

Γ.1 Εισαγωγή

Γ.2 (ζήτημα αξίας άυλων τίτλων)

Γ.3.Ευρήματα ανά επιχείρηση ή όμιλο επιχειρήσεων. Δανειοδότηση ,εξέλιξη πιστώσεων, τρέχουσα κατάσταση, ρυθμίσεις, σύμφωνα με το έγγραφο αποδεικτικό υλικό και τις καταθέσεις των μαρτύρων (STAR, ANT1, ΠΗΓΑΣΟΣ, ALPHA, MEGA, ΔΟΛ, ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ, ALTER, ΑΥΓΗ, ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ, ΣΚΑΙ, ΚΗΡΥΚΑΣ,)

Γ.4 Ευρήματα ανά επιχείρηση ή όμιλο επιχειρήσεων. Δανειοδότηση ,εξέλιξη πιστώσεων, τρέχουσα κατάσταση, ρυθμίσεις, σύμφωνα με το έγγραφο αποδεικτικό υλικό (MAD TV, REAL MEDIA, ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ, , ΙΔΕΟΔΡΟΜΙΟ, ΕΒΕ, ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, KONTRA MEDIA)

Γ.5 Καταγγελίες εργαζομένων σε ΜΜΕ που κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή και ενέργειες αυτής

Δ. Δανειοδοτήσεις προς πολιτικά κόμματα

Δ.1 Κρατική χρηματοδότηση , εκχώρηση αυτής (καταθέσεις Πάσχας – Παπαγιαννίδου- Προβόπουλος), νομοθετικές ρυθμίσεις, συνέπειες , εκτιμήσεις

Δ.2 Ευρήματα ανά πολιτικό κόμμα. Δανειοδότηση ,εξέλιξη πιστώσεων, τρέχουσα κατάσταση, ρυθμίσεις, σύμφωνα με το έγγραφο αποδεικτικό υλικό και τις καταθέσεις των μαρτύρων (ΝΔ, ΠΑΣΟΚ, ΚΚΕ, ΣΥΡΙΖΑ)

Δ.3 Τι κατέθεσαν οι μάρτυρες- εκπρόσωποι των Τραπεζών για τα δάνεια των κομμάτων

Δ.4. Αναφορά στην Αγροτική Τράπεζα στο Πόρισμα Καλούδη

Δ.5. Ποινική δικογραφία που σχηματίστηκε μετά την πορισματική αναφορά του κυρίου Εισαγγελέα Καλούδη

Συνοπτική παρουσίαση της πορισματικής αναφοράς ,

Διάταξη με την οποία τέθηκε στο αρχείο . Εκτιμήσεις πρόταση

ΣΤ. Συμπεράσματα

I. Προτάσεις

ΜΕΡΟΣ Γ΄

Γνώμες μειοψηφίας

ΜΕΡΟΣ Δ΄

Έγκριση του Πορίσματος

ΜΕΡΟΣ Α΄ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ

ΟΝΟΜΑΤΑ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

ΜΕΡΟΣ Β΄

A. Εισαγωγή

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Η Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής για τη διερεύνηση της νομιμότητας της δανειοδότησης κομμάτων και ΜΜΕ συστάθηκε στις 19/04/2016 με ομόφωνη απόφαση της Βουλής.

Με την έναρξη των εργασιών της ξεκίνησε επιτέλους διαδικασία έρευνας ενός τομέα της δημόσιας ζωής του τόπου, στον οποίο επανειλημμένα είχαν επισημανθεί πλήθος διαχρονικών παθογενειών.

Από τη μεταπολίτευση και μετά, ασφαλώς με ευθύνη κυβερνήσεων και κομμάτων, ουδέποτε είχαν διερευνηθεί σε βάθος και σε έκταση πρόσωπα, σχέσεις, συναλλαγές που συγκροτούν το τοπίο μιας από τις πλέον δυναμικές πλευρές της πολιτικής και οικονομικής ζωής στη χώρα, οι δραστηριότητες της οποίας επηρεάζουν τη σκέψη, τις πολιτικές προτιμήσεις, την κοινωνική αντίληψη, τη ζωή εν τέλει, εκατομμυρίων Ελληνίδων και Ελλήνων.

Βασική αποστολή της Επιτροπής ήταν να διερευνήσει όλες χωρίς διάκριση ή εξαιρέσεις τις πτυχές των δανειοδοτήσεων κομμάτων και μέσων επικοινωνίας. Εντάχθηκε εξ αρχής σε μια στρατηγική για την καταπολέμηση της διαφθοράς και την ενίσχυση της διαφάνειας στο δημόσιο βίο. Βούληση του Σώματος υπήρξε να συμβάλει με συντεταγμένο τρόπο στο να μπει επιτέλους ένα τέλος στο καθεστώς αδιαφάνειας και ανομίας, που χαρακτήρισε πολλές κρίσιμες πλευρές της πολιτικής και οικονομικής κατάστασης στη χώρα για δεκαετίες.

Η πρωτοβουλία για τη συγκρότηση της Εξεταστικής Επιτροπής είναι βέβαιο ότι έτυχε μεγάλης επιδοκμασίας από τον ελληνικό λαό. Υπήρξε μια καλή ευκαιρία, μια πρόκληση για όλους μας να θέσουμε επιτέλους «τον δάκτυλον επί τον τύπον των ήλων». Η εντολή υποχρέωνε σε βάθος έρευνα, εξαντλητικό διάλογο, κατάθεση συγκεκριμένων προτάσεων για την διεύρυνση της έρευνας. Τελικός σκοπός ήταν εξ αρχής, αφού με τόλμη και αποφασιστικότητα εξετάσουμε και ανακαλύψουμε όσα στοιχεία υπήρξαν επιλήψιμα, να καταλήξουμε σε ένα συμπέρασμα. Να υπηρετήσουμε με αίσθημα ευθύνης το κεντρικό αίτημα του ελληνικού λαού να δοθεί τέλος σε ό,τι αμαρτωλό, σάπιο και διεφθαρμένο ταλανίζει τη χώρα και την κοινωνία μας. Να εξετάσουμε εάν υπήρχε αλληλοσύνδεση οικονομικών και πολιτικών παραγόντων και πώς λειτουργούσε στο σύστημα εξουσίας σε σχέση με την επιδίωξη απόληψης μέγιστου κέρδους και όσο μεγαλύτερης πολιτικής επιρροής ήταν δυνατόν εκ μέρους των εκδοτικών και γενικά των συγκροτημάτων στο χώρο της ενημέρωσης. Με άλλα λόγια να εισχωρήσουμε στο σύστημα πολιτικής και οικονομικής, θεσμικής και εξωθεσμικής εξουσίας, που όχι μόνο δεν κάμφθηκε,

αλλά θέριψε ακόμα περισσότερο την περίοδο της κρίσης που οικοδομήθηκε τις τελευταίες δεκαετίες και οδήγησε τη χώρα στο χείλος της καταστροφής. Η συζήτηση απαιτούσε εξ αρχής τόλμη και ειλικρίνεια, ώστε να μην παραδοθούν στη λήθη έργα και ημέρες ενός διεφθαρμένου συστήματος, που εν πολλοίς ευθύνεται για την σημερινή κατάσταση της χώρας και της κοινωνίας.

Πρέπει να σημειώσουμε εισαγωγικώς ότι τα μέλη της Επιτροπής ανταποκρίθηκαν σ' αυτό το καθήκον με ευσυνειδησία και αντοχή. Οι επιμέρους εκτιμήσεις εκάστου μέλους τόσο για τη σοβαρότητα του φαινομένου όσο και για τη χρησιμότητα του έργου της επιτροπής, δεν εμπόδισαν την, σε γενικές γραμμές, ομαλή λειτουργία της Επιτροπής, την εξέταση των πραγμάτων γενικότερα.

Στη Βουλή από τα χείλη του πρωθυπουργού ακούστηκαν ποσά για δάνεια κομμάτων ιλιγγιώδους ύψους που εν πολλοίς επιβεβαιώθηκαν από τους αρχηγούς όλων των κομμάτων αλλά και από τα ευρήματα της πολύμηνης διαδικασίας εξέτασης. Ο ελληνικός λαός πληροφορήθηκε, επίσης για δάνεια που οφείλουν οι επιχειρήσεις των ΜΜΕ που εγγίζουν του 1,3 δις ευρώ, και οφειλές των κομμάτων της ΝΔ και ΠΑΣΟΚ που ξεπερνούν τα 400 εκατομμύρια. Για όλα αυτά πρέπει να δοθούν απαντήσεις. Απαντήσεις που ελπίζουμε να αποτελέσουν αποφασιστικό βήμα αποκατάστασης, σε ένα βαθμό, της τιμής και της αξιοπιστίας του πολιτικού συστήματος και των κομμάτων, δηλαδή της ίδιας της Δημοκρατίας.

Δεν μπορεί να μην αναφερθεί εισαγωγικώς ότι όσα εντοπίστηκαν σχετικά με τη δανειοδότηση ειδικά των κομμάτων είχαν προηγούμενα περιληφθεί εν πολλοίς σε διεθνή κείμενα τόσο της Σύμβασης GRECO «Για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων» τρίτη αξιολόγηση), όσο και της έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 3.2.2014 για τη Διαφθορά, που οι διαπιστώσεις τους βοήθησαν σημαντικά το έργο της Επιτροπής μας.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΜΜΕ:

Το ισχύον Σύνταγμα κατοχυρώνει, στο άρθρο 5^Α, την ελευθερία στην πληροφόρηση. Τους μόνους περιορισμούς που αναγνωρίζει ως αναγκαίους είναι εκείνοι που προβλέπονται ρητά και περιοριστικά και σχετίζονται με την εθνική ασφάλεια, την καταπολέμηση του εγκλήματος και την εν γένει προστασία των ατομικών δικαιωμάτων. Στην παράγραφο 9 του άρθρου 14 το Σύνταγμα επιβάλλει την υποχρέωση διαφάνειας στα οικονομικά των ΜΜΕ ενώ ορίζει ως υποχρεωτική την προστασία της πολυφωνίας στο πεδίο της ενημέρωσης. Προκειμένου για την τηλεόραση είναι γνωστό ότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 15 παρ.2 του Συντάγματος οι επιχειρήσεις αυτού του κλάδου των ΜΜΕ επιβάλλεται να λειτουργούν υπό την εποπτεία του Κράτους, διασφαλίζοντας σε κάθε περίπτωση την αντικειμενική και πλουραλιστική πληροφόρηση.

Υπό γενική έννοια η τηλεόραση είναι, μαζί με την εκπαίδευση, η σημαντικότερη πηγή γνώσης και πληροφόρησης για τα τεκταινόμενα σε μια χώρα αλλά και τον κόσμο ολόκληρο. Εξίσου, συμβάλλει αποφασιστικά στην παραγωγή πολιτισμικής συνείδησης, με τη δημιουργία προτύπων, στην επιβολή και όχι απλώς στην

καθιέρωση αξιών ζωής . Είναι φανερό ότι διανύουμε μία εποχή τεράστιας τεχνολογικής έκρηξης. Τα επιτεύγματα των τελευταίων 20 ή 30 χρόνων στη τεχνολογία εξισώνονται ίσως τα επιτεύγματα όλων των προηγούμενων αιώνων της ανθρώπινης Ιστορίας. Οι δυνατότητες που παρέχονται από τη νέα τεχνολογία έχουν αλλάξει ριζικά την εικόνα της ανθρώπινης επικοινωνίας, και μεταβάλλουν ουσιαστικά τους όρους των κοινωνικών εξελίξεων και κατ' επέκταση την πορεία της Ιστορίας του Ανθρώπου. Η κοινωνική και πολιτική δύναμη βρίσκεται σήμερα στην τεχνολογία. Η ταχύτητα μετάδοσης των πληροφοριών καθίσταται κρίσιμη παράμετρος ενός μαζικότερου παρά ποτέ επηρεασμού της κοινής γνώμης. Τα εθνικά σύνορα έχουν από καιρό να είναι εμπόδια σ' αυτό. Η διάδοση μιας είδησης τη στιγμή που συμβαίνει το γεγονός μέχρι και στην τελευταία γωνιά της Γης, μηδενίζει το χώρο και το χρόνο. Δίνει στην Ιστορία παγκόσμια διάσταση. Όλοι οι άνθρωποι της Γης είμαστε παίκτες και θεατές στην ίδια παγκόσμια θεατρική αίθουσα και σκηνή της Ιστορίας. Μόνο που το έργο που κάθε φορά παίζεται στην παγκόσμια αυτή σκηνή δεν το ορίζουν κατά κανόνα οι Λαοί, αλλά επιλέγεται από τον πανίσχυρο και συχνά αόρατο σκηνοθέτη της πληροφόρησης. Καθώς η πληροφόρηση δεν είναι απλά μία ενημερωτική, εκπαιδευτική διαδικασία με σκοπό την τελειοποίηση του κάθε ανθρώπου στο μορφωτικό επίπεδο, αλλά έχει τεράστια πολιτική σημασία και λειτουργία, κανονικά θα έπρεπε να την εξουσιάζει ο λαός. Όμως δεν συμβαίνει αυτό, ή δεν συμβαίνει ακριβώς αυτό, αφού η βούληση του λαού για χρήση της πολιτικής του δύναμης δεν προσδιορίζεται ελεύθερα από τον ίδιο, αλλά την κατευθύνει έντεχνα εκείνος που μπορεί να την επηρεάσει. Και είναι ευνόητο ότι μπορεί να την επηρεάσει αυτός που πληροφορεί το λαό, τον ενημερώνει, του παρέχει το υλικό για το σχηματισμό της θέλησης και της γνώμης του.

Και ιδού το κρίσιμο ερώτημα: Ποιος διαθέτει αυτή την τεράστια δύναμη να επηρεάζει τη θέληση και τη γνώμη του λαού και εν τέλει να επηρεάζει και να ελέγχει τις πολιτικές εξελίξεις; Σε μία δημοκρατική κοινωνία, στην οποία λειτουργούν απρόσκοπτα οι θεσμοί και εφαρμόζονται οι αποφάσεις των Ανωτάτων Δικαστηρίων, θα έπρεπε «εξ ορισμού» τα ΜΜΕ να ανήκουν σε οντότητες που θα λειτουργούν σε καθεστώς πλήρους διαφάνειας τόσο των οικονομικών τους, όσο και των μεταξύ τους διασυνδέσεων. Ο έντονα δημόσιος χαρακτήρας του ελέγχου μεταφράζεται με τον τρόπον αυτόν σε έλεγχο από το λαό που είναι και το ζητούμενο. Όμως δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο, αφού σήμερα τα ΜΜΕ ανήκουν σε επιχειρηματίες, που διαπλεκόμενοι με τις τράπεζες και το πολιτικό σύστημα απέκτησαν τεράστια δύναμη και οδήγησαν την πληροφόρηση και την ενημέρωση σε απίστευτη παρακμή και απαξίωση. Έτσι, για άλλη μία φορά, μία εμφανιζόμενη ως φιλελεύθερη κατάκτηση, με την καταχρηστική αξιοποίηση της τεχνολογίας άλλα και της τεχνικής της χειραγώγησης κατέληξε να αποβεί κίνδυνος για την ευθυκρισία, το αμερόληπτο της βούλησης, την ίδια την ελευθερία του πολίτη, την οποία υποτίθεται ότι την εκφράζει και υποστηρίζει.

Από άποψη αρχής τα ΜΜΕ θα έπρεπε να επιτελούν σε μία δημοκρατική κοινωνία σημαντικό λειτουργήμα, γι' αυτό άλλωστε επειδή δηλαδή η ενημέρωση

είναι ζωτική ανάγκη μιας δημοκρατικής κοινωνίας, αποκτούν τεράστια δύναμη. Είναι φορείς της ελεύθερης διάδοσης των ιδεών, καλλιέργειας της τέχνης και της επιστήμης, έκφρασης των θρησκευτικών πεποιθήσεων, άμεσης πληροφόρησης και ενημέρωσης των πολιτών, είναι μέσο επαφής των ατόμων με δημόσιες συζητήσεις. Πρέπει σε κάθε περίπτωση να είναι μέσο ελέγχου της εξουσίας και του τρόπου άσκησης της από τους εκάστοτε κυβερνώντες.

Όμως τα πράγματα στη χώρα εξελίχθηκαν διαφορετικά . Υπήρξε εν πολλοίς εκτροπή του ρόλου, της λειτουργίας και του σκοπού πολλών ΜΜΕ. Από φορείς υπεύθυνης πολυφωνικής, δημοκρατικής ενημέρωσης, εξαλλάχθηκαν σε επιχειρηματικές οντότητες παραπληροφόρησης, διαπλοκής, υποκουλτούρας και εξαχρείωσης των πάντων. Στο τηλεοπτικό τομέα, μάλιστα, η εκτροπή οδήγησε σε ατραπούς εκτός νομιμότητας, αφού για 27 ολόκληρα χρόνια λειτουργούν ουσιαστικά στα όρια της ανοχής του κράτους, χωρίς μέχρι σήμερα να αποκτήσουν την απαιτούμενη σταθερή διοικητική άδεια χρήσης των συχνοτήτων, που είναι δημόσιο αγαθό και σαν τέτοια δεν νοείται η παράνομη χρήση τους. Ελλείπει το στοιχείο της νομιμότητας γιατί μέχρι σήμερα κανένα από τα κανάλια των ΜΜΕ δεν έχει αδειοδότηση με όρους ισότητας διαφάνειας και εφαρμογής σταθερών διαχρονικών κανόνων. Εδώ έχουμε ευθεία παραβίαση του άρθρου 15 του Συντάγματος, αφού σε ένα κράτος δικαίου η νομιμότητα λειτουργίας των επιχειρήσεων των ΜΜΕ είναι *sine qua non* όρος λειτουργίας της δημοκρατίας.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών της εξεταστικής Επιτροπής, στη δημόσια σφαίρα εκτυλίχθηκε παράλληλα η συζήτηση για την έναρξη της εποχής της νομιμότητας στον τομέα της τηλεόρασης μέσω της ψήφισης του Ν. 4339/2015 και την προκήρυξη και εκτέλεση του πρώτου στην ελληνική ιστορία διαγωνισμού για τις τηλεοπτικές άδειες. Είναι αναγκαίο να τονιστεί ότι αν και πολλοί από τους μάρτυρες που εξετάζονταν για τις δανειοδοτήσεις των Μέσων τους είχαν διαφορετική πολιτική θέση και στόχευση από την κυβέρνηση, εν τούτοις εκφράστηκαν θετικά για την ανάγκη να τεθεί τέλος στο καθεστώς ασυδοσίας και ανομίας που κυριαρχούσε τα τελευταία 27 χρόνια στο χώρο της τηλεόρασης. Κατά τούτο οι κρίσεις τους αυτές συμβάδισαν ασφαλώς με την επιθυμία της μέγιστης πλειοψηφίας του λαού που αντιλήφθηκε ότι η νομοθετική παρέμβαση της Πολιτείας για την άρση αυτού του αρρωστημένου τηλεοπτικού τοπίου ήταν επιβεβλημένη, ήταν πολιτική, κοινωνική και θεσμική επιταγή, και ότι η πραγματοποίησή της ικανοποίησε το κοινό περί δικαίου λαϊκό αίσθημα.

Ανεξαρτήτως της προσωρινής διακοπής του εγχειρήματος για την επιβολή της νομιμότητας στη λειτουργία των επιχειρήσεων τηλεοπτικών προγραμμάτων, είναι σίγουρο ότι με την αδειοδότηση πάνω σε σταθερή βάση και με δεδομένους τους κανόνες και τις εκατέρωθεν υποχρεώσεις , (Πολιτείας και Μέσων) θα προστατευθούν καλύτερα η πολυφωνία, η αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, η ενίσχυση της κοινωνικής αποστολής της τηλεόρασης και η ενίσχυση της πολιτιστικής ανάπτυξής της χώρας, με γνώμονα το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία του πολίτη.

Άλλωστε η αυθεντική ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 15 του Συντάγματος θέτει σαν σκοπό του κατ' αρχήν την παροχή αξιόπιστων και έγκυρων πληροφοριών στο κοινωνικό σύνολο, την ενημέρωση των πολιτών σε όλα ανεξαιρέτως τα σημεία της ελληνικής επικράτειας με τρόπο αντικειμενικό, πολυφωνικό, και με βάση τις αρχές της ισοπολιτείας και του σεβασμού, αλλά και διακίνηση όλων των ιδεών και απόψεων που αναπτύσσονται σε μια πλουραλιστική δημοκρατική πολιτεία. Αποσκοπεί στη δημιουργία ενημερωμένων, συνειδητών και ωρίμων πολιτών, που διαθέτουν πολύπλευρη και σφαιρική ενημέρωση, κριτική σκέψη και ελεύθερο δημοκρατικό φρόνημα, που αποτελούν την απαραίτητη προϋπόθεση για την απρόσκοπτη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος. Ακόμα αποσκοπεί στην ανύψωση του πολιτιστικού επιπέδου των πολιτών, με την εκπομπή προγραμμάτων υψηλής ποιοτικής στάθμης, προγραμματικής ποικιλότητας και τούτο όχι μόνο για την ψυχαγωγική τους, αλλά και διότι το υψηλό πολιτιστικό επίπεδο συντελεί και αυτό στην δημιουργία ωρίμων και ελεύθερων δημοκρατικών πολιτών. Σήμερα προκύπτει από τα διδάγματα της κοινής πείρας με βάση την ήδη 27ετή λειτουργία της ιδιωτικής τηλεόρασης στην Ελλάδα, αλλά και με βάση τα διεθνή δεδομένα, οι ιδιωτικοί αυτοί φορείς προσφέρουν συχνά ένα πολύ χαμηλού επιπέδου ραδιοτηλεοπτικό προϊόν, κύριο χαρακτηριστικό του οποίου είναι ο εύκολος εντυπωσιασμός, η πολιτιστική ένδεια και η αύξηση με κάθε δυνατό τρόπο της ακροαματικότητας, σε βάρος της ποιότητας και της αντικειμενικότητας, αλλά και της νηφαλιότητας της παρεχόμενης πληροφόρησης. Με την επικρατούσα μάλιστα τάση δημιουργίας όλο και περισσότερο μονοπωλιακών καταστάσεων στον χώρο επιτυγχάνεται η πλήρης χειραγώγηση των πολιτών και η μετατροπή τους σε απλούς καταναλωτές πληροφοριών και μηνυμάτων. Η Πολιτεία έλαβε νομοθετικές πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής με σκοπό την καθιέρωση της νομιμότητας και της κανονικότητας στο χώρο της ενημέρωσης με την ψήφιση νόμων για την αντιμετώπιση το φαινομένου απαξίωσης και παρακμής και την καθιέρωση κανόνων διαφάνειας, όπως άλλωστε διατυπώθηκε και σε αποφάσεις του ΣτΕ, με τις οποίες στιγματίζεται η μακρόχρονη παρανομία λειτουργίας των ΜΜΕ, και ο στιγματισμός αυτός κονταίνει το κράτος δικαίου και κηλιδώνει το σώμα της ελληνικής κοινωνίας.

Διαφάνεια παντού, αυτό θα έπρεπε να ήταν το πολιτικό αφήγημα όλων των πολιτικών δημοκρατικών δυνάμεων. Η πολιτική δέσμευση όλων μας. Διαφάνεια και νομιμότητα στον ανταγωνισμό, στη χρηματοδότηση, στο ζήτημα των εργασιακών σχέσεων όσων ασχολούνται. Έτσι θα τεθούν στέρεοι και αποτελεσματικοί κανόνες και βάσεις στο υφιστάμενο θολό και άρρωστο τηλεοπτικό πεδίο. Ειδικότερα η Διαφάνεια στον Ανταγωνισμό, που συμπεριλαμβάνει και τη διαφάνεια στις πηγές της χρηματοδότησης, κατέχει, πρέπει να κατέχει, κορυφαία θέση στη λειτουργία των επιχειρήσεων των ΜΕ. Το ζήτημα αυτό έχει ιδιαίτερη νομική και ηθική σημασία. Στο σημείο αυτό μπορεί να γίνει μία γενίκευση: Η αντίληψη για την άσκηση της πολιτικής μέσω της «αυτορρύθμισης» θα ανέμενε βάσιμα ότι μετά από 27 χρόνια ιδιότυπης νομιμότητας ή καλύτερα μετά από 27 χρόνια ιδιότυπης παρανομίας, η αγορά θα είχε αυτορυθμιστεί, μάλιστα όσο ακόμα βρισκόμασταν στην αναλογική

εποχή των ΜΜΕ. Και σήμερα με αυτά τα δεδομένα ποιος μπορεί να ισχυρισθεί ότι η αγορά θα αυτορυθμιστεί μόνο και μόνο γιατί περάσαμε στην ψηφιακή εποχή; Δεν μπορεί να το ισχυρισθεί, και δεν το πιστεύει κανένας πλέον. Εκτός και αν θεωρούμε σαν αυτορρύθμιση τις πανθομολογούμενες συνθήκες άγριας Δύσης και Φαρ-Ουέστ, συνθήκες οικονομικής και τηλεοπτικής ζούγκλας, συνθήκες απόλυτης παρακμής και απαξίωσης, πολλές φορές εργασιακού Μεσαίωνα για τους εργαζόμενους στον κλάδο. Η μόνη «αυτορρύθμιση» που έλαβε χώρα ήταν η απίστευτη συσσώρευση χρεών από συνεχή και προκλητική για την ευκολία με την οποία γινόταν δανειοδότηση, αποτέλεσμα και αυτά της στενής και αδιαφανούς, όπως αποδείχθηκε, σχέσης πολλών μεγάλων ΜΜΕ με το Τραπεζικό και Πολιτικό Σύστημα, η άρση κάθε προστατευτικού καθεστώτος στα εργασιακά. Την ίδια στιγμή οι ελεύθεροι επαγγελματίες δεν μπορούσαν να λάβουν δάνειο ούτε ενός ευρώ.

Είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι η Πολιτεία και εν προκειμένω η Ελληνική Βουλή, ενδιαφέρεται και επεμβαίνει στον τρόπο λειτουργίας των ΜΜΕ, διότι η παροχή τηλεοπτικού προγράμματος συνιστά δημόσια υπηρεσία με την ουσιαστική και λειτουργική της έννοια. Σύμφωνα με το ΣΤΕ η τηλεόραση έχει κοινωνική αποστολή και μετέχει της έννοιας της δημόσιας υπηρεσίας, γιαυτό αδιάλειπτα πρέπει να παρέχεται βάσει της αρχής της συνέχειας των δημόσιων υπηρεσιών και της αρχής της παροχής του κοινωνικού αυτού αγαθού σε όλους με όρους ισότητας. Για του λόγου του αληθές μνημονεύεται το υπ' αριθμ. 188/20003 Πρακτικό του ΣΤΕ στο οποίο γίνεται δεκτό ότι «μετά την συνταγματική αναθεώρηση του 2001, από τη διάταξη του άρθρου 15 παρ.2 του Συντάγματος προκύπτει η ιδιαίτερη νομική φύση της ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής ως δημόσιας υπηρεσίας με τη λειτουργική έννοια του όρου. Η δημόσια αυτή υπηρεσία μπορεί να ασκείται είτε από το ίδιο το Κράτος (Κρατική ραδιοφωνία και τηλεόραση) είτε από ιδιώτες κατά παραχώρηση (ιδιωτική ραδιοφωνία και τηλεόραση), η άσκησή της δε γίνεται, κατά ρητή συνταγματική πρόβλεψη, υπό τον άμεσο έλεγχο του Κράτους». Η παραδοχή αυτή έχει άλλωστε περιληφθεί σε πάμπολλες αποφάσεις του ΣΤΕ, ενώ σύμφωνα με αυτό «η παροχή υπηρεσιών επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής συνιστά υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος».

Όπως άλλωστε προβλέπεται και στο άρθρο 106 παρ. 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την οποία η αποστολή των τηλεοπτικών επιχειρήσεων «συνίσταται στην παροχή στο κοινό τηλεοπτικών υπηρεσιών βάσει προϋποθέσεων, όρων και διαδικασιών, που διασφαλίζουν αφενός τη νομιμότητα, τη διαφάνεια, τη πολιτική και πολιτιστική πολυμέρεια και πολυφωνία, τον ελεύθερο οικονομικό ανταγωνισμό στον ευρύτερο τομέα των μέσων ενημέρωσης, και αφετέρου την παροχή στο κοινό υψηλού επιπέδου τηλεοπτικών υπηρεσιών». Πρόδηλο καθίσταται λοιπόν ότι η φύση των τηλεοπτικών υπηρεσιών ως δημόσιων υπηρεσιών με έντονο γενικό οικονομικό συμφέρον, νομιμοποιεί την Επιτροπή μας να προβαίνει στον έλεγχο της νομιμότητας δανειοδότησης των επιχειρήσεων των ΜΜΕ, υπό το πρίσμα όλων των παραπάνω αρχών και διατάξεων νόμων, κινούμενη στο πλαίσιο της απόφασης της Ελληνικής Βουλής που καθόρισε και το αντικείμενο της.

Ο τρόπος οργάνωσης και οικονομικής λειτουργίας των επιχειρήσεων ΜΜΕ στη χώρα μας συντέλεσε ώστε πολλές απ αυτές να δανειοδοτηθούν αθρόα από το σύνολο του τραπεζικού συστήματος, κατά κανόνα χωρίς τις αναγκαίες εγγυήσεις και εξασφαλίσεις, με αποτέλεσμα σήμερα να οφείλουν από δάνεια περισσότερα από **1,3 δισ**, που στην πλειοψηφία τους κρίνονται δανεικά και αγύριστα. Η πορεία δανεισμού τους, μάλιστα, ήταν αντίστροφη προς την πορεία συρρίκνωσης των εσόδων, πτώσης της ακροαματικότητας, χαμηλότερης διαφημιστικής δαπάνης, γενικά με την σε όλα τα επίπεδα χειροτέρευση της οικονομικής τους θέσης.

Ειδικότερα, ενώ το σύνολο των επιχειρήσεων ΜΜΕ από το έτος 2009 και μετά άρχισαν να εμφανίζουν σταθερά πτώση στους τζίρου τους, αρνητικά ίδια κεφάλαια, ζημιές, αδυναμία καταβολής δόσεων έναντι τόκων και κεφαλαίου δανείων, ενώ έντονη και πανταχού παρούσα υπήρξε για τα περισσότερα η αμφιβολία για τη συνέχιση της επιχειρηματικής τους λειτουργίας, όπως έκριναν επανειλημμένα Ορκωτοί Λογιστές, οι τράπεζες εξακολούθησαν να τις δανειοδοτούν σαν να μην συνέβαινε τίποτα και χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η ευρωπαϊκή και διεθνής οικονομική κατάσταση που χαρακτηρίστηκε ήδη από το 2008 ως παγκόσμια οικονομική κρίση. Η κρίση επέβαλλε την έγκαιρη εισαγωγή περιοριστικής πιστωτικής πολιτικής, δηλαδή περιορισμό της δανειοδότησης και πολύ μεγάλη αυστηροποίηση των όρων δανειοδότησης. Οι ελληνικές τράπεζες, ενώ στην παγκόσμια και ευρωπαϊκή οικονομία εισβάλλει κυριολεκτικά η οικονομική κρίση, δεν προνόησαν πλην εξαιρέσεων για τον αυτοπεριορισμό τους. Όταν το αποφάσισαν, δεν το έκαναν με όρους ισότητας έναντι των δανειοληπτών, αφού πολλοί «ισχυροί», ανάμεσά τους τα τότε κόμματα εξουσίας και οι «μεγιστάνες» των Μέσων Επικοινωνίας εξακολούθησαν, όπως προέκυψε κατά τις εργασίες της Επιτροπής, να απολαμβάνουν σκανδαλώδους προνομιακής μεταχείρισης.

Ακόμη και μετά τη δήλωση του τότε πρωθυπουργού ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ στον Καστελόριζο ότι η χώρα ουσιαστικά «πτώχευσε», όταν επιβάλλεται περιοριστική πιστωτική και πιστοδοτική πολιτική του τραπεζικού συστήματος και στη χώρα μας συνεχίζεται η αθρόα δανειοδότηση των επιχειρήσεων των ΜΜΕ, αλλά και των κομμάτων. Εύλογο ανακύπτει το ερώτημα: γιατί παραβιάστηκε η αναγγελθείσα περιοριστική πιστοδοτική πολιτική των τραπεζών, που ίσχυσε για όλους τους υποψήφιους δανειολήπτες, εμπόρους και επιχειρηματίες στη χώρα μας, εκτός των κομμάτων και των επιχειρήσεων των ΜΜΕ;

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ. Τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων παραμένουν σταθερά στην επικαιρότητα της πολιτικής, και σε μικρότερο βαθμό και της επιστημονικής συζήτησης, τουλάχιστον τις δύο τελευταίες δεκαετίες. Είναι κοινή παραδοχή ότι η

συμμετοχή στην πολιτική ζωή και ιδίως ο δαπανηρός ανταγωνισμός για την εξασφάλιση της προτίμησης του εκλογικού σώματος έχουν εκτινάξει τις ανάγκες σε χρήμα των πολιτικών κομμάτων. Όμως η κρατική, τακτική και εκλογική, χρηματοδότηση, υπολογιζόμενη σε ποσοστό επί των εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού, δεν επαρκούσε για να αντιμετωπιστούν οι οικονομικές απαιτήσεις των εκλογικών αγώνων. Ο υπέρογκος τραπεζικός δανεισμός των πολιτικών κομμάτων ήρθε στην επικαιρότητα με διαδοχικά δημοσιεύματα στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, ενώ απασχόλησε και την ελληνική Βουλή στα πλαίσια του επίκαιρου κοινοβουλευτικού ελέγχου. Γενικευμένη συζήτηση στη Βουλή προκλήθηκε από την υπ' αριθμ. 632/94/17.10.2011 Ερώτηση του Βουλευτή Ελ. Αυγενάκη και μία Επερώτηση με αριθμ. 9/3/24.11.2011 που υπέγραφαν τέσσερις Βουλευτές με επικεφαλής την πρόεδρο του κόμματος της Ντόρας Μπακογιάννη. Βασικό τους αίτημα ήταν να υπάρξει νομοθετική παρέμβαση για την κατάργηση της σύναψης τραπεζικών δανείων από τα πολιτικά κόμματα, ενώ συνδυάστηκε με προτάσεις για τη δραστική μείωση της κρατικής χρηματοδότησης, προκειμένου τα εξοικονομούμενα ποσά να διατεθούν σε κοινωνικές παροχές. Επίσης ζητήθηκε η «εκκαθάριση των χρηματοδοτήσεων και του δανεισμού των κομμάτων των τελευταίων δέκα πέντε ετών» και η επικράτηση της απόλυτης διαφάνειας στα οικονομικά τους. Απαντώντας ο ελεγχόμενος υπουργός Εσωτερικών κ. Γιαννίτσης επιβεβαίωσε το ύψος του τραπεζικού δανεισμού και τόνισε την ανάγκη να ανοίξει ουσιαστικός διάλογος για την τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας. Η εξαιρετικά δυσχερής οικονομική θέση της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ, κομμάτων εξουσίας μέχρι το 2012, δεν τους επέτρεπε να αντιμετωπίσουν ακόμη και τις βασικές λειτουργικές τους ανάγκες. Προκειμένου να πάρουν βαθιά ανάσα, ενόψει και των επικείμενων βουλευτικών εκλογών, επιχείρησαν να τροποποιήσουν νομοθετικά τους όρους των δανειακών συμβάσεων και να τους ρυθμίσουν μονομερώς κατά τρόπο που θα διευκολύνει την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους. Έτσι ο Γραμματέας του Εθνικού Συμβουλίου του ΠΑΣΟΚ και ο Γραμματέας της Πολιτικής Επιτροπής της ΝΔ ζήτησαν με κοινή τροπολογία, μεταξύ άλλων τη διαγραφή των ανεξόφλητων τόκων, τη μείωση στο μισό του επιτοκίου δανεισμού, την αναγνώριση ως ανεκχώρητης και ακατάσχετης της τελευταίας δόσης της κρατικής χρηματοδότησης του 2011 και την παρακράτηση ποσοστού από τη καταβαλλόμενη τα επόμενα χρόνια υπέρ των τραπεζών για την αποπληρωμή των δανείων τους. Αντιμέτωποι με έντονες αντιδράσεις υποχρεώθηκαν τελικά να αποσύρουν την τροπολογία. Το πρόβλημα όμως παρέμεινε και οι πιέσεις που ασκούσαν όσο πλησίαζε η προκήρυξη των εκλογών πολλαπλασιάζονταν. Έτσι λίγες μέρες πριν την συμφωνημένη διάλυση της Βουλής οι υπουργοί Εσωτερικών, Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας κατέθεσαν τροπολογία(υπ' αριθμ.987/72/2.4.2012) σε συζητούμενο Ν/Σ. Πρότειναν η πρώτη και δεύτερη δόση του 2012, όπως και οι αντίστοιχες καταβολές της οικονομικής ενίσχυσης για ερευνητικούς σκοπούς και επιμορφωτικούς σκοπούς, να μην κατάσχονται και να

μην εκχωρούνται, να καταβάλλονται υποχρεωτικά στους δικαιούχους σε λογαριασμό πιστωτικού ιδρύματος που θα δήλωναν στο υπουργείου Εσωτερικών. Η πρωτοβουλία αυτή συνάντησε σφοδρές αντιδράσεις, ακόμη και υπουργών (όπως του Γ. Ραγκούση, υπουργού Εθνικής Άμυνας, που απείλησε με παραίτηση, και τελικά περιορίστηκε στην καταψήφιση της τροπολογίας, δημοσιεύματα της περιόδου αναφέρουν «θερμό επεισόδιο» μεταξύ Ραγκούση και Βενιζέλου, εφημ. «ΕΘΝΟΣ»), η συνταγματικότητά της αμφισβητήθηκε, μάλλον εύλογα, αλλά η σχετική ένσταση απορρίφθηκε. Τελικά η τροπολογία αυτή υπερψηφίστηκε από την πλειοψηφία και ενσωματώθηκε ως παρ. 4 στο άρθρο 45 του ν. 4071/2012.

Στη συνέχεια αξιολογούνται σε ιδιαίτερο υποκεφάλαια νομικά, ηθικά άλλα και πολιτικά οι νομοθετικές ρυθμίσεις των ετών 2102 κα 2014 από την άποψη του αντικειμένου της επιτροπής

Τα πολιτικά κόμματα αποκτούν από την ίδρυσή τους νομική προσωπικότητα για την εκπλήρωση της συνταγματικής τους αποστολής, διαθέτουν ικανότητα δικαίου και είναι φορείς δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Η αντιμετώπιση των λειτουργικών ή των εκλογικών τους αναγκών απαιτεί την αναζήτηση χρημάτων και για την εξεύρεσή τους μπορούν, μεταξύ άλλων, να προσφύγουν σε τραπεζικό δανεισμό. Υποχρεούνται όμως να προσφέρουν και οι πιστωτές τους οφείλουν να απαιτήσουν την παροχή εγγυήσεων στο ύψος της δανειοδότησης. Όμως τα δύο μεγάλα κόμματα εξουσίας, ΝΔ και ΠΑΣΟΚ δεν διέθεταν και διαθέτουν μέχρι σήμερα κινητή και ακίνητη περιουσία, τουλάχιστον τέτοια και τόση ώστε να επαρκεί για να εγγυηθεί τη λήψη δανείου στο ποσό που επέβαλλαν οι πραγματικές τους ανάγκες. Διατηρούν όμως την προσδοκία της ετήσιας τακτικής κρατικής χρηματοδότησης και της οικονομικής ενίσχυσης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς. Οι δικαιούχοι τους λαμβάνουν ποσό ανάλογο προς την εκλογική τους δύναμη, σε ύψος που υπολογίζεται ως ποσοστό των εκτιμώμενων τακτικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού του αντίστοιχου οικονομικού έτους. Η τότε ευρεία αποδοχή της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ στις τάξεις του εκλογικού σώματος δημιούργησε την εντύπωση ότι τα δεδομένα, εκλογικά και οικονομικά, δεν πρόκειται να μεταβληθούν σημαντικά ή δραματικά τα επόμενα χρόνια. Η προσδοκία ανάληψης της εκτιμώμενης υπό την παραπάνω παραδοχή κρατικής χρηματοδότησης προσφέρθηκε στους δανειστές με τη μορφή της εκχώρησης και της ενεχυρίασης, ως εγγύηση για τη σύναψη δανειακών συμβάσεων. Οι εκπρόσωποι της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ που τις υπέγραψαν δέσμευσαν υπέρ των πιστωτών το σύνολο της ετήσιας κρατικής χρηματοδότησης για απροσδιόριστη χρονική περίοδο. Η διάρκειά της συνέχονταν ευθέως προς το ύψος της κατ' έτος καταβολής, με την τελευταία να καθορίζεται αποκλειστικά από την εκλογική δύναμη. Δεν ήταν λοιπόν αντικειμενικά δυνατό να εκτιμηθεί εκ των προτέρων, υπερέβαινε την βουλευτική περίοδο εντός της οποίας αναλαμβάνονταν η σχετική υποχρέωση και, γι αυτό, το ενδεχόμενο η προσδοκία να αποστεί από την πραγματική καταβολή δεν μπορούσε να

αποκλειστεί. Μοιραία με τέτοιο τρόπο και σε τέτοιο ύψος οικονομική δέσμευση των πολιτικών κομμάτων της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ πρέπει να θεωρείται αμφίβολης αξίας, το ίδιο και η νομιμότητα της απόφασής τους να εκχωρήσουν οικονομικούς πόρους και μάλιστα με τη μορφή της απλής προσδοκίας, χωρίς καμία δυνατότητα να τα εξοφλήσουν ή τουλάχιστον να τα ρυθμίσουν, αφού στερούνται σταθερών πόρων.

Γι αυτό και χαρακτηρίζονται «δανεικά και αγύριστα».

Σε κάθε περίπτωση παραμένει ερευνητέα η, στάση των εκπροσώπων των τραπεζών. Για την υπογραφή των δανειακών συμβάσεων δέχθηκαν ως εγγύηση την εκχώρηση προσδοκίας στη κρατική χρηματοδότηση. Δηλαδή μελλοντικό περιουσιακό στοιχείο, το οποίο δεν ήταν ενεστώς κατά την ανάληψη των χρημάτων. Η εκχώρηση μελλοντικής απαίτησης έναντι του κράτους για χρόνο και ποσό όχι απλώς απροσδιόριστα αλλά και δυσπροσδιόριστα δεν φαίνεται να αποτελεί επαρκή εγγύηση, τουλάχιστον τέτοια που να διασφαλίζει κατά τρόπο απόλυτο και πλήρη τα συμφέροντα των πιστωτών. Μάλιστα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι τα κόμματα της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ προέβαιναν στην ταυτόχρονη εκχώρηση της κρατικής χρηματοδότησης των ιδίων ετών σε περισσότερες της μίας τράπεζας, παρά την έγγραφη κάθε φορά διαβεβαίωση ότι ούτε έχουν προβεί ούτε θα προβούν σε μία τέτοια παράλληλη εκχώρηση, διαβεβαιώσεις που, κατά τα φαινόμενα, γινόταν αποδεκτές από τις πιστώτριες τράπεζες χωρίς διασταύρωση και πολύ πιθανόν εν γνώσει της αναλήθειάς του όπως επιχειρείται να ανιχνευτεί στη συνέχεια. Αλλαγές σε πρόσωπα στην κομματική ηγεσία, τροποποίηση του ισχύοντος δικαίου ή μεταβολές στις επιλογές του εκλογικού σώματος, ακόμα και διασπάσεις, συγχωνεύσεις κλπ, θα μπορούσαν, καθεμιά από μόνη της αλλά και σωρευτικά, να ανατρέψουν τα δεδομένα της συμφωνίας, να απομειώσουν έως εξαφανίσεως την παρασχεθείσα εγγύηση και τελικά να φέρουν τις τράπεζες αντιμέτωπες με απρόβλεπτες εξελίξεις που θα υπονόμειαν τα συμφέροντά τους.

Στη συνέχεια υπήρξε έρευνα του οικονομικού εισαγγελέα προκειμένου να διαπιστωθεί αν τελέστηκε το αδίκημα της απιστίας από στελέχη των τραπεζών.

Τις ευθύνες τους ανέδειξε κατ' αρχήν, έστω και όψιμα είναι η αλήθεια, απόρρητη έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας το 2013.

Σε αυτήν την έρευνα εντοπίζεται η αδυναμία της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ να ανταποκριθούν στις ανειλημμένες υποχρεώσεις τους, παρά το γεγονός ότι είχαν εκχωρήσει την προσδοκία κρατικής χρηματοδότησης έως και το 2020.

Η έρευνα του οικονομικού εισαγγελέα κατέληξε στη σύνταξη έκθεσης του βοηθού του εισαγγελέα κ. Καλούδη, ο οποίος πρότεινε την άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος τραπεζικών στελεχών που χορήγησαν τα δάνεια προς τα δύο αυτά κόμματα και σε βάρος των οικονομικών υπευθύνων των κομμάτων αυτών.

Η πορισματική έκθεση Καλούδη και, ιδίως, ο τρόπος με τον οποίο τέθηκε στο αρχείο , αξιολογείται ειδικότερα στη συνέχεια.

Στο σημείο αυτό γίνεται εισαγωγική αναφορά στα γεγονότα που συγκροτούν το εν λόγω πορισματικό εισαγγελικό κείμενο-πρόταση και ιδίως ο τρόπος με τον οποίο επιχειρήθηκε να παρακαμφθεί και να αχρηστευθεί.

Το σφοδρό ενδεχόμενο, που άγγιζε τα όρια της βεβαιότητας, να διωχθούν ποινικά οι διοικήσεις κρατικών και ιδιωτικών τραπεζών εξ αιτίας των δανείων προς τα κόμματα που δεν συγκέντρωναν τις νόμιμες προϋποθέσεις επιχειρήθηκε αιφνιδιαστικά να αντιμετωπιστεί με νομοθετική ρύθμιση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι θα απαλλαγούν τα μέλη τους από κάθε ευθύνη.

Τρεις βουλευτές της τότε συμπολίτευσης, οι Δ. Χριστογιάννης, Δ. Τσουμάνης και Δ. Σταμενίτης με την υπ' αριθμ. 390/37/1.4.2013 εκπρόθεσμη τροπολογία τους σε Ν/Σ αρμοδιότητας του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, εισηγήθηκαν να μη συνιστά η σύναψη δανείων κάθε μορφής με νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, του ευρύτερου δημόσιου τομέα και η εν γένει παροχή πιστώσεων σε αυτά απιστία για τον πρόεδρο, τα μέλη των Δ.Σ. και τα στελέχη των τραπεζών. Για το σκοπό αυτό απαιτούνταν να υφίστανται σωρευτικά: η λήψη απόφασης των θεσμοθετημένων εγκριτικών επιτροπών ή οργάνων τους και η τήρηση των σχετικών κανονιστικών πράξεων της Τράπεζας της Ελλάδας.

Η τροπολογία αυτή ψηφίστηκε κατά πλειοψηφία και ενσωματώθηκε ως άρθρο 78 στον ν. 4146/2013. Νομική αντιμετώπιση της επιλεγείσας διατύπωσης του περιεχομένου της τροπολογίας αυτής οδηγεί στην διατήρηση αμφιβολιών για το αν πράγματι υπάγονται τα πολιτικά κόμματα στο ρυθμιστικό πεδίο των τραπεζικών δανείων προς αυτά, ακόμα και αν αυτή ήταν η πρόθεση της κυβερνητικής πλειοψηφίας.

Η συζήτηση ανάγεται και στη νομική φύση του πολιτικού κόμματος και παρέμεινε ανοικτή, μετεωριζόμενη μεταξύ τριών εναλλακτικών επιλογών:

- του κόμματος ως νομοθετικά κατοχυρωμένου νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου,
- της ιδιότυπης ένωσης προσώπων και
- της ένωσης προσώπων του δικαίου των πολιτικών κομμάτων.

Από αυτές τις νομικές εκδοχές μόνο η πρώτη διαθέτει ορισμένα μόνο από τα στοιχεία που προβλέπονται στην επίμαχη ρύθμιση. Ωστόσο δεν αρκούν προκειμένου να γίνει δεκτό ότι τα πολιτικά κόμματα εντάσσονται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Ούτε λοιπόν, και υπό αυτήν την ερμηνευτική εκδοχή, ανήκουν στους φορείς που η τυχόν δανειοδότησή τους απαλλάσσει τα μονοπρόσωπα ή τα συλλογικά όργανα της διοίκησης και τα στελέχη των τραπεζών από το αδίκημα της απιστίας. Εάν γίνει δεκτή αυτή η νομική εκδοχή, η τυχόν ευθύνη τους για χορήγηση δανείων με εγγύηση την εκχώρηση της κρατικής χρηματοδότησης των μελλοντικών ετών αναβιώνει, ελέγχεται και εφόσον διαπιστωθεί πρέπει να καταλογίζεται σε βάρος κάθε φυσικού ή ηθικού αυτουργού. Να τονιστεί ότι η τυχόν ευθύνη των οικονομικών διευθυντών ή αρμοδίων για την οικονομική διαχείριση των κομμάτων που υπέγραψαν τις δανειακές συμβάσεις εγγύηση την προσδοκία στην κρατική χρηματοδότηση, η οποία εκχωρήθηκε σε περισσότερες της μίας τράπεζες, δεν αντιμετωπίστηκε, τουλάχιστον ρητά, στην τροπολογία. Η τύχη τους δεν θα μπορούσε πάντως να διαφοροποιηθεί ουσιωδώς από εκείνη των τραπεζικών στελεχών, καθότι εάν εμπλέκονταν αυτό θα γινόταν με την ιδιότητα των ηθικών αυτουργών.

Όμως ισχυρή είναι και η νομική άποψη ότι η τροπολογία αφορά και τα πολιτικά κόμματα, κάτι όμως που απέκρουσε στην κατάθεσή του στην Επιτροπή μας ο ίδιος ο διοικητής της ΤτΕ Γιάννης Στουρνάρας (βλ. κατάθεσή του). Αποτέλεσμα των νομικών αυτών εκδοχών είναι σήμερα να βρισκόμαστε σε μία νομική διεγκυστίδα ως προς το ποία εκδοχή θα γίνει δεκτή και πως θα ενεργήσουν τα αρμόδια δικαστικά όργανα, κυρίως εάν θα αποδεχθούν τη θέση στο αρχείο της υπόθεσης μετά την ψήφιση του άρθρου 78 του ν.4146/2013, ή εάν θα επιλεγεί η ανάσυρση της σχετικής δικογραφίας από το αρχείο διότι η τροπολογία δεν μπορούσε να καλύπτει την ασυλία των τραπεζικών στελεχών ως αυτουργών της απιστίας και των υπευθύνων των κομμάτων της ΝΔ και ΠΑΣΟΚ ως ηθικών αυτουργών.

Αυτή η συζήτηση λαμβάνει ιδιαίτερη σημασία αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι σήμερα τα δύο αυτά κόμματα, ΝΔ και ΠΑΣΟΚ οφείλουν περισσότερα από 400 εκατομμύρια, δεν έχουν καταβάλλει ούτε ευρώ από το Φθινόπωρο του 2011, τα δάνειά τους έχουν καταγγελθεί από τις δανείστριες τράπεζες, και υπό γενική έννοια έχουν περιέλθει σε πλήρη αδυναμία να καταβάλλουν το ελάχιστο χρηματικό ποσό έναντι των οφειλών τους. Υπ' αυτήν την έννοια οι εκτιμήσεις και οι προτάσεις ουσίας του πορισματικού κειμένου του εισαγγελέα κ. ΚΑΛΟΥΔΗ δικαιώθηκαν. Ουσιαστικά ΝΔ και ΠΑΣΟΚ είναι κόμματα σε κατάσταση οικονομικής χρεοκοπίας.

Τονίζεται στο Σύνταγμα το γεγονός ότι για πρώτη φορά στη συνταγματική ιστορία της χώρας περιλαμβάνεται ειδική διάταξη για τα πολιτικά κόμματα. Πρόκειται για τη διάταξη του άρθρου 29 παρ. 1 του Συντάγματος, που ορίζει ότι «έλληνες πολίτες που έχουν το εκλογικό δικαίωμα μπορούν ελεύθερα να ιδρύουν και να συμμετέχουν σε πολιτικά κόμματα, που η οργάνωση και η δράση τους οφείλει να εξυπηρετεί την ελεύθερη λειτουργία του Δημοκρατικού Πολιτεύματος». Βασική αποστολή του πολιτικού κόμματος είναι η πολιτική οργάνωση και άρθρωση της

λαϊκής κυριαρχίας με την ενεργοποίηση του πολίτη μέσα από τις κομματικές διαδικασίες. Η συνειδητοποίηση του πολίτη και των κοινωνιών με αποτέλεσμα την αξίωση για αμεσότερη συμμετοχή στις πολιτικές αποφάσεις βρίσκει έκφραση μέσα από αυτές τις κομματικές διαδικασίες. Γι αυτό και η συνταγματική κατοχύρωση των πολιτικών κομμάτων σημαίνει συνταγματική κατοχύρωση του πολίτη για ενεργητική συμμετοχή στο πολιτικό γίγνεσθαι. Γίνεται δεκτό ότι το άρθρο 29 με τη γενικότητα των ρυθμίσεών του, αφήνει περιθώρια στον κοινό νομοθέτη να ρυθμίσει το θεσμό του πολιτικού κόμματος και ιδιαίτερα να θεσπίσει κανόνες δημοκρατικής του λειτουργίας. Ο θεσμός του κόμματος ως θεσμός πολιτικής οργάνωσης και άρθρωσης της λαϊκής κυριαρχίας προϋποθέτει τον ελεύθερο ανταγωνισμό των κομμάτων μεταξύ τους κάτω από ίσες προϋποθέσεις. Ζήτημα όμως τίθεται αν η ισότητα δυνατοτήτων υπήρξε στην ελληνική πραγματικότητα. Η αρχή του ανταγωνισμού υπό συνθήκες ισότητας αποτελεί θεμελιώδη αρχή του Συντάγματος, μολονότι ούτε στο άρθρο 1 ούτε στο άρθρου 110 του Συντάγματος μνημονεύεται ο θεσμός του πολιτικού κόμματος ή οι αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού των πολιτικών κομμάτων κάτω από ίσες προϋποθέσεις. Η όλη λειτουργία των θεσμών που ανήκουν ρητά στις προστατευμένες θεμελιώδεις αρχές του Συντάγματος έχουν ως απαραίτητη προϋπόθεσή τους την ύπαρξη των πολιτικών κομμάτων που λειτουργούν ανταγωνιστικά και ελεύθερα με ίσες δυνατότητες. Θεμελιώδης αρχή του Συντάγματος δεν είναι η συγκεκριμένη διατύπωση ούτε του άρθρου 29 ούτε του άρθρου 37. Θεμελιώδης αρχή του Συντάγματος είναι η ελεύθερη ίδρυση και δράση πολιτικών κομμάτων καθώς και η μέριμνα των λειτουργών της πολιτείας για την ίση μεταχείρισή τους και τη διασφάλιση ενός ελεύθερου μεταξύ τους ανταγωνισμού στην υπηρεσία του δημοκρατικού πολυκομματικού πολιτεύματος. Στα πλαίσια της αρχής αυτής για τον ανταγωνισμό των πολιτικών κομμάτων με ίσες προϋποθέσεις και δυνατότητες εντάσσεται και η οικονομική ενίσχυσή τους με την κρατική χρηματοδότηση, με σκοπό την υποβοήθηση της οικονομικής τους αυτοδυναμίας και τον περιορισμό της πιθανότητας εξάρτησης των κομμάτων από ισχυρούς χρηματοδότες ή προσφυγής τους σε αθέμιτο προσπορισμό οικονομικών μέσων. Η κρατική αυτή βέβαια χρηματοδότηση γίνεται με την παράλληλη τήρηση βασικών θεμελιωδών αρχών στη λειτουργία των πολιτικών κομμάτων, όπως της αρχής της οικονομικής διαφάνειας, της δημοσιότητας και της δημοκρατικής ανάδειξης της ηγεσίας και των διοικητικών οργάνων και της λειτουργίας εντός των συνταγματικών ορίων και γενικά εντός της νομιμότητας. Όμως υλοποιήθηκαν όλες αυτές οι προβλεπόμενες θεμελιώδεις αρχές που διέπουν τα πολιτικά κόμματα στη χώρα μας, κυρίως της αρχής της διαφάνειας και του ελεύθερου ανταγωνισμού με ίδιες προϋποθέσεις και δυνατότητες; Η απάντηση είναι προδήλως αρνητική, και για το λόγο αυτό εξάλλου βρισκόμαστε ενώπιον του θλιβερού φαινομένου τα δύο πρώην κυρίαρχα πολιτικά κόμματα της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ να οφείλουν σήμερα το τεράστιο χρηματικό ποσό των 400 εκατομμυρίων από έλλειψη εξυπηρέτησης δανείων τους από κρατικές και ιδιωτικές τράπεζες, μάλιστα κανένας σήμερα δεν

αμφιβάλλει ότι τα δάνεια των ποσών αυτών είναι δανεικά και αγύριστα, αφού και τα δύο αυτά κόμματα εκδηλώνουν δημόσια την αδυναμία τους να τα εξυπηρετήσουν, χωρίς να έχουν καταβάλλει εδώ και χρόνια ούτε ένα ευρώ, ενώ δεν διαφαίνεται και καμία σοβαρή προοπτική εξυπηρέτησής τους.

Επίσης πρέπει να τονισθεί το γεγονός ότι στην τρίτη αξιολόγηση της GRECO (11.6.2010) με θέμα τη Διαφάνεια της Χρηματοδότησης των κομμάτων στην Ελλάδα είχαν επισημανθεί σειρά παθογενειών και προβληματικών φαινομένων στη λειτουργία τους, χωρίς όμως ποτέ η ελληνική πολιτεία να προβεί στην αντιμετώπισή τους. Συγκεκριμένα η Αξιολόγηση αυτή της GRECO επισημαίνεται η έλλειψη διαφάνειας στην χρηματοδότησή τους και τονίζεται ιδιαίτερα το γεγονός ότι ο ισολογισμός των κομμάτων εμφανίζει μόνο τα έσοδα, ενώ τα χρέη δεν περιλαμβάνονται για τόκους και έξοδα δανείων, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει αναλυτική καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων και των χρεών, αλλά μόνο των εσόδων και των υποχρεώσεων που σχετίζονται με αυτά. Γίνεται αναφορά στον προηγούμενο νόμο 3023/2002 και ενώ χαρακτηρίζεται αρκετά περιεκτικός, διαπιστώνεται ότι υπάρχει στην Ελλάδα μία δυσπιστία του ευρέος κοινού ως προς το σύστημα και την εποπτεία της πολιτικής χρηματοδότησης. Η δυσπιστία αυτή μπορεί να αποδοθεί σε ένα συνολικά αναποτελεσματικό και αδιαφανές σύστημα εποπτείας, στο οποίο τα πολιτικά κόμματα είναι ταυτόχρονα κριτές και κρινόμενοι. Βάσει του (τότε) ισχύοντος νόμου του 2002 το σύστημα αυτό είχε αποτύχει να αποκαλύψει και να επιβάλλει κυρώσεις σε οποιεσδήποτε, ακόμα και ήσσονος σημασίας παραβάσεις των κανόνων για την πολιτική χρηματοδότηση, αν και εμφανίζονται τακτικά στο δημόσιο προσκήνιο αντιπαραθέσεις σχετικές με το χρήμα και την πολιτική. Προέκυψε από την έρευνα ότι τα κόμματα και οι υποψήφιοι βοηθούν τους ψηφοφόρους στις απαραίτητες ταξιδιωτικές διευθετήσεις και καλύπτουν συχνά και ανοιχτά το κόστος μεταφοράς τους. Αυτό οδηγεί σε μία «κούρσα» μεταξύ των κομμάτων και των υποψηφίων για τη μεταφορά ψηφοφόρων και αποτελεί μεγάλη αιμορραγία για τους πόρους των κομμάτων. Οι αρχές ανέφεραν, ως παράδειγμα, ότι ένα πολιτικό κόμμα είχε προσφέρει δωρεάν μεταφορά σε 100.000 ψηφοφόρους κατά τις τελευταίες εθνικές εκλογές (εννοεί αυτές του 2009). Εκτός από το οικονομικό βάρος αυτής της πρακτικής για τα οικονομικά των κομμάτων η GET (Επιτροπή της GRECO που έκανε επιτόπια επίσκεψη και έρευνα στην Ελλάδα) διερωτάται κατά πόσον θα μπορούσε να υπάρχει σχέση μεταξύ της παροχής μεταφοράς των ψηφοφόρων και της άσκησης αθέμιτης επιρροής στην εκλογική τους συμπεριφορά (βλ. σελ. 39 και 40 του αντιγράφου της Σύμβασης της GRECO που έχουμε καταθέσει στα πρακτικά της Επιτροπής μας). Η GET διαπιστώνει ότι η διαφάνεια είναι πολύ μικρή στην πράξη και ότι η αντίληψη του ευρέος κοινού είναι ότι τα πολιτικά κόμματα και οι υποψήφιοι για εκλογή δέχονται και δαπανούν πολύ περισσότερα χρήματα από αυτά που φαίνονται στα βιβλία και τους λογαριασμούς τους. Σύμφωνα με το

τελευταίο παγκόσμιο βαρόμετρο διαφθοράς της Διεθνούς Διαφάνειας ο Έλληνας πολίτες μνημονεύουν τα πολιτικά κόμματα ως τους φορείς που είναι περισσότερο επιρρεπείς σε πρακτικές διαφθοράς(σελ. 40 της Σύμβασης GRECO). Η GET συνιστά να ληφθούν κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα δάνεια που χορηγούνται σε πολιτικά κόμματα, συνασπισμούς κομμάτων και υποψήφιους δεν χρησιμοποιούνται για την παράκαμψη των κανονισμών πολιτικής χρηματοδότησης εξακριβώνοντας, ιδίως, κατά πόσον τα δάνεια αποπληρώνονται σύμφωνα με τους όρους υπό τους οποίους χορηγήθηκαν(βλ. σελ. 43 της ίδιας Σύμβασης). Επίσης συνιστά να αυξηθεί η διαφάνεια των λογαριασμών και των δραστηριοτήτων όλων των φορέων που συνδέονται, άμεσα ή έμμεσα, με πολιτικά κόμματα ή είναι με άλλο τρόπο υπό τον έλεγχό τους. Η GET ανησυχεί για το ότι οι ιδιωτικές δωρεές δεν υπόκεινται σε καμία απαίτηση δημοσιότητας, ακόμα και εκείνες που υπερβαίνουν ένα ορισμένο ποσό, και συνιστά να θεσπιστούν απαιτήσεις για την έγκαιρη δημοσιότητα των ιδιωτικών δωρεών προς τα πολιτικά κόμματα, τους συνασπισμούς κομμάτων και τους υποψηφίους οι οποίες υπερβαίνουν ένα συγκεκριμένο όριο. Η GET είναι της γνώμης ότι η διαφάνεια της πολιτικής χρηματοδότησης θα αυξηθεί αν καταστεί ευκολότερη η πρόσβαση του κοινού στις συναφείς πληροφορίες και στις δημοσιευμένες πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και των προεκλογικών εκστρατειών. Είναι χαρακτηριστικό, σημειώνει τη GET ότι ποτέ μέχρι σήμερα δεν έχει επίσημα διαπιστωθεί ούτε μία παράβαση, και όπως ενημερώθηκε από την επιτόπια έρευνά της στην Ελλάδα καμία κύρωση δεν επιβλήθηκε ποτέ σύμφωνα με τον τότε ισχύοντα νόμο 3023/2002, παρά το γεγονός ότι πολλά σκάνδαλα έχουν αναφερθεί στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, μάλιστα σε ένα από τα πλέον πρόσφατα η παράνομη χρηματοδότηση ελληνικών κομμάτων είχε γίνει δεκτή ακόμα και ενώπιον αλλοδαπών δικαστηρίων στο πλαίσιο υπόθεσης δωροδοκίας αλλοδαπών δημοσίων υπαλλήλων(προφανώς αναφέρεται στο ζήτημα της ενεργητικής δωροδοκίας από τη Σίμενς, όπως αυτό αποτυπώνεται σε δικαστική απόφαση Γερμανικού Δικαστηρίου). Τέλος για την οικονομία του παρόντος στα ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ της Αξιολόγησης της GRECO για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων στην Ελλάδα περιέχονται ενδιαφέρουσες, όσο και καταφρονητικές για την ελληνική πολιτεία και τα πολιτικά κόμματα διαπιστώσεις(βλ. σελ. 57 επ.)με σημαντικότερα σημεία τα εξής: 1^ο. τη σύστασή της να ληφθούν άμεσα μέτρα για να διασφαλιστεί ότι ο τραπεζικός δανεισμός δεν χρησιμοποιείται για την παράκαμψη των κανονισμών πολιτικής χρηματοδότησης, καθώς και εάν τα τραπεζικά τους δάνεια αποπληρώνονται σύμφωνα με τους όρους υπό τους οποίους χορηγήθηκαν, 2^ο.να αυξηθεί η διαφάνεια των λογαριασμών και των δραστηριοτήτων των φορέων που σχετίζονται, άμεσα ή έμμεσα, με πολιτικά κόμματα ή είναι με οποιονδήποτε άλλο τρόπο υπό τον έλεγχό τους, 3^ο. να αυξηθεί σημαντικά η διαφάνεια της χρηματοδότησης των προεκλογικών εκστρατειών, 4^ο. Να διευκολυνθεί και διασφαλιστεί η εύκολη πρόσβαση του κοινού σε δημοσιευμένες πληροφορίες σχετικές με τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και των προεκλογικών

εκστρατειών, 5^ο.να διασφαλιστεί ουσιαστικότερος και συνεχής έλεγχος των οικονομικών εγγράφων των πολιτικών κομμάτων, των συνασπισμών κομμάτων και των υποψηφίων, 6^ο.να διασφαλιστεί η δημοσιότητα και η εύκολη πρόσβαση εκ μέρους του κοινού στις εκθέσεις της Επιτροπής Ελέγχου, Σύμφωνα με το άρθρο 30.2 του Εσωτερικού Κανονισμού η GRECO καλεί τις ελληνικές αρχές να υποβάλλουν έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των συστάσεων της μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2011.

Όμως η ελληνική Πολιτεία σχεδόν καμία από το σύνολο των συστάσεων της GRECO δεν υλοποίησε, κάτι που συνέβαλε ακόμα περισσότερο στην απαξίωση και την παρακμή του πολιτικού συστήματος και της πολιτικής.

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΗ Η ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΜΕ ΣΤΟ ΔΑΝΕΙΣΜΟ

Δύσκολα θα μπορούσε να διαχωριστεί το αντικείμενο που εξέτασε η επιτροπή από μια συνολικότερη επισκόπηση της πορείας του οικονομικού και πολιτικού «γίγνεσθαι» στην ελληνική κοινωνία κατά τις πρόσφατες δεκαετίες. Αντιθέτως, η σύνδεση είναι αναγκαία.

Τα φαινόμενα ιδιοποίησης μεγάλων ποσών μέσα από επισφαλείς τραπεζικούς δανεισμούς δεν ήσαν οι εξαιρέσεις προκειμένου για τα κόμματα και τα μεγάλα «μηντιακά» συγκροτήματα ιδίως από το 2010 και μετά, χρονική αφητηρία από την οποία τα περισσότερα από τα δάνειά τους κατέστησαν μη εξυπηρετούμενα ή μη πλήρως εξυπηρετούμενα.

Κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι αυτό έγινε τυχαία ή χωρίς σκοπιμότητα. Προϋπέθετε ανοχή στην παραβίαση σημαντικών κανόνων ασφαλείας που έχουν τεθεί για την προστασία του τραπεζικού συστήματος, που για άλλες, τις περισσότερες, επιχειρήσεις δεν ήταν όχι αυτονόητη αλλ' ούτε καν πιθανή.

Το γιατί τα ΜΜΕ είχαν προνομιακή μεταχείριση μπορεί να εξηγηθεί με το ακόλουθο σχήμα με βάση όσα εκτυλίχθηκαν ενώπιον της Επιτροπής αλλά και από το σύνολο του αποδεικτικού υλικού που τέθηκε στη διάθεσή της:

Οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις (τύπου, ραδιοτηλεόρασης), είχαν όπως και πολλές αναλόγου μεγέθους επιχειρήσεις ανάγκη από υψηλή ρευστότητα η οποία δεν μπορούσε να αντληθεί μόνο από τις διαφημίσεις ή από τις πωλήσεις, προκειμένου για έντυπα. Η αδυναμία επιτάθηκε όταν το παραδοσιακό κοινό άρχισε να τις εγκαταλείπει, λόγω των νέων τεχνολογιών και της επέκτασης των Μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Από ένα σημείο και μετά το φαινόμενο επιτάθηκε με αφορμή τη ραγδαία μεταβολή των πολιτικών συνθηκών μετά την εισαγωγή των μνημονιακών πολιτικών και την απαξίωση του παραδοσιακού πολιτικού λόγου. Η συρρίκνωση τροφοδοτήθηκε και από τον περαιτέρω περιορισμό της διαφημιστικής δαπάνης που οφειλόταν στη γενικότερη οικονομική κρίση αλλά και , ως

αντανακλαστικό αποτέλεσμα, στην προαναφερόμενη μείωση της ανταπόκρισης στο κοινό.

Ως λύση προέκυψε η αθρόα καταφυγή στον τραπεζικό δανεισμό . Την εποχή της «πιστωτικής επέκτασης», όπως χαρακτηρίστηκε από τα στελέχη των τραπεζών η περίοδος μέχρι και τις αρχές του 2009 , περίπου, η ροή του τραπεζικού χρήματος ήταν σχετικώς ευκολότερη . Οι παραβιάσεις του τραπεζικού δανεισμού εκείνη την περίοδο καταβλήθηκε προσπάθεια από τα ίδια στελέχη να δικαιολογηθούν από την ανάγκη «να κυκλοφορήσει το χρήμα», η κυκλοφορία του οποίου, ως γνωστόν, παράγει υπεραξία και , σε γενικές γραμμές και ασχέτως ορθότητας αυτής της εκτίμησης, θεωρείται ως επιβαλλόμενη πολιτική σε περιόδους αφθονίας του χρήματος.

Οι παραβιάσεις ωστόσο είναι παραβιάσεις ανεξαρτήτως της εποχής που αυτές λαμβάνουν χώρα. Καθώς στα ζητήματα της νομιμότητας δεν επιτρέπεται να υπεισέρχονται ευκαιριακές παράμετροι , δεν μπορεί και δεν πρέπει να γίνονται διαφοροποιήσεις που οδηγούν σε «εκπτώσεις».

Όσον αφορά στο δανεισμό των κομμάτων πριν και μετά την εποχή της κρίσεως:

Οι όποιες κρίσεις επί του θέματος, πρέπει, προκειμένου να είναι αντικειμενικές, να τοποθετηθούν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης εποχής και των συγκεκριμένων οικονομικών δυνατοτήτων. Οι σχετικές εκτιμήσεις συνδέονται αναγκαία και με τον όγκο δανεισμού που κάθε κόμμα επεδίωξε . Χάριν της αλήθειας και της αντικειμενικότητας πρέπει να κατηγοριοποιηθούν τα δάνεια των κομμάτων με κριτήριο τον όγκο τους. Άλλο ζήτημα είναι να ζητεί ένα κόμμα δανεισμό για την εξυπηρέτηση των τρεχουσών λειτουργικών του αναγκών και άλλο ο υπερδανεισμός, που με τη σειρά του μπορεί να εκθρέψει φαινόμενα σπατάλης, αλόγιστης διασπάθισης αλλά και καταστάσεις προφανούς ανισοτιμίας στην προσπάθεια των κομμάτων να προσεγγίσουν το εκλογικό σώμα.

Η κατάσταση γίνεται χειρότερη όταν τον υπερδανεισμό τον επιτυγχάνει ένα κόμμα με κατάχρηση της δεσπόζουσας ή ισχυρής θέσης του στο κομματικό σύστημα. Έχει καταγραφεί στην ιστορική μνήμη ότι, με την εύκολη όσο και υπερβολική ως προς τις ανάγκες της πρόσβασή τους σε δανεικό χρήμα τα δύο τότε ισχυρότερα κόμματα είχαν μεγαλύτερη ευχέρεια να επηρεάζουν μεγάλες μερίδες του πληθυσμού με όχι πάντοτε ποιοτικά μέσα αλλά με κινήσεις εντυπωσιασμού όπως μαζικές μετακινήσεις, υπερμεγέθεις και πολυέξοδες προεκλογικές συγκεντρώσεις, πολυτελείς προεκλογικές εμφανίσεις, άφθονη δαπανηρή διαφήμιση κλπ , με ό,τι αυτό συνεπάγονταν για την ποιότητα της πολιτικής αντιπαράθεσης.

Ο ενισχυμένος βαθμός εξάρτησης κομμάτων και ΜΜΕ από την ευνοϊκή αντιμετώπιση των τραπεζών απέναντί τους, επιβεβαιώνει την εκτίμηση ότι, όπως και στις υπόλοιπες χώρες του αναπτυσσόμενου καπιταλισμού, το χρηματοπιστωτικό σύστημα αύξησε τον επεμβατικό του ρόλο και στην σύγχρονη ελληνική κοινωνία. Αυτήν την εξέλιξη, που στο βαθμό που συμβαίνει με όρους αδιαφάνειας σίγουρα δεν είναι προς όφελος της δημοκρατίας, όχι μόνο δεν μπόρεσαν αλλά και δεν

θέλησαν να αντιμετωπίσουν τα έως τώρα κυβερνητικά κόμματα. Ίσως επειδή δεν εκτίμησαν τον κίνδυνο, ίσως επειδή αυτά τα ίδια τα κόμματα και τα φίλια προς αυτά Μέσα αποκόμιζαν πολύ περισσότερα οφέλη παρά εάν η τραπεζική νομοθεσία εφαρμόζονταν .

Η ευχερέστερη, σε σχέση με άλλους πρόσβαση των ισχυρών πόλων της οικονομικής και όχι μόνο Εξουσίας σε αφειδή τραπεζική πρόσβαση θεωρείται από πολλούς όχι απλώς ως κάτι «που συμβαίνει», αλλά ως επιβεβλημένη. Η νεοφιλελεύθερη σχολή έχει ως προμετωπίδα την πλήρη ελευθερία της οικονομικής δραστηριότητας, με το επιχείρημα ότι , όπως κάθε διαπάλη έχει τους κερδισμένους και τους χαμένους της έτσι και ο αγώνας γύρω από το εύκολο και φθηνό χρήμα μοιραία έχει νικητές και ηττημένους . Σύμφωνα με αυτό τον τρόπο προσέγγισης, γίνεται ανεκτό να είναι «χαμένοι» όσοι αναζητούν τραπεζικό δανεισμό με ορθόδοξα μέσα, πληρώνουν κανονικά τις υποχρεώσεις τους και προσδοκούν, φευ αδίκως, ισότητα και δημοκρατία εκεί που επικρατεί ο νόμος του ισχυρού...

Αποτελεί κοινόν τόπο ότι με αφετηρία τη συνθήκη του Μάαστριχτ δόθηκε χώρος σ' έναν συγκεκριμένο οικονομικό και κοινωνικό προσανατολισμό . Ο «νομιμοποιημένος φιλελευθερισμός» προϊόντος του χρόνου κυριάρχησε στην ΕΕ , ενίστε και σε ακραίες εκδοχές . Αυτή η τάξη πραγμάτων δικαιολογεί αντιλήψεις και πρακτικές οι οποίες στο όνομα της «ελευθερίας» οδηγεί σε προνομιακή χρηματοδότηση των ισχυρότερων οικονομικών ομίλων , σε μια καταφανώς άδικη και αντιδημοκρατική κατανομή του κοινωνικού πλούτου.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ «ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ» ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΜΕ

Κατά τη διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής έγινε πολλές φορές αναφορά στο ποσοστό που αντιπροσωπεύουν τα δάνεια κομμάτων και ΜΜΕ στον όγκο του συνολικού τραπεζικού δανεισμού. Ακόμα συσχετίστηκαν μεταξύ τους τα ποσοστά των «κόκκινων» επιχειρηματικών δάνεια στο σύνολο τους με τα «κόκκινα» δάνεια κομμάτων και ΜΜΕ. Πρέπει να σημειώσουμε ότι δεν μπορούν να συσχετιστούν τα δύο αυτά μεγέθη, καθώς το ζήτημα δεν είναι μόνο ποσοτικό. Με εξαίρεση την περίπτωση της ΑΤΕ, που όπως θα αναλυθεί στο οικείο μέρος, επιβαρύνθηκε πάρα πολύ από την επιλογή της να «σηκώσει» το συντριπτικά μεγαλύτερο βάρος της δανειοδότησης προς τα κόμματα , κανείς δεν ισχυρίζεται ότι οι τράπεζες κινδύνεψαν με χρεωκοπία εξ αιτίας του δανεισμού κομμάτων και ΜΜΕ.

Ο δανεισμός κομμάτων και ΜΜΕ, με τους όρους που γινόταν, υπήρξε ζήτημα κατ' εξοχήν πολιτικό και ως τέτοιο πρέπει ν' αντιμετωπίζεται. Ο υπερδανεισμός αλλά και η εν δυνάμει οικονομική χρεωκοπία ενός πολιτικού κόμματος έχει εντελώς διαφορετικές συνέπειες στην εθνική ζωή από το κλείσιμο μιας επιχείρησης. Ειδικά τα πολιτικά κόμματα όταν καλούνται να διαχειριστούν χρήματα των Ελλήνων φορολογουμένων, οφείλουν να είναι κατά πολύ τακτικότερα στην καταγραφή της διάθεσης των ποσών που τους χορηγούνται και απείρως προσεκτικότερα στα ζητήματα διασπάθισης. Τα πολιτικά κόμματα είναι υποχρεωμένα να μην

μετέρχονται οποιοδήποτε από τα αγοραία τεχνάσματα προκειμένου να καλύψουν αδιαφανείς συμφωνίες, υπόγειες διασυνδέσεις «σκοτεινούς» αποστολείς ή και αποδέκτες του δημόσιου χρήματος. Πρόκειται για καθήκον που τους επιβάλλεται εκ του συνταγματικού τους ρόλου. Σε αντίθετη περίπτωση, όταν δηλαδή τα οικονομικά τους καλύπτονται από σκοτεινά παραπετάσματα, είναι όχι δυσπρόσιτα αλλά απρόσιτα ακόμα και για τα ενεργά κομματικά μέλη, (όπως χαρακτηριστικά είτε ο ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥ) απαξιώνονται στα μάτια της κοινής γνώμης. Κατ' επέκταση πλήττεται η λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Μ' αυτήν την έννοια αντιλήψεις που κατά τη διάρκεια της εξέτασης μαρτύρων υποκρύπτονταν σε επανειλημμένες φιλικές προς τον ερωτώμενο - ψευδαφελείς-ερωτήσεις του τύπου «να δούμε και το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων στον τάδε ή στο δείνα επιχειρηματικό κλάδο», αγνοούσαν -ενδεχομένως και ηθελημένα- τις σημαντικότερες διαφορές, υποβαθμίζοντας έτσι την διαρκώς παρούσα ανάγκη για κρυστάλλινη διαφάνεια στα οικονομικά των πολιτικών οργανισμών.

1) Συνοπτικά επεξήγηση βασικών τραπεζικών όρων:

Προβλέψεις = Προβλεπόμενα ποσά από απαιτήσεις της τράπεζας, τα οποία κρίνουν οι υπηρεσίες της τράπεζας ότι δεν θα εισπραχθούν. Τα δάνεια είναι μια μορφή απαίτησης.

Τα ποσά των προβλέψεων λογιστικά λειτουργούν σαν ζημιές. Μειώνουν τα κέρδη και όταν αυτά δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν, μειώνουν και τα ίδια κεφάλαια των τραπεζών. Οι προβλέψεις τηρούνται και παρακολουθούνται αθροιστικά στους ισολογισμούς των τραπεζών. Κάθε τρίμηνο μπορεί να υπολογίζονται και νέες προβλέψεις, αναλόγως της πορείας εξυπηρέτησης των δανείων και των λοιπών απαιτήσεων. Οι νέες προβλέψεις αθροίζονται με τις υπάρχουσες.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται συγκεντρωτικά για τα μικρά και μεσαία στεγαστικά, καταναλωτικά και επιχειρηματικά δάνεια, και εξατομικευμένα για τα μεγάλα δάνεια.

Οι προβλέψεις παύουν να υφίστανται όταν διαγράφονται από τα χαρτοφυλάκια των τραπεζών τα δάνεια για τα οποία είχαν προβλεφθεί. Η διαδικασία αυτή γίνεται σταδιακά και σε βάθος χρόνου, αφού εξαντληθούν όλα τα περιθώρια ανάκτησης από τις τράπεζες έστω μέρους των δανείων που καλύπτουν εξ ολοκλήρου ή μερικώς οι προβλέψεις.

Για τον υπολογισμό της πρόβλεψης δηλαδή της αναμενόμενης ζημιάς από ομάδα δανείων ή μεμονωμένα μεγάλα δάνεια, υπολογίζεται η αξία ρευστοποίησης (συνήθως πώλησης) των εμπράγματων ή χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων (ακίνητα, κινητά, ομόλογα, μετοχές, ρευστό, λειτουργούσα επιχείρηση), η οποία αφαιρείται από το δάνειο και η πρόβλεψη καλύπτει το υπόλοιπο μη ανακτήσιμο ποσό. Αν τελικά ανακτηθεί ποσό μεγαλύτερο του προϋπολογισθέντος αυτό εμφανίζεται, λογιστικά, σαν έκτακτο έσοδο και όχι σαν είσπραξη από το δάνειο επειδή έχει ήδη περάσει το μη εξασφαλισμένο δάνειο, μέσω της πρόβλεψης, στις ζημιές.

Σήμερα οι τράπεζες έχουν υπολογίσει συνολικές προβλέψεις περί τα 60 δις τα οποία είναι μειώσεις των ιδίων κεφαλαίων τους, που καλύφθηκαν από τις συνεχείς ανακεφαλαιοποιήσεις. Οι ανακεφαλαιοποιήσεις αυτές αποτελούν μέρος του δημόσιου χρέους, εξ αιτίας του οποίου μειώθηκαν συντάξεις μισθοί κ.λ.π. καθιστώντας τους πολίτες ανίκανους να πληρώσουν τα δάνεια τους. Εμμεσα δηλαδή οι προβλέψεις είναι το κόστος της κοινωνίας για τις τράπεζες.

Το κρίσιμο ερώτημα, σήμερα, είναι ποιός θα ωφεληθεί από τις προβλέψεις των τραπεζών. Θα μειωθούν ή θα χαριστούν τα δάνεια των πολιτών που πραγματικά δεν μπορούν να πληρώσουν τα δανειά τους λόγω των μειώσεων που υπέστησαν και για να υλοποιηθούν οι ανακεφαλαιοποιήσεις των τραπεζών με δημόσιο χρήμα ή θα ωφεληθούν οι κάθε λογής «Ψυχάρηδες»? Είναι σαφές ότι η Εξεταστική συντέλεσε τα μάλα για να μην επωφεληθούν κάποιοι «Ψυχάρηδες». Όμως είναι δυστυχώς πολλοί ακόμη... Το θέμα είναι ταξικό, αφορά με ζωτικό τρόπο την ελιτ ενώ ταυτόχρονα αφορά τους πολίτες που πλήττονται παντοιοτρόπως. Και αφορά βεβαίως και την κυβέρνηση, της οποίας η σταθερότητα διακυβεύεται και μέσα από το μοίρασμα «της πίττας των προβλέψεων»

Cash collateral= εξασφάλιση δανείου με δέσμευση μετρητών.

Ακάλυπτος κίνδυνος= το ποσό εκείνο του δανείου που δεν καλύπτεται από κανενός είδους εξασφάλιση. Ποσό δανείου – αξία εξασφαλίσεων = ακάλυπτος κίνδυνος.

Balloon payment= Δόση δανείου ιδιαίτερα μεγάλου ποσού (φουσκωμένη σαν μπαλόνι), που συνήθως αφορά επιστροφή κεφαλαίου και χρονικά τοποθετείται στο τέλος της διάρκειας του δανείου. Είναι ένα «πονηρό» εργαλείο των τελευταίων κυρίως χρόνων, από το 2010 και μετά, αναφέρεται σε μεγάλα επιχειρηματικά δάνεια, τα οποία αναδιαρθρώνονται με καταβολή μικρών δόσεων, κυρίως τόκων, για κάποια χρόνια και το κεφάλαιο σχεδιάζεται να καταβληθεί με μια μεγάλη δόση στο τέλος. Στην πραγματικότητα- μερικές φορές το γράφουν και στις αποφάσεις- αυτό που έχουν συμφωνήσει είναι να ανανεωθεί το δάνειο όταν θα φτάσει η ώρα της μεγάλης δόσης και να διαμορφωθεί ένα νέο δάνειο με το υπόλοιπο του

δανείου. Έτσι κερδίζουν χρόνο και από μια άποψη την τράπεζα τη συμφέρει να έχει δανείσει χρήματα και να εισπράττει τόκους. Όμως η συνήθης περίπτωση των τελευταίων χρόνων, για τα μεγάλα επιχειρηματικά δάνεια είναι η μη καταβολή ούτε τόκων και η συνεχής κεφαλαιοποίησή τους και μάλιστα πολλές φορές και η νέα χρηματοδότηση με φρέσκο νέο χρήμα.

Καθυστέρηση άνω των 90 ημερών = Η δόση κάθε δανείου έχει μια ημερομηνία πληρωμής. Στην ημερομηνία αυτή το δάνειο καθίσταται απαιτητό από την τράπεζα. Όταν περάσουν 90 ημερολογιακές ημέρες από την παραπάνω ημερομηνία, λέμε ότι το δάνειο είναι σε καθυστέρηση 90 ημερών, είναι υπερήμερο. Τότε τα δάνεια χαρακτηρίζονται ως μη εξυπηρετούμενα και πρέπει πλέον η τράπεζα να πάρει μέτρα. Στην πραγματικότητα οι τράπεζες, μέσω των εισπρακτικών εταιρειών, από την πρώτη μέρα καθυστέρησης αρχίζουν να ενοχλούν τον οφειλέτη αλλά δεν έχουν δικαίωμα να προχωρήσουν σε μέτρα όπως η καταγγελία της σύμβασης, η ενέργειες για πλειστηριασμούς κ.λ.π.

Rating = Είναι η κατάταξη των πελατών σε συγκεκριμένα κλίματα με βάση τον κίνδυνο που αντιπροσωπεύουν ως οφειλέτες για την τράπεζα. Εν γένει όλες οι μεγάλες επιχειρήσεις ακόμη και οι χώρες έχουν το δικό τους rating. Τα διεθνώς χρησιμοποιούμενα rating καθορίζονται από τρεις οίκους αξιολόγησης (MOODY'S, FITCH, STANDARD & POORS). Το rating κάθε χώρας είναι αυτό που καθορίζει την πιστοληπτική της ικανότητα, δηλαδή την δυνατότητά της να δανειστεί από τις αγορές και με τι κόστος δηλαδή με τι επιτόκιο. Η Ελλάδα π.χ. έχει πολύ χαμηλή αξιολόγηση με αποτέλεσμα οι αγορές να τη δανείζουν με επιτόκια γύρω στο 7%, κρίνονται απαγορευτικά για μια χώρα.

Οι τράπεζες χρησιμοποιούν τα μοντέλα κυρίως της MOODY'S για να βρουν το rating δηλαδή για να υπολογίσουν τον πιστωτικό κίνδυνο όλων των μεγάλων επιχειρήσεων που δανείζουν. Για τα φυσικά πρόσωπα και τις μικρές επιχειρήσεις χρησιμοποιούν δικά τους εσωτερικά μοντέλα που έχουν πολλές ομοιότητες μεταξύ των τραπεζών.

Εγγυήσεις (προσωπικές)= Είναι πάγια πρακτική των τραπεζών να ζητείται η προσωπική εγγύηση των κύριων μετόχων ή/και των διευθύνοντων συμβούλων των εταιρειών, που δανειοδοτούν και οι οποίες έχουν ανώνυμες μετοχές. Βεβαίως η προσωπική εγγύηση αν δεν συνοδεύεται με μη δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία δεν έχει μεγάλη αξία για την τράπεζα. Η προσωπική εγγύηση έχει, ωστόσο και τη διάσταση της ευθύνης της καλής λειτουργίας της επιχείρησης ώστε να εξοφληθεί το δάνειο.

Για τις ατομικές επιχειρήσεις, τις Ο.Ε. , τις ΕΕ και τις ΕΠΕ, οι ιδιοκτήτες είναι απολύτως ταυτισμένοι με την επιχείρηση και το δάνειο τους βαρύνει σαν δάνειο προς φυσικό πρόσωπο.

Ανακεφαλαιοποίηση τόκων= Κεφαλαιοποίηση τόκων = όταν οι τόκοι δεν πληρώνονται από τον οφειλέτη και για να μην χαρακτηριστεί μη εξυπηρετούμενο το δάνειο, ενσωματώνονται στο κεφάλαιο. Στην ουσία η τράπεζα αυξάνει το δάνειο προς τον οφειλέτη κατά το ποσό των τόκων, ενώ παράλληλα, αν και δεν εισπράττει τίποτα, ο οφειλέτης δεν εμφανίζεται ως υπερήμερος και το δάνειο φαίνεται ως εξυπηρετούμενο. Η τακτική αυτή εφαρμόζεται κατά κόρον στα επιχειρηματικά δάνεια με μορφή αλληλόχρεου λογ/σμού. Στα δάνεια αυτά υπάρχει υποχρέωση καταβολής μόνο τόκων ανά εξάμηνο από τον οφειλέτη. Κεφάλαιο επιστρέφεται, από τον οφειλέτη, κατά αραιά διαστήματα και συνήθως μια φορά τον χρόνο, που υποχρεωτικά επαναξιολογείται το δάνειο και είτε παραμένει ως έχει, είτε ζητά η τράπεζα επιστροφή μέρους ή όλου του κεφαλαίου (εφόσον κρίνει ότι υπάρχει κίνδυνος μη εξυπηρέτησης του δανείου), είτε αυξάνει ο δανεισμός. Αν όμως δεν καταβληθούν οι τόκοι ενός βμήνου το δάνειο γίνεται υπερήμερο. Έτσι κεφαλαιοποιούνται οι τόκοι και, όταν αυτό επαναλαμβάνεται μερικές φορές, το δάνειο μετατρέπεται σε ομολογιακό ή σε τοκοχρεωλυτικό, δηλαδή αλλάζει μορφή γιατί εφόσον δεν καταβάλλονται οι βμηνιαίοι τόκοι εκ των πραγμάτων χάνει τη μορφή του αλληλόχρεου λογαριασμού.

Εξασφαλίσεις στη χορήγηση δανείων= οι παντός είδους καλύψεις του κινδύνου που αναλαμβάνει η τράπεζα όταν χορηγεί ένα δάνειο. Ακίνητα, χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις, προσωπική εγγύηση, ρευστά κινητά, ενέχυρα κ.λ.π.

Αρνητική καθαρή θέση δανειολήπτη= Ο όρος χρησιμοποιείται για νομικά πρόσωπα, δηλαδή για εταιρείες.

Η καθαρή θέση προκύπτει όταν από τα περιουσιακά στοιχεία (λέγονται και ενεργητικό) αφαιρεθούν οι υποχρεώσεις (λέγονται και παθητικό) της εταιρείας. Αυτό που προκύπτει είναι η τελική αξία της εταιρείας και υπό «κανονικές» οικονομικές συνθήκες θα πρέπει να ισούται με το μετοχικό κεφάλαιο δηλαδή με τα χρήματα που έχουν βάλει οι μέτοχοι. Όταν η παραπάνω αφαίρεση μας δίνει αρνητικό υπόλοιπο, σημαίνει ότι η εταιρεία έχει καταναλώσει και το μετοχικό κεφάλαιο και αντιμετωπίζει πρόβλημα βιωσιμότητας και τίθενται ερωτηματικά για τη δυνατότητά της να συνεχίσει να λειτουργεί (going concern).

Standstill agreement = Πρόκειται για συμφωνία μεταξύ τράπεζας και δανειολήπτριας εταιρείας, η οποία βρίσκεται στα πρόθυρα της χρεοκοπίας. Με τη συμφωνία η τράπεζα δεσμεύεται να μην καταστήσει απαιτητές τις οφειλές της εταιρείας, ωθώντας την στη χρεοκοπία ή στον έλεγχο από την τράπεζα αλλά αντίθετα διευκολύνει την εταιρεία με ανάλογη αναδιάρθρωση του δανείου.

Περίοδος χάριτος= Η περίοδος που συμφωνείται με την τράπεζα να μην καταβάλλει ο οφειλέτης κεφάλαιο για ένα τοκοχρεωλυτικό δάνειο (που έχει δηλαδή μορφή δόσεων που περιέχουν τόκους και κεφάλαιο), παρά να καταβάλλει μόνο τόκους. Συνήθως είναι 1-2 χρόνια, μπορεί να φτάσει και τα 5 π.χ. για νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Η λογική είναι ότι θα γίνει κάποια επένδυση με το δάνειο και σε κάποια χρόνια θα αρχίσει να αποδίδει, άμεσα ή έμμεσα, οπότε θα καταστεί δυνατή η πληρωμή ολόκληρης της τοκοχρεωλυτικής δόσης. Σπανιότερα κατά την περίοδο χάριτος μπορεί να απαλλάσσεται ο οφειλέτης από την καταβολή και των τόκων και του κεφαλαίου.

Ενήμερο δάνειο= τα δάνειο που εξυπηρετείται κανονικά με πολύ μικρές έστω καθυστερήσεις, που σίγουρα δεν ξεπερνούν τις 90 ημέρες.

Ρύθμιση δανείου= η αλλαγή των όρων του δανείου, λόγω μη εξυπηρέτησής του. Το δάνειο έχει καταστεί υπερήμερο, οι τόκοι κεφαλαιοποιούνται και διαμορφώνεται ένα νέο δάνειο με άλλο επιτόκιο και άλλη διάρκεια. Σε «κανονικούς καιρούς» οι ρυθμίσεις γίνονταν με έγκριση του επόπτη (Τράπεζα Ελλάδος) είχαν υψηλότερα επιτόκια από το αρχικό δάνειο και εν γένει είχαν ένα τιμωρητικό για τον οφειλέτη χαρακτήρα, που δεν εξόφλησε όπως έπρεπε το δανειό του.

Σήμερα η έννοια του ρυθμισμένου ταυτίζεται, σχεδόν, με την έννοια του αναδιρθρωμένου δανείου. Στην ουσία δεν έχουν τεθεί συγκεκριμένοι και αυστηροί κανόνες από τον επόπτη σε ό,τι αφορά τη ρύθμιση/αναδιάρθρωση των δανείων. Οι κανόνες αφορούν τα αποτελέσματα τόσο στον όγκο των μη εξυπηρετούμενων δανείων (μείωση ποσοστού κόκκινων δανείων και μακροπρόθεσμες βιώσιμες λύσεις για τα εξυπηρετούμενα - αναδιρθρωμένα) και τα χαρακτηριστικά τους όσο και στην επίπτωσή τους στις κεφαλαιακές ανάγκες της τράπεζας.

Αναδιάρθρωση δανείου= περιλαμβάνει πολλές αλλαγές και ποικίλα εργαλεία διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων αλλά και εξυπηρετούμενων δανείων όπως, επιμήκυνση εξόφλησης, περίοδο χάριτος, πάγωμα μέρους του δανείου για κάποια χρόνια, αύξηση ή μείωση του επιτοκίου κ.λ.π.

Καταγγελία δανείου= Καταγγελία Σύμβασης δανείου= Εξώδικη διαδικασία που συνίσταται στη μεταφορά του δανείου, λογιστικά και μέσα στα συστήματα της τράπεζας, στην κατηγορία των καθυστερημένων δανείων (είναι δόκιμος όρος για τα δάνεια των οποίων οι συμβάσεις καταγγέλλονται), στην εξώδικη ενημέρωση του οφειλέτη ενώ, το κυριότερο, το δάνειο καθίσταται εξ ολοκλήρου απαιτητό και όχι πλέον μόνο οι δόσεις (τόκων, κεφαλαίου + τόκων) που είχαν λήξει.

Στη συνέχεια, με ταχύτατη απόφαση ειρηνοδικείου, εκδίδεται η διαταγή πληρωμής με την οποία η τράπεζα μπορεί να προχωρήσει, εντός δύο μηνών,

σε κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων (κινητών, ακινήτων , εις χείρας τρίτων). Πριν την κατάσχεση η διαταγή πληρωμής κοινοποιείται στον οφειλέτη.

Η τράπεζα μπορεί να προχωρήσει στην καταγγελία της σύμβασης και να καθυστερήσει ακόμη και χρόνια τα επόμενα βήματα της διαταγής πληρωμής-κατάσχεσης-πλειστηριασμού.

Factoring = Η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (Factoring) είναι παρεχόμενη υπηρεσία που στηρίζεται σε μία σύμβαση μεταξύ ενός πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων, που είναι είτε τράπεζα, είτε ειδική ανώνυμη εταιρεία(συνήθως θυγατρική τράπεζας), και μιας επιχείρησης, που ασχολείται με την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών.

Σύμφωνα με τη σύμβαση η εταιρεία Factoring αναλαμβάνει να προεξοφλεί εν μέρει ή εν όλω την εταιρεία και να αναλαμβάνει, στη συνέχεια, τη λογιστική, διαχειριστική και νομική παρακολούθηση και είσπραξη των απαιτήσεων της εταιρείας από τους πελάτες της.

Κατά κανόνα με το Factoring αναλαμβάνεται και ο κίνδυνος της μη είσπραξης των προεξοφληθέντων ποσών και για το λόγο αυτό καταβάλλονται και υψηλές προμήθειες από τις εταιρείες για τις υπηρεσίες Factoring. Η εταιρεία Factoring εισπράττει τόκο για την προεξόφληση της εταιρείας και προμήθειες για το σύνολο των υπηρεσιών που προσφέρει στην εταιρεία-πελάτη της.

EBITDA = Earnings Before Interest Taxes Depreciation Amortization= Κέρδη (σε ετήσια, βμηνιαία ή 3μηνιαία βάση) πριν την αφαίρεση τόκων (που οφείλει η εταιρεία για δάνειά της), φόρων, αποσβέσεων και χρεολυσίων (υποχρέωση της εταιρείας για καταβολή κεφαλαίου από δάνεια που έχει λάβει).

Ομολογιακό δάνειο = Αποτελεί ένα χρηματοδοτικό εργαλείο για τις επιχειρήσεις, εναλλακτικά του δανεισμού από τις τράπεζες, το χρηματιστήριο ή άλλες πηγές. Δεν απαιτεί εξασφαλίσεις και προσωπικές εγγυήσεις και στηρίζεται στην πιστοληπτική ικανότητα (rating) των επιχειρήσεων.

Τα ομολογιακά δάνεια δεν συνοδεύονται πλέον από έγχαρτα ομόλογα, τα οποία είναι άϋλα και τηρούνται στα πληροφοριακά συστήματα των εκδοτών (επιχειρήσεις), των τραπεζών που αναλαμβάνουν την έκδοση και διαχείριση, των χρηματιστηρίων στα οποία είναι εισηγμένα κ.λ.π.

Τα ομόλογα αποτελούν τίτλους που πωλούνται και αγοράζονται, μπορούν να ενεχυριαστούν και να χρησιμοποιηθούν σε διάφορες συναλλαγές από τους ομολογιούχους, που είναι αυτοί που τα έχουν αγοράσει και έχουν εισφέρει χρήμα στην επιχείρηση.

Τα συγκεκριμένα ομολογιακά δάνεια των ΜΜΕ δεν έχουν τα παραπάνω χαρακτηριστικά. Όμως χρησιμοποιούνται σαν εργαλεία αναδιάρθρωσης

δανείων, κυρίως αλληλόχρεων λογαριασμών, που δεν εξυπηρετούνταν από τους οφειλότες, λόγω της ιδιαίτερης ευελιξίας που τα χαρακτηρίζει σε σχέση με άλλα δάνεια.

Τα ομολογιακά δάνεια είναι μακράς διάρκειας. Οι τόκοι για τα ομόλογα μπορεί να αποδίδονται ετησίως, ή ανά 6μηνο, τρίμηνο, μήνα, το κεφάλαιο μπορεί να αποδοθεί στη λήξη του δανείου σε μία ή και περισσότερες δόσεις, ενώ οι εξασφαλίσεις μπορούσαν να παραμένουν οι ίδιες με τα δάνεια που συγχωνεύονταν ή, με την ευκαιρία του νέου δανείου και της νέας σύμβασης μπορούσαν και να τροποποιηθούν, δίνοντας βαρύτητα στην «προσωπική εγγύηση» δηλαδή στον αέρα.

Παράλληλα με το νέο δάνειο στο οποίο συγκεντρώνονταν τα παλιά, δίνονταν και νέο χρήμα στο ΜΜΕ, ενώ δεν ήταν πάντοτε καθαρό τι ποσά χαρίζονταν κατά τη μετατροπή των οφειλών σε ομολογιακό.

Επίσης τα ομολογιακά δάνεια παρείχαν τη δυνατότητα να χρησιμοποιείται ένα άλλο νέο δάνειο αλληλόχρεου λογ/σμού, το οποίο χρηματοδοτούσε την καταβολή των τόκων του ομολογιακού.

Με το ομολογιακό δάνειο ενοποιούνταν όλες οι κάθε είδους οφειλές, οι οποίες έτσι γίνονταν ενήμερες ενώ ήταν πιο εύκολη και διαχειρίσιμη η παρακολούθηση της συνολικής οφειλής. Μετατρέπονταν όλα τα δάνεια σε ένα ομολογιακό, τη διαδικασία έκδοσης του οποίου αναλάμβανε η τράπεζα με το μεγαλύτερο δανεισμό και τα ομόλογα μοιράζονταν στις τράπεζες αναλόγως του ποσού που είχε δανείσει η κάθε μία το ΜΜΕ.

Υποσχετική επιστολή= Άνευ ουσίας έγγραφη υπόσχεση του εκπροσώπου της δανειολήπτριας εταιρείας ότι θα εξοφλήσει το δάνειο σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης. Δεν έχει καμία νομική βάση και άλλωστε στην ίδια τη σύμβαση του δανείου αναφέρονται αυτές οι υποχρεώσεις της τήρησης των όρων και της εξόφλησης του δανείου.

Οι υποσχετικές επιστολές αποτελούν τεχνάσματα των τραπεζών για να δανειοδοτούν επιχειρηματίες (δεν ισχύουν για στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια) χωρίς πραγματικές εξασφαλίσεις. Χαρακτηριστικό είναι ότι οι ίδιες οι τράπεζες, στα συστήματά τους και στον υπολογισμό των κινδύνων, δεν υπολογίζουν, σε καμία περίπτωση, τις υποσχετικές επιστολές ως κάλυψη κινδύνου.

Συνδεδεμένοι δανειολήπτες = Ομάδες δανειοληπτών που έχουν άμεσες ή έμμεσες οικονομικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις και ενδεχόμενη οικονομική δυσκολία ενός δανειολήπτη ή ομάδας δανειοληπτών θα επηρεάσει αρνητικά άλλον δανειολήπτη ή ομάδα δανειοληπτών. Ο λόγος της κατηγοριοποίησης των δανειοληπτών ως συνδεδεμένων είναι η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και η χορήγηση δανείων κάτω από το πρίσμα του συνολικού κινδύνου για τους συνδεδεμένους δανειολήπτες.

Για ορισμένες κατηγορίες Συνδεδεμένων δανειοληπτών, όπως είναι οι υπάλληλοι και τα στελέχη των τραπεζών καθώς και συγγενικά πρόσωπα αυτών, πολιτικά κόμματα και δημόσια πρόσωπα, δημόσιες επιχειρήσεις, ΜΜΕ κ.α. γίνεται ειδική αναφορά στο πλαίσιο λειτουργίας όλων των τραπεζών για τα όρια δανειοδότησής τους καθώς και για την αυστηρή εφαρμογή των κανόνων δανειοδότησής τους από τις τράπεζες και τη μη ευνοϊκή μεταχείρισή τους.

Η Τράπεζα της Ελλάδος και η εποπτεία στον τραπεζικό δανεισμό

Εισαγωγή

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η Κεντρική Τράπεζα της χώρας, δηλαδή έχει την αρμοδιότητα για την χάραξη της νομισματικής πολιτικής, το εκδοτικό προνόμιο (έκδοση χαρτονομίσματος) έως την είσοδό μας στην ευρωζώνη και την εποπτεία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Ιδρύθηκε το 1927 και έχει συσταθεί με τη μορφή ανωνύμου εταιρίας.

Έως την προσαρμογή του καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος στους κανόνες της Συνθήκης του Μάαστριχτ ενόψει της ένταξης στο ευρώ, η κεντρική τράπεζα αποτελούσε πρακτικά όργανο του Υπουργείου Οικονομικών και ο διοικητής της αναφερόταν στο υπουργό, εκτελούσε τις εντολές του και ήταν ανά πάσα στιγμή ανακλητός. Με την ένταξη της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ τον Ιανουάριο 2001, η Τράπεζα της Ελλάδος αποτελεί μέλος του Ευρωσυστήματος, που απαρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που ανήκουν στη ζώνη του ευρώ. Οι συνθήκες ορίζουν ότι οι εθνικές κεντρικές τράπεζες που συμμετέχουν στο ευρώ, όπως και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, είναι ανεξάρτητες από τις κυβερνήσεις, που σημαίνει μεταξύ των άλλων ότι οι διοικήσεις τους έχουν ορισμένη θητεία και δεν είναι ανακλητές στο διάστημα αυτό. Με βάση της ισχύουσες διατάξεις η θητεία του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος είναι εξαετής και η τρέχουσα λήγει στο πρώτο εξάμηνο του 2020. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Τράπεζας της Ελλάδος, έχει κατοχυρωθεί η θεσμική, προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία της. Δημοκρατικό έλεγχο ασκεί πλέον μόνον η Βουλή και αυτός είναι πολύ περιορισμένος καθώς δεν περιλαμβάνει δικαίωμα ανάκλησης της διοίκησης ή

άλλης πραγματικής παρέμβασης παρά μόνον το δικαίωμα της ενημέρωσης και της άσκησης ερωτήσεων εκ μέρους των Βουλευτών. Στο πλαίσιο του ευρώ, η Τράπεζα της Ελλάδος συμβάλλει με τη δράση της στην επίτευξη των στόχων και την εκτέλεση των καθηκόντων του Ευρωσυστήματος, το οποίο χαράσσει και εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ. Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος στην Ελλάδα και τη διαφύλαξη της σταθερότητας του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ως βασικός σκοπός ορίζεται από το Καταστατικό της και η διασφάλιση της σταθερότητας του γενικού επιπέδου των τιμών.

Ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, το ευρωπαϊκό τραπεζικό τοπίο, συμπεριλαμβανομένου του ελληνικού, είχε δημιουργηθεί από την Β' Τραπεζική Οδηγία (1989) και χαρακτηρίστηκε από απελευθέρωση και απορρύθμιση με κατάργηση του μεγαλύτερου μέρους των κανόνων ελέγχου των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και την σταδιακή ιδιωτικοποίηση των κρατικών τραπεζών. Ακολουθώντας τη διεθνή τάση, οι τράπεζες θεωρήθηκαν πλέον «κανονικές» επιχειρήσεις και η ρύθμιση της αγοράς αφέθηκε κυρίως στη λειτουργία του ελεύθερου ανταγωνισμού. Αυτό εντάθηκε με την ένταξη στο ευρώ και την ανεξαρτητοποίηση της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ως συνέπεια της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης του 2008 και των προβλημάτων που αντιμετώπισε το παγκόσμιο και το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα., αυτή η τάση επιχειρήθηκε να αντιστραφεί. Μπήκαν οι κανόνες «μακροπροληπτικής» εποπτείας (macro-prudential), δηλαδή κανόνες που προσπαθούν να ελέγξουν και να προλάβουν συστημικά προβλήματα στην οικονομία. Γενικότερα κάποιοι κανόνες έγιναν πιο αυστηροί χωρίς βεβαίως να υπάρξει επιστροφή στο προ του 1990 καθεστώς ελέγχου. Ειδικά για τις ελληνικές τράπεζες αυξήθηκε σημαντικά το επίπεδο ελέγχου λόγω της παροχής κρατικής βοήθειας με τις διαδοχικές ανακεφαλαιοποιήσεις από το ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM). Σε μεγάλο βαθμό ο έλεγχος αυτός ασκείται μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού (DGComp) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Με τη δημιουργία του Ενιαίου Μηχανισμού Εποπτείας (SSM – Single Supervisory Mechanism) τον Νοέμβριο του 2014, η εποπτική λειτουργία της

Τράπεζας της Ελλάδος για τις τέσσερις χαρακτηριζόμενες ως «συστημικές» τράπεζες (Πειραιώς, Εθνική, Alpha, Eurobank) παραχωρήθηκε στην ΕΚΤ, βραχίονα της οποίας αποτελεί ο SSM. Με την εξαίρεση αυτή, η Τράπεζα της Ελλάδος συνεχίζει να εποπτεύει τα πιστωτικά ιδρύματα καθώς και ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας καθώς και να εποπτεύει και ελέγχει τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις καθώς και τους διαμεσολαβητές στις ασφαλίσσεις.

Οι μάρτυρες

Η Εξεταστική Επιτροπή κάλεσε ως μάρτυρες το σημερινό διοικητή καθώς και τον προκάτοχό του και δύο άλλα ανώτατα στελέχη της Τράπεζας της Ελλάδος. Οι συγκεκριμένοι τέσσερις μάρτυρες, όπως και όλοι οι άλλοι, κλήθηκαν με την αρμοδιότητα της ανακριτικής αρχής και του εισαγγελέα πλημμελειοδικών που παρέχει ο Κανονισμός της Βουλής στις Εξεταστικές Επιτροπές και όχι στο πλαίσιο του δημοκρατικού ελέγχου της Τράπεζας της Ελλάδος από την Βουλή. Κλήθηκαν ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος κ. Ιωάννης Στουρνάρας, ο προκάτοχός του κ. Γεώργιος Προβόπουλος, η Διευθύντρια της Διεύθυνσης Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος κα Σπυριδούλα Παπαγιαννίδου και ο Διευθυντής Επιθεώρησης Εποπτευόμενων Εταιρειών κ. Γεώργιος Πάσχας.

Αναλυτικότερα, ο κ. Στουρνάρας ανέλαβε διοικητής τον Ιούνιο του 2014 και η θητεία του λήγει τον Ιούνιο του 2016. Ο κ. Προβόπουλος ήταν διοικητής από τον Ιούνιο του 2008 έως τον Ιούνιο του 2014. Η κα Παπαγιαννίδου δήλωσε ότι ανέλαβε Διευθύντρια Διεύθυνσης Εποπτείας τον Αύγουστο του 2015 ενώ υπηρετεί στην Τράπεζα της Ελλάδος από το 1992 σε άλλες θέσεις εκτός Εποπτείας. Ο κ. Πάσχας ανέφερε ότι εργάζεται στην Τράπεζα της Ελλάδας από τον Δεκέμβριο του 2012. Για ενάμιση χρόνο ήταν σύμβουλος του κ. Προβόπουλου για τα θέματα των εκκαθαρίσεων των τράπεζων. Τον Μάιο του 2014 ανέλαβε καθήκοντα Διευθυντού στην νεοσύστατη τότε Επιθεώρηση των Εποπτευόμενων Εταιρειών με εντολή να τη συγκροτήσει και να την αναπτύξει.

Οι μάρτυρες παρείχαν μια σειρά από ενδιαφέρουσες πληροφορίες τόσο για το θεσμικό πλαίσιο και την πρακτική της Εποπτείας του τραπεζικού συστήματος της χώρας που ενδιαφέρει την παρούσα ενότητα όσο και για τις επιμέρους υποθέσεις

που εξετάζει η Επιτροπή και οι οποίες αξιοποιούνται στις αντίστοιχες ενότητες του πορίσματος. Παράλληλα συνεξετάστηκε το υλικό που παρέδωσε η ΤτΕ στην Εξεταστική Επιτροπή, ιδίως οι «ειδικές εκθέσεις ελέγχου» που συντάχθηκαν κυρίως μετά από εισαγγελικές παραγγελίες και περιλαμβάνουν τόσο διαπιστώσεις όσο και υποδείξεις προς τις επί μέρους Τράπεζες.

Θεσμικό πλαίσιο Τραπεζικής Εποπτείας

Η Εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος από την Τράπεζα της Ελλάδος διενεργείται από δύο πόλους: τη Διεύθυνση Εποπτείας και τη Διεύθυνση Επιθεώρησης. Μέχρι το Μάιο του 2014 οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Επιθεώρησης υπαγόταν στη Διεύθυνση Εποπτείας. Πλέον είναι ανεξάρτητη Διεύθυνση που αναφέρεται κατευθείαν στον διοικητή της ΤτΕ. Η Διεύθυνση Εποπτείας έχει την ευθύνη για την παρακολούθηση των δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων ενώ η Διεύθυνση Επιθεώρησης διενεργεί τους επιτόπιους ελέγχους, τακτικούς ή έκτακτους, κατόπιν εντολής της πρώτης ή των εισαγγελικών αρχών.

Αναλυτικότερα, αντικείμενο της **Διεύθυνσης Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος** είναι κυρίως ο υπολογισμός των δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας του τραπεζικού συστήματος με βάση όλα τα υποβαλλόμενα στοιχεία από τις τράπεζες.

Η Διεύθυνση Εποπτείας λειτουργεί στο πλαίσιο της νομοθεσίας. Αλλά όπως εξήγησε η μάρτυρας Σπυριδούλα Παπαγιαννίδου, επικεφαλής της Διεύθυνσης, πρακτικά πρόκειται για ευρωπαϊκή νομοθεσία καθώς οι κοινοτικές οδηγίες υιοθετούνται με νόμους σχεδόν αυτούσιες. Διαφορές υπάρχουν μόνο σε κάποια ελάχιστα διαδικαστικά θέματα, όσον αφορά τους δικούς μας νόμους. Το θεσμικό πλαίσιο του τραπεζικού συστήματος είναι ενιαίο κατά 99% σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η μάρτυρας τόνισε ότι η νομοθεσία έχει γίνει πολύ πιο αυστηρή στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας και ιδιαίτερα στα χρόνια μετά την έναρξη της κρίσης.

Από την άλλη πλευρά η απορρύθμιση του τραπεζικού συστήματος της δεκαετίας του 1990 και 2000 σημαίνει ότι η Εποπτεία δεν μπορεί να εμποδίσει μια τράπεζα να χορηγήσει ένα συγκεκριμένο δάνειο. Αυτό που μπορεί και κάνει είναι να δίνει αντικίνητρα μέσω των απαιτήσεων κεφαλαιακής επάρκειας, ώστε να δίνονται

λιγότερα δάνεια που έχουν υψηλό κίνδυνο. Αφετέρου, ελέγχει με πολύ αυστηρά κριτήρια όλες τις διοικητικές λειτουργίες εσωτερικά στην τράπεζα με επιτροπές που πρέπει να λειτουργούν, με όλα τα αρμόδια όργανα, με κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό και στη διοίκηση και στις επιμέρους υπηρεσίες και ειδικά σε κάποιες που έχουν πολύ μεγάλη σημασία, όπως η Διαχείριση Κινδύνων, έτσι ώστε, μέσα από τις λειτουργίες της τράπεζας, να διασφαλίζεται η σωστή αξιολόγηση του κινδύνου κάθε δανείου.

Η Διεύθυνση Εποπτείας διαχειρίζεται πολλά τεχνικά θέματα στον υπολογισμό των δεικτών (πώς σταθμίζονται τα δάνεια με βάση τους δείκτες που πρέπει και με βάση τους κινδύνους που υπολογίζονται και προφανώς με βάση τη νομοθεσία και τις οδηγίες), προσδιορίζει την «υγεία» μια τράπεζας με βάση τους υπολογισμούς αυτών των δεικτών και αξιολογεί κάθε τράπεζα σε ετήσια βάση από πλευράς συστημάτων λήψης αποφάσεων με τα οποία λειτουργεί εσωτερικά, εσωτερικών διαδικασιών, διοικητικών διαδικασιών. Σύμφωνα με την μάρτυρα, μετά την έναρξη της κρίσης καταβάλλεται προσπάθεια να γίνουν πιο αντικειμενικά πολλά κριτήρια τα οποία στο παρελθόν ήταν περισσότερο στην ευχέρεια του επόπτη και άφηναν περισσότερη χαλαρότητα.

Συνοπτικά απαιτείται πλέον από τις τράπεζες να έχουν πολύ περισσότερα κεφάλαια απ' ό,τι στο παρελθόν ώστε να λειτουργεί η τράπεζα σωστά και να διασφαλίζεται η εμπιστοσύνη των καταθετών.

Με βάση την εποπτική εμπειρία για κάθε τράπεζα και το προφίλ κινδύνου κάθε τράπεζας, αλλά και με βάση κάποιες βασικές αρχές τακτικότητας καταρτίζεται –πλέον στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού Ενιαίου Μηχανισμού Εποπτείας- ένα ετήσιο πρόγραμμα για τους επιτόπιους ελέγχους.

Η Διεύθυνση Επιθεώρησης Εποπτευόμενων Εταιρειών έχει την αρμοδιότητα για τους επιτόπιους ελέγχους και την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος (anti-money laundering). Από το 2009 μέχρι και το τέλος του 2015 έχουν διενεργηθεί ογδόντα ένας τακτικοί έλεγχοι σε όλες τις τράπεζες, σύμφωνα με τον μάρτυρα Γεώργιο Πάσχα.

Η Διεύθυνση Επιθεώρησης έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες - τομείς:

1. έλεγχος τραπεζών συστημικών και μη
2. έλεγχος ασφαλιστικών εταιρειών

3. έλεγχος ιδρυμάτων πληρωμών
4. έλεγχος συστημάτων πληροφορικής για όλο το σύστημα -είτε ασφαλιστικές, είτε τράπεζες, είτε ιδρύματα πληρωμών-
5. έλεγχος για ξέπλυμα χρήματος (anti-money laundering) όλου του συστήματος -συστημικές, μη συστημικές τράπεζες, ασφαλιστικές
6. εκκαθαρίσεις τραπεζών.

Σχετικά με τον έλεγχο των τραπεζών, ο κ. Πάσχας διευκρίνισε ότι η Διεύθυνση Επιθεώρησης παίρνει εντολές για να διεξάγει έλεγχο είτε από την Εποπτεία είτε από εισαγγελικές Αρχές, όπου ζητούν κάτι συγκεκριμένο. Η Διεύθυνση Επιθεώρησης δεν μπορεί να ελέγξει τράπεζα αν δεν πάρει εντολή με εξαίρεση την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος-χρηματοδότηση τρομοκρατίας.

Συνεπώς, οι έλεγχοι που ζητά η Εποπτεία χωρίζονται σε έκτακτους και τακτικούς. Οι έκτακτοι γίνονται όταν προκύψει κάτι από τα στοιχεία που έχουν υποβάλει οι τράπεζες ή από κάποια άλλη πληροφόρηση. Οι τακτικοί έλεγχοι σχεδιάζονται προς τα τέλη του χρόνου με βάση τον χάρτη των κινδύνων που έχει εντοπίσει η Εποπτεία με βάση τα στοιχεία που έχουν υποβάλει οι τράπεζες.

Όταν πάρει εντολή ελέγχου μιας συγκεκριμένης τράπεζας από την Διεύθυνση Εποπτείας, η Διεύθυνση Επιθεώρησης θα προετοιμάσει την «αποστολή» («mission» είναι ο όρος που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για τους επιτόπιους ελέγχους). Συγκροτείται ένα κλιμάκιο και ο επικεφαλής επιλέγεται ανάλογα με τη σοβαρότητα του έργου. Τα μέλη του κλιμακίου θα προετοιμαστούν και θα ξεκινήσουν να κάνουν τον έλεγχο. Ο έλεγχος γίνεται με βάση συγκεκριμένες διαδικασίες. Συντάσσεται το πρώτο πόρισμα και συζητείται με την ελεγχόμενη τράπεζα. «Το ότι τους ακούμε, δεν σημαίνει ότι αυτά που θα πουν θα τα υιοθετήσουμε» διευκρίνισε ο κ. Πάσχας.

Στη συνέχεια ο επικεφαλής προετοιμάζει το πόρισμα ελέγχου και περνά από ποιοτικό έλεγχο ώστε να έχει την απαραίτητη τεκμηρίωση για το κάθε εύρημα και εσωτερική συνέπεια, που γίνεται από έμπειρο προϊστάμενο ή επιθεωρητή. Τέλος το πόρισμα στέλνεται είτε στον Επόπτη είτε στον Εισαγγελέα, όποιον από τους δύο το έχει ζητήσει.

Ακόμη διευκρινίστηκε από τον μάρτυρα κ. Γεώργιο Πάσχα, απαντώντας σε ερώτηση μέλους της Εξεταστικής Επιτροπής, ότι η Τράπεζα της Ελλάδος δεν έχει ευθύνη να ενημερώσει τις άλλες τράπεζες για τις προβλέψεις σε έναν δανειολήπτη ώστε για να τις προστατέψει.

Συνοψίζοντας , η διαδικασία ελέγχων της κεντρικής τράπεζας προς τις εποπτευόμενες τράπεζες έχει ως εξής:

1. Οι έλεγχοι μπορεί να είναι τακτικοί ή έκτακτοι αλλά η διαδικασία είναι σε γενικές γραμμές ίδια και στις δύο περιπτώσεις

2. Ειδικό κλιμάκιο δύο ή τριών στελεχών της ΤτΕ συλλέγει στοιχεία από την ελεγχόμενη τράπεζα, τα αξιολογεί και συντάσσει σχέδιο κειμένου ανάλογα με τα ευρήματα.

3. Στη συνέχεια το αποστέλλει στην ελεγχόμενη τράπεζα, η οποία έχει δικαίωμα να απαντήσει στις παρατηρήσεις με δικό της κείμενο.

4. Η ΤτΕ συντάσσει το τελικό πόρισμα λαμβάνοντας υπόψη κατά την κρίση της τις απαντήσεις της ελεγχόμενης τράπεζας.

Το **πόρισμα** οδηγεί σε περαιτέρω ενέργειες από την ΤτΕ ανάλογα με την βαρύτητα των ευρημάτων (από αβλεψίες ή μικρές παρατυπίες έως σοβαρά θέματα). Οι ενέργειες αυτές κλιμακώνονται σε πέντε στάδια:

1. **Σύσταση** – για την αλλαγή των διαδικασιών της ελεγχόμενης τράπεζας

2. **Επιβολή προστίμου** – αν η σύσταση δεν αποδώσει (σύμφωνα με την επισήμανση του μάρτυρα Γεωργίου Προβόπουλου το πρόστιμο πλήττει τον μέτοχο και όχι τη διοίκηση και εισπράττεται υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου όχι της ΤτΕ)

3. **Αύξηση των προβλέψεων** για τις επικίνδυνες χορηγήσεις – και αυτό αποτελεί ένα είδος προστίμου που επίσης πλήττει τον μέτοχο. Στα χρόνια της κρίσης η ΤτΕ επέβαλε διαφορετικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, άνω του ελαχίστου 8%, ανάλογα με την ταχύτητα διόρθωσης των λαθών (π.χ. στην Τράπεζα Αττικής), σύμφωνα με τον μάρτυρα Γεώργιο Προβόπουλο. Η δέσμευση των κεφαλαίων που δεν αποφέρουν κερδοφορία αποτελεί ένα είδος ποινής για τον μέτοχο και τελικά ο μέτοχος θα κρίνει την αποτελεσματικότητα της διοίκησης που έχει ορίσει.

4. **Διορισμός Επιτρόπου** από την ΤτΕ – το οποίο κατά τον ΓΠ είναι ένα «ακραίο» μέτρο, επειδή αυτό ο κόσμος το αντιλαμβάνεται ως ότι έχουν γίνει

ατασθαλίες στην τράπεζα και κινδυνεύουν τα χρήματά του, άρα τα παίρνει τα λεφτά του και φεύγει. Παράδειγμα διορισμού επιτρόπου αποτελεί η Proton.

5. Τελευταίο στάδιο είναι η **ανάκληση άδειας λειτουργίας** της τράπεζας. Έχουν ανακληθεί 14 άδειες τραπεζών.

Ανεξάρτητα από αυτές τις ενέργειες και παράλληλα με αυτές μπορούν να γίνουν άλλων δύο ειδών ενέργειες.

1. Απομάκρυνση στελεχών από Διοικητικό Συμβούλιο τράπεζας ή απαγόρευση να γίνουν μέλη συγκεκριμένα πρόσωπα.

2. Παραπομπή στη δικαιοσύνη, που μπορεί να προκύψει όταν ο έλεγχος διαπιστώσει βάσιμες ενδείξεις για παρανομίες. Φυσικά η δικαιοσύνη αποφασίζει αν πρέπει να προχωρήσει σε περαιτέρω ενέργειες.

Πρακτική της Τραπεζικής Εποπτείας

Από τις μαρτυρικές καταθέσεις προέκυψαν δύο βασικά συμπεράσματα σχετικά με την πρακτική εφαρμογή της Τραπεζικής Εποπτείας. Πρώτον, ότι η μακρά διαδικασία απορρύθμισης του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος, η οποία ολοκληρώθηκε το 2000, αφήνει σχετικά λιγότερα περιθώρια άμεσης εποπτικής παρέμβασης στην Τράπεζα της Ελλάδος αλλά και παρέμβασης της κυβέρνησης στη λειτουργία της Τράπεζας της Ελλάδος. Η αυστηροποίηση του θεσμικού πλαισίου από την έναρξη της κρίσης περιορίστηκε στην αύξηση των απαιτήσεων κεφαλαιακής επάρκειας και όχι την επιβολή εκ νέου πιστωτικών κανονισμών. Δηλαδή σε ευρωπαϊκό επίπεδο επιλέχθηκε η αύξηση του κόστους των χορηγήσεων με μεγαλύτερο κίνδυνο μέσω της αύξησης των απαιτήσεων σε κεφάλαιο (κόστος κεφαλαίου), η οποία θα κάνει τις τράπεζες πιο «συνετές» και όχι η επιβολή συγκεκριμένων κανόνων για το ποιον και με ποιους όρους μπορούν να δανείζουν οι τράπεζες. Ο μάρτυρας Γεώργιος Πάσχας είπε: «Δηλαδή, ποιος καθορίζει το ρίσκο. Είναι το Διοικητικό Συμβούλιο της τράπεζας. Η Τράπεζα της Ελλάδος και κάθε άλλη Εποπτική Αρχή σου επιβάλλει να έχεις μηχανισμούς ώστε να μπορείς να αναγνωρίζεις, μετράς και διαχειρίζεσαι το ρίσκο. Εάν ο μέτοχος θέλει να εκτεθεί σε μεγαλύτερο ρίσκο, ο επόπτης του ζητάει περισσότερα κεφάλαια. Αυτή είναι η ιστορία». Ανάλογα ήταν και τα σχόλια των άλλων μαρτύρων.

Δεύτερον, ότι ακόμη και αυτά τα λίγα περιθώρια παρέμβασης που υπήρχαν πριν και μετά την έναρξη της κρίσης, οι κεντρικοί τραπεζίτες και οι υπηρεσίες δίστασαν να τα χρησιμοποιήσουν εγκαίρως για λόγους «συστημικής ευστάθειας». Αυτό το τελευταίο σημείο χρήζει ιδιαίτερης προσοχής και θα αναλυθεί στη συνέχεια με εκτενή αναφορά στις μαρτυρικές καταθέσεις των στελεχών της ΤτΕ.

Όσον αφορά την πρώτη διαπίστωση η μάρτυρας Σπυριδούλα Παπαγιαννίδου ανέφερε κατηγορηματικά: «Η νομοθεσία από το 2000 και μετά που καταργήθηκε και ο τελευταίος πιστωτικός κανόνας δεν μας επιτρέπει να παρέμβουμε στη διαδικασία χορήγησης του δανείου. Οι τράπεζες, σύμφωνα με τη νομοθεσία που έχουμε – και ευχαρίστως να σας δώσω και το σχετικό άρθρο - δίνουν τα δάνεια ελεύθερα με τραπεζικά κριτήρια». Αλλά και ο μάρτυρας Γεώργιος Πάσχας τόνισε ότι «Το 1991, με την πράξη διοικητού 1955/91, απελευθέρωση και πλέον οι τράπεζες καθορίζουν οι ίδιες τα όριά τους και τον τρόπο που δίνουν τα δάνεια». Ο μάρτυρας Γεώργιος Προβόπουλος έδωσε την ακόλουθη περιγραφή: «Δώστε ό,τι θέλετε, δώστε με ό,τι επιτόκιο θέλετε, δώστε με ό,τι εγγυήσεις και ασφάλειες θέλετε να πάρετε, αρκεί αυτά που κάνετε να είναι καταγεγραμμένα μέσα στον Κανονισμό Πιστοδοτήσεων και να ορίζεται ποιος έχει την ευθύνη να κάνει τι, ποιος υπογράφει για δάνεια, ποιος προτείνει, ποιος αποδέχεται, ποιοι υπογράφουν από κάτω φαρδιά πλατιά και όλα αυτά».

Σε ερώτηση μέλους της Εξεταστικής Επιτροπής σχετικά με το ποιος μπορεί να ελέγξει την ΤτΕ πέρα από τον έλεγχο που ασκεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ο μάρτυρας Ιωάννης Στουρνάρας απάντησε εξίσου κατηγορηματικά «Κανείς. Δεν μπορεί κανείς να μας δώσει εντολή να κάνουμε κάτι» αλλά συμπλήρωσε ότι «Βεβαίως υπακούμε την ελληνική έννομη τάξη, τους ελληνικούς νόμους, οι οποίοι, όμως, όσον αφορά την κεντρική τράπεζα είναι προσαρμοσμένοι στο καταστατικό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Εξάλλου, το καταστατικό της Τραπεζής της Ελλάδος έχει ισχύ νόμου. Επομένως, υπακούμε και στην ελληνική έννομη τάξη και στους κανόνες του ευρωσυστήματος. Ουδείς, όμως, μπορεί να δώσει εντολή, να αναγκάσει τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας να κάνει κάτι». Επιπλέον διαπιστώθηκαν από τον κ. Στουρνάρα μεγάλες ελλείψεις στη στελέχωση του προσωπικού. Συγκεκριμένα ανέφερε: «Όταν ήρθα στην Τράπεζα Ελλάδος, βρήκα ένα προσωπικό ετοιμοπόλεμο, αλλά με μεγάλες απώλειες, λόγω συνταξιοδότησης.

Από τότε μέχρι σήμερα έχουμε ενισχύσει τις εποπτικές διευθύνσεις και τη Διεύθυνση Επιθεώρησης, με πάνω από πενήντα επτά στελέχη, κυρίως από την αγορά, υψηλού επιπέδου, ούτως ώστε μαζί σήμερα με τον Ευρωπαϊκό Εποπτικό Μηχανισμό να δρούμε περισσότερο προληπτικά».

Σχετικά με τη δεύτερη διαπίστωση για την πρακτική που ακολουθείται στην άσκηση της Εποπτείας πρόκυψε ότι η ΤτΕ έδειξε και ενδεχομένως συνεχίζει να δείχνει δισταγμό στα πρώτα στάδια που θα έπρεπε να ασκήσει έγκαιρα την εποπτεία καθώς ανησυχούσε για τις συνέπειες στη «συστημική ευστάθεια», δηλαδή να μην τρομοκρατηθούν οι καταθέτες και αποσύρουν τα λεφτά τους. Αυτό προέκυψε ως γενική εικόνα από τις καταθέσεις των τεσσάρων μαρτύρων και ιδιαίτερα από τα σχόλια του πρώην κεντρικού τραπεζίτη κ. Γεωργίου Προβόπουλου. Σταχυολογήθηκαν οι εξής χαρακτηριστικές φράσεις, που δείχνουν την προσέγγιση αυτή: «Θέλω να πιστεύω ότι δεν μας λέτε με τον τρόπο αυτό βάλτε 'επίτροπο ή αφαιρέστε την άδεια λειτουργίας' γιατί αυτό είναι το έσχατο. Και αν γίνει κάτι τέτοιο, κινδυνεύουν να χάσουν οι καταθέτες λεφτά», «Αλλά ουδείς χαιρείται κι από τους επόπτες να κλείνει άδειες και να βάζει επιτρόπους».

Συνοπτικά, ο κ. Προβόπουλος άφησε να διαφανεί ότι βασική μέριμνα του επόπτη είναι η βραχυπρόθεσμη ευστάθεια, δηλαδή να μην προκληθεί ανησυχία στους καταθέτες από τον έλεγχο στην τράπεζα. Αυτό, βεβαίως, έχει κόστος την μακροπρόθεσμη ευστάθεια καθώς με αυτόν τον τρόπο το πρόβλημα κρύβεται κάτω από το χαλί και συσσωρεύονται επισφαλείς χορηγήσεις.

Ταυτόχρονα οι μάρτυρες περιέγραψαν ένα πολύ χαλαρό εποπτικό πλαίσιο, όπου οι τράπεζες μπορούν να κάνουν περίπου ό,τι θέλουν εντός του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων που συντάσσει η κάθε τράπεζα για τον εαυτό της. Συγκεκριμένα, ο κ. Προβόπουλος χρησιμοποίησε μεταξύ άλλων τη φράση «Υπάρχει απόλυτη ελευθερία στην τράπεζα», αναφερόμενος στη δυνατότητα που έχει η τράπεζα να επιλέγει σε ποιον και με ποιους όρους θα χορηγεί δάνεια ενώ ο κ. Πάσχας είπε: «Ναι, μπορεί να δώσει όπου θέλει όσο θέλει, εφαρμόζοντας τις διατάξεις της Τραπεζής της Ελλάδος».

Το πρόβλημα, λοιπόν, είναι διπλό: τόσο τα μεγάλα περιθώρια ελευθερίας που αφήνει το θεσμικό πλαίσιο (τουλάχιστον σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του κ.

Προβόπουλου), όσο και η βραχυπρόθεσμη οπτική που έχει ο επόπτης που θέλει να αποφύγει κλυδωνισμούς της εμπιστοσύνης των καταθετών όσο είναι νωρίς.

Ο κ. Προβόπουλος άφησε επίσης να διαφανεί πως θεωρεί ως βασική δικλείδα ασφαλείας την αυτορρύθμιση από τους ίδιους τους μετόχους της κάθε τράπεζας που δεν θέλουν να χάσουν τα λεφτά τους είτε λόγω των εποπτικών ενεργειών (πρόστιμα, αύξηση προβλέψεων-απαιτήσεων δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας) είτε λόγω των κεφαλαίων που θα χαθούν από τα δάνεια που δεν θα πληρωθούν. Για παράδειγμα σε ερώτηση για τις αλληπάλληλες διαπιστώσεις της ΤτΕ για τις χορηγήσεις δανείων στο ΔΟΛ με αμφίβολα τραπεζικά κριτήρια η αντίδραση ήταν: «Δεν μπορούμε να του πούμε σταμάτα εδώ. Αυτό σας λέω και δεν με αντιλαμβάνεστε. Ο ίδιος ο μέτοχος (σημ. της τράπεζας) οφείλει να προστατεύσει τον εαυτό του γιατί βάζει λεφτά».

Βεβαίως δεν μπόρεσε να φανεί από την κατάθεση πώς μπορούν να αποφευχθούν καταστάσεις όπως αυτές που ελέγχει η Εξεταστική Επιτροπή, δηλαδή όταν η τράπεζα δεν διστάζει να χορηγήσει δάνεια που με καθαρά τραπεζικά κριτήρια δεν θα έπρεπε να χορηγήσει αλλά έχει άλλους λόγους να τα χορηγήσει και συγκεκριμένα να κερδίσει πολιτική επιρροή και επιρροή στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Μάλιστα τόσο οι ίδιες οι τράπεζες από την πλευρά του πιστωτή όσο και τα ΜΜΕ και τα κόμματα από την πλευρά του δανειολήπτη ισχυρίστηκαν, δια των εκπροσώπων τους που κατέθεσαν στην Εξεταστική Επιτροπή, ότι τα δάνεια των δύο αυτών κατηγοριών αποτελούν μικρό ποσοστό του συνόλου και συνεπώς δεν απειλούσαν την ευστάθεια των τραπεζών. Στο ζήτημα αυτό έκανε μια πολύ σημαντική επισήμανση η μάρτυρας Σπυριδούλα Παπαγιαννίδου παραδεχόμενη την ειδική σημασία που χουν ως πελάτες τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης για τις τράπεζες: «Όπως ξέρετε, η διαφήμιση είναι το πρώτο που κόβουν οι επιχειρήσεις, όταν βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση. Επομένως, ποια είναι τα θύματα; Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Κατά συνέπεια, πιέζουν τις τράπεζες. Σαφέστατα υπάρχει η πίεση της δημοσιότητας. Αυτό είναι κάτι που αντιλαμβανόμαστε όλοι και χωρίς να χρειάζεται να το πούμε εμείς εποπτικά. Όταν κάποιος έχει το όπλο της δημοσιότητας, έχει μεγαλύτερη ισχύ. Όμως, αντιστοίχως έχει κι άλλος. Και ο Μαρινόπουλος είχε το όπλο των υπαλλήλων που επαπειλούνταν να μείνουν

άνεργοι. Ο κάθε ένας χρησιμοποιεί τα όπλα του, προκειμένου να εξασφαλίσει κάτι καλύτερο από το τραπεζικό σύστημα».

Όσον αφορά τα δάνεια προς τα κόμματα, από τις καταθέσεις των μαρτύρων προέκυψε ότι ούτε υπήρχε ούτε ήταν εύλογο να υπάρχει κάποιο ειδικό κανονιστικό πλαίσιο ειδικό για τα κόμματα. Στην περίπτωση των δανείων των κομμάτων, ενδεχομένως από μία ή δύο τράπεζες στο παρελθόν μπορεί να έγινε κάποια ενδεχομένως υπερτίμηση του κομματιού το οποίο θα εισπραττόταν από το δημόσιο σε εμβέλεια χρόνου. Αυτό βεβαίως εμείς στον υπολογισμό των εποπτικών δεικτών δεν το λάβαμε υπόψη. Η ίδια μάρτυρας παρατήρησε ότι «στην περίπτωση των κομμάτων θεωρώ ότι η τράπεζα για λόγους δικής της διασφάλισης, εφόσον υπολογίζει ως παράγοντα μειωτικό του κινδύνου την κρατική χρηματοδότηση, θα πρέπει να περιορίζεται στην κοινοβουλευτική περίοδο που τρέχει». Ο κ. Πάσχος επισήμανε σχετικά ότι: «Άπαξ και πλέον ενεχυριάζεις απαιτήσεις μη γεγεννημένες – δεν έχει σημασία-, οι οποίες αφορούν μετά από οκτώ, εννιά χρόνια, τότε ο κίνδυνος είναι μεγάλος».

Συμπέρασμα

Η Εποπτεία του τραπεζικού συστήματος από την Τράπεζα της Ελλάδος μοιράζεται μεταξύ της Διεύθυνσης Εποπτείας, που παρακολουθεί την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών, και της Διεύθυνσης Επιθεώρησης, που διενεργεί τους επιτόπιους ελέγχους κατά παραγγελία της προηγούμενης διεύθυνσης ή των εισαγγελικών αρχών.

Η απελευθέρωση και απορρύθμιση του τραπεζικού συστήματος που συνέβη μεταξύ του 1991 και του 2001 δημιούργησε ένα διαφορετικό εποπτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτούργησε το τραπεζικό σύστημα και χορήγησε δάνεια μεταξύ άλλων και στα ΜΜΕ και τα πολιτικά κόμματα, που αποτελούν το αντικείμενο της Εξεταστικής Επιτροπής. Η θέσπιση αυστηρότερων κανόνων σε παγκόσμιο και πανευρωπαϊκό επίπεδο ως συνέπεια της χρηματοοικονομικής κρίσης του 2008 δεν αντέστρεψε ουσιωδώς την κατάσταση της απορρύθμισης. Απλώς αύξησε τις απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας. Η Εποπτεία από την Τράπεζα της Ελλάδος δεν αφορούσε συγκεκριμένα δάνεια αλλά τον συνολικό κίνδυνο του κάθε πιστωτικού ιδρύματος. Ωστόσο, η Διεύθυνση Επιθεώρησης επισήμανε μια σωρεία

παραβιάσεων και άλλων παρατηρήσεων στις δανειοδοτήσεις των Μέσων Ενημέρωσης και των πολιτικών κομμάτων κατόπιν εισαγγελικών παραγγελιών. Οι ειδικές εκθέσεις εξετάζονται στα επιμέρους τμήματα του παρόντος πορίσματος της Εξεταστικής Επιτροπής. Από την εξέταση των μαρτύρων της Τράπεζας της Ελλάδος προκύπτει η παρατήρηση ότι οι εποπτικές αρχές προτίμησαν για διάφορους λόγους, συμπεριλαμβανομένης της ανησυχίας για πρόκληση τραπεζικού πανικού, να αποφύγουν να επιβάλουν ως όφειλαν έγκαιρα κυρώσεις και διορθωτικά μέτρα στο τραπεζικό σύστημα ακόμη και στο περιορισμένο πλαίσιο που ήταν αυτό δυνατό. Ενδεχομένως σε αυτό συνέβαλε και το γεγονός ότι η Τράπεζα της Ελλάδος δεν λογοδοτεί σε κανέναν στο θεσμικό πλαίσιο του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος (αρχή της ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών). Ένας άλλος παράγοντας που ενδεχομένως συμβάλλει σε αυτό είναι το φαινόμενο της «περιστρεφόμενης θύρας», δηλαδή της μεταπήδησης στελεχών τραπεζών από τον ιδιωτικό τομέα (εποπτευόμενο) στην κεντρική τράπεζα (επόπτη) και αντίστροφα.

Ίσως η διαπίστωση που συμπυκνώνει καλύτερα από όλα το πώς ασκήθηκε η Εποπτεία στο τραπεζικό σύστημα στην εποχή πριν από την κρίση είναι αυτή της μάρτυρος Σπυριδούλας Παπαγιαννίδου: «Ο περιορισμός της πιστωτικής επέκτασης ποτέ δεν είναι αρεστός στον κόσμο. Είναι ένα πάρτι το οποίο κανένας δεν θέλει να χαλάσει».

Γ. Δανειοδοτήσεις σε ΜΜΕ

Γ.1 Εισαγωγή

Σύμφωνα με τις καταθέσεις των Διευθυνόντων Συμβούλων των Τραπεζών η συνολική έκθεση που έχουν οι Τράπεζες σε ΜΜΕ παρατίθεται παρακάτω:

ΤΡΑΠΕΖΑ	ΠΟΣΟ ΔΑΝΕΙΩΝ ΣΕ ΜΜΕ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	ΑΚΑΛΥΠΤΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΑ
ΕΘΝΙΚΗ	430€ εκ	227εκ		45%
EUROBANK*	85€ εκ			19,2%.
ALPHA	311€ εκ	160εκ	50%	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	432€ εκ	194εκ	29%	47%

ΑΤΤΙΚΑ	12,6€ εκ			
ΣΥΝΟΛΟ	1,27δισ			

*το ποσό αφορά μόνο τα ΜΜΕ του παραρτήματος

Γ.2 Ζητήματα άυλων αξιών

1. Κατά τη διάρκεια των εργασιών προέκυψε ότι πολλά αν όχι όλα τα μεγάλης αξίας δάνεια προς ΜΜΕ δεν είχαν επαρκείς εξασφαλίσεις. Σύνηθες ήταν να παρέχονται ως εξασφάλιση «άυλες» αξίες (Σήμα, Ταινιοθήκη, αξιώσεις κατά τρίτων ακόμα και μετοχές των ίδιων των δανειζόμενων εταιρειών). Στην εξέλιξη των δανείων αποδείχτηκε ότι αυτές ήταν εξαιρετικά επισφαλείς «εξασφαλίσεις». Ιδιαίτερη εντύπωση προξενεί το ότι σε καμία από τις δανειακές συμβάσεις με μέσα μαζικής ενημέρωσης δεν προβλέπονταν υποχρεωτικές για τα συμβαλλόμενα μέρη ενέργειες για την περίπτωση ορισμένα από τα άυλα στοιχεία που είχαν δοθεί σε εγγύηση να απαξιωθούν προϊόντος του χρόνου . Η πιθανότητα αυτή, όπως έδειξε η πορεία των πραγμάτων δεν ήταν αμελητέα, αφού πολλά παραδείγματα σημαντικής απαξίωσης έως και εκμηδένισης της αξίας άυλων στοιχείων προέκυψαν κατά τη διάρκεια των εργασιών της επιτροπής. Μια συνετή πολιτική εξασφάλισης θα είχε προνοήσει ώστε να υπάρχει εξασφαλιστική ρήτρα στη σχετική δανειακή σύμβαση. Επίσης δεν έγινε γνωστή καμία περίπτωση που να σημειώθηκε αντίδραση τράπεζας μετά την απαξίωση των άυλων στοιχείων πιστούχου μέσου ενημέρωσης , παρόλο που η απαξίωση ήταν κάτι περισσότερο από προφανές, είτε εντελώς όπως στην περίπτωση της ταινιοθήκης του Alter, που απώλεσε την αξία της κατά 100%, είτε σε περιπτώσεις που είχαν ενεχυρασθεί σήματα (τίτλοι) εφημερίδων , κυρίως, οι κυκλοφορίες των οποίων είχαν καταβαραθρωθεί με αποτέλεσμα να πέσει κατακόρυφα και η αξία του σήματος.

2. Στην περίπτωση της απώλειας της αξίας ενεχυρασθέντος κινητού πράγματος, όπως είναι οι άυλοι τίτλοι, αναδεικνύεται η σημασία που είχε για την εξασφάλιση των δανείων προς ΜΜΕ η λήψη προσωπικών εγγυήσεων του ή των μετόχων του πιστούχου σχήματος.

Γενικά στο θέμα των προσωπικών εγγυήσεων η στάση των τραπεζών προς τους κύριους Μετόχους ήταν πολύ εφεκτική. Το σύνηθες ήταν να ζητούνται προσωπικές εγγυήσεις και να μην δίνονται. Τέτοια παραδείγματα υπάρχουν πολλά με πιο χαρακτηριστικά τις περιπτώσεις των Ψυχάρη, (Πρακτικά της 31.8.2016).

Εξίσου κραυγαλέο παράδειγμα είναι η περίπτωση του «Τηλέτυπου» :

Οι μέτοχοι του ΜΕΓΑ συγκαταλέγονται ανάμεσα στις πλουσιότερες επιχειρηματικές οικογένειες της χώρας με μεγάλη οικονομική επιφάνεια και καταγεγραμμένα διαθέσιμα πολλών εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ .Εν τούτοις για ικανό διάστημα άφηναν το κανάλι να ζημιώνεται και τους

εργαζόμενους απλήρωτους. Ο κίνδυνος ραγδαίας απαξίωσης των περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας ήταν ορατός . Το ενδεχόμενο να εκτίθεται ακόμα και σε κίνδυνο χρεωκοπίας η εταιρία και να αυξάνεται αλματωδώς ο κίνδυνος μην μπορέσουν τα πιστωτικά ιδρύματα να αναλάβουν τα ποσά των δανείων που είχαν χορηγήσει ήταν καθόλου αμελητέο, αντίθετα εξαιρετικά πιθανό .

Η συμπεριφορά αυτή των ιδιοκτητών του ΤΗΛΕΤΥΠΟΥ ενείχε σκοπιμότητα και υπολογισμό εν όψει της προαναγγελίας του διαγωνισμού για τις τηλεοπτικές συχνότητες. Εκείνο όμως που ενδιαφέρει από την άποψη του αντικειμένου της Επιτροπής είναι ότι η απουσία προσωπικών εγγυήσεων επέτρεπε στους μεγαλομετόχους να μην υπολογίζουν το ενδεχόμενο , που ήταν παραπάνω από ορατό, να χρεωκοπήσει η εταιρία και να χαθούν οριστικά τα χρήματα για τις πιστώτριες τράπεζες.

Η συμπεριφορά τους αυτή , βέβαια, δεν είχε ως αφετηρία την έλλειψη χρημάτων. Είναι χαρακτηριστικό ότι , όπως αποκάλυψε στις 3/7/2016 στη Βουλή ο ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΠΑΣ, Υπουργός τότε Επικρατείας, τον Απρίλιο 2016 , όταν άρχιζαν οι κινητοποιήσεις των εργαζομένων στο MEGA για να πάρουν τα δεδουλευμένα τους ,ο Διευθυντής της εφημερίδας το «ΒΗΜΑ» ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΡΑΚΟΥΣΗΣ είχε γράψει στο Tweeter : « Η ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ είχε ταμειακά διαθέσιμα πάνω από 650 εκατομμύρια ευρώ στο τέλος του 2015 και η ΕΛΛΑΚΤΩΡ άλλα 450 εκατομμύρια ευρώ. Μόλις 20 εκατομμύρια χρειάζεται το MEGA».

Γ.3 Ευρήματα ανά επιχείρηση ΜΜΕ

1) STAR

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΟΡΙΣΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ STAR

1)ΙΣΤΟΡΙΚΟ –ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

2)ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ

3)ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ – ΥΠΟΛΟΙΠΑ

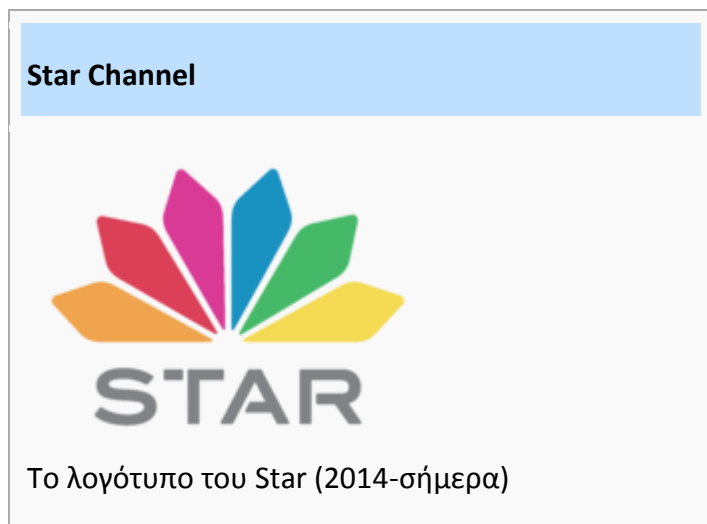
4)ΕΥΡΗΜΑΤΑ

ΑΠΟ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ, ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤτΕ, ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΜΑΡΤΥΡΩΝ (CEO ΤΡΑΠΕΖΩΝ, ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΜΜΕ , ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΤτΕ)

5)ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ -ΣΥΝΟΛΙΚΑ

6)ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Star Channel

Ιστορικό: Το **Star Channel** (πρώην [Κανάλι 29](#)) είναι ελληνικός ιδιωτικός τηλεοπτικός σταθμός πανελλαδικής εμβέλειας, με έδρα την [Κηφισιά](#). Ιδρύθηκε το **1993**, από τον [Νίκο Μαστοράκη](#), το οποίο είχε πουληθεί στην Νέα Τηλεόραση Α.Ε. της οικογένειας [Βαρδινογιάννη](#). Είναι κανάλι ενημερωτικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα.

Γενικά Στοιχεία: Η Νέα Τηλεόραση Ανώνυμη Εταιρεία είναι η δεύτερη τηλεοπτική εταιρεία από τις δύο πρώτες που ιδρύθηκαν στην [Ελλάδα](#) (η πρώτη ήταν ο Τηλέτυπος του [Mega Channel](#)). Ιδρύθηκε στις 7 Σεπτεμβρίου 1989, αρχικά ως τηλεοπτικός σταθμός, λαμβάνοντας άδεια πανελλαδικής εμβέλειας. Στην συνέχεια, εξελίχθηκε σε εταιρεία, αφού την άδεια που κατείχε δεν την αξιοποίησε για να ανοίξει δικό της τηλεοπτικό σταθμό, αλλά αγόρασε εκ των υστέρων το [Κανάλι 29](#), το οποίο και μετονόμασε σε Star Channel. Αρχικά η εταιρεία, όπως και το κανάλι, έδρευε στις πρώην εγκαταστάσεις του Καναλιού 29, στον [Ταύρο](#), στην οδό Δήμητρας 31. Το Star Channel άρχισε να εκπέμπει στις 4 Δεκεμβρίου του **1993** από τα κεντρικά του στούντιο στον [Ταύρο Αττικής](#), μέσα από την συχνότητα του [Καναλιού 29](#) και με την καθοδήγηση του [Νίκου Μαστοράκη](#), καλύπτοντας το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής επικράτειας. Το **2008**, οι εγκαταστάσεις του καναλιού μεταφέρθηκαν στην [Κηφισιά](#). Η πλήρης επωνυμία της εταιρείας είναι «Νέα Τηλεόραση Α.Ε.» Γενικός Διευθυντής του Σταθμού είναι ο Κάρολος Αλκαλαΐ, Γενικός Διευθυντής Ειδήσεων ο Κωστής Σιακανίκας και Διευθύντρια Προγράμματος η Νάταλι Γούντφιλντ.

2) Μέτοχοι: Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΣΡ, στην εξεταζόμενη χρονική περίοδο μέτοχοι του Σταρ ήταν εξωχώριες (offshore) εταιρείες (Thelon Trading Ltd, Dasen

Holdings Ltd, Moorefields SA, Blue Dime Holding SA, Hogrid Holdings Ltd),
 συμφερόντων της οικογένειας Βαρδινογιάννη.Ειδικότερα:

<u>Μετοχική σύνθεση STAR</u>
<u>Dasen Holdings LTD – Βαρδιάννα Β. Βαρδινογιάννη → συμμετοχή στο Star κατά 85,1%</u>
<u>MooreFields SA – Αναστασία Θ. Βαρδινογιάννη → συμμετοχή στο Star κατά 14.1%</u>
<u>Blue Dime Holdings SA – Δημοσθένης Ν. Βαρδινογιάννης → συμμετοχή στο Star κατά 0.4%</u>
<u>Hogrid Holdings SA – Γεώργιος Ι. Βαρδινογιάννης → συμμετοχή στο Star κατά 0.15%</u>
<u>THELON SA – Νικόλαος Βαρδινογιάννης → συμμετοχή στο Star κατά 0.25%</u>

2)ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ – ΥΠΟΛΟΙΠΑ

Οι οφειλές της εταιρείας ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ, σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η εταιρεία στις 27/5/2016 ΑΠ 63 :

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	ΗΜΕΡΟΜ ΗΝΙΑ ΔΑΝΕΙΟΥ	ΠΟΣΟ ΚΕΦΑΛΑΙ ΟΥ ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΗ ΘΗΚΕ	ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣ ΕΙΣ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΕΘΝΙΚΗ ΚΟΔ	1.4.2015	56.000.0 00€	Εγγυητής είναι η STAR ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε. (κάτοχος κατά 100% του κεφαλαίου της ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.) για το σύνολο του ΚΟΔ. Από το	55.200.000€	Στις 19.05.2016 η Νέα Τηλεόραση Α.Ε. προχώρησε σε μερική αποπληρωμ ή ύψους 800.000€ συνεπώς το

			<p>σύνολο των 56 εκ. €, τα 12 εκ € είναι καλυμμένα με:</p> <p>α) εκχώρηση απαιτήσεων πελατών λόγω ενεχύρου β) μετρητά σε δεσμευμένο τραπεζικό λογαριασμό (cash colateral) γ) επιταγές πελατείας μεταχρονολογημένες</p>		<p>υπόλοιπο διαμορφώθηκε σε 55.200.000 €</p>
ALPHA ΚΟΔ	4.8.2008	10.000.000€	<p>α) εκχώρηση απαιτήσεων πελατών λόγω ενεχύρου β) μετρητά σε δεσμευμένο τραπεζικό λογαριασμό (cash colateral) γ) επιταγές πελατείας μεταχρονολογημένες</p>	6.000.000€	<p>Το αρχικό δάνειο (2008) ορίστηκε σε € 10 εκ. Έχουν γίνει αποπληρωμές:</p> <p>Αύγουστος 2015: € 2 εκ, Οκτώβριος 2014: € 1 εκ, Μάρτιος 2016: € 1εκ. Το υπόλοιπο μετά τις πληρωμές διαμορφώνεται σε € 6 εκ</p>
ΕΘΝΙΚΗ	23.10.2015	3.825.000€	STAR ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε. (κάτοχος κατά 100% του	3.825.000€	Οι εγγυήσεις ορίζονται στην από

ΠΑΡΟΧΗ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ ΣΕ ΑΝΟΙΚΤΟ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕ Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ			κεφαλαίου της ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.). Επιπλέον εξασφάλιση: Ενέχυρο ποσοστού 25% επί του συνόλου των εκχωρημένων απαιτήσεων προς την ΕΘΝΙΚΗ FACTORS Α.Ε. (Διαχειρίστρια των εκχωρημένων απαιτήσεων της "ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε."		23.10.2015 σύμβαση παροχής εγγυήσεως πιστώσεως με ανοιχτό αλληλόχρεο λογ/μο.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΠΑΡΟΧΗ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ ΣΕ ΑΝΟΙΚΤΟ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕ Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ	25.02.2014	2.500.00 0€	Εκχώρηση απαιτήσεων μέσω επιταγών πελατείας	365.501,73€	
ΑΡΡΗΑ (πρώην ΕΜΠΟΡΙΚΗ) ΠΑΡΟΧΗ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ ΣΕ ΑΝΟΙΚΤΟ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕ	1.12.2012	2.000.00 0€	Εκχώρηση απαιτήσεων μέσω επιταγών πελατείας	9.613,48€	Το αρχικό πλαφόν της σύμβασης στις 14.10.1999 ήταν € 7.043.286,8 7 με εγκεκριμέν ο όριο

Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ					σήμερα τα € 2 εκ.
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ				65.400.115,21€	

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ			
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ	ΑΚΑΛΥΠΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	33.278.255,54€	25.400.900€	27.095.000€
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	27.790.325,54€	21.777.840,52€	0,00€
ALPHA BANK	8.146.226,78€	0,00€	149.821,67€
ΣΥΝΟΛΑ	69.214.807,86€	47.178.740,52€	27.244.821,67€

Η εταιρεία «ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ» στα στοιχεία που έστειλε δεν συμπεριέλαβε το factoring το οποίο ανέρχεται στο ποσό των 3.885.582,32€.

Ο όμιλος του Star χρηματοδοτήθηκε από τις τράπεζες ΕΘΝΙΚΗ και ΠΕΙΡΑΙΩΣ, και μέχρι το 2008 είχε εμφανίσει σημαντικά προβλήματα στη εξυπηρέτηση των δανείων. **Από το 2008 έχει προβλήματα που αντιμετωπίζονται από νέα κεφάλαια των μετόχων. Ενδεικτικά επισημαίνεται ότι έχουν ήδη καταβληθεί από τους μετόχους κεφάλαια 78,8 εκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο 2010-2015.**

Όμως σύμφωνα με το πόρισμα της Τράπεζας της Ελλάδος επιβάλλεται η λήψη σημαντικών εξασφαλίσεων **για ακάλυπτο μακροπρόθεσμο δανεισμό ποσού 44 εκατομμυρίων ευρώ(επί συνολικών κινδύνων ποσού 70,3 εκατομμυρίων ευρώ).**

Μετά το έτος 2008 υπάρχει συνεχής επιδείνωση. Ακόμα και στην καλή διετία (2006-2007) ο μακροπρόθεσμος δανεισμός εξυπηρετούνταν μόνο ως προς τους τόκους. Οι Τράπεζες δίνουν συνεχείς παρατάσεις διάρκειας των δανείων, χωρίς όμως να προκύψουν σε μακρό χρονικό διάστημα τεκμηριωμένες προσπάθειες να ενισχυθούν οι διασφαλίσεις.

Υπό τις παρούσες συνθήκες, το Πόρισμα της Τράπεζας της Ελλάδος εκτιμά ότι η διατήρηση της εταιρίας εν λειτουργία και η προοπτική εξυπηρέτησης του δανεισμού της, συνδέονται άρρηκτα με τη συνέχιση της εισροής νέων κεφαλαίων από τους μετόχους, τακτική που ακολουθείται με συνέπεια μέχρι σήμερα, εν μέσω δυσμενούς οικονομικού περιβάλλοντος.

Όμως επιβάλλεται η ενίσχυση εκ παραλλήλου των εξασφαλίσεων, που κρίνονται απολύτως απαραίτητες.

Ευρήματα :

Εγείρονται ζητήματα νομιμότητας στην πιστοδοτική πολιτική των τραπεζών να χορηγούν δάνεια 56 εκ ευρώ μέσα σε περίοδο κρίσης, (1^η Απριλίου 2015) βασιζόμενες αποκλειστικά στην φήμη και πελατείας της οικογένειας Βαρδινογιάννη που βρίσκεται πίσω από τις πολλαπλές εξωχώριες (offshore) εταιρείες, στο όνομα των οποίων χορηγείται ένα ή το άλλο δάνειο. Δηλαδή να χορηγούνται δάνεια χωρίς εξασφαλίσεις, παρά μόνο στη βάση της φήμης και πελατείας των πιστούχων και μάλιστα χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις; Ο κ. Γ. Βαρδινογιάννης στην κατάθεσή του ισχυρίστηκε ότι αυτή ήταν η συνήθης πρακτική των χορηγήσεων των επιχειρηματικών δανείων με κριτήριο το «όνομα» ή την «φήμη» του πελάτη χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω εξασφαλίσεις

Είναι τουλάχιστον σκανδαλώδες να μπαίνει ως εγγυητής για ένα τέτοιο υψηλό δάνειο, όπως ίσχυσε και στα τα δύο Κοινοπρακτικά Ομολογιακά Δάνεια (2008 και 2015) εταιρεία με μετόχους τους ίδιους τους πιστούχους, την οικογένεια Βαρδινογιάννη. Μάλιστα υπάρχει και όρος στη σχετική (με το ΚΟΔ 56 εκ) σύμβαση, ως όρος καταγγελίας, ότι δηλαδή, η (...) μείωση του ποσοστού συμμετοχής στην εγγυήτρια εταιρεία, θα συνιστά λόγο καταγγελίας της δανειακής σύμβασης. Ένα ακόμα σημείο διερεύνησης είναι ότι η μία πιστώτρια Τράπεζα Πειραιώς ανήκει κατά

ποσοστό συνιδιοκτησίας στην οικογένεια Βαρδινογιάννη η οποία μάλιστα εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Τεκμηρίωση: Ακόμη και το πόρισμα της ΤτΕ τονίζει ότι είναι αναγκαίο να ληφθούν εξασφαλίσεις, προσωπικές ή εμπράγματα. Μάλιστα από τα 70.3 εκ που συνιστούν τους αναλαμβανόμενους κινδύνους από τις τράπεζες όπως αναφέρει και το πόρισμα της ΤτΕ του (2016) τα 44 εκ ευρώ είναι ακάλυπτα, δηλαδή το 62.5%. εκ ευρώ είναι ακάλυπτοι κίνδυνοι και οι προβλέψεις (ζημία) ανέρχονται στα 27.2 εκ ευρώ.

2.ANT1

Πόρισμα Εξεταστικής Επιτροπής για ANT1

Ο όμιλος ANT1, συμφερόντων της οικογένειας Μ. Κυριακού αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα εγχώρια συγκροτήματα μαζικής ενημέρωσης. Πέραν του τηλεοπτικού σταθμού που ξεκίνησε τη λειτουργία του την 31/12/1989, οι δραστηριότητές του εκτείνονται στο ραδιόφωνο, στις υπηρεσίες πληροφόρησης, εκδόσεων και εκτυπώσεων καθώς και στις τηλεοπτικές και μουσικές παραγωγές.

Το 2010 μεταβλήθηκε η δομή του Ομίλου με την απόσχιση του κλάδου της τηλεόρασης από τη μέχρι τότε μητρική ANT1 TV και εισφορά του στην ANT1 Internet ΑΕ. Η μητρική μετονομάσθηκε σε ANT1 Group ΑΕ και η ως άνω ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού σε ANT1 TV ΑΕ. Σε αυτήν μεταφέρθηκαν όλες οι ισχύουσες πιστοδοτικές γραμμές.

Οι βασικές θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου είναι οι εξής:

- «ΔΑΦΝΗ Επικοινωνίες» Α.Ε.
- «ΕΝΑ τηλεοπτικές και κινηματογραφικές παραγωγές» Α.Ε.
- Ραδιοτηλεοπτικές επιχειρήσεις Α.Ε.-ANT1 Radio
- ΝΙΚΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε. (έντυπα) έχει πουληθεί σε τρίτο το 2012

Σχέση υφίσταται και με τις ακόλουθες εταιρείες:

- «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV» Α.Ε. (Η ANT1 TV ΑΕ της παρέχει προγράμματα, προσωπικό και διαφημίσεις, διατηρώντας το δικαίωμα να αποκτήσει ποσοστό 51% του μετοχικού κεφαλαίου της. Η επιχείρηση διατηρεί διαχρονικά μικρό δανεισμό ύψους περίπου 300.000 ευρώ.)

- “RIMESTEEL” Ltd Εταιρεία ειδικού σκοπού, με έδρα την Κύπρο, συμφερόντων της οικογένειας Κυριακού. Έχει αποκτήσει ακίνητο στην Ελλάδα με εξαγορά των μετοχών της πρώην ιδιοκτήτριας εταιρείας του ακινήτου Cazol AEBE.

Αρχικά από την ίδρυσή της και μέχρι το 2003 η ANT1 TV κάλυπτε τις δανειακές της ανάγκες μέσω ομολογιακών δανείων στα οποία τοποθετούνταν θεσμικοί επενδυτές της αλλοδαπής, με υψηλό όμως επιτοκιακό κόστος σύμφωνα με τις Τράπεζες. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τη διαχρονική πολιτική του ομίλου να διατηρεί υψηλά ταμειακά διαθέσιμα (αχρησιμοποίητα κεφάλαια), ιδιαίτερα μετά την πώληση της θυγατρικής στη Βουλγαρία, επιβάρυνε τα αποτελέσματά του.

Το 2004 σημειώθηκε η έναρξη του δανεισμού, περιορισμένης έκτασης από το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα. Δεδομένης της αρνητικής εξέλιξης της διαφημιστικής αγοράς και συνεπακόλουθα της χρηματοοικονομικής κατάστασης των εταιρειών του ομίλου, στα τέλη του 2010 ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις για Κοινοπρακτικό Ομολογιακό Δάνειο (ΚΟΔ) συνολικού ύψους έως 170 εκ. ευρώ. Το ΚΟΔ υλοποιήθηκε με σοβαρή καθυστέρηση τον 3ο 2015 για ποσό 162,7 εκ. Σύμφωνα με το Πόρισμα της Τράπεζας της Ελλάδος: “Η ANT1 TV σήμερα (Φεβρουάριος 2016) εμφανίζει λίαν υψηλό δανεισμό σε σχέση με το μέγεθος των δραστηριοτήτων της...”

Οι Τράπεζες, μέχρι και το 2008 δεν είχαν σημαντικά ανοίγματα (οι δανειακές ανάγκες του ομίλου καλύπτονταν από το εξωτερικό). Η πιστοδοτική τακτική που εφαρμόστηκε από το τραπεζικό σύστημα μέχρι και τα τέλη του έτους 2008 χαρακτηρίζεται ως συνάδουσα με τις γενικότερες τραπεζικές πρακτικές. Οι χρηματοδοτήσεις κάλυπταν τις ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης και ασφαλιζόνταν με ρευστοποιήσιμα στοιχεία, εταιρικές και προσωπικές εγγυήσεις του βασικού φορέα και με διατήρηση στις θυρίδες των Τραπεζών ελεύθερων καταθέσεων ικανού ύψους (διαχρονικά αποσύρθηκαν στο σύνολό τους).

Από το έτος 2009 εκκινούν η επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του ομίλου και η σταδιακή διεύρυνση των παρεχομένων πιστοδοτικών γραμμών από όλες τις τράπεζες. Ακολουθεί η έναρξη διαπραγματεύσεων αναδιάρθρωσης του τραπεζικού δανεισμού, οι οποίες εξελίσσονται με πολύ βραδύ ρυθμό. Στη διάρκεια τους οι Τράπεζες διενεργούν ενδιάμεσες χρηματοδοτήσεις αλλά και αποδίδουν σε ορισμένες περιπτώσεις το προϊόν ρευστοποίησης καλυμμάτων. Εν τέλει στις αρχές του 2015 συνομολογήθηκε το ΚΟΔ με διοργανώτρια τράπεζα την EUROBANK, (πλέον ορίου έκδοσης εγγυητικών επιστολών ποσού 17 εκ. ευρώ) με τροποποίηση ορισμένων όρων έναντι εκείνων που περιλαμβάνονταν στους αρχικούς σχεδιασμούς.

A. 1. Οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη Κοινοπρακτικού Ομολογιακού Δανείου (ΚΟΔ), όπως αναφέρεται στην Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Τράπεζας της Ελλάδας

(Διεύθυνση Επιθεώρησης Εποπτευόμενων Εταιρειών προς τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος) ξεκίνησαν στα τέλη του 2010 και τελικώς με σοβαρή καθυστέρηση το δάνειο συνήφθη μετά από τέσσερα (4) και πλέον χρόνια στις 19-2-2015.

Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επιθεώρησης της Τράπεζας της Ελλάδος κ. Γεώργιος Πάσχας αναφέρει στο σχετικό του πόρισμα επί λέξει: "...η σοβαρή και πέραν του συνήθους διάρκεια των διαδικασιών συνομολόγησης του κοινοπρακτικού δανείου, που εκκίνησαν στα τέλη του 2010 και ολοκληρώθηκαν τον Μάρτιο του 2015 με ευθύνη κυρίως της εταιρείας, όπως μας δήλωσαν οι εκπρόσωποι των Τραπεζών."

Επίσης, ο ίδιος ο Γεώργιος Πάσχας, κατά την κατάθεση του στην Εξεταστική Επιτροπή, επανέλαβε ότι η Τράπεζα της Ελλάδος έχει καταγράψει την υπέρμετρη καθυστέρηση των Τραπεζών για μία πενταετία να συνάψουν το ομολογιακό δάνειο και πρόσθεσε ότι η ΤτΕ στηλιτεύει αυτή την χρονοτριβή, και αλλού: "...οι Τράπεζες φαίνεται ότι δεν πίεσαν αρκούντως για τη συντόμευση των σχετικών διεργασιών και διαβουλεύσεων. Υπό αυτές τις συνθήκες, εμφανίσθηκαν σε ορισμένες περιπτώσεις στοιχεία ανεκτικής τακτικής..."

Επισημαίνεται συνεπώς η αναμφίβολη αποδοχή ή και συναίνεση εκ μέρους των Τραπεζών της παρελκυστικής τακτικής της εταιρείας να προσέλθει και να συμπράξει στη σύναψη του ΚΟΔ. Καταγράφεται η υπέρμετρη καθυστέρηση αυτών και αναδεικνύεται η ανεκτική τακτική τους έναντι της πορείας των ατέρμωνων διαπραγματεύσεων που επέβαλε η εταιρεία.

Συνεπώς η συμπεριφορά των Τραπεζών υπήρξε σαφώς αμελής, μη συνάδουσα προς τον χαρακτήρα και την τραπεζική πρακτική, που ενόψει των ειδικών συνθηκών, της από το 2009 σταδιακής επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης του Ομίλου (που είναι επίσης καταγεγραμμένη στην Έκθεση των Επιθεωρητών της ΤτΕ) η οποία εκ των πραγμάτων υποβίβαζε από διαπραγματευτικής άποψης τη θέση της εταιρείας, εν τούτοις το κατά τεκμήριο ασθενέστερο μέρος επέβαλε στον ισχυρό τους δικούς του όρους και συγκεκριμένα την καθυστέρηση της σύναψης του ΚΟΔ.

2. Με την ανοχή των Τραπεζών, στην πορεία του χρονικού διαστήματος των διαπραγματεύσεων του ΚΟΔ απέκόμισε από κάποιες Τράπεζες επιπρόσθετες επιχορηγήσεις, χωρίς ικανές εξασφαλίσεις.

Εν προκειμένω οι Τράπεζες, τελώντας σε αгаστή συμφωνία με την δανειζόμενη εταιρεία, υπερέβησαν και παραβίασαν τους σχετικούς όρους και κανόνες και την επιβεβλημένη πιστοδοτική πολιτική τους, αυτή δηλαδή που συνήθως ακολουθείται σε παρόμοιες περιπτώσεις, να πιέζεται φορτικά ο οφειλέτης προκειμένου να επαναδιαπραγματευτεί τα υφιστάμενα χρέη του.

Τέτοιες περιπτώσεις που εξέφευγαν της συνήθους ακολουθούμενης τακτικής των Τραπεζών και υπερέβαιναν ή ευθέως παραβίαζαν τους ισχύοντες και συνήθως

ακολουθούμενους κανόνες πιστοδοτήσεως παρατηρήθηκαν και είναι επιβεβαιωμένες με τα στοιχεία που εκτίθενται κατωτέρω.

Β. Κρίνεται όμως σκόπιμο, στο σημείο αυτό να καταγραφούν και οι διαφοροποιήσεις των βασικότερων όρων μεταξύ της αρχικής συμφωνίας της εταιρείας και των συμμετασχόντων Τραπεζών, που προβλέπονταν τον Φεβρουάριο του 2013 (της πρώτης αποτυπωθείσας συμφωνίας) και της τελικής συμφωνίας του ΚΟΔ τον Μάρτιο του 2015. Επισημαίνεται ότι και πάλι η στερούμενη διαπραγματευτικών όπλων και σε ήσσονα θέση ευρισκόμενη εταιρεία, κατάφερε και επέβαλε διαφοροποιήσεις σαφώς επωφελέστερες γι' αυτήν. Το γεγονός αυτό καθαυτό μπορεί να καταγραφεί ως τραπεζικό παράδοξο, αφού οι όροι ελάφρυναν υπερβολικά υπέρ της δανειζομένης. Σύμφωνα με την Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος: "...Αναφορικά με το ΚΟΔ, οι Τράπεζες θα μπορούσαν να είχαν επιδιώξει εντονότερα την τροποποίηση επιμέρους όρων ή την προσθήκη άλλων..."

Συγκεκριμένα: α) Η διάρκεια του δανείου από 66 μήνες με δυνατότητα παράτασης για 18 επιπλέον μήνες, κατόπιν σχετικού αιτήματος της εταιρείας και υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα συντρέχει λόγος καταγγελίας, καθορίσθηκε σε 84 μήνες με 12 άνισες εξαμηνιαίες δόσεις και με την πρώτη δόση καταβλητέα την 23-9-2016 (δηλαδή με περίοδο χάριτος 18 επιπλέον μηνών), η τελευταία δε δόση να αντιπροσωπεύει το 50% του δανείου, δηλαδή κατά τη λήξη της συμβατικής διάρκειας, τον Σεπτέμβριο του 2023, θα οφείλετο (εάν είχαν τηρηθεί οι ενδιάμεσες καταβολές) κεφάλαιο 81,5 εκατ. ευρώ.

β) Το επιτόκιο μειώθηκε κατά μία μονάδα, από Euribor+ Αρχικό Περιθώριο 5,75% σε Euribor+ Αρχικό Περιθώριο 4,75%.

γ) Ενώ δε στον αρχικό σχεδιασμό του ΚΟΔ προβλεπόταν η ενεχύραση απαιτήσεων του εκδότη σε ποσοστό 30% του δανείου, στην τελική συμφωνία δεν περιλήφθηκε ο υπόψη όρος, απαλείφθηκε δηλαδή μία σημαντική εξασφαλιστική κάλυψη και πάλι από το ασθενέστερο μέρος της σύμβασης.

δ) Επίσης απαλείφθηκε κι ένας ακόμη όρος, η ενεχυρίαση μετοχών της Ραδιοτηλεοπτικές Επιχειρήσεις Α.Ε.

Τα στοιχεία αυτά, που προκύπτουν άλλωστε από απλή και μόνο σύγκριση των όρων των δύο συμβάσεων, σαφώς εκτίθενται και στην Έκθεση του κ. Γεωργίου Πάσχα: "...Πρόσθετα, στα πλαίσια των διαπραγματεύσεων και δεδομένης της συνεχούς μεταβολής των οικονομικών συνθηκών, τροποποιήθηκαν αρχικά σχεδιασμένοι όροι, αποδόθηκαν στην εταιρεία υφιστάμενα καλύμματα και εξαλείφθηκαν ενοχικές εγγυήσεις (μικρού, σε σχέση με τις οφειλές, ύψους)."

Τα ανωτέρω απεδέχθη και ο Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας Πειραιώς κ. Πουλόπουλος ειπών: "Όσον αφορά στο Κοινοπρακτικό Ομολογιακό Δάνειο (ΚΟΔ) των 170 εκατ. ευρώ, πράγματι, ο αρχικός όρος του δανείου αναφορικά με το κάλυμμα τροποποιήθηκε σε κοινοπρακτική βάση (σε συνεννόηση με τις λουπές

κοινοπρακτούσες τράπεζες). Στην Τράπεζα Πειραιώς η σχετική έγκριση ελήφθη από την Ανώτατη Επιτροπή Εγκρίσεων.”

Σύμφωνα με τον κ. Λεωνίδα Φραγκιαδάκη Διευθύνοντα Σύμβουλο της Εθνικής Τράπεζας: “Η μη ενεχυρίαση απαιτήσεων του εκδότη σε ποσοστό 30% του δανείου, προς εξασφάλισή του, δεν υλοποιήθηκε όπως στις αρχικές διαπραγματεύσεις προβλεπόταν, καθώς όπως έχει προαναφερθεί, η επιδείνωση των οικονομικών στοιχείων του εκδότη και ειδικότερα η μείωση του τζίρου του, είχε ως αποτέλεσμα τη μη επάρκεια των απαιτήσεων για την εκπλήρωση του υπόψη όρου”.

Ένα ακόμη στοιχείο που εισφέρθηκε από την εταιρεία ως κάλυμμα του δανείου υπήρξε και η ενεχυρίαση της πολυθρύλητης ταινιοθήκης της ANT1. Η εκτιμηθείσα αξία της από την Deloitte, που υπολογίσθηκε σε 444 εκατ. ευρώ υπήρξε προδήλως υπερβολική και υπερτιμημένη. Τούτο αποτελεί προϊόν της κοινής λογικής! Το ασφαλέστερο όμως επιχείρημα προκύπτει από το γεγονός ότι η αντίστοιχη ταινιοθήκη του MEGA, που είχε πλουσιότερες παραγωγές, είχε υπολογισθεί περί τα 120 εκατ. ευρώ. Και τούτο ανεξαρτήτως των εύλογων αμφιβολιών που διατηρούμε για την σαφή υπερτίμηση και των δύο ταινιοθηκών, αυτό και μόνο το συγκριτικό δεδομένο υποβαθμίζει την αξία των ταινιοθηκών ως επαρκές ή και αξιοποιήσιμο κάλυμμα.

Υπέρ της θέσης μας αυτής συνηγορεί και το δεδομένο ότι η υπερβολικώς, επίσης αξιολογηθείσα ταινιοθήκη του ALTER (που είχε υπολογισθεί από την ίδια την ιδιοκτήτρια σε πάνω από 760 εκατ. ευρώ), μετά την πτώχευσή του, ουδέν απέφερε και ουδείς εκ των πιστωτών κινήθηκε προκειμένου να κατασχέσει αναγκαστικώς το σύνολο ή μέρος της ταινιοθήκης αυτής.

Γ. Στη συνέχεια απαριθμούνται παρατηρούμενες “υπερβάσεις” Τραπεζών κατά τη δανειοδότηση της ANT1 TV A.E.:

A. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Σύμφωνα με το Πόρισμα της ΤτΕ: “Στο διάστημα 2010-2015 η πιστοληπτική διαβάθμιση του Ομίλου ANT1 κατατασσόταν στη βαθμίδα 15η Οριακή (Marginal)... Δεδομένου αυτού και σύμφωνα με την πιστωτική πολιτική, απαιτούνταν η ανάπτυξη συνεργασίας με ισχυρές εξασφαλίσεις ή η διατήρησή της με επαρκείς εξασφαλίσεις ή ο περιορισμός της...”

Παρά ταύτα, στις παρακάτω περιπτώσεις δεν παρασχέθηκαν οι αναγκαίες εξασφαλίσεις:

1) “Στις 29.10.2012 η ANT1 χρηματοδοτήθηκε εφάπαξ με ποσό 5 εκ. λήξεως 30.7.2013 για κεφάλαιο κίνησης, ως εξασφάλιση δε ενεχυράσθηκαν 5 μεταχρονολογημένες επιταγές εκδόσεως της ίδιας της εταιρείας 1 εκ. εκάστη, παρότι στο εισηγητικό σημειώνονται τα αρνητικά δεδομένα ως προς την χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρείας, που είχε καταταχθεί στη βαθμίδα 16η

οριακή και που σύμφωνα με την πολιτική της τράπεζας, η ανάπτυξη συνεργασίας προϋπέθετε τη λήψη ισχυρών εξασφαλίσεων. “

Σαν τέτοια, βέβαια, ισχυρή εξασφάλιση, δεν μπορεί να εκληφθεί η ενεχύραση 5 μεταχρονολογημένων επιταγών της ίδιας της πιστοδοτούμενης εταιρείας.

Ο κ. Λεωνίδας Φραγκιαδάκης Διευθύνων Σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας στις διευκρινήσεις που απέστειλε στην Εξεταστική Επιτροπή (και που αφορούσαν ερωτήσεις του βουλευτή κ. Ι. Γκιόλα για τις οποίες είχε επιφυλαχθεί να απαντήσει) ερωτώμενος για το αν αυτή η μορφή εξασφάλισης αποτελεί συνήθη πρακτική, δεν απάντησε στο υποβληθέν ερώτημα, αν δηλαδή η εξασφάλιση με την ενεχύραση των επιταγών γίνεται αποδεκτή στην τραπεζική πρακτική, αρκестείς να καταγράψει την αναγκαιότητα και τον σκοπό της δανειοδότησης:

“Σύμφωνα με απόφαση της Ανώτατης Επιτροπής Εγκρίσεων και της Εκτελεστικής Επιτροπής Ομίλου Τράπεζας Πειραιώς την 5/11/2012, εγκρίθηκε εφάπαξ χρηματοδότηση Κεφαλαίου Κίνησης 5 εκατ. διάρκειας μέχρι 30/7/2013, με κάλυμμα ενέχυρο επί 5 επιταγών εκδόσεως ANTENNA TV A.E., λήξης 30/03/2013, 30/04/2013, 30/05/2013, 30/06/2013 και 30/07/2013.

Σκοπός της εν λόγω χρηματοδότησης ήταν η κάλυψη μέρους των αναγκών Κεφαλαίου Κίνησης της εταιρείας, δεδομένου ότι στη χρήση 2012 αναμενόταν ταμειακό έλλειμμα ύψους 40 εκατ. ευρώ περίπου από τη δραστηριότητά της (λόγω επισφαλών απαιτήσεων 13 εκατ. ευρώ περίπου, αποζημιώσεων προσωπικού 2 εκατ. ευρώ, κ.ά.).”

“Η εταιρεία ANT1 είχε υποβάλλει αίτημα χρηματοδότησης ταμειακού ελλείμματος ποσού 15 εκατ. ευρώ από τις τράπεζες. Το ποσό αυτό αναμενόταν να αναχρηματοδοτηθεί από το τότε υπό εξέταση ΚΟΔ 170 εκατ. ευρώ, που είχε σκοπό την αναχρηματοδότηση τραπεζικού δανεισμού και την παροχή επιπρόσθετης χρηματοδότησης για ανάγκες Κεφαλαίου Κίνησης, υπό την προϋπόθεση παροχής ικανοποιητικών καλυμμάτων και εξασφαλίσεων. Η συμμετοχή της Τράπεζας Πειραιώς στην εν λόγω χρηματοδότηση ανήλθε σε 5 εκατ. ευρώ. Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για έκδοση του ΚΟΔ έναντι εξασφαλίσεων, η Τράπεζα προχώρησε στη χορήγηση του εν λόγω ποσού έναντι των προαναφερθεισών επιταγών, λαμβάνοντας υπόψη: α) την πρόοδο των συζητήσεων για το ΚΟΔ με τις άλλες τράπεζες και β) τις προβλεπόμενες ταμειακές ροές της εταιρείας για τα επόμενα χρόνια.

Τέλος, το παραπάνω δεν αποτελεί συνήθη πρακτική (ανεξαρτήτως πιστοληπτικής διαβάθμισης πιστούχου)....”

2) “Οι απορροφημένες από την Πειραιώς (από 22.3.2013) Τράπεζες CPB και Τράπεζα Κύπρου:

- Δάνειο 39,2 εκ. από την CPB με την εγγύηση της ANT1 GROUP για ποσό 11,2 εκ. και επιταγές πελατείας 3,6 εκ
- Δάνειο 10,2 εκ. από την Τράπεζα Κύπρου στις 27-8-2008, ακάλυπτο από εξασφαλίσεις”

“Επί του προκειμένου, με το από 28.6.2013 εισηγητικό προτάθηκε η ενσωμάτωση όλων των προαναφερόμενων υπολοίπων στο υπό έκδοση ΚΟΔ και κατά συνέπεια εγκρίθηκε η παράταση της ισχύος τους”.

Η εγγύηση της ANT1 ασφαλώς είναι ανεπαρκής, αφού εδόθησαν επιταγές πελατείας μόνον 3,6 εκατ., που αντιπροσώπευαν ποσοστό κάτω του 10% του δανείου. Επιπροσθέτως η εγγύηση της ίδιας της ANT1 ήταν επισφαλής, αφού ήδη από το 2009 είχε αρχίσει η σταδιακή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του Ομίλου, όπως καταγράφεται στην έκθεση των Επιθεωρητών της ΤτΕ, με ταυτόχρονη διεύρυνση των παρεχόμενων πιστοδοτικών πρακτικών από όλες τις Τράπεζες.

Η έναρξη της διαπραγμάτευσης και της μελετώμενης σύναψης του ΚΟΔ, ενόψει και του μακρού χρόνου που διέτρεξε, δεν μπορούσε να αποτελέσει εχέγγυο για την αποδοχή καλυμμάτων μη καλυπτόντων τις ενδιάμεσες χρηματοδοτήσεις. Ο τυπικός, επιμελής Τραπεζίτης, που πρέπει να συνυπολογίζει τα πάντα και να εξετάζει προϋποθέσεις και σενάρια αρνητικά για το εάν θα κατέληγαν σε αίσιο αποτέλεσμα οι σχετικές διαπραγματεύσεις, σαφώς εξέφυγε της ορθής τραπεζικής πολιτικής, που δεν συμπεριέλαβε ως δυνητικό σενάριο την πιθανότητα να μην επιτευχθεί τελικά η συμφωνία ή και να πτωχεύσει η δανειζόμενη εταιρεία.

B. MARFIN EGNATIA BANK

1. “Στις 27.1.2009 εγκρίθηκε η παροχή προς την ANT1 ορίου κεφαλαίου κίνησης 15 εκ. ακάλυπτο από εξασφαλίσεις. Χρήση του ορίου (των 6,5 εκ.) από αυτήν (ANT1), ακάλυπτο στο σύνολό του.” Η περίπτωση αυτή συνιστά ευθεία και σαφή καταστρατήγηση των όρων και κανονισμών της πιστωτικής πολιτικής των Τραπεζών. Υπήρξε τραπεζικός που διανοήθηκε να χρηματοδοτήσει την ως άνω εταιρεία με το ουδόλως ευκαταφρόνητο ποσό των 15 εκατ. ευρώ (με χρήση των 6,5 εκατ.); Από την τηρούμενη σχετική συναλλακτική πρακτική δεν υπάρχει περίπτωση δανειοδότησης της οποιασδήποτε άλλης επιχείρησης ακάλυπτης και χωρίς εξασφάλιση στο σύνολό της!

2. “Στις 21.9.2009 εγκρίθηκε, βάσει υπηρεσιακού σημειώματος, η χορήγηση δανείων ετήσιας διάρκειας α) 10 εκ. υπέρ ANT1 με κάλυμμα επιταγές πελατείας σε ποσοστό 30% και β) 5 εκ. υπέρ ΔΑΦΝΗ με την εγγύηση της πρώτης και επιταγές πελατείας σε ποσοστό 20%”.

3. “Με διαδοχικές εγκρίσεις στο διάστημα 20.7.2011 έως 23.3.2012 υπέρ της ANT1 α) ανανεώθηκε ενιαίο δάνειο συνολικού ύψους 25 εκ. (προηγούμενα όρια 15 και 10) ακάλυπτο στο σύνολό του, με απάλειψη δηλαδή της εξασφάλισης από επιταγές μέχρι ποσού 3 εκ. ευρώ και επιστροφή των τότε άληκτων στην εταιρεία β) χορηγήθηκε νέο δάνειο κεφαλαίου κίνησης, ύψους 3 εκ., χωρίς εξασφαλίσεις γ) εγκρίθηκε νέο δάνειο, ύψους 11,2 εκ., με σκοπό την εξόφληση των οφειλών των δύο προαναφερόμενων θυγατρικών, διατηρουμένων των αντιστοίχων εξασφαλίσεων που αφορούσαν μεταχρονολογημένες επιταγές πελατείας ύψους 3,59 εκ. και εγγύηση της ANT1 Group”.

Θα πρέπει να επισημανθεί και η διαπίστωση των Επιθεωρητών ότι: “Συνολικά η ικανή διεύρυνση των κινδύνων σε σύντομο μάλιστα χρονικό διάστημα, δεδομένης της χρηματοοικονομικής κατάστασης των εταιρειών του ομίλου, θα έπρεπε να είχε υποστηριχθεί ουσιαστικότερα.” Δηλαδή με επαρκείς και αξιόχρεες καλύψεις.

Γ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

“Η αρμοδιότητα έγκρισης πιστοδοτήσεων είχε ανατεθεί στην Ανώτατη Επιτροπή Δανείων της Διοίκησης, διότι κατά τα διαθέσιμα εγχειρίδια πιστωτικής πολιτικής ο κλάδος των ΜΜΕ εντασσόταν στην κατηγορία των “απαγορευτικών” και η συνεργασία θα έπρεπε να αποφεύγεται. Περαιτέρω ο όμιλος είχε καταταχθεί, κατά το διάστημα 29/3/2011 -18/9/2012, στην κατηγορία Watch List A (υψηλός πιστωτικός κίνδυνος) και παρακολουθούνταν σε βμηνιαία βάση.”

Παρά ταύτα στις 27.8.2008 εγκρίθηκε αίτημα της ANT1 για χορήγηση ποσού 10 εκ. κεφαλαίου κίνησης, ακάλυπτου από εξασφαλίσεις, προκειμένου να καλύψει ανάγκες ρευστότητας ενόψει και της πώλησης της θυγατρικής στη Βουλγαρία. Το δάνειο θα έπρεπε να εξοφληθεί εντός 4 μηνών, ήτοι μέχρι το τέλος του έτους, οπότε θα είχε ολοκληρωθεί η υπόψη πώληση, που πράγματι έγινε τον Οκτώβριο του ίδιου έτους. Όμως, επιστράφηκε το ήμισυ του δανείου και για το υπόλοιπο δόθηκαν διαδοχικές παρατάσεις μέχρι τον ΙΟΥΝ/2009, οπότε εγκρίθηκε νέο δάνειο στις 15.6.2009 ποσού 10 εκ. ακάλυπτο, με την εκταμίευση του οποίου αποπληρώθηκε το υπόλοιπο του προηγούμενου.”

Στο σημείο αυτό παρατηρείται το μη σύνηθες και υπερβαίνον την τραπεζική πρακτική γεγονός της νέας δανειοδότησης για να εξοφληθεί προγενέστερο δάνειο. Συγκεκριμένα, το δάνειο των 10 εκατ. δόθηκε από την Τράπεζα Κύπρου με την προϋπόθεση να εξοφληθεί από την ANT1 εντός 4 μηνών (δηλαδή μέχρι το τέλος του 2008) οπότε και θα είχε ολοκληρωθεί η πώληση της θυγατρικής Nova Televizia. Πράγματι, η πώληση της NOVA TELEVISIA στη Βουλγαρία συνήφθη αντί ποσού 620 εκατ. ευρώ με καθαρά κέρδη 542 εκατ. ευρώ, όμως η ANT1 επέστρεψε το ήμισυ μόνο του δανείου με την ανοχή της Τράπεζας και για το υπόλοιπο δόθηκαν

διαδοχικές παρατάσεις μέχρι τον Ιούνιο του 2009 οπότε και εγκρίθηκε νέο δάνειο 10 εκατομμυρίων ακάλυπτο και αυτό!

Δ. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Εφάπαξ χρηματοδότηση της ANT1 TV ΑΕ με 15 εκατ. ευρώ

“Στις 9.2.2011 επικυρώθηκε από την ΑΕΠ της Εθνικής Τράπεζας εφάπαξ χρηματοδότηση 15 εκ. τετράμηνης διάρκειας και είχε ζητηθεί η δέσμευση τήρησης καταθέσεων ίσου τουλάχιστον ύψους. Πράγματι η εξωχώρια θυγατρική Ομίλου Progressco LTD τηρούσε κατάθεση ποσού 16,3 εκ. στην ΕΤΕ Κύπρου, πλην όμως στις 16.5.2012 μετέφερε το προϊόν της σε τράπεζα του εξωτερικού.”

Από τα εισηγητικά της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων της Εθνικής Τράπεζας για το θέμα αυτό:

Με το από 9-2-2011 εισηγητικό της Εθνικής Τράπεζας, η ΑΕΠ εισηγείται να εγκριθεί το αίτημα της ANT1 για εφάπαξ χρηματοδότηση ποσού 15.000.000 ευρώ και ανάμεσα στους λοιπούς όρους της χορήγησης αναφέρεται ότι θα ληφθεί έγγραφη δήλωση του πελάτη ότι θα τηρούνται από τις επιχειρήσεις του Ομίλου ANT1 στον όμιλο ΕΤΕ, καταθέσεις ύψους τουλάχιστον 15.000.000 ευρώ. Η χρηματοδότηση θα εξοφληθεί από το προϊόν του υπό διοργάνωση ΚΟΔ και πάντως όχι αργότερα από 4 μήνες.

Εισηγητικό 26/7/2012- Αίτημα: Παράταση διάρκειας εφάπαξ χρηματοδότησης μέχρι 30.9.2012, για την δανειακή σύμβαση 6147009410/22.2.2011 του ποσού των 15.000.000€.

Ανοχή στη μη τήρηση της υποχρέωσης των επιχειρήσεων του Ομίλου ANT1, περί τήρησης καταθέσεων τουλάχιστον 15.000.000€ στον όμιλο ΕΤΕ, μέχρι 30.9.2012

Απόφαση ΑΕΠ: “Με απόφαση Α.Ε.Π. της 9.2.2011, επικυρώθηκε η έγκριση του Αναπληρωτή Διευθυντή Συμβούλου και του Βοηθού Γενικού Διευθυντή Chief Credit Risk Officer, που δόθηκε την 27.01.2011, για εφάπαξ χρηματοδότηση, ποσού 15.000.000€, υπέρ της εταιρείας ANTENNA TV ΑΕ, με διάφορους όρους και προϋποθέσεις, μεταξύ των οποίων και η προσκόμιση έγγραφης δήλωσης της πιστούχου, περί τήρησης από τις επιχειρήσεις του Ομίλου ANTENNA στον Όμιλο ΕΤΕ, καταθέσεων ύψους τουλάχιστον 15.000.000€. **Η υπόψη προϋπόθεση τηρούνταν κανονικά μέχρι τις 16.5.2012 (καταθέσεις ποσού περίπου 16,5εκ, τηρούμενες από τη θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, Progressco Holdings L.t.d, στην ΕΤΕ Κύπρου LTD), οπότε και μεταφέρθηκε ποσό 16.300.000€ σε Τράπεζα στο Λονδίνο.**

Σε επισήμανση της Υπηρεσίας προς την πιστούχο, ότι δεν τηρείται πλέον η παραπάνω έγγραφη δέσμευσή της, η εταιρεία απέστειλε νέα επιστολή, στην οποία

αναφέρεται ότι η μεταφορά του υπόψη ποσού είναι προσωρινή και εντός εύλογου χρονικού διαστήματος (προφορικά οριοθετήθηκε μέχρι 31/12/2012), θα επανακατατεθεί σε Τράπεζα του Ομίλου ΕΤΕ το απαραίτητο ποσό, ώστε να αποκατασταθεί η σχετική δέσμευση”.

Εισηγητικό 20/12/2012- Αίτημα: Ανοχή μέχρι 31.5.2013, για τη μη υλοποίηση υποσχετικής επιστολής για την τήρηση υποχρέωσης των επιχειρήσεων του Ομίλου ANT1, περί τήρησης καταθέσεων τουλάχιστον 15.000.000€ στον όμιλο ΕΤΕ, το οποίο εγκρίνεται από την ΑΕΠ.

Νέο αίτημα για ανοχή μέχρι 30.10.2013 για τη μη υλοποίηση υποσχετικής επιστολής για την τήρηση υποχρέωσης των επιχειρήσεων του Ομίλου ANT1, περί τήρησης καταθέσεων τουλάχιστον 15.000.000€ στον όμιλο ΕΤΕ, το οποίο εγκρίνεται από την ΑΕΠ.

-Κατά την εξέταση του Διευθύνοντος Συμβούλου του ANT1 κ. Στρατή Λιαρέλλη από την Εξεταστική Επιτροπή, οι βουλευτές κ. Σ. Λάμπας και κ. Α. Μπαλωμενάκης επεσήμαναν ότι η ανάληψη από την ΕΤΕ Κύπρου LTD και η μεταφορά σε τράπεζα του εξωτερικού του ποσού, η διατήρηση του οποίου αποτελούσε εξασφαλιστικό όρο της χορήγησης του δανείου των 15.000.000 εκατ. από την Εθνική προς την ANT1, αποτέλεσε αναμφισβήτητα σαφή παραβίαση των τραπεζικών κανόνων εκ μέρους της ANT1.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος κ. Λιαρέλλης ισχυρίσθηκε ότι οι τηρούμενες καταθέσεις από τη θυγατρική Progressco Holdings L.t.d στην ΕΤΕ Κύπρου δεν ήταν με τη μορφή cash collateral ή δεσμευμένου λογαριασμού προς εξασφάλιση του δανείου των 15 εκατομμυρίων προς την ANT1. Σύμφωνα με την κατάθεσή του, τα χρήματα μεταφέρθηκαν μετά από 16 μήνες (ενν. από την ημερομηνία χορήγησης των 15 εκατ. ευρώ) σε άλλο λογαριασμό του εξωτερικού, ενώ στο μεταξύ είχαν αρχίσει οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη του κοινοπρακτικού δανείου το οποίο θα περιελάμβανε το ποσό των 15 εκατομμυρίων. Στο ερώτημα αν υπήρχε συμβατικά η δυνατότητα να αποσυρθεί το ποσό πριν από τη λήξη του δανείου, απάντησε καταφατικά διότι “...το ποσό αυτό δεν ήταν δεσμευμένο, ήταν συμφωνία κυρίων.”

Πού είναι συνεπώς η εξασφάλιση της Τραπεζής, αφού ο δανειζόμενος δεσμεύεται, κατά τον κ. Λιαρέλλη, με μία απλή συμφωνία κυρίων;

Πότε μία Τράπεζα δανείζει με τον αφερέγγυο, μη δεσμευτικό και εν τέλει αναξιόπιστο όρο της “συμφωνίας κυρίων”;

Αν παραβιαζόταν, κι όπως πράγματι παραβιάσθηκε ο όρος αυτός από την δανειζόμενη εταιρεία, ποία η εξασφάλιση της Τράπεζας; Θυμίζει λίγο το σλόγκαν του κυρίου Ψυχάρη ότι “δανείσθηκα με αέρα” και εν προκειμένω: “δεσμεύθηκα με συμφωνία κυρίων”!

-Στις διευκρινίσεις που απέστειλε ο κ. Λεωνίδας Φραγκιαδάκης Διευθύνων Σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας επιβεβαίωσε ότι κατά τη χορήγηση της χρηματοδότησης των 15 εκατ. ευρώ, ο Όμιλος ανέλαβε την υποχρέωση τήρησης σε κατάσταση τράπεζας του Ομίλου ΕΤΕ, ισόποσης κατάθεσης (όχι δέσμευση), την οποία και υλοποίησε (τήρηση καταθέσεων ποσού 16,3 εκατ. ευρώ στην ΕΤΕ Κύπρου, με δικαιούχο την εταιρεία του Ομίλου PROGRESSO HOLDINGS LTD), για χρονικό διάστημα από τον 2^ο/2011 μέχρι τον 5^ο του 2012. Σε σχετική υπόμνηση εκ μέρους της Εθνικής Τράπεζας για μη τήρηση της σχετικής υποχρέωσης, το management του Ομίλου ANT1 απάντησε εγγράφως ότι η μεταφορά του υπόψη ποσού ήταν προσωρινή και εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος θα επανακατατεθεί σε Τράπεζα του Ομίλου ΕΤΕ το απαραίτητο ποσό, ώστε να αποκατασταθεί η σχετική υποχρέωση. Παρά ταύτα το σχετικό ποσό δεν επανακατατέθηκε, καθώς ο Όμιλος επικαλέστηκε αρχικά την οικονομική αστάθεια και τα capital controls που επιβλήθηκαν στην Κύπρο (3^ο/2013) και στη συνέχεια το γεγονός ότι είχε συμφωνηθεί και ήταν σε εξέλιξη η διαδικασία έκδοσης του ΚΟΔ της εταιρείας ANTENNA, από το προϊόν του οποίου θα αναχρηματοδοτούνταν και η υπό αναφορά χρηματοδότηση, όπως και τελικά έγινε.

E. ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS (EUROBANK)

Βάσει του Πορίσματος της Τράπεζας της Ελλάδος “Σύμφωνα με τον Κανονισμό Πιστοδοτήσεων της Τράπεζας οι πιστοδοτήσεις προς εταιρείες του κλάδου ΜΜΕ εγκρίνονται από την Κεντρική Επιτροπή Πιστοδοτήσεων καθώς και από τους αναπληρωτές Διευθύνοντες Συμβούλους Wholesale Banking και Risk Management. Η πιστωτική διαβάθμιση της ANT1 την περίοδο 2009-2015 μεταβαλλόταν μεταξύ των βαθμίδων C- και C+ (οριακά ικανοποιητική και ικανοποιητική αντίστοιχα)”.

1. “Από τις 21/5/2009 έως τις 28/7/2010 εγκρίθηκαν διαδοχικές αυξήσεις του ορίου κεφαλαίου κίνησης. Στις 14/9/2009 εγκρίθηκε ποσό 10 εκ. με το συνολικό όριο να ανέρχεται πλέον στα 20 εκ. ευρώ ενώ ο Τομέας Πίστης εξέφρασε επιφυλάξεις ως προς τη σκοπιμότητα της αύξησης του ορίου λόγω της σημαντικής ρευστότητας που είχε αποκομίσει ο όμιλος από την πώληση του τηλεοπτικού σταθμού στη Βουλγαρία και τη δυνατότητα κάλυψης των λειτουργικών αναγκών του από ίδια διαθέσιμα”.

2. “Στις 19.7.2013, λόγω της καθυστέρησης στη σύναψη του ΚΟΔ, εγκρίθηκε ενδιάμεση χρηματοδότηση ποσού 4,4 εκ. χωρίς εξασφαλίσεις. Ο Τομέας Πίστης εξέφρασε την άποψη ότι το αίτημα δεν μπορούσε να αντιμετωπιστεί θετικά λόγω α) της απουσίας πληροφόρησης σχετικά με την οικονομική κατάσταση του Ομίλου ANT1 για τη χρήση 2012, β) την άρνηση της πιστούχου για τη σύσταση ενεχύρου επί του σήματος και γ) τον κίνδυνο εκταμίευσης όλων των νέων χρημάτων προ της ολοκλήρωσης του ΚΟΔ. Παρά ταύτα η Επιτροπή Πιστοδοτήσεων το ενέκρινε, με λήψη υποσχετικής επιστολής ότι, σε περίπτωση που δεν ολοκληρωθεί η εκταμίευση του ΚΟΔ, ανεξαρτήτως υπαιτιότητας, το ποσό των 4,4, εκ. θα καλυπτόταν πλήρως

από εξασφαλίσεις. Μέχρι την τελική εκταμίευση του ΚΟΔ (Μάρτιος 2015) η υποσχετική δεν είχε τηρηθεί".

Και στις δύο παραπάνω εκτεθείσες δανειοδοτήσεις, αντιστοίχων ποσών 10 και 4,4 εκατ. ευρώ η εξασφάλιση υπήρξε ανύπαρκτη, εκφράσθηκαν μάλιστα επιφυλάξεις έως και ευθεία άρνηση από τον Τομέα Πίστης της Eurobank. Η ανάληψη της ευθύνης, της χρηματοδότησης χωρίς εξασφαλίσεις, παραβιάζουσα με εξόφθαλμο τρόπο τους όρους και κανονισμούς, αλλά και την συνήθη και λογική τακτική δανειοδοτήσεων, ανήκει και καθιστά ευθέως υπεύθυνη την τότε Επιτροπή Πιστοδοτήσεων της ως άνω Τραπέζης.

.....

Όλες οι καταγραφείσες υπερβάσεις είναι επιλήψιμες και ελεγκτές. Κινούνται πέραν και εκτός των κανόνων και όρων της πιστωτικής πολιτικής εκ μέρους των οργάνων των Τραπεζών που έλαβαν τις σχετικές εγκριτικές αποφάσεις.

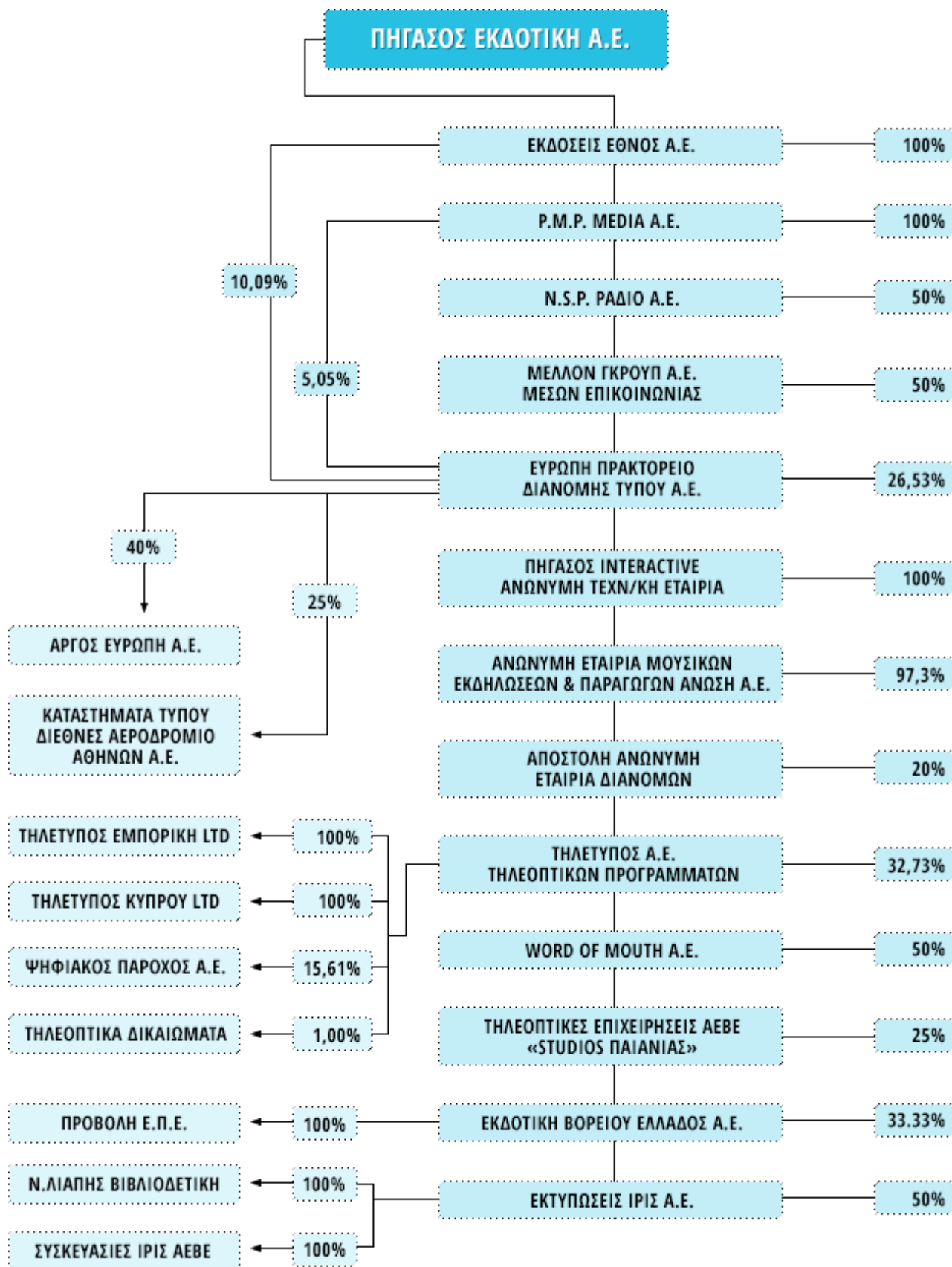
3.ΠΗΓΑΣΟΣ

ΟΜΙΛΟΣ ΠΗΓΑΣΟΣ

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ

Η εταιρία ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε. αποτελεί τη μητρική εταιρία ενός ομίλου εταιριών. Ιδρύθηκε το έτος 1981 και δραστηριοποιείται στον τομέα των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και ειδικότερα στην έκδοση εφημερίδων και περιοδικών, στο ραδιόφωνο, την τηλεόραση, σε τηλεοπτικές παραγωγές, στη διανομή ταινιών, στις εκτυπώσεις και στη διανομή εντύπων. Η εταιρία εξελίχθηκε σε εταιρία συμμετοχών (holding), στην οποία εντάσσονται θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις του τομέα των Μ.Μ.Ε. Σύμφωνα με το μετοχολόγιο στις 31.12.2015 και την ετήσια οικονομική έκθεση του ομίλου για το έτος 2015, οι κύριοι μέτοχοι με ποσοστό άνω του 5% είναι ο Φώτιος Μπόμπολας με 48,85%, η Μαρία Μπόμπολα με 31,56%, η εταιρία ΝΕΠ Εκδόσεις Α.Ε. με 6,69% και ο Γεώργιος Μπόμπολας: 5,62%.

Ο Όμιλος ΠΗΓΑΣΟΣ έχει την ακόλουθη δομή, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι διαθέσιμα στην επίσημη ιστοσελίδα του:

2. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ

Μέχρι το 2008 η μητρική εταιρία είχε ισχυρή κεφαλαιακή βάση και θετική σχέση ίδιων προς ξένα κεφάλαια. Ωστόσο, από το 2009 οι εταιρίες του Ομίλου εμφανίζουν πτωτική πορεία, η οποία εντείνεται κατ' έτος.

α. ALPHA BANK

Από τα στοιχεία που έχουν συλλεγεί αποτυπώνεται ότι η Alpha Bank αποτέλεσε ένα διαχρονικό οικονομικό στήριγμα του Ομίλου, κατέχοντας το μεγαλύτερο μερίδιο στο σύνολο του τραπεζικού δανεισμού του, με υπόλοιπο οφειλών στις 31.10.2016 ύψους 63.604.408,61€ .

Στις 24.06.1984 συνήψε σύμβαση πίστωσης με ανοικτό αλληλόχρεο λογαριασμό ύψους 146.735,14€, το οποίο με διαδοχικές αυξήσεις του ορίου ανήλθε στις 30.07.2013 σε 20.102.714,60€, με χρεωστικό υπόλοιπο στις 31.07.2013: 13.500.000€.

Στις 06.04.1995 υπεγράφη σύμβαση ανοικτού αλληλόχρεο λογαριασμό ύψους έως 100.000.000 δραχμών, όριο σταδιακά αυξανόμενο έως τις 02.07.2008, οπότε ανήλθε στα 21.830.000€.

Επιπλέον, η Τράπεζα παρείχε χρηματοδότηση στις εταιρίες του Ομίλου, με σκοπό την ενίσχυση του κεφαλαίου κίνησής τους:

Στις 25.04.2013, παρείχε χρηματοδότηση ύψους 1.000.000€, στις 15.07.2013 χρηματοδότηση ύψους 770.000€, στις 25.07.2013 χρηματοδότηση ύψους 1.000.000, στις 31.10.2013 χρηματοδότηση ύψους 1.770.000€, στις 28.11.2013 χρηματοδότηση ύψους 350.000€, στις 31.01.2014 χρηματοδότηση ύψους 2.120.000€. Στις 28.02.2014 παρείχε χρηματοδότηση 2.120.000€ ως κεφάλαιο κίνησης, με σταθερό επιτόκιο 6,786%, για την αποπληρωμή του ποσού δόθηκαν διαδοχικές παρατάσεις μέχρι 30.05.2014, μέχρι 31.10.2014, μέχρι 01.12.2014, μέχρι 30.01.2015, μέχρι 31.03.2015, μέχρι 30.04.2015, μέχρι 30.06.2015, μέχρι 31.07.2015, μέχρι 03.08.2015. Στις 12.03.2014 παρείχε χρηματοδότηση 855.000€, με επιτόκιο 6,804%, με συνεχείς παρατάσεις στην ημερομηνία αποπληρωμής έως 30.05.2014, έως 31.07.2014, έως 02.10.2014, έως 31.10.2014, έως 31.03.2015, έως

30.04.2015, έως 29.05.2015, έως 30.06.2015, έως 31.07.2015, έως 03.08.2015, έως 07.10.2015 - με επιτόκιο 4,786%.

Εκτός από κεφάλαιο κίνησης, στις 09.09.2008 συνήψε διμερές Ομολογιακό Δάνειο με την ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε. ως ομολογιούχος δανείστρια και διαχειρίστρια πληρωμών, ποσού 10 εκατομμυρίων ευρώ. Οι δόσεις καθορίστηκαν ως εξής: οκτώ εξαμηνιαίες ποσού 500.000€ και ένατη εξαμηνιαία δόση ποσού 6.000.000€ (balloon payment), με διαδοχικές τροποποιήσεις της ημερομηνίας λήξης του δανείου: 1. τροποποίηση στις 11.3.2013 για λήξη στις 29.11.2013, 2. τροποποίηση στις 27.11.2013 για λήξη στις 31.01.2014, 3. τροποποίηση στις 27.02.2014 για λήξη στις 31.05.2015, 4. τροποποίηση στις 29.04.2015 για λήξη στις 30.4.2015, 5. τροποποίηση στις 18.09.2015 για λήξη στις 30.09.2015. Για το δάνειο αυτό δεν έχουν ληφθεί εξασφαλίσεις. Εν συνεχεία, η ίδια Τράπεζα ως ομολογιούχος δανείστρια και διαχειρίστρια πληρωμών προέβη στην κατάρτιση νέου Ομολογιακού Δανείου στις 26.08.2013, ποσού 16.059.097 ευρώ, με συμφωνία για αποπληρωμή σε 72 μήνες. Για το εν λόγω δάνειο επίσης δεν έχει δοθεί κάποια εξασφάλιση.

Όπως διευκρινίζει ο Διευθύνων Σύμβουλος της Alpha Bank, κ. Δημήτριος Μαντζούνης, στα συμπληρωματικά στοιχεία που απέστειλε στην Εξεταστική Επιτροπή, η μητρική εταιρία είχε μέχρι και τη χρήση του 2015 θετική καθαρή θέση 12,1 εκατομμυρίων ευρώ και όλες οι χορηγήσεις που έχουν δοθεί σε θυγατρικές εταιρίες της φέρουν την εταιρική εγγύηση της μητρικής, η οποία έχει διαχρονικά καθαρή θέση. Έτσι, ενώ τα ίδια κεφάλαια του ομίλου είναι αρνητικά, εντούτοις αυτό δεν κωλύει τη χρηματοδότηση ή την αναδιάρθρωση, καθώς λαμβάνονται υπ' όψιν και άλλα κριτήρια (προοπτική βιωσιμότητας του δανειοδοτούμενου ομίλου και κεφαλαιακή στήριξη μετόχων).

β. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η Εθνική Τράπεζα κατέχει τη δεύτερη θέση στο δανεισμό του Ομίλου, με υπόλοιπο οφειλών στις 31.10.2016 ύψους 56.902.167,00€ .

Τα κλιμάκια της Εθνικής Τράπεζας γνώριζαν ότι η οικονομική κατάσταση του Ομίλου ήταν προβληματική, όπως προκύπτει από τα από 22.02.2012 πρακτικά συνεδρίασης της ΕΤΕ, σύμφωνα με τα οποία “Η αρνητική καθαρή θέση, το αρνητικό

ίδιο κεφάλαιο κίνησης και τα ζημιογόνα αποτελέσματα έχουν σαν συνέπεια τη διαμόρφωση χαμηλής πιστοληπτικής ικανότητας και η βιωσιμότητα της εταιρίας εξαρτάται άμεσα από την οικονομική στήριξη των μετόχων της”. Ωστόσο, στην Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων της Τράπεζας, κατά τη συνεδρίαση της 13.09.2012, μετά από αίτημα της ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ για επίδειξη ανοχής στη μη τήρηση των χρηματοοικονομικών δεικτών επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2011, η Υπηρεσία της ΕΤΕ εισηγείται το εξής: “η Υπηρεσία, λαμβάνοντας υπ’ όψιν τη σημαντική θέση του Ομίλου Πήγασος στον ευρύτερο χώρο των ΜΜΕ, την ομαλή μέχρι σήμερα συνεργασία μας με το σύνολο των εταιριών του Ομίλου, τη γενικότερη από ετών ακολουθούμενη από την Τράπεζά μας πιστοδοτική πολιτική για τον ιδιόμορφο κλάδο των ΜΜΕ, εισηγείται την έγκριση του αιτήματος με τον καθορισμό περιθωρίου επιτοκίου από την τρέχουσα εκτοκιστική περίοδο 6,50%, έναντι υφιστάμενου 6,00%”.

Επίσης, από τα πρακτικά της συνεδρίασης της 20.12.2012 της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων πληροφορούμαστε για την στρατηγική της Εθνικής Τράπεζας έναντι του πελάτη – ΠΗΓΑΣΟΥ, «Στρατηγική Τράπεζας έναντι Πελάτη: Από τις τελευταίες εξελίξεις στον τυποεκδοτικό κλάδο διαγράφονται πλέον σαφέστερες προοπτικές για τη συγκέντρωση των μέσων σε λίγους και ισχυρούς επιχειρηματικούς πόλους, ένας εκ των οποίων είναι ο Πήγασος, όπως διαφαίνεται και από τις πρόσφατες επιχειρηματικές κινήσεις του ισχυρού βασικού του μετόχου αλλά και ότι δεν προέκυψε δυνατότητα άμεσης κάλυψης των υφισταμένων στις εταιρίες του ομίλου ακάλυπτων κινδύνων με ρευστοποιήσιμα στοιχεία. Έγκριση του αιτήματος για την υποβολή προσφοράς για τον συντονισμό του υπό Έκδοση Κοινοπρακτικού Ομολογιακού Δανείου, ποσού 80 εκατομμυρίων ευρώ και τη συμμετοχή της ΕΤΕ με 20.000, 5ετής αποπληρωμή, επιτόκιο euribor κατ’ επιλογή του Εκδότη».

Σύμφωνα με τα συμπληρωματικά στοιχεία που απέστειλε στην Εξεταστική Επιτροπή ο Διευθύνων Σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας, κ. Λεωνίδας Φραγκιαδάκης “Υπήρξε όντως χρηματοδότηση κατά το διάστημα της κρίσης 5 εκατ. Ευρώ, με απόφαση της ΑΕΠ 22.2.2012 για το ΕΘΝΟΣ και 3 εκατ. ευρώ με απόφαση της ΑΕΠ 14.3.2013 για τη μητρική. Στις σχετικές αποφάσεις υπήρχε, όμως, όρος

ενίσχυσης των εταιριών από τους μετόχους με νέα κεφάλαια συνολικού ποσού 15 εκατ. Ευρώ, ο οποίος έχει υλοποιηθεί”.

Μολονότι ήταν γνωστή η πτώση του κύκλου εργασιών και η αρνητική καθαρή θέση του Ομίλου, εντούτοις, τα ανώτατα όργανα της ΕΤΕ προχώρησαν στην στήριξη του Ομίλου, συμμετέχοντας στην έκδοση του ΚΟΔ των 80.000.000, ενώ ήδη στις 05.02.2015 οι οφειλές προς την ΕΤΕ ανέρχονταν στο ποσό των 50.739.000€, ενώ οι θετικές εξασφαλίσεις ήταν μόνο 2.229.000€.

γ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Η Τράπεζα Πειραιώς κατέχει την τρίτη θέση στον τραπεζικό δανεισμό του Ομίλου, με υπόλοιπο οφειλών ύψους 38.499.468,92 ευρώ στις 31.10.2016. Σύμφωνα με το executive summary της Τράπεζας Πειραιώς της 08.03.2012, χορήγησε στην ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε. κεφάλαιο κίνησης ύψους 11,8 εκατομμυρίων ευρώ. Στην ΗΜΕΡΗΣΙΑ Α.Ε. δόθηκε κεφάλαιο κίνησης 2,7 εκατομμυρίων ευρώ, με εξασφάλιση την εταιρική εγγύηση από την μητρική εταιρία, ενώ στις ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΘΝΟΣ Α.Ε. χορηγήθηκε κεφάλαιο κίνησης 1 εκατομμυρίου ευρώ και λήφθηκε ως εξασφάλιση η εταιρική εγγύηση της μητρικής εταιρίας. Τέλος, στην ΑΝΩΣΗ Α.Ε. χορηγήθηκε κεφάλαιο κίνησης 2,5 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο εξασφαλίζεται με εταιρική εγγύηση της μητρικής εταιρίας.

Σύμφωνα με το από 16.10.2013 executive summary της Τράπεζας Πειραιώς, υποβλήθηκε προς έγκριση α) η ανανέωση των πιστοδοτικών ορίων των εταιριών του Ομίλου έως 03.04.2015 με μη καταλογισμό τόκων υπερημερίας και β) η παράταση του συνόλου των υπό χρηματοδότηση χορηγήσεων στην ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ έως τις 03.04.2015 με μη αναδρομική ισχύ και μη καταλογισμό τόκων υπερημερίας.

δ. EUROBANK

Η Τράπεζα Eurobank κατέχει την τέταρτη και τελευταία θέση στο δανεισμό του Ομίλου, με υπόλοιπο οφειλών στις 31.10.2016 ύψους 2.960.406,73 ευρώ.

Στις 21.05.2012 η Τράπεζα χορήγησε πίστωση σε τρεις εταιρίες του Ομίλου:

1. Με την υπ' αριθμ. 968/21.05.2012 σύμβαση χορηγήθηκε πίστωση στην εταιρία PEGASUS MAGAZINES ΕΚΔΟΤΙΚΗ, με όριο 1.500.000€. Στις 21.05.2012 υπεγράφη σύμβαση ενεχυριάσεως καταθέσεως και στις 31.05.2012 σύμβαση ενεχυριάσεως απαιτήσεων του κατά του ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΥ ΕΥΡΩΠΗ αναφορικά με την απόδοση του ποσού που θα προκύψει από την κάθε εκκαθάριση των πωλήσεων για την περιοχή της υπόλοιπης Ελλάδας, εκτός Αθηνών και Πειραιώς.

2. Με την υπ' αριθμ. 969/21.05.2012 σύμβαση χορηγήθηκε πίστωση στην εταιρία SPORT PLUS με όριο 1.500.000€ και στις 21.05.2012 συνήφθη σύμβαση ενεχυριάσεως καταθέσεως. Στις 31.05.2012 υπεγράφη σύμβαση ενεχυριάσεως απαίτησης του κατά του πρακτορείου διανομής τύπου ΕΥΡΩΠΗ Α.Ε., η οποία αφορούσε την απόδοση του ποσού που θα προκύψει από την κάθε εκκαθάριση των πωλήσεων για την περιοχή της υπόλοιπης Ελλάδας, εκτός Αθηνών και Πειραιώς.

3. Με την υπ' αριθμ. 970/21.05.2012 σύμβαση χορηγήθηκε πίστωση στην εταιρία ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΘΝΟΣ Α.Ε., με όριο 1.000.000€, το οποίο στις 12.03.2015 σε 2.500.000€. Ως εξασφάλιση δόθηκε η ενεχυρίαση κατάθεσης και τόκων κατάθεσης, σύμφωνα με την από 18.06.2012 σύμβαση. Ωστόσο, σύμφωνα με το από 28.05.2012 πρακτικό συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της πιστούχου εταιρίας, ο λογαριασμός κατάθεσης είχε μηδενικό υπόλοιπο. Στις 12.03.2015 υπεγράφη σύμβαση εκχώρησης – ενεχυριάσεως απαίτησης του ΕΘΝΟΥΣ προς την Eurobank για κάθε είδους απαιτήσεις του κατά του πρακτορείου διανομής τύπου ΕΥΡΩΠΗ Α.Ε. Το ΕΘΝΟΣ και η ΕΥΡΩΠΗ είχαν προηγουμένως συνάψει την 01.01.2015 ιδιωτικό συμφωνητικό για τη διανομή των εφημερίδων «GOAL NEWS» και «GOAL NEWS ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ». Ωστόσο, λίγο αργότερα, και δη στις 16.6.2015, τροποποιείται η εν λόγω σύμβαση εκχώρησης και περιορίζεται αποκλειστικά στις απαιτήσεις της εταιρίας από τη διανομή στην ελληνική επαρχία και όχι σε εκείνες που απορρέουν από τη διανομή τύπου στις περιοχές Αθηνών και Πειραιά.

Σύμφωνα με τις Παρατηρήσεις της EUROBANK στον πίνακα περιγραφής ορίων, το 2012 το σύνολο απαιτήσεων επαρχίας από το πρακτορείο διανομής ΕΥΡΩΠΗ ανήλθε για την εταιρία SPORT PLUS σε 1,8 εκ € και για την εταιρία PEGASUS MAGAZINES σε 1,9 εκ € και το 2013 για την NSP RADIO σε 1,5 εκ € και για την εταιρία PEGASUS MAGAZINES σε 1,8 εκ €.

Σύμφωνα με την 4653/2012 Εισηγήση Καθορισμού Ορίου της Τράπεζας, οι συσσωρευμένες ζημίες το έτος 2011 ανήλθαν σε 94 εκατομμύρια ευρώ, ενώ το μετοχικό κεφάλαιο της PEGASUS MAGAZINES ΕΚΔΟΣΕΙΣ ήταν 4.530.000€, της SPORT PLUS 2.670.000€, του ΕΘΝΟΥΣ 28.470.960€. Επιπλέον, η υπ' αριθμ. 17652/2013 Εισηγήση Καθορισμού Ορίου αναφέρει ότι οι συσσωρευμένες ζημίες του Ομίλου το 2012 έχουν καταστήσει αρνητικά τα ίδια κεφάλαια κατά το ποσό των -33 εκ €, έναντι οριακά θετικής καθαρής θέσης το 2011.

Παρά την οικονομική κατάσταση του Ομίλου, η οποία ήταν γνωστή στην Τράπεζα, όπως προκύπτει από τα ανωτέρω αναφερόμενα, με την υπ' αριθμ. 25159/2014 Εισηγήση Καθορισμού Ορίου, υποβάλλεται αίτημα ανανέωσης των ορίων του ΕΘΝΟΥΣ και του PEGASUS MAGAZINES, καθώς και η μεταφορά του υφιστάμενου δανείου της εταιρίας NSP RADIO, ποσού 1,5 εκατομμυρίου ευρώ στο ΕΘΝΟΣ, λόγω της καλής συνεργασίας και της ανακύκλωσης των δανείων, μέσω εκχωρημένων απαιτήσεων. Περαιτέρω, σύμφωνα με τα Πρακτικά της Επιτροπής Πιστωτικών Χειρισμών της 10.02.2015, εγκρίθηκε η ανανέωση των ορίων και η μεταφορά του δανείου της NSP RADIO στην ΕΘΝΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ, υπό τον όρο, για τις εκδόσεις ΕΘΝΟΣ, να μειωθούν τα υπόλοιπα κατά 500.000 ευρώ, έως την ανανέωση, ήτοι έως τον Νοέμβριο 2015.

Παρατηρούμε, λοιπόν, και στην Eurobank, μία ανακολουθία των δεδομένων με τις ενέργειες των οργάνων της Τράπεζας. Δηλαδή, ενώ η Τράπεζα αναγνωρίζει ότι οι οικονομικοί δείκτες είναι πτωτικοί και αρνητικοί, εντούτοις εγκρίνει την ανανέωση των ορίων και δέχεται την αποδέσμευση ενεχυριασμένων απαιτήσεων του ομίλου από τη διανομή των εφημερίδων στην Αθήνα και των Πειραιά, απομειώνοντας με τον τρόπο αυτό τις εξασφαλίσεις της.

ε. ΚΟΙΝΟΠΡΑΚΤΙΚΟ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΔΑΝΕΙΟ 80 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ ΕΥΡΩ

Στα πλαίσια εξυγίανσης του δανεισμού του Ομίλου, συζητείται η σύναψη νέου Κοινοπρακτικού Ομολογιακού Δανείου με τη μητρική εταιρία, ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε. Οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψή του ξεκίνησαν από το έτος 2012, ωστόσο η σύμβαση υπεγράφη τον Μάρτιο του 2014 και το ποσό

εκταμιεύθηκε τελικώς τον Απρίλιο του 2016. Πρόκειται για ένα δάνειο ύψους 80.000.000€, με κοινοπρακτούσες τις Τράπεζες Εθνική (συμμετοχή: 29.725.000 ευρώ ή 37,15%), Alpha Bank (συμμετοχή: 23.475.000 ευρώ ή 29,35%) και Τράπεζα Πειραιώς (συμμετοχή: 26.800.000 ευρώ ή 33,50%).

Ειδικότερα, με τις αποφάσεις των τριών Τραπεζών εγκρίθηκε η συμμετοχή τους στο Κ.Ο.Δ. με τους ακόλουθους όρους:

- Αναχρηματοδότηση υφιστάμενου δανεισμού 69.050.000 ευρώ, ως εξής:

Εθνική Τράπεζα: 19,9 εκ. €, Εμπορική Τράπεζα: 13,5 εκ. € (απορροφήθηκε από την Alpha Bank), Alpha Bank: 7 εκ. €, Τράπεζα Πειραιώς: 11,8 εκ. €, Probank 6,8 εκ. € (απορροφήθηκε από την Εθνική Τράπεζα) και Τράπεζα Κύπρου: 10 εκ. € (απορροφήθηκε από την Τράπεζα Πειραιώς).

- Πρόσθετη χρηματοδότηση συνολικού ποσού 10.950.000 ευρώ, ως εξής: Εθνική Τράπεζα και Alpha Bank από 2,975 εκ. € και Τράπεζα Πειραιώς 5 εκ. €. Εγκρίθηκε η εκταμίευση του 60% της πρόσθετης αυτής χρηματοδότησης, πριν τη συνομολόγηση του ΚΟΔ.

- Α' προσημείωση υποθήκης 30 εκ. € επί ακινήτου ιδιοκτησίας της εταιρίας, καθώς και ενεχυρίαση εμπορικών σημάτων και μετοχών θυγατρικών εταιριών της εκδότριας.

- Θετική υποχρέωση του μετόχου για ενίσχυση της εταιρίας από τον ίδιο με 10 εκ. € εντός του 2013.

- Ενεχυρίαση μετοχών της ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ 13,2 εκ. €.

3. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ - ΥΠΟΛΟΙΠΑ

Με βάση τους πίνακες οφειλών που απέστειλαν οι Τράπεζες στην Εξεταστική Επιτροπή, το υπόλοιπο οφειλών Ομίλου του ανερχόταν στις 31.10.2016 στο συνολικό ποσό των 161.966.451,26 ευρώ, εκ των οποίων σε καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών βρίσκονταν την ίδια ημερομηνία (31.10.2016) τα 103.842.156,17 ευρώ.

Εξάλλου, πέραν από τα ανωτέρω στοιχεία των τραπεζών, και ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επιθεώρησης της Τράπεζας της Ελλάδος, κ. Γεώργιος Πάσχας, επανειλημμένως διαβεβαίωσε ότι τα δάνεια του Ομίλου δεν είναι ενήμερα, δεν εξυπηρετούνται, δεν έχουν ρυθμιστεί και ότι οφείλονται τόκοι (βλ. σελ. 236 και 243 των πρακτικών συνεδρίασης της Εξεταστικής Επιτροπής στις 29.9.2016). Περαιτέρω, ο Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας Πειραιώς, κ. Γεώργιος Πουλόπουλος, ανέφερε ότι ο Όμιλος έχει εκποσει ύψους 32.000.000 εκατομμυρίων ευρώ, με στοιχεία 31.05.2016 (βλ. σελ. 13 των πρακτικών συνεδρίασης της Εξεταστικής Επιτροπής στις 12.07.2016). Τέλος, σύμφωνα με την Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Τράπεζας της Ελλάδος, τον Απρίλιο 2016 είχαν συσσωρευθεί ληξιπρόθεσμοι τόκοι δανείων προς τις Τράπεζες, Εθνική, Alpha και Πειραιώς, συνολικού ύψους 13.800.000 ευρώ.

Παρά τα ως άνω δεδομένα, τα οποία αποδεικνύονται από τους πίνακες οφειλών που απέστειλαν οι τράπεζες και από τις καταθέσεις των μαρτύρων, ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου, κ. Μπόμπολας, ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής κατέθεσε ανακριβώς ότι τα δάνεια εξυπηρετούνται και είναι ενήμερα (βλ. σελ. 30 και 90 των πρακτικών συνεδρίασης της Εξεταστικής Επιτροπής στις 02.08.2016). Επίσης, με την από 01.08.2016 ανακοίνωση, ο Όμιλος, κατόπιν ερωτήματος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Χρηματιστηρίου Αθηνών, διαβεβαιώνει ότι εξυπηρετούνται κανονικά οι πιστώσεις προς τις τράπεζες.

4. ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Σύμφωνα με την Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος για τον Όμιλο ΠΗΓΑΣΟ, ο κύκλος εργασιών του Ομίλου από το 2008 έως το 2014 μειώθηκε από τα 243.000.000 ευρώ στα 59.000.000 ευρώ. Επίσης, σύμφωνα με τα στοιχεία και πληροφορίες χρήσης του έτους 2015, όπως δημοσιεύθηκαν και είναι διαθέσιμα στην επίσημη ιστοσελίδα του Ομίλου, ο κύκλος εργασιών του για το 2015 ανήλθε στο ποσό των 43.972.135,19 ευρώ.

Οι ορκωτοί ελεγκτές, βάσει των οικονομικών καταστάσεων των ετών 2012 και έπειτα, διαπιστώνουν ότι είναι αμφίβολη η συνέχιση των εργασιών ορισμένων, τουλάχιστον, εκ των εταιριών του Ομίλου.

Στα πλαίσια αναδιάρθρωσης του δανεισμού του Ομίλου αποφασίσθηκε η σύναψη ενός Κοινοπρακτικού Ομολογιακού Δανείου, ύψους 80.000.000 ευρώ, με την υποχρέωση του μετόχου για ενίσχυση της εταιρίας από τον ίδιο με 10.000.000 ευρώ εντός του 2013. Ωστόσο, όπως επισημαίνεται στην Ειδική Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος, με αποφάσεις των τριών κοινοπρακτουσών τραπεζών (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ALPHA BANK, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) απαλείφθηκε ο συγκεκριμένος όρος περί οικονομικής ενίσχυσης της εταιρίας από το μέτοχο, κατόπιν αιτήματος του Ομίλου, καθότι είχε προηγηθεί η διοργάνωση από την ALPHA BANK (απόφαση της 14.08.2013) διμερούς ομολογιακού δανείου ύψους 10.000.000 ευρώ, το οποίο εκδόθηκε στις 28.08.2013 και εξοφλήθηκε λίγες ημέρες μετά, στις 02.09.2013 από τη Eurobank Κύπρου, στην οποία παραδόθηκαν οι σχετικές ομολογίες.

Σημαντικό σημείο στο Κ.Ο.Δ. των 80.000.000 ευρώ είναι ότι, παρότι οι συζητήσεις είχαν ξεκινήσει το 2012, η σύμβαση υπεγράφη στις 11.03.2014 και εν τέλει το ποσό εκταμιεύθηκε στις 12.04.2016. Αυτό οφείλεται, σύμφωνα με την έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος και τις καταθέσεις των μαρτύρων στην Εξεταστική Επιτροπή, στην αναβλητική συμπεριφορά που επέδειξε η πιστούχος ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ως προς την παροχή εμπράγματης εξασφάλισης σε ακίνητο ιδιοκτησίας της.

Εν τέλει, κατόπιν σχετικών διαπραγματεύσεων, οι Τράπεζες και η εταιρία συμφώνησαν, υπό την προϋπόθεση εκταμίευσης του Κ.Ο.Δ. μέχρι 31.03.2016 (ολοκληρώθηκε στις 12.4.2016 με λήψη εξασφαλίσεων) στο ακόλουθο πλαίσιο:

- Λήξη Κ.Ο.Δ. την 30.6.2016, **αντί της υφιστάμενης διάρκειας 5 ετών, με αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων στη λήξη,**
- Μείωση περιθωρίου επιτοκίου σε 4,5% έναντι 5,5%.
- Δέσμευση του μετόχου για ολοκλήρωση εγγραφής του βάρους επί του ακινήτου μέχρι 29.02.2016 (υλοποιήθηκε τον 4/2016).

- Λήψη επιστολής από τον μέτοχο που θα δεσμεύεται για τη συνεχή στήριξη του Ομίλου καθ' όλη τη διάρκεια του ΚΟΔ (απεστάλη στην Alpha Bank).
- Προσκόμιση έκθεσης αναδιάρθρωσης του δανεισμού του Ομίλου μέχρι 31.3.2016 (προσκομίσθηκε και τελεί υπό αξιολόγηση των Τραπεζών).
- Προσκόμιση βεβαίωσης από ορκωτό ελεγκτή για το ύψος των αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου που διενεργήθηκαν εντός του 2015 (υλοποιήθηκε).
- Διασφάλιση ότι τα δάνεια της εταιρίας ROSTROVAR CAPITAL SA, ενδιαφέροντος του μετόχου, προς το ΕΘΝΟΣ (4,1 εκ. ευρώ εντός του 2015) θα καταστούν μειωμένης εξασφάλισης και υποτελή σε σχέση με το σύνολο του υφιστάμενου δανεισμού των εταιριών του Ομίλου.
- Ανοχή μέχρι 30.06.2016 των χρηματοδοτήσεων των λοιπών εταιριών του Ομίλου και ανοχή καταβολής των τόκων τους.
- Μείωση του περιθωρίου επιτοκίου σε 4,5% από 5,5% για όλες τις χρηματοδοτήσεις και τους οφειλόμενους τόκους, με ισχύ από 01.01-30.06.2016 και αντιλογισμό τυχόν υφισταμένων τόκων υπερημερίας.
- Αποδέσμευση μέχρι 30.06.2016 ποσοστού 90% των ενεχυριασμένων εισπραξιών από τις πωλήσεις του ΕΘΝΟΥΣ και ΕΘΝΟΥΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και της ΡΜΡ, ενώ το υπόλοιπο 10% θα άγεται σε μερική εξόφληση των υφισταμένων ληξιπρόθεσμων τόκων.
- Εξασφαλίσεις: 1. Προσημείωση, ύψους 30.000.000€, σε ακίνητο εκτιμώμενης αξίας από την Εθνική Τράπεζα 10 εκ. €, 2. Ενέχυρο επί εταιρικών σημάτων ΕΘΝΟΥΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ Α.Ε. και επέκταση του ενεχύρου και στα εισπραττόμενα δικαιώματα (royalties), 3. Ενέχυρο επί των συμμετοχών της εκδότριας, με επέκταση του ενεχύρου σε καρπούς και ωφελήματα και επί δικαιωμάτων ψήφου, τα οποία ασκούνται από την εκδότρια, μέχρι την επέλευση του γεγονότος καταγγελίας. 4. Εκχώρηση λόγω ενεχύρου στον εκπρόσωπο των ομολογιούχων των απαιτήσεων της εκδότριας από ασφαλιστήρια συμβόλαια του ακινήτου και από το λογαριασμό κατάθεσης, στον οποίο θα άγονται τυχόν έσοδα από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια του ακινήτου και τυχόν μερίσματα.

Επισημαίνεται ότι κατά τον χρόνο έκδοσης των ομολογιών, τον Απρίλιο του 2016, οι συσσωρευμένες οφειλές του Ομίλου προς τις τρεις κοινοπρακτούσες Τράπεζες είχαν ανέλθει περίπου στα 159.300.000 ευρώ. Για τις εν λόγω οφειλές έχουν σχηματισθεί συνολικές προβλέψεις περίπου 86.300.000 ευρώ (αναλυτικά: Εθνική Τράπεζα 44,3 εκ. ευρώ, Alpha Bank 28,5 εκ. ευρώ και Τράπεζα Πειραιώς 13,5 εκ. ευρώ).

1. Σημαντικό σημείο στη διαπραγμάτευση και εν τέλει εκταμίευση του Κ.Ο.Δ. των 80.000.000 ευρώ αποτελεί η ημερομηνία λήξης του. Έτσι, ενώ αρχικώς είχε συμφωνηθεί συμβατικώς η πενταετής διάρκειά του, ο συγκεκριμένος όρος τροποποιήθηκε και αποφασίσθηκε η λήξη του στις 30.06.2016, με αποπληρωμή του κεφαλαίου και των τόκων στη λήξη. Προκαλεί, πράγματι, απορία για ποιον λόγο οι τράπεζες προέβησαν σ' αυτήν την ενέργεια, με δεδομένο ότι, όπως αναφέρει η Τράπεζα της Ελλάδος στη συνοδευτική επιστολή της Έκθεσης Ειδικής Έρευνας, "Η λύση που τελικά επελέγη προκειμένου να εκταμιευθεί το ΚΟΔ και να ληφθεί η προσημείωση, δηλαδή ο καθορισμός ως ημερομηνίας λήξης του συνολικού δανεισμού όλων των εταιρειών του ομίλου της 30.06.2016, προφανώς δεν μπορεί να χαρακτηριστεί, με τα σημερινά δεδομένα, ως βιώσιμη". Προκύπτει, δηλαδή, ότι σκοπός της συμφωνηθείσας πρόωρης λήξης του δανείου ήταν η λήψη της προσημείωσης υποθήκης. Αυτό επιβεβαιώνεται και από την κατάθεση το Διευθυντή Επιθεώρησης της Τράπεζας της Ελλάδος, κ. Γεωργίου Πάσχα, ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία "Αυτό που υπογράφηκε τον Απρίλιο του 2016 είχε λήξει 30.06.2016 και έγινε για να εγγραφεί το βάρος. Τυπικό ήταν" (βλ. σελ. 332 των πρακτικών συνεδρίασης της Εξεταστικής Επιτροπής στις 29.09.2016). Παράλληλα, ο κ. Γεώργιος Πάσχος επιβεβαιώνει ότι ο Όμιλος με τη στάση του καθυστέρησε την εκταμίευση του ΚΟΔ, καθώς δεν αποδεχόταν την εγγραφή της προσημείωσης σε ακίνητό του, που αποτελούσε όρο για το roll over (βλ. σελ. 243 των πρακτικών συνεδρίασης της Εξεταστικής Επιτροπής στις 29.09.2016).

Ωστόσο, η εν λόγω εμπράγματα εξασφάλιση, η οποία εν τέλει λήφθηκε, αφορά την εγγραφή πρώτης τάξης προσημείωσης υποθήκης, ύψους 30 εκατομμυρίων

ευρώ, σε ένα ακίνητο εκτιμώμενης αξίας 10 εκατομμυρίων ευρώ. Συνεπώς, οι τράπεζες, αν και παρέτειναν τις διαπραγματεύσεις και επέδειξαν ανοχή στην ολοκλήρωση του Κ.Ο.Δ., έλαβαν τελικώς ως εμπράγματη εξασφάλιση ένα ακίνητο, του οποίου η αξία υπολείπεται καταφανώς της ασφαλιζόμενης απαίτησής τους και συνεπώς η ολοσχερής ικανοποίησή τους, στην περίπτωση μη ομαλής εξέλιξης της συμβατικής σχέσης, είναι ιδιαιτέρως αμφίβολη, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι οι λοιπές εξασφαλίσεις (1. ενέχυρο επί εταιρικών σημάτων ΕΘΝΟΥΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ και επέκταση του ενεχύρου και στα εισπραττόμενα δικαιώματα [royalties], 2. ενέχυρο επί των συμμετοχών της εκδότριας, με επέκταση του ενεχύρου σε καρπούς και ωφελήματα και επί δικαιωμάτων ψήφου, τα οποία ασκούνται από την εκδότρια, μέχρι την επέλευση του γεγονότος καταγγελίας και 3. εκχώρηση λόγω ενεχύρου στον εκπρόσωπο των ομολογιούχων των απαιτήσεων της εκδότριας από ασφαλιστήρια συμβόλαια του ακινήτου και από το λογαριασμό κατάθεσης, στον οποίο θα άγονται τυχόν έσοδα από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια του ακινήτου και τυχόν μερίσματα) είναι, ενδεχομένως, χαμηλής αξίας. Εξάλλου, σύμφωνα με την συνοδευτική επιστολή της Έκθεσης Ειδικής Έρευνας της Τράπεζας της Ελλάδος, το αντίκρισμα των μετοχών των εταιριών του Ομίλου και των σημάτων, που λήφθηκαν ως πρόσθετη εξασφάλιση, έχει απομειωθεί λόγω της σοβαρής επιδείνωσης της χρηματοοικονομικής κατάστασής τους. Αυτό ενισχύεται και από την συμπληρωματική κατάθεση του κ. Δημητρίου Μαντζούνη, σύμφωνα με την οποία “οι μετοχές της ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ από 08.01.2011 διαπραγματεύονται στην κατηγορία της επιτήρησης, με κριτήριο τη σχέση ζημιών προς ίδια κεφάλαια της 31.12.2010 και συνεχίζει η διαπραγμάτευσή της βάσει των κανόνων που διέπουν την εν λόγω κατηγορία. Οι μετοχές συνολικά 36 εταιριών διαπραγματεύονται στην εν λόγω κατηγορία”.

Επίσης, σύμφωνα με τα συμπληρωματικά στοιχεία που κατέθεσε στην Εξεταστική Επιτροπή ο Διευθύνων Σύμβουλος της Alpha Bank, κ. Δημήτριος Μαντζούνης, μέσω της τροποποίησης της διάρκειας του Κ.Ο.Δ. επιδιώχθηκε η λήψη καλυμμάτων σε εξασφάλισή του. Επισημαίνει δε ο κ. Μαντζούνης ότι “είναι γενικά αποδεκτό ότι ο περιορισμός της χρονικής διάρκειας ενός δανείου αμβλύνει τον κίνδυνο της τράπεζας, ωστόσο στη συγκεκριμένη περίπτωση η μείωση της χρονικής

διάρκειας συμφωνήθηκε προκειμένου να υπάρξει αντιστοίχιση του χρόνου λήξης των δανείων με την αρχικά εκτιμώμενη ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για την αναδιάρθρωσή τους”.

Σύμφωνα με τη συνοδευτική επιστολή της Ειδικής Έκθεσης της Τράπεζας της Ελλάδος, οι προβλέψεις που έχουν λάβει οι Τράπεζες ανέρχονται στο ποσό των 86.400.000 ευρώ, διαβλέποντας ότι θα εισπράξουν τμήμα μόνο των δανεισθέντων.

2. Επιπλέον, από τις καταθέσεις των Διευθυνόντων Συμβούλων των Τραπεζών διαφάνηκε ότι ενισχυτικό στοιχείο στην έκδοση του ομολογιακού δανείου αποτέλεσε η αύξηση κεφαλαίου, καθώς έτσι καταδεικνύεται έμπρακτα η θέληση των μετόχων για στήριξη της εταιρίας τους. Ειδικότερα, ο Διευθύνων Σύμβουλος της Alpha Bank, κ. Δημήτριος Μαντζούνης, ανέφερε ότι “Στα στοιχεία που έχω εγώ ο «Πήγασος» έχει ενισχυθεί από τους μετόχους με αύξηση κεφαλαίου 16.000.000 ευρώ και δάνεια 14.000.000 ευρώ, δηλαδή 30.000.000 ευρώ” (βλ. σελ. 183 των πρακτικών συνεδρίασης της Εξεταστικής Επιτροπής στις 07.07.2016), ενώ ο Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας Πειραιώς, κ. Γεώργιος Πουλόπουλος, δήλωσε ότι “ο Πήγασος είχε βάλει 20 εκατομμύρια ευρώ” (βλ. σελ. 179 των πρακτικών συνεδρίασης της Εξεταστικής Επιτροπής στις 12.07.2016), ενώ ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου ΠΗΓΑΣΟΣ, κ. Φώτιος Μπόμπολας, κατέθεσε πως “τα τελευταία χρόνια σας είπα ότι έχουμε βάλει 30 εκατομμύρια στην εταιρεία για να την στηρίξουμε” (βλ. σελ. 209 των πρακτικών συνεδρίασης της Εξεταστικής Επιτροπής στις 02.08.2016).

Ωστόσο, δεν έχει αποσαφηνισθεί με ποιον ακριβώς τρόπο έγινε η πραγματική αύξηση κεφαλαίου, δηλαδή εάν έγινε αποκλειστικά με την καταβολή μετρητών από τους μετόχους ή εάν ο Όμιλος προσέφυγε στον τραπεζικό δανεισμό για την αύξηση.

3. Σε ερώτηση προς τον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ομίλου ΠΗΓΑΣΟΣ, κ. Φώτιο Μπόμπολα, για το εάν οι τράπεζες παλαιότερα έδιναν δάνεια χωρίς καλύψεις και εγγυήσεις απάντησε “Θα μπορούσα να πω ναι, ότι παλιότερα οι τράπεζες, προ κρίσης, έδιναν λεφτά χωρίς καλύψεις, χωρίς εγγυήσεις. Έδιναν δάνεια σε εταιρείες ανοικτά. Μετά ζήτησαν να καλυφθούν όλα τα δάνεια. Αυτό προσπαθούν να κάνουν οι τράπεζες” (βλ. σελ. 31 και 32 των πρακτικών της Εξεταστικής Επιτροπής στις

02.08.2016). Επιπλέον, οι Τράπεζες προχώρησαν στην υπογραφή stand still agreement με τον Όμιλο στις 28.06.2016, η οποία είχε αναδρομική ισχύ από 01.01.2016 έως 30.06.2016, ώστε το σύνολο των τόκων από 01.01.2016 έως 30.06.2016 να θεωρείται ενήμερο. Στις 29.06.2016 υποβλήθηκε αίτημα για παράταση του stand still agreement και αποδέσμευση των ροών εισπράξεων από την πώληση των εφημερίδων μέχρι τις 30.12.2016. Σύμφωνα με την κατάθεση του κ. Φωτίου Μπόμπολα, το αίτημα παράτασης εξετάζεται (βλ. σελ. 157-158 των πρακτικών της Εξεταστικής Επιτροπής στις 02.08.2016).

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΣΥΝΟΛΙΚΑ

Από τα στοιχεία που συνέλεξε η Εξεταστική Επιτροπή, προέκυψαν ορισμένα συμπεράσματα για τον τρόπο δανειοδότησης του Ομίλου ΠΗΓΑΣΟΣ.

Το συνολικό υπόλοιπο οφειλής του ομίλου στις 31.10.2016 ήταν 161.966.451,26€, εκ των οποίων ακάλυπτο είναι το ποσό των 103.842.156,17€. Οι τράπεζες, δηλαδή, χορήγησαν δάνεια και πιστώσεις, μη λαμβάνοντας εξασφαλίσεις για το 65% αυτών. Ακόμη και όταν ο κύκλος εργασιών των εταιριών του ομίλου ξεκίνησε την πτωτική του πορεία το έτος 2009, οι τράπεζες δεν επιδίωξαν να λάβουν εξασφαλίσεις, αλλά αντίθετα, διευκόλυναν τον Όμιλο, αποδεχόμενες μείωση επιτοκίων, μη καταβολή τόκων, αποδέσμευση ενεχυριασμένων απαιτήσεων και διαρκείς παρατάσεις στην καταβολή δόσεων. Αυτή η επιλογή των τραπεζών δεν τις δικαίωσε, καθώς οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του Ομίλου εκτοξεύθηκαν και στις 31.10.2016 το ποσό σε καθυστέρηση έφτασε τα 67.250.361,39€.

Η Τράπεζα της Ελλάδος εντοπίζει μεν στην έκθεσή της τις προβληματικές πτυχές στη δανειοδότηση και στην αναδιάρθρωση του δανεισμού του Ομίλου, ωστόσο ο ρόλος της εξαντλείται στη διαπίστωση του προβλήματος, χωρίς να προβαίνει στη λήψη μέτρων για την αντιμετώπισή του.

Συμπερασματικά, για έναν πιστούχο με σοβαρότατα οικονομικά προβλήματα, οι τράπεζες δημιούργησαν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για το δανεισμό

του Ομίλου ΠΗΓΑΣΟΣ, παρά τη συσσώρευση ληξιπρόθεσμων οφειλών, τα αρνητικά οικονομικά στοιχεία και την παρελκυστική συμπεριφορά του.

4. ALPHA

ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ Α.Ε.

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ

Η εταιρία ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ιδρύθηκε το 1996 με την αρχική επωνυμία «ΣΚΑΪ 100,4 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ» και το 2002 το σύνολο των μετοχών της πέρασε στην ιδιοκτησία του ομίλου Δημήτρη Κοντομηνά. Το Δεκέμβριο 2008 μεταβιβάσθηκε ποσοστό 70% των μετοχών στον γερμανικών συμφερόντων όμιλο, RTL, ο οποίος αποχώρησε το Φεβρουάριο 2012. Σήμερα, ιδιοκτήτρια του συνόλου των μετοχών της εταιρίας είναι η ALPHA MEDIA GROUP LTD με έδρα την Κύπρο, η οποία ελέγχεται πλήρως από την επίσης κυπριακή εταιρία SIXOMENT LTD, συμφερόντων άμεσα και έμμεσα του Δ. Κοντομηνά. Σύμφωνα με την κατάθεση του Δ. Κοντομηνά ως μάρτυρα ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, έχει μεταβιβάσει το σύνολο των μετοχών της εταιρίας ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ, καθώς και του Ομίλου, στη θυγατέρα του, Μαρία Κοντομηνά.

Αντικείμενο δραστηριότητας της εταιρίας είναι η λειτουργία και διαχείριση του τηλεοπτικού σταθμού ALPHA.

2. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ

Η εταιρία κατά τα χρόνια λειτουργίας της έχει δανειοδοτηθεί από τις Τράπεζες, Εθνική, Alpha, Eurobank και Πειραιώς.

Εκτός από τον τραπεζικό υφίσταται και ενδοομιλικός δανεισμός. Ειδικότερα, η εταιρία έλαβε ομολογιακό δάνειο από την πρώην μητρική εταιρία RTL, ύψους 22.500.000,00 ευρώ, με μηδενικό επιτόκιο έως 2015 (κατόπιν αυξήθηκε σε 4%) και ετήσιες δόσεις 4.500.000,00 ευρώ έκαστη και λήξη το 2018. Η σχετική συμφωνία

προβλέπει τη δυνατότητα συμψηφισμού του δανείου με ανεπίδεκτης είσπραξης εμπορικές απαιτήσεις, οι οποίες είχαν προκύψει μέχρι την ημερομηνία αποχώρησης του RTL. Τέλος, η εταιρία στηρίζεται και με δανεισμό από την συγγενή PRIME INSURANCE, ύψους 3.000.000,00 €.

Τα δάνεια που λήφθηκαν από τα πιστωτικά ιδρύματα έως το 2012 αποπληρώθηκαν στο σύνολό τους, μέχρι το 2011, σύμφωνα με την Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Τράπεζας της Ελλάδος, που συντάχθηκε στις 6 Ιουλίου 2016, σε εκτέλεση της από 18.5.2015 παραγγελίας του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, στα πλαίσια προκαταρκτικής εξέτασης προς διακρίβωση τυχόν τέλεσης αυτεπαγγέλτως διωκόμενων αξιόποινων πράξεων, αναφορικά με τις χρηματοδοτήσεις των ΜΜΕ.

1. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Με την υπ' αριθμ. 9747124872/5002/11.12.2015 σύμβαση παροχής εγγυήσεως πίστωσης με ανοικτό αλληλόχρεο λογαριασμό, η εταιρία εγγυήθηκε (ως αυτοφειλέτης) έως το ποσό των 823.000,00 ευρώ, για την εμπρόθεσμη και ολοκληρωτική εξόφληση του υπολοίπου της σύμβασης πίστωσης που συνήψε η Εθνική Τράπεζα με την εταιρία «KB IMPULS HELLAS», ποσού 1.500.000,00 ευρώ.

Σύμφωνα με τα Πρακτικά της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων της Τράπεζας από τη συνεδρίαση της 23.06.2016, η εταιρία έχει πιστοδοτηθεί από την Εθνική Factors με το ποσό των 10.000.000,00 ευρώ, οι οφειλές έως τις 07.03.2016 ανέρχονταν στο ποσό των 8.791.000,00 ευρώ και στις 09.03.2016 εμφάνιζε μηδενικές ληξιπρόθεσμες οφειλές.

Τέλος, η Εθνική Τράπεζα ενέκρινε το αίτημα του Δ. Κοντομηνά για ανανέωση των ορίων πιστοδότησης μέχρι τις 30.06.2016, με περιθώριο επιτοκίου 6,5% και με τις εξής θετικές εξασφαλίσεις: εκχώρηση τιμολογίων για διαφημιστικές εταιρίες (ποσοστό χρηματοδότησης 50-60%) ή τιμολογίων για εταιρίες που δεν δραστηριοποιούνται στο διαφημιστικό κλάδο (ποσοστό χρηματοδότησης 85%), με συνολικό υπόλοιπο 13.336,9 χιλ. ευρώ.

2. ALPHA BANK

Σε εξασφάλιση δανείου της Village Films έχει συναφθεί η από 23.04.2008 σύμβαση εκχώρησης μεταξύ της Village Films και του ALPHA για την παροχή ταινιών. Δυνάμει της ανωτέρω σύμβασης υφίσταται ληξιπρόθεσμη απαίτηση 1.400.000,00 ευρώ. Με την από 28.11.2014 απόφαση του Συμβουλίου Καθυστερήσεων Διοικήσεως της Τράπεζας αποφασίστηκε η Τράπεζα να προχωρήσει στην κατάθεση αγωγής για την είσπραξη του ποσού. Η αγωγή κατατέθηκε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών κατά του ALPHA με ημερομηνία δικασίμου στις 19.10.2016. Έγινε συνάντηση για πρόταση ρύθμισης, η οποία έγινε αποδεκτή, ενώ παράλληλα προς περαιτέρω εξασφάλιση του δανείου η Village Films προτίθεται να εκχωρήσει προς την Τράπεζα και νέα σύμβαση που κατήρτισε με τον ALPHA, συνολικού ποσού 988.920€ (με ΦΠΑ). Η συζήτηση της εκκρεμούς αγωγής συμφωνήθηκε να αναβληθεί.

Ο ALPHA συνήψε με την Εμπορική Τράπεζα στις 30.04.2008 σύμβαση πίστωσης με ανοικτό αλληλόχρεο λογαριασμό ύψους 3.000.000€. Η διάρκεια χρηματοδότησης συμφωνήθηκε 8 μήνες.

Στις 18.09.2012 συνήφθη σύμβαση εταιρικής κάρτας JET n'GO ποσού 30.000€. Προς εξασφάλιση της Τράπεζας συστάθηκε υπέρ της δικαίωμα ενεχύρου στις 04.12.2013 σε λογαριασμό καταθέσεως ποσού 30.000€.

3. EUROBANK

Στις 02.04.2012 συνήφθη σύμβαση πίστωσης ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού μέχρι του ποσού των 2.000.000,00 ευρώ, με εγγυητή τον Δ. Κοντομηνά και με ενεχυρίαση κατάθεσης. Στις 04.10.2012 το όριο της πίστωσης αυξήθηκε σε 2.800.000,00 ευρώ.

Το υπόλοιπο χρηματοδοτήσεων στις 31.03.2016 ανερχόταν στις 82.000,00 ευρώ και η κατάσταση του λογαριασμού ήταν ενήμερη.

4. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Τον Οκτώβριο 2012 (απόφαση της 30.10.2012) συνήφθη σύμβαση πίστωσης ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού ύψους 2.000.000,00 ευρώ, το οποίο αυξήθηκε με την απόφαση της 26.09.2014 σε 2.470.000,00 ευρώ, με προνομιακό επιτόκιο βραχυπρόθεσμων χορηγήσεων 8,90%.

Στις 05.05.2016 υπήρχε οφειλή 1,17 εκ. € από χρηματοδοτήσεις κεφαλαίου κίνησης έναντι επιταγών πελατείας. Έκτοτε ανανεώνεται διαχρονικά η ισχύς του ορίου, το οποίο κινείται ομαλά.

3. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ - ΥΠΟΛΟΙΠΑ

Με βάση τους πίνακες οφειλών που απέστειλαν οι Τράπεζες στην Εξεταστική Επιτροπή, το υπόλοιπο οφειλών της Εταιρίας είχε διαμορφωθεί στις 31.10.2016, στο ποσό των 8.854.045,77 ευρώ, το οποίο αναλύεται ανά τράπεζα, ως εξής:

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ στις 31.10.2016	ΑΚΑΛΥΠΤΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΤΕ FACTORS	7.670.851€ ΛΟΓ 7.670.851€	0,00€	0,00€
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1.101.202,26€ ΛΟΓ 1.101.202,26€	22.441,11€	0,00€
ALPHA BANK	0,00€	0,00€	0,00€
EUROBANK ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ	81.992,51€ ΛΟΓ 81.992,51€	0,00€	0,00€
ΣΥΝΟΛΑ	8.854.045,77€	22.441,11€	0,00€

Αναφορικά με τις οφειλές του Ομίλου Δ. Κοντομηνά, το υπόλοιπο αυτών είχε διαμορφωθεί στις 31.10.2016 στο ποσό των 18.274.235,34 ευρώ, το οποίο αναλύεται ανά τράπεζα, ως εξής:

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ	ΑΚΑΛΥΠΤΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΤΕ FACTORS	7.814.518€	0,00€	40€

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	4.788.901,92€	22.441,11€	6.462,80€
ALPHA BANK	2.188.618,53€	484.290€	519.301,63€
EUROBANK	€3.482.196,89€	3.032.202,69€	1.790.000€
ΣΥΝΟΛΑ	18.274.235,34€	3.538.933,80€	2.315.804,43€

4. ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Σύμφωνα με το 24.05.2016 έγγραφο της εταιρίας ALPHA, που εστάλη στην Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής, πέραν μίας δανειακής σύμβασης με την Τράπεζα Πειραιώς, δεν υφίστανται πιστοδοτήσεις με άλλα πιστωτικά ιδρύματα, οι οποίες να εμφανίζουν ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο. Επιπλέον, ο Δ. Κοντομηνάς στην κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής (συνεδρίαση της 04.08.2016) επανέλαβε ότι μοναδική οφειλή της εταιρίας είναι η σύμβαση πίστωσης ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού προς την Τράπεζα Πειραιώς και πως δεν υφίστανται οφειλές προς άλλα πιστωτικά ιδρύματα.

Ωστόσο, όπως προέκυψε από τα έγγραφα που απέστειλαν τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και από την Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Τράπεζας της Ελλάδος, αποδεικνύεται ότι υφίστανται οφειλές και προς τις Τράπεζες, Εθνική και Eurobank. Παράλληλα, υφίστανται οφειλές του Ομίλου Κοντομηνά προς τις Τράπεζες, Εθνική, Πειραιώς, Alpha και Eurobank.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΣΥΝΟΛΙΚΑ

Ο δανεισμός της εταιρίας εμφανίζεται σήμερα ενήμερος και εξυπηρετείται ομαλά. Ωστόσο, στο παρελθόν η εξυπηρέτησή του εμφάνιζε προβλήματα. Όπως επισημαίνει η Τράπεζα της Ελλάδος στα πλαίσια έρευνάς στην πρώην Γενική Τράπεζα, «η διαβάθμιση στο ΒΗΦΜ στο 4 δεν αντανάκλα τον υψηλό πιστωτικό κίνδυνο. Η αξιολόγηση έγινε με βάση παλιά οικονομικά στοιχεία του 2008, παρότι η έγκριση έγινε τον Απρίλιο 2010. Η εταιρία χρήσει άμεσης κεφαλαιοποίησης. Επειδή, όμως, η συμμετοχή του Δ. Κοντομηνά δεν μπορεί να είναι κατώτερη του 30% επί του μετοχικού κεφαλαίου (κατά τη συμφωνία πώλησης), η κεφαλαιακή ενίσχυση δεν μπορεί να ικανοποιηθεί προς το παρόν και η εταιρία χρηματοδοτείται μέσω δανεισμού. Τα ανοίγματα του σταθμού δεν διασφαλίζονται με εταιρική εγγύηση της

μητρικής RTL και οι καταθέσεις της τελευταίας θεωρούνται ακάλυπτες. Συνιστάται ο σχηματισμός πρόβλεψης».

Οι ακάλυπτοι κίνδυνοι ανέρχονται σήμερα στο 0,25% του συνολικού δανεισμού της εταιρίας, ενώ οι προβλέψεις είναι μηδενικές, πιθανόν λόγω της ομαλής εξυπηρέτησης των οφειλών.

5. MEGA- ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ

Κλάδος Δραστηριοποίησης

Η πιστούχος δραστηριοποιείται στον κλάδο των ΜΜΕ.

Βασικοί μέτοχοι

Βασικοί μέτοχοι της πιστούχου (29/3/2013) ήταν οι εταιρείες ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε., ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗ Α.Ε. ΚΑΙ BENBAY LIMITED (συμφερόντων Β. Ρέστη) με ποσοστά 25,8%, 22,1% και 5,0% αντίστοιχα.

Οικονομικά στοιχεία

Ο Κύκλος εργασιών της εταιρείας παρουσίασε μείωση κατά το εξεταζόμενο διάστημα (2004-2012) της τάξης του 32%, ενώ σε σχέση με το υψηλό της περιόδου η πτώση είναι μεγαλύτερη, της τάξης του 52%. Σημείο καμψής αποτελεί το 2009 όπου ξεκίνησε η πτωτική πορεία της συνολικής διαφημιστικής δαπάνης, με την εταιρεία να διατηρεί ωστόσο σχετικά σταθερό το μερίδιό της στην αγορά με ποσοστό 31,6%.

Η εταιρεία από το 2009 και μετά καταγράφει ζημίες προ φόρων με τη λειτουργική κερδοφορία να εμφανίζει συνεχή συρρίκνωση (EBITDA 2012: 32.700 χιλ. ευρώ).

Το 2012 οι ζημίες προ φόρων διαμορφώθηκαν στις 20.500 χιλ. ευρώ, αφενός λόγω μείωσης της λειτουργικής κερδοφορίας και αφετέρου λόγω των υψηλών αποσβέσεων και χρηματοοικονομικών εξόδων καθ' όλη την περίοδο 2009-2012.

Οι εμπορικές απαιτήσεις της εταιρείας παρουσιάζουν μείωση που οφείλεται ουσιαστικά στην επιβάρυνση των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις από 14.000 χιλ. ευρώ το 2011 σε 16.833 χιλ. ευρώ το 2012.

Ο τραπεζικός δανεισμός της εταιρείας αυξήθηκε διαχρονικά τόσο σε σχέση με τον κύκλο εργασιών όσο και με τα Ι.Κ. Το 2012 χορηγήθηκε στην εταιρεία κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο 98.000 χιλ. ευρώ, εκ του οποίου ποσό 88.000 χιλ. ευρώ αφορά σε αναδιάρθρωση υφιστάμενων δανείων και ποσό 10.000 χιλ. ευρώ σε κεφάλαιο κινήσεως.

Συνολικά η εικόνα της εταιρείας κατά την περίοδο 2009-2012 παρουσίασε σημαντική επιδείνωση επηρεαζόμενη από την αρνητική οικονομική συγκυρία και τη συνεχιζόμενη πτώση της διαφημιστικής δαπάνης. Βασικά σημεία της αρνητικής εικόνας είναι η συνεχιζόμενη πτώση του κύκλου εργασιών, η οποία σε συνδυασμό με τις υψηλές επισφάλειες από τις διαφημιστικές εταιρείες συρρικνώνουν περαιτέρω τη λειτουργική κερδοφορία.

Επιπλέον η εικόνα των στοιχείων του ισολογισμού αναδεικνύει τα προβλήματα ρευστότητας της εταιρείας τα οποία παρά την αύξηση του Μ.Κ. παραμένουν, καθώς ο τραπεζικός δανεισμός διατηρείται σε υψηλά επίπεδα.

Κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο (ΚΟΔ) 98.000 χιλ. ευρώ

Το 2012 εκδόθηκε ΚΟΔ, ώστε σε συνδυασμό με την εισροή ποσού 10.000 χιλ. ευρώ από την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου να υλοποιηθεί το επιχειρηματικό σχέδιο της εταιρείας. Σημειώνεται ότι η εταιρεία ολοκλήρωσε την εν λόγω αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο της συμφωνίας για την έκδοση του δανείου.

Στο δάνειο διαχειριστής πληρωμών είναι η Alpha Bank και διοργανωτής η Τράπεζα Πειραιώς, συμμετέχουν δε έξι τράπεζες με τα κάτωθι ποσά και ποσοστά:

ΚΟΙΝΟ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΔΑΝΕΙΟ (Τα ποσά σε χιλ. ευρώ)				
α/α	Τράπεζα	Χορήγηση		Υπόλοιπο 31/12/2012
		Ποσό	%	
1	Alpha Bank	33.600	34,29	33.624
2	Τράπεζα Πειραιώς	32.000	32,65	32.000
3	Eurobank	14.000	14,29	14.011
4	Εμπορική Τράπεζα	7.000	7,14	7.005
5	ΕΤΕ	7.000	7,14	7.005
6	Τράπεζα Κύπρου	4.400	4,49	4.400
Σύνολο		98.000	100	98.045

Το ΚΟΔ αυτό χορηγήθηκε στις 28/12/2012 με σκοπό την αναχρηματοδότηση υφιστάμενου τραπεζικού δανεισμού και την κάλυψη των αναγκών κεφαλαίου κινήσεως 10.000 χιλ. ευρώ.

Το επιτόκιο καθορίστηκε σε Euribor εξαμήνου πλέον περιθωρίου 6,50%. Η διάρκεια του δανείου είναι τετραετής και περιλαμβάνει δωδεκάμηνη περίοδο χάριτος.

Η αποπληρωμή πραγματοποιείται σε επτά αυξανόμενες εξαμηνιαίες δόσεις (λήξη 12/2016), σύμφωνα με το κάτωθι πρόγραμμα αποπληρωμής:

Πίνακας αποπληρωμής ΚΟΔ σε ευρώ			
Δόση	Ημερομηνία	Σύνολο	%
1	28/12/2013	5.880.000	6,00
2	28/6/2014	2.940.000	3,00
3	28/12/2014	5.880.000	6,00
4	28/6/2015	5.880.000	6,00
5	28/12/2015	8.820.000	9,00
6	28/6/2016	8.820.000	9,00
7	28/12/2016	59.780.000	61,00
Σύνολο		98.000.000	100,00

Η αξία των εξασφαλίσεων που λήφθηκαν εκτιμάται ότι ανέρχεται στο συνολικό ποσό των 140.000 χιλ. ευρώ και αναλύεται ως εξής:

-Προσημείωση α' σειράς 5.000 χιλ. ευρώ επί οικοπέδου επιφάνειας 17.053 τμ στο Μαρούσι Αττικής ιδιοκτησίας της πιστούχου, εκτιμώμενης αξίας 900 χιλ ευρώ (Alpha Αστικά Ακίνητα 03/02/2012).

-Πλασματικό ενέχυρο επί της ταινιοθήκης εκτιμώμενης αξίας 124.700 χιλ. ευρώ (Moore Stephens 14/11/2012). Σημειώνεται ότι η εκχώρηση αφορά σε περιουσιακά δικαιώματα που απορρέουν από ιδιωτικά συμφωνητικά με εταιρείες παραγωγής για τηλεοπτικές σειρές, σύσταση ενεχύρου επί των πρωτοτύπων υλικών μήτρες (πλασματικό ενέχυρο) και τέλος εκχώρηση απαιτήσεων από ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχουν συναφθεί για την ασφάλιση της ταινιοθήκης. Επίσης εκχώρηση ασφαλιστηρίων συμβολαίων επί υλικών (CD ταινιοθήκης) στα γραφεία της εταιρείας.

-Ενέχυρο επί του εμπορικού σήματος "MEGA CHANNEL".

-Ενέχυρο επί γεγεννημένων και μη απαιτήσεων factoring από την ABC factors 10.000 χιλ. ευρώ κατ' ελάχιστο. (Το ποσό αυτό θα πρέπει να διατηρείται καθόλη τη διάρκεια του ΚΟΔ)

-Εκχώρηση 100% μετοχών της ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ.

Σχέση με Τράπεζες- πιστοδοτική πολιτική και διαδικασίες

Η εταιρεία είχε σημαντικό δανεισμό ήδη από το 2004 με όρια από την πλειοψηφία των τραπεζών.

1. ΤΡΑΠΕΖΑ ALPHA

Στις 13/7/2010 αυξήθηκε το πιστοδοτικό όριο από 44.520 χιλ. ευρώ σε 49.720 χιλ., ευρώ δηλαδή κατά 5,2 εκατ. ευρώ.

Στους όρους για την ανανέωση αυτή περιλήφθηκε η υποχρέωση να διατηρεί το κανάλι την ηγετική θέση στο μερίδιο αγοράς του κλάδου, το οποίο θα πρέπει να υπερβαίνει σε κάθε περίπτωση το 25%. Εγκρίθηκε νέο πιστοδοτικό όριο 4 εκατ. ευρώ για κεφάλαιο κινήσεως άνευ εξασφαλίσεων.

Στις 15/9/2010 εγκρίθηκε νέα αύξηση του πιστοδοτικού ορίου από 45,73 εκατ. σε 50,73, δηλαδή κατά 5 εκατ. ευρώ αφού η τράπεζα έλαβε υπόψη το ύψος των καταθέσεων που τηρούσε η πιστούχος στην Τράπεζα και ανερχόταν σε 27 εκατ., την ισχυρή μετοχική σύνθεση και την εμπειρία του management της πιστούχου, τα αποδεκτά οικονομικά αποτελέσματά της, δοθέντων των δυσμενών συνθηκών της αγοράς και την τυπική αποπληρωμή αντίστοιχων αιτημάτων της στο παρελθόν.

Εν συνεχεία εγκρίθηκαν τροποποιήσεις (μικρής κλίμακας) και αναθεωρήθηκε η συνεργασία (10/11/2010 τροποποίηση, 29/11/2010 αναθεώρηση και 4/7/2011 περιοδική αναθεώρηση), ενώ υποβαθμίσθηκε η πιστούχος από την κατηγορία Β πιστωτικού κινδύνου σε ΓΓ+, χωρίς επιπρόσθετες εξασφαλίσεις.

Εν τέλει την 31/1/2012 διοργανώθηκε ΚΟΔ 95 εκατ. με τη συμμετοχή της ALPHA έως 33 εκατ. Σκοπός του δανείου ήταν η αναχρηματοδότηση υφιστάμενου δανεισμού κατά 80 εκατ. και η χρηματοδότηση γενικών εταιρικών σκοπών κατά 15 εκατ. Ως προϋπόθεση ορίζονταν η αύξηση του Μ.Κ. κατά 10 εκατ. και η λήψη ασθενών εξασφαλίσεων: προσημείωση α' σειράς 5 εκατ. επί οικοπέδου 19 στρ. στο Μαρούσι, ιδιοκτησίας της πιστούχου (με πραγματική εμπορική αξία 600.000 – 900.000 ευρώ) και ενεχυρίαση ταινιοθήκης εκτιμηθείσα αξίας 140 εκατ. και ενεχυρίαση απαιτήσεων 10 εκατ.

Την 5/3/2012 το Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων Γενικής Διεύθυνσης) ενέκρινε τη μη καταγγελία του ΚΟΔ 22 εκατ. ευρώ παρά τη μη τήρηση των χρηματοοικονομικών δεικτών. Κατά την έγκριση λήφθηκαν υπόψη η επικείμενη αναχρηματοδότηση του παλαιού ΚΟΔ από νέο.

Στις 22/11/2012 τέλος τροποποιήθηκαν όροι υπό έκδοση (νέου) ΚΟΔ ύψους 98 εκατ. ευρώ, όπου προβλέπονταν ο μηδενισμός της συμμετοχής της ALPHA στο παλαιό ΚΟΔ με υπόλοιπο 22 εκατ., λήφθηκαν δε υπόψη κυρίως αξιολογικά κριτήρια, δηλ. δυνατά και αδύνατα σημεία καθώς και ευκαιρίες και απειλές.

2. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Στις 31/4/2008 το ΕΣΟ (Εκτελεστικό Συμβούλιο του Ομίλου) ενέκρινε νέο εφάπαξ όριο ποσού 10 εκατ. για factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής με εκχώρηση επιταγών (κάλυψη 100%).

Στις 14/4/2008 το ΕΣΟ ενέκρινε την αύξηση από 10 εκατ. σε 15 εκατ. του πιστοδοτικού ορίου που είχε εγκριθεί για κεφάλαιο κίνησης ετήσιας διάρκειας, χωρίς αυτό το όριο να καλύπτεται από εξασφαλίσεις, πλην από παράθεση (κατά το εισηγητικό) αξιολογικών σταθμίσεων, όπως της ηγετικής θέσης της πιστούχου στον κλάδο, της σημαντικής δυσχέρειας των ανταγωνιστών να εισέλθουν στον κλάδο, της έμπειρης και επιτυχημένης διοίκησης κ.ά.

Στις 10/3/2009 και 16/10/2009, 26/3/2010 και 27/12/2010 τροποποιήθηκαν τα πιστοδοτικά όρια με διαδοχικές αυξήσεις 5,5 εκατ., 5 εκατ., 2 εκατ. και 5 εκατ. χωρίς τα όρια αυτά να καλύπτονται από εξασφαλίσεις, όπως χαρακτηριστικά αναγράφεται στην ως άνω έκθεση ελέγχου. Σύμφωνα μάλιστα με το εισηγητικό, επισημάνθηκαν οι δυσμενείς εξελίξεις στον κλάδο των ΜΜΕ, που θα όφειλε να οδηγήσει στην πρακτική να αξιολογείται με προσοχή η περαιτέρω έκθεση της Τράπεζας στον κλάδο.

Από την 27/1/2011 και μέχρι την 28/12/2012, οπότε εκταμιεύθηκε ποσό 32 εκατ., που αποτελεί το 32,65% του συνολικού ΚΟΔ, η ΕΕ αρχικά και στη συνέχεια το ΕΣΟ ενέκριναν διαδοχικές τροποποιήσεις των χρηματοοικονομικών δεικτών του ΚΟΔ, μετά από πρόταση της ALPHA που ήταν διαχειριστής του δανείου, επ' ωφελεία της πιστούχου και δη την 25/7/2011 την παράταση πληρωμής των δόσεων του ΚΟΔ των 25 εκατ. κατά δύο (2) έτη, εξοφλητέου του άνω σε τέσσερις άνισες ετήσιες χρεολυτικές δόσεις, από τον Σεπτέμβριο του 2011 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2015 ανερχόμενες διαδοχικά σε 6 εκ., 10 εκ., 10 εκ. και 12 εκ.

Επ' αυτού η έκθεση αναφέρει επί λέξει: “Το πιστοδοτικό όριο εγκρίθηκε, σύμφωνα με το εισηγητικό που έλαβε υπόψη την εξαιρετικά αρνητική συγκυρία και την αρνητική επίδραση στον κλάδο από τη δυσλειτουργία του ΑΛΤΕΡ, την ηγετική θέση της πιστούχου στον κλάδο, την ισχυρή μετοχική σύνθεση και τη διάθεσή της να στηρίξει την εταιρεία, την άψογη συναλλακτική συμπεριφορά της πιστούχου και την αύξηση της αποδοτικότητας με την ανατιμολόγηση των δανείων. Με την απόφαση αυτή δεν μεταβλήθηκε ο πιστωτικός κίνδυνος”.

Συνεπώς για αυτές τις διαδοχικές εκταμιεύσεις συνολικού ποσού 32 εκατ. δεν προβλέφθηκαν επιπλέον εξασφαλίσεις παρότι επισημαίνεται η εξαιρετικά αρνητική συγκυρία, διαπίστωση αφ' εαυτής παρέχουσα το απαραίτητο έναυσμα προς τη

δανειοδοτούσα Τράπεζα προκειμένου να απαιτήσει ισχυρές και επιπλέον καλύψεις, πέραν των άυλων αγαθών, της μηδαμινής αξίας προσημείωσης υποθήκης ακινήτου και των γενικόλογων αξιολογικών κρίσεων περί ισχυρής θέσης του Ομίλου στον κλάδο, που εν τέλει, εκ των πραγμάτων δεν είχαν επαληθευτεί.

3. ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK

Λόγω της ισχυρής εξασφαλιστικής θέσης της τράπεζας και της διαχρονικά ικανοποιητικής συναλλακτικής θέσης της πιστούχου, η Τράπεζα δεν είχε προβεί στο σχηματισμό προβλέψεων.

Χρονικά, οι συναλλαγές της τράπεζας με την Τηλέτυπος:

Τον 4^ο του 2004 ανανεώθηκε και αυξήθηκε το πιστοδοτικό όριο από 11 εκ ευρώ σε 25,5 εκ ευρώ. Στο εισηγητικό η Τράπεζα έλαβε υπόψιν την ισχυρή παρουσία στα ΜΜΕ και το μερίδιο στη διαφημιστική δαπάνη, τη μετοχική σύνθεση και τις επενδύσεις, αλλά και τον ισχυρό ανταγωνισμό, την παρουσία ετερόκλητων ισοβαρών μεγάλων μετόχων και τα υψηλά επίπεδα επενδύσεων σε νέα προγράμματα.

Τον 5^ο του 2005 ανανεώθηκε και αυξήθηκε το πιστοδοτικό όριο από 25,5 εκ ευρώ σε 31,5 εκ ευρώ.

Τον 6^ο του 2006 ανανεώθηκε και αυξήθηκε το πιστοδοτικό όριο από 31,5 εκ ευρώ σε 38,4 εκ ευρώ.

Τον 12^ο του 2008 ανανεώθηκε και αυξήθηκε το πιστοδοτικό όριο από 38 εκ ευρώ σε 47,7 εκ ευρώ.

Τον 9^ο του 2010 ανανεώθηκε και μειώθηκε το πιστοδοτικό όριο από 47,7 εκ ευρώ σε 43,7 εκ ευρώ. Σημειώνεται ότι το 2010 υπήρξε σημαντική υποβάθμιση της πιστούχου με το Moody's rating να διαμορφώνεται στο 6,3 από 3,2 την αμέσως προηγούμενη περίοδο. Στο εισηγητικό σημειώνονταν η περαιτέρω μείωση της τηλεοπτικής δαπάνης και οι δυσμενείς επιπτώσεις στην χρηματοοικονομική εικόνα της εταιρείας παρά τη διατήρηση των μεριδίων αγοράς. Το 2009 αποτελούσε την πρώτη ζημιογόνα χρήση, λόγω της πτώσης του κύκλου εργασιών, των ιδιαιτέρως υψηλών αποσβέσεων και των χρηματοοικονομικών εξόδων. Στις απειλές το εισηγητικό περιλαμβάνει τη μετοχική σύνθεση που αποτελείται από εταιρίες του ευρύτερου χώρου των Media.

Τον 9^ο του 2012 εγκρίθηκε η συμμετοχή στο ΚΟΔ για ποσό 14 εκ ευρώ.

4. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η τράπεζα δεν έχει συντάξει διαφορετική πιστοδοτική πολιτική για τον κλάδο των ΜΜΕ. Αναφορικά με την εγκριτική διαδικασία παρατηρείται ότι τα αιτήματα

πελατών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των ΜΜΕ, δεν ακολουθούν τη συνήθη εγκριτική διαδικασία βάσει ύψους πιστοδότησης και διαβάθμισης, αλλά προωθούνται για έγκριση στα εκάστοτε ανώτερα Συμβούλια Πιστωτικού Κινδύνου.

Τον 10^ο του 2004 ανανεώθηκε και αυξήθηκε το πιστωτικό όριο σε 24,4 εκ ευρώ, ενώ με στοιχεία 31/12/2003 η πιστούχος ταξινομήθηκε στην κατηγορία πιστοληπτικής διαβάθμισης Κ που αποτελούσε την ανώτερη κατηγορία της τότε ισχύουσας 5βαθμης κλίμακας.

Στις 17/12/2008 ανανεώθηκε το πιστωτικό όριο έπειτα από προηγούμενες μειώσεις σε 18 εκ ευρώ., ενώ η πιστούχος ταξινομήθηκε στην κατηγορία Β που αποτελεί την 4^η βαθμίδα της τότε 15βαθμης ισχύουσας διαβάθμισης, με τις 9 πρώτες βαθμίδες να αντιστοιχούν με τον αποδεκτό κίνδυνο.

Στις 21/7/2009 ανανεώθηκε και αυξήθηκε το πιστοδοτικό όριο του ομίλου κατά 15 εκατ. στα 33,063 εκ. ευρώ. Στο εισηγητικό καταγράφονται ως αδύνατα σημεία η δυσχέρεια αποτίμησης των προγραμμάτων της πιστούχου και οι εκκρεμείς αγωγές 23,1 εκ ευρώ και η μεγάλη ευαισθησία της διαφημιστικής δαπάνης. Η μεγάλη αύξηση δεν δικαιολογείται ενόψει των καταγεγραμμένων αδυναμιών και συνεπώς η Τράπεζα όφειλε να ζητήσει περισσότερες εξασφαλίσεις.

Στις 22/12/2009 ανανεώθηκε το πιστοδοτικό όριο στα υφιστάμενα επίπεδα με σημείωση ότι είχε αρνητικό καθαρό αποτέλεσμα ο όμιλος το πρώτο εννεάμηνο του 2008. Η Τράπεζα υποβάθμισε την πιστούχο στην κατηγορία C+ που αποτελεί την πέμπτη βαθμίδα της τότε ισχύουσας διαβάθμισης και στη συνέχεια στην βαθμίδα D+ που αποτελεί την έκτη. Και πάλι η Τράπεζα παρά τις διαπιστωμένες αδυναμίες δεν ζήτησε περισσότερα εξασφαλιστικά μέτρα.

Στις 12/7/2011 ανανεώθηκαν τα όρια σε ύψος 30.5 εκ ευρώ ενώ η τράπεζα υποβάθμισε περαιτέρω την πιστούχο σε κατηγορία D-.

Στις 22/5/2012 η Τράπεζα εγκρίνει και συμμετέχει στο ΚΟΔ θεωρώντας ότι είναι καλυμμένος ο χαρακτήρας της προτεινόμενης συναλλαγής, κάτι που τελικά δεν ίσχυσε. Η τράπεζα την υποβάθμισε περαιτέρω σε E+ (10^η κατηγορία). Η τεθείσα προϋπόθεση περί ΑΜΚ δεν συντελέσθηκε από την πιστούχο, έτσι η Τράπεζα εμφανίζει να υιοθετεί και να αποδέχεται καλύμματα που δεν ήσαν εξασφαλισμένα.

Στις 29/1/2013 ανανεώθηκαν τα πιστοδοτικά όρια στα 17 εκ ευρώ και η τράπεζα αναβάθμισε την Τηλέτυπος στην κατηγορία D- . Αποτελεί αντικειμενικά παράδοση πράξη η αναβάθμιση της πιστούχου κατά μία τάξη ενώ δεν έχει εκπληρώσει όρους που είχε αποδεχθεί.

5. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Σύμφωνα με την ισχύουσα πιστοδοτική πολιτική της Τράπεζας οι επιχειρήσεις του κλάδου των ΜΜΕ εντάσσονται στις κατηγορίες ειδικού κινδύνου.

Δεν είχε σχηματιστεί πρόβλεψη για επισφάλειες με λογιστικό 31/12/2012, τόσο σε επίπεδο Τράπεζας, όσο και επίπεδο ομίλου. Από 8/7/2004 έως 6/12/2012 ελήφθησαν 17 αποφάσεις που αφορούσαν στην έγκριση παράταση, ανανέωση, επαύξηση και τη μείωση ή κατάργηση των πιστοδοτικών ορίων της πιστούχου.

Στο εισηγητικό της ανανέωσης και μείωσης του πιστοδοτικού ορίου από 14 εκ ευρώ σε 10 εκ ευρώ στις 9/2/2011 σημειώνεται ο υψηλός δανεισμός και τα αρνητικά αποτελέσματά της, ότι η διαφημιστική δαπάνη έβαινε μειούμενη σε έναν κατακερματισμένο κλάδο. καθώς και η ακολουθούμενη ιδιόμορφη πιστοδοτική πολιτική στον κλάδο των ΜΜΕ.

Στις 13/9/2012 εγκρίνεται η συμμετοχή της τράπεζας στο ΚΟΔ με ποσό 7 εκ ευρώ.

6. ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

Η συνεργασία με την ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2006, με την έγκριση πιστοδοτικών ορίων 11.000.000 ευρώ, εκ των οποίων 6 εκατ. ευρώ αφορά σε factoring και 5 εκατ. ευρώ σε κεφάλαιο κίνησης.

Τον Απρίλιο του 2007 αυξάνεται το πιστοδοτικό όριο από 11 εκατ. σε 14 εκατ. ευρώ, με αμετάβλητες τις εξασφαλίσεις. Τον Μάιο του 2008 ανανεώνεται το πιστοδοτικό όριο των 14 εκατ. ευρώ, κάτι που επαναλαμβάνεται και τον Ιούλιο του 2009, με τους ισχύοντες όρους και διασφαλίσεις. Τον Μάιο του 2010 ανανεώνεται το όριο των 14 εκατ. ευρώ με τους ίδιους όρους και αύξηση του επιτοκίου από 2,5% σε 3,5%, ενώ σημειώνονται οι πιέσεις που δέχεται ο κλάδος λόγω του περιορισμού της διαφημιστικής δαπάνης, η καταγραφή ζημιών της εταιρείας στο 9μηνο του 2009 όπως και η επιθετική πολιτική μερίσματος που αποστερεί ρευστότητα από την εταιρεία.

Τον Μάρτιο του 2011 μειώνεται το πιστοδοτικό όριο στα 8 εκατ. ευρώ, με παράλληλη αύξηση του επιτοκίου, ενώ στην οικονομική ανάλυση της Τράπεζας σημειώνεται η πτώση του κύκλου εργασιών και η πρόθεση της Τράπεζας για σταδιακό περιορισμό της έκθεσής της στον Όμιλο.

Τον Οκτώβριο του 2011 ανανεώνεται το υφιστάμενο όριο συνολικού ύψους 4 εκατ. ευρώ άνευ εξασφαλίσεων με αύξηση επιτοκίου στο 5,5%, ενώ στην ανάλυση σημειώνονται η πτώση της διαφημιστικής δαπάνης, με αρνητικές επιπτώσεις στην εικόνα της εταιρείας, η πτώση κατά 19,5% του κύκλου εργασιών το 2010, καθώς και οι ανησυχίες της Τράπεζας σχετικά με την επιδείνωση των οικονομικών στοιχείων και την υψηλή δανειακή επιβάρυνση χωρίς διαφαινόμενη πηγή άμεσης αποπληρωμής.

Τον Μάρτιο του 2012 παρατείνεται η αναθεώρηση των παρεχόμενων πιστοδοτικών ορίων για δύο μήνες, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη δυσμενή οικονομική θέση της εταιρείας.

Τον Ιούνιο του 2012 εγκρίνεται η συμμετοχή στο υπό έκδοση ομολογιακό δάνειο τελικού συνολικού ποσού 98 εκατ. ευρώ. Στο εισηγητικό σημείωμα γίνεται ανάλυση της δυσχερούς οικονομικής θέσης της εταιρείας, αλλά η Τράπεζα εκτιμούσε ότι προείχε η διασφάλιση της βιωσιμότητας της εταιρείας.

7. MARFIN EGNATIA BANK

Η συνεργασία της εταιρείας με την Τράπεζα (πρώην ΕΓΝΑΤΙΑ) ξεκίνησε τον Μάιο του 2004 με τη συμμετοχή κατά 3 εκατ. ευρώ στην έκδοση ομολογιακού δανείου ύψους 45 εκατ. ευρώ, 5ετούς διάρκειας.

Οι εγκρίσεις πιστοδοτήσεων και οι ανανεώσεις τους γίνονταν από το Δ.Σ. με υπογραφή του Δ/ντος Συμβούλου για τα έτη 2004 και 2005 και από την Πιστοδοτική Επιτροπή Ελλάδος για τα έτη 2006-2012.

Τον Δεκέμβριο του 2004 εγκρίνεται πιστοδοτικό όριο 9 εκατ. ευρώ για την ανανέωση ορίου συμμετοχής στο ομολογιακό δάνειο και για χορήγηση κεφαλαίου κίνησης ύψους 3 εκατ. ευρώ και factoring ύψους επίσης 3 εκατ. ευρώ.

Τον Ιανουάριο του 2006, εγκρίνεται από το Δ.Σ. η μείωση του πιστοδοτικού ορίου για το ομολογιακό δάνειο στα 2.625.000 ευρώ, η διατήρηση των 3 εκατ. ευρώ για κεφάλαιο κίνησης και factoring και η χορήγηση πιστοδοτικού ορίου 3 εκατ. ευρώ για έκδοση εγγυητικών επιστολών, χωρίς τη λήψη εξασφαλίσεων.

Τον Δεκέμβριο του 2008, ανανεώνεται το πιστοδοτικό όριο συνολικού ποσού 16 εκατ. ευρώ.

Τον Μάιο του 2011, ανανεώνεται το όριο 6 εκατ. ευρώ για κεφάλαιο κίνησης, καταργείται το πιστοδοτικό όριο για έκδοση εγγυητικών επιστολών, ενώ σημειώνονται η επιδείνωση των οικονομικών στοιχείων, ο υψηλός δανεισμός που βαίνει αυξανόμενος, η πλούσια μερισματική πολιτική και οι αρνητικές προοπτικές λόγω της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας.

Τον Απρίλιο του 2012 εγκρίνεται η συμμετοχή στο ομολογιακό δάνειο με ποσό 10 εκατ. ευρώ, λόγω της αδυναμίας της πιστούχου για άμεση αποπληρωμή του ανοιχτού αλληλόχρεου λογαριασμού, όπως σημειώνεται στο εισηγητικό σημείωμα.

Τον Οκτώβριο του 2012 ανακαλείται η απόφαση για συμμετοχή στο ομολογιακό δάνειο, σύμφωνα με υπηρεσιακό σημείωμα στις 30/10/2012, καθώς μία Τράπεζα δε θα συμμετείχε στο δανειοπρακτικό σχήμα.

Σημειώνεται ότι σε τρία υπηρεσιακά σημειώματα της Τράπεζας, στις 15/9/2005, στις 26/1/2006 και στις 14/3/2007 επισημαινόταν ότι ο δείκτης γενικής ρευστότητας της εταιρείας υπολειπόταν των καθορισθέντων από την Τράπεζα ορίων.

8. MILLENIUM ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.

Η συνεργασία της Τράπεζας με την εταιρεία ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2005, με την έγκριση πιστοδοτικού ορίου 11,5εκατ. ευρώ, ήτοι 4,5 εκατ. ευρώ για αποπληρωμή δανείων στην ΑΤΤΙCΑ, χωρίς εξασφαλίσεις, και 7 εκατ. ευρώ για factoring.

Τον Σεπτέμβριο του 2006 αυξάνεται το πιστοδοτικό όριο σε 12,2 εκατ. ευρώ, τον Μάρτιο του 2007 αυξάνεται στα 31 εκατ. ευρώ και τον Ιανουάριο του 2009 ανανεώνεται το ίδιο πιστοδοτικό όριο για ένα 3μηνο με αύξηση του επιτοκίου.

Τον Νοέμβριο του 2009 εγκρίνεται η ανανέωση του factoring στα 25 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 2,25% αντί του προηγούμενου 2,50% και του ορίου κεφαλαίου κίνησης στα 6 εκατ. ευρώ αύξηση επιτοκίου από 1,65% στο 2,50%, ενώ σημειώνεται ότι κατά τη χρήση του 2009 η οικονομική κατάσταση της εταιρείας είχε επιδεινωθεί.

Τον Μάρτιο του 2011 μειώνεται το όριο factoring στα 15 εκατ. ευρώ, το όριο κεφαλαίου κίνησης στα 3,7 εκατ. ευρώ με αύξηση του επιτοκίου.

Στην εισηγητική έκθεση σημειώνεται η επιδείνωση των οικονομικών στοιχείων της εταιρείας και των μετόχων της και ότι ο συνολικός δανεισμός ξεπερνούσε τον κύκλο εργασιών για το 2010.

Τον Μάιο του 2012 εγκρίνεται η συμμετοχή της Τράπεζας στο υπό έκδοση ομολογιακό δάνειο με το ποσό συμμετοχής να ορίζεται στα 3,5 εκατ. ευρώ, ενώ τον Οκτώβριο του 2012 αυτή η απόφαση ανακαλείται, καθώς δεν ήταν επιθυμητή η αύξηση της έκθεσης με τη συνεισφορά στα νέα χρήματα που θα χορηγούνταν.

Η Τράπεζα έλαβε υπ' όψη της την αδύναμη χρηματοοικονομική εικόνα της εταιρείας και τη σημαντική μείωση της διαφημιστικής δαπάνης.

Η ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ Α.Ε.

Ενδεικτική της ευνοϊκής αντιμετώπισης που έτυχε η εταιρεία από τις Τράπεζες συνολικά, παρά την επιμέρους μείωση των πιστοδοτικών ορίων ή την αύξηση των επιτοκίων, είναι η διαβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της εταιρείας από τις Τράπεζες, όπως αυτή αποτυπώνεται στην Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Τράπεζας της Ελλάδος.

Χαρακτηριστικά η πιστοληπτική διαβάθμιση της “ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ Α.Ε.” στις Τράπεζες είναι η εξής:

ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ “ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ ΑΕ” ΑΝΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2004-2012

α/ α	ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	200 4	200 5	200 6	200 7	2008	2009	2010	2011	2012
1	ALPHA BANK	B2	A	B+	B+	B+	B+	ΓΓ+	ΓΓ+	ΓΓ+
2	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	3	3	2	4	4	3	13	14	15
3	EUROBANK	4,3	3,1	2,4	3,5	3	3,2	6,3	7	6,8
4	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	Κ	Κ	Κ	Κ/Β	C+	D+	D-	D-	E+
5	ΕΤΕ	8,2	8,2	7,7	13	10	12	12	16	16
6	ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ			5,4	6,4	3,5	4,8	4,8	7	8
7	CPB (CR/Moodys)	Γ	Γ/4, 7	Γ/4, 7	Γ/4, 7	3/3, 2	3/3, 2	3/3, 2	4/4, 4	5/4, 4
8	Millenium		BB	BB	C	C	C	C	E	E
8	Millenium		BB	BB	C	7	7	7	9	9

Ως προς την περιλάλητη αξία της ταινιοθήκης του Τηλέτυπου και την αξιολόγηση αυτής από διεθνή οίκο, ανάγκη να επισημανθούν τα εξής:

Δεν υπάρχει αποτίμηση της ταινιοθήκης του Τηλέτυπου από τη Moore Stephens. Υπάρχει αποτίμηση της ταινιοθήκης από τον ίδιο τον Τηλέτυπο με επιστολόχαρτο του Mega και υπογράφεται από τον Αθανάσιο Ανδρεούλη, που ήταν τότε ο διευθύνων σύμβουλος της Τηλέτυπος. Συνεπώς κάθε αναφορά από τους εμπλεκόμενους (Τράπεζες και Τηλέτυπος) στην περιβόητη «αποτίμηση από τη Moore Stephens» δεν αποδίδει την πραγματικότητα, αφού συντάκτης αυτής υπήρξε η ίδια η εταιρεία (Τηλέτυπος), η δε Grant Thornton απλώς ήλεγξε την αντιγραφή των παρατιθέμενων στοιχείων και την ορθότητα των γενομένων αριθμητικών υπολογισμών.

Υπάρχει μια επιστολή της Moore Stephens, η οποία λέει ότι ήλεγξε πρώτον ότι τα ιστορικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση έχουν αντιγραφεί ορθά από τους παλαιούς ισολογισμούς χωρίς να κάνει έλεγχο των στοιχείων αυτών καθώς είχαν ελεγχθεί τότε από άλλους ορκωτούς ελεγκτές και δεύτερον ότι οι αριθμητικοί υπολογισμοί που έχει κάνει το Mega είναι ορθοί. Διευκρινίζει ότι αυτό της ζητήθηκε από το Mega να κάνει και αποποιείται κάθε άλλη ευθύνη τονίζοντας

ότι «δεν αποτελεί έλεγχο ή επισκόπηση σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα». Αναφέρει: «οι αριθμητικοί υπολογισμοί είναι σωστοί και το συμπέρασμα σε συνέπεια με τα χρησιμοποιηθέντα μεγέθη και τους σχετικούς υπολογισμούς» αλλά αμέσως τονίζει «αν είχαμε διενεργήσει επιπρόσθετες διαδικασίες ή είχαμε εκτελέσει έλεγχο ή επισκόπηση ενδεχομένως να είχαν υποπέσει στην αντίληψη μας και άλλα θέματα πέραν των αναφερόμενων στην προηγούμενη παράγραφο». Συνεπώς η Moore Stephens αρνείται ότι έχει ευθύνη άλλη πλην της επιβεβαίωσης της ορθής αντιγραφής των στοιχείων από τους παλιούς ισολογισμούς και από την επαλήθευση των αριθμητικών υπολογισμών που έχουν γίνει.

Η ταινιοθήκη που ενεχυριάζεται περιλαμβάνει όλες τις παραγωγές του Mega για τις οποίες έχει δικαίωμα επανάληψης ξεκινώντας από τους Αυθαίρετους του 1989 και φτάνοντας μέχρι την ημέρα της σύμβασης. Συμπληρώνεται με νέα επεισόδια που προκύπτουν.

Η αποτίμηση που έχει κάνει το ίδιο το Mega προκύπτει από δύο διαφορετικά σενάρια εκ των οποίων το ένα χωρίζεται σε δύο υποσενάρια για την υποθετική εξέλιξη των συνολικών διαφημιστικών εσόδων του καναλιού κατά τα έτη 2015 έως 2021 (της τάξης των 65-101 εκατ. ευρώ ετησίως ανάλογα με το σενάριο και το έτος). Οι υποθέσεις για την εξέλιξη των συνολικών διαφημιστικών εσόδων και του ποσοστού των εσόδων από επαναλήψεις είναι αποκλειστικά ευθύνη του Τηλέτυπου και η Moore Stephens έχει σαφώς αποποιηθεί κάθε ευθύνης για αυτό.

Τα σενάρια υπολογίζουν αυξημένο ποσοστό εσόδων από επαναλήψεις.

Στη συνέχεια υπολογίζεται ένα ποσοστό των διαφημιστικών εσόδων ως έσοδα από επαναλήψεις (χονδρικά της τάξης του 27% ή και περισσότερο ανάλογα με το σενάριο) και υπολογίζεται η παρούσα αξία αυτών των εσόδων με επιτόκιο προεξόφλησης το 6,39%. Το άθροισμα αυτών των εσόδων αποτελεί την αποτίμηση της ταινιοθήκης που είναι 122 εκατ. ευρώ σύμφωνα με το πρώτο σενάριο, 99,39 εκατ. ευρώ σύμφωνα με το συγκρατημένο υποσενάριο B1 και 123,5 εκατ. ευρώ σύμφωνα με το αισιόδοξο υποσενάριο B2 (που προβλέπει έσοδα επταετίας από 72 έως 101 εκατ. ευρώ κατ' έτος). Στη συνέχεια αθροίζονται τα σενάρια A με συντελεστή 50% και B1, B2 από 25% δίνονται τελική αποτίμηση 117 εκατ. ευρώ με απαίτηση των όρων του ΚΟΔ να είναι τουλάχιστον 115 εκατ. ευρώ. Δημιουργείται η υποψία ότι πρόκειται για reverse engineering, δηλαδή υπολογίστηκε η αποτίμηση με τρόπο που να βγάζει αυτό που χρειαζόταν.

Τέλος αξίζει να σταθούμε και σε ορισμένα σημεία από καταθέσεις ορισμένων από τους εξετασθέντες από την Εξεταστική Επιτροπή:

-Π.Ψυχάρης : Τα δάνεια του ΤΗΛΕΤΥΠΟΥ ήταν και είναι πάντα εξυπηρετούμενα. Άρα, όλα αυτά περί κόκκινων δανείων είναι μάλλον άτοπα... Μέχρι σήμερα το MEGA είναι ενήμερο σε όλα του τα δάνεια.

Πώς όμως είναι ενήμερα τα δάνεια της Τηλέτυπος αφού έχουν καταγγεληθεί από τις τράπεζες από το Φεβρουάριο του 2016, μιας και δεν έγινε η αναμενόμενη αύξηση μετοχικού κεφαλαίου;

-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Το τραπεζικό σύστημα στην Ελλάδα ποτέ, σε κανέναν, όσο κερδοφόρος και να ήταν, δεν έδινε δάνεια χωρίς εγγυήσεις. Και εσείς καταφέρατε ως «Τηλέτυπος» τότε, που λέτε ότι όλα πήγαιναν καλά, να πάρετε τα δάνεια που είπατε προηγουμένως στον κύριο συνάδελφο, χωρίς καμία εγγύηση.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΛΑΠΠΑΣ: Μόνο την Ταινιοθήκη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Μετά έγινε η Ταινιοθήκη, θα σας πω.

Αν πράγματι ισχύει αυτό που ο βουλευτής της ΝΔ κ. Τζαβάρας ισχυρίζεται, χρειάζεται να ελεγχθούν οι τράπεζες που δανειοδότησαν τον Τηλέτυπο και πιθανότατα να αποδοθούν κατηγορίες στους υπευθύνους χορήγησης των δανείων...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Προσέξτε, να δείτε τι σας ρώτησα τώρα, κύριε μάρτυς. Από το 2009 τουλάχιστον -όπως λέει το πόρισμα- η εταιρεία «Τηλέτυπος» μπαίνει σε ζημιογόνες χρήσεις. Ναι ή όχι;

ΗΛΙΑΣ ΤΣΙΓΚΑΣ (Μάρτυς): Σωστό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Ωραία. Άρα, τα στοιχεία που υπήρχαν τότε, που όπως μας είπατε εσείς δίκαια της έδιναν τα δάνεια, έπαψαν να υπάρχουν. Και αντί να προστατέψει η τράπεζα αυτά τα χρήματα που είχε εμπιστευθεί στον «Τηλέτυπο», έκανε καινούργια δανειοδότηση.

ΗΛΙΑΣ ΤΣΙΓΚΑΣ (Μάρτυς): Όχι καινούργια. Αναδιάρθρωση της δανειοδότησης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Αλλά με νέα χρηματοδότηση.

ΗΛΙΑΣ ΤΣΙΓΚΑΣ (Μάρτυς): Όχι, με συγχωρείτε. Αν αυτό κάνει 88 και αυτό κάνει 98 και παίρνω αυτό και τελειώνω με εκείνο, τι καινούργια χρηματοδότηση;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Κύριε Τζαβάρα, με συγχωρείτε. Από τα στοιχεία που προκύπτουν είναι ότι το νέο ΚΩΔ αναχρηματοδοτεί προηγούμενα, αλλά και δίνει νέα χρηματοδότηση τουλάχιστον 10 εκατομμυρίων.

ΗΛΙΑΣ ΤΣΙΓΚΑΣ (Μάρτυς): Εκ των οποίων μόνο 8,5 κατέληξαν στην εταιρεία.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Δίνει νέα χρηματοδότηση. Προς επίρρωση αυτών που ρωτάτε.

Στο σημείο αυτό προκύπτει αυτόθροα το ερώτημα: Είναι δυνατόν να δίνεται νέα χρηματοδότηση σε δάνειο που αναδιαρθρώνεται; Είναι σύμφωνο κάτι τέτοιο με τους κανόνες πιστοληπτικής πολιτικής; Η απάντηση είναι πρόδηλη ότι κάτι τέτοια

αντιστρατεύεται ευθέως προς τους κανόνες αυτούς και χρήζει περαιτέρω διερεύνησης και ελέγχου.

ΗΛΙΑΣ ΤΣΙΓΚΑΣ (Μάρτυς): Κοιτάζετε, το ιδεώδες θα ήταν μπορούσε να είχε κεφαλαιοποιηθεί επαρκώς για να μην βρίσκεται σε αυτήν την κατάσταση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΛΑΣ: Ήταν στην δυνατότητα των οικονομικών αυτών κολοσσών και ονομάτων της εποχής;

ΗΛΙΑΣ ΤΣΙΓΚΑΣ (Μάρτυς): Υποθέτω.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΛΑΣ: Ευχαριστώ.

Οι μεγαλομέτοχοι βέβαια δεν έβαλαν χρήματα στην τελευταία αύξηση μετοχικού κεφαλαίου. Ο κ. Τσίγκας παραδέχεται ότι κάτι τέτοιο ήταν στην οικονομική τους ευχέρεια κι όμως δεν το έκαναν. Οι εργαζόμενοι του Mega παραμένουν απλήρωτοι ή είναι πίσω σε μισθοδοσίες αρκετούς μήνες.

Εν προκειμένω οι μέτοχοι του Τηλέτυπου ευθέως παρέβησαν τον όρο περί Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου που έπρεπε να ολοκληρωθεί μέχρι την 29/2/2016 και τελικά συνέτεινε (και λόγω συγκρότησης της Εξεταστικής Επιτροπής) στην καταγγελία της σύμβασης στις 19/4/2016.

Η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνεται εμμέσως πλην σαφώς και από την κατάθεση του κ. Φ. Μπόμπολα:

ΦΩΤΙΟΣ ΜΠΟΜΠΟΛΑΣ (Μάρτυς): Το τοπίο είναι σε μία κατάσταση στασιμότητας για κάποιο καιρό και νομίζω ότι η Επιτροπή θα συμβάλει για να ξεκαθαρίσει τις εταιρείες των μέσων.

Και αλλού κάτι επίσης καταλυτικό για την με σχετική ευκολία δανειοδότηση που συνέβαινε στο πρόσφατο παρελθόν:

ΦΩΤΙΟΣ ΜΠΟΜΠΟΛΑΣ (Μάρτυς): Θα μπορούσα να πω ναι, ότι παλιότερα οι τράπεζες, προ κρίσης, έδιναν λεφτά χωρίς καλύψεις, χωρίς εγγυήσεις. Έδιναν δάνεια σε εταιρείες ανοικτά. Μετά ζήτησαν να καλυφθούν όλα τα δάνεια. Αυτό προσπαθούν να κάνουν οι τράπεζες.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗΣ (Μάρτυς): Σημασία έχει ότι το MEGA για διάφορους λόγους δεν είχε ένα πρόβλημα που παρουσιάστηκε ξαφνικά. Είχε θέματα διοίκησης και διαχείρισης αρκετούς μήνες, μπορεί και χρόνια πριν από την ημερομηνία που δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του προς τις τράπεζες. Άρα, το ότι το MEGA δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του προς τις τράπεζες ήταν ένα αποτέλεσμα μιας πορείας του MEGA.

6.ΔΟΛ

ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΔΟΛ

Σύμφωνα με την ειδική Έκθεση της ΤτΕ, η δανειοδότηση του Δημοσιογραφικού Οργανισμού Λαμπράκη και των θυγατρικών εταιριών του Οργανισμού από τις τράπεζες, έχει γίνει σε πολλές περιπτώσεις στα όρια ή και κατά παράβαση του κώδικα πιστοδοτήσεων που οι ίδιες οι τράπεζες έχουν θεσπίσει. Μάλιστα, για την περίπτωση δανεισμού του Ομίλου από την “ALPHA BANK” μετά από έγγραφο του τότε υπουργού Παναγιώτη Νικολούδη, το έτος 2015, προς τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, έγινε ποινική διερεύνηση της δανειοδότησης του ΔΟΛ και των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου. Η ποινική διερεύνηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ενοχής σε βάρος δέκα (10) στελεχών της Τράπεζας “ALPHA BANK”, ήτοι των Ε.Α. Πετράκη, Μ.Σ.Γιαννόπουλου, Ε. Ι.Αρζινού, Κ.Ρ. Δορκοφίκη, Α.Α. Πιλάβιου, Σ.Α.Ανδρονικάκη, Γ.Κ.Αρώνη, Α.Χ.Θεοδωρίδη, Σ. Φιλάρη, και Δ.Π.Μαντζούνη, για κακουργηματική απιστία (390ΠΚ) και ηθική αυτουργία στο αδίκημα αυτό, από τον Σταύρο Ψυχάρη. Κατόπιν τούτου ζητήθηκε η άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον τους, η οποία έχει ήδη ασκηθεί και βρίσκεται σε εξέλιξη.

Ειδικότερα, **α)** από την Ειδική Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με την δανειοδότηση του ΔΟΛ, **β)** από τις δανειακές συμβάσεις που προσκομίστηκαν και τέθηκαν στη διάθεση της Επιτροπής για την Διερεύνηση της δανειοδότησης ΜΜΕ και Κομμάτων, **γ)** από την κατάθεση του νόμιμου εκπροσώπου του Ομίλου στην Εξεταστική Επιτροπή κ. Παναγιώτη Ψυχάρη, **δ)** από τις καταθέσεις των εκπροσώπων των Τραπεζών κ.κ. Φραγγιαδάκη (ΕΤΕ), Πουλόπουλου (Πειραιώς), Μαντζούνη (ALPHA BANK), Καραβία (EUROBANK), από τις καταθέσεις της κ. Παπαγιαννίδου και του κ. Πάσχα (προϊστάμενοι της ελεγκτικής και εποπτικής υπηρεσίας της ΤτΕ, αντίστοιχα), και από τις καταθέσεις των κ.κ. Προβόπουλου και Στουρνάρα, προκύπτουν τα ακόλουθα ως προς το Δανεισμό του ΔΟΛ και των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου:

Ο Δανεισμός προς τον Όμιλο και τις θυγατρικές εταιρίες, έγινε από τις Τράπεζες: α) Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, β) Τράπεζα Πειραιώς, γ) ALPHA BANK, και δ) EUROBANK

1. Χρηματοδότηση ΔΟΛ από ALPHA BANK

Στις 30-04-2016, η οφειλή της ΔΟΛ Α.Ε., των συνδεδεμένων με την ΔΟΛ εταιριών και του Σταύρου Ψυχάρη προσωπικά προς την “ALPHA BANK”, ανήρχετο στο συνολικό ποσό των 95.500.000 ευρώ και αναλύεται:

α) 31.200.000 ευρώ από το Κοινοπρακτικό Ομολογιακό Δάνειο του έτους 2014 [Στο ΚΟΔ εντάχθηκαν ΔΟΛ Α.Ε., ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΕ, DIGITAL ΑΕ, MULTIMEDIA ΑΕ]. **β) 57.300.000** προς Σταύρο Ψυχάρη για αγορά μετοχών ΔΟΛ

γ) 4.100.000 ευρώ από δάνειο που χορηγήθηκε στις 22-05-2012, που δεν εντάχθηκε στο ΚΟΔ

δ) 200.000 ευρώ από δάνεια της STUDIO ATA ΑΕ και

ε) 2.100.000 ευρώ από δάνειο προς την Brionte Ltd (συμφερόντων Στ. Ψυχάρη)

Ειδικότερα η πορεία δανεισμού του Ομίλου από την ALPHA:

ΔΟΛ ΑΕ

Ο όμιλος ΔΟΛ παρουσίασε από το 2009, μείωση κύκλου εργασιών της τάξης του 10% και παρουσίασε ζημιές ύψους 7.500.000 ευρώ.(βλ. εισήγηση της Διεύθυνσης Corporate Banking).

Στις 22-5-2012 εγκρίθηκε χρηματοδότηση ύψους 4.100.000 ευρώ η οποία θα αποπληρωνόταν μέχρι τις 31-10-2012, μέσω προγραμματισμένης αύξησης Μετοχικού κεφαλαίου. Το δάνειο εξασφαλίστηκε με εμπράγματα ασφαλείες επί ακινήτων της εταιρίας, συνολικού ποσού 4.580.000 ευρώ.

Στις 9-10-2012 δόθηκε δίμηνη παράταση αποπληρωμής του ως άνω δανείου, προκειμένου να ολοκληρωθεί η ΑΜΚ. Η ΑΜΚ, τελικά ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2013, πλην όμως η συγκεκριμένη χορήγηση δεν αποπληρώθηκε. Το θέμα αυτό επισημαίνεται στην έκθεση της ΤτΕ ως ατεκμηρίωτη ενέργεια.

Στις 29-8-2013 Εγκρίθηκε χορήγηση οκταετούς δανείου ποσού 6.000.000 ευρώ, υπέρ της ΕΤΒΑΚ ΑΕ, με την εγγύηση της εταιρίας ΤΕΡΝΑ. Τμήμα του προϊόντος του δανείου ύψους 4.800.000 ευρώ, κατατέθηκε σε καταθετικό λογαριασμό όψεως του ΔΟΛ. Από το ποσό αυτό ο ΔΟΛ κατέβαλε σε εξόφληση τόκων 750.000 ευρώ, ενώ το υπόλοιπο του δανείου ανερχόταν στις 24.6.2015 σε 4.600.000 ευρώ, με ληξιπρόθεσμο ποσό 300.000 ευρώ. Για την περίπτωση αυτή, η ειδική έκθεση της ΤτΕ, αναφέρει, ότι δεν ήταν σε γνώση της τράπεζας η διάθεση του προϊόντος του δανείου κατά τον τρόπο που διατέθηκε, αλλά ούτε και υπήρξε παρακολούθηση, αν από τη χορήγησή του καλύφθηκαν επενδυτικές ανάγκες της δανειολήπτριας εταιρίας, κάτι που αντίκειται στον κανονισμό πιστοδοτήσεων της Τράπεζας.

Δάνειο προς εταιρία “Brionte Ltd”

Η εταιρία εδρεύει στην Κύπρο και είναι συμφερόντων του Στ. Ψυχάρη. Με την από 11-08-2006 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Τράπεζας, εγκρίθηκε η χορήγηση δανείου 3.250.000 ευρώ, διάρκειας ενός έτους, με αποπληρωμή στη λήξη. Το δάνειο χορηγήθηκε ως επιχειρηματικό, για την ανέγερση κτιρίων σε ιδιόκτητη έκταση στο Πόρτο Χέλι. Σύμφωνα με την έκθεση της ΤτΕ, δεν έγινε ποτέ τεχνικός έλεγχος και δεν προσκομίστηκαν δικαιολογητικά, που να αποδεικνύουν την εκτέλεση των εργασιών, που αποτελούσαν το αντικείμενο της χρηματοδότησης και ότι αυτό δεν συνάδει με τον κανονισμό Πιστοδοτήσεων. Η ως άνω δανειακή σύμβαση δεν εξελίχθηκε ομαλά. Πληρώθηκε το ποσό των 1.300.000, ενώ το

υπόλοιπο των 2.250.000 ευρώ, παρατάθηκε επτά φορές, με τελευταία παράταση στις 12.05.2015 και καταβάλλονταν μόνο οι τόκοι.

Η εταιρία Ειδικές Εκδόσεις ΑΕ, από το έτος 2007, εμφανίζει μείωση του κύκλου εργασιών κατά 36%. Παρόλα αυτά δανειοδοτήθηκε και το έτος 2008. Στις 30-06-2009, η εν λόγω εταιρία απορροφήθηκε από την εταιρία “Μιχαλακοπουλου Κτηματική-Τουριστική ΑΕ, η οποία και ανέλαβε το χρέος της, που ανερχόταν τότε σε 3.400.000 ευρώ. Από το ποσό αυτό αποπληρώθηκε μέρος, ενώ ποσό 1.600.000 ευρώ, εντάχθηκε στο ΚΟΔ.

Για την συγκεκριμένη δανειοδότηση, η έκθεση της ΤτΕ αναφέρει, ότι με βάση το κανονισμό Πιστοδοτήσεων, η διερεύνηση των κινδύνων τον Απρίλιο του 2008 και την κακή κατάσταση της εταιρίας, δεν υποστηρίζεται επαρκώς.

Η εταιρία ΔΟΛ DIGITAL ΑΕ δανειοδοτήθηκε ενώ ο κύκλος εργασιών της ήταν αρνητικός. Τελικό χρέος της εταιρίας που εντάχθηκε στο ΚΟΔ 1.500.000 ευρώ.

Η εταιρία MULTIMEDIA ΑΕ, με την εγγύηση της μητρικής εταιρίας δανειοδοτήθηκε το 2008 με 1.000.000 ευρώ, το όριο έμεινε αμετάβλητο και εντάχθηκε στο ΚΟΔ.

Στην εταιρία STUDIO ATA χορηγήθηκε δάνειο 800.000 ευρώ. Υπόλοιπο 200.000 ευρώ.

Δανεισμός Στ. Ψυχάρη Από το δάνειο που χορηγήθηκε στον Στ. Ψυχάρη για αγορά μετοχών ΔΟΛ, υπόλοιπο 57.300.000 ευρώ εντάχθηκε στο ΚΟΔ. Η πορεία δανεισμού του εν λόγω δανειολήπτη προσωπικά, ξεκίνησε στις 09-08-2005, όταν χορηγήθηκε προς αυτόν, μακροπρόθεσμο δάνειο 50.000.000 ευρώ, για την αγορά ποσοστού 25,1% των μετοχών της ΔΟΛ ΑΕ. Σε ασφάλεια του δανείου, λήφθηκε ενέχυρο επί των μετοχών που αγοράστηκαν, καθώς και του επενδυτικού χαρτοφυλακίου του δανειολήπτη, αξίας 20.000.000 ευρώ, που τηρούσε η Τράπεζα. Η διάρκεια του δανείου καθορίστηκε 7ετής (λήξη 8ος του 2012). Στην έκθεση της ΤτΕ αναφέρεται ότι η συγκεκριμένη απόφαση δεν υποστηρίζεται από ανάλυση πηγών αποπληρωμής του δανείου και ότι προφανώς στηρίχθηκε στην αξία των εξασφαλίσεων και στη φερεγγυότητα του δανειολήπτη. (Να σημειωθεί ότι τότε η αξία των εξασφαλίσεων ήταν επαρκής. Μερισματική απόδοση του ενεχυρασθέντος χαρτοφυλακίου, απευθείας είσπραξη μερισμάτων, έγκαιρη αποπληρωμή μέρους του δανείου 10.000.000, ομαλή εξυπηρέτηση επί σειρά ετών).

Το ως άνω δάνειο εξυπηρετείτο κανονικά από τις μερισματικές αποδόσεις του ενεχυρασθέντος χαρτοφυλακίου και στις 14-2-2007 πληρώθηκε η πρώτη δόση του δανείου (πριν την ωρίμανσή της). Στις 12-11-2009 εγκρίθηκε η επιμήκυνση της διάρκειας του δανείου για ένα έτος, και αναλόγως μετατέθηκε η καταβολή των δόσεων. Τότε η αξία των καλυμμάτων ανήρχετο σε 61.400.000 ευρώ, έναντι υπολοίπου δανείου 40.000.000 ευρώ.

Στη συνέχεια προέκυψε αδυναμία του οφειλέτη να τηρήσει το πρόγραμμα αποπληρωμής του δανείου. Παρά την αδυναμία αποπληρωμής, στις 25-5-2010 εγκρίθηκε η μη ρευστοποίηση των καλυμμάτων, τα οποία είχαν εν τω μεταξύ

μειωθεί στα 29.900.000 ευρώ χωρίς μείωση του υπολοίπου. Στις 22-12-2010 αποφασίστηκε νέα παράταση της διάρκειας του δανείου κατά 27 μήνες, χωρίς αναπροσαρμογή των καλυμμάτων ή ρευστοποίηση των υπαρχόντων, που ανέρχονταν τότε σε 24.200.000 ευρώ. Στις 30-09-2011 έγινε κεφαλαιοποίηση των τόκων μέχρι τον Αύγουστο του έτους 2013. Στις 07-11-2011 δόθηκε νέα παράταση του δανείου κατά τρία έτη και νέα κεφαλαιοποίηση των τόκων, μέχρι τον Μάιο του έτους 2014. Ένώ εκκρεμούσε η αποπληρωμή του μεγαλύτερου μέρους του ως άνω δανείου, στις 02-05-2012 χορηγήθηκε νέο δάνειο στο Σταύρο Ψυχάρη, ποσού 14.800.000 ευρώ προκειμένου να αγοράσει το (υπόλοιπο) 71% των μετοχών της ΔΟΛ ΑΕ (τίμημα 5.800.000 ευρώ) και να προβεί σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 7.000.000 ευρώ. Η διάρκεια του ως άνω δανείου καθορίστηκε μέχρι τις 31-12-2013, με περιθώριο επιτοκίου 3,5% και σύσταση ενεχύρου επί των μετοχών που αγοράστηκαν με το άνω δάνειο. Ως επιπλέον εξασφάλιση δόθηκε εγγύηση του Παναγιώτη Ψυχάρη, μέχρι του ποσού των 15.000.000 ευρώ χωρίς να αναφέρεται σε τι ακριβώς συνίσταται η συγκεκριμένη εγγύηση. (Ο ίδιος ο Παναγιώτης Ψυχάρης καταθέτοντας στην Εξεταστική Επιτροπή, είπε ότι η εγγύηση συνίσταται σε «αέρα»). Επίσης δόθηκε εμπράγματα ασφάλεια σε ακίνητο ιδιοκτησίας της Χριστίνας Τσούτσουρα μέχρι του ποσού των 1.200.000 ευρώ, επί του οποίου εγγράφηκε πρώτη προσημείωση. Στις 8-11-2013, με απόφαση του Συμβουλίου πιστοδοτήσεων, αμφότερα τα δάνεια {το υπόλοιπο του δανείου των 50.000.000 ευρώ που είχε χορηγηθεί στις 09-08-2005 και το δάνειο των 14.800.000 ευρώ, που χορηγήθηκε στις 02-05-2012}, που ανέρχονταν στο ποσό των **57.300.000 ευρώ**, μεταφέρθηκαν στην Εταιρία “ΨΥΧΑΡΗΣ MEDIA GROUP”, στην οποία ο Στ. Ψυχάρης είχε μεταβιβάσει το σύνολο των μετοχών του ΔΟΛ. Λήφθηκαν οι ίδιες εξασφαλίσεις, όπως ενέχυρο επί των μετοχών της εταιρίας και επί του επενδυτικού χαρτοφυλακίου το οποίο όμως τώρα ανερχόταν σε 11.800.000 ευρώ.

Στην ειδική Έκθεση της ΤτΕ επισημαίνεται ότι η απόφαση για τη χορήγηση του δανείου των 14.800.000 αφορούσε τη χρηματοδοτική κάλυψη, αφ’ ενός της εξαγοράς των μετοχών της εταιρίας, με αποδέσμευση καλύμματος 2.500.000 ευρώ, αλλά και επιβολή ενεχύρου επί του συνόλου πλέον των μετοχών και αφετέρου της διενέργειας ΑΜΚ κατά 7.000.000 ευρώ, και ότι στηρίχτηκε στο σύνολό της η επιχειρηματική επιλογή του μετόχου να αποκτήσει τον πλήρη έλεγχο της εταιρίας και να προβεί σε αύξηση του κεφαλαίου της εταιρίας, χωρίς τη δική του συμμετοχή, σε χρονική περίοδο που η χρηματοοικονομική κατάσταση της ήταν δυσμενής.

Από τα παραπάνω προκύπτει, ότι ο δανεισμός του Ομίλου από την ALPHA BANK, ήταν προβληματικός και σε πολλές περιπτώσεις κατά παράβαση των Εγκυκλίων 35/12-2-2001 και 136/17-5-2011 περί κανονισμού πιστοδοτήσεων της ALPHA BANK, όπου εκτός των άλλων, ορίζεται, ότι η διαδικασία επιλογής των πιστούχων, αποτελεί την πλέον σημαντική απόφαση στις εργασίες χρηματοδοτήσεων. Απαιτείται ο ακριβής προσδιορισμός της θέσεως του πιστούχου στον κλάδο δραστηριότητάς του και βεβαίως η γενικότερη πορεία του κλάδου. Μετά την έναρξη της συνεργασίας με τον πιστούχο, επιβάλλεται η συστηματική παρακολούθηση της πορείας των εργασιών του. Σε κάθε περίπτωση εξετάζεται η δυνατότητα του

πιστούχου να εξοφλεί την οφειλή του. Σημαντικότερη απόδειξη της ικανότητας αποπληρωμής του οφειλέτη, είναι η τήρηση των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει απέναντι στην Τράπεζα, μεταξύ των οποίων είναι η επιστροφή κεφαλαίου και τόκων, στους προσυμφωνημένους χρόνους. Επανεκτίμηση καλυμμάτων γίνεται το αργότερο κάθε τρία έτη, ή και ενωρίτερα, όταν γίνουν αντιληπτές μεταβολές στο ακίνητο, ή την στην πορεία της επιχείρησης. Σε περίπτωση απόκλισης 50% από το εγκεκριμένο περιθώριο κάλυψης, αναζητείται συμπλήρωση του ενεχύρου ή εξόφληση της χρηματοδότησης.

2. Χρηματοδότηση του ΔΟΛ από ΕΘΝΙΚΗ Τράπεζα της Ελλάδος:

Στις 9-07-2007, εγκρίθηκε ο περιορισμός του τότε ισχύοντος ορίου κατά 7.400.000 ευρώ με ισόποση αύξηση του ορίου της θυγατρικής “Ελληνικά Γράμματα”, προκειμένου να της χορηγηθεί ομολογιακό δάνειο 10.000.000 ευρώ, για την αναχρηματοδότηση του δανεισμού της. Στις 25.11-2008 ικανοποιήθηκε αίτημα της εταιρίας, για αύξηση του ορίου δανεισμού, κατά 5 εκ. ευρώ, για την κάλυψη αναγκών κεφαλαίου κίνησης της μητρικής και των θυγατρικών, με αιτιολογία, μεταξύ άλλων, την ισόποση, πρόωρη εξόφληση του ομολογιακού δανείου της εταιρίας “Ελληνικά Γράμματα”. Στις 25-11-2008, με την ίδια έγκριση αύξησης ορίου, ο ΔΟΛ εξέδωσε νέο ομολογιακό δάνειο, ύψους 14.000.000 ευρώ, 3ετούς διάρκειας, με πληρωμή του κεφαλαίου στη λήξη (balloon). Σύμφωνα με την έκθεση της ΤτΕ, τα συγκεκριμένα δάνεια δεν αντίκεινται στον κανονισμό πιστοδοτήσεων, αλλά στην πράξη παρασχέθηκε η δυνατότητα στο ΔΟΛ, να μην επιβαρυνθεί με αποπληρωμή κεφαλαίου επί 3 χρόνια. Επιπλέον, για την πληρωμή του κεφαλαίου δίνονταν παρατάσεις. Στις 11.12.2009 εγκρίθηκε νέα αύξηση ορίου κατά 5.000.000 ευρώ, για χρήση μέσω factoring, ενώ η χρηματοοικονομική κατάσταση του ΔΟΛ, είχε ήδη επιβαρυνθεί. Στις 8.12.2012 η εταιρία έλαβε 2.500.000 ευρώ, με προσημείωση ακίνητο αξίας διάθεσης 2.700.000 ευρώ.

Δάνεια ΕΤΕ προς θυγατρική ΔΟΛ “Ειδικές Εκδόσεις ΑΕ”

Η εν λόγω εταιρία από το έτος 2008, έχει αρνητική χρηματοοικονομική πορεία. Στις 30-6-2009 απορροφήθηκε από την εταιρία “Μιχαλακοπούλου Κτηματική Τουριστική ΑΕ”, η οποία ανέλαβε και την δανειακή της υποχρέωση, που ανερχόταν σε 4.400.000 ευρώ. Στην έκθεση της ΤτΕ επισημαίνεται, ότι βάσει του κανονισμού πιστοδοτήσεων, θα έπρεπε να είχε δρομολογηθεί περιορισμός του ορίου και ενίσχυση εξασφαλίσεων, με σταδιακή απεμπλοκή.

Δάνεια προς εταιρία “Μιχαλακοπούλου Κτηματική Τουριστική ΑΕ”

Η εν λόγω εταιρία είχε δανειοδοτηθεί από την ΑΛΦΑ για την αγορά κτιρίου γραφείων και το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε από την ΕΤΕ, με ομολογιακό δάνειο 15.000.000 ευρώ.

Η πιστοδοτική τακτική που ακολούθησε η τράπεζα έναντι της εταιρίας **Ελληνικά Γράμματα ΑΕ**, από το έτος 2007, που παρατηρείται κάμψη του κύκλου εργασιών της, μέχρι τις 09-01-2010 που τέθηκε σε εκκαθάριση, έγκειται σε παρατάσεις απλήρωτων δόσεων του Ομολογιακού Δανείου, το κατάλοιπο του οποίου, ανερχόμενο σε 3.500.000, εντάχθηκε στο ΚΟΔ. Στην έκθεση της ΤτΕ, αναφέρεται, ότι το γεγονός της παύσης των εργασιών της επιχείρησης, αποτελούσε σύμφωνα με τον κανονισμό πιστοδοτήσεων, κριτήριο μεταφοράς της απαίτησης, σε οριστική καθυστέρηση, γεγονός, που δεν έγινε.

Από την χρηματοδότηση που έλαβε από την ΕΤΕ η εταιρία **DIGITAL ΑΕ**, κατάλοιπο 2.900.000 ευρώ, εντάχθηκε στο ΚΟΔ. Σύμφωνα με την έκθεση της ΤτΕ, η χρηματοοικονομική κατάσταση, διαχρονικά, της επιχείρησης και ιδιαίτερα ο χαμηλός κύκλος εργασιών της, συνιστούσαν, σύμφωνα με τον κανονισμό πιστοδοτήσεων, ανατρεπτικά δεδομένα για την διατήρηση της πιστοδοτικής γραμμής στο συγκεκριμένο δυσανάλογο ύψος και ταχύτερη λήψη μέτρων απεμπλοκής.

Ομοίως η χρηματοδότηση της εταιρίας **MULTIMEDIA ΑΕ**, κατάλοιπο της οποίας ανερχόμενο σε 2.300.000 ευρώ, εντάχθηκε στο ΚΟΔ. Για την εν λόγω εταιρία αναφέρεται στην έκθεση της ΤτΕ, ότι η επιδείνωση διαχρονικά της χρηματοοικονομικής κατάστασης της εταιρίας συνιστούσε, σύμφωνα με τον κανονισμό πιστοδοτήσεων, κριτήριο περιορισμού της πιστοδότησης.

Ανάλογες κρίσεις διατυπώνονται στην έκθεση της ΤτΕ και για την χρηματοδότηση των εταιριών **STUDIO ATA ΑΕ και ΑΡΓΟΣ ΑΕ**, κατάλοιπα των οποίων εντάχθηκαν στο ΚΟΔ.

Σύμφωνα με την έκθεση της ΤτΕ, η ΕΤΕ παρέσχε διαχρονική στήριξη στον ΔΟΛ με παροχή ρευστότητας, ειδικά την περίοδο της αρνητικής πορείας της εταιρίας, μετά το 2009, ενώ αναγνωρίζονται σχετικές πλημμέλειες, με δεδομένο, ότι η Τράπεζα δεν επεδίωξε τον περιορισμό των ακαλύπτων απαιτήσεων της, καθώς και τη σταδιακή απεμπλοκή από τον Όμιλο, όταν η μητρική ΔΟΛ ΑΕ, απέτυχε να στηρίξει αποτελεσματικά το πλήθος των θυγατρικών.

3)Χρηματοδότηση της Τράπεζας Πειραιώς προς ΔΟΛ

Το έτος 2010 το όριο δανειοδότησης της Τράπεζας Πειραιώς είχε διαμορφωθεί στο ποσό των 9.000.000 ευρώ. Στις 14.7.2010 η Επιτροπή Marketing/Lending Officers, με τη σύμφωνη γνώμη της εποπτεύουσας την Μονάδα και του Προέδρου του Δ.Σ., ενέκρινε χρηματοδότηση 2.500.000 ευρώ για τρεις μήνες, με σκοπό την κάλυψη εκτάκτων αναγκών. Η εν λόγω πιστοδότηση είχε δύο προβλήματα: **α)** Δόθηκε καθ' υπέρβαση του πιστοδοτικού ορίου (από 9.000.000 ανήλθε στα 11.500.000 ευρώ και **β)** Η ως άνω Επιτροπή ήταν αρμόδια για τη διαχείριση πιστοδοτήσεων προς ΜΜΕ, μέχρι του ποσού των 10.000.000. Στις 23.7.2012 εγκρίθηκε η αύξηση του ορίου χρηματοδότησης κατά 2.500.000 ευρώ και διαμορφώθηκε στο ποσό των 12.900.000

ευρώ. Ενώ το αίτημα για πρόσθετη χρηματοδότηση 5.000.000 ευρώ, δεν έγινε δεκτό, διότι δεν παραχέθησαν οι αιτηθείσες από την εν λόγω Τράπεζα εξασφαλίσεις.

Το έτος 2012 ο ΔΟΛ είχε καταταχθεί στις περιπτώσεις κατάταξης του οφειλέτη, στη διαβάθμιση 16, που σημαίνει αδύνατη πιστοληπτική ικανότητα. Σύμφωνα με την πιστωτική πολιτική της Τράπεζας Πειραιώς, στην περίπτωση της συγκεκριμένης κατάταξης του οφειλέτη, προβλέπεται περιορισμός της συνεργασίας, ή διατήρησής της με ισχυρές εξασφαλίσεις.

Στις 28-3-2013 παρά την συγκεκριμένη διαβάθμιση του ΔΟΛ (16), αποφασίστηκε α) η ενσωμάτωση του ορίου 4.000.000 ευρώ, της πρώην Λαϊκής Τράπεζας Κύπρου, β) η κατάργηση έγκρισης για τη διενέργεια χρηματοδοτικής μίσθωσης, και η αύξηση του ορίου κατά 1.000.000 ευρώ, ενώ στις 26-09-2013 εγκρίθηκε ο καθορισμός εφάπαξ του χρηματοδοτικού ορίου 1.500.000 ευρώ.

Επιπρόσθετα η Τράπεζα Πειραιώς, χορήγησε στις 20-12-2006, στεγαστικό δάνειο στην εταιρία BRIONTE Ltd, συμφερόντων Στ. Ψυχάρη, 1.900.00 ευρώ, με εμπράγματα εξασφάλιση, προκειμένου να αγοραστεί το 1/3 αγροτεμαχίων 24,7 στρεμμάτων στο Πόρτο Χέλι, η αξία των οποίων είχε προσδιοριστεί από την Τράπεζα σε 5.400.000 ευρώ.

Οι απαιτήσεις της ΠΕΙΡΑΙΩΣ από τον όμιλο ΔΟΛ στις 30.4.2015 ανήρχοντο στα 20,8 εκατ. Ευρώ. και εντάχθηκαν στο ΚΟΔ.

Συμπερασματικά και στην περίπτωση της δανειοδότησης της Τράπεζας Πειραιώς προς τον ΔΟΛ, υπήρξαν παρεκκλίσεις του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων.

4) Χρηματοδότηση της Τράπεζας EUROBANK προς ΔΟΛ

Η συνεργασία της EUROBANK με τον Όμιλο ΔΟΛ, είχε παύσει ομαλά το 2004 και ξανάρχισε το έτος 2009 με παροχή ορίου κεφαλαίου κίνησης 5.000.000, με ευχέρεια χρήσης από όλες τις εταιρίες του ομίλου και με εξασφάλιση επιταγές πελατείας για το ήμισυ αυτού, ήτοι 2.500.000 ευρώ. Στην εισήγηση του αρμοδίου οργάνου της εν λόγω τράπεζας, με δεδομένο το ακάλυπτο όριο χρηματοδότησης και τα επιμέρους αρνητικά χρηματοοικονομικά στοιχεία του Ομίλου, διατυπώθηκαν επιφυλάξεις. Παρά τις επιφυλάξεις όμως το αίτημα δεν απορρίφθηκε, διότι σύμφωνα και με την κατάθεση του Διευθύνοντος Συμβούλου της εν λόγω Τράπεζας κ. Καραβία, αξιολογήθηκε η θέση της εταιρίας γενικότερα. Λήφθηκε υπόψη το γεγονός ότι τότε ο ΔΟΛ είχε καθαρή θετική θέση με ίδια κεφάλαια 73 εκατομμυρίων ευρώ, ήταν ένας από τους μεγαλύτερους ομίλους ενημέρωσης στη χώρα μας, η διαφημιστική δαπάνη ήταν ακόμη πολύ υψηλή εκείνη την εποχή.

Το οφειλόμενο ποσό σήμερα ανέρχεται σε περίπου 3.500.000 και σύμφωνα και με την κατάθεση του κ. Καραβία εξυπηρετείται κανονικά.

ΚΟΙΝΟΠΡΑΚΤΙΚΟ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΔΑΝΕΙΟ ΚΟΔ

Στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης των δανείων του ΔΟΛ, εκπονήθηκε από τον οίκο GRANT THORNTON το έτος 2013 επιχειρησιακό σχέδιο με ορίζοντα το 2023. Παρότι το σχέδιο δεν επαληθεύθηκε, μετά από χρονοβόρες διαπραγματεύσεις, συμφωνήθηκε το ίδιο έτος 2013, μεταξύ της εταιρίας και τριών εκ των δανειστριών Τραπεζών, (ALPHA BANK, ΕΘΝΙΚΗ, ΠΕΙΡΑΙΩΣ), Κοινοπρακτικό Ομολογιακό Δάνειο (ΚΟΔ), ρύθμισης των απαιτήσεων και πρόσθετη χρηματοδότηση.

Στις 25-08-2014, η ΔΟΛ ΑΕ, εξέδωσε Κοινοπρακτικό Ομολογιακό Δάνειο, συνολικής ονομαστικής αξίας 96.817.889 ευρώ και όρισε την ALPHA BANK, διαχειρίστρια πληρωμών και εκπρόσωπο των ομολογιούχων. Σκοπός του ΚΟΔ ήταν α) η αναχρηματοδότηση υφιστάμενου, μη εξασφαλισμένου τραπεζικού δανεισμού, του Ομίλου ύψους 82.200.000 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου και του δανεισμού των θυγατρικών εταιριών (16,6 εκ.), και η κάλυψη αναγκών κεφαλαίου κίνησης με νέα χρηματοδότηση 15,5 εκ. ευρώ [εδώ να παρατηρήσω, ότι δεν συνηθίζεται στην περίπτωση της σύναψης ομολογιακού δανείου για αναδιάρθρωση παλαιού δανεισμού, να χορηγείται επιπλέον νέος δανεισμός]. Η διάρκεια του ΚΟΔ ορίστηκε 10ετής.

Οι συμβαλλόμενες Τράπεζες ALPHA, ΕΤΕ και ΠΕΡΙΑΩΣ, κάλυψαν τις εκδοθείσες ομολογίες, σε ποσοστό 31% (31.200.000 ευρώ), 47% (...) και 22% (...), αντίστοιχα.

Εξασφαλίσεις ΚΟΔ: Σύσταση ενεχύρου επί του συνόλου των μετοχών της ΔΟΛ ΑΕ και των θυγατρικών, αξίας σύμφωνα με την Grant Thornton 13 έως 20 εκ. ευρώ.

Σύσταση ενεχύρου επί των σημάτων του ομίλου (ενδεικτικά ΤΟ ΒΗΜΑ, ΤΑ ΝΕΑ in.gr), αξίας από 30,6 εκ. έως 45 εκ. ευρώ.

Α'προσημείωση επί ελευθέρων ακινήτων του ομίλου σε Αττική, Κρήτη και Θεσσαλονίκη, μέχρι του ποσού των 1.000.000 ευρώ, των οποίων όμως η αξία ανέρχεται σε 600.000 ευρώ.

Ενεχυρίαση απαιτήσεων από συνδεδεμένες εταιρίες του Ομίλου, ύψους 9.800.000 ευρώ.

Ενεχυρίαση απαιτήσεων πελατείας, συνολικής αξίας 10.500.000 ευρώ

Επιπλέον η εκδότρια εταιρία (ΔΟΛ), ανέλαβε την υποχρέωση αύξησης του Μετοχικού Κεφαλαίου κατά 8.000.000 ευρώ, η οποία αύξηση έγινε σύμφωνα με την από 05-04-2014 βεβαίωση του Ορκωτού λογιστή, από λογαριασμούς των Παναγιώτη και Σταύρου Ψυχάρη.

Η διάρκεια του δανείου ορίστηκε δεκαετής, ήτοι μέχρι τις 31-12-2023 και η αποπληρωμή συμφωνήθηκε με ετήσιες, σταδιακά αυξανόμενες καταβολές.

Οι τρεις τράπεζες που ανέλαβαν το ΚΟΔ, βασίστηκαν στο επιχειρησιακό σχέδιο που είχε εκπονηθεί το 2013 από τον οίκο Grant Thornton και επικαιροποιήθηκε στις αρχές του 2014, το οποίο αξιολογήθηκε θετικά. Επίσης λήφθηκε υπόψη το γεγονός, ότι παρασχέθηκαν εξασφάλιση με όλα τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία που διέθετε ο Όμιλος, όπως επίσης και νέα κεφάλαια από την ΑΜΚ (8.000.00).

Και εκ του αποτελέσματος, όπου ο Όμιλος ΔΟΛ δεν μπορεί να ανταπεξέλθει ούτε στις δανειακές αλλά και ούτε στις λειτουργικές του υποχρεώσεις, προκύπτει ότι δεν υπήρχαν οι προϋποθέσεις της συγκεκριμένης δανειοδότησης (αναδιάρθρωσης/και κεφάλαιο κίνησης)

Σύμφωνα με τον ισολογισμό του 2015 το ύψος των δανείων του ΔΟΛ ανέρχεται στα 174 εκ. ευρώ, ενώ καθαρό τραπεζικό χρέος (δάνεια μείον διαθέσιμα) ανέρχεται σε 171,5 εκ. ευρώ. Οι δανειακές υποχρεώσεις που δεν καλύπτονται από εγγυήσεις ανέρχονται στα 73,7 εκ. ευρώ. Από τις δανειακές υποχρεώσεις του ΔΟΛ, ύψους 174 εκ. ευρώ, 98 εκ. ευρώ οφείλονται στην ALPHA Τράπεζα, 73 εκ. ευρώ στην Εθνική Τράπεζα Ελλάδος, 21 εκ. ευρώ στην Τράπεζα Πειραιώς και 5 εκ. ευρώ στην Eurobank.

II

α) Κανονισμοί Πιστοδοτήσεων των Τραπεζών

Σύμφωνα με τους κανονισμούς πιστοδοτήσεων των Τραπεζών, η αξία των εξασφαλίσεων πρέπει να προκύπτει από την οικονομική κατάσταση του πελάτη και αυτές αξιολογούνται πάντως βάσει

- της ποιότητάς τους
- της χρηματικής, εμπορικής ή υλικής αξίας που αντιπροσωπεύουν
- του βαθμού δυσκολίας για τη ρευστοποίησή τους
- του χρόνου που απαιτείται για τη ρευστοποίησή τους

Αυτά τα κριτήρια αποτελούν τη βάση για τον προσδιορισμό της διασφαλιστικής αξίας των λαμβανομένων κατά κατηγορία και είδος εξασφαλίσεων, καθώς και των βασικών ποιοτικών στοιχείων που πρέπει να χαρακτηρίζουν τις εξασφαλίσεις.

Σε εξαιρετικές και μόνο περιπτώσεις, είναι δυνατόν να κριθεί σκόπιμη ή και απολύτως αναγκαία η ανάληψη από μέρους της τράπεζας περιορισμένου ύψους ακάλυπτων πιστοδοτήσεων αυξημένου πιστωτικού.

Οι μετοχές που διατίθενται για εξασφάλιση, να μην πρόκειται για τίτλους της ίδιας της πιστοδοτούμενης επιχείρησης ή συγγενικής της – να είναι εισηγμένοι στο χρηματιστήριο Αθηνών ή ξένο χρηματιστήριο – να έχει γίνει νομότυπη ενεχυρίαση

των προσφερομένων τίτλων – σημειώνεται ότι σε περίπτωση ενεχυρίασης ονομαστικών μετοχών για τις οποίες έχει εκδοθεί αποθετήριο, απαιτείται αναγγελία της σύμβασης ενεχυρίασης στην εταιρία αποθετηρίων

Τα έντυπα αιτήματος πρέπει να συμπληρώνονται με πληρότητα και σαφήνεια τόσο ως προς τα απαιτούμενα στοιχεία οικονομικής κατάστασης και τραπεζικών εργασιών, όσο και ως προς τα ειδικότερα σημεία που προσδιορίζουν το αίτημα του πελάτη δηλαδή

1. ποσό χρηματοδότησης
2. σκοπό για τον οποίο ζητείται (κεφάλαιο κίνησης, πάγιες εγκαταστάσεις)
3. μορφή αιτούμενου δανείου (όριο, εφάπαξ χορήγηση)
4. διάρκεια και τρόπος πληρωμής
5. πηγές ρευστοποίησης
6. επίδραση χρηματοδότησης στη λειτουργία και στις προοπτικές της επιχείρησης
7. τυχόν αιτούμενους όρους συνεργασίας

Σοβαρές ενδείξεις αδυναμίας του οφειλέτη να αποπληρώσει τις οφειλές του (οικονομική δυσχέρεια)

Α) Ουσιαστική (material) χειροτέρευση της οικονομικής θέσης και επίδοσης του οφειλέτη σε βαθμό δυσχερώς αναστρέψιμο ιδιαίτερα αν παρουσιάζουν

- κάμψη του κύκλου εργασιών σε 2 συνεχείς χρήσεις με ετήσιο ρυθμό >20%
- λειτουργικές ζημίες (αρνητικό EBITDA) σε 2 συνεχείς χρήσεις
- επιδείνωση της δανειακής επιβάρυνσης κατά 20% σε δύο συνεχόμενες χρήσεις, εφόσον η σχέση ιδίων προς ξένων κεφαλαίων ξεπερνά το 1:7
- είτε από την εμφάνιση ουσιαστικών δυσμενών στοιχείων συναλλακτικής συμπεριφοράς

Ουσιαστική καθυστέρηση άνω των 90 ημερών στην εξυπηρέτηση του δανείου η οποία υφίσταται κατά την χρονική στιγμή της ρύθμισης κατά την έναρξη των διαπραγματεύσεων και δεν οφείλεται σε τυχόν αλλαγές στο νομικό – ρυθμιστικό περιβάλλον. Σε περίπτωση που υπάρχει ουσιαστική καθυστέρηση άνω των 90 ημερών στην εξυπηρέτηση του δανείου, η οποία επήλθε κατά τη διάρκεια διεξαγωγής χρονοβόρων διαπραγματεύσεων μεταξύ οφειλέτη και τραπεζών, στο πλαίσιο συνολικής επαναδιαπραγμάτευσης όρων, εξετάζεται αν ο πελάτης βρίσκεται σε οικονομική δυσχέρεια.

Ύπαρξη γεγονότων που έχουν επηρεάσει δυσμενώς την οικονομική κατάσταση του οφειλέτη σε βαθμό που οι επιπτώσεις αυτών των γεγονότων σε σχέση με (1) το ύψος της δραστηριότητας και των αποτελεσμάτων καθώς και (2) την αντοχή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, να μην επιτρέπουν την ευχερή απόσβεση των εκτάκτων ζημιών. Ως τέτοια γεγονότα αναφέρονται ενδεικτικά η παύση εργασιών βασικού πελάτη του οφειλέτη, η καταστροφή των εγκαταστάσεων.

Τουλάχιστον μία ουσιαστική καθυστέρηση στην εξυπηρέτηση του δανείου διάρκειας άνω των 30 ημερών εντός του τελευταίου τριμήνου πριν από την τροποποίηση της σύμβασης, που σχετίζεται με τη χειροτέρευση της οικονομικής θέσης και επίδοσης του οφειλέτη, που δημιουργούν αρνητική εικόνα στην συναλλακτική συμπεριφορά του πιστούχου.

Ύπαρξη ουσιαστικής καθυστέρησης λοιπών οφειλών του πιστούχου άνω των 90 ημερών προς το πιστωτικό ίδρυμα που δεν οφείλονται σε τυχόν αλλαγές στο νομικό – ρυθμιστικό περιβάλλον ή στη διεξαγωγή χρονοβόρων διαπραγματεύσεων

β) Στην προκειμένη περίπτωση, από την πορεία δανεισμού του Δημοσιογραφικού Οργανισμού Λαμπράκη και των θυγατρικών εταιριών του Οργανισμού, προκύπτει ότι σε πλείστες περιπτώσεις η χρηματοδότηση έγινε κατά παράβαση των κανονισμών πιστοδοτήσεων, που οι ίδιες οι Τράπεζες έχουν θεσπίσει και ισχύουν για όλους τους δανειολήπτες. Πολλές δε περιπτώσεις χρήζουν και ποινικής διερεύνησης Ως κυριότερες παραβάσεις εντοπίζονται:

1) παροχή χρηματοδότησης χωρίς εξασφαλίσεις-Αρνητική χρηματοοικονομική κατάσταση. Εδώ να σημειωθεί ότι εκτός των εμπραγμάτων εξασφαλίσεων και της εξασφάλισης που παρέχει η υλική και η εν γένει άυλη περιουσία μιας επιχείρησης, μεγάλη σημασία έχει η θετική και κερδοφόρα πορεία της επιχείρησης. Στην προκειμένη περίπτωση από τις αρχές της δεκαετίας του 2.000 διαφάνηκαν επιμέρους προβλήματα, που αφορούσαν στην αποτελεσματικότητα της διοίκησης του Ομίλου. Με την έναρξη όμως της οικονομικής κρίσης 2008-2009, υπήρξε συνεχής επιδείνωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης του Ομίλου και τα αποτελέσματα ήταν συνεχώς αρνητικά. Επομένως από το 2008 και εντεύθεν, η οικονομική κατάσταση της εταιρίας δεν μπορούσε να εγγυηθεί αφ' ενός την αποπληρωμή προηγούμενων δανείων, αφ' ετέρου την όποια χορήγηση νέας δανειοδότησης. Όμως, παρά την αποδεδειγμένα δυσμενή χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρίας (μητρικής και θυγατρικών), καθώς και τη συνεχή πτωτική της πορεία, τόσο η μητρική εταιρία, όσο και οι θυγατρικές ανεξαιρέτως, χρηματοδοτήθηκε συστηματικά από όλες τις τράπεζες, χωρίς εξασφαλίσεις.

2) Χορήγηση νέων δανείων χωρίς την αποπληρωμή παλαιών Τούτο έγινε επίσης συστηματικά στη δανειοδότηση ΔΟΛ ΑΕ και θυγατρικών[περίπτωση προσωπικού δανεισμού Ψυχάρη. Ενώ εκκρεμούσε η αποπληρωμή του μεγαλύτερου μέρους του ως άνω δανείου, στις 02-05-2012 χορηγήθηκε νέο δάνειο στο Σταύρο Ψυχάρη, ποσού 14.800.000 ευρώ προκειμένου να αγοράσει το (υπόλοιπο) 71% των μετοχών της ΔΟΛ ΑΕ (τίμημα 5.800.000 ευρώ) και να προβεί σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 7.000.000 ευρώ]

3) Αναχρηματοδότηση των τόκων με δανεισμό

Συστηματικά στον Όμιλο ΔΟΛ[29-08-2013 πληρωμή από δάνειο τόκων ύψους 750.000 ευρώ κλπ]

4) Από το 2009 και εντεύθεν καμία συμμετοχή των μετόχων.

Ακόμα και η αγορά των μετοχών ΔΟΛ, από τον Στ. Ψυχάρη (προσωπική επιλογή του επιχειρηματία), έγινε αποκλειστικά και μόνο με δανειοδότηση, από την ALPHA BANK. Στην περίπτωση του ΚΟΔ, όπου τέθηκε ο όρος για Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου κατά 8 εκ. ευρώ, το έτος 2014, καταβλήθηκε μεν από τους λογαριασμούς των Στ. και Παναγιώτη Ψυχάρη το ποσό της ανακεφαλαιοποίησης, είχε όμως προηγουμένως δοθεί, πλην του δανείου για την αναδιάρθρωση και 15.000.000 κεφάλαιο κίνησης.

5) Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου με δανεισμό

Χορηγηθέν στις 22-05-2012 νέο δάνειο στο Σταύρο Ψυχάρη, ποσού 14.800.000 ευρώ προκειμένου να αγοράσει το (υπόλοιπο) 71% των μετοχών της ΔΟΛ ΑΕ (τίμημα 5.800.000 ευρώ) και να προβεί σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 7.000.000 ευρώ.

στ) Μη τήρηση συμβατικών υποχρεώσεων

Το χορηγηθέν από την ALPHA BANK στις 22-5-12 δάνειο προς τον ΔΟΛ, δόθηκε υπό την προϋπόθεση της Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου μετά από παρατάσεις ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2013, η ΑΜΚ, πλην όμως η συγκεκριμένη χορήγηση δεν αποπληρώθηκε.

ζ) Μη διάθεση του δανείου για το σκοπό που χορηγήθηκε

α) Από το εγκριθέν από την ALPHA BANK στις 29-8-2013 δάνειο υπέρ ΕΤΒΑΝΚ ΑΕ, ποσό 4.800.000 ευρώ, κατατέθηκε σε λογαριασμό του ΔΟΛ. Η τράπεζα δεν παρακολούθησε, αν από τη χορήγησή του καλύφθηκαν επενδυτικές ανάγκες της δανειολήπτριας εταιρίας, **β)** Στην περίπτωση “**Brionte Ltd**”, εταιρίας στις 11-08-2006, εγκρίθηκε η χορήγηση δανείου 3.250.000 ευρώ, ως επιχειρηματικό, για την ανέγερση κτιρίων σε ιδιόκτητη έκταση στο Πόρτο Χέλι. Σύμφωνα με την έκθεση της ΤτΕ, δεν έγινε ποτέ τεχνικός έλεγχος και δεν προσκομίστηκαν δικαιολογητικά, που να αποδεικνύουν την εκτέλεση των εργασιών, που αποτελούσαν το αντικείμενο της χρηματοδότης.

η) Σε περιπτώσεις έκδοσης ΚΟΔ αναδιαρθρώνονται και αναχρηματοδοτούνται παλαιότερα δάνεια.

Στην περίπτωση του ΔΟΛ, εκδόθηκαν ομόλογα που αγόρασαν οι τρεις τράπεζες, ΕΤΕ, ALPHA BANK Πειραιώς, συνολικού ποσού 98.. εκ. ευρώ. Από το ποσό αυτό 83 εκ. διατέθηκε για την αναδιάρθρωση παλαιότερων δανείων και ποσό 15 εκ. ευρώ ως κεφάλαιο κίνησης.

Θ) Μη εκτίμηση καλυμμάτων ανά τριετία και μη ρευστοποίηση αυτών, όταν η αξία τους βαίνει μειούμενη.

Περίπτωση δανεισμού από ALPHA BANK. Παρά την αδυναμία αποπληρωμής, ποσού 40.000.000 ευρώ, στις 25-5-2010 εγκρίθηκε η μη ρευστοποίηση των καλυμμάτων, τα οποία είχαν εν τω μεταξύ μειωθεί στα 29.900.000 ευρώ χωρίς μείωση του υπολοίπου. Ομοίως στις 22-12-2010 αποφασίστηκε νέα παράταση της διάρκειας του δανείου κατά 27 μήνες, χωρίς αναπροσαρμογή των καλυμμάτων ή ρευστοποίηση των υπαρχόντων, που ανέρχονταν τότε σε 24.200.000 ευρώ.

7.ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ

«ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ» (ΟΜΙΛΟΣ ΚΟΥΡΤΑΚΗ)

Η δανειακή σχέση του Ομίλου «ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ», συμφερόντων του κ. Ιω. Κουρτάκη, με τις Τράπεζες ξεκινά το 2012 μέσω δανειοδότησης της εταιρίας «ΠΑΡΑ ΕΝΑ ΕΠΕ», που έχει την εκμετάλλευση του ραδιοφωνικού σταθμού «ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ FM» και επεκτείνεται το 2014 μέχρι το 2016 με τη δανειοδότηση της νεοσύστατης τότε εταιρίας «ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ Α.Ε.» η οποία αναλαμβάνει παράλληλα και τις δανειακές υποχρεώσεις της προηγούμενης εταιρίας.

Ο δανεισμός του Ομίλου «ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ», δεν διαφέρει ως προς τον τρόπο που έγινε, τον σκοπό που διενεργήθηκε, τις εκτιμήσεις αλλά και το είδος των εγγυήσεων, από την συνολική εικόνα δανειοδότησης των ΜΜΕ, αν και το σύνολο των δανείων του Ομίλου, εξυπηρετείται κανονικά και δεν παρουσιάζονται καθυστερήσεις.

Ο Όμιλος συνολικά παρουσιάζει (ήδη από το 2012) σημαντικά ποσά δανεισμού.

Είναι όμως σημαντικό ότι ζητείται δανεισμός τόσο για ενίσχυση του κεφαλαίου κίνησης όσο και για την κάλυψη φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Πρέπει να αναφερθεί ότι η εταιρία «ΠΑΡΑ ΕΝΑ ΕΠΕ», η οποία εκμεταλλεύεται τον Ρ/Σ «ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ FM», έχει σύμβαση παροχής πίστωσης (υπ' αρ. 7027007272) με ανοιχτό αλληλόχρεο λογαριασμό με την ΕΤΕ από τις 4/4/14, της οποίας το μη ληξιπρόθεσμο και ενήμερο υπόλοιπο ανερχόταν στις 7/9//16 στο ποσό των 111.083€, σύμφωνα με την κατάθεση του κ. Ι. Κουρτάκη στην εξεταστική επιτροπή την ίδια μέρα. Για το δάνειο αυτό διενεργείται προκαταρκτική εξέταση και ο ιδιοκτήτης της εταιρίας έχει την ιδιότητα του υπόπτου (εισαγγελική παραγγελία υπ' αρ. 2296προκ/Ω2016/34).

Οι δανειακές συμβάσεις του Ομίλου έχουν γίνει με τις Τράπεζες «Αττικής» και «Εθνική».

Αναλυτικότερα, οι δανειακές συμβάσεις με τις Τράπεζες έχουν ως εξής:

A. ΜΕ ΤΗΝ ΑΤΤΙΚΑ BANK

Σύμφωνα με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε ενημερωτικό σημείωμα της Τράπεζας Αττικής προς την Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής στις 16/5/2016:

1. Η συνεργασία της Τράπεζας ξεκίνησε με την εταιρία **«ΠΑΡΑ ΕΝΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ»**, συμφερόντων Ιωάννη Κουρτάκη, την 20/12/2012, με την έγκριση χορήγησης Μ/Δ **δανείου** για χρηματοδότηση Κ/Κ μόνιμου **χαρακτήρα ύψους 150.000 ευρώ** (έγκριση υπ' αριθμόν 265/45770-291/2012), εξοφλητέο σε 15 μηνιαίες χρεολυτικές δόσεις 10.000 ευρώ εκάστη, πλέον των αναλογούντων τόκων. Η Σύμβαση δανείου ασφαλίζεται: α) με νομότυπα εκχωρημένη απαίτηση (αφορά τις εισπράξεις από την κυκλοφορία της εφημερίδας «ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ»), της πιστούχου από την εταιρία διανομής «ΑΡΓΟΣ ΑΕ» και β) με την προσωπική εγγύηση του κ. Ιωάννη Κουρτάκη. Το δάνειο εκταμιεύθηκε την **24/12/2012**.

2. Με την υπ' αριθμ. 265/47938/2013 έγκριση, εγκρίθηκε την 26/11/2013, η χορήγηση Μ/Δ **δανείου** για χρηματοδότηση Κ/Κ μόνιμου χαρακτήρα, μέσω Σ.Δ., **ύψους 150.000 ευρώ**, εξοφλητέο σε 15 μηνιαίες χρεολυτικές δόσεις 10.000 ευρώ εκάστη, πλέον των αναλογούντων τόκων. Ασφαλίζεται με α) με νομότυπα εκχωρημένη απαίτηση (αφορά τις εισπράξεις από την κυκλοφορία της εφημερίδας «ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ»), της πιστούχου από την εταιρία διανομής «ΑΡΓΟΣ ΑΕ» και β) με την προσωπική εγγύηση του κ. Ιωάννη Κουρτάκη. Το δάνειο εκταμιεύθηκε την **3/1/2014**.

Με τις υπ' αριθμ. 265/171/2014 και 265/171B/2014 εγκρίσεις, τροποποιήθηκαν οι όροι του δανείου με τη μεταφορά των δόσεων της 3.7.2014, 4.8.2014 και 3.9.2014, συνολικού ποσού 30.000 ευρώ στη λήξη του δανείου, με κεφαλαιοποίηση των τόκων της περιόδου χάριτος και επιμήκυνση της διάρκειας του δανείου κατά 2 μήνες (**νέα λήξη 03.06.2015**).

3. Την **23/10/2014** ξεκινά η συνεργασία της Τράπεζας με τη νεοσύστατη εταιρία **«ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ»** με την υπ' αριθμ. 265/315/2014 έγκριση.

Βάσει της εν λόγω έγκρισης, εγκρίθηκε η χορήγηση Μ/Δ **δανείου** για χρηματοδότηση Κ/Κ μόνιμου χαρακτήρα, μέσω Σ.Δ., **υπέρ της «ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ» ύψους 83.000 ευρώ**, εξοφλητέο σε 8 μηνιαίες χρεολυτικές δόσεις 10.375 ευρώ εκάστη, πλέον των αναλογούντων τόκων.

Όπως αναφέρεται στη σύμβαση, «με το προϊόν του δανείου ορίζεται ότι θα εξοφληθεί ολοσχερώς το υφιστάμενο δάνειο της ΠΑΡΑ ΕΝΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ σημερινού ύψους 81.465,01 ευρώ....»

Το δάνειο ασφαλίζεται: α) με νομότυπα εκχωρημένη απαίτηση (αφορά τις εισπράξεις από την κυκλοφορία της εφημερίδας «ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ»), της πιστούχου από την εταιρία διανομής «ΑΡΓΟΣ ΑΕ» μέχρι του ποσού των 15.000 ευρώ μηνιαίως και β) με την προσωπική εγγύηση του κ. Ιωάννη Κουρτάκη.

Το δάνειο εκταμιεύθηκε την 2/12/2014 και εξοφλήθηκε ολοσχερώς την 3/8/2015.

4. Με την υπ' αριθμ. 265/468/2015 απόφαση εγκρίθηκε:

A. Η χορήγηση μακροπρόθεσμου **δανείου** για χρηματοδότηση Κ/Κ μονιμ. χαρακτήρα **ύψους 300.000 ευρώ** μέσω Σ.Δ., εξοφλητέο σε 36 ισόποσες μηνιαίες δόσεις, άνευ περιόδου χάριτος, με εκτοκισμό ανά πραγματικό μήνα. **Το δάνειο εκταμιεύθηκε την 4/12/2015.**

Το δάνειο ασφαλίζεται: α) με νομότυπα εκχωρημένη απαίτηση (αφορά τις εισπράξεις από την κυκλοφορία της εφημερίδας «ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ»), της πιστούχου από την εταιρία διανομής «ΑΡΓΟΣ ΑΕ» μέχρι του ποσού των 15.000 ευρώ μηνιαίως και β) με την προσωπική εγγύηση του κ. Ιωάννη Κουρτάκη.

5. Με την υπ' αριθμ. 265/483/2015 έγκριση, 26.11.2015, εγκρίθηκε η χορήγηση εφάπαξ χρηματοδότησης για κεφάλαιο κίνησης 150.000 ευρώ, η οποία εξοφλείται από το προϊόν του δανείου 300.000 ευρώ. Το ποσό της χρηματοδότησης προορίζεται για την εξόφληση άμεσων υποχρεώσεων συνολικού ύψους 152.909,95 ευρώ προς ασφαλιστικά ταμεία, Δ.Ο.Υ. και επιταγές πληρωτέες.

Στο εισηγητικό αναφέρεται ότι με την από 16/11/2015 επιστολή της εταιρείας προς την Attica, η εταιρεία αναφέρει ότι θα προβεί στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου.

6. Με την υπ' αριθμ. 265/490B/2015 έγκριση, 3.12.2015, εγκρίθηκε τροποποίηση των όρων της Νο 265/468/2015 έγκρισης χορήγησης του μακροπρόθεσμου δανείου ύψους 300.000 ευρώ.

7. Με την υπ' αριθμ. 265/52213/2016 έγκριση, 24.2.2016, εγκρίθηκε η **χορήγηση μακροπρόθεσμου δανείου** για χρηματοδότηση Κ/Κ μόνιμου χαρακτήρα **ύψους 100.000 ευρώ**, μέσω Δ.Σ., εξοφλητέο σε 24 ισόποσες μηνιαίες χρεολυτικές δόσεις, άνευ περιόδου χάριτος, με εκτοκισμό ανά πραγματικό μήνα.

Το συμβούλιο πιστοδοτήσεων της Τράπεζας (συνεδρίαση της 29/3/2016) εισηγείται να εγκριθούν τα 100.000 ευρώ με τον όρο να αναληφθεί υποχρέωση από την πιστούχο εντός μηνός από την εκταμίευση να προσκομισθεί απόφαση Γ.Σ για την αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου όπως περιγράφεται.

Η σύμβαση δανείου ασφαλίζεται: α) με νομότυπα εκχωρημένη απαίτηση (αφορά τις εισπράξεις από την κυκλοφορία της εφημερίδας «ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ»), της πιστούχου από την εταιρία διανομής «ΑΡΓΟΣ ΑΕ» μέχρι του ποσού των 6.500 ευρώ μηνιαίως και β) με την προσωπική εγγύηση του κ. Ιωάννη Κουρτάκη.

Το δάνειο εκταμιεύθηκε την 14/4/2016.

8. Με την υπ' αριθμ. 265/247/2016 έγκριση, 26.4.2016, εγκρίθηκε η **χορήγηση Κεφαλαίου Κίνησης ύψους 50.000 ευρώ**, έναντι προσκόμισης καλυμμάτων (επιταγές πελατείας, τιμολόγια), σε ποσοστό 110%, εντός 4 μηνών από την εκταμίευση.

Η χρηματοδότηση εκταμιεύθηκε την 11.5.2016.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από την ΑΤΤΙΚΑ, στις 13/5/2016 η διαμόρφωση των υπολοίπων των δανειακών συμβάσεων της Τράπεζας είχε ως εξής:

Μ/Δ ύψους 258.333,30 ευρώ και λήξη 4.12.2018, επιτόκιο 9,6%, είναι ΕΝΗΜΕΡΟ

Μ/Δ ύψους 100.000 ευρώ και λήξη 16.4.2018, επιτόκιο 9,6% είναι ΕΝΗΜΕΡΟ

Κ/Κ ύψους 50.000 ευρώ και επιτόκιο 9,75%, είναι ΕΝΗΜΕΡΟ

Β. ΜΕ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Σύμφωνα με τις διευκρινίσεις που απέστειλε στην Εξεταστική Επιτροπή ο διευθύνων σύμβουλος της ΕΤΕ κ. Λεων. Φραγκιαδάκης στις 27/10/2016, ύστερα από σχετικά ερωτήματα που δέχθηκε κατά της εξέτασή του σε συνεδρίαση της Επιτροπής στις 28/6/2016, η δανειακή σχέση του Ομίλου ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ με την ΕΤΕ εξελίχθηκε ως εξής:

-Στις 04.02.2014 η ΕΤΕ χορήγησε στην εταιρεία ΠΑΡΑ ΕΝΑ ΕΠΕ δάνειο ποσού 800.000 ευρώ, για αγορά του ραδιοφωνικού σταθμού 90,1 FM και του τεχνολογικού εξοπλισμού του (συνολικό τίμημα, σύμφωνα με το σχετικό συμβόλαιο €900.000, εκ του οποίου είχαν ήδη εξ ιδίων καταβληθεί €100.000), εξοφλητέο σε πέντε έτη, ήτοι μέχρι 04.02.2019, με μηνιαίες δόσεις ποσού €13.350 εκάστη. Σε ασφάλεια του δανείου ελήφθησαν μετρητό κάλυμμα ποσού USD 1.266.000 καθώς και εκχώρηση των εσόδων από τη κυκλοφορία της εφημερίδας ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ για ποσό πέραν των €15.000 μηνιαίως. Στις 05/11/2014 εγκρίθηκε η άρση της εκχώρησης από την κυκλοφορία της εφημερίδας, λόγω της ύπαρξης του μετρητού καλύμματος και ομαλής τήρησης του χρονοδιαγράμματος αποπληρωμής. Το υπόλοιπο στις 31/10/2014 ήταν € 693.200 και το δάνειο ήταν ενήμερο.

Την 31.12.2014, μετά την υποβολή σχετικών εγγράφων επειγόντων αιτημάτων, τόσο από πλευράς της «ΠΑΡΑ ΕΝΑ ΕΠΕ» όσο και από την εταιρεία συμφερόντων κ. Ε. Μαρινάκη που είχε παράσχει το μετρητό κάλυμμα (CAPITALMARITIME&TRADINGCORP), η ΕΤΕ **ενέκρινε την αποδέσμευση του καλύμματος, αποδεχόμενη την αιτιολόγηση που προφορικά επικαλέστηκε η εταιρεία συμφερόντων του κ. Μαρινάκη, περί αρνητικής επίδρασης αναφορικά με την εμφάνιση της υπόψη εγγύησης στα οικονομικά στοιχεία της, ενόψει επικείμενης εισαγωγής της, από 01.01.2015, σε χρηματιστηριακή αγορά εξωτερικού.** Επιπλέον, η Τράπεζα έκρινε ότι, (σύμφωνα με το διευκρινιστικό σημείωμα του κ. Λ. Φραγκιαδάκη) **«με τις τροποποιήσεις που εγκρίθηκαν αναφορικά τόσο με τη διάρκεια (αντί αρχικής λήξης 04.02.2019, τέθηκε νέα λήξη στις 31.12.2016 προκειμένου να επισπευστεί η εξόφληση της χρηματοδότησης και προσαρμόστηκε ανάλογα η σχετική μηνιαία δόση σε €27.770 έναντι υφιστάμενης €13.350), όσο και με την τιμολόγηση (αυξήθηκε το περιθώριο επιτοκίου χρηματοδότησης από 4,5% σε 8,5%) και τις νέες εξασφαλίσεις (νομότυπη εκχώρηση εσόδων από την κυκλοφορία της εφημερίδας ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ , ενεχυρίαση του σήματος του ραδιοφωνικού σταθμού ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ FM 90,1, εταιρική εγγύηση της ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ και προσωπική εγγύηση του φορέα κ. Ι. Κουρτάκη, εκχώρηση διαφημιστικών εσόδων από τυχόν διαφημιστικές καταχωρήσεις του Ομίλου ΕΤΕ), διασφαλίζονται επαρκώς τα συμφέροντά της».**

Στις 15/7/2016 το υπόλοιπο του δανείου ανερχόταν σε €166.000 και εξυπηρετείται εξολοκλήρου από τα εκχωρημένα έσοδα από την πώληση της εφημερίδας και δεν έχει γίνει χρήση του προϊόντος της διαφημιστικής δαπάνης για την εξόφληση του δανείου.

Γ. ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΑΝΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ

Σύμφωνα με τους πίνακες που απέστειλαν προς την Εξεταστική Επιτροπή οι Τράπεζες, η διαμόρφωση των δανειακών υπολοίπων του Ομίλου ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ, στις 31/10/2016 ήταν ως εξής:

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ			
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΑΕ ΣΥΜΒΑΣΗ 9747164890/16.1.2014	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016 0.000€	ΑΚΑΛΥΠΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ 0,00€	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 31.10.2016 12.057€
ΕΤΕ FACTORING ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΑΕ ΣΥΜΒΑΣΗ 906/12.11.2014	73.697€		
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΑΕ	73.697€		12.057€
ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΠΑΡΑ ΕΝΑ Μ ΕΠΕ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ 7027007272/4.2.2014	55.542€	194.396€	8.962€
ΕΤΕ FACTORING ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑ ΕΝΑ ΜΟΝΕΠΕ ΣΥΜΒΑΣΗ	64.268€		

690/14.6.2013			
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑ ΕΝΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	119.810€	194.396	8.313€
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΟΜΙΛΟΥ	193.507€	194.396€	20.370€

ΑΤΤΙΚΑ BANK			
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΑΕ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016	ΑΚΑΛΥΠΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ		1)0,00€	1)576,30€
1)91/4.12.2015	1)216.666,60 €	2)0,00€	2)211,29€
2)93/11.4.2016	2)74.998,98€	3)19.982,38 €	3)116,81€
3)251/27.11.2015	3)50.000€		
ΣΥΝΟΛΑ ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΑΕ	341.666,58€	19.982,38€	904,40€
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΟΜΙΛΟΥ ΚΟΥΡΤΑΚΗ	341.666,58€	19.982,38€	904,40€

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΑΕ			
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016	ΑΚΑΛΥΠΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	73.697€	0,00€	12.057€

ΑΤΤΙΚΑ BANK	341.668,58€	19.982,38€	904,40€
ΣΥΝΟΛΑ	415.363,58€	19.982,38€	12.961,40€

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΟΜΙΛΟΥ ΚΟΥΡΤΑΚΗ			
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016	ΑΚΑΛΥΠΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	193.507€	194.396€	20.370€
ΑΤΤΙΚΑ BANK	341.666,58€	19.982€	904,40€
ΣΥΝΟΛΑ	535.173,58€	214.378,38€	21.274,40€

Δ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Α. Όπως σημειώνεται και παραπάνω, ο τρόπος, η μεθοδολογία, η αιτιολογία και η αντιμετώπιση του Ομίλου από τις Τράπεζες, εντάσσεται στη συνολική λογική που όπως φαίνεται υπήρχε για τη δανειακή αντιμετώπιση των ΜΜΕ από τις Τράπεζες. Είναι συνεχής η δανειοδότηση του Ομίλου ακόμη και για την εξόφληση υποχρεώσεων προς το Δημόσιο και τα Ασφαλιστικά Ταμεία, ενώ μέσω σημαντικής δανειοδότησης υλοποιείται η επέκταση και η απόκτηση νέων περιουσιακών στοιχείων, όπως είναι η απόκτηση και λειτουργία ραδιοφωνικού σταθμού.

Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι οι δανειακές υποχρεώσεις εξυπηρετούνται, σύμφωνα με τους όρους που κάθε φορά τίθενται από τις δανειοδότες Τράπεζες και όλα τα δάνεια μέχρι και σήμερα είναι ενήμερα.

Β. Έχουν ενδιαφέρον οι λεπτομέρειες δανείου ύψους 800.000€ που ζήτησε και πήρε η εταιρία ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ από την ΕΤΕ με σκοπό την εξαγορά συχνότητας ραδιοφώνου:

- ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2014: Χορηγείται το δάνειο των 800.000€ με εξόφληση ως το 2019, με δόσεις 13.350€ μηνιαίως. Εξασφαλίσεις: 1. Εκχώρηση από τα έσοδα κυκλοφορίας 2. Μετρητό κάλυμμα, προθεσμιακής κατάθεσης 1,2 εκ. USD. Ο προθεσμιακός λογαριασμός ανήκει σε offshore εταιρία, συμφερόντων του Ευ. Μαρινάκη.
- ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2014: Άρση της εκχώρησης των εσόδων από την κυκλοφορία, λόγω της ύπαρξης του μετρητού καλύμματος, από το λογαριασμό Μαρινάκη
- ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014: Άρση της κάλυψης από το προθεσμιακό λογαριασμό, κατόπιν αιτήματος της offshore εταιρίας, λόγω επικείμενης εισαγωγής της σε ξένο Χρηματιστήριο από 1-1-15, με αλλαγή των όρων εξυπηρέτησης του δανείου.

Επί του συγκεκριμένου, αναφορικά με τη στάση της Τράπεζας, το ερώτημα που προκύπτει είναι πώς η ΕΤΕ δέχθηκε ως εγγύηση μια προθεσμιακή κατάθεση εταιρίας offshore, χωρίς να υπάρχει μετοχική ή άλλη σχέση αυτής με τον δανειοδοτούμενο, καθώς και γιατί η ΕΤΕ αποδέχθηκε μέρος της αποπληρωμής του δανείου να προέρχεται από την οποιαδήποτε μελλοντική διαφημιστική δαπάνη της Τράπεζας προς τα ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ.

Γ. Είναι σημαντικό, επίσης, ότι στην κατάθεσή του ο κ. Κουρτάκης (σελ. 175-177 των επίσημων πρακτικών) αναφέρει, απαντώντας σε σχετική ερώτηση, ότι είναι εύκολο να αναπτυχθούν – και το παρελθόν το έχει αποδείξει όπως λέει – σχέσεις διαπλοκής μεταξύ κάποιων τραπεζών, ΜΜΕ και πολιτικών, στις οποίες σχέσεις υπάρχει ανάμιξη και κάποιων δικαστικών.

8. ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε. – ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Α.Ε.

Πηγές πληροφόρησης

Πόρισμα Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευόμενων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος (26/2/2016)(επιθεωρήτρια Ευγενία Σταμάτη)

Υφιστάμενη Κατάσταση(31.10.2016)

Η εταιρεία είναι συνεπής στις δανειακές της υποχρεώσεις απέναντι στις τράπεζες. Δεν υπάρχει υπόλοιπο σε καθυστέρηση. Συγκεκριμένα οι πίνακες με τις οφειλές της Καθημερινές Εκδόσεις του Μαΐου 2016 και του Οκτωβρίου 2016 παρουσιάζουν το ίδιο ποσό οφειλής (μικρή μείωση οφειλής 26.000 ευρώ στην Eurobank) άρα στο διάστημα αυτό δεν έχει πληρωθεί κάποια δόση, παράλληλα όμως δεν εμφανίζεται καθυστέρηση, **όμως αυτό ενδεχομένως να οφείλεται στο ότι οι δόσεις είναι εξαμηνιαίες**. Η εταιρεία διευκολύνεται να παρουσιάζει εικόνα εξυπηρετούμενου δανείου χάρη στη ρύθμιση αποπληρωμής που έχει γίνει στο δάνειο: δύο πρώτες εξαμηνιαίες δόσεις– 1,750 εκατομ, δύο επόμενες εξαμηνιαίες δόσεις 2 εκατομ, δύο εξαμηνιαίες δόσεις : 2,5 εκατομ, μία δόση 3 εκατομ **και η τελευταία μετά 6 έτη: 20,5 εκ. (το γνωστό σύστημα balloon)**. Υπάρχουν πάντως επαρκείς εξασφαλίσεις (βλέπε παρακάτω σημείωση με ημερομηνία 21.1.2015)

Παρόλα αυτά υπάρχει ένα παράδοξο αναφορικά με την αποπληρωμή του δανείου, όπως προκύπτει από τις καταθέσεις του μάρτυρα στην επιτροπή. Ο μάρτυς δηλώνει ότι πλήρωσε δόση στις 23/7/2016, σελ 54, πρακτικών εξεταστικής,1/9/16. Παραθέτω το ακριβές απόσπασμα:

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΝΟΤΗΣ) ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ: Να το επιβεβαιώσω πάλι: όσον αφορά ο δάνειο ήταν η πρώτη δόση στις 23-7-2016, είναι αυτή που λέτε ότι αποπληρώθηκε για 2 εκατομμύρια;

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΑΛΑΦΟΥΖΟΣ (Μάρτυς): Ναι, γύρω στο 1.700.000 ευρώ, αν δεν κάνω λάθος.

Αλλά μείωση της οφειλής δεν εμφανίζεται στους πίνακες εκ μέρους των τραπεζών με ημερομηνία 31/10/2016. Αυτό ίσως υποδηλώνει ότι τα στοιχεία της 31/10, δεν είναι πράγματι επικαιροποιημένα, με ότι αυτό συνεπάγεται για την αξιοπιστία των στοιχείων που έχουμε και βάσει των οποίων συνάγουμε συμπεράσματα

Τα μόνα άλλα αξιοσημείωτα είναι

Α)στον δανεισμό της Εθνικής, σε υφιστάμενο σύνολο οφειλής 21.076.075€

Ακάλυπτος κίνδυνος: 9.627.017€ Προβλέψεις:9.044.145€

Β)Νέα δανειακή σύμβαση από την ALPHA BANK με ημερομηνία 4.3.2016, ύψους 375.000 €

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ (στις 4 τράπεζες): 40.573.977,73€

Ακάλυπτος κίνδυνος: 9.627.629,01€ **(σχεδόν όλο στην Εθνική, όπως προαναφέρθηκε)**

Προβλέψεις: 9.186.562,61€ (σχεδόν όλο στην Εθνική, όπως προαναφέρθηκε)

Ιστορικό

2000. Το 2000 αντλήθηκαν ικανά κεφάλαια κατά την εισαγωγή των μετοχών της Καθημερινής ΑΕ το ΧΑΑ. (η συγκεκριμένη χρηματοπιστηριακή ενέργεια φαίνεται να έχει ερωτηματικά καθώς μετοχές που διατέθηκαν για εφημερίδα τελικά χρησιμοποιήθηκαν για την αγορά δύο πετρελαιοφόρων πλοίων κατά παρέκκλιση της νομοθεσίας καθώς οι πλοιοκτήτριες εταιρίες, σύμφωνα με το νόμο 2843/2000, δεν μπορούν να μπουν στο Χρηματιστήριο εκτός και αν έχει προηγηθεί ίδρυση «εταιρίας επενδύσεων στην ποντοπόρο ναυτιλία», που θα επενδύει αποκλειστικά σε μετοχές πλοιοκτητριών εταιριών ποντοπόρων πλοίων. Για το θέμα διέταξε διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης ο προϊστάμενος της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών, Αντ. Στεργιόπουλος και η έρευνα ανατέθηκε στον εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθ. Ψαρράκη. Το αντικείμενο της έρευνας ήταν αν ο Α. Αλαφούζος, χρησιμοποίησε έναν πλάγιο τρόπο για να χρηματοδοτήσει τις επενδυτικές του δραστηριότητες στο χώρο της ναυτιλίας, αξιοποιώντας κεφάλαια που του εμπιστεύτηκαν οι επενδυτές για επενδύσεις στο χώρο των ΜΜΕ. Δεν γνωρίζουμε τι έγινε με την έρευνα και είναι πριν το 2002, εκτός δηλαδή του πεδίου έρευνας της Εξεταστικής. Όμως οι μετοχές της εταιρείας διαγράφησαν τελικά το 2015 από το χρηματιστήριο- βλέπε παρακάτω-, γεγονός που ενδεχόμενα εισάγει την εν λόγω επιχειρηματική πράξη εντός του πλαισίου ερεύνης της Επιτροπής)

2006-2013. Κατά τη διάρκεια του 2006 χρηματοδοτήθηκαν επενδύσεις που αφορούσαν τον εκσυγχρονισμό υφισταμένων υποδομών και αγορά μηχανολογικού εξοπλισμού. Αρχικά ο δανεισμός του αντλούταν μέχρι το 2007 ήταν σχεδόν αποκλειστικά από την ΕΤΕ. Αυξανόμενων των αναγκών σε κεφάλαια κίνησης ενεργοποιήθηκε αρχικά συνεργασία με ΠΕΙΡΑΙΩΣ και στη συνέχεια, κατά τα έτη 2012,2013 επεκτάθηκε και με τις EUROBANK & ALPHA.

2011 Ο εκδοτικός κώδικας της εταιρείας «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Α.Ε.» αποσχίστηκε και μεταφέρθηκε στην κατά 100% θυγατρική της εταιρεία «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.». Η «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Α.Ε.» δραστηριοποιείται πλέον στο χώρο των εκδόσεων αλλά και στον χώρο της ποντοπόρου ναυτιλίας μέσω των θυγατρικών εταιρειών της.

2014 Αύξηση Μ.Κ. κατά 9 εκ (το σύνολο του διαμορφώθηκε στα 18,5 εκ) ποσό που κατατέθηκε σε ποσοστό 87% από την οικογένεια Αλαφούζων.

21.01.2015 Η εταιρεία προέβη στη σύναψη προγράμματος Εκδόσεως Κοινού Ενυπόθηκου Ομολογιακού Δανείου (ΚΟΔ) ύψους 36εκ.

Η συμμετοχή των ομολογιούχων ήταν οι εξής:

ΕΤΕ: 15,251 εκ 45,14%

EUROBANK: 7,9 εκ 21,94%

ΠΕΙΡΑΙΩΣ: 6,207 εκ 17,24%

ALPHA : 5,642 εκ 15,67%

Όροι: Διάρκεια 5 έτη

Επιτόκιο: α) EUR GM + 4,25% για τα 3 πρώτα έτη

β) EUR GM + 4,50% για τα 2 επόμενα

Περίοδος Χάριτος: 12 μήνες

Αποπληρωμή δύο πρώτες δόσεις ανά εξάμηνο – 1.750, δύο επόμενες 2 εκ, δύο: 2,5 εκ, μία 3 εκ και η τελευταία μετά 6 έτη: 20,5 εκ.

Υπάρχουν επαρκείς εξασφαλίσεις :

α) ενεχυρίαση απαιτήσεων 5 εκ + 15 εκ

β) εκχώρηση ασφαλιστικών συμβάσεων (πλασματ. Ενέχυρο)

γ) ενεχυρίαση εμπορικών σημάτων, που δεν έχουν αποτιμηθεί

δ) προσημειώσεις ύψους 36 εκ επί επιχειρηματικών ακινήτων ιδιοκτησίας της εκδότριας.

Εν κατακλείδι το τελικό συμπέρασμα της Τράπεζας της Ελλάδος είναι πως με το Κοινό Ομολογιακό Δάνειο:

“Οι Τράπεζες, ισχυροποίησαν τις καλύψεις τους, ενώ με την αναδιάρθρωση του δανεισμού της εταιρείας καθώς και τη συνεχή και ουσιαστική στήριξη της και από τους μετόχους της, δημιουργούνται προϋποθέσεις επίτευξης λειτουργικών αποτελεσμάτων για την εξυπηρέτηση των συναφών υποχρεώσεών της.»

9.06.2015 Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, εγκρίθηκε η εκούσια διαγραφή των μετοχών της εταιρείας «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Α.Ε.» που είχαν εισαχθεί στο ΧΑΑ το 2000 (βλέπε σημείωση παραπάνω)

22.12.2015 Οι μετοχές της εταιρείας «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Α.Ε.» τέθηκαν εκτός διαπραγμάτευσης, μετά από σχετική απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς

9.ALTER (περιμένουμε τελικό κείμενο – γιατί περιμένουμε ενσωμάτωση του πορίσματος το οποίο έστειλε ο κύριος Πάσχας το απόγευμα της Παρασκευής)

10. ΑΥΓΗ

ΠΟΡΙΣΜΑ ΓΙΑ ΔΑΝΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ «Η ΑΥΓΗ»

Από την εξέταση των στοιχείων που προσκόμισαν οι Τράπεζες προς την Εξεταστική Επιτροπή και από την κατάθεση του Διευθύνοντα Συμβούλου της εφημερίδας ΑΥΓΗ κ. Δ. Στούμπου στις 7/9/2016 προκύπτουν τα εξής:

A. ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΑΝΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Η σημερινή δανειακή υποχρέωση της ΑΥΓΗΣ προκύπτει από ανανεώσεις σύμβασης αλληλόχρεου λογαριασμού στην ΕΤΕ (από το 2005) με αυξήσεις στο όριο της πίστωσης. Αναλυτικά, οι συμβάσεις αυτές ήταν:

1. 4.3.2005: σύναψη σύμβασης παροχής πίστωσης με ανοιχτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό, με όριο 350.000€. Δεν υπάρχει εγγυητής.
2. 27.3.2008: Αύξηση ορίου πίστωσης στις 750.000€
3. 25.6.2009: Αύξηση ορίου πίστωσης στο 1.200.000€
4. 24.5.2011: Αύξηση ορίου πίστωσης στο 1.500.000€

Κατά καιρούς έγιναν αναλήψεις και καταβολές χρημάτων στον αλληλόχρεο λογαριασμό.

Το ανεξόφλητο υπόλοιπο τον Μάρτιο του 2016 ανερχόταν συνολικά σε περίπου 912.000 ευρώ.

Αναλυτικά, οι αναλήψεις και καταβολές έγιναν:

1. 18/1/2007: εκταμίευση 150.000€
✓ 28/3/2008: εξόφληση
2. 08/3/2005: εκταμίευση 300.000€

- ✓ 29/8/2007: εξόφληση
- 3. 30/7/2007: εκταμίευση 100.000€
 - ✓ 28/3/2008: εξόφληση
- 4. 28/3/2008: εκταμίευση 400.000€
 - ✓ 30/6/2009: εξόφληση

5. 10/12/2012: εκταμίευση 703.124,48€
Στις 10/3/2016: ανεξόφλητο υπόλοιπο 542.410,34€

6. 27/7/2009: μεταφορά σε λογαριασμό 583.333,38€
28/7/2009: εκταμίευση 120.000€
Στις 29/2/2016: ανεξόφλητο υπόλοιπο 356.511,80€

- 7. 26/6/2009: εκταμίευση 300.000€
30/6/2009: εκταμίευση 283.333,38€
 - ✓ 06/7/2010: εξόφληση
- 8. 25/5/2011: εκταμίευση 250.000€
 - ✓ 10/12/2012: εξόφληση

Οι εξασφαλίσεις συνίστανται κυρίως σε ενεχυρίαση απαιτήσεων από διανομή των φύλλων της ΑΥΓΗΣ και της ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗΣ ΑΥΓΗΣ.

B. ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Η εφημερίδα είναι πολυμετοχική, με κύριο μέτοχο τον ΣΥΡΙΖΑ, κατά ποσοστό 34,54% και μικρομετόχους που κατέχουν έως το 3,86% του μετοχικού κεφαλαίου ο καθένας και συνολικά τον 48,30% των μετοχών. Η σύνθεση αυτή προέκυψε μετά την από 18/3/2015 αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 480.000 ευρώ, η οποία καλύφθηκε κατά 100% από τους υφιστάμενους μετόχους. Η εταιρία σχεδιάζει και νέα αύξηση του ΜΚ εντός του προσεχούς διαστήματος, σύμφωνα με όσα κατέθεσε στην Εξεταστική Επιτροπή ο διευθύνων σύμβουλος κ. Δ. Στούμπος.

Γ. ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΑΝΕΙΩΝ

Σύμφωνα με τα στοιχεία των Τραπεζών αλλά και όσα κατατέθηκαν στην εξεταστική επιτροπή, τα δάνεια της εφημερίδας ΑΥΓΗ εξυπηρετούνται κανονικά.

Επίσης, το 2015 η εφημερίδα ρύθμισε τις οφειλές της προς το Δημόσιο και τα Ασφαλιστικά Ταμεία ενώ συμφωνήθηκε χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής και για τις οφειλές προς τους εργαζόμενους

11.ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

A) Ιστορικό των εταιριών του Ομίλου «Πρώτο Θέμα–Εκδοτική ΑΕ»

Η εταιρεία εκδόσεων ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ - ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε. ιδρύεται στις 6.2.2005 από τρεις μετόχους, το Θ. Αναστασιάδη, τον ... Καραμήτσο και τον Τριανταφυλλόπουλο με ποσοστά 40%, 20% και 40% αντίστοιχα και με μετοχικό κεφάλαιο 100.000 ευρώ.

Στις 23.10.2007, ιδρύεται η Αναπτυξιακή ΑΕ από τους ίδιους μετόχους, με τον καθένα από αυτούς με τα ίδια ποσοστά (40%, 20% και 40% αντίστοιχα) και με μετοχικό κεφάλαιο επίσης 100.000 ευρώ.

Στις 14.3.2008 και στις 12.6.2008 η ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε. εξαγοράζει το 70 % των μετοχών της ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ, και συγκεκριμένα το σύνολο των μετοχών του Τριανταφυλλόπουλου (40 %) και το ήμισυ των μετοχών των άλλων δύο μετόχων, Αναστασιάδη και Καραμήτσου (20% και 10% αντίστοιχα), έναντι συνολικού τιμήματος 12.780.000 ευρώ, για το 40% που ανήκε στον Ε. Τριανταφυλλόπουλο έναντι ποσού 7.380.000 ευρώ, για το 20% από το 40% του Θ. Αναστασιάδη έναντι ποσού 3.600.000 ευρώ και για το 10 % από το 20% του Αν Καραμήτσου έναντι ποσού 1.800.000 ευρώ.

Στις 27.4.2010, συστήνεται νέα εταιρεία με την επωνυμία ΝΕΟ ΘΕΜΑ ΑΕ από τους Καραμήτσο 50 % και Αναστασιάδη 50 %.

Το δε ίδιο έτος, δηλαδή το έτος 2010, η ΝΕΟ ΘΕΜΑ ΑΕ εξαγοράζει τις μετοχές της ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε από την «Αναπτυξιακή». Έτσι, και μετά την αποχώρηση του Τριανταφυλλόπουλου, με τη συγκεκριμένη δανειοδότηση, η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ

περιέρχεται καθ' ολοκληρίαν στους Καραμήτσο και Αναστασιάδη, δηλαδή **στους ίδιους μετόχους**

B) Το χρονικό της δανειοδότησης

Στις 9.11.2007 η Τράπεζα Πειραιώς χορηγεί δάνειο 18 εκ. ευρώ προς την ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε., η οποία στις 22.11.2007 προχωρεί σε εξαγορά των μετοχών της ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ - ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ, δηλαδή **σε εξαγορά των μετοχών που κατείχαν οι ίδιοι μέτοχοι στην εταιρεία ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ – ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ**, που ολοκληρώνεται στις 14.3.2008 (βλ. συμπληρωματική κατάθεση του Διευθύνοντος Συμβούλου της Τράπεζας Πειραιώς Πουλόπουλου).

Στις 28.5.2010 χορηγείται από την Τράπεζα Πειραιώς δάνειο, ύψους 18 εκ. ευρώ, στην εταιρεία ΝΕΟ ΘΕΜΑ ΑΕ, με το οποίο δάνειο και με 3 εκ. ευρώ εξ ιδίων διαθεσίμων (σε δέκα ισόποσες ετήσιες δόσεις, της 1ης καταβλητέας, δύο χρόνια από την ολοκλήρωση της πώλησης), η ΝΕΟ ΘΕΜΑ ΑΕ εξαγοράζει τις μετοχές της ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Οι δανειακές συμβάσεις τροποποιούνται στις 26.2.2013 ως εξής :

α) Αναφορικά με το Νέο Θέμα προκύπτει ανανέωση-τροποποίηση που αφορά στην αναδιάρθρωση του πλαισίου αποπληρωμής, καθώς εγκρίνεται παράταση της περιόδου χάριτος κατά δύομισι έτη, δηλαδή μέχρι τις 28.8.2014 (ενώ προηγουμένως ήταν μέχρι τις 28.2.2012), ενώ μεταβάλλεται και η περίοδος εκτοκισμού, η οποία από τριμηνιαία γίνεται εξαμηνιαία. Οι δόσεις της περιόδου χάριτος επιμερίζονται ισόποσα στις εναπομένουσες δόσεις, χωρίς να μεταβάλλεται η διάρκεια του μεσοπρόθεσμου δανείου.

Οι εξασφαλίσεις παραμένουν ως έχουν στην αμέσως προηγούμενη έγκριση της 30 Μαΐου 2011

β) Αναφορικά με την εταιρεία ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, συμφωνείται ανανέωση-τροποποίηση που αφορά στην αναδιάρθρωση του πλαισίου αποπληρωμής, καθώς εγκρίνεται παράταση περιόδου χάριτος κατά 2 έτη και 9 μήνες, δηλαδή μέχρι και τις 14.9.2014 (προηγουμένως ήταν μέχρι και τις 14.12.2011), ενώ μεταβάλλεται και η περίοδος εκτοκισμού, η οποία από τριμηνιαία γίνεται εξαμηνιαία. Οι δόσεις της περιόδου χάριτος, όπως έγινε και με την εταιρεία ΝΕΟ ΘΕΜΑ ΑΕ, επιμερίζονται ισόποσα στις εναπομένουσες δόσεις, χωρίς να μεταβάλλεται η διάρκεια του μεσοπρόθεσμου δανείου. Οι εξασφαλίσεις παραμένουν αμετάβλητες.

γ) Αναφορικά με την εταιρεία ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ ΑΕ, συμφωνείται ανανέωση με μείωση των ορίων: (α) κεφαλαίου κίνησης επτάμηνης διάρκειας από 2.000.000 σε 700.000 ευρώ και (β) αγοράς επιταγών πελατείας από 200.000 σε 100.000 ευρώ.

Επίσης διατηρείται ως έχει το όριο της εταιρικής κάρτας (€7.000) και εγκρίνεται η ανανέωση και τροποποίηση του πιστοδοτικού ορίου με σταδιακή αποδέσμευση ποσού έως €2.5 εκ από την ενεχυρασμένη κατάθεση αποκλειστικά για πληρωμή δόσεων και τόκων των ΝΕΟ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ και ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ και μερική αντικατάσταση αυτού με εκχώρηση συμβάσεων ύψους €1.95 εκ (προ ΦΠΑ), η σταδιακή υλοποίηση των οποίων θα αναπληρώσει μέρος του αποδεσμευθέντος ποσού κατά €1.5 εκ μέχρι τις 31. 12.2016.

Γ) Δάνεια από τις Τράπεζες Πειραιώς, Εθνική, Alpha Bank, Eurobank και MarfinEgnatia

α. Τράπεζα Πειραιώς

Το κύριο μέρος της δανειοδότησης του Ομίλου Πρώτο Θέμα προέρχεται από την Τράπεζα Πειραιώς. Τα βασικά δάνεια που τέθηκαν υπό εξέταση από την εξεταστική επιτροπή, αφορούν σε ποσό συνολικού ύψους €32 εκατ. ευρώ που ζήτησαν και έλαβαν οι εταιρείες «Αναπτυξιακή Α.Ε. Μέσων Ενημέρωσης» και «Νέο Θέμα των δημοσιογράφων - Εκδόσεις ΑΕ».

ι) Αναπτυξιακή ΑΕ Μέσων Ενημέρωσης

Στις 9.11.2007, η Τράπεζα Πειραιώς εγκρίνει 15-ετές δάνειο ποσού 18 εκα. ευρώ ως κεφάλαιο κίνησης προς την εταιρεία «Αναπτυξιακή Α.Ε. Μέσων Ενημέρωσης» ιδιοκτησίας των κκ. Αναστασιάδη (κατά 40%), Τριανταφυλλόπουλου (κατά 40%) και Καραμήτσου (κατά 20%), με σκοπό το σύνολο του ποσού των 18 εκατ. ευρώ να χρησιμοποιηθεί για την εξαγορά του 100% των μετοχών της εταιρείας «Εκδόσεις Πρώτο Θέμα ΑΕ», την οποία κατείχαν ακριβώς τα ίδια πρόσωπα και μάλιστα με τα ίδια ποσοστά επί του μετοχικού της κεφαλαίου, όπως και επί των μετοχών της εταιρείας «Αναπτυξιακή ΑΕ», δηλαδή οι Θ. Αναστασιάδης κατά 40%, Τριανταφυλλόπουλος κατά 40% και ο Καραμήτσος κατά 20%.

Οι εξασφαλίσεις που δόθηκαν ήταν :

1. Ενέχυρο δικαιώματος επί του σήματος «ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ»

2. Άτυπο ενέχυρο επί των εισπράξεων από το πρακτορείο διανομής ΕΥΡΩΠΗ ΑΕ έως ποσού €16.000.000
3. Ενέχυρο επί 100% της ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ ΑΕ
4. Ενέχυρο επί 100% της ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
5. Εταιρική εγγύηση ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ ΑΕ για ποσό εως €16.000.000
6. Σωρευτική αναδοχή χρέους από την ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ ΑΕ μέχρι του ποσού των €5.000.000

Το δάνειο εκταμιεύθηκε στις 29.11.2007 στο λογαριασμό όψεως της εταιρείας και στη συνέχεια πιστώθηκαν οι λογαριασμοί των τριών φυσικών προσώπων- μετόχων και παρέμειναν δεσμευμένοι.

Καθορίστηκε όριο €3.000.000 για κεφάλαιο κίνησης με κάλυμμα επιταγές πελατείας και €200.000 για αγορά επιταγών (συνολικού ύψους €3.200.000).

Μέχρι και τις 31.5.2016, οι μέτοχοι εμφάνιζαν οφειλή στην τράπεζα ύψους €16.133.915,38.

Σήμερα, ημερομηνία αναφοράς 31.10.2016, η οφειλή για το δάνειο αυτό ανέρχεται στο ποσό των €15.712.781,29.

ι) Νέο Θέμα των δημοσιογράφων - Εκδόσεις ΑΕ

Στις 28.5.2010, η Τράπεζα Πειραιώς εγκρίνει νέο 15-ετές δάνειο, ποσού 18 εκ. ευρώ προς την εταιρεία «Νέο Θέμα των δημοσιογράφων - Εκδόσεις ΑΕ» ιδιοκτησίας των Αναστασιάδη (κατά 50%) και Καραμήτσου (κατά 50%) προκειμένου αυτή να εξαγοράσει το 70% της εταιρείας «Αναπτυξιακή Α.Ε. Μέσων Ενημέρωσης» από την «Πήγασος Εκδοτική ΑΕ».

Σκοπός του δανείου ήταν η χρηματοδότηση μέρους του τιμήματος εξαγοράς των 70% των μετοχών της εταιρείας ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, που ανήκε στην «Πήγασος». Το υπόλοιπο ποσό των €3.000.000 συμφωνήθηκε να πληρωθεί στην ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ σε 10 ισόποσες δόσεις των €300.000.

Στις 31.12.2009 δηλαδή δυόμισι χρόνια μετά την εκταμίευση του δανείου στην «Αναπτυξιακή Α.Ε.» σημειώθηκαν καταβολές ποσού των 800 χιλ. μόνον έναντι του κεφαλαίου του δανείου συνολικά, ενώ για την ομαλή αποπληρωμή του σύμφωνα

με την δανειακή σύμβαση, το δάνειο θεωρείται ότι εξοφλείται κανονικά αν καταβάλλεται ποσό ύψους 1.2 εκατ ευρώ ανά έτος.

Οι εξασφαλίσεις που δόθηκαν ήταν:

1. Ενέχυρο επί του 100% των μετοχών της ΝΕΟ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ – ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ
2. Ενέχυρο επί του 100% των μετοχών της ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ (κοινό κάλυμμα με το δάνειο της ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ)
3. Ενέχυρο επί του 100% των μετοχών της ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ ΑΕ
4. Ενέχυρο επί των εισπράξεων από το πρακτορείο ΕΥΡΩΠΗ ΑΕ
5. Ενέχυρο δικαιώματος επί του σήματος “ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ”

Στο δάνειο παρέχεται περίοδος χάριτος 21 μηνών, δηλαδή μέχρι τις 28.2.2012. Επιπλέον, γίνεται τροποποίηση των εξασφαλίσεων του δανείου της ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, με λήψη πρόσθετων εξασφαλίσεων.

Στις 15.11.2016 πιστοποιείται από την Τράπεζα Πειραιώς η εξασφάλιση πληρωμής των δόσεων και τόκων σε δεσμευμένους λογαριασμούς (Cash Collateral) η αξία των οποίων σήμερα ανέρχεται στο ποσό των €5.482.754,10.

Μέχρι και τις 31.5.2016, οι μέτοχοι εμφάνιζαν οφειλή στην τράπεζα ύψους €17.726.803,81, και συγκεκριμένα:

- α) για την υπ’ αριθ.1778/23.1.2015 σύμβαση, ποσό ύψους €6.693.520,29
- β) για την υπ’ αριθ.1779/23.1.2015 σύμβαση, ποσό ύψους €9.019.261
- γ) για την υπ’ αριθ. 1523/28.5.2010 σύμβαση, ποσό ύψους €42.334,67

Σήμερα, ημερομηνία αναφοράς 31.10.2016, η οφειλή για το δάνειο αυτό ανέρχεται σε ποσό ύψους €17.199.235,67 και συγκεκριμένα:

- α) για την υπ’ αριθ. 1778/23.1.2015 σύμβαση, ποσό ύψους €6.693.520,29
- β) για την υπ’ αριθ.1779/23.1.2015 σύμβαση, ποσό ύψους €9.019.261

ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΣΗΜΕΡΑ – (Πίνακας από ALPHA BANK)

ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ - Εξασφαλίσεις 2016

Ενεχυριασμένη κατάθεση από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου (ΑΜΚ) ύψους αρχικού € 7 εκ. ευρώ, ενώ αναφέρεται ότι το cashcollateral είναι € 4.5 εκ. ευρώ

Ενέχυρο επί των μετοχών της Πρώτο Θέμα Εκδοτική Α.Ε.

Ενεχυρίαση του σήματος της εφημερίδας

Ενεχυρίαση εισπράξεων από το πρακτορείο διανομής ΑΡΓΟΣ (αποδεσμεύονται εφόσον δεν υφίστανται ουσιώδεις καθυστερήσεις)

Προσωπικές εγγυήσεις Αναστασιάδη και Καραμήτσου

ιι) Εκδόσεις Πρώτο Θέμα (31.10. 2016)

α) Με την υπ' αριθ. 0024981/2/16.7.2010 σύμβαση

β) Με την υπ' αριθ. 1758/30.5.2013 σύμβαση

η πιστούχος Εκδόσεις Πρώτο Θέμα εμφανίζει υπόλοιπο €1.696.075.52

β. ΕΤΕ

Για την υπ' αριθ. 9747066635/14.9.2010 σύμβαση η πιστούχος Εκδόσεις Πρώτο Θέμα εμφανίζει υπόλοιπο οφειλής €3.292.556,00

Ως εξασφαλίσεις φαίνεται να έχουν δοθεί προσωπικές εγγυήσεις όπως προκύπτει από στοιχεία της Alpha Bank, ωστόσο δεν αναφέρονται περαιτέρω λεπτομέρειες.

Στις 15.11.2016 πιστοποιείται από την ΕΤΕ η εξασφάλιση πληρωμής των δόσεων και τόκων με δεσμευμένους λογαριασμούς (Cash Collateral) η αξία των οποίων σήμερα ανέρχεται στο ποσό των €650.000,00.

γ. ALPHA BANK

Για τις υπ' αριθ. 1839985891/21.10.2015 και 139985891/21.10.2015 συμβάσεις από την Alpha Bank, ο πιστούχος Εκδόσεις Πρώτο Θέμα εμφανίζει υπόλοιπο €1.597.381,55.

Ως εξασφαλίσεις φαίνεται να έχουν δοθεί προσωπικές εγγυήσεις όπως προκύπτει από στοιχεία της Alpha Bank, ωστόσο δεν αναφέρονται περαιτέρω λεπτομέρειες.

Στις 21.10.2016 πιστοποιείται από την Alpha Bank εγγυητική επιστολή εκ μέρους της εταιρείας Πρώτο Θέμα Εκδοτική ΑΕ ποσού ύψους €9.750,00.

δ. EUROBANK EFG

Για τις Εκδόσεις Πρώτο Θέμα

Ως εξασφαλίσεις φαίνεται να έχουν δοθεί προσωπικές εγγυήσεις όπως προκύπτει από στοιχεία της Alpha Bank, ωστόσο δεν αναφέρονται περαιτέρω λεπτομέρειες.

ε. MARFIN EGNATIA BANK

Με την Σύμβαση Χορήγησης Πίστωσης σε Ανοιχτό Αλληλόχρεο Λογαριασμό υπ' αριθ. 24981-00/2/167.2010, συμφωνήθηκε η χορήγηση στην εταιρεία Εκδόσεις Πρώτο Θέμα – Εκδοτική ΑΕ, ποσού με πιστωτικό όριο ενός εκατομμυρίου (€1.000.000).

Δύο χρόνια μετά, με την υπ' αριθ. 24981-01/2/17.2.2012, μειώθηκε το πιστωτικό όριο από ένα εκατομμύριο (€1.000.000) σε πεντακόσιες χιλιάδες. (€500.000).

Από την συνολική κατάσταση δανείων που έχει αποστείλει η πιστούχος, ποσό ύψους 430.774,51 έχει αποπληρωθεί, με καταβολή ποσών όλα τα έτη από το 2010 εως και το 2016.

Εξασφαλίσεις από την σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού και την τροποποιητική αυτής, ως μοναδικά στοιχεία αναφοράς, δεν προκύπτουν,

Δ) Ευρήματα από την Τράπεζα της Ελλάδος

1. Πειραιώς - Ιανουάριος 2011 (από συνήθη εποπτικό έλεγχο)

Παρατίθενται σημεία από την έκθεση αναφορικά με την δανειοδότηση του πιστούχου:

ι) «Η εταιρεία παρουσίασε αρνητική καθαρή θέση το 2009, ύψους €646 εκ, η οποία συνεχίστηκε από το 2008 (€954 εκ) Σημειώνεται ότι η εταιρεία συμπεριλήφθηκε στην ανάλογη κατηγορία της ΠΔΤΕ 2442/29.1.1999 με 31.3.2010 και 30.6.2010. Ωστόσο τα υπόλοιπα χορηγήσεων της εμφανίζονται μειωμένα κατά €16.5 εκ, που αντιστοιχούν στους τόκους 30.6.2010».

ιι) «Τα δάνεια της εταιρείας καλύπτονται με επιταγές πελατείας. Για τις υπόλοιπες εταιρείες του ομίλου, καθώς τα υπόλοιπα καλύπτονται από ενέχυρο μετοχών των ιδίων μη εισηγμένων εταιριών, οι εξασφαλίσεις δεν λαμβάνονται υπόψιν λόγω συσχέτισης κινδύνου (ΠΔΤΕ 2588/Τμήμα ΣΤ', παρ.18αί1)».

ιι) «Όπως αναφέρεται στην πρόταση συνεργασίας 29.4.2010, με βάση το rating του πελάτη (9 παλιάς κλίμακας MRA) η σχέση ενδεχομένως έπρεπε να χαρακτηριστεί «ειδικής αναφοράς»».

ιγ) «Η παραβίαση της χρηματοοικονομικής ρήτρας ως αθέτηση των όρων σύμβασης, θα έπρεπε να αποτελεί ένδειξη απομείωσης της αξίας των δανείων της εταιρείας και κατά συνέπεια θα έπρεπε να είχε πραγματοποιηθεί εξατομικευμένη αξιολόγηση του πιστούχου κατά τις 30.6.2010».

ιδ) «Η πιστούχος πρώτο θέμα είναι και η μοναδική με παραγωγική δραστηριότητα».

ιε) «Για την αιτούμενη χρηματοδότηση της νεοσύστατης εταιρίας Νέο Θέμα, για την οποία δεν υφίσταται ακόμη κάποια δραστηριότητα, η τράπεζα στηρίχθηκε στην πιστοληπτική ικανότητα και στη δυνατότητα αποπληρωμής της πιστούχου πρώτο θέμα. Από τα ανωτέρω, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί η αντικατάσταση της εταιρικής εγγύησης της Πήγασος Εκδοτική με εξασφαλίσεις των νέων βασικών μετόχων, καθώς δεν είναι ισοδύναμες από άποψη φερεγγυότητας».

ις) «Λαμβάνοντας υπόψιν:

Την εμφάνιση αρνητικής καθαρής θέσης για 2 συνεχόμενα έτη, για την εταιρεία πρώτο θέμα, που αποτελεί την μοναδική εταιρεία του ομίλου με δραστηριότητα,

Την αρνητική καθαρή θέση συνολικά για τις συνδεδεμένες εταιρείες του ομίλου εάν οι οικονομικές καταστάσεις του ήταν ενοποιημένες,

Την έλλειψη λειτουργικής πηγής αποπληρωμής

Την χειροτέρευση των οικονομικών αποτελεσμάτων στην τρέχουσα χρήση της Πρώτο Θέμα, της οποίας η πιστοληπτική ικανότητα είναι κρίσιμη και καθοριστική για το σύνολο των απαιτήσεων,

Εκτιμάται ότι πιθανή ζημία 60% του ακάλυπτου υπολοίπου των χορηγήσεων του ομίλου (Νέο Θέμα, Αναπτυξιακή, Πρώτο Θέμα)».

2. Eurobank - Ιανουάριος 2013 (από συνήθη εποπτικό έλεγχο) προσκομίστηκε μετά εισαγγελική παραγγελία με ημερομηνία 26.2.2014, και τίθενται 4 έγγραφα (Πορίσματα Ειδικού Ελέγχου Μαρτίου 2010 και Ιανουαρίου 2013 μαζί με τα παραρτήματά τους) υπόψη της Επίκουρης Εισαγγελέως Εγκλημάτων Παπανδρέου

«Σκοπός των νέων χρηματοδοτήσεων αποτέλεσε η κάλυψη αναγκών κεφαλαίου κίνησης, χωρίς ειδικότερη ανάλυση επί αυτών στα εισηγητικά της τράπεζας επιπλέον στην πλειψηφία τους οι νέοι πιστούχοι, μεταξύ άλλων και του Πρώτου Θέματος, ταξινομήθηκαν ορθά σε βαθμίδα ιδιαίτερα υψηλού πιστωτικού κινδύνου (2013) στα συστήματα πιστοληπτικής διαβάθμισης (MRA, NCR)».

ι) «Παρατηρήσεις

Οι νέοι πιστούχοι βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική κατάσταση, με αποτέλεσμα να μην διασφαλίζεται η λειτουργική αποπληρωμή των χορηγηθέντων δανείων. Συγκεκριμένα στο σύνολό τους εμφανίζουν πτώση του κύκλου εργασιών, ζημίες (ΖΠΦΤ), προβλήματα ρευστότητας και υψηλή δανειακή επιβάρυνση. Επιπρόσθετα, οι περισσότεροι εξ'αυτών παρουσιάζουν και αρνητική καθαρή θέση (πρώτο θέμα, realmedia, PegasusMagazinesPublications, SportsPlus, Εκδόσεις Έθνος)».

ιι) »Επιτόκιο 4.5 και 5.75 κρίνεται ευνοϊκό από την ΤτΕ σε σχέση με τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο, βάσει των διαβαθμίσεων πιστοληπτικής αξιολόγησης (MRA, NCR>9.4) και της τιμολογιακής πολιτικής της τράπεζας (TR – D+ και RAROC<0)».

ιγ) «Στις νέες χρηματοδοτήσεις, περιλαμβάνονται αυτοί οι πιστούχοι με MRA >8 και TR D-D+, και με αρνητική καθαρή θέση, ήτοι χαρακτηριστικά τα οποία αποτελούν ενδείξεις απομείωσης της αξίας τους. Βάσει της Πολιτικής των Προβλέψεων, για πιστούχους με τα ως άνω χαρακτηριστικά, η τράπεζα υποχρεούται να προβαίνει σε εξατομικευμένη άσκηση απομείωσης, με ελάχιστο ποσοστό πρόβλεψης 2.5% επί του ακάλυπτου τμήματος δανείων».

ιδ) «Συνίσταται η βελτίωση της εξασφαλιστικής θέσης της τράπεζας με

Λήψη προσωπικής εγγύησης των βασικών μετόχων

Λήψη πρόσθετων ισχυρών καλυμμάτων, πχ. Εμπράγματα εξασφαλίσεις, ενεχυρίαση επιταγών/τιμολογίων σε ποσοστό άνω του 100%, εκχώρηση γεγεννημένων απαιτήσεων».

ιε) «Συμβατική δέσμευση των μετόχων για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου εντός συγκεκριμένου χρονικού ορίζοντα (ιδίως για τις εταιρείες με Αρνητική Καθαρή Θέση)».

νι) «Επισημαίνεται ότι χρηματοδοτήσεις προς πέντε πιστούχους του κλάδου εγκρίθηκαν από την Κεντρική Επιτροπή Πιστοδοτήσεων (ΚΕΠ), καθ' υπέρβαση των διατάξεων της Πιστοδοτικής Πολιτικής, βάσει των οποίων το ανοιχτό όριο των πιστούχων του κλάδου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20% των εγκεκριμένων ορίων (Sport Plus, PegasusMagazinePublications, Real Media, Ναυτεμπορική, Πρώτο Θέμα)».

νιι) «Διαπιστώνεται επίσης, ότι οι νέες χρηματοδοτήσεις εγκρίθηκαν στην πλειοψηφία τους **χωρίς την ύπαρξη ουσιαστικών πηγών αποπληρωμής** (είτε λειτουργικών είτε δευτερευουσών μέσω ισχυρών εξασφαλίσεων) και ταυτόχρονα **χωρίς να υπάρχει δέσμευση των μετόχων**. Επιπρόσθετα, ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος δεν τιμολογήθηκε επαρκώς σε όλες τις περιπτώσεις. Κατά συνέπεια, δεδομένου και του υψηλού βαθμού επικινδυνότητας του κλάδου των ΜΜΕ, **η ποιότητα του εξεταζόμενου χαρτοφυλακίου κρίνεται ιδιαίτερα χαμηλή**. Ως εκ τούτου, με γνώμονα τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου, συνιστάται ο περιορισμός των αποκλίσεων από τα οριζόμενα στην Πιστοδοτική Πολιτική σε μελλοντικές εγκρίσεις, καθώς και η στενή παρακολούθηση της πορείας των υφιστάμενων πιστούχων».

νι) Πτώση κ.ε. αρνητικό EBITDA, αύξηση χρηματοοικονομικών εξόδων, μετατροπή μέρους του βραχυπρόθεσμου δανεισμού σε μ/π, ΑΚΘ».

Ε. Έκθεση ειδικής έρευνας από τη Διεύθυνση Επιθεώρησης Εποπτευόμενων Εταιρειών (υπογράφει ο Πάσχας) το από 17.6.2016 σχετικό έγγραφο, όπως προκύπτει από την από 18.5.2015 εισαγγελική παραγγελία

Ο Πάσχας, καταλήγει στην εν λόγω έκθεση ότι:

ι) «Αφενός κατόπιν της εισροής νέων κεφαλαίων ύψους €12 .8 εκ 2010 – 2015, από τους μετόχους και αφετέρου κατόπιν της ρύθμισης που συνομολόγησε η τράπεζα πειραιώς, καθώς και άλλες τράπεζες, δημιουργήθηκαν προϋποθέσεις συνέχισης τόσο της λειτουργίας της παραγωγικής μονάδας του ομίλου (Πρώτο Θέμα) όσο και παραγωγής θετικών αποτελεσμάτων, που απαιτούνται για την ενίσχυση των πληρωμών έναντι των δανείων των εταιρειών συμμετοχών (€34.6εκ/29.2.2016).

Πάντως, βάσει του μέχρι σήμερα ρυθμού ανόδου του EBITDA και δεδομένων των αρνητικών οικονομικών συνθηκών, δεν μπορεί να αποκλεισθεί η πιθανότητα δημιουργίας αναγκών νέας κεφαλαιακής ενίσχυσης, σε μεσο-μακροπρόθεσμο

ορίζοντα, ώστε να διασφαλισθεί και η στη συνέχεια ομαλή εξυπηρέτηση του δανεισμού».

ι) «Η πραγματοποίηση ιδιοκτησιακών μεταβολών ώθησαν σε δημιουργία νέων εταιρειών συμμετοχών».

ιι) «Η χρηματο-οικονομική εικόνα της εκδότριας ήταν ικανοποιητική κατά τα πρώτα έτη της ζωής της αλλά στη συνέχεια επιδεινώθηκε λόγω επιπτώσεων της γενικότερης οικονομικής κρίσης».

ιγ) «Η αυτοτελής εξέταση τόσο της επιχείρησης όσο και της αντίστοιχης πιστοδοτικής τακτικής των τραπεζών, δεν δημιουργεί ανάγκη διατύπωσης ιδιαίτερων σχολίων (συνολικός δανεισμός 28/2/2016 - €9.1 εκ)».

ιδ) «Όσον αφορά την χρηματοδότηση των εταιρειών συμμετοχών αναπτυξιακή και νέο θέμα, η πειραιώς αποφάσισε να παράσχει δάνεια, συνολικού ποσού €36 εκ. σε κάλυψη του κόστους αγοραπωλησιών μετοχών μεταξύ των κατά καιρούς μετόχων, πράξεις που υλοποιήθηκαν μέσω των προαναφερόμενων εταιρειών. Στην πρώτη από τις συναφείς πιστοδοτήσεις (Αναπτυξιακή ΑΕ) ο κίνδυνος αντισταθμίστηκε επαρκώς με την εγγύηση της νέας, τότε, βασικής μετόχου (Πήγασος).

Η δεύτερη αφορούσε την επαναγορά των μετοχών της τελευταίας από την νεο θέμα, και στην ουσία, από τους δύο βασικούς μετόχους (αναστασιάδη – καραμήτσο) (managementbuyout), δεν συνοδεύτηκε τότε από δική τους συμμετοχή, παρά μόνο την παροχή εγγύησής τους για μέρος των χρεών.

Δηλαδή, κατά το χρόνο παροχής του δανείου δε λήφθηκαν μέτρα επαρκούς αντιστάθμισης, του υψηλότερου κινδύνου που εμπεριείχε η συγκεκριμένη πιστοδότηση, αδυναμία που θεραπεύθηκε μεταγενέστερα».

ιε) «Η τράπεζα έχοντας ενέχυρο επί του συνόλου των μετοχών των εταιρειών ανέλαβε τον επιχειρηματικό κίνδυνο τυχόν κακής εξέλιξης των εργασιών τους και πιθανής αθέτησής τους, σε εποχή πάντως που το βάθος της οικονομικής ύφεσης, δεν είχε προβλεφθεί»

Ε) Κρίσιμα ζητήματα που ερευνήθηκαν από την Εξεταστική Επιτροπή

α. Η ανακεφαλαιοποίηση τόκων, που σύμφωνα με στοιχεία που κατέθεσε ο κ. Στουρνάρας στην συμπληρωματική του κατάθεση, δεν συνιστά αδίκημα. Συγκεκριμένα, απάντησε: «...»

β. Η αποδέσμευση ποσού €4,5 εκ στις 7 Ιανουαρίου 2009 από την Τράπεζα Πειραιώς που προσφέρθηκε από την εταιρεία Πρώτο Θέμα Εκδοτική ΑΕ ως μετρητό καλύμματος (cash collateral). Κατά την εξέταση του κ. Πουλόπουλου, Διευθύνοντα Συμβούλου της Τράπεζας Πειραιώς, ως μάρτυρα στην Εξεταστική Επιτροπή στις 12.7. 2016, όταν σχολιαστηκε ότι η συγκεκριμένη ενέργεια «αποτελεί έμμεση χρηματοδότηση», η απάντηση που δόθηκε από τον κ. Πουλόπουλο ήταν ότι το δάνειο της Πειραιώς ήταν πλήρως εξασφαλισμένο ήδη, με εγγύηση του Πήγασου, αλλά και εν συνεχεία με αντικατάσταση του μετρητού καλύμματος με ενεχύραση επί των μετοχών της εταιρείας, εξισώνοντας κατά κάποιο τρόπο τα δύο αυτά είδη εξασφάλισης. Συγκεκριμένα ανέφερε: «Το δάνειο που εγκρίθηκε στις 14/3/2008 προς την αναπτυξιακή δεν εξασφαλιζόταν μεν, με ενέχυρο επί των μετοχών της ίδιας της εταιρείας, αλλά με την εταιρική εγγύηση της Πήγασος για ποσό €14 εκ, δηλαδή με την εταιρική εγγύηση εισηγμένης εταιρείας, καθώς επίσης με ενέχυρο επί καταθέσεων συνολικού ύψους €4.5 εκ των Αναστασιάδη και Καραμήτσου και με τις προσωπικές εγγυήσεις αυτών.

Το 30% των μετοχών που μεταβίβασαν οι κ.κ. Αναστασιάδης και Καραμήτσος, στην Πήγασος, ήταν δικό τους περιουσιακό στοιχείο, και επομένως εισέπραξαν οι ίδιοι το αντίστοιχο τίμημα, καθώς η Τράπεζα δεν είχε κανένα δικαίωμα επί αυτού.

Στις 17.1.2009, η τράπεζα ενέκρινε την άρση του ως άνω ενεχύρου επί των καταθέσεων των κκ. Αναστασιάδη και Καραμήτσου συνολικού ύψους €4.5 εκ και σε αντικατάσταση ενεχυρίαση του συνόλου των μετοχών της Αναπτυξιακή που κατείχαν την δεδομένη στιγμή τα ανωτέρω φυσικά πρόσωπα, ήτοι ενέχυρο επί του 30% των μετοχών αυτής.

Το ενέχυρο επί του 30% των μετοχών της αναπτυξιακή, σε συνδυασμό με την εν ισχύ εταιρική εγγύηση που είχε παράσχει η Πήγασος εκδοτική, η οποία ήταν κάτοχος του υπολοίπου 70% των μετοχών της εταιρείας, αξιολογήθηκε από την τράπεζα ότι βελτιώνει το εξασφαλιστικό πλαίσιο, καθώς με τον τρόπο αυτό εμμέσως ελεγχόταν το 100% της αναπτυξιακής, που ήταν και η μοναδική μέτοχος, της πρώτο θέμα,. Και τούτο διότι με την απόκτηση ενεχύρου επί των μετοχών η τράπεζα αποκτούσε δικαίωμα ψήφου σε περίπτωση υπερημερίας για το σύνολο των εταιρικών θεμάτων.

Οι προσωπικές εγγυήσεις των κ.κ. Αναστασιάδη και Καραμήτσου, παρέμειναν ως εξασφάλιση του δανείου».

γ. Την πρακτική δημιουργίας εταιριών που η μία κατέχει μετοχές της άλλης, ενώ οι μέτοχοι εκάστης εταιρείας είναι οι ίδιοι σε κάθε εταιρεία, με αναφορά εν προκειμένω στο ιστορικό δημιουργίας εταιρειών:

Ο Πουλόπουλος στην συμπληρωματική του κατάθεση, σχολίασε σχετικά ως εξής : «Η δανειολήπτρια εταιρεία Αναπτ. (Συστάθηκε στις 23/10/2007 αρχικά από τα ίδια φυσικά πρόσωπα, αλλά λίγο αργότερα ποσοστό 70% αυτής μεταβιβάστηκε στην Πήγασος Εκδοτική Α.Ε.) απέκτησε από τα τρία αυτά φυσικά πρόσωπα το 100% των μετοχών της Πρώτο Θέμα. Δηλαδή τα φυσικά πρόσωπα πώλησαν δικό τους περιουσιακό στοιχείο (μετοχή του Πρώτου Θέματος ΑΕ) σ'ένα τρίτο νομικό πρόσωπο, την Αναπτυξιακή ΑΕ. Δεν πρόκειται συνεπώς για συναλλαγή μεταξύ των ιδίων φυσικών προσώπων, διότι μεσολάβησε η αφαίρεση του περιουσιακού στοιχείου από την προσωπική περιουσία των φυσικών προσώπων και η μεταβίβασή του σε νομικό πρόσωπο, του οποίου η μετοχική σύνθεση μεταβλήθηκε κατά το χρόνο της μεταβίβασης και της δανειοδότησης. Στις 14/3/2008 όταν καταρτίστηκε η σύμβαση δανείου μεταξύ της Αναπτ και της Τράπεζας, οι μέτοχοι της Εκδόσεις Πρώτο Θέμα και της Αναπτυξιακής, ήταν διαφορετικοί.

Την ημερομηνία (14 Μαρτίου 2008) που ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση των μετοχών της Πρώτο Θέμα ΑΕ από τα φυσικά πρόσωπα προς την Αναπτυξιακή ΑΕ, άλλαξε και η μετοχική σύνθεση της δεύτερης. Επομένως - καταλήγει ο κ. Πουλόπουλος, η μεταβίβαση των μετοχών της Πρώτο Θέμα δεν πραγματοποιήθηκε μεταξύ των ιδίων φυσικών προσώπων, διότι ο πλειψηφών μέτοχος της αγοράστριας εταιρείας ήταν τρίτο νομικό πρόσωπο (Πήγασος Εκδοτική), το οποίο ουδόλως συμμετείχε στην ίδρυση της Πρώτο Θέμα.

Ο κίνδυνος που ανέλαβε η Τράπεζα από τις 2 παραπάνω δανειοδοτήσεις (αναπτυξιακή και νέο θέμα) στηρίχθηκε στην αξία της παραγωγικής εταιρείας του ομίλου, Πρώτο Θέμα όπως είχε αποτιμηθεί από ανεξάρτητους ελεγκτές (εκτίμηση της εταιρείας Ernst& Young €50 εκ το 2006)».

.δ. Η διασφαλιστική αξία που προσφέρει η ενεχύραση επί μετοχών της ίδιας εταιρείας δεδομένου ότι οι εξασφαλίσεις δεν λαμβάνονται υπόψιν λόγω συσχέτισης κινδύνου (ΠΔΤΕ 2588/Τμήμα ΣΤ', παρ.18α1) όπως προκύπτει από το 1.2011 πόρισμα της Τράπεζας της Ελλάδος για την Πειραιώς. Ωστόσο ο κ.

Στουρνάρας απάντησε ότι οι ενεχύραση επί μετοχών της ίδιας εταιρείας συνιστά εξασφάλιση και συγκεκριμένα, απάντησε: «...»

Ο δε. Πάσχος τοποθετείται επί του θέματος στην έκθεση ειδικής έρευνας από τη Διεύθυνση Επιθεώρησης Εποπτευόμενων Εταιρειών, αποδεχόμενος ότι «η τράπεζα έχοντας ενέχυρο επί του συνόλου των μετοχών των εταιρειών ανέλαβε τον επιχειρηματικό κίνδυνο τυχόν κακής εξέλιξης των εργασιών τους και πιθανής αθέτησής τους, σε εποχή πάντως που το βάθος της οικονομικής ύφεσης, δεν είχε προβλεφθεί».

ΣΤ) ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ

Οι αγοροπωλησίες μεταξύ των τριών εταιρειών των ίδιων μετόχων (δηλαδή ο δανεισμός για αγοροπωλησίες μετοχών από τους εαυτούς τους), και πιστοποιούν στην προκειμένη περίπτωση ότι επιλέχθηκε το το «φαινόμενο» διαδοχικά αναδυόμενων εταιρειών («Μπάμπουσκα»). Ουσιαστικά, οι ίδιοι μέτοχοι, δημιουργούν 3 εταιρείες, την «Πρώτο Θέμα», «Αναπτυξιακή» και το «Νέο Θέμα», εξαγοράζοντας η μία τις μετοχές της άλλης, με τη λήψη δανείων, τα οποία είναι απλήρωτα. Σήμερα, οι συγκεκριμένοι μέτοχοι, οφείλοντας το συνολικό ποσό των 44 εκ. ευρώ, έχουν και τα χρήματα και τις εταιρείες. Για την πρακτική αυτή ρωτήθηκε πολλές φορές ο κ. Αναστασιάδης όταν εξετάστηκε ενώπιον της Επιτροπής μας ως μάρτυρας και έδωσε την, πρωτοφανή εξήγηση, ότι επιλέχθηκε η μέθοδος αυτή γιατί ήταν μία μορφή έμμεσης χρηματοδότησης(βλ. κατάθεσή του στα από 18-10-2016 Πρακτικά της Επιτροπής μας).

Και πάντως με όρους κοινής λογικής και διαφάνειας, δεν εξηγείται γιατί, μετά την ίδρυση της εταιρίας που εξέδωσε την εφημερίδα «Πρώτο Θέμα» και την επιτυχημένη κυκλοφορία της, ιδρύθηκαν δύο νέες εταιρίες η «Αναπτυξιακή» και το «Νέο Θέμα» που δεν είχαν πραγματική δραστηριότητα και συνακόλουθα χρηματοροές (εισπράξεις), ώστε να εξυπηρετούνται τα δάνειά τους, δεν είχαν συγκεκριμένη έδρα, δεν είχαν εργαζόμενους και υπό γενική έννοια δεν είχαν αυτοτελές εταιρικό και επιχειρηματικό αντικείμενο, για το λόγο αυτό χαρακτηρίστηκαν από πολλά μέλη της Επιτροπής ως εταιρίες «φάντασμα».

Παρά ταύτα, αυτές οι εταιρίες δανειοδοτήθηκαν από Τράπεζες, και συγκεκριμένα την Τράπεζα Πειραιώς, και ό χ ι το «Πρώτο Θέμα», χωρίς να υφίσταται σχετική συνήθης διεθνής τραπεζική πρακτική, στην οποία παρέπεμψε ο Θέμιστοκλής Αναστασιάδης, την οποία και δεν εξειδίκευσε.

Η παραπάνω κατάσταση από μόνη της, δηλαδή ο δανεισμός για αγοραπωλησίες μετοχών εταιρειών από τους ίδιους μετόχους, αποτελεί μία τουλάχιστον ερευνητέα κατάσταση, διότι πρόκειται για αμφίβολης νομιμότητας χρηματοδότηση.

Επιπλέον, η ευνοϊκή μεταχείριση του «Πρώτου Θέματος» από το τραπεζικό σύστημα προκύπτει από το γεγονός, ότι, ι) ενώ τα οικονομικά στοιχεία που συνθέταν την οικονομική κατάσταση της εταιρίας ήταν όλα αρνητικά επί σειράν ετών : και ειδικότερα

Μείωση ιδίων κεφαλαίων από 1,9 εκ. το 2007, σε -1,4 το 2008 και σε -2.2 εκ. το 2009 (με περαιτέρω επιδείνωση και όλα τα επόμενα χρόνια, και συγκεκριμένα - 9,6 εκ.το έτος 2013), δηλαδή αρνητικά ίδια κεφάλαια

Τα έτη 2009- 2010, 2010 -2011, ο κύκλος εργασιών από 53,7 εκ. έπεσε στα 39.2 και μετέπειτα στα 32.5 εκ. αντίστοιχα

Το επί σειρά 2 συνεχόμενων ετών EBIDTA (λειτουργικές ζημιές) αυξάνονταν, 0.5 το 2009, - 4.1 το 2010, και -3 το 2011

Η επί τα χείρω μεταβολή αυτών των δύο μεγεθών συνδυαστικά συνιστούν τις 2 βασικές προϋποθέσεις που βάσει του κανονισμού έπρεπε να έχουν κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου για περιορισμό ή ακόμη και διακοπή της συνεργασίας πιστοδότησης με την εν λόγω εταιρία αφού αποτελούν – βάσει του κανονισμού – σοβαρές ενδείξεις αδυναμίας του οφειλέτη να αποπληρώσει τις οφειλές του (οικονομική δυσχέρεια)

Παράλληλη αύξηση του δανεισμού της εταιρίας, κάτι που επιβάρυνε τον λόγο ιδίων προς ξένα κεφάλαια, δηλαδή υπερέβη τον κατά τον πιστοδοτικό κανονισμό υποδεικνυόμενο λόγο του 1 προς 7 (1:7 ή 1/7) καθώς το 2007 ο λόγος ήταν 1 προς 10 ενώ για τα έτη 2008 και 2009, ο λόγος έφθασε το 1 προς 12

Δηλαδή, στοιχεία που όχι μόνον δεν επέτρεπαν τη δανειοδότηση ή την αύξηση των πιστοδοτικών ορίων, αλλά έπρεπε να οδηγήσουν τις τράπεζες σε καταγγελία των δανειακών συμβάσεων.

Παρά ταύτα, η δανειοδότηση και η αύξηση των πιστοδοτικών ορίων της εταιρίας συνεχίζονταν. Μάλιστα, παρότι τη διετία 2010-2011 η επιχείρηση αντιμετώπισε οικονομικά προβλήματα λόγω της επιδείνωσης των μακροοικονομικών συνθηκών και της μείωσης κατά 40 % των εσόδων από την κυκλοφορία της εφημερίδας.

ι) από το ότι οι τράπεζες συμφωνούσαν να προβούν σε αναχρηματοδότησή τους, ενώ τα δάνεια δεν ήταν ενήμερα, αθετούνταν οι όροι των δανειακών συμβάσεων και πάντως δεν αποπληρωνόταν, ενδεικτικά δε στις 31.12.2009 δηλαδή δυόμισι χρόνια μετά την εκταμίευση του δανείου στην «Αναπτυξιακή Α.Ε.» σημειώθηκαν καταβολές ποσού 800 χιλ ευρώ. μόνο έναντι του κεφαλαίου του δανείου συνολικά, ενώ για την ομαλή αποπληρωμή του σύμφωνα με την δανειακή σύμβαση, το δάνειο θεωρείται ότι εξοφλείται κανονικά αν καταβάλλεται ποσό ύψους 1,2 εκατ ευρώ ανά έτος. Παρά ταύτα οι τράπεζες συμφωνούσαν να προβούν σε αναχρηματοδότησή τους.

Σ' αυτό το πλαίσιο, για το Νέο Θέμα ανανεώνεται και τροποποιείται η αναδιάρθρωση του πλαισίου αποπληρωμής, καθώς εγκρίνεται παράταση της περιόδου χάριτος κατά δυόμισι έτη, δηλαδή μέχρι τις 28.8.2014 (προηγουμένως μέχρι τις 28.2.2012), ενώ μεταβάλλεται και η περίοδος εκτοκισμού, η οποία από τριμηνιαία γίνεται εξαμηνιαία. Οι δόσεις της περιόδου χάριτος επιμερίζονται ισόποσα στις εναπομένουσες δόσεις, χωρίς να μεταβάλλεται η διάρκεια του μεσοπρόθεσμου δανείου.

Επίσης για την εταιρεία ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ανανεώνεται και τροποποιείται η αναδιάρθρωση του πλαισίου αποπληρωμής, καθώς εγκρίνεται παράταση περιόδου χάριτος κατά δύο έτη και 9 μήνες, δηλαδή μέχρι και τις 14.9.2014 (προηγουμένως μέχρι τις 14.12.2011), ενώ μεταβάλλεται και η περίοδος εκτοκισμού, η οποία από τριμηνιαία γίνεται εξαμηνιαία. Οι δόσεις της περιόδου χάριτος, όπως έγινε και με την εταιρεία ΝΕΟ ΘΕΜΑ ΑΕ, επιμερίζονται ισόποσα στις εναπομένουσες δόσεις, χωρίς να μεταβάλλεται η διάρκεια του μεσοπρόθεσμου δανείου. Οι εξασφαλίσεις παραμένουν αμετάβλητες.

ιι) από το ότι, για τη δανειοδότηση του «Πρώτου Θέματος» εδίδοντο ως εξασφαλίσεις μετοχές ή άλλα χρεόγραφα επιχειρήσεων ελεγχόμενων από τον πιστούχο (μετοχές της «Πήγασος», του ομίλου), πρακτική που παραβιάζει ευθέως, ως απαγορευμένη, την υπ' αριθμ 2588 Πράξη του Διοικητή της ΤτΕ.

ιν) από το ότι οι δεσμευμένοι λογαριασμοί των Θ. Αναστασιάδη και Κραμήτσου, ύψους 4,5 εκ. ευρώ, που είχαν δοθεί ως ενέχυρο προς εξασφάλιση πληρωμής των δόσεων και τόκων (CashCollateral) ήρθαν στις 17.1.2009, χωρίς να δοθούν ανάλογης βαρύτητας εξασφαλίσεις. Η εξήγηση του διοικητή της πιστούχου τράπεζας' ότι αυτό έγινε, δήθεν, για να ληφθούν ισόποσες «προσωπικές εγγυήσεις, του βασικού μετόχου, δηλαδή του Θέμου Αναστασιάδη είναι έωλη και προσηγηματική, αφού ήταν γνωστό ή έπρεπε να ήταν γνωστό ότι προσωπική, κινητή ή ακίνητη δεν υπήρχε ώστε να παρασχεθεί ως εξασφάλιση-εγγύηση έναντι της αφαίρεσης του cashcollateral 4.5 εκατομμυρίων. Άλλωστε για την πλήρη διασφάλιση των κακώς νοουμένων συμφερόντων της τράπεζας, των μετόχων και των καταθετών της πρώτα έπρεπε να προσδιοριστούν επακριβώς κατά είδος και ποσό(τουλάχιστον 4,5 εκ.), να καταστεί βέβαιο ότι μπορούν να δοθούν έναντι της απόσυρσης του μετρητού των 4,5 εκ. του cashcollateral, να δοθούν και να διασφαλιστούν από κάθε άποψη(νομική, οικονομική, διοικητική κλπ.)και στη συνέχεια να συναινέσει η τράπεζα στην απόσυρση του cashcollateral. Αυτό όμως δεν έγινε, και δεν έγινε με πλήρη γνώση των τραπεζικών στελεχών για το γεγονός ότι συνιστά ευθεία παράβαση των τραπεζικών κανόνων και αυτή την παράβαση την θέλησαν με όλες τις συνέπειές της. Με την πρακτική αυτή τα τραπεζικά στελέχη που αποφάσισαν και προέβησαν στην απόσυρση του cashcollateral 4,5 εκ. παραβιάστηκε σφόδρα το σύνολο των τραπεζικών λογιστικών, οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κανόνων, με αποτέλεσμα την απουσία σημαντικών εξασφαλίσεων και εγγυήσεων και περαιτέρω τη ζημία της τράπεζας, η οποία εκ των υστέρων αναγκάστηκε να προβεί σε πλήθος «εξυπηρετήσεων» προς τη δανειολήπτρια εταιρία και τους μετόχους της με συνεχείς παρατάσεις της διάρκειας των δανείων, αναχρηματοδοτήσεις και σύνολο διευκολύνσεων που ήδη μνημονεύονται στο παρόν πόρισμα. . Δηλαδή από άποψη αιτιώδους διαδρομής των πιστοδοτήσεων έχουμε μία απόφαση απόσυρσης της εγγυήσεως ενεχύρου ρευστού 4,5 εκ. διότι επέλεξε η τράπεζα(!!!)να αντικαταστήσει την εγγύηση αυτή με άλλες, προφανώς ίσης τουλάχιστον αξίας, προσωπικές εγγυήσεις από τον βασικό μέτοχο, που όμως ποτέ δεν ελήφθησαν, οπότε δεν πληρώθηκε ποτέ η αίρεση-προϋπόθεση απόσυρσης του cashcollateral με αποτέλεσμα να αφήνει έκθετους όλους όσους αποφάσισαν ό,τι αποφάσισαν.

ν) από το γεγονός, ότι οι εκ μέρους του Θέμου Αναστασιάδη δοθείσες προσωπικές εγγυήσεις δεν περιλαμβάνουν ακίνητα ή καταθέσεις (προσωπικούς λογαριασμούς) – κατά τη εξέτασή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ο ίδιος ο Θέμος Αναστασιάδης χαρακτήρισε την οικονομική κατάστασή του «συμπαθητική». Επομένως, και δεδομένου ότι δεν έχει στην ιδιοκτησία του ακίνητα, οι προσωπικές εγγυήσεις είναι άνευ αντικειμένου, «ένα πουκάμισο αδειανό» !!! ...Για το ζήτημα αυτό η Τράπεζα της Ελλάδος στο υπ' αριθμ. 3/2016 Πόρισμά της ρητά αναφέρει ότι από τα έντυπα Ε9 που προσκόμισε ο Θέμος Αναστασιάδης αποδεικνύεται ότι δεν κατέχει ακίνητη περιουσία, επομένως καμία αξιόχρη και σε κάθε περίπτωση ίσης αξίας με την αξία του cashcollateral των 4,5 εκ. ακίνητη περιουσία(αλλά ούτε

κινητή) δεν υπήρχε για να αντικαταστήσει την εγγύηση αυτή. Και ασφαλώς μόνο αφελής θα σκεφτόταν ότι δεν το γνώριζαν αυτό τα τραπεζικά στελέχη που αποφάσισαν την απόσυρση του cash collateral ή ότι δεν επιβάλλονταν να το γνωρίζουν πριν τη λήψη μίας τόσο σημαντικής απόφασης, Εκτός και αν ισχυρίζονται ότι εξαπατήθηκαν από τον ίδιο τον Θέμο Αναστασιάδη όμως κάτι τέτοιο ποτέ μέχρι σήμερα δεν ελέγχθη από κάποιο τραπεζικό στέλεχος της πιστούχου τράπεζας. Επομένως; Τα περισσότερα από την Ελληνική Δικαιοσύνη. .

νι) από το ότι οι τράπεζες δεν προέβησαν σε καταγγελία των δανειακών συμβάσεων, όπως επιβάλλεται από το περιεχόμενο των τελευταίων και τους πιστοδοτικούς κανόνες

Εν προκειμένω είναι ενδεικτική και η από 29.9.2009 «υποσχετική επιστολή» της δανειοδοτούμενης εταιρίας του Θέμου Αναστασιάδη προς την Τράπεζα Alpha Bank, με την οποία η εταιρία αναλαμβάνει την αόριστη υποχρέωση να εξοφλεί το ποσό του δανείου, χωρίς στην «υποσχετική επιστολή» να αναφέρονται χρόνοι και προθεσμίες καταβολών !!! Αυτή η πρακτική «δανειοδότησης» παραπέμπει σε δωρεά !!!

γν) Ένα πρόσθετο σημαντικό στοιχείο παρατίθεται από το περιεχόμενο του υπ' αριθμ. 8/68 του από Μαρτίου 2016 Εισηγητικό Πιστοδοτήσεων της πιστούχου τράπεζας ALPH BANK για τον Όμιλο του «ΠΡΩΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ», συμφερόντων Θέμου Αναστασιάδη, με σκοπό την περιοδική αναθεώρηση ορίων και ειδικών όρων συνεργασίας, όπου αναφέρεται, πλην των άλλων, ότι η τράπεζα ζήτησε από το Πρώτο Θέμα τα πιο πρόσφατα στοιχεία (οικονομικές καταστάσεις), πλην όμως τέτοια στοιχεία ποτέ δεν προσκομίστηκαν, τουλάχιστον μέχρι και τον Μάρτιο 2016, οπότε γεννάται το ερώτημα: για ποιο ακριβώς λόγο η τράπεζα ζήτησε τα πρόσθετα αυτά στοιχεία, και γιατί η δανειολήπτρια εταιρία ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ δεν τα προσκόμισε; Ήθελε να κρύψει κάτι και τι ακριβώς, επέμενε η τράπεζα και τι εξέλιξη αυτή η απαίτησή της; Είναι λοιπόν ερευνητέο για το τι επακολούθησε το έγγραφο-αίτημα της τράπεζας.

Συμπερασματικά, ο Όμιλος Πρώτο Θέμα είναι χαρακτηριστική περίπτωση που «ξεκίνησε» και «στήθηκε» με «περίεργα» τραπεζικά δάνεια, παραβιάζοντας τους κανόνες του υγιούς ανταγωνισμού. Σε αυτή τη βάση, σήμερα, η εταιρία που εκδίδει το «Πρώτο Θέμα» εμφανίζεται με ενήμερα δάνεια, υγιής και χωρίς προβλήματα.

Ζ) 1) Παραβάσεις-Παραβιάσεις

Για τα τραπεζικά στελέχη, τα οποία έχουν την επιμέλεια και τη διαχείριση της περιουσίας των Τραπεζών στοιχειοθετείται το αδίκημα παραβίαση τραπεζικών και πιστοδοτικών κανόνων, αποφάσεων του Διοικητή της ΤτΕ που είναι πάντοτε υποχρεωτική για ΟΛΑ τα τραπεζικά στελέχη που αξιολογούν, αποφασίζουν και χορηγούν δάνεια, και αυτό συνάγεται και ευθέως από τα κείμενα των Κανόνων Πιστοδοτήσεων, αλλά και εμμέσως από την κατάθεση του Επιθεωρητή της ΤτΕ κ. Πάσχα, ο οποίος κατέθεσε ότι «εάν την έρευνα που ενήργησα το 2015 εάν την έκανα το 2009 θα είχε άλλη κατάληξη(και ο νοών νοείτω). Ειδικότερα και συγκεκριμένα:

I) χορήγησαν τα δάνεια, χωρίς επαρκείς εξασφαλίσεις (μάλιστα για το δεύτερο δάνειο των 18 εκ, ευρώ στο από 5.11.2011 «σημείωμα για πρόταση συνεργασίας» αναφέρεται ότι ο κίνδυνος αντισταθμίζεται μερικώς από την μέχρι στιγμής ικανοποιητική συνεργασία με την Τράπεζα !!!), για την αγορά εταιριών χωρίς δραστηριότητα των ιδίων μετόχων με αυτούς της δανειζομένης εταιρίας, , και επιπλέον' συναίνεσαν στην άρση του cash collateral 4,5 εκ. ευρώ και αντικατάστασή του με ενέχυρο μετοχών εταιρίας, χωρίς τη λήψη αξιόχρεης και ίσης τουλάχιστον αξίας προσωπική εγγύηση του βασικού μετόχου, κάτι όμως που ήταν αδύνατο αφού τέτοια εγγύηση δεν μπορούσε να δοθεί, όπως παραπάνω αναλυτικά αναφέρεται, λόγω μη ύπαρξης ακίνητης περιουσίας, ούτε σημαντικής κινητής, στο όνομα του βασικού μετόχου.

II) που προέβησαν σε αναχρηματοδότηση των δανείων με νέο δανεισμό και

III) που δεν κατήγγειλαν, ως όφειλαν, τις δανειακές συμβάσεις, κατά το χρόνο που έπρεπε, στοιχειοθετείται παράβαση και παραβίαση και των τραπεζικών και πιστοδοτικών κανόνων της ΤτΕ, που αποδεικνύονται με όλες τις προαναφερόμενες πράξεις και παραλείψεις των τραπεζικών στελεχών που αποφάσιζαν κάθε φορά και χορηγούσαν τα δάνεια ή αποφάσιζαν άλλες ευνοϊκές μη νόμιμες εξυπηρετήσεις της δανειολήπτριας εταιρίας και του βασικού της μετόχου, πράξεις και παραλείψεις που ασφαλώς προκάλεσαν ζημία της πιστούχου τράπεζας, των μετόχων και καταθετών της (βλ. και κατάθεση Πάσχα για την έρευνα που έγινε από τη ΤτΕ το έτος 2015 «εάν έκανα έρευνα το 2009 θα είχε άλλη κατάληξη)

Για τους ιδιοκτήτες του ομίλου και του εντύπου «Πρώτο Θέμα», προκύπτει ασφαλώς το όφελός της από τις πράξεις και παραλείψεις των τραπεζικών στελεχών που αποφάσιζαν κάθε φορά για τη χορήγηση πιστοδοτήσεων και η πιεστική αξίωση από αυτά για να προβούν στις πράξεις ή παραλείψεις τους. Δεδομένου ότι ζητούσε τη χορήγηση δανείων, ενήργησε με τρόπο που οδήγησε τα τραπεζικά στελέχη στη σύναψη δανείων (18 εκ., 18 εκ. ευρώ κ.α.) χωρίς εξασφαλίσεις (μάλιστα για το τελευταίο των 18 εκ, ευρώ στο από 5.11.2011 «σημείωμα για πρόταση συνεργασίας» αναφέρεται ότι ο κίνδυνος αντισταθμίζεται μερικώς από την μέχρι

στιγμής ικανοποιητική συνεργασία με την Τράπεζα !!!) για την αγορά εταιριών χωρίς δραστηριότητα με μετόχους τους ίδιους της δανείστριας εταιρίας (βλ. το παράρτημα της «έκθεσης ειδικής έρευνας» της ΤτΕ «... καλύπτονται από ενέχυρο μετοχών των ιδίων ... εταιριών, οι εξασφαλίσεις δεν λαμβάνονται υπόψιν λόγω συσχέτισης κινδύνου (ΠΔΤτΕ 2588/τμήμα ΣΤ'παρ. 18 αι1) και στη συναίνεσή τους στην άρση του cash collateral ή στην αύξηση των πιστοδοτικών ορίων.

Ζ) 2) Παρατήρηση

Όσον αφορά την ΤτΕ, είναι προφανές ότι αυτή δεν άσκησε τον εποπτικό και ελεγκτικό ρόλο της (βλ. καταθέσεις Πάσχα που είπε ότι τα δάνεια προς τα ΜΜΕ και τα κόμματα έπρεπε να είχαν αντιμετωπιστεί «τουλάχιστον αυστηρότερα», Προβόπουλου που είπε, ότι τα συγκεκριμένα δάνεια ήταν μια εκδήλωση «αδυναμίας του τραπεζικού συστήματος», και Ι. Στουρνάρα, που είπε ότι «ποτέ δεν γίνονται όλα καλά. Το άριστα, όπως ξέρετε, είναι ο εχθρός του καλού»), δεδομένου ότι σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 2577/9.3.2006 Πράξη του Διοικητή της ΤτΕ ποτέ δεν προέβησαν «στην επιβαλλόμενη ετήσια αξιολόγηση των κινδύνων και δεν προσδιορίστηκαν ότι οι υψηλού κινδύνου περιοχές ή πολύπλοκες συναλλαγές που καθορίζονται από κάθε πιστωτικό ίδρυμα καθώς και οι προβληματικές πιστοδοτήσεις ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΕΛΕΓΧΟΝΤΑΙ ΣΥΧΝΟΤΕΡΑ». Σύμφωνα με την ίδια αυτή ΠΔ/ΤΕ 2577 στο ίδιο κεφάλαιο και στην παράγραφο 18 και 18.1 προβλέπεται ότι «Υφίστανται καταγεγραμμένες διαδικασίες ειδικότερα ως προς: 18.1. Τον περιοδικό εντοπισμό των σημαντικών ή αιφνίδιων μεταβολών στις παραμέτρους που διαμορφώνουν τους κινδύνους (οικονομικά μεγέθη, εξελίξεις στην αγορά, νομικό περιβάλλον κλπ.), την αξιολόγησή τους και την αναφορά τους στα αρμόδια όργανα για τυχόν διορθωτικές ενέργειες, ιδίως όταν οδηγούν σε υπέρβαση των αποδεκτών ορίων

12. ΣΚΑΪ

ΟΜΙΛΟΣ ΣΚΑΪ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ- ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ

Ο όμιλος ΣΚΑΙ εκμεταλλεύεται τους ομώνυμους σταθμούς, τηλεοπτικό και ραδιοφωνικό και διευθύνεται από το βασικό μέτοχο Ι. Αλαφούζο, ο οποίος αναπτύσσει πολυετή πολυσχιδή δραστηριότητα με έμφαση τους τομείς των ΜΜΕ και της ναυτιλίας. Στο ίδιο πλαίσιο κινείται και ο αδελφός του, Θ. Αλαφούζους (όμιλος ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ), και κατά καιρούς έχουν πραγματοποιηθεί μεταξύ των ομίλων αγοραπωλησίες εταιρειών ΜΜΕ.

Η δομή του ομίλου στις 30.09.2015 και συγκεκριμένα εταιρείες με άμεση ή έμμεση σχέση ενοποίησης στις οικονομικές καταστάσεις 31.12.2014, είναι η εξής : Η

μητρική εταιρεία ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕΕ , μέτοχοι της οποίας είναι ο Αλαφούζος Ιωάννης με ποσοστό 90%, ο Κυριακίδης Γεώργιος με ποσοστό 9% και η Σκούρα Ελένη με ποσοστό 1% , έχει το 100% των μετοχών της εταιρείας ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΤΕΕ. Η θυγατρική ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΤΕΕ έχει το ποσοστό 100% της ΜΕΛΩΔΙΑ ΑΕ, ποσοστό 71% της ΟΜΜΕ ΑΕ, ποσοστό 71% της ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΡΕΠΟΡΤΑΖ, ποσοστό 16% της DIGEA ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΡΟΧΟΣ ΑΕ, ποσοστό 69% της εταιρείας ΘΑΝΑΛΕ ΑΕ, ποσοστό 100% της TVPEDIA ΑΕ και ποσοστό 1% της ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΕ.

Στις εν λόγω καταστάσεις γίνεται αναφορά σχετικά με την απόφαση της ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕΕ (μητρική) και τις ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΤΕΕ (βασική θυγατρική) να προχωρήσουν σε συγχώνευση μέσω απορρόφησης της πρώτης από τη δεύτερη (συνεδρίαση 22.12.2014 των διοικητικών συμβουλίων) διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη και σύμφωνα με τον φάκελο που μας έστειλε η εταιρεία ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΤΕΕ έχει ήδη υλοποιηθεί.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ

α. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

1. Σύμφωνα με το Πρακτικό της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων της συνεδρίασης στις 22/05/2012, εγκρίνεται η χορήγηση δανείου, ύψους 4.000.000€, με σκοπό να αναλωθεί είτε στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της μητρικής εταιρίας, “ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.”, είτε στην εξαγορά μετοχών της εν λόγω εταιρίας από τους λοιπούς μετόχους. Παράλληλα, υποβλήθηκε αίτημα για εκταμίευση του δανείου, πριν την εγγραφή της προσημείωσης.

Όπως διευκρινίστηκε προφορικά από τον Ιωάννη Αλαφούζο, το ποσό θα χρησιμοποιηθεί για την εξαγορά των μεριδίων του Ευάγγελου Μαρινάκη, ο οποίος κατέχει 12,90% των μετοχών της μητρικής εταιρίας. Το δάνειο θα αποπληρωθεί σε 18 δόσεις, ποσού 222.200€ η καθεμία.

Ως εξασφάλιση ζητήθηκε η εγγραφή Α τάξης προσημείωσης υποθήκης, για το ποσό των 4.800.000€ επί τριών οικοπέδων με των επ’ αυτών κτισμάτων. Η τράπεζα έκανε δεκτό το αίτημα του Ι. Αλαφούζου και ενέκρινε την παροχή ευχέρειας στην εκταμίευση του δανείου προ της εγγραφής του βάρους (δηλαδή της προσημείωσης υποθήκης επί των ανωτέρω

ακινήτων), βάσει της ανέκκλητης δήλωσης του Ι. Αλαφούζου για άμεση εγγραφή και πάντως όχι αργότερα από δύο μήνες.

2. Σύμφωνα με το Πρακτικό της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων της συνεδρίασης στις 20/12/2012, εγκρίνεται η εφάπαξ χρηματοδότηση 1.550.000€, λήξης στις 30/11/2013, με σκοπό την κάλυψη εποχιακών αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης. Ως εξασφάλιση ζητήθηκε η ενεχυρίαση της υφιστάμενης σύμβασης με τον ΟΤΕ, αρχικού ποσού 1.765.800€ και ανεξόφλητου υπολοίπου, κατά δήλωση του πιστούχου, 1.606.300€, μη γεγεννημένο. Στις Παρατηρήσεις αναφέρεται ότι έχει ήδη καταβληθεί ή είναι σε φάση καταβολής από τον ΟΤΕ ποσό 159.600€, που αφορά μέρος των προβλεπόμενων στη σύμβαση παρεχόμενων υπηρεσιών, για τους μήνες Σεπτέμβριο 2012 έως τον Δεκέμβριο 2012 και, συνεπώς, το υπολειπόμενο ποσό της σύμβασης που εκκρεμεί να πληρωθεί ανέρχεται σε 1.606.300€.

3. Σύμφωνα με το Πρακτικό της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων της συνεδρίασης στις 14/03/2013, εγκρίνεται η χορήγηση δανείου, ύψους 2.500.000€, για επιχειρηματικούς και επενδυτικούς σκοπούς, σταδιακής αποπληρωμής σε 18 εξαμηνιαίες δόσεις, με πρώτη καταβλητέα στις 27/01/2014 και τελευταία στις 27/07/2022. Παράλληλα, υποβλήθηκε αίτημα για εκταμίευση του δανείου, πριν την εγγραφή της προσημείωσης. Οι ειδικότεροι όροι του δανείου είναι οι εξής:

- Εγγραφή Β τάξης προσημείωσης υποθήκης, για το ποσό των 3.000.000€ επί τριών οικοπέδων με των επ' αυτών κτισμάτων, ιδιοκτησίας κατά πλήρη κυριότητα του Ιωάννη Αλαφούζου των δύο από αυτά και ψιλής κυριότητα του τρίτου, στο οποίο την επικαρπία έχει ο πατέρας του. Η Τράπεζα παρείχε την αιτούμενη ευχέρεια για την εκταμίευση του δανείου προ της εγγραφής του βάρους (δηλαδή της προσημείωσης υποθήκης στα ανωτέρω περιγραφόμενα ακίνητα), βάσει της ανέκκλητης δήλωσης του Ι. Αλαφούζου για άμεση εγγραφή του βάρους και πάντως όχι αργότερα από δύο μήνες.

- Εκτοκισμός ανά εξάμηνο

- Επιτόκιο Euribor

- Περιθώριο 6,00%.

4. Σύμφωνα με το Πρακτικό της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων της συνεδρίασης στις 23/12/2013, υποβλήθηκε από τον Ιωάννη Αλαφούζο αίτημα για χορήγηση δανείου, ύψους 3.500.000€, με παροχή προσημείωσης υποθήκης σε ακίνητα, ιδιοκτησίας του. Παράλληλα, υποβλήθηκε αίτημα για εκταμίευση του δανείου, πριν την εγγραφή της προσημείωσης. Η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων προχώρησε στην έγκριση του αιτήματος, μεταβάλλοντας μόνο το ύψος του χορηγούμενου δανείου, το οποίο ανήλθε τελικά στο ποσό του 1.750.000€, με τους εξής ειδικότερους όρους:

- Εγγραφή Α τάξης προσημείωσης υποθήκης, για το ποσό των 2.100.000€, επί έξι οικοπέδων και των επ' αυτών κτισμάτων, ψιλής κυριότητας του Ι. Αλαφούζου, η επικαρπία επί των οποίων ανήκει στον πατέρα του. Η Τράπεζα παρέχει την αιτούμενη ευχέρεια για την εκταμίευση του δανείου προ της εγγραφής του βάρους (δηλαδή της προσημείωσης υποθήκης στα ανωτέρω περιγραφόμενα ακίνητα), βάσει της ανέκκλητης δήλωσης του Ι. Αλαφούζου για άμεση εγγραφή του βάρους και πάντως όχι αργότερα από δύο μήνες. Σε περίπτωση που προκύψουν νομικά ή τεχνικά θέματα κατά τη διαδικασία εγγραφής του βάρους, το δάνειο θα καταστεί άμεσα απαιτητό.

- Εκτοκισμός ανά εξάμηνο
- Επιτόκιο Euribor
- Περιθώριο επιτοκίου 6,00%

Υπάρχει η επισήμανση ότι σε περίπτωση που μέχρι την εκταμίευση του δανείου υφίστανται ανεξόφλητες δόσεις ομολογιακών δανείων της εταιρίας ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΕ, η οποία ουσιαστικά ανήκει στον πιστούχο, Ι. Αλαφούζο, τότε το προϊόν της χρηματοδότησης θα αχθεί σε πίστωση της οφειλής από τα ομολογιακά δάνεια.

5. Σύμφωνα με το Πρακτικό της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων της συνεδρίασης στις 04/04/2014, εγκρίθηκε η εφάπαξ χρηματοδότηση ύψους 4.000.000€ στο ΣΚΑΪ, με σκοπό την κάλυψη επιτακτικών αναγκών κεφαλαίου κίνησης. Ως εξασφαλίσεις ζητήθηκαν:

- Νομότυπη ενεχυρίαση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής εταιρίας ΜΕΛΩΔΙΑ ΑΕ και του σήματος του ομώνυμου ραδιοφωνικού σταθμού.
- Προσωπική εγγύηση του Ι. Αλαφούζου

- Λήψη υποσχετικής επιστολής του Ι. Αλαφούζου για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου κατά 3.500.000€ εντός των επόμενων 12 μηνών, από ίδια διαθέσιμα κεφάλαια (και σε κάθε περίπτωση χωρίς άντληση τραπεζικού δανεισμού από την Εθνική Τράπεζα) και δέσμευση για τυχόν αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, ώστε να αποπληρωθούν οι δόσεις διμερών ομολογιακών δανείων της τρέχουσας χρήσης, συνολικού ποσού 3.500.000€.

- Η εκταμίευση θα γίνει μετά από τη λήψη υποσχετικής επιστολής της εταιρίας, στην οποία θα δεσμεύεται για την υλοποίηση των ενεχυριάσεων εντός μηνός από την εκταμίευση (η μη υλοποίηση θα αποτελεί γεγονός καταγγελίας). Στην υποσχετική επιστολή θα προβλέπεται η προσκόμιση έκθεσης αποτίμησης της αξίας της εταιρίας ΜΕΛΩΔΙΑ ΑΕ, εντός 10 ημερών από την εκταμίευση.

β. EUROBANK

1. Στις 17/12/2010 υπεγράφη σύμβαση πίστωσης με ανοικτό αλληλόχρεο λογαριασμό, ύψους 1.300.000€, με πιστούχο την εταιρία ΘΑΝΑΛΕ και εγγυητή τον Θεμιστοκλή Αλαφούζο.

Με την από 29/04/2011 επιστολή η ΘΑΝΑΛΕ αναγνωρίζει ότι οφείλει 1.050.000€ και αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει τα εξής ποσά:

- 31/10/2011: 150.000€, 30/04/2012: 150.000€, 29/10/2012: 150.000€, 29/04/2013: 150.000€, 29/10/2013: 150.000€, 29/04/2014: 150.000€, 29/10/2014: 150.000€. Σύνολο: 1.050.000€.

Με την από 20/06/2012 επιστολή η ΘΑΝΑΛΕ αναγνωρίζει ότι θα καταβάλλει ως εξής τις δόσεις:

- 30/04/2013: 150.000€, 31/10/2013: 150.000€, 30/04/2014: 150.000€, 31/10/2014: 150.000€, 30/04/2015: 150.000€, 30/10/2015: 150.000€, 30/04/2016: 150.000€.

Στις 14/03/2014 υπεγράφη σύμβαση ενεχυριάσεως κατάθεσης.

Με την από 27/11/2014 σύμβαση το όριο της πίστωσης μειώθηκε από 1.300.000€ σε 450.000€.

Στις 16/12/2014 υπογράφεται ιδιωτικό συμφωνητικό με το οποίο ο ΣΚΑΪ ενέχεται ως εγγυητής, ενώ είχε προηγηθεί η υπογραφή του από 20/06/2012 ιδιωτικού συμφωνητικού, με το οποίο παρέσχεσαν εγγύηση ο Χρήστος Σωτηρακόπουλος και ο Γεώργιος Δήμας.

Σύμφωνα με Εισηγητικό της τράπεζας, υποβλήθηκε από την πιστούχο αίτημα για αποδέσμευση των ενεχυριασμένων περιουσιακών στοιχείων του χαρτοφυλακίου του Θεμιστοκλή Αλαφούζου, με την εξόφληση της δόσης κεφαλαίου 150.000€ και αφού προηγηθεί αύξηση μετοχικού κεφαλαίου του ΣΚΑΪ προς την ΘΑΝΑΛΕ. Στο εισηγητικό υπάρχει μία χειρόγραφη σημείωση, “ΟΚ, αλλά το ενεχυριασμένο χαρτοφυλάκιο να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη των ληξιπρόθεσμων τόκων της ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ. Εάν οι ως άνω ληξιπρόθεσμοί τόκοι αποπληρωθούν από άλλες πηγές, απελευθερώστε τα ενεχυριασμένα χαρτοφυλάκια”.

Σύμφωνα το από 20395/2014 MEMO της τράπεζας, υποβλήθηκε αίτημα του Ομίλου του Ι. Αλαφούζου για μεταφορά του πιστούχου ΘΑΝΑΛΕ στον Όμιλο του Ι. Αλαφούζου (ανήκει στον Όμιλο του Θ. Αλαφούζου), με τροποποίηση των εξασφαλίσεων και έγκριση αιτήματος με νέο όριο leasing 2.100.000€, με νέο πιστούχο τον ΣΚΑΪ. Η Διοίκηση εκτιμά ότι η εταιρία δεν θα αντιμετωπίσει πρόβλημα ρευστότητας. Η Τράπεζα εισηγήθηκε θετικά ως προς το αίτημα και ενέκρινε την άρση της Π/Ε του Θ. Αλαφούζου και την αποδέσμευση των ενεχυριασμένων περιουσιακών στοιχείων του χαρτοφυλακίου του εγγυητή, μετά την εξόφληση της δόσης κεφαλαίου 150.000€ στις 30/10, μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της ΣΚΑΪ. Θα αντικατασταθεί από την εταιρική εγγύηση της μητρικής εταιρίας ΣΚΑΪ.

1. Στις 04/03/2011 υπεγράφη σύμβαση δανείου, ύψους 8.000.000€, με την εταιρία IMEROS SHIPPING LIMITED, η οποία είναι off shore, με έδρα στη Λιβερία. Στη σύμβαση ενέχονται ως εγγυητές, 1. ο Ιωάννης Αλαφούζος, 2. η εταιρία “ΕΡΓΑ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΑΤΕ” και 3. η εταιρία “ΣΕΛΗΝΑΙΑ ΑΤΕ”.

Η πιστούχος και οι εγγυητές με την από 04.03.2011 επιστολή τους ζητούν τον καθορισμό του ποσού των δόσεων σε 20 εξαμηνιαίες, από 30/06/2012 έως 31/12/2021, με τις 10 πρώτες ποσού 300.000€ και τις 10 τελευταίες 500.000€. Στη συνέχεια, με την από 04.02.2013 επιστολή τους ζητούν τροποποίηση των δόσεων αποπληρωμής, ενώ το συνολικό υπόλοιπο της οφειλής ανερχόταν την ίδια ημέρα (04.02.2013) στο ποσό των 7.700.000. Ο προτεινόμενες δόσεις έχουν ως εξής:

- 31/12/2014: 300.000€, 30/06/2015: 300.000€, 31/12/2015: 300.000€, 30/06/2016: 300.000€, 31/12/2016: 300.000€, 30/06/2017: 500.000€, 31/12/2017: 500.000€, 30/06/2018: 500.000€, 31/12/2018: 500.000€, 30/06/2019: 500.000€, 30/12/2019: 500.000€, 30/06/2020: 800.000€, 31/12/2020: 800.000€, 30/06/2021: 800.000€. Σύνολο: 7.700.000€.

Ως εξασφάλιση δόθηκε προσημείωση υποθήκης, για το ποσό των 10.400.000€, σε ακίνητα ιδιοκτησίας της εταιρίας “ΕΡΓΑ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΑΤΕ” και “ΣΕΛΗΝΑΙΑ ΑΕ” (πρώην ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ), οι οποίες ανήκουν στον Ι. Αλαφούζο κατά 49,19% και 50,00% αντίστοιχα. Η συνολική αξία των ακινήτων εκτιμήθηκε από την Property στο ποσό των 8.491.000€.

Στο από 14/03/2011 Εισηγητικό της Eurobank αναφέρεται ότι “σύμφωνα με την εταιρία, η αποπληρωμή του προτεινόμενου δανείου θα πραγματοποιηθεί από την είσπραξη μερισμάτων, τα οποία, βάσει του προϋπολογισμού, θα ανέλθουν συνολικά για τα έτη 2012 έως 2021 σε 12.000.000€.

Επίσης, στο υπ’ αριθμ. 2820/2012 Εισηγητικό ανανέωσης ορίου αναγράφεται ότι “για την εκτίμηση της προσωπικής εγγύησης του Ι. Αλαφούζου απαιτείται η ανάλυση των οικονομικών στοιχείων του ΣΚΑΪ, δεδομένου ότι ο Ι. Αλαφούζος είναι πρόεδρος και κατέχει το 70% των μετοχών του. Ωστόσο, οι οικονομικές καταστάσεις του 2010 δεν δημοσιεύθηκαν και δεν έχουν προσκομισθεί, παρά τις οχλήσεις”.

Με την υπ’ αριθμ. 30953/2013 Εισηγητικό ανανέωσης ορίου, από το προϊόν της χρηματοδότησης η πιστούχος παρέλαβε το δεξαμενόπλοιο “NISSOS SERIFOS” στις 05/01/2012, το οποίο βρίσκεται σε χρονοναύλωση, με ημερήσιο ναύλο 14.000€. Η ανωτέρω πληροφόρηση είναι προφορική, καθώς, αν και ζητήθηκε, δεν προσκομίσθηκε η σύμβαση για την εξαγορά των μετοχών, με την αιτιολογία ότι οι δύο εταιρίες είναι λιβεριανές και σύμφωνα με το λιβεριανό δίκαιο η εξαγορά πραγματοποιήθηκε με φυσική ανταλλαγή, χωρίς σύσταση σύμβασης.

Τέλος, σύμφωνα με το πρακτικό της Κεντρικής Επιτροπής Πιστοδοτήσεων του Οκτωβρίου 2014, θα ζητηθούν γραπτώς τα οικονομικά στοιχεία της ANAFI, η μετοχική σύνθεση, βάρη κλπ.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Από τα στοιχεία που έχουν συλλεχθεί αποτυπώνεται ότι η Εθνική Τράπεζα αποτέλεσε την αποκλειστική σχεδόν χρηματοδότη της εταιρείας, κατέχοντας το μεγαλύτερο μερίδιο στο σύνολο του τραπεζικού δανεισμού της, με υπόλοιπο οφειλών στις 31.10.2016 ύψους 38.731.226€ και από αυτά ακάλυπτες από θετικές εξασφαλίσεις είναι ποσού 29.655.294€.

Συνοπτικά παρατίθενται οι δανειακές συμβάσεις που έχουν υπογραφεί μεταξύ της Εθνικής Τράπεζας και των νόμιμων εκπροσώπων της εταιρείας ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΕ.

Στις 15.01.1999 υπεγράφη η υπ' αριθμ. 400139076 σύμβαση παροχής πίστωσης με ανοικτό αλληλόχρεο λογαριασμό και πρόσθετες αυτής πράξεις ποσού 500.000δρχ από την εταιρεία ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕΕ . Στις 12.05.2008 υπεγράφη πρόσθετη πράξη στην ως άνω σύμβαση που αύξησε το όριο σε 5.000.000€.

Στις 21.05.2009 υπεγράφη η υπ' αριθμ. 9747035160 σύμβαση ομολογιακού δανείου ποσού 25.000.000€ με ενέχυρο επί των μετοχών της εταιρείας Ραδιοφωνικές & Τηλεοπτικές Επιχειρήσεις Α.Ε- Letter of comfort (επιστολή πατρωνίας) κ. Ιωάννη Αλαφούζου.

Στις 23.03.2010 υπεγράφη η υπ' αριθμ. 9747056613 σύμβαση ομολογιακού δανείου ποσού 10.000.000€ με β' ενέχυρο επί των μετοχών της εταιρείας Ραδιοφωνικές & Τηλεοπτικές Επιχειρήσεις Α.Ε- Letter of comfort (επιστολή πατρωνίας) κ. Ιωάννη Αλαφούζου.

Στις 21.12.2012 υπεγράφη η υπ' αριθμ. 9747117973 σύμβαση πίστωσης με ανοικτό αλληλόχρεο λογαριασμό ποσού 2.000.000€, η οποία μετά από συνεχείς αυξήσεις του ορίου ανήλθε στο ποσό των 15.000.000€.

Στις 5.3.2014 υπεγράφη η υπ' αριθμ. 9747144016 σύμβαση δανείου ποσού 3.000.000€

Στις 8.8.2016 υπεγράφη η υπ' αριθμ. 9747205910 σύμβαση ποσού 1.200.000€

EUROBANK

Η εταιρεία ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ υπέγραψε με την Τράπεζα EUROBANK τις κάτωθι συμβάσεις Leasing

1) 67656-10-0001/11.12.2014

2) 67656-10-0002/17.12.2014

3) 67656-10-0003/15.1.2015

4) 67656-10-0004/28.1.2015

5) 67656-10-0005/5.3.2015

6) 67656-10-0006/9.9.2015

συνολικού ορίου 2.100.000 ευρώ με σημερινό υπόλοιπο 1.338.556,62 ευρώ

ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Η εταιρεία ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ υπέγραψε με την Τράπεζα Πειραιώς την υπ' αριθμ. 2713639/26.06.2007 σύμβαση ποσού 2.336.041 ευρώ

Συνολικές οφειλές της εταιρείας ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΕ ΣΤΙΣ 31.10.2016 είναι 41.455.834,30€ και ακάλυπτοι κίνδυνοι 29.665.294€ σύμφωνα με τους πίνακες που απέστειλαν οι Τράπεζες στην Επιτροπή και παρατίθενται πίνακες στο Παράρτημα.

ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Το πόρισμα της Τράπεζας της Ελλάδος διαπιστώνει ότι η ΕΘΝΙΚΗ την αποκλειστική σχεδόν χρηματοδότης του ΣΚΑΪ. "Ότι η Τράπεζα είχε στόχο τη στήριξη του Ομίλου. Με ημερομηνία 30.9.2015 οι συνολικές οφειλές του ομίλου ανέρχονταν σε €46,7εκ. και του βασικού μετόχου σε €7,3 εκ. Ποσοστό 89,7% ή €41,9 εκ., των επιχειρηματικών οφειλών συγκεντρώνεται στην ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΤΕΕ και σημαντικό μέρος τους, € 24,5εκ., προέρχεται από 2 Ο/Δ, αρχικού ύψους €35εκ., ακάλυπτα από θετικές εξασφαλίσεις. Τονίζεται ότι πραγματοποιήθηκαν καταβολές κεφαλαίου και μισθωμάτων €24εκ. περίπου μέχρι τις 30.09.2015 (καταβολές μισθωμάτων leasing ύψους €8 εκ.). Το υπόλοιπο τμήμα των απαιτήσεων κατά του ομίλου αφορά επί το πλείστον σε χρηματοδοτήσεις κεφαλαίου κίνησης και πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) πλην ενός μεσοπρόθεσμου δανείου προς την ΟΜΜΕ. ΑΕ.

Διαπιστώνει ότι παρότι κατεβλήθη προσπάθεια εξορθολογισμού αλλά και ενίσχυσης των δραστηριοτήτων (περιστολή κόστους, εκσυγχρονισμός, παροχές υπηρεσιών σε τρίτους, όμως ορισμένες επενδυτικές και επί μέρους επιχειρηματικές επιλογές δεν πέτυχαν και αυτό το γεγονός επέτεινε τα ήδη υπαρκτά λόγω της οικονομικής κρίσης χρηματοοικονομικά προβλήματα.

Σημειώνει ότι ο βασικός μέτοχος (Ιωάννης Αλαφούζος) προέβη χωρίς να διευκρινίζει τότε και πώς σε "ικανές απολήψεις" και χαρακτηρίζει τις ενέργειες αυτής "μη συνάδουσες με τις συνήθεις επιχειρηματικές πρακτικές".

Αναφορικά με τις χρηματοδοτήσεις του έτους 2014 από την ΕΘΝΙΚΗ σημειώνει ότι η Τράπεζα θα μπορούσε να είναι «περισσότερο αυστηρή ως προς την παρακολούθηση της διάθεσής τους» χωρίς να αναφερθεί σε λεπτομέρειες

Οι κίνδυνοι που είχαν αναληφθεί από τον Όμιλο στις 30.09.2015 κατά το πόρισμα, ανέρχονταν σε 54 εκ € που, τότε, ήσαν ενήμερα στο σύνολό τους.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η πορεία της δανειοδότησης του ομίλου από την ΕΘΝΙΚΗ τα έτη της οικονομικής κρίσης. Όπως εντοπίζει η έκθεση ΤτΕ “το μεγαλύτερο μέρος έως και το τέλος 2011 των κινδύνων αφορούσε “μακροπρόθεσμα ομολογιακά δάνεια για να αναχρηματοδοτήσει προϋφιστάμενου δανεισμού και κάλυψη επενδυτικών αναγκών. Τα δάνεια αυτά που επελευθέρωσαν της κρίσεως στηρίχτηκαν πιστοδοτικά από την τράπεζα με τον εξής τρόπο:

α) με αναδιάρθρωση χρονοδιαγραμμάτων αποπληρωμής

β) με νέες χρηματοδοτήσεις

Για τις νέες χρηματοδοτήσεις η έκθεση αναφέρει ότι αυτές δόθηκαν “έναντι ποικίλων καλυμμάτων” χωρίς ωστόσο να τα συγκεκριμενοποιεί με τέτοιο τρόπο ώστε να προκύπτει το εάν αποτελούσαν ή όχι επαρκείς εξασφαλίσεις.

Η σιωπή εν προκειμένω της έκθεσης δημιουργεί πολλά ερωτηματικά δεδομένου ότι, εάν ήταν επαρκή έστω και οριακά, εκτιμάται ότι αυτό θα είχε αναφερθεί.

Συνεπώς χρήζει περαιτέρω έρευνας εάν τα καλύμματα που δόθηκαν από τον όμιλο ΣΚΑΪ στα πλαίσια της αναχρηματοδότησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων του ήταν ή όχι επαρκή.

Η έκθεση της ΤτΕ προβαίνει σε περιγραφή της συμπεριφοράς της ΕΘΝΙΚΗΣ το διάστημα αυτό αναφέρει ότι “γενικά λαμβάνονταν και αξιολογούνταν επιχειρησιακά σχέδια των εταιρειών” παρατηρεί όμως ότι οι προβλέψεις τους για εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών τους «συνήθως» δεν επιβεβαιώνονταν είτε λόγω της συνεχιζόμενης κρίσης είτε λόγω της μη αποδοτικότητας των επιχειρηματικών αποφάσεων. Η τελευταία αυτή εκτίμηση σε συνδυασμό με το ότι παρέχεται η πληροφορία πως, κατά το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, αυτό ήταν το συνήθως συμβαίνον προκαλεί σοβαρά ερωτηματικά ως προς την προοπτική των συγκεκριμένων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και εάν η συνεχιζόμενη χρηματοδότηση μπορούσε να θεωρηθεί ως εξασφαλισμένη ή όχι. Επίταση του προβληματισμού αυτού προκαλεί η διαπίστωση της έκθεσης της ΤτΕ που ακολουθεί, ότι δηλαδή “το 2014 αυξήθηκε ο μακροπρόθεσμος δανεισμός με λήψη εξασφαλίσεων που αφορούσαν επί το πλείστον “μη γεγεννημένες απαιτήσεις ή και ότι μέρος του δανεισμού αφορούσε λυιπές επενδυτικές κινήσεις του ομίλου (εξαγορά εταιρειών) “χωρίς αξιολόγηση της σκοπιμότητάς τους και χωρίς αποτίμηση της εύλογης αξίας τους”. Το ότι δεν διενεργήθηκε εκτίμηση του ευλόγου κόστους της επένδυσης σημειώνεται ως παραβίαση του κανονισμού των πιστοδοτήσεων της συγκεκριμένης Τράπεζας. Ως διακινδύνευση εν προκειμένω νοείται η περίπτωση να τύχει χρηματοδότησης μια υπερτιμημένη συμμετοχή.

Από τα κεφάλαια κίνησης που είχαν δοθεί τη συγκεκριμένη περίοδο, μέρος μόνο καλύφθηκε από την ενεχύραση προϊόντος σύμβασης παροχής υπηρεσιών με τον ΟΤΕ, η οποία, ωστόσο, κατά το χρόνο κατάρτισης της σύμβασης ήταν μη

γεγεννημένη. Δεν διευκρινίστηκε εάν η σύμβαση αυτή υλοποιήθηκε ή όχι ώστε το προϊόν της να περιέλθει στην Τράπεζα.

Για τις «μη συνήθεις» απολήψεις του βασικού μετόχου που μείωναν τη δυνατότητα εξυπηρέτησης των ομολογιακών δανείων αναφέρεται ότι η ΕΘΝΙΚΗ Τράπεζα αντέδρασε, χωρίς να αναγράφεται με ποίο τρόπο.

Από τους φακέλους δανειοδότησης του ομίλου ΣΚΑΪ προκύπτουν τα εξής:

Η τακτική της Εθνικής Τράπεζας να αναλάβει το σύνολο σχεδόν της δανειοδότησης της εταιρείας ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ, είναι άκρως επικίνδυνη για μία τράπεζα και για το λόγο αυτό σε όλες τις άλλες περιπτώσεις των δανείων προς μεγάλα ΜΜΕ, το βάρος του δανεισμού έχει επιμεριστεί σε τουλάχιστον τρεις τράπεζες ανάλογα με τα κεφάλαια και το ενεργητικό της κάθε μίας.

Στο πρακτικό της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων της 23/12/2013 εγκρίθηκαν τα εξής: χορήγηση δανείου €3,5 εκ στον Ι. Αλαφούζο για ταμειακή ενίσχυση της εταιρείας ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΕ, με ευχέρεια εκταμίευσης του δανείου πριν την εγγραφή προσφερόμενων βαρών. Σε περίπτωση που μέχρι την εκταμίευση του παραπάνω δανείου υφίστανται ανεξόφλητες δόσεις ομολογιακών δανείων της εταιρείας ΝΤΟΤ ΚΟΜ, που ουσιαστικά ανήκει στον πιστούχο, το προϊόν της υπόψη χορήγησης να αχθεί σε περίπτωση της προαναφερόμενης οφειλής». Στην παραπάνω απόφαση υπάρχουν οι εξής παραβάσεις βασικών κανόνων πιστοδοτήσεων, α) άλλος είναι ο φερόμενος δανειολήπτης (Ι.Αλαφούζος) και άλλος ο πραγματικός (ΣΚΑΙ) κατ' ομολογία του ίδιου εισηγητή και του εγκριτικού οργάνου, β) οι εξασφαλίσεις που λαμβάνονται είναι αμφιβόλου ποιότητας, καθότι η ψιλή κυριότητα ακινήτων είναι πολύ δύσκολα ρευστοποιήσιμη και μάλιστα στις σημερινές συνθήκες κατάρρευσης των τιμών των ακινήτων. Επίσης δεν αναφέρεται η εκτιμηθείσα αξία των εξασφαλίσεων και ειδικά σε συνθήκες αναγκαστικής εκποίησης (πλειστηριασμού), όπως υπαγορεύουν οι κανόνες χορήγησης των δανείων των τραπεζών, όταν λαμβάνονται ακίνητα για εξασφάλιση δανείων, γ) ακόμη εγκρίνεται από την ΑΕΠ(Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων) να δοθούν τα χρήματα στο δανειολήπτη πριν την εγγραφή της προσημείωσης στα ακίνητα, με αυτόν τον τρόπο η Τράπεζα αναλαμβάνει τον κίνδυνο να εγγραφούν στο μεταξύ άλλες απαιτήσεις στα ακίνητα, να διαπιστωθεί ότι προϋπάρχουν άλλα βάρη με πιθανό αποτέλεσμα να χορηγηθούν από την Τράπεζα € 3,5 εκ χωρίς να έχει εξασφαλίσει ούτε και αυτή την πιθανόν προβληματική κάλυψη από την ψιλή κυριότητα ακινήτων, δ) η ΑΕΠ εγκρίνει να εξοφληθούν ληξιπρόθεσμες οφειλές του ομολογιακού δανείου του ΣΚΑΙ από το δάνειο που δίνεται στον Ι. Αλαφούζο όμως η τακτική αυτή αντιβαίνει τον νόμο 3016/2007 που ρητά απαγορεύει την χρηματοδότηση από τις τράπεζες της εξόφλησης προηγούμενων δανείων με νέα δάνεια.

Στις 14/3/2013 είχε χορηγηθεί ήδη στον Ι. Αλαφούζο δάνειο 2.500.000 «για επενδυτικούς και επιχειρηματικούς σκοπούς με εγγραφή β' σειράς υποθήκης σε ακίνητα που έχει την ψιλή κυριότητα». Ο σκοπός που δίνεται ένα δάνειο, με βάση τους κανόνες πιστοδοτήσεων είναι σαφής και συγκεκριμένος και σε κάθε περίπτωση η τράπεζα υποχρεούται να παρακολουθεί την υλοποίηση του σκοπού για τον οποίο δόθηκε το δάνειο.

Με το πρακτικό της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων (ΑΕΠ) της 20/12/2012 εγκρίθηκε εφάπαξ χρηματοδότηση του ΣΚΑΙ με €1.550.000 και διασφάλιση ενεχυρίαση σύμβασης του ΣΚΑΙ με τον ΟΤΕ «με ανεξόφλητο υπόλοιπο , κατά δήλωση, 1.606.000, μη γεγεννημένο». Αυτό σημαίνει ότι ο ΣΚΑΙ δεν υποχρεούνται να υποβάλλει στην Τράπεζα μία σειρά από έγγραφα και δικαιολογητικά, όπως απαιτείται για όλους τους δανειολήπτες όταν ζητούν ένα δάνειο από την τράπεζα ή τη ρύθμιση μιας παλιάς οφειλής κ.λ.π. Αντίθετα , στην εταιρεία ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ η Τράπεζα δέχεται ως ισχυρό ό,τι δηλώνει η εταιρεία και δεν απαιτούνται επιπρόσθετα στοιχεία . Επιπλέον οι απαιτήσεις της εταιρείας από τον ΟΤΕ που ενεχυριάζει δεν είναι γεγεννημένες, δηλαδή δεν υπάρχει απόλυτη βεβαιότητα ότι θα υπάρξουν.

Με το πρακτικό της 4/4/2014 της ΑΕΠ δόθηκε εφάπαξ χρηματοδότηση 4 εκ στην εταιρεία ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ με σκοπό « την κάλυψη επιτακτικών αναγκών κεφαλαίου κίνησης». Ως εξασφαλίσεις εγκρίθηκαν τα εξής: α) νομότυπη ενεχυρίαση συνόλου μετοχών της θυγατρικής ΜΕΛΩΔΙΑ και του σήματος του Ραδιοσταθμού. Προσωπική εγγύηση του Ι. Αλαφούζου. Λήψη υποσχετικής επιστολής του Ι. Αλαφούζου για αύξηση ΜΚ χωρίς δανεισμό (και πάντως όχι από την ΕΤΕ). Εκταμίευση του ποσού με υποσχετική επιστολή για την υλοποίηση των παραπάνω πλέον προσκόμιση έκθεσης αποτίμησης της αξίας της εταιρείας σε 10 μέρες. Στην παραπάνω έγκριση διαπιστώνονται οι κάτωθι παρατυπίες :α) δίνεται ζεστό χρήμα 4 εκ. χωρίς να έχει ληφθεί καμία εξασφάλιση παρά μόνο μια υπόσχεση που δεν παράγει κανένα έννομο αποτέλεσμα, β) θα ληφθεί εξασφάλιση των μετοχών και του σήματος του ΜΕΛΩΔΙΑ χωρίς την ημέρα της έγκρισης να γνωρίζουν οι εγκρίνοντες την αξία των παραπάνω, γ) θα ληφθεί προσωπική εγγύηση του Ι. Αλαφούζου, χωρίς να προσδιορίζεται πως ποσοτικοποιείται η εγγύηση αυτή όταν μάλιστα έχουν ήδη προσημειωθεί με α' και β' σειρά περιουσιακά στοιχεία του μετόχου.

Παρά το γεγονός ότι την περίοδο 2010-2014 ο όμιλος Ι. Αλαφούζου αντιμετώπισε μείωση κύκλου εργασιών κατά 18% και είχε κατά κανόνα ζημιογόνα αποτελέσματα, σημείωσε αύξηση ορίου δανεισμού κατά 5 εκ., από 55 στα 60 από την ΕΤΕ και απ' αυτά 40 εκ. χαρακτηρίζονται, με βάση τα στοιχεία της ίδιας Τράπεζας, ως ακάλυπτοι κίνδυνοι, δηλαδή δεν μπορούν να θεωρηθούν εξασφαλισμένα με αξιόπιστες εγγυήσεις. Συγκεκριμένα η υπ' αριθμόν 9747117973/21.12.2012 δανειακή σύμβαση ποσού 2.000.000€ στις 2/9/2013 αυξάνεται το όριο βραχυπρόθεσμου δανεισμού από 2 εκ. στα 2.100.000€ . Στις 27/12/2013, το ίδιο παραπάνω όριο

αυξάνεται από 2.100.000€ στα 3.100.000€. Στις 30/1/2014 από 3.100.000€ αυξάνεται στα 6 εκ. Την 1/7/2014 από 6 εκ. αυξάνεται κατά 9 εκ. στα 15.000.000.

Ευρήματα από την κατάθεση του κυρίου Αλαφούζου και τους πίνακες των Τραπεζών με ημερομηνία 31.10.2016:

Ο Ιωάννης Αλαφούζος εξεταζόμενος ενώπιον της Επιτροπής στις 27.7.2016 δήλωσε ότι « από το συνολικό κλίμα, το οποίο σε μεγάλο βαθμό έχει δημιουργηθεί από την Κυβέρνηση και τους Βουλευτές, που είναι αρμόδιοι και που έχουν την εξουσία αυτή, δημιουργείται ένα κλίμα φόβου στις τράπεζες να χρηματοδοτήσουν οποιονδήποτε νομίζουν ότι δεν είναι αρεστός στην Κυβέρνηση. σελ 364)... Υπάρχει φόβος στην τράπεζες. Φοβούνται να υπογράψουν, δικαίως ή αδικώς,Σας επαναλαμβάνω, υπάρχει γενικός τρόμος στις τράπεζες να χρηματοδοτούν επιχειρήσεις οι οποίες δεν είναι αρεστές (στην Κυβέρνηση). Αυτό το ζω καθημερινά. Δεν είμαι διατεθειμένος να αναφερθώ σε στελέχη και να τα εκθέσω. Όχι, έχω στοιχεία. Υπάρχει τους τελευταίους μήνες, εδώ και κανένα εξάμηνο, μια γενική άρνηση αντιμετώπισής μας ως επιχείρηση, όπως μας αντιμετώπιζαν στο παρελθόν, κι έχω πάρα πολλές ενδείξεις ότι αυτό οφείλεται σε πολιτικούς λόγους....(σελ 364, 369, 372-373)». Όμως η Κυβέρνηση λόγω του θεσμικού της ρόλου δεν έχει ανάμειξη στις επιχειρηματικές αποφάσεις των Τραπεζών ούτε προσπαθεί με οποιονδήποτε τρόπο να επηρεάσει αυτές τις αποφάσεις. Προς επίρρωση των παραπάνω αναφέρεται ότι 13 μέρες αργότερα στις 8.8.2016 η εταιρεία του κυρίου Αλαφούζου ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ υπέγραψε νέα δανειακή σύμβαση με την Εθνική Τράπεζα ποσού 1.200.000 ευρώ. Κατά συνέπεια όσα υποστήριξε ο κύριος Αλαφούζος ενώπιον της Επιτροπής στερούνται θεμελίωσης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από τα ως άνω ευρήματα οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι ο όμιλος του κυρίου Ιωάννη Αλαφούζου αντιμετωπίστηκε με ιδιαίτερα ευνοϊκό τρόπο από την Εθνική Τράπεζα που αποτελεί και την τράπεζα που χρηματοδότησε σχεδόν αποκλειστικά τον όμιλο αυτό. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου χορηγήθηκαν δάνεια με αμφίβολης αξίας εξασφαλίσεις όπως π.χ την εγγραφή προσημείωσης στο δικαίωμα ψιλής κυριότητας επί ακινήτων, όπου το προϊόν του νέου δανείου χρησιμοποιήθηκε και για την εξόφληση τόκων προηγούμενων δανείων , άλλη περίπτωση όπου χορηγήθηκε ως εξασφάλιση μη γεγεννημένη απαίτηση της εταιρείας ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ από τον ΟΤΕ.

Ακόμη , στον δανεισμό από την Τράπεζα Eurobank της εταιρείας του ομίλου ΘΑΝΑΛΕ ΑΕ με την επιστολή της από 20.6.2012 αναγνωρίζει ότι θα καταβάλλει τις οφειλές της με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα αυτό αποδεικνύει ότι δεν είχε εκπληρώθει από την εταιρεία η αρχική της υποχρέωση και συνεπώς έχουμε μετάθεση χρονικά των δόσεων της εξόφλησης.

Τέλος στο θέμα του δανεισμού της εταιρείας IMEROS SHIPPING LIMITED από την Τράπεζα Eurobank αποδεικνύεται, εκ των πραγμάτων, ότι οι ζητηθείσες εξασφαλίσεις, είναι ιδιαίτερα ασθενείς και επαφίενται στη θέληση του πιστούχου, ο οποίος δεν εξεπλήρωσε σε εύλογο χρονικό διάστημα και συνεπώς η Τράπεζα όφειλε να απαιτήσει νέες ισχυρές εξασφαλίσεις.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, 31.10. 2016

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ	ΑΚΑΛΥΠΤΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣ Η ΑΝΩ ΤΩΝ 90 ΗΜΕΡΩΝ
ΕΙΔΗΣΕΙΣ DOT COM				
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ				
1) 400139076/15.1.1999	1)2.000.000€	1) 2.000.000€	1)0,00€	1)0,00€
2)9747035160/21.5.2009	2)13.750.000€	2) 13.750.000€	2) 0,00€	2) 0,00€
3)9747056613/23.3.2010	3)5.500.000€	3) 5.500.000€	3) 0,00€	3) 0,00€
4)9747117973/21.12.2012	4)4.612.982€	4) 4.612.982€	4) 0,00€	4) 0,00€
5)9747144016/5.3.2014	5)2.592.312€	5) 2.592.312€	5) 0,00€	5) 0,00€
6)9747205910/8.8.2016	6)1.200.000€	6) 1.200.000€	6) 0,00€	6) 0,00€
ΕΙΔΗΣΕΙΣ DOT COM				
ETE FACTORS	9.075.932€	0,00€	0,00€	0,00€
ΕΙΔΗΣΕΙΣ DOT COM				
ETE LEASING AE	856.119€	0,00€	0,00€	0,00€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΔΗΣΕΙΣ DOT COM	38.731.226€	29.655.294€	0,00€	0,00€
ΟΜΜΕ ΑΕ				
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ				
1)1047022301/9.11.2006	2)20.972€	2)0,00€	2) 0,00€	2) 0,00€
2)1047022310/9.11.2006				
ΟΜΜΕ ΑΕ				
ETE FACTORS	44.829€	0,00€	0,00€	0,00€
ΜΕΛΛΩΔΙΑ Α.Ε				

ETE FACTORS	447.882€	432.278€	0,00€	0,00€
I.ΑΛΛΑΦΟΥΖΟΣ				
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	1)3.266.667€	1) 0,00€	1) 0,00€	1) 0,00€
1)9747110090/27.07.2012	2)1.666.667€	2)1.653.400€	2) 0,00€	2) 0,00€
2)9747122667/21.03.2013	3)1.361.200€	3)0,00€	3) 0,00€	3) 0,00€
3)9747139900/31.12.2013				
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ	47.015.720€	31.928.852€	0,00€	0,00€
ΟΜΙΛΟΥ Ι.ΑΛΛΑΦΟΥΖΟΥ				

EUROBANK ERGASIAS, 31. 10. 2016

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ	ΑΚΑΛΥΠΤΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣ Η ΑΝΩ ΤΩΝ 90 ΗΜΕΡΩΝ
ΕΙΔΗΣΕΙΣ DOT COM				
LEASING				
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ				
1)67656-10-0001/11.12.2014	1)880.377,72€	1) 0,00€	1) 0,00€	1) 0,00€
2) 67656-10-0002/17.12.2014	2)158.423,14€	2) 0,00€	2) 0,00€	2) 0,00€
3) 67656-10-0003/15.1.2015	3)169.641,99€	3) 0,00€	3) 0,00€	3) 0,00€
4) 67656-10-0004/28.1.2015	4)20.261,04€	4) 0,00€	4) 0,00€	4) 0,00€
5) 67656-10-0005/5.3.2015	5)4.049,46€	5) 0,00€	5) 0,00€	5) 0,00€
6) 67656-10-0006/9.9.2015	6)105.803,28€	6) 0,00€	6) 0,00€	6) 0,00€
IMEROS SHIPPING LTD				
ΣΥΜΒΑΣΗ 1359/4.3.2011	6.610.175,81€	777.175,81€	0,00€	0,00€
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΙΜΠΟΥΡΟΠΟΥΛΟΣ				
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ				
1) 92019602166700/12.2.2007	1)169.818,33€	1)0,00€	1)4.457,12€	1)0,00€
2)92019602186864/10.8.2005	2)450.909,56€	2)0,00€	2)16.245,62€	2)0,00€
3)92019602186880/10.8.2005	3)187.124,48€	3)0,00€	3)394,09€	3)0,00€
ΑΛΛΑΦΟΥΖΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ				

ΣΥΜΒΑΣΗ 207027287/3.7.2002	318,16€	318,16€	0,00€	0,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΟΜΙΛΟΥ Ι.ΑΛΑΦΟΥΖΟΥ	8.756.902,96€	777.493,97€	21.096,83€	0,00€
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, 31 10 2016				
ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ			
ΕΙΔΗΣΕΙΣ DOT COM	529.932,68€	10.000€	0,00€	0,00€
ΣΥΜΒΑΣΗ 2713639/26.06.2007				
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΟΜΙΛΟΥ Ι.ΑΛΑΦΟΥΖΟΥ	529.932,68€	10.000€	0,00€	0,00€
ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΟΦΕΙΛΗ			
ΕΘΝΙΚΗ	47.015.720€	31.928.852€	0,00€	0,00€
EUROBANK	8.756.902,96€	777.493,97€	21.096,83€	0,00€
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	529.932,68€	10.000€	0,00€	0,00€
ΣΥΝΟΛΑ	56.302.555,64€	32.716.345,97€	21.096,83€	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σύμφωνα με τα στοιχεία που μας έστειλε η εταιρεία ΕΙΔΗΣΕΙΣ DOT COM οι συνολικές οφειλές της στις 27.5.2016 είναι:

ΣΥΜΒΑΣΗ	ΤΡΑΠΕΖΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΦΕΙΛΗΣ	ΟΡΙΑ ΔΑΝΕΙΟΥ
Ημερομηνίες συμβάσεων 21.12.2012, 21.05.2009 23.3.2010, 5.3.2014 15.01.1999	ΕΘΝΙΚΗ	32.265.826,45€	59.400.000€
Ημερομηνία σύμβασης 26.6.2007	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	996.994,21€	
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ DOT COM		33.262.820,66€	

Οι ως άνω οφειλές είναι **μόνο για την εταιρεία ΕΙΔΗΣΕΙΣ DOT COM**

Οι συνολικές οφειλές του κυρίου Ιωάννη Αλαφούζου (είτε ως φυσικό πρόσωπο είτε μέσω των εταιρειών του ομίλου του) σύμφωνα με τους πίνακες των Τραπεζών (ΑΠ266, 268, 269, 276, 283) με ημερομηνία 31.10.2016 είναι οι εξής :

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΝΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ FACTORING

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ DOT COM (ΣΚΑΙ)

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ στις 31.10.2016	ΑΚΑΛΥΠΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΑΝΩ ΤΩΝ 90 ΗΜΕΡΩΝ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	29.655.294€	29.655.294€	0,00€	0,00€
ΕΘΝΙΚΗ FACTORS ΑΕ	9.075.932€	0,00€	0,00€	0,00€
ΕΤΕ LEASING ΑΕ	856.119€	0,00€	0,00€	0,00€
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	529.932,68€	10.000€	0,00€	0,00€
EUROBANK				
LEASING	1.338.556,62€	0,00€	0,00€	0,00€
ΣΥΝΟΛΑ	41.455.834,30€	29.665.294€	0,00€	0,00€

13.ΚΗΡΥΚΑΣ ΧΑΝΙΩΝ

ΤΟ ΔΑΝΕΙΟ ΤΗΣ «ΚΗΡΥΞ Α.Ε.» ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Η ημερήσια τοπική εφημερίδα «ΚΗΡΥΞ» εκδίδονταν στα Χανιά από την ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «ΚΗΡΥΞ Α.Ε.», με έδρα τα Χανιά της Κρήτης έως τον Ιούνιο του 2005, οπότε διέκοψε τη λειτουργία της λόγω οικονομικών δυσκολιών .

Πρόεδρος και ο Διευθύνων Σύμβουλος της εν λόγω εταιρίας είναι ο ΚΩΝ/ΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ του ΚΥΡΙΑΚΟΥ με λήξη θητείας στις 4/4/2017. Κατά διαστήματα τη θέση αυτήν έλαβαν ,διαδοχικά, οι ΤΖΙΝΕΥΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ , ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗΣ .

Η μετοχική σύνθεση έχει ως εξής : ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ ΤΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΥ 60%, ΚΩΝ/ΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ 20%, ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΚΗΣ 10%. Ποσοστό 10% ανήκε στην ΜΑΡΙΚΑ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ .

Τον Απρίλιο του έτους 2005 η εταιρία απευθύνεται στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ με αίτημα τη χορήγηση μεσο-μακροπρόθεσμου δανείου ύψους 300.000 € διάρκειας 2,5 ετών για την πληρωμή οφειλών σε ΙΚΑ και Δ.Ο.Υ. και υποχρεώσεων της έναντι προμηθευτών.

Κατά τη διαδικασία έγκρισης του αιτήματος διαπιστώνεται από την δανείστρια Τράπεζα ότι η αιτούσα είναι , μεταξύ άλλων, ιδιοκτήτρια ακινήτου εμβαδού 780 τ.μ., εντός της πόλεως των Χανίων που περιείχε κτίριο συνολικής εκτιμηθείσας αξίας 743.000 € , το οποίο ήταν ελεύθερο βαρών.

Το ακίνητο αυτό δεν δόθηκε εν τέλει προς εξασφάλιση επειδή (όπως προκύπτει από το υπηρεσιακό εισηγητικό σημείωμα της Τράπεζας), από την εταιρία παρασχέθηκε η διαβεβαίωση ότι επρόκειτο να δοθεί προς εκμετάλλευση σε συνεργασία με δημόσιο φορέα, ενώ τμήμα του θα πουλιόταν και από το προϊόν της πώλησής του θα εξοφλούνταν ολοσχερώς το δάνειο, μάλιστα εντός του επομένου έτους (2006).

Κατόπιν αυτού, ως εμπράγματη εξασφάλιση του δανείου δόθηκε δικαίωμα εγγραφής δεύτερης (β') προσημείωσης σε ακίνητο εκτός πόλεως, στη θέση Νεροκούρος- Χρυσοπηγή Άγιος Ιωάννης , εκτιμηθείσας αξίας 324.000 € επί του οποίου υφίστατο ήδη έτερη πρώτη (α') προσημείωση για απαίτηση της Παγκρήτιας Συνεταιριστικής Τράπεζας ύψους 160.000 € . Από τα έγγραφα προκύπτει ότι παρασχέθηκαν και προσωπικές εγγυήσεις των ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ και ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΖΙΝΕΥΡΑΚΗ, χωρίς να ωστόσο να γίνεται σαφές εάν αυτές περιβλήθηκαν τον τύπο της σύμβασης εγγυήσεως , εάν υπήρξε απλή δήλωση διαθεσιμότητας, (letter of comfort), ή κάποιου άλλου είδους δεσμευτική για τον παρέχοντα δήλωση .

Η εκταμίευση του ποσού έγινε εφ' άπαξ στις 31-5-2005. Λίγες εβδομάδες μετά η εφημερίδα διέκοψε την κυκλοφορία της.

Κατά τους όρους της δανειακής σύμβασης, παρείχετο στην πιστούχο περίοδος χάριτος 6 μηνών κατά τη διάρκεια των οποίων οφείλονταν μόνο τόκοι. Σημειώνεται ότι στα έγγραφα που έχουν περιέλθει σε γνώση της επιτροπής περιλαμβάνεται και το από 4/12/2015 «υπηρεσιακό σημείωμα» της Τράπεζας Πειραιώς όπου διαλαμβάνεται και διαβεβαίωση ότι το δάνειο εξυπηρετείτο μέχρι τον Νοέμβριο 2005. Εξ αιτίας αυτής της διαβεβαίωσης και εν όψει της προαναφερθείσας ρήτρας 6μήνου περιόδου χάριτος, ζητήθηκαν εγγράφως εξηγήσεις με σκοπό να διαπιστωθεί εάν υπήρξαν καταβολές εξοφλήσεως του εν λόγω δανείου. Έως σήμερα δεν έχει παρασχεθεί από την Τράπεζα Πειραιώς έγγραφη διαβεβαίωση ότι έχει καταβληθεί δόση ή δόσεις προς εξόφληση του συγκεκριμένου δανείου .

Δεδομένου ότι από το σύνολο των εγγράφων που έχει χορηγήσει στην επιτροπή η Τράπεζα Πειραιώς δεν προκύπτουν πληρωμές της πιστούχου, δικαιούται κανείς να υποθέσει ότι πλην μιας (αγνώστου ημερομηνίας, που περιέχεται στην από 1-11-2016 εξώδικη όχληση, για την οποία γίνεται αναφορά στη συνέχεια), ουδεμία άλλη ή άλλες εξοφλητικές καταβολές δεν έλαβαν χώρα.

Η εκτίμηση ότι για την αποπληρωμή του εν λόγω δανείου δεν καταβλήθηκε ουδεμία δόση, ενισχύεται και από τον πίνακα που περιέχεται στο από 4/12/2015 υπηρεσιακό έγγραφο της Τράπεζας Πειραιώς,(πρώτη σελίδα δύο τελευταίες γραμμές του πίνακα, όπου στις στήλες «μεταβολή» και «μεταβολή σε %»

σημειώνεται η ένδειξη «μηδέν»). Είναι εν τούτοις πιθανόν μία (1) δόση να προκρατήθηκε κατά την εκταμίευση, κατά συνήθη τραπεζική πρακτική

Από το σύνολο του εγγράφου υλικού δεν προκύπτει, επίσης, ότι η πιστούχος ανώνυμη εταιρία ΚΗΡΥΞ Α.Ε. οχλήθηκε προκειμένου να τηρήσει τις συμβατικές της υποχρεώσεις και ν' αρχίσει να καταβάλλει τις συμφωνημένες δόσεις, είτε ευθέως από την Τράπεζα είτε μέσω οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου που θα ενεργούσε για δικό της λογαριασμό.

Πρώτη έγγραφη όχληση σημειώνεται στις 1/11/2016 με την αποστολή ενός εξωδίκου με δικαστικό επιμελητή.

Η παντελής απουσία οχλήσεως ξενίζει ιδιαιτέρως, δεδομένου ότι η χρονική περίοδος μη συμμόρφωσης υπήρξε μακρότατη (11 έτη και 5 μήνες). Είναι προφανές ότι καθ' όλο αυτό το μακρό χρονικό διάστημα οι εκάστοτε ιθύνοντες της Τράπεζας Πειραιώς παρέλειπαν να ενεργήσουν τα ως εκ της θέσεώς τους και των συναφών κανονιστικών διατάξεων επιβαλλόμενα σ' αυτούς.

Πιθανή εξήγηση της παρατεταμένης αυτής απραξίας της πιστώτριας είναι η ιδιότητα του ιδιοκτήτη της εταιρίας Κων/νου Μητσοτάκη ως εξέχοντα πολιτικού και πρώην Πρωθυπουργού, η οποία ιδιότητα, κατά έναν όχι συνήθη τρόπο, σημειώνεται -εμφαντικά μάλιστα- στα εγκριτικά κείμενά της Τράπεζας.

Προς ολοκλήρωση της εικόνας του συγκεκριμένου δανείου προς την εφημερίδα ΚΗΡΥΚΑΣ Χανίων, ως ενός ακραία επισφαλούς δανείου, πρέπει ακόμα να σημειωθούν και τα εξής :

(α) Ότι το δάνειο χορηγήθηκε παρά την κακή οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, (σωρευτικές ζημιές 1.004.000 € από προηγούμενες χρήσεις), την ύπαρξη ισχυρού ανταγωνισμού από έτερο τοπικό ημερήσιο φύλλο, που σημειώνεται στο εισηγητικό ως μειονέκτημα, κυρίως δε παρά το ότι δεν παρέχονταν επαρκής εμπράγματη εξασφάλιση. Το τελευταίο αυτό προκύπτει εκ του ότι εν τέλει δεν δινόταν σε προσημείωση το ακίνητο της εταιρίας εντός πόλεως των Χανίων εμβαδού 780 τ.μ. και εκτιμωμένης από την Τράπεζα αξίας 743.000 € που ήταν ελεύθερο βαρών, αλλά δεύτερη προσημείωση σε ακίνητο που βρισκόταν σε προάστιο, πολύ μικρότερης αξίας (324.000 €) και ήδη τότε βεβαρημένο για απαίτηση άλλης Τράπεζας, ύψους 160.000 €. Ήτοι ο ακάλυπτος κίνδυνος για την Τράπεζα ήταν 265.312 € ήτοι ποσοστό 88,43 % του ποσού του δανείου.

(β) Ότι από το συνολικό υλικό που τέθηκε υπ' όψιν της επιτροπής, εκτός από την απουσία οχλήσεως δεν έχει προκύψει και η ύπαρξη οποιασδήποτε μορφής πρωτοβουλίας εκ μέρους της πιστούχου εταιρίας ΚΗΡΥΞ Α.Ε. προς την Τράπεζα (: εξηγήσεις για την καθυστέρηση εξόφλησης, υπόσχεση μελλοντικής έναρξης καταβολών κλπ).

(γ) Ότι η υπόσχεση ότι ένα μέρος της ιδιοκτησίας της εταιρίας ΚΗΡΥΞ Α.Ε. επί της οδού Κ. Χιωτάκη της πόλεως των Χανίων θα πωληθεί και ότι με το τίμημα θα εξοφλούνταν το δάνειο την επόμενη χρονιά, (2006), η οποία είχε δοθεί κατά τη σύναψη του δανείου, δεν τηρήθηκε.

(δ) Ότι η έκδοση της εφημερίδας ΚΗΡΥΚΑΣ Χανίων διακόπηκε λίγες εβδομάδες μετά τη λήψη του επίμαχου δανείου. Εικάζεται ότι αιτία της διακοπής της κυκλοφορίας της εφημερίδας ήταν η χαμηλή κυκλοφορία της, τα συσσωρευμένα χρέη της σε προμηθευτές, στο δημόσιο και στους ασφαλιστικούς οργανισμούς και η εν γένει πολύ κακή οικονομική κατάστασή της, γεγονότα που ήταν γνωστά στην Τράπεζα, αφού γίνεται γι' αυτά λόγος στα έγγραφά της. Στοιχεία περί του εάν το ποσόν του δανείου κατευθύνθηκε εν όλω ή εν μέρει για τον σκοπό για τον οποίο δόθηκε, δεν προκύπτουν προς το παρόν.

Στις 22-4-2016, μετά την αναγγελία της συγκρότησης της Εξεταστικής Επιτροπής της Βουλής για τα δάνεια των κομμάτων και των ΜΜΕ, και την ανακοίνωση ότι θα ελεγχθούν και τα Μέσα που έχουν διακόψει την κυκλοφορία τους, η πιστώτρια Τράπεζα μετέφερε το δάνειο σε προσωρινή καθυστέρηση.

Κατά τη συνεδρίαση της 12/7/2016 το μέλος της Επιτροπής ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΙΟΣ αποκάλυψε την ύπαρξη του επί μακρόν μη εξυπηρετηθέντος δανείου της εφημερίδας ΚΗΡΥΚΑΣ Χανίων. Την επομένη ο Επίτιμος Πρόεδρος της «Νέας Δημοκρατίας» ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ με δημόσια δήλωσή του αρνήθηκε την ύπαρξη οποιασδήποτε οφειλής της εταιρίας ΚΗΡΥΞ Α.Ε. ανακοινώνοντας ότι το χρέος το είχε προ πολλού αναδεχθεί η ανώνυμη εταιρία ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΑΕ.

Κατά τη διάρκεια των επομένων μηνών δεν προσκομίστηκε κανένα έγγραφο αναδοχής. Η συνομολόγηση της ρύθμισης του δανείου, για την οποία γίνεται λόγος στη συνέχεια, εκ μέρους του ΚΩΝ/ΝΟΥ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ αυτοπροσώπως, καθιστά τον ισχυρισμό αυτόν προφανώς αβάσιμο.

Ο ιδιοκτήτης του 60% των μετοχών της οφειλέτριας εταιρίας «ΚΗΡΥΞ Α.Ε.» ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ του Κωνσταντίνου μιλώντας λίγες εβδομάδες αργότερα ενώπιον της Ολομέλειας του ελληνικού κοινοβουλίου υπό την ιδιότητά του ως αρχηγού του κόμματος του «Νέα Δημοκρατία», ανακοίνωσε ότι το συγκεκριμένο δάνειο έχει ρυθμιστεί. Και η διαβεβαίωση αυτή αποδεικνύεται επίσης μη αληθής, για το χρόνο που δόθηκε.

Στις 1 Νοεμβρίου 2016 αποστέλλονται για πρώτη φορά εξώδικες οχλήσεις από την πιστώτρια προς την εταιρία και, ατομικά, στους ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ και ΓΕΩΡΓΙΟ ΤΖΙΝΕΥΡΑΚΗ, που εκπροσώπησε την εταιρία κατά τη σύναψη του δανείου, με τις οποίες καλούνταν να εξοφλήσουν το δάνειο.

Στις 2 Νοεμβρίου 2016 υπογράφεται μεταξύ της Τράπεζας Πειραιώς και του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ υπό την ιδιότητα του Προέδρου και Διευθύνοντα Συμβούλου της ΚΗΡΥΞ Α.Ε. το με ίδια ημερομηνία συμφωνητικό αναγνώρισης και ρύθμισης οφειλής.

Οι όροι της σύμβασης ρύθμισης είναι οι εξής :

Το συνολικό ποσόν στο οποίο ανέρχεται η απαίτηση της τράπεζας είναι 718.000 €. Την αποπληρωμή του αναλαμβάνει η εταιρία. Επί 23 μήνες θα πληρώνει 3.000 το μήνα και τον 24^ο, δηλαδή τον Νοέμβριο του 2018, θα πληρωθεί η τελευταία δόση από 649.000 €. Είναι το γνωστό σύστημα Balloon, (μπαλόνη) όπου η τελευταία και

γιγαντιαία δόση αφήνεται στο τέλος. Παρέχεται εν τούτοις στην εταιρία ρητά η δυνατότητα επαναρρύθμισης του υπολοίπου το 2018.

Τη συμφωνία ρύθμισης υπογράφει ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ που επανήλθε το 2012 ως Πρόεδρος της εταιρίας . Ως πρόσθετη εγγύηση συμφωνήθηκε ότι εντός 30 ημερών από την υπογραφή να δοθούν σε προσημείωση ακίνητα ιδιοκτησίας του, τα οποία προσδιορίζονται στη σύμβαση

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην περίπτωση της τουλάχιστον επί μία δεκαετία «εν υπνώσει» δανειοδότησης της εφημερίδας ΚΗΡΥΚΑΣ Χανίων αποτυπώνεται μια ιδιαίτερη πλευρά των αδιαφανών σχέσεων πολιτικής εξουσίας και τραπεζικού συστήματος . Θεωρείται εξαιρετικά αμφίβολο εάν το συγκεκριμένο δάνειο θα είχε χορηγηθεί καν, εάν ο ωφελούμενος δεν ήταν εταιρία συμφερόντων εξέχοντα πολιτικού. Θεωρείται -εκ παραλλήλου- εξαιρετικά πιθανό η συγκεκριμένη ιδιότητα του μόνου τότε Μετόχου να συντέλεσε ώστε να μην ενοχληθεί η πιστούχος εταιρία. Εξίσου, η ιδιότητα του ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ , εκ διαδοχής κυρίου του μεγαλύτερου μέρος των μετοχών της εταιρίας, ως επίσης εξέχοντος Πολιτικού και αρχηγού κόμματος, ενδέχεται να επηρέασε στο να μην ενοχληθεί η πιστούχος εταιρία παρά μόνο στις 1-11-2016 όταν η πληροφόρηση του κοινού για την ύπαρξη και την καθυστέρηση αποπληρωμής του δανείου είχε λάβει ευρύτερες διαστάσεις. Με σφοδρότητα ,όμως, θεωρείται βέβαιο ότι εάν δεν είχε συγκροτηθεί η εξεταστική επιτροπή και κυρίως εάν δεν είχε επισημανθεί με δημοσιοποιηθεί με τον τρόπο που πιο πάνω περιγράφηκε η ύπαρξη του δανείου και η απουσία εξοφλητικών καταβολών, δεν θα είχαν οχληθεί καν οι υπόχρεοι και δεν θα είχε επέλθει η ρύθμιση του χρέους.

Οι ιδιότητες των διαχρονικά Μετόχων της εταιρίας ΚΗΡΥΞ Α.Ε. ως πολιτικών , επιβάλλουν την παράθεση ορισμένων κρίσιμων επί του θέματος σκέψεων:

Ο αρχικός μόνος κύριος του 100% των μετοχών της Α.Ε. κα ιδιοκτήτης της εφημερίδας ΚΗΡΥΚΑΣ Χανίων ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ διαδραμάτισε κεντρικό πολιτικό ρόλο στην πολιτική ζωή της χώρας. Υπήρξε Πρωθυπουργός (1991-1993), αρχηγός πολιτικού σχηματισμού («Νέα Δημοκρατία»), επανειλημμένα Υπουργός και Βουλευτής από το έτος 1946 και μετά. Ομοίως εξέχων πολιτικός παράγοντας , (Αρχηγός κόμματος, Υπουργός και επανειλημμένα Βουλευτής) είναι και ο κύριος του 60% των μετοχών της εταιρίας ΚΗΡΥΞ Α.Ε. ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ . Τέλος ο κύριος του υπολοίπου 10% των μετοχών ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ είναι υψηλόβαθμο πολιτικό στέλεχος του κόμματος «Νέα Δημοκρατία» και έχει χρηματίσει βουλευτής.

Η ιδιότητα των Μετόχων της πιστούχου εταιρίας ως προσώπων με εξέχουσα θέση στο πολιτικό σύστημα της χώρας, επέβαλλε την υποχρέωσή τους να ανταποκρίνονται με ευταξία, συνέπεια και διαφάνεια στις εκ του δανείου υποχρεώσεις της εταιρίας τους. Η πλήρης αποχή από κάθε ενέργεια που θα εκδήλωνε πρόθεση -έστω- μη συμμόρφωσης προς τις χρηματικές τους υποχρεώσεις ελέγχεται ως σοβαρή παράλειψή τους . Βεβαίως ουδέποτε οχλήθηκαν. Η ιδιαιτερότητά τους ως δημοσίων προσώπων, όμως, πέραν της νομικής τους υποχρέωσης, τους επέβαλλε το ηθικό καθήκον να μην αδρανούν επί τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα έναντι μιας οικονομικής τους υποχρέωσης .

ΤΟ ΔΑΝΕΙΟ ΤΗΣ «ΚΗΡΥΞ Α.Ε.» ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Διαρκούντων των μηνών και με αφορμή την έρευνα που διεξήγε η Τράπεζα της Ελλάδος κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας ,έγινε γνωστή και άλλη δανειοδότηση της ίδιας εταιρίας ΚΗΡΥΞ Α.Ε. από την ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.

Προκειμένου να αξιοποιήσει το ακίνητό της η ΚΗΡΥΞ Α.Ε. ζητεί δάνειο από την ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, που εδρεύει στο Ηράκλειο. Ήδη από την ίδια τράπεζα είχε πάρει το 2004 άλλα 120.000 € για το οποίο είχε γραφτεί η α΄ προσημείωση στο ακίνητο Νεροκούρος, που αναφέρεται πιο πάνω . Τον Ιούνιο 2005 εγκρίνεται 12ετές δάνειο 1.300.000 € με επιτόκιο 5,75 % για την ανέγερση 4όροφου κτιρίου στο κέντρο της πόλης των Χανίων, με υποθήκη στο ακίνητο αυτό και εκχώρηση μελλοντικών μισθωμάτων. Η εξέταση της συναλλαγής της ΚΗΡΥΞ Α.Ε. με την Παγκρήτια Τράπεζα εμπίπτει στην αρμοδιότητα της επιτροπής καθότι, εξ όσων εγγράφων έχουν περιέλθει στην Επιτροπή, προκύπτει ότι δεν είχε γίνει αλλαγή του σκοπού της που παρέμενε εκδοτικός, και ,βεβαίως, διότι ιδιοκτήτες της είναι πολιτικά πρόσωπα.

Το δάνειο θα έπρεπε να εκταμιεύεται σταδιακά ανάλογα με την πρόοδο του έργου. Μέχρι τον Ιανουάριο 2008 είχε εκταμιευθεί ποσό 1.144.000 € ενώ το έργο είχε προχωρήσει μόλις κατά το 30%. Σημειώνεται δηλαδή παραβίαση της συμφωνίας : είχε δοθεί σχεδόν το σύνολο του δανείου με λιγότερο από το μισό του έργου να έχει εκτελεστεί. Στο μεταξύ είχε αλλάξει ο διευθύνων σύμβουλος και πρόεδρος . Ανέλαβε ο κ. Σπανουδάκης Ευάγγελος, που τότε ήταν Πρόεδρος κα στο τοπικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο άλλα και σε μια εταιρία με την επωνυμία ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ στην οποία μετείχε , (συμπτωματικά;) και η Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα.

Τον Απρίλιο 2008, εγκρίνεται από την ίδια Τράπεζα και δεύτερο δάνειο 850.000 € , 25ετές αυτήν τη φορά για την αποπεράτωση του κτιρίου. Σύμφωνα με τα όσα όμως είχαν συμφωνηθεί δεν δικαιολογούνταν η επιπλέον χρηματοδότηση της αποπεράτωσης αφού είχε ήδη πληρωθεί μεγάλο μέρος χωρίς να έχουν εκτελεστεί οι εργασίες που έπρεπε να γίνουν .

Με την έγκριση ή την ανοχή της τράπεζας, που κανονικά θα έπρεπε να ελέγχει την πρόοδο και να εκταμιεύει το δάνειο ανάλογα με αυτήν, με πρόφαση την αποπεράτωση λήφθηκαν πολύ περισσότερα χρήματα που δεν δικαιολογούνται από τα κατασκευαστικά τιμολόγια.

Όπως γράφεται στην από 29-11-2016 έκθεση ειδικής έρευνας της Τράπεζας της Ελλάδος, ποσόν 554 .000 € , τουλάχιστον, σίγουρα δεν κατευθύνθηκε στην κατασκευή, χωρίς να είναι γνωστό που πήγε.

Ο Συνολικός δανεισμός της ΚΗΡΥΞ Α.Ε. από την ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ανήλθε στα 2.150.000 € . Η έκθεση ειδικής έρευνας της Τράπεζας της Ελλάδος σημειώνει για το δανεισμό αυτόν ότι οι διαδικασίες αξιολόγησης και παρακολούθησης απείχαν ,τουλάχιστον, της συνήθους τραπεζικής πρακτικής , ενώ κρίνει μη ορθή από τραπεζική άποψη τόσο την αναποτελεσματική παρακολούθηση της εκταμίευσης εξ αιτίας της αποδοχής της πρόωρης εκταμίευσης, όσο και το ότι σημαντικό μέρος του δανείου προφανώς δεν κατευθύνθηκε για το σκοπό που

δόθηκε. Επιλήψιμη συμπεριφορά επέδειξε η Τράπεζα αυτή και όταν δέχθηκε να αποδεσμεύσει τις εγγυήσεις, ειδικά όταν δέχθηκε να μειωθεί το ποσόν που θα εισέπραττε από τα ενοίκια από 14.000 € το μήνα σε 9.000 € , απόφαση που συντέλεσε στο να γίνει και αυτό το δάνειο μη εξυπηρετούμενο.

Και το δάνειο αυτό ρυθμίστηκε πρόσφατα, τον Αύγουστο 2016 , σε βάθος 23 αρχικά και 27 ετών εν τέλει, ίσως και αυτό υπό το βάρος των αποκαλύψεων.

Και στην περίπτωση του δευτέρου δανείου προς την εταιρία ΚΗΡΥΞ Α.Ε. εκφράζεται η βεβαιότητα ότι η ιδιότητα των ιδιοκτητών της ως πολιτικών προσώπων διαδραμάτισε καίριο ρόλο στην κάμψη των τραπεζικών κανόνων και στην αποδοχή εκ μέρους της πιστώτριας τράπεζας επιλήψιμων συμπεριφορών που δεν έγιναν αποδεκτές στα πλαίσια της εποπτείας εκ μέρους της Τράπεζας της Ελλάδος.

Στην με ημερομηνία 29-11-2016 έκθεση ειδικής έρευνας της Τράπεζας της Ελλάδος περιγράφονται συγκεκριμένες επιλήψιμες συμπεριφορές στελεχών της ΠΑΓΚΡΗΤΙΑΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ που σχετίζονται με τα δάνεια της εταιρίας ΚΗΡΥΞ Α.Ε.

Ειδικότερα:

(α) Τον Οκτώβριο 2004 εγκρίνεται δάνειο 120.000 €, αν και η εταιρία δεν διέθετε ικανοποιητικά οικονομικά στοιχεία (εμφάνιζε ζημιές, είχε αρνητική καθαρή θέση και έλλειψη ρευστότητας).

(β) Το δάνειο των 1.300.000 € εγκρίνεται τον Φεβρουάριο του 2007 ενώ η εκδοτική δραστηριότητα είχε σταματήσει ήδη από τον Ιούνιο του 2006.

(γ) Αγνοήθηκε η διαπίστωση του εισηγητικού σημειώματος ότι η εταιρία κατά το χρόνο λήψεως του δανείου είχε σημαντικά οικονομικά προβλήματα, συσσωρευμένες ζημιές και οφειλή στην ΠΕΙΡΑΙΩΣ, δεδομένα που, σύμφωνα με την έκθεση, την κατέτασσαν στη βαθμίδα CCC («υψηλού ρίσκου»).

(δ) Συμφωνήθηκε η σταδιακή εκταμίευση του ποσού του δανείου σκοπός του οποίου ήταν η ανέγερση 4όροφης οικοδομής, χωρίς να καταστεί υποχρεωτική η προηγούμενη προσκόμιση τιμολογίων δαπανών.

(ε) Δεν αξιολογήθηκε ότι οι αναμενόμενες λειτουργικές ροές (: ενοίκια που είχαν εκχωρηθεί για την εξόφληση του δανείου) δεν θα ήσαν επαρκή για να καλύπτουν όλες τις υποχρεώσεις που πήγαζαν από το δάνειο. Συγκεκριμένα η αναμενόμενη εισροή ήταν 14.000 € ενώ το μηνιαίο τοκοχρεολύσιο 19.000 € και, όπως σημειώνεται πιο πάνω, δεν υπήρχαν άλλα διαθέσιμα της εταιρίας ούτε είχε περιγραφεί ένας , έστω και καθ' υπόθεσιν, τρόπος συμπλήρωσης του μηνιαία υπολειπόμενου ποσού.

(στ) Δεν προσδιορίστηκε με ακρίβεια το ύψος του προϋπολογισμού κόστους κατασκευής για τον οποίο υπήρξε μια ασάφεια η οποία είχε δυσμενή για την τράπεζα επίπτωση . Συγκεκριμένα ο συνεργαζόμενος μηχανικός προσδιόρισε το προϋπολογιζόμενο κόστος ανέγερσης της οικοδομής στα ύψος των 2.082.000 €. Δεν διακριβώθηκε όμως εάν αυτό ήταν το συνολικό ύψος του κόστους κατασκευής ή το μέρος εκείνο που είχε αναλάβει να κατασκευάσει η εταιρία ΚΗΡΥΞ Α.Ε. πριν το παραδώσει στην μισθώτρια, που θα το αποτελείωνε . Έτσι με αναφορά στο πιο πάνω ποσόν των 2.082.000 €, το ποσόν των 1.300.000 € (πρώτο δάνειο)

εμφανιζόταν να καλύπτει το 62,4% του έργου, ενώ διαφορετική θα ήταν η εικόνα εάν δεν γινόταν αναγωγή στο όλο έργο παρά μόνο στο τμήμα του που συμβατικά υποχρεώνονταν να κατασκευάσει η ΚΗΡΥΞ Α.Ε. Το τμήμα αυτό προσδιορίζονταν στο σχετικό συμφωνητικό των μερών έως το στάδιο της ολοκλήρωσης της πρώτης φάσης («cold shell») ενώ το υπόλοιπο («hot shell») θα το αποτελείωνε με δαπάνες της η μισθώτρια Marcs & Spencer. Επίσης όταν τον Απρίλιο του 2008 εγκρίθηκε το συμπληρωματικό δάνειο των 850.000 € , πάλι δεν συνδέθηκε με το τμήμα του έργου που υποχρεώνονταν να κατασκευάσει η εταιρία. Σύμφωνα με την από 25-8-2008 έκθεση του συνεργαζόμενου μηχανικού, το κτίριο αποπερατωμένο, είχε κοστίσει 1.200.000 €. Η τράπεζα δεν διακρίβωσε όπως είχε υποχρέωση το πραγματικό κόστος ώστε να διαπιστώσει εάν απαιτήθηκαν τα πρόσθετα κεφάλαια. Εάν αυτή η πληροφορία συνδυαστεί με το ότι η εταιρία διαθέτει τιμολόγια δαπανών μόνο για 950.000 €, εικάζεται με σχετική βεβαιότητα ότι αυτό ήταν και το ύψος της χρηματικής υποχρέωσής της, άλλως ότι με το συγκεκριμένο ποσόν κάλυψε τις συμβατικές της υποχρεώσεις έναντι της μισθώτριας εταιρίας. Παρατηρείται συνεπώς ότι με την ουσιώδη παράλειψη να διευκρινιστεί εάν το προϋπολογιζόμενο ως κόστος κατασκευής ποσόν των 2.082.000 € , που δεν επαληθεύθηκε, αφορούσε ή όχι αποκλειστικά υποχρέωση της εκμισθώτριας εταιρίας ΚΗΡΥΞ Α.Ε., κατέστη δυνατή η υπερχρηματοδότησή της κατά πολλές εκατοντάδες χιλιάδων ευρώ, και η χρήση του περισσεύματος σε σκοπούς που δεν έγιναν γνωστοί, πάντως αλλότριους από το σκοπό του δανείου.

(ζ) Παρόλο που το έργο είχε αποπερατωθεί από τον Αύγουστο του 2008 και η Τράπεζα θα είχε όλο το χρόνο να αποτιμήσει το τελικό κόστος κατασκευής, στις 29-9-2009 συναίνεσε χωρίς να το πράξει στην εκταμίευση του υπόλοιπο του δανείου ύψους 266.000 € .

(η) Οι διαπιστώσεις της Τράπεζας της Ελλάδος ότι, επί ζημία της πιστώτρια τράπεζας, δεν εφαρμόστηκαν ορθά οι κανόνες πιστοδότησης αναφέρονται και σε άλλα γεγονότα που τις υποστηρίζουν, συγκεκριμένα:

- Οι εκταμιεύσεις δεν ακολούθησαν την πορεία κατασκευής του έργου. Στις 10-1-2008 είχαν εκταμιευθεί 1.144.000 € ήτοι το 88% του μέχρι τότε εγκεκριμένου δανείου ενώ το έργο είχε προχωρήσει κατά 30%

- Σημαντικό μέρος του δανείου διοχετεύθηκε σε άλλες κατευθύνσεις χωρίς να διαπιστωθεί ποιες ήσαν αυτές. Στην έκθεση της ΤτΕ γίνεται -όπως προαναφέρεται- λόγος για το ποσόν 554.000 € που αναλήφθηκε σε μετρητά από τη διοίκηση της ΚΗΡΥΞ Α.Ε. χωρίς να καταστεί δυνατή η διερεύνηση της χρήσης του. Εκτός αυτού, ποσόν 51.000 € εισπράχθηκε από φυσικό πρόσωπο που μισθοδοτείται από την ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε. , εταιρία που όπως ήδη σημειώθηκε είχε ως Πρόεδρο τον ΕΥΑΓΓΕΛΟ ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗ που ήταν Πρόεδρος και Δνων Σύμβουλος της ΚΗΡΥΞ Α.Ε. από τα τέλη του 2006 έως και τον Μάρτιο του 2011, στην οποία εταιρία, μάλιστα, συμμετείχε και η πιστώτρια Τράπεζα.

- Όταν τον Φεβρουάριο 2016 το μίσθωμα του κτιρίου ιδιοκτησίας της ΚΗΡΥΞ Α.Ε. αναπροσαρμόστηκε συμβατικά από τις 14.000 € στις 9.000 €, η τράπεζα - στην οποία βάσει της δανειακής σύμβασης είχε εκχωρηθεί το σύνολο του μηνιαίων μισθωμάτων ως μέσον πληρωμής των δανειακών υποχρεώσεων - αποδέχθηκε να

εισπράττει μέρος μόνο του μηνιαίου μισθώματος . Ειδικότερα δέχθηκε να εισπράττει μόνο 5.500 € το μήνα, ήτοι 3.500 € ανά μήνα λιγότερα προκειμένου αυτό το υπόλοιπο να παραμένει στην εταιρία για την εξυπηρέτηση οφειλών της προς το Δημόσιο ύψους 218.500 €.

Γ.4 Ευρήματα από πορίσματα της ΤτΕ για ΜΜΕ για τα οποία δεν εξετάστηκε μάρτυρας

1. MAD TV

Για τις εταιρείες

«MAD T.V. A.E.»,

«ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΟΡΥΦΗ Α.Ε.»,

«ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ Α.Ε.» και

«ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΡΟΝ Ε.Π.Ε.»

συμφερόντων της οικογένειας Γεράσιμου Κουρή.

1. Εισαγωγικά σχόλια:

Η παρούσα Έκθεση βασίζεται αποκλειστικώς στην με ημερομηνία 15-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, δεδομένου ότι για τις δανειοδοτήσεις των ανωτέρω ερευνημένων εταιρειών δεν εξετάσθηκαν μάρτυρες ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής.

Όπως αναφέρεται στο Προοίμιο της με ημερομηνία 15-11-2016 Έκθεσης Ειδικής Έρευνας, η έρευνα διενεργήθηκε σε εκτέλεση της υπ' αρ. α/18-5-2015 παραγγελίας του κ. Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και αφορά την πιστοδοτική τακτική που εφάρμοσαν η Τράπεζα Πειραιώς και η Εθνική Τράπεζα προς τις ανωτέρω αναφερόμενες πιστούχους/εταιρείες συμφερόντων της οικογένειας Γεράσιμου Κουρή.

Στην προαναφερόμενη Έκθεση Ειδικής Έρευνας διευκρινίζεται ότι διερευνήθηκε το σύνολο των πιστοδοτήσεων, που διενεργήθηκαν από το έτος 2004 και εντεύθεν λόγω μη παροχής προγενεστέρων στοιχείων, αλλά για λόγους ουσίας η Έκθεση επικεντρώνεται σε εκείνες που κρίθηκαν άξιες σχολιασμού.

2. Ιστορικό και στοιχεία των ερευνωμένων εταιρειών:

Ο υπό εξέταση όμιλος εταιρειών, συμφερόντων της οικογένειας Γεράσιμου Κουρή, αποτελείται από διάφορες εταιρείες στους κλάδους των ΜΜΕ, των εκτυπώσεων και των εκδόσεων.

Βασική εταιρεία του ομίλου με δραστηριοποίηση στον τομέα της **ψυχαγωγίας - ενημέρωσης** υπήρξε η «**MAD T.V. A.E.**» (εφεξής «MAD T.V.»). Ιδρύθηκε τον 6^ο/1999 και αρχικώς ποσοστό 72% των μετοχών της ανήκε σε μέλη της οικογένειας Κουρή (Αγγελική, Ανδρέα, Γεράσιμο Κουρή), ποσοστό 20% των μετοχών της στον Ανδρέοπουλο Κωνσταντίνο, ποσοστό 2,92% των μετοχών της στην MAD Licensing Ltd. και το υπόλοιπο σε διάφορους μετόχους. Σήμερα, μετά από αλλαγές της μετοχικής σύνθεσης, ποσοστό 90% των μετοχών ανήκει στη MAD Licensing Ltd., συμφερόντων οικογένειας Γεράσιμου Κουρή, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό 10% των μετοχών στη Μαρία Δ. Κοντομηνά.

Η εταιρεία λειτουργεί τον ομώνυμο μουσικού περιεχομένου τηλεοπτικό σταθμό, που απευθύνεται κυρίως στο νεανικό κοινό και το πρόγραμμά του μεταδίδεται τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό (Βουλγαρία, Αλβανία, Ρουμανία, ΠΓΔΜ, Κύπρο, Αυστραλία). Τα τελευταία χρόνια επεκτάθηκε και σε άλλες δραστηριότητες {λειτουργία της ιστοσελίδας «www.mad.gr», μουσικά κανάλια σε συνεργασία με τις δορυφορικές πλατφόρμες NOVA και ΟΤΕ TV, ανάπτυξη διαφόρων παραγωγών (Mad Video Music Awards, Fashion Music project MadWalk)}. Έχει εξαγοράσει ποσοστό 33% των μετοχών του τηλεοπτικού σταθμού Θεσσαλονίκης «APOLLON T.V.» για την αναμετάδοση του προγράμματος της και ποσοστό 100% των μετοχών της αλυσίδας λιανικής πώλησης CDs «**ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ A.E.E.**» (εφεξής «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ») από τους αδελφούς Βασίλειο και Λεωνίδα Τοπιντζή.

Τον 2^ο/2014 η «MAD T.V.» προχώρησε σε **απόσχιση κλάδων** ως εξής:

α. η δραστηριότητα παραγωγής τηλεοπτικών προγραμμάτων, καθώς και η θυγατρική «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ» απορροφήθηκαν από την συγγενή εταιρεία «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ ΤΕΜΠΟ Α.Ε.» - εφεξής «ΤΕΜΠΟ» (συμφερόντων 80% Αθηνάς Κουρή και 20% Χαράλαμπου Βατικιώτη με αρχικό αντικείμενο τη δημιουργία μουσικών προγραμμάτων σε συνεργασία με την πλατφόρμα της NOVA) και

β. η δραστηριότητα του τηλεοπτικού σταθμού MAD T.V. απορροφήθηκε από την συγγενή «SOLAR ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Α.Ε.» (πρώην «SOLAR ΔΡΑΜΑ ΡΟΛ/ΕΡ Α.Ε. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΚΜΕΤΑΛΕΥΣΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ», που είχε εξαγορασθεί τον 12^ο/2013) - εφεξής «SOLAR» (ανήκει σε ποσοστό 100% στην εξωχώρια MAD T.V. Licensing Ltd. συμφερόντων της οικογένειας Γεράσιμου Κουρή). Στη συμβολαιογραφική πράξη διάσπασης αναφέρεται ότι «οι επωφελούμενες εταιρείες υποκαθίστανται αυτοδίκαια και χωρίς καμία άλλη διατύπωση ... σε όλα τα δικαιώματα, υποχρεώσεις και έννομες σχέσεις της διασπώμενης εταιρείας ... και η μεταβίβαση εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή» και ότι «η διασπώμενη εταιρεία λύεται χωρίς να είναι απαραίτητη η εκκαθάρισή της». Επισημαίνεται ότι η «MAD T.V.» έχει διαγραφεί από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

Όπως προκύπτει από εισηγητικό σημείωμα της Τράπεζας Πειραιώς:

α. Στην «ΤΕΜΠΟ» μεταφέρθηκαν (i) το μεγαλύτερο μέρος του δανεισμού της «MAD T.V.», ήτοι € 10,2 εκ., περιλαμβανομένου και αυτού που κάλυψε την εξαγορά του «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ» (μεταφέρθηκε και η σχετική συμμετοχή), (ii) απαιτήσεις € 8.4 εκ. και (iii) οφειλές προς το Δημόσιο € 3,7 εκ.

β. Στη «SOLAR» μεταφέρθηκαν (i) δάνεια € 1,5 εκ., (ii) πάγιο ενεργητικό/εξοπλισμός € 2,6 εκ., (iii) απαιτήσεις € 2,3 εκ. και (iv) οφειλές σε προμηθευτές € 3,5 εκ.

Στον τομέα των **εκτυπώσεων** δραστηριοποιείτο η εταιρεία **«ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΟΡΥΦΗ Α.Ε.»**, ιδρυθείσα το έτος 1992 (εφεξής «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ»). Ως αντικείμενο εμφάνιζε την έκδοση βιβλίων, περιοδικών και εντύπων

συνεργαζόμενη κυρίως με το Δημόσιο. Σήμερα η εταιρεία είναι σε αδράνεια. Στο μετοχικό της κεφάλαιο συμμετέχουν η Αθηνά και η Ρεγγίνα Κουρή εξ ημισείας. Η εν λόγω κατέχει και το 70% της συγγενούς «INFOTREND Α.Ε.» με το ίδιο αντικείμενο.

Στον τομέα των **εκδόσεων** δραστηριοποιείται η «**ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΡΟΝ Ε.Π.Ε.**», ιδρυθείσα το 2001, η οποία εκδίδει την εβδομαδιαία εφημερίδα «ΤΟ ΠΑΡΟΝ». Ανήκει στους Γεράσιμο και Αγγελική Κουρή.

Τον όμιλο συμπληρώνουν και οι κάτωθι εταιρείες συμφερόντων της ανωτέρω οικογένειας (άμεσα και έμμεσα), οι οποίες σήμερα δεν εμφανίζουν δανεισμό. Ως εκ τούτου γίνεται συνοπτική αναφορά σε αυτές:

α. «**MAD RADIO FM Α.Ε.**» (εφεξής «MAD RADIO»), η οποία λειτουργούσε τον ομώνυμο ραδιοφωνικό σταθμό από τον 9^ο/2006. Τον 3^ο/2013 προέβη σε απόσχιση κλάδων, που εισφέρθηκαν στην «MAD T.V.» (εκμετάλλευση του εξοπλισμού) και την «ΑΚΟΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ», για την οποία δεν υπάρχει σχετική πληροφόρηση.

β. «**ΠΟΠΤΑΡΤ Ε.Π.Ε.**», ιδρυθείσα το 1997, αποτελούσε το δημιουργικό τμήμα παραγωγής εξειδικευμένων τηλεοπτικών διαφημίσεων για λογαριασμό της «MAD T.V.», ενώ συνεργαζόταν και με τρίτους.

γ. «**ΚΑΡΜΠΟΤΕΧΝΙΚΗ Γ. ΚΟΥΡΗΣ Α.Ε.**», η οποία εκμισθώνει ιδιόκτητο ακίνητο στην Παλλήνη στις συγγενείς εταιρείες.

3. Χρονοδιάγραμμα δανεισμού:

Ο ερευνώμενος όμιλος εταιρειών χρηματοδοτήθηκε από δύο τράπεζες: Την Τράπεζα Πειραιώς και την Εθνική Τράπεζα.

A. Τράπεζα Πειραιώς

Ο δανεισμός αφορά τόσο την Τράπεζα Πειραιώς, όσο και τις απορροφηθείσες από αυτήν πρώην Τράπεζα Κύπρου, πρώην Γενική Τράπεζα και πρώην CPB (Cyprus Popular Bank).

Δανεισμός από την πρώην Τράπεζα ΚΥΠΡΟΥ

Η συνεργασία ξεκίνησε την 15-7-2004 και συνεχίσθηκε μέχρι και την 17-1-2012. Βασικός λήπτης του δανεισμού ήταν η «MAD T.V.» και σκοπός του η χρηματοδότηση του κόστους επέκτασης της δραστηριότητάς της. Ο δανεισμός εκαλύπτετο με διάφορες μορφές εγγυήσεων, ενώ από το έτος 2010 τα τότε υφιστάμενα δάνεια ρυθμίσθηκαν και εγκρίθηκαν περίοδοι χάριτος.

Τον 12^ο/2012 είχε απομείνει οφειλή € 1,35 εκ. της «MAD T.V.», που μεταφέρθηκε στην Τράπεζα Πειραιώς.

Δανεισμός από την πρώην Γενική Τράπεζα

Η συνεργασία ξεκίνησε το έτος 2001, όμως η πρώτη έγκριση αφορούσε την από 21-3-2007 απόφαση ανανέωσης/αύξησης ορίων κεφαλαίου κίνησης σε € 2 εκ. για τη «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ», € 0,48 εκ. για τη «MAD T.V.» και € 15 χιλ. για την «INFOTREND A.E.». Οι παρασχεθείσες καλύψεις αφορούσαν α' σειράς προσημείωση € 0,4 εκ. επί διαμερίσματος αξίας € 0,35 εκ., προσωπικές εγγυήσεις των Γεράσιμου και Αγγελικής Κουρή, εταιρική κάλυψη της «ΚΑΡΜΠΟΤΕΧΝΙΚΗ» και απαιτήσεις γεγεννημένες και μη σε κάλυψη των ορίων της «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ».

Προς αιτιολόγηση του δανεισμού η Τράπεζα ανέφερε ότι πρόκειται για πελάτες δεκαετίας και πλέον και ότι η οικονομική κατάσταση του ομίλου έχει σαφώς βελτιωθεί.

Την 31-3-2010 τα τότε υπόλοιπα € 410 χιλ. και € 85,5 χιλ. για τις «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ» και «MAD T.V.» αντίστοιχα ετέθησαν σε σταδιακή ρευστοποίηση με μηνιαίες καταβολές.

Δανεισμός από την πρώην CPB

Την 18-4-2008 εγκρίθηκε η έναρξη της συνεργασίας με την παροχή ορίων κεφαλαίου κίνησης, καλυμμένων με επιταγές, € 0,25 εκ. υπέρ της «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ» και € 0,2 εκ., υπέρ της «MAD T.V.», πλέον ορίου leasing εξοπλισμού € 0,2 εκ., συνεκτιμώντας «την πολύπλευρη συνεργασία» με τον όμιλο Κουρή και την εμπειρία στον κλάδο. Ακολούθησε έγκριση ανανέωσης/μείωσης ορίων (5-5-2010) σε € 0,18 εκ. και την 18-10-2011 αποφασίσθηκε η καταγγελία των συμβάσεων (οφειλές, € 0,14 εκ.), που μεταφέρθηκαν στην Τράπεζα Πειραιώς.

Δανεισμός από την Τράπεζα ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Η συνεργασία ξεκίνησε την 27-9-2004 με την έγκριση ορίου κεφαλαίου κίνησης € 0,2 εκ. υπέρ της «MAD T.V.» με κάλυμμα επιταγές πελατείας και προσωπική εγγύηση του Γεράσιμου Κουρή.

Την 15-7-2008 εγκρίθηκε Ο/Δ € 5 εκ. υπέρ της «MAD T.V.» επταετούς διάρκειας με σκοπό την κάλυψη μέρους του κόστους εξαγοράς του 49,9% των μετοχών της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ», οι οποίες ενεχυράσθηκαν ως εξασφάλιση και με περίοδο χάριτος έως τον 5^ο/2011. Επιπλέον ελήφθη η εγγύηση των Γεράσιμου και Ανδρέα Κουρή.

Πέραν των ανωτέρω δανείων στη «MAD T.V.» είχε παρασχεθεί leasing € 0,2 εκ. για μηχανολογικό εξοπλισμό, ενώ υπέρ της «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ» υπήρχαν όρια κεφαλαίου κίνησης ύψους € 1,78 εκ. καλυμμένα με γεγενημένες και μη απαιτήσεις και έκδοσης Ε/Ε € 0,47 εκ. άνευ καλυμμάτων.

Την 22-12-2009 εγκρίθηκε νέο Ο/Δ € 2 εκ. υπέρ της «MAD T.V.» τριετούς διάρκειας με σκοπό την κάλυψη κατά 100% του κόστους εξαγοράς του υπόλοιπου 50,1% των μετοχών της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ». Ως εξασφάλιση προβλεπόταν η λήψη ενεχύρου επί των αγορασθεισών μετοχών, καθώς και η εγγύηση των Γεράσιμου και Ανδρέα Κουρή. Το περιθώριο επιτοκίου και των δύο Ο/Δ διαμορφώθηκε σε 3%.

Την 18-10-2010 εγκρίθηκε νέο εφάπαξ όριο κεφαλαίου κίνησης € 1,5 εκ. υπέρ της «MAD T.V.» για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών με την εγγύηση των Γεράσιμου και Ανδρέα Κουρή και σύσταση ενεχύρου επί του 50% των μετοχών της «MAD T.V.», που κατείχαν οι εν λόγω εγγυητές, το οποίο επεκτεινόταν στα μερίσματα και στο δικαίωμα ψήφου.

Την 31-5-2011 εγκρίθηκε η χρηματοδότηση της «MAD T.V.» με ποσό € 0,8 εκ., διάρκειας 6 μηνών, σε ασφάλεια του οποίου ως κάλυμμα η πιστούχος προσέφερε ισόποση δεσμευμένη κατάθεση. Εξειδίκευση του σκοπού του δανείου, δηλαδή των αναγκών που θα κάλυπτε, δεν αποτυπώθηκε.

Την 21-6-2011 εγκρίθηκε η παράταση των κεφαλαίων κίνησης των εταιρειών του ομίλου μέχρι την 15-11-2010, καθώς και διενέργεια υπέρ της «MAD T.V.» εφάπαξ χορήγησης ποσού € 231.250 «για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών», με τις υφιστάμενες εξασφαλίσεις.

Παρόμοια έγκριση, ποσού € 233 χιλ. παρασχέθηκε υπέρ της «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ» την 13-12-2011.

Την 8-1-2013 εγκρίθηκε ανανέωση ορίων έως 30-6-2013 με διατήρηση των υφιστάμενων υπολοίπων € 11,4 εκ. (ληξιπρόθεσμα € 7,7 εκ.), τα οποία αφορούσαν (α) € 9,7 εκ. «MAD T.V.» - € 6,2 εκ. ληξιπρόθεσμο (β) € 1,16 εκ. «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ» - € 1 εκ. ληξιπρόθεσμο και (γ) € 0,52 εκ. «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ» - ληξιπρόθεσμο στο σύνολό του. Επίσης, εγκρίθηκε η μετατροπή του Ο/Δ € 2 εκ. υπέρ της «MAD T.V.» σε ακάλυπτο όριο κεφαλαίου κίνησης (είχαν μεσολαβήσει διαδοχικές παρατάσεις μέχρι τον 10^ο/2011).

Ακολούθησαν προσπάθειες της Τράπεζας για την εξεύρεση λύσης και συναντήσεις (10^{ος}/2014 και 4^{ος}/2015) με τους φορείς του ομίλου, χωρίς αποτέλεσμα

– από την πιστώτρια Τράπεζα δηλώθηκε ότι “ο πελάτης δεν ανταποκρίθηκε”.

Την 23-7-2015 αποφασίσθηκε η μεταφορά των χρεών σε οριστική καθυστέρηση για την αναγκαστική είσπραξή τους και οι συμβάσεις καταγγέλθηκαν.

B. Εθνική Τράπεζα

Η συνεργασία ξεκίνησε με την από 20-4-2010 απόφαση καθορισμού εφάπαξ ορίου κεφαλαίου κίνησης € 0,7 εκ. υπέρ της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ», διετούς διάρκειας με μηνιαίες δόσεις και με την εγγύηση των Γεράσιμου και Ανδρέα Κουρή. Σκοπός του δανείου ήταν η κάλυψη αναγκών λόγω (α) αποδυνάμωσης της ρευστότητας της εταιρείας καθώς «οι προϋφιστάμενοι μέτοχοι Αφοί Τοπιντζή απέσυραν τα διαθέσιμα της εταιρείας ποσού € 6 εκ. περίπου, με συνέπεια τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου κατά ποσό € 2,2 εκ» (β) υψηλού κόστους ανακαίνισης νέου ενοικιαζόμενου καταστήματος (οδού Πανεπιστημίου 54) το οποίο ανήλθε σε € 4 εκ. (το μίσθωμα που καταβάλλεται ανέρχεται σε € 1,56 εκ./έτος) και (γ) μείωσης της πίστωσης από προμηθευτές.

Την 9-11-2010 εγκρίθηκε η επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής της ως άνω χρηματοδότησης από 2 σε 5 έτη, με καταβολή της πρώτης δόσης τον 4^ο/2011 (ήδη τότε δεν είχαν πληρωθεί οι 4 πρώτες δόσεις) καθώς και εφάπαξ χρηματοδότηση € 150 χιλ. υπέρ της «MAD T.V.», με υποσχετική επιστολή προσκόμισης τιμολογίων (δεν ορίσθηκε λήξη). Προβλέφθηκε ότι “σε περίπτωση που δεν καταστεί εφικτή η κάλυψη της χρηματοδότησης με τιμολόγια, να εξοφληθεί το αργότερο μέχρι 31-12-2011 σε 3 τριμηνιαίες δόσεις από 30-6-2011”.

Την 13-4-2011 επικυρώθηκε αρμοδίως η από 8-3-2011 έγκριση του αναπληρωτή διευθύνοντος συμβούλου και του chief risk officer για τον καθορισμό (α) υπέρ της «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ» ορίου αναγγελλόμενου factoring € 0,5 εκ. και (β) υπέρ της

«MAD T.V.» ισόποσου ορίου factoring και νέου ορίου κεφαλαίου κίνησης € 0,3 εκ. με ενσωμάτωση σε αυτό της ως άνω χορήγησης € 150 χιλ. (δηλαδή μετατράπηκε από τακτής λήξης σε ανακυκλούμενη) με την εγγύηση των Γεράσιμου και Ανδρέα Κουρή και με την προϋπόθεση εξόφλησης ληξιπρόθεσμων τόκων € 21 χιλ. της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ».

Την 10-11-2011 επικυρώθηκε έγκριση εφάπαξ ορίου κεφαλαίου κίνησης € 0,29 εκ. υπέρ της «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ» καλυμμένου με σύμβαση με τον Ο.Ε.Δ.Β. ύψους € 0,36 εκ. Η σχετική εκχωρημένη απαίτηση έχει καταστεί γεγεννημένη, πλην όμως εκκρεμεί η πληρωμή της από το Δημόσιο (μεσολάβησε η κατάργηση του Ο.Ε.Δ.Β.).

Την 5-4-2012 η σχέση μεταφέρθηκε στην Διεύθυνση Διαχείρισης Απαιτήσεων Επιχειρηματικής Πίστης. Οι συνολικές οφειλές ανέρχονταν σε € 1,36 εκ. με ληξιπρόθεσμο τμήμα € 1 εκ., συμπεριλαμβανομένων απλήρωτων τόκων. Την 13-9-2012 εγκρίθηκε ανοχή ενός μήνα, με δεδομένη την «παρελκυστική τακτική των Διοικήσεων των επιχειρήσεων», ενώ «δεν διατέθηκαν οικονομικά στοιχεία ούτε ταμειακό πρόγραμμα». Την 5-4-2013 εγκρίθηκε νέα ανοχή έως 30-9-2013, καθώς μετά από συνάντηση με τις εταιρείες, αναφέρθηκε η πιθανότητα εισόδου επενδυτή στην «MAD T.V.». Την 17-12-2013 ενσωματώθηκαν οι απαιτήσεις της απορροφηθείσας πρώην ΡΡΟΒΑΝΚ ύψους € 0,9 εκ. («MAD T.V.» € 0,12 εκ., «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ» € 0,75 εκ., «ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΠΕ» € 0,04 εκ. βάσει ορίων εγκριμένων από το 2007 καλυμμένων με προσωπικές/εταιρικές εγγυήσεις) και εγκρίθηκε ανοχή έως 30-4-2014.

Η Εθνική Τράπεζα έχει απαντήσει εγγράφως στην αρμόδια Υπηρεσία της

Τράπεζας της Ελλάδος ότι:

(α) προχώρησε στα τέλη του 2015 στην προβλεπόμενη από τον Κώδικα Δεοντολογίας αποστολή επιστολής και, κατόπιν αυτού, πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τους φορείς τον 4^ο/2016,

(β) εξετάσθηκε η εκχώρηση τιμολογίων έναντι της απαίτησης κατά της «MAD T.V.», αλλά από τα μέχρι σήμερα προσκομισθέντα στοιχεία δεν προκύπτει δυνατότητα εκμετάλλευσης,

(γ) αναμένεται ο ορισμός συνδίκου στην πτώχευση της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ», προκειμένου να δρομολογηθούν οι δέουσες ενέργειες (καταγγελία συμβάσεων - αναγγελία απαιτήσεων),

(δ) έχουν αποσταλεί επιστολές στο Υπουργείο Παιδείας για την πληρωμή της εκχωρημένης σύμβασης της «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ» και

(ε) έχουν κατατεθεί αγωγές κατά του ΕΟΤ και του Υπουργείου Μεταφορών για την πληρωμή εκχωρημένων απαιτήσεων της ΠΑΡΟΝ ΕΚΔΟΣΕΙΣ (απαίτηση της πρώην ΡΡΟΤΟΝ).

4. Υπόλοιπα οφειλών:

Βάσει όσων αναφέρονται στην με ημερομηνία 15-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, τα υπόλοιπα των οφειλών των ερευνημένων εταιρειών στις δανείστριες Τράπεζες έχουν ως ακολούθως (περιλαμβανομένων τόκων καταλογισμένων και μη):

A. Οφειλές προς την Τράπεζα Πειραιώς την 16-9-2016

1. «**MAD T.V.**»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 8,74 εκατομμυρίων ευρώ. Από ομολογιακά δάνεια οφείλει ποσόν 6,32 εκατομμυρίων ευρώ. Συνολικώς, δηλαδή, οφείλει ποσόν 15,06 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν προσωπικές και εταιρικές εγγυήσεις, ενεχύραση ποσοστού 50% των μετοχών της, ενεχύραση ποσοστού 49,9% των μετοχών της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ» και προσημείωση ακινήτων ύψους 1,45 εκατομμυρίων ευρώ.

2. «**ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.**»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 2,74 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν προσωπικές και εταιρικές εγγυήσεις και προσημείωση ακινήτων (κοινή με «MAD T.V.») ύψους 0,2 εκατομμυρίων ευρώ.

3. «**ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ Α.Ε.**»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 0,78 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν προσωπικές εγγυήσεις.

Συνολικώς, δηλαδή, οι ανωτέρω εταιρείες οφείλουν προς την Τράπεζα Πειραιώς ποσόν **18,58 εκατομμυρίων ευρώ**.

B. Οφειλές προς την Εθνική Τράπεζα την 8-9-2016

1. «**MAD T.V.**»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 0,69 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν προσωπικές εγγυήσεις.

2. «**ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.**»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 1,32 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν προσωπικές εγγυήσεις και σύμβαση εκχώρησης με τον Ο.Ε.Δ.Β. ύψους 0,3 εκατομμυρίων ευρώ.

3. «**ΕΚΔΟΣΕΙΣ Γ. ΚΟΥΡΗ Ε.Π.Ε.**»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 0,06 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν προσωπικές εγγυήσεις.

4. «**ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ Α.Ε.**»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 1,17 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν προσωπικές εγγυήσεις.

Συνολικώς, δηλαδή, οι ανωτέρω εταιρείες οφείλουν προς την Εθνική Τράπεζα ποσόν **3,24 εκατομμυρίων ευρώ**.

Γ. Λοιπές απαιτήσεις

Κατά της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ» υπάρχει απαίτηση ύψους € 1,15 εκ. της Εκκαθάρισης του πρώην Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου. Προέρχεται από δάνειο αρχικού ύψους € 1 εκ., που χορηγήθηκε τον 10^ο/2010 στα πλαίσια της κάλυψης του κόστους αναδιάρθρωσης του ομίλου ύψους € 3 εκ. Καλύπτεται με τις εγγυήσεις του Ανδρέα Κουρή και της «MAD T.V.», ενώ αρχικά είχαν εκχωρηθεί και μη γεγεννημένες απαιτήσεις.

5. Ευρήματα:

Από τις αναφερόμενες διαπιστώσεις στην με ημερομηνία 15-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, ανακύπτουν ζητήματα στις πιστοδοτήσεις των ερευνημένων εταιρειών, τα οποία χρήζουν επισημάνσεων.

α. Σε ό,τι αφορά τις πιστοδοτήσεις της Τράπεζας Πειραιώς:

αα. Σε σχέση με το εγκριθέν την 15-7-2008 Ο/Δ € 5 εκ. υπέρ της «MAD T.V.» για την κάλυψη μέρους του κόστους εξαγοράς του 49,9% των μετοχών της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ», επισημαίνεται ότι μολονότι η εκτίμηση της ελεγκτικής υπηρεσίας ΣΟΛ αναβίβαζε την σταθμισμένη αξία της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ» στο ύψος των € 18 εκ., εν τούτοις το τίμημα της εξαγοράς ορίσθηκε σε € 7 εκ. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι η συνεκτίμηση του αρμοδίου κλιμακίου της Τράπεζας Πειραιώς περί «πολύ ικανοποιητικής χρηματοοικονομικής κατάστασης της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ» δεν συμβάδιζε με την πραγματικότητα, δεδομένου ότι ήδη από το έτος 2007 εμφάνιζε σταδιακή μείωση του κύκλου εργασιών της, ενώ από το 2008 και η κερδοφορία έβαινε μειούμενη.

ββ. Σε σχέση με το εγκριθέν την 22-12-2009 νέο Ο/Δ € 2 εκ. υπέρ της «MAD T.V.» για την κάλυψη κατά 100% του κόστους εξαγοράς του υπόλοιπου 50,1% των

μετοχών της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ», επισημαίνεται ότι στη σχετική εισήγηση δεν περιελήφθη αναφορά για τις εκτιμώμενες μελλοντικές ροές της «MAD T.V.» έτσι, ώστε να μπορεί να αξιολογηθεί η δυνατότητα ομαλής αποπληρωμής αμφοτέρων των Ο/Δ, με δεδομένα την αρχόμενη οικονομική κρίση, τον έντονο ανταγωνισμό στον τομέα δραστηριότητας της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ» και την πτωτική τάση των κερδών των δύο εταιρειών. Περαιτέρω, από τα στοιχεία που κατέθεσε η πιστώτρια Τράπεζα προκύπτει ότι τμήμα € 0,5 εκ. του προϊόντος του δανείου **δεν διατέθηκε** για το σκοπό του δανείου, αλλά ποσόν € 0,2 εκ. ήχθη σε πίστωση του λογαριασμού όψεως της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ» με την αιτιολογία «αύξηση μετοχικού κεφαλαίου» και το υπόλοιπο ποσόν € 0,3 εκ. αναλώθηκε για την πληρωμή υποχρεώσεων της «MAD T.V.». Εκτός αυτού, μολονότι στο ιδιωτικό συμφωνητικό αγοραπωλησίας των μετοχών αναγράφεται ως τίμημα το ποσόν των € 3 εκ., από τα κατατεθέντα στοιχεία προκύπτει ότι κατεβλήθη ποσόν € 1,5 εκ. Η πιστώτρια Τράπεζα, καίτοι το ιδιωτικό συμφωνητικό περιήλθε στα χέρια της τον 1^ο/2010, **δεν αξιολόγησε** τόσον το γεγονός της μη διάθεσης τμήματος € 0,5 εκ. του δανείου για τον σκοπό που εγκρίθηκε, όσον και το γεγονός ότι κατεβλήθη ως τίμημα αντί του ποσού των € 3 εκ. ποσόν € 1,5 εκ. και ουδέν έπραξε.

γγ. Σε σχέση με το εγκριθέν την 18-10-2010 νέο εφάπαξ όριο κεφαλαίου κίνησης € 1,5 εκ. υπέρ της «MAD T.V.» για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών με την εγγύηση των Γεράσιμου και Ανδρέα Κουρή και σύσταση ενεχύρου επί του 50% των μετοχών της «MAD T.V.», που κατείχαν οι εν λόγω εγγυητές, επισημαίνεται ότι η πιστώτρια Τράπεζα **δεν παρακολούθησε** τις μετέπειτα μετοχικές εξελίξεις στην «MAD T.V.» και το ενέχυρο αυτό **περιορίσθηκε** σε 46,93%. Περαιτέρω, δεδομένου ότι σκοπός του δανείου ήταν η μερική χρηματοδότηση του κόστους αναδιάρθρωσης του ομίλου, συνολικού ύψους € 3 εκ., το υπόλοιπο του οποίου θα καλυπτόταν από δανεισμό από την Εθνική Τράπεζα και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, προκύπτει ότι το κόστος της αναδιάρθρωσης **καλύφθηκε αποκλειστικά από τις Τράπεζες, χωρίς ίδια συμμετοχή των μετόχων.**

δδ. Σε σχέση με το ίδιο ως άνω εγκριθέν την 18-10-2010 νέο εφάπαξ όριο κεφαλαίου κίνησης € 1,5 εκ. υπέρ της «MAD T.V.», επισημαίνονται και τα εξής:

. Από εισηγητικό της πιστώτριας Τράπεζας με ημερομηνία 2-5-2011 προκύπτει ότι η ως άνω χρηματοδότηση δόθηκε «για τη συμμετοχή στην Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ». Όμως, σχετική ΑΜΚ **δεν προκύπτει να πραγματοποιήθηκε**. Επιπροσθέτως, όπως προκύπτει από εισηγητικό της Εθνικής Τράπεζας ποσόν € 1,4 εκ., που προϋπήρχε κατατεθειμένο για το σκοπό αυτό, είχε αποσυρθεί. Κατά την άποψη της Επιθεωρήτριας της Τράπεζας της Ελλάδος, που λόγω μη δημοσίευσης ισολογισμού της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ» χρήσης 2010 δεν είχε τη δυνατότητα να διερευνήσει περαιτέρω, θα έπρεπε να είχε ακολουθήσει είτε διαγραφή τυχόν απαιτήσεων της «MAD T.V.» από τη «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ», είτε ΑΜΚ.

. Για τη σκοπούμενη αναδιάρθρωση δεν προσκομίσθηκε επιχειρηματικό σχέδιο (business plan) ώστε να αξιολογηθεί η πληρότητα των σχετικών ενεργειών των διοικήσεων των εταιρειών και οι προοπτικές βιωσιμότητάς τους.

. Ουδμία αναφορά γίνεται στο γεγονός ότι δεν είχε συσταθεί ενέχυρο επί του 50,1% των μετοχών της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ», που είχαν εξαγορασθεί με το Ο/Δ ποσού € 2 εκ. (απόφαση της 22-12-2009).

. Δεν έγινε αποτίμηση της αξίας του 50% των μετοχών της «MAD T.V.» που ενεχυράσθηκαν σε ασφάλεια του δανείου.

εε. Σε σχέση με την εγκριθείσα την 31-5-2011 χρηματοδότηση της «MAD T.V.» με ποσό € 0,8 εκ., διάρκειας 6 μηνών, επισημαίνεται ότι δεν αποτυπώθηκε ο σκοπός του δανείου, δηλαδή οι ανάγκες που θα κάλυπτε.

Η υπογράφουσα την με ημερομηνία 15-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας Επιθεωρήτρια επισημαίνει τα κατωτέρω σημαντικά στοιχεία:

αα. Οι μέτοχοι ακολούθησαν νόμιμες διαδικασίες, αλλά η μη ενημέρωση της Τράπεζας συνιστά ασυνήθη, τουλάχιστον, επιχειρηματική πρακτική.

ββ. Η πιστώτρια Τράπεζα δεν προκύπτει να παρακολούθησε στενά τις συναφείς εξελίξεις που επηρέασαν την ποιότητα των εξασφαλίσεών της και, εν τέλει, τη συνολική θέση της.

γγ. Η πιστώτρια Τράπεζα κάλυψε χρηματοδοτικά τις επενδυτικές κινήσεις των μετόχων χωρίς ουσιαστική ίδια συμμετοχή τους. Οι συγκεκριμένες αποφάσεις εμπειρείχαν υψηλό κίνδυνο, δεδομένης της ανυπαρξίας συγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου ανάπτυξης. Ακόμη υψηλότερου κινδύνου ήταν και η απόφασή της για νέα χρηματοδοτική στήριξη των επιλογών των μετόχων, αναφορικά με την αναδιάρθρωση του ομίλου, χωρίς και πάλι ίδια συμμετοχή τους ή ύπαρξη σαφούς σχεδίου, σε περίοδο, μάλιστα, κατά την οποία είχε ξεκινήσει η γενικότερη οικονομική κρίση. Η απόφαση αυτή ελήφθη παρά την επιδειχθείσα ασυνέπεια των μετόχων σε σχέση με την παροχή της συναίνεσής τους για την ενεχύραση των χρηματοδοτημένων μετοχών της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ» (άνευ αξίας σήμερα), αλλά και την πασιφανή εκ μέρους τους χρήση σημαντικού τμήματος του σχετικού δανεισμού για άλλες λειτουργικές ανάγκες των εταιρειών τους.

δδ. Η πιστώτρια Τράπεζα – ανεξάρτητα από τις μη συνάδουσες με τις συνήθειες επιχειρηματικές πρακτικές ενέργειες των μετόχων - δεν παρακολούθησε τις εταιρικές μεταβολές που επηρέασαν την ποιότητα του καλύμματος της και τελικά κατέστησαν δυσμενέστερη τη συνολική θέση της. Τούτο αφορά κυρίως τις επιχειρηματικές κινήσεις των μετόχων (απόσχιση κλάδων της MAD), με τις οποίες δημιουργήθηκε ουσιαστικώς «καλή» και «κακή» εταιρεία με «κατάλληλη» μεταφορά σε αυτές περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Με τον τρόπο αυτόν, σήμερα οι συναφείς δραστηριότητες εξακολουθούν να ασκούνται από την «καλή», ενώ ο δανεισμός και οι λοιπές υποχρεώσεις προς τρίτους της «κακής» δεν εξυπηρετούνται.

εε. Οι πιστοδοτήσεις ύψους € 460 χιλ., το προϊόν των οποίων οδηγήθηκε στην πράξη σε εξόφληση τόκων, θα έπρεπε να είχαν αποφευχθεί, σύμφωνα με το πνεύμα, τουλάχιστον, της κείμενης νομοθεσίας.

β. Σε ό,τι αφορά τις πιστοδοτήσεις της Εθνικής Τράπεζας:

αα. Σε σχέση με το καθορισθέν εφάπαξ την 20-4-2010 όριο κεφαλαίου κίνησης € 0,7 εκ. υπέρ της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ» διετούς διάρκειας για την κάλυψη αναγκών, επισημαίνεται ότι αποφασίσθηκε μολονότι στη σχετική εισήγηση αναφέρθηκαν η συνεχιζόμενη σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών, η περιορισμένη ρευστότητα, η εμφάνιση αρνητικού ίδιου κεφαλαίου κίνησης, η σημαντική μείωση της καθαρής θέσης, τόσο σε επίπεδο εταιρείας, όσο και του ομίλου της. Η συνεκτίμηση του αρμοδίου κλιμακίου της πιστώτριας Τράπεζας ότι συνέτρεχε **«σχεδόν ανύπαρκτος τραπεζικός δανεισμός»** κείται εκτός πραγματικότητας και δεν δικαιολογείται σε έμπειρα τραπεζικά στελέχη, που λαμβάνουν αποφάσεις για πιστοδοτήσεις τόσοσ μεγάλων μεγεθών.

ββ. Σε σχέση με την απαλοιφή (6-5-2010) του συμφωνηθέντος όρου περί παρακολούθησης εκ μέρους της πιστώτριας Τράπεζας της δρομολογούμενης αύξησης μετοχικού κεφαλαίου ύψους € 1,5 εκ. και του υποβληθησομένου αιτήματος περί έγγραφης δέσμευσης της εταιρείας να μην διανείμει μέρισμα πριν την ολοσχερή εξόφληση της χρηματοδότησης, σημειώνεται ότι η – μη ειλικρινής – **προφορική** δήλωση των μετόχων ότι οι μετοχές έχουν ενεχυρασθεί στην Τράπεζα Πειραιώς και ότι υπέρ της ίδιας έχουν εκχωρηθεί τα μερίσματα δεν ελέγχθηκε για την ακρίβειά της από τα αρμόδια στελέχη της Εθνικής Τράπεζας, αν και έλαβε χώρα σε περίοδο κατά την οποία είχε ξεκινήσει η οικονομική κρίση και τα χρηματοοικονομικά δεδομένα της επιχείρησης ήταν αρνητικά.

γγ. Σε σχέση με την σε πολύ σύντομο χρόνο (9-11-2010) έγκριση της επιμήκυνσης της διάρκειας αποπληρωμής της ως άνω χρηματοδότησης από 2 σε 5 έτη, με καταβολή της πρώτης δόσης τον 4^ο/2011 (ήδη τότε δεν είχαν πληρωθεί οι 4 πρώτες δόσεις) καθώς και εφάπαξ χρηματοδότησης € 150 χιλ. υπέρ της «MAD T.V.», με υποσχετική επιστολή προσκόμισης τιμολογίων, σημειώνεται ότι έλαβε χώρα, αν και είχαν αποτυπωθεί στο σχετικό εισηγητικό τα ίδια, ως άνω, αρνητικά οικονομικά στοιχεία, περαιτέρω επιδεινούμενα βάσει ισοζυγίου 7^{ου}/2010 για αμφότερες τις εταιρείες, η ένταση των προβλημάτων ρευστότητας λόγω της δεδομένης αρνητικής οικονομικής συγκυρίας, η επιβάρυνση της εταιρείας με σημαντικού ύψους αποζημιώσεις λόγω μείωσης του προσωπικού της.

6. Συμπεράσματα - Σύνοψη:

Από τα διαλαμβανόμενα στην με ημερομηνία 15-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας στοιχεία και τις διατυπωμένες διαπιστώσεις προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα για τις πιστοδοτήσεις του ερευνωμένου ομίλου εταιρειών:

α. Συμπεράσματα αφορώντα τις πρακτικές των μετόχων

Οι μέτοχοι των εταιρειών καθ' όλο το χρονικό διάστημα των πιστοδοτήσεων χρησιμοποίησαν πρακτικές μη συνάδουσες με τις συνήθειες επιχειρηματικές. Πρακτικές, οι οποίες, εν τέλει, **κατέστησαν δυσμενέστερη τη θέση των Τραπεζών.**

Εκμεταλλεούμενοι την πριν από την οικονομική κρίση πρακτική των Τραπεζών, που επιζητούσαν την χορήγηση δανείων, επεδίωξαν τη λειτουργία και την ανάπτυξη των εταιρειών τους με άντληση ξένων κεφαλαίων δίχως δική τους συμμετοχή (**ανεπιτυχής επέκταση** δι' εξαγοράς της «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ»). Την ίδια τακτική επέλεξαν και κατά την εφαρμογή σχεδίου αναδιάρθρωσης της λειτουργίας του ομίλου, δίχως μάλιστα αυτή να υποστηρίζεται από συγκροτημένο συναφές πρόγραμμα (business plan) έτσι, ώστε να τεκμαίρεται η πληρότητα και η επάρκειά του, καθώς και η δημιουργία προοπτικών βιωσιμότητας.

Εκτός των ανωτέρω οι μέτοχοι προκύπτει ότι απέσυραν ίδια κεφάλαια ύψους € 1,4 εκ. προοριζόμενα αρχικώς για διενέργεια ΑΜΚ.

Αντιληφθέντες ότι η ανάκαμψη του ομίλου δεν ήταν εφικτή, **χωρίς να ενημερώσουν τις πιστώτριες Τράπεζες**, προχώρησαν σε εταιρικό μετασχηματισμό (ουσιαστικώς λύση) της MAD T.V. εισφέροντας τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της σε δύο άλλες εταιρείες, δυσανάλογα όμως (“καλή” και “κακή”) με αποτέλεσμα ο τηλεοπτικός σταθμός να συνεχίζει τη λειτουργία του, απαλλαγμένος από το μεγαλύτερο μέρος του μέχρι τότε δανεισμού.

Τέλος, δεν ανταποκρίθηκαν στις εκκλήσεις - προσπάθειες των πιστωτριών Τραπεζών για εξεύρεση λύσης ως προς την αντιμετώπιση των ληξιπρόθεσμων χρεών, οπότε μοιραίως ακολούθησε η καταγγελία των συμβάσεων.

β. Συμπεράσματα αφορώντα τις πρακτικές των πιστωτριών Τραπεζών

i. Τράπεζα Πειραιώς

Ανεξάρτητα από τις χρησιμοποιηθείσες εκ μέρους των μετόχων πρακτικές, η ακολουθηθείσα πιστοδοτική τακτική της Τράπεζας Πειραιώς, δηλαδή η στήριξη των επιλογών των μετόχων, χωρίς την ουσιαστική συμμετοχή τους με ίδια κεφάλαια, αλλά και χωρίς συγκεκριμένο πρόγραμμα δράσεων, μπορεί να χαρακτηριστεί ως μη συνάδουσα με τις συνήθεις τραπεζικές πρακτικές στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων.

Κατά πρώτον, ελεγκτέα τυγχάνει η επιλογή της να λάβει υψηλού κινδύνου αποφάσεις χρηματοδότησης των επενδυτικών επιλογών των μετόχων με μόνο κάλυμμα μετοχές των εταιρειών. Αυτό συναρτάται άμεσα με την με το γεγονός ότι δεν παρακολούθησε τις εταιρικές μεταβολές – ανεξαρτήτως της μη ενημέρωσης γι' αυτές εκ μέρους των μετόχων --, εξαιτίας των οποίων όχι μόνον επηρεάσθηκε η ποιότητα του συγκεκριμένου καλύμματος, αλλά και δεν εξυπηρετούνται οι υποχρεώσεις προς την Τράπεζα από την «κακή» εταιρεία.

Κατά δεύτερον, μολονότι είχε υπάρξει το κακό προηγούμενο της μη παροχής εκ μέρους των μετόχων συμφωνημένου καλύμματος μετοχών και συνεχώς ελάμβαναν χώρα ενέργειες των μετόχων μη συνάδουσες με τις συνήθεις επιχειρηματικές πρακτικές, ελεγκτέα τυγχάνει η επιλογή της να στηρίξει – **χωρίς ίδια και πάλι συμμετοχή** - και το ασαφούς περιεχομένου και ασαφών προοπτικών πρόγραμμα αναδιάρθρωσης του ομίλου χωρίς τη συμμετοχή των φορέων

Κατά τρίτον, ελεγκτέα τυγχάνει η επιλογή της να μην αποφύγει τη διενέργεια επιμέρους χρηματοδοτήσεων, το προϊόν των οποίων χρησιμοποιήθηκε για την εξόφληση τόκων.

ii. Εθνική Τράπεζα

Ομοίως, και η ακολουθηθείσα πιστοδοτική τακτική της Εθνικής Τράπεζας, δηλαδή η στήριξη των επιλογών των μετόχων, χωρίς την ουσιαστική συμμετοχή τους με ίδια κεφάλαια, αλλά και χωρίς συγκεκριμένο πρόγραμμα δράσεων, μπορεί να χαρακτηριστεί ως μη συνάδουσα με τις συνήθειες τραπεζικές πρακτικές στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων.

Τυγχάνει ελεγκτέο το γεγονός ότι η Εθνική Τράπεζα εισήλθε στο δανεισμό του ομίλου, **σε ακάλυπτη κυρίως βάση**, εντός του 2010, δηλαδή σε περίοδο κατά την οποία, πέραν της εξελισσόμενης οικονομικής κρίσης, η ποιοτική εικόνα των εταιρειών ήταν επιβαρυνμένη. Τούτο, σε συνάρτηση με το γεγονός ότι οι σχετικές αποφάσεις της, ανεξαρτήτως του μικρότερου ύψους των πιστοδοτήσεων, εμπειρεύσαν αυξημένο κίνδυνο, καθ' όσον συνέτρεχαν τα προαναφερόμενα αρνητικά στοιχεία (μη συμμετοχή μετόχων, απουσία συγκροτημένου επιχειρηματικού σχεδίου).

Συνεπώς, η διαπιστωμένη παρελκυστική τακτική και η εν γένει συμπεριφορά των μετόχων των εταιρειών δεν αρκούν για να δικαιολογήσουν ούτε την δημιουργία του ευνοϊκού περιβάλλοντος δανεισμού των εταιρειών του ομίλου, ούτε τις ακολουθηθείσες πιστοδοτικές τακτικές και των δύο (2) Τραπεζών, ούτε την βραδύτητά τους να κινηθούν είτε προς την κατεύθυνση της εξεύρεσης συναινετικών λύσεων, είτε προς την κατεύθυνση της καταγγελίας των δανειακών συμβάσεων. Σαφώς **συντρέχει περίπτωση οικείου πταίσματος** σε σχέση με το γεγονός ότι έχει καταστεί δυσμενέστερη η θέση και των δύο (2) Τραπεζών.

2.REAL MEDIA

ΕΚΘΕΣΗ - ΠΟΡΙΣΜΑ

Για τις εταιρείες

«ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ Α.Ε.»,

«REAL MEDIA Α.Ε.» και

«ΕΝΙΚΟΣ Α.Ε.»,

συμφερόντων Νικολάου Χατζηνικολάου και Ανδρέα Γεωργίου Κουρή.

1. Εισαγωγικά σχόλια:

Η παρούσα Έκθεση βασίζεται αποκλειστικώς στην με ημερομηνία 10-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, δεδομένου ότι για τις δανειοδοτήσεις των ανωτέρω ερευνωμένων εταιρειών δεν εξετάσθηκαν μάρτυρες ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής.

Όπως αναφέρεται στο Προοίμιο της με ημερομηνία 10-11-2016 Έκθεσης Ειδικής Έρευνας, η έρευνα διενεργήθηκε σε εκτέλεση της υπ' αρ. α/18-5-2015 παραγγελίας του κ. Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και αφορά την πιστοδοτική τακτική που εφάρμοσαν η Τράπεζα Πειραιώς, η Εθνική Τράπεζα, η ALPHA BANK, η EUROBANK και η ΑΤΤΙCΑ BANK προς τις ανωτέρω αναφερόμενες πιστούχους/εταιρείες.

Στην προαναφερόμενη Έκθεση Ειδικής Έρευνας διευκρινίζεται ότι διερευνήθηκε το σύνολο των πιστοδοτήσεων, που διενεργήθηκαν από το έτος 2007 και εντεύθεν, αλλά για λόγους ουσίας η Έκθεση επικεντρώνεται σε εκείνες που κρίθηκαν άξιες σχολιασμού.

Για τις επιχειρήσεις ενδιαφέροντος/συμμετοχής του Ανδρέα Γεωργίου Κουρή, ήτοι «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.», «LOVE RADIO», «ΠΡΕΣ ΕΛΛΑΣ», «ΚΟΥΡΗΣ MEDIA

GROUP», «DRAKELAND», «WHITEMAST» και «ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΚΟΥΡΗΣ» στην ανωτέρω Έκθεση αναφέρεται ότι θα καταρτισθεί αυτόνομη έκθεση.

2. Ιστορικό και στοιχεία των ερευνωμένων εταιρειών:

Η «REAL GROUP HELLAS ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.» (εφεξής REAL GROUP) ιδρύθηκε τον 7^ο/2007 από τους Νικόλαο Χατζηνικολάου και Ανδρέα Γεωργίου Κουρή (συμμετέχουν κατ' ισομοιρία) με σκοπό την εξαγορά των αδειών των ραδιοφωνικών συχνοτήτων με την επωνυμία VERONICA και ΡΑΔΙΟ ΣΑΦΑΡΙ και τη λειτουργία τους με το διακριτικό τίτλο REAL FM (για την Αττική και τη Θεσσαλονίκη αντίστοιχα). Ο πρώτος από τους ως άνω σταθμούς μετονομάστηκε σε «REAL FM Α.Ε.» (εφεξής REAL FM). Ο δεύτερος, μετά την εξαγορά του, λειτουργούσε υπό την REAL GROUP, η οποία την 30-6-2011 απορρόφησε τη REAL FM και μετονομάστηκε σε «ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ Α.Ε.» (εφεξής ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ).

Η εταιρεία «REAL MEDIA ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Α.Ε.» (εφεξής REAL MEDIA) ιδρύθηκε τον 7^ο/2008 από τους ίδιους ως άνω μετόχους και με τα ίδια ποσοστά. Το 2013 ο Ανδρέας Γ. Κουρής μεταβίβασε το 37,5% του ποσοστού του στην εταιρεία συμφερόντων του «HISTORIASTER Ltd.» (σήμερα η εν λόγω κατέχει μόνο το 4,89% και το υπόλοιπο ανακτήθηκε από τον Ανδρέα Γ. Κουρή). Πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της REAL MEDIA είναι ο Στέργιος Χατζηνικολάου (αδελφός του Νικολάου Χατζηνικολάου). Αντικείμενο της εταιρείας είναι η έκδοση της κυριακάτικης εφημερίδας «REAL NEWS» (κατέχει την 4^η θέση σε κυκλοφορία), της εβδομαδιαίας εφημερίδας «ΑΓΟΡΑ» και η λειτουργία του site www.realnews.gr. Στεγάζεται σε εγκαταστάσεις στο Μαρούσι, που έχουν αποτελέσει αντικείμενο χρηματοδοτικής μίσθωσης και έχει προσωπικό περί τα 80 άτομα. Θυγατρική της αποτελεί η «REAL PRESS Α.Ε.» (70% η REAL MEDIA και 30% ο Στέργιος Χατζηνικολάου), η οποία εκδίδει το ένθετο περιοδικό «REAL ESCAPE».

Η εταιρεία «ΕΝΙΚΟΣ Α.Ε.», συμφερόντων της οικογένειας Χατζηνικολάου, ιδρύθηκε τον 1^ο/2012 με αντικείμενο τη λειτουργία του ηλεκτρονικού blog «ΕΝΙΚΟΣ.GR».

Οι ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ και REAL MEDIA ιδρύθηκαν με το ελάχιστο επιτρεπόμενο κεφάλαιο (€ 60 χιλ.), το οποίο μάλιστα ανελήφθη από τους μετόχους. Οι εν λόγω ακολούθησαν τακτική πλήρους κάλυψης των επενδυτικών και λειτουργικών αναγκών με ξένα κεφάλαια, προβαίνοντας τελικά, μετά από συνεχείς πιέσεις του τραπεζικού συστήματος, σε αύξηση του ΜΚ της REAL MEDIA κατά € 0,4 εκ., που δεν αντισταθμίζει επαρκώς το συναφές έλλειμμα (έντονα αρνητική καθαρή θέση κατόπιν αναμορφώσεων). Και αυτό ενώ στην πορεία των ετών συσσωρεύθηκαν σοβαρού ύψους φορολογικές και ασφαλιστικές οφειλές (ακολουθούνται προγράμματα ρύθμισης) και παράλληλα σημειώθηκαν νέες απολήψεις (Ανδρέας Γ. Κουρής). Περαιτέρω, ακολουθούνται λογιστικές πρακτικές (κεφαλαιοποίηση εξόδων, ενδοομιλικές συναλλαγές), που εξωραΐζουν την εικόνα των οικονομικών καταστάσεων.

Δεδομένων των ως άνω πρακτικών, αλλά και των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης, η θετική, αρχικώς, χρηματοοικονομική κατάσταση των εταιρειών έχει αντιστραφεί. Η ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ εμφάνιζε ανοδικό κύκλο εργασιών κατά τα πρώτα έτη λειτουργίας της, με πτωτική τάση το 2014 (διαμορφώθηκε στα € 4,7 εκ. περίπου), διατηρώντας πάντως καλό μερίδιο στη σχετική αγορά. Σημειώνεται ότι βάσει του ισολογισμού χρήσης 2014 υφίσταντο οφειλές προς το Δημόσιο ύψους € 2,9 εκ. και προς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς ύψους € 1 εκ. Με βάση τα σχόλια των Τραπεζών επί του bussines plan για το διάστημα 2016 - 2020, το οποίο εκπονήθηκε από την Grant Thornton, προβλέπεται βελτίωση των εσόδων και της κερδοφορίας, αλλά και αύξηση του βραχυπρόθεσμου δανεισμού για την εξόφληση οφειλών προς το Δημόσιο.

Η REAL MEDIA εμφάνιζε επίσης ανοδικό κύκλο εργασιών έως και το 2012 (ανερχόταν σε € 26,6 εκ.), ενώ, παρά την πτωτική πορεία του κλάδου, διατηρεί το μερίδιο αγοράς της. Η κερδοφορία παραμένει περιορισμένη (προ αναμορφώσεων), ενώ οι σωρευμένες ζημιές των πρώτων ετών λειτουργίας έχουν οδηγήσει σε αρνητική καθαρά θέση, που μετά την προαναφερόμενη ΑΜΚ κατέστη οριακά θετική

βάσει του δημοσιευμένου ισολογισμού. Εν τούτοις, η εικόνα διαφοροποιείται σοβαρά βάσει των σχολίων του ορκωτού ελεγκτή, από το 2013 και μετά, που αφορούν κεφαλαιοποίηση εξόδων και επισφαλείς απαιτήσεις (στη χρήση 2014 ανέρχονταν σε € 8,25 εκ. και € 1,45 εκ. αντίστοιχα). Σύμφωνα με στοιχεία ισολογισμού 2014 και προσωρινού 2015, υπήρχαν ρυθμισμένες οφειλές προς το Δημόσιο € 3,86 εκ. και Ασφαλιστικούς Οργανισμούς € 2,03 εκ.

Με βάση δύο bussines plan, το ένα για το διάστημα 2014 - 2019, που εκπονήθηκε από την πιστούχο και το δεύτερο συντηρητικότερο για το διάστημα 2015 - 2019, που εκπονήθηκε από την εταιρεία συμβούλων «ΙΑΠΕΤΟΣ Α.Ε.», προβλέπεται ανοδική πορεία κύκλου εργασιών (απόρροια της αύξησης της κυκλοφορίας των εφημερίδων) και ισχυρή κερδοφορία με σταδιακή μείωση του κόστους μισθοδοσίας, εκτύπωσης, διαφήμισης και παροχής προσφορών.

Συνολικά, χωρίς να παραγνωρίζονται οι υπαρκτές προσπάθειες της διοίκησης των εταιρειών για τη συγκράτηση του λειτουργικού κόστους, η συνεχής κάλυψη της λειτουργίας τους με ξένα κεφάλαια, **δεν μπορεί να θεωρηθεί ως βιώσιμη λύση.**

Κατά την ημερομηνία ελέγχου, ο συνολικός τραπεζικός δανεισμός είχε διαμορφωθεί για την ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ σε περίπου € 3,4 εκ. και για τη REAL MEDIA σε € 6,5 εκ., πλέον Ε/Ε € 0,5 εκ. (σύνολο € 10,4 εκ.) και εμφανιζόταν ως ενήμερος. Οι τόκοι καταβάλλονται κανονικά και τηρούνται τα αναδιαμορφωμένα χρονοδιαγράμματα εξυπηρέτησης.

3. Χρονοδιάγραμμα δανεισμού:

Οι ερευνώμενες εταιρείες χρηματοδοτήθηκαν από πέντε τράπεζες: Την Τράπεζα Πειραιώς, την Εθνική Τράπεζα, την ALPHA BANK, την EUROBANK και την ATTICA BANK.

A. Τράπεζα Πειραιώς

Ο δανεισμός αφορά τόσο την Τράπεζα Πειραιώς, όσο και τις απορροφηθείσες από αυτήν (2013) πρώην Τράπεζα Κύπρου και πρώην CPB - MARFIN.

Δανεισμός από την πρώην Τράπεζα ΚΥΠΡΟΥ

Η συνεργασία ξεκίνησε το έτος 2007. Η Τράπεζα είχε διαχρονικά καθορίσει όρια factoring συνολικού ύψους € 1 εκ. υπέρ των REAL FM και REAL MEDIA, καθώς και όριο € 0,25 εκ υπέρ της δεύτερης έναντι επιταγών. Την 4-4-2013 παρασχέθηκε η τελευταία έγκριση, που αφορούσε χορήγηση € 0,13 εκ. με κάλυμμα σύμβαση παροχής υπηρεσιών με τον ΟΠΑΠ. Οι σχετικοί λογαριασμοί κινήθηκαν ομαλά μέχρι τη μετάπτωσή τους με μικρά υπόλοιπα στην Τράπεζα Πειραιώς

Δανεισμός από την πρώην CPB – MARFIN

Η συνεργασία ξεκίνησε τον 9^ο/2008. Η Τράπεζα είχε καθορίσει όριο κεφαλαίου κίνησης έναντι ρευστοποιήσιμων στοιχείων, η αιχμή του οποίου ήταν € 3,15 εκ. Κατά το χρόνο μετάπτωσης στην Τράπεζα Πειραιώς το όριο είχε περιορισθεί σε € 2 εκ. και το τότε υπόλοιπο του λογαριασμού ανερχόταν σε € 1,2 εκ., καλυπτόμενο σχεδόν στο σύνολό του με ρευστοποιήσιμα στοιχεία.

Δανεισμός από την Τράπεζα Πειραιώς

Η συνεργασία των ερευνημένων εταιρειών με την Τράπεζα ξεκίνησε τον 7^ο/2007. Την 4-9-2007, την 13-9-2007, την 30-10-2007 και την 6-11-2007 με διαδοχικές αποφάσεις εγκρίθηκαν δύο μακροπρόθεσμα δάνεια υπέρ της REAL GROUP ποσού € 2,85 εκ. και € 0,53 εκ. για την εξαγορά των ραδιοφωνικών σταθμών ΡΑΔΙΟ VERONICA και ΡΑΔΙΟ ΣΑΦΑΡΙ αντίστοιχα (συχνότητες REAL FM Αττικής και REAL FM Θεσσαλονίκης). Καθορίσθηκε 10ετής διάρκεια αποπληρωμής με τριμηνιαίες δόσεις, της πρώτης καταβλητέας μετά 12μηνo. Σε ασφάλεια αμφοτέρων των δανείων συνεστήθη ενέχυρο επί των μετοχών της πιστούχου, καθώς και της πρώτης από τις εξαγορασθείσες εταιρείες.

Με την τρίτη από τις ανωτέρω (30-10-2007) καθορίσθηκε υπέρ της REAL FM όριο κεφαλαίου κίνησης € 0,6 εκ., πλήρως καλυμμένο με ρευστοποιήσιμα στοιχεία. Με την από 27-11-2008 νεότερη απόφαση το όριο αυξήθηκε σε €1 εκ. Από μεταγενέστερη απόφαση, 9-3-2009, με την οποία επανακαθορίσθηκαν τα πιστοδοτικά πλαίσια των εταιρειών σε συνολική βάση, προκύπτει για τη REAL FM ότι υπήρχε οφειλή € 0,2 εκ. από χρηματοδοτική μίσθωση ηλεκτρονικού εξοπλισμού, με ληξιπρόθεσμο τμήμα 7 χιλ., καθώς και όριο factoring € 2,5 εκ. (αμέσως μετά, 11-3-2009, περιορίσθηκε σε € 1,5 εκ.). Από τη σχετική οικονομική ανάλυση της

Υπηρεσίας, προκύπτει ότι υπήρχε απαίτηση € 0,5 εκ. της εταιρείας κατά των μετόχων της, χωρίς να σχολιάζεται - αναλύεται διεξοδικά.

Την 2-6-2010 εγκρίθηκε μακροπρόθεσμο δάνειο € 1 εκ. υπέρ της REAL MEDIA 10ετούς διάρκειας, με 9 μήνες περίοδο χάριτος, χωρίς εξασφαλίσεις για «επενδυτικούς σκοπούς».

Την 28-7-2010 και την 15-9-2010 εγκρίθηκε υπέρ της REAL MEDIA όριο factoring € 0,55 εκ. (με ισόποση μείωση του ομοειδούς ορίου της REAL FM) και νέα εφάπαξ χορήγηση € 0,5 εκ. με ενεχύραση τριών συμβάσεων συνολικού ποσού € 89 χιλ. με τα καζίνο REGENCY και Λουτρακίου.

Την 8-3-2011 εγκρίθηκε για την REAL FM νέο μακροπρόθεσμο δάνειο ποσού € 0,8 εκ., εξαετούς διάρκειας, στα πλαίσια του επενδυτικού προγράμματος αναβάθμισης του υφιστάμενου τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού και αναδιαμόρφωσης στο studio του ραδιοσταθμού. Το δάνειο συνασφαλίσθηκε με τις καλύψεις του Μ/Δ της REAL GROUP (μετοχές).

Την 12-11-2012, ενώ είχαν μεσολαβήσει δύο αξιολογήσεις του πιστοδοτικού πλαισίου (4-1-2012 και 27-9-2012), αποφασίσθηκε η παροχή ετήσιας περιόδου χάριτος για τα μακροπρόθεσμα δάνεια και ο καθορισμός δόσεων balloon συνολικά € 0,9 εκ. στην ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ και € 0,2 εκ. στη REAL MEDIA, με κατάργηση των ορίων factoring.

Την 12-2-2013 εγκρίθηκε υπέρ της REAL MEDIA η έκδοση Εταιρικών Εγγυήσεων καλής πληρωμής € 0,5 εκ. 12μηνιαίας διάρκειας για την αγορά χάρτου, με μετρητό κάλυμμα € 0,1 εκ. και εκχώρηση του 10% των απαιτήσεων από το πρακτορείο ΑΡΓΟΣ (κατόπιν εκχωρήθηκαν οι απαιτήσεις από το πρακτορείο ΕΥΡΩΠΗ λόγω παύσης συνεργασίας με το ΑΡΓΟΣ) από τις εισπράξεις της εφημερίδας στην επαρχία, εκτιμώμενου ύψους € 62 χιλ./μήνα σε κάλυψη του συνόλου των κινδύνων.

Την 24-7-2013 εγκρίθηκε χρηματοδοτική μίσθωση ποσού € 35 χιλ. για την αγορά Ι.Χ. αυτοκινήτου (Jeep Grand Cherokee) για την ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ με την προϋπόθεση εξόφλησης ληξιπρόθεσμων μισθωμάτων συνολικού ποσού € 11 χιλ. (υλοποιήθηκε).

Την 4-12-2013 εγκρίθηκαν χορηγήσεις € 0,35 εκ. εντός ορίων με εξασφάλιση τιμολόγια (και της Τράπεζας Πειραιώς), εκχωρημένη σύμβαση με τον ΟΠΑΠ και επιταγές πελατείας.

Την 13-2-2014 εγκρίθηκε ανανέωση του πιστοδοτικού πλαισίου € 7,8 εκ. των εταιρειών (υπόλοιπα οφειλών συνολικού ύψους € 6,6 εκ.), στο οποίο είχαν ενσωματωθεί οι οφειλές των πρώην Τραπεζών Κύπρου και CPB, καθώς και η εκ νέου ρύθμιση των τότε ληξιπρόθεσμων δόσεων με νέο δοσολόγιο χαμηλής εκκίνησης για ένα έτος και διεύρυνση των balloon σε € 1,2 εκ. συνολικά για την ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ και € 0,4 εκ. για τη REAL MEDIA. Τέθηκε ως όρος η ολοκλήρωση AMK της τελευταίας ποσού € 0,4 εκ. (υλοποιήθηκε).

Την 4-11-2014 εγκρίθηκε ανανέωση/αύξηση ορίων σε € 8,4 εκ. και συγκεκριμένα, (α) για την ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ανανέωση υφιστάμενων ορίων € 3,53 εκ. και τροποποίηση καλυμμάτων του ορίου Κ/Κ € 0,7 εκ., με δυνατότητα να λαμβάνονται μη γεγεννημένες απαιτήσεις μέχρι ποσού € 0,3 εκ., που αφορούσαν συμβάσεις παροχής υπηρεσιών διαφήμισης με την Τράπεζα Πειραιώς.

(β) για τη REAL MEDIA ανανέωση/αύξηση ορίων σε € 4,7 εκ. με χορήγηση νέου μακροπρόθεσμου δανείου, δεκαετούς διάρκειας, ποσού € 1,87 εκ., μέρος € 0,87 εκ. του οποίου θα χρησιμοποιούνταν για την αναχρηματοδότηση του ισόποσου υπολοίπου του προϋφιστάμενου ομοειδούς δανείου. Σκοπό του νέου δανείου, € 1 εκ., αποτελούσε «η χρηματοδότηση εξόδων που θα προκύψουν στα πλαίσια της έκδοσης 2^{ης} εβδομαδιαίας εφημερίδας καθώς και κεφαλαίου κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα». Ως εξασφάλιση ελήφθη εκχώρηση επιπλέον ποσοστού 30% επί των απαιτήσεων από το πρακτορείο τύπου “ΕΥΡΩΠΗ” (ήδη έχει εκχωρηθεί το 10%) από την κυκλοφορία της εφημερίδας REAL NEWS στην επαρχία, καθώς και ποσοστό 20% των μελλοντικών απαιτήσεων που θα αφορά τις πωλήσεις Αθηνών-Πειραιά της νέας υπό έκδοση εφημερίδας “ΑΓΟΡΑ”. Ακόμα, δημιουργήθηκε υποόριο € 0,3 εκ. στο υφιστάμενο όριο Κ/Κ ύψους € 2 εκ. με κάλυψη συμβάσεις με την Τράπεζα Πειραιώς, όπως και στην περίπτωση (α).

Την 29-3-2016 εγκρίθηκε για την ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ αναβολή πληρωμής μίας δόσης € 77 χιλ. (ληξιπρόθεσμης από 12^ο/2015) και ενσωμάτωσή της ισομερώς στις επόμενες τρεις.

Τέλος, στην με ημερομηνία 10-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας μνημονεύεται ότι τον 12^ο/2005 χορηγήθηκε στον μέτοχο Νικόλαο Χατζηνικολάου στεγαστικό δάνειο 15ετούς διάρκειας για ανέγερση κατοικίας αρχικού ποσού € 0,7 εκ. πλήρως καλυμμένο εμπραγμάτως. Το δάνειο εξυπηρετούνταν κανονικά και εξοφλήθηκε πρόωρα στις 29.4.2010 (τότε υπόλοιπο € 561 χιλ.).

B. Εθνική Τράπεζα

Η συνεργασία της Τράπεζας με την REAL MEDIA ξεκίνησε με την από 24-11-2010 απόφαση, που αφορούσε εφάπαξ ακάλυπτη χρηματοδότηση ποσού € 0,87 εκ. με σκοπό την εξόφληση επιταγών που είχε εκδώσει σε διαταγή της ΑΕ ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ, η οποία είχε χρηματοδοτηθεί από την Τράπεζα με κάλυμμα τις υπόψη επιταγές. Καθορίσθηκε αποπληρωμή με 5 δόσεις στο διάστημα 30-6-2011 έως 30-9-2011.

Την 22-2-2012 εγκρίθηκε ο καθορισμός ορίου κεφαλαίου κίνησης € 0,5 εκ. έναντι επιταγών πελατείας με ποσοστό χρηματοδότησης 75%.

Την 6-12-2012, ενώ δεν είχε γίνει χρήση του ως άνω καλυμμένου ορίου, αποφασίσθηκε η χορήγηση νέου δανείου € 1,09 εκ. διάρκειας 4,5 ετών, με περιθώριο επιτοκίου 6,5% και εκχώρηση ποσοστού 30% των απαιτήσεων κατά του πρακτορείου διανομής στις περιοχές Αθήνας - Πειραιά (η εταιρεία είχε ζητήσει δάνειο € 1,5 εκ.).

Την 28-6-2013 εγκρίθηκε μείωση του κεφαλαίου κίνησης σε € 0,15 εκ. και νέα εφάπαξ χορήγηση € 0,3 εκ., διετούς διάρκειας με εκχώρηση επιπλέον ποσοστού 20% των ως άνω εσόδων (ήτοι, συνολικά 50%) από την κυκλοφορία της εφημερίδας σε Αθήνα και Πειραιά, σε κάλυψη του συνόλου των ανειλημμένων κινδύνων.

Την 13-6-2014 αποφασίσθηκε η χορήγηση νέου δανείου € 1,54 εκ., διάρκειας 3,5 ετών, με περιθώριο επιτοκίου 6,5%, για την αναχρηματοδότηση του προϋφισταμένου υπολοίπου τότε € 0,94 εκ. και τη χρηματοδότηση της εταιρείας με ποσό € 0,6 εκ. για την κάλυψη υποχρεώσεων προς τρίτους.

Γ. ALPHA BANK

Η συνεργασία με την εταιρεία ξεκίνησε βάσει της από 2-3-2010 απόφασης, με την οποία εγκρίθηκε η διενέργεια χρηματοδοτικής μίσθωσης ακινήτου ποσού € 1,7 εκ., 15ετούς διάρκειας (πρόκειται για το ακίνητο που ήδη ήταν εγκατεστημένες με ενοίκιο οι εταιρείες του ομίλου). Εγκρίθηκε ακόμα όριο κεφαλαίου κίνησης € 0,5 εκ. έναντι επιταγών πελατείας, που αργότερα μειώθηκε σε € 0,3 εκ.

Την 16-11-2010 εγκρίθηκε νέα χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτου, επίσης 15ετούς διάρκειας, ποσού € 0,8 εκ. (έτερος όροφος του ήδη μισθωμένου). Σύμφωνα με την από 1.7.2016 απόφαση επανεξέτασης του πλαισίου υπήρχαν ληξιπρόθεσμα μισθώματα ποσού € 51,3 χιλ. και αναμενόταν σταδιακή τακτοποίησή τους.

Δ. EUROBANK

Η συνεργασία ξεκίνησε την 25-1-2012 με την παροχή ορίου κεφαλαίου κίνησης € 1 εκ. με κάλυμμα (α) ενεχύραση του 15% των μετοχών της πιστούχου και των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτές και (β) εκχώρηση ποσοστού 15% των απαιτήσεων κατά του πρακτορείου διανομής στην επαρχία, με ελάχιστο ποσό € 2 εκ. ετησίως. Επιπροσθέτως, συστήθηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου στο άμεσο μέλλον.

Την 5-6-2012 καθορίσθηκε νέο όριο € 0,4 εκ. έναντι επιταγών πελατείας, το οποίο αυξήθηκε την 7-11-2012 σε € 0,6 εκ.

Την 28-1-2014 καθορίσθηκε αύξηση του ποσοστού ενεχύρασης εσόδων σε 35% και την 8-2-2016 αποφασίσθηκε η μείωση των κινδύνων σε € 1,2 εκ. Τον 4^ο/2016 συμφωνήθηκε προφορικά η παρακράτηση ποσού € 5χιλ./μήνα για τη σταδιακή μείωση των οφειλών, κάτι που συνιστά προοπτική αποπληρωμής, αλλά σε λίαν μακροπρόθεσμο ορίζοντα (περίπου 16,5 έτη).

Η συνεργασία με την «ΕΝΙΚΟΣ Α.Ε.» ξεκίνησε την 5-6-2012 και αφορά όριο κεφαλαίου κίνησης αρχικού ύψους € 0,1 εκ. καλυμμένο με επιταγές πελατείας. Αυξήθηκε διαδοχικά σε έως € 0,27 εκ. και την 8-2-2016 μειώθηκε σε € 0,1 εκ. Η ρευστοποίηση των ενεχυραζόμενων επιταγών είναι ομαλή.

E. ΑΤΤΙΚΑ BANK

Η συνεργασία ξεκίνησε με την από 2-10-2013 απόφαση, που αφορούσε χορήγηση μακροπρόθεσμου δανείου € 0,6 εκ. για την κάλυψη αναγκών κεφαλαίου κίνησης, τριετούς διάρκειας. Σε εξασφάλιση εκχωρήθηκε το 50% των εσόδων από την κυκλοφορία της εφημερίδας REAL NEWS στην Αθήνα και τον Πειραιά. Σημειώνεται ότι αρχικά είχε εγκριθεί δάνειο € 1 εκ. με πρόσθετη εξασφάλιση την εγγύηση του κ. Ν. Χατζηνικολάου, η οποία δεν παρασχέθηκε.

Την 29-10-2015 εγκρίθηκε (α) παράταση για ένα έτος του υφισταμένου δανείου, υπολοίπου τότε € 0,21 εκ. και (β) επαναχορήγηση ποσού € 0,4 εκ. (σύνολο κινδύνων € 0,6 εκ.) ως κεφάλαιο κίνησης μακροπρόθεσμου χαρακτήρα τριετούς διάρκειας με τις ίδιες εξασφαλίσεις. Επίσης ζητήθηκε να γίνει σύσταση στην εταιρεία για αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου.

4. Υπόλοιπα οφειλών:

Βάσει όσων αναφέρονται στην με ημερομηνία 10-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας

της Ελλάδος, τα υπόλοιπα των οφειλών των ερευνημένων εταιρειών στις δανείστριες Τράπεζες έχουν ως ακολούθως (περιλαμβανομένων τόκων καταλογισμένων και μη):

A. Οφειλές προς την Τράπεζα Πειραιώς την 15-7-2016

1. **«ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ Α.Ε.»:** Από μακροπρόθεσμα δάνεια οφείλει ποσόν 2,7 εκατομμυρίων ευρώ. Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 0,7 εκατομμυρίων ευρώ. Από leasing οφείλει 0,002 εκατομμυρίων ευρώ. Συνολικώς, δηλαδή, οφείλει ποσόν 3,4 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν ενεχύραση των μετοχών και του σήματος του REAL FM, καθώς και τιμολόγια ύψους 0,26 εκατομμυρίων ευρώ.

2. **«REAL MEDIA Α.Ε.»:** Από μακροπρόθεσμα δάνεια οφείλει ποσόν 1,7 εκατομμυρίων ευρώ. Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 1 εκατομμυρίου ευρώ. Από εγγυητικές επιστολές οφείλει ποσόν 0,5 εκατομμυρίων ευρώ. Από leasing οφείλει 0,02 εκατομμυρίων ευρώ. Συνολικώς, δηλαδή, οφείλει ποσόν 3,22 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν κυρίως ενεχύραση εσόδων.

B. Οφειλές προς την Εθνική Τράπεζα την 15-7-2016

«REAL MEDIA Α.Ε.»: Από εφάπαξ δάνειο οφείλει ποσόν 0,7 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν εκχώρηση εσόδων.

Γ. Οφειλές προς την ALPHA BANK την 15-7-2016

«**REAL MEDIA A.E.**»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 0,11 εκατομμυρίων ευρώ. Από leasing οφείλει 1,61 εκατομμύρια ευρώ. Συνολικώς, δηλαδή, οφείλει ποσόν 1,72 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν επιταγές 0,12 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ η αξία των ακινήτων είναι 1,95 εκατομμύρια ευρώ.

Δ. Οφειλές προς την EUROBANK την 25-7-2016

1. «**REAL MEDIA A.E.**»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 0,97 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν ενεχύραση ποσοστού 15% των μετοχών και εκχώρηση εσόδων.

2. «**ΕΝΙΚΟΣ Α.Ε.**»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 0,03 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν ενεχύραση επιταγών.

Ε. Οφειλές προς την ΑΤΤΙΚΑ BANK την 22-7-2016

«**REAL MEDIA A.E.**»: Από μακροπρόθεσμο δάνειο οφείλει ποσόν 0,45 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν εκχώρηση εσόδων.

5. Ευρήματα:

Από τις αναφερόμενες διαπιστώσεις στην με ημερομηνία 10-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, ανακύπτουν ζητήματα στις πιστοδοτήσεις των ερευνημένων εταιρειών, τα οποία χρήζουν επισημάνσεων.

α. Σε ό,τι αφορά τις πιστοδοτήσεις της Τράπεζας Πειραιώς:

αα. Σε σχέση με τα εγκριθέντα την 4-9-2007, την 13-9-2007, την 30-10-2007 και την 6-11-2007 δύο μακροπρόθεσμα δάνεια υπέρ της REAL GROUP ποσού € 2,85 εκ. και € 0,53 εκ. για την εξαγορά των ραδιοφωνικών σταθμών ΡΑΔΙΟ VERONICA και ΡΑΔΙΟ ΣΑΦΑΡΙ αντίστοιχα, επισημαίνεται ότι, ενώ με την αρχική έγκριση είχε καθορισθεί ως όρος η λήψη της εγγύησης των μετόχων Νικολάου Χατζηνικολάου και Ανδρέα Κουρή, αυτός απαλείφθηκε με την αμέσως επόμενη έγκριση με το ανεπαρκές σκεπτικό «της πολύχρονης και επιτυχημένης πορείας των μετόχων της εν θέματι στο χώρο των μέσων μαζικής ενημέρωσης (η οποία αποτελεί ένδειξη για την επιτυχημένη πορεία του αγοραζόμενου ραδιοφωνικού σταθμού) ...». Κατά τον χρόνο της επιθεώρησης δηλώθηκε από την Τράπεζα ότι συνεκτιμήθηκαν οι πωλήσεις αντίστοιχων σταθμών εκείνης της περιόδου, που κυμαίνονταν περί τα € 4 εκ., αλλά και «η υπεραξία που θα προσέδιδε το όνομα του Νικολάου Χατζηνικολάου. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, σύμφωνα με την τότε ισχύουσα πιστοδοτική πολιτική, (α) η Τράπεζα γενικά δεν παρέχει πιστοδοτήσεις στηριζόμενη μόνο στη φήμη και στο όνομα του δανειζόμενου (name lending) χωρίς την ύπαρξη και αξιολόγηση επίσημων οικονομικών στοιχείων ή την ύπαρξη επαρκών περιουσιακών στοιχείων, που να εξασφαλίζουν την ομαλή αποπληρωμή των πιστοδοτήσεων και (β) η Τράπεζα είναι ιδιαίτερα προσεκτική στην παροχή πιστοδοτήσεων σε επιχειρήσεις οι οποίες ξεκινούν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα (νεοσύστατες επιχειρήσεις – startup operation). Συνεπώς, στην προκειμένη περίπτωση, όπως επισημαίνει και η 10-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας, ο αναληφθείς πιστωτικός κίνδυνος ήταν υψηλός.

ββ. Σε εισηγητικό της Τράπεζας σχετικώς με το εγκριθέν την 8-3-2011 για την REAL FM μακροπρόθεσμο δάνειο ποσού € 0,8 εκ., εξαετούς διάρκειας, αναφέρεται ότι η Τράπεζα αρκέσθηκε για την χορήγησή του στην με ημερομηνία 31-12-2010 έκθεση της GRAND THORNTON και δεν προέβη σε περαιτέρω οικονομική ανάλυση, επειδή εντός 15 ημερών θα ανανεωνόταν το πιστοδοτικό πλαίσιο σε επίπεδο ομίλου. Όμως, επανεξέταση του υπόψη πλαισίου σημειώθηκε αρκετούς μήνες αργότερα, την 4-1-2012 και ενώ είχε συντελεσθεί την 30-6-2011 η συγχώνευση των REAL

GROUP και REAL FM. Στο σχετικό εισηγητικό αποτυπώνεται η χειροτέρευση τόσο της χρηματοοικονομικής κατάστασης των εταιρειών, όσο και της συνεπακόλουθης πιστοληπτικής ικανότητάς τους (rating), που διαμορφώθηκε σε 17 από 16 για την ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ και σε 16 από 14 για τη REAL MEDIA. Επιπροσθέτως, είχαν εμφανισθεί για πρώτη φορά απλήρωτες δόσεις των μακροπρόθεσμων δανείων, καθώς και μισθωμάτων leasing. (Είναι αξιοσημείωτο ότι σύμφωνα με τον κανονισμό πιστοδοτήσεων στις περιπτώσεις ταξινόμησης στη βαθμίδα 17 προβλέπεται «περιορισμός της συνεργασίας με ισχυρές εξασφαλίσεις ή διακοπή της συνεργασίας»).

Παρά ταύτα και παρά την άρνηση των μετόχων να δεσμευθούν για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών κατά € 0,5 εκ. και 0,4 εκ. αντίστοιχα, καθώς και για παροχή εγγύησης εκ μέρους του Νικολάου Χατζηνικολάου, η Τράπεζα αποφάσισε την παράταση αποπληρωμής δύο δόσεων με ενσωμάτωσή τους στις δύο επόμενες.

ΥΥ. Σε σχέση με την εγκριθείσα την 13-2-2014 ανανέωση του πιστοδοτικού πλαισίου € 7,8 εκ. των εταιρειών (με υπόλοιπα οφειλών συνολικού ύψους € 6,6 εκ.), στο οποίο είχαν ενσωματωθεί οι οφειλές των πρώην Τραπεζών Κύπρου και CPB, επισημαίνεται ότι η ανανέωση εγκρίθηκε, μολονότι στο σχετικό εισηγητικό είχε αποτυπωθεί η δυσμενής χρηματοοικονομική κατάσταση των εταιρειών και είχαν επισημανθεί «η μη ισχυρή κεφαλαιακή δομή τους, καθώς η δραστηριότητά τους έχει βασισθεί εξ ολοκλήρου σε ξένα κεφάλαια» και «οι αυξανόμενες υποχρεώσεις προς ασφαλιστικά ταμεία και εφορία». Ειδικώς ως προς τη REAL MEDIA αναφερόταν στο εισηγητικό ότι οι υποχρεώσεις από φόρους και ασφαλιστικές εισφορές ανέρχονταν σε € 3,1 εκ., καθώς και ότι στο λογαριασμό «χρεώστες» συμπεριλαμβάνετο ποσόν € 1,1 εκ. «που αφορά σε προκαταβολές μισθών στελεχών και δημοσιογράφων» χωρίς περαιτέρω ανάλυση. Τέλος, στο ίδιο εισηγητικό αναφέρονταν ότι δεν είχε καταστεί δυνατή η λήψη της εγγύησης των μετόχων και ότι υπήρχαν καταγγελλόμενες ή σε καθυστέρηση οφειλές προς στην Τράπεζα του Ανδρέα Κουρή και των επιχειρήσεων ενδιαφέροντος του (LOVE RADIO και ΠΡΕΣ ΕΛΛΑΣ) συνολικού ύψους € 8,6 εκ.

6. Συμπεράσματα - Σύνοψη:

Από τα διαλαμβανόμενα στην με ημερομηνία 10-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας στοιχεία και τις διατυπωμένες διαπιστώσεις προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα για τις πιστοδοτήσεις του ερευνωμένου ομίλου εταιρειών:

α. Συμπεράσματα αφορώντα τις πρακτικές των μετόχων

Πρέπει να επισημανθεί ότι αμφότερες οι εταιρείες συνεστήθησαν με το ελάχιστο επιτρεπόμενο κεφάλαιο (€ 60 χιλ.). Οι μέτοχοί τους ακολούθησαν εξ αρχής επεκτατική πολιτική επενδύσεων και ανάπτυξης των εργασιών, στηριγμένη εξ ολοκλήρου σε ξένα κεφάλαια. Η πολιτική τους αυτή δεν αναθεωρήθηκε όταν άρχισε να επιδεινώνεται τόσο η χρηματοοικονομική κατάσταση των εταιρειών, όσο και οι γενικότερες οικονομικές συνθήκες. Παρά την εν γένει επιδεινούμενη πορεία του κλάδου, οι εταιρείες διατηρούν το μερίδιό τους στην αγορά και τυγχάνουν υψηλής αναγνωρισιμότητας.

Οι μέτοχοι των εταιρειών καθ' όλο το χρονικό διάστημα των πιστοδοτήσεων χρησιμοποίησαν πρακτικές (π.χ. απολήψεις), που όχι μόνον δεν συνάδουν με τις συνήθεις επιχειρηματικές, αλλά και επιδεινώνουν περαιτέρω τη θέση των εταιρειών. Οι επιχειρηθείσες - περιορισμένου εύρους - διορθωτικές κινήσεις (ΑΜΚ μικρού ύψους, συγκράτηση λειτουργικού κόστους) δεν θεραπεύουν ουσιαστικώς τη διαμορφωμένη κατάσταση. Περαιτέρω, η αποτύπωση στις οικονομικές καταστάσεις επί μέρους μεγεθών (κεφαλαιοποίηση εξόδων, επισφαλείς απαιτήσεις, ενδοομιλικές συναλλαγές) γίνεται με τρόπο που εξωραΐζει την εικόνα τους και επηρεάζει την ακρίβεια που πρέπει να τις διακρίνει.

Απόρροια των προαναφερόμενων επιχειρηματικών πρακτικών, αλλά βεβαίως και της οικονομικής κρίσης, είναι η επιδείνωση, κατόπιν αναμορφώσεων, βασικών οικονομικών μεγεθών (αρνητικό ίδιο κεφάλαιο κίνησης και καθαρή θέση, αρνητικά

αποτελέσματα προ φόρων, συσσώρευση σημαντικού ύψους οφειλών προς τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς και το Δημόσιο - ανέρχονται συνολικά σε € 6 εκ. περίπου). Η συνεχής κάλυψη της λειτουργίας των εταιρειών με ξένα κεφάλαια, διευρυνόμενα μάλιστα διαχρονικά, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως βιώσιμη λύση.

β. Συμπεράσματα αφορώντα τις πρακτικές των πιστωτριών Τραπεζών

i. Τράπεζα Πειραιώς

Ανεξάρτητα από τις χρησιμοποιηθείσες εκ μέρους των μετόχων πρακτικές, η ακολουθηθείσα πιστοδοτική τακτική της Τράπεζας Πειραιώς – βασικής χρηματοδότη του ομίλου -, δηλαδή η στήριξη των επιλογών των μετόχων, χωρίς την ουσιαστική συμμετοχή τους με ίδια κεφάλαια, μπορεί να χαρακτηριστεί ως μη συνάδουσα με τις συνήθεις τραπεζικές πρακτικές στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων. Αφού χρηματοδότησε αρχικώς το σύνολο του κόστους εξαγοράς των ραδιοσταθμών, συμπεριλαμβανομένων φόρων και εξόδων, με κάλυμμα τις μετοχές της μιας εταιρείας (ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ), εν συνεχεία προχώρησε σε μακροπρόθεσμου χαρακτήρα αναδιαρθρώσεις δανείων, με χαμηλού ύψους δοσολογία, **διευρύνοντας έτσι τους αναλαμβανόμενους κινδύνους**, μολονότι συνάντησε την άρνηση ή τη σθεναρή αντίδραση των μετόχων να παράσχουν την εγγύησή τους, να διενεργήσουν ΑΜΚ και να αυξήσουν το ποσοστό εκχώρησης των εσόδων διανομής. Συνολικώς η πιστοδοτική τακτική της Τράπεζας συγκεντρώνει χαρακτηριστικά **λίαν υψηλού** κινδύνου και διακρίνεται από στοιχεία αδικαιολόγητης ελαστικότητας.

ii. Εθνική Τράπεζα

Η Τράπεζα, έχοντας γνώση των αρνητικών οικονομικών δεδομένων των εταιρειών, παρείχε πιστοδοτική στήριξη έναντι εξασφαλίσεων, με τη χρήση των οποίων οι απαιτήσεις της περιορίζονται σταδιακά.

iii. ALPHA BANK

Η Τράπεζα παρείχε πιστοδοτική στήριξη έναντι απτών εξασφαλίσεων.

iiii. EUROBANK

Η Τράπεζα, έχοντας γνώση των αρνητικών οικονομικών δεδομένων των εταιρειών, παρείχε πιστοδοτική στήριξη έναντι εξασφαλίσεων μεριμνώντας και για την ενίσχυσή τους.

iiiii. ATTICA BANK

Η Τράπεζα, αν και δεν αξιολόγησε επαρκώς την πιστοληπτική ικανότητα των εταιρειών, ακολούθησε συγκρατημένη πιστοδοτική τακτική και η απαίτησή της αποπληρώνεται ομαλά με χρήση της ρευστοποιούμενης εξασφάλισης.

3.ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ε Κ Θ Ε Σ Η - Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α

Για τον Όμιλο Εταιρειών «ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

1. Εισαγωγικά σχόλια:

Η παρούσα Έκθεση βασίζεται αποκλειστικώς στην άνευ ημερομηνίας Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της

Τράπεζας της Ελλάδος, δεδομένου ότι για τις δανειοδοτήσεις της ανωτέρω ερευνώμενης εταιρείας δεν εξετάσθηκαν μάρτυρες ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής.

Όπως αναφέρεται στο Προοίμιο της Έκθεσης Ειδικής Έρευνας, η έρευνα διενεργήθηκε σε εκτέλεση της υπ' αρ. α/18-5-2015 παραγγελίας του κ. Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και αφορά την πιστοδοτική τακτική που εφάρμοσαν οι Τράπεζες Πειραιώς, ALPHA, Εθνική και EUROBANK προς τον όμιλο «ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.».

Στην προαναφερόμενη Έκθεση Ειδικής Έρευνας διευκρινίζεται ότι διερευνήθηκε το σύνολο των πιστοδοτήσεων, που διενεργήθηκαν από το έτος 2000 και εντεύθεν, αλλά για λόγους ουσίας, η έκθεση επικεντρώνεται σε εκείνες που κρίθηκαν άξιες σχολιασμού.

Οι πιστοδοτήσεις της πρώην ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ Τράπεζας ελέγχθηκαν βάσει των διαθέσιμων στοιχείων έτους 2005 και εντεύθεν.

Στο πλαίσιο της παραγγελίας ελέγχθηκαν οι πιστοδοτήσεις προς την «CAPITAL.GR Α.Ε.», η οποία δεν εντάσσεται στον όμιλο, καθ' όσον ελέγχεται μετοχικά από τον φορέα Θ. Φιλιππόπουλο.

2. Ιστορικό και στοιχεία της ερευνώμενης εταιρείας:

Οι δραστηριότητες του ομίλου, μητρική εταιρεία του οποίου είναι η ιδρυθείσα το 1994 «ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.», αφορούν την έκδοση περιοδικών, την εκμετάλλευση ραδιοφωνικών σταθμών και τη διανομή ψηφιακού τηλεοπτικού προγράμματος. Έχει ηγετική παρουσία στον κλάδο έκδοσης περιοδικών, ενισχυμένη από το 2010 λόγω συρρίκνωσης του ανταγωνισμού, ενώ επεκτείνεται στη Βουλγαρία και στη Σερβία. Βασικός μέτοχος (42%) από το 2003 είναι ο Ιταλικός εκδοτικός όμιλος Mondadori, συμφερόντων της οικογένειας Berlusconi. Συμμετοχές διατηρούν η ASOKA HOLDING Ltd (21%) συμφερόντων Β. Βαρδινογιάννη και η

PALLADION SERVICES Ltd (18%) συμφερόντων Θ. Φιλιππόπουλου, ιδρυτή της εταιρείας και προέδρου του Δ.Σ.

Παρατίθεται η δομή του Ομίλου κατά σειρά Κύκλου Εργασιών (στοιχεία 2015):

ΕΤΑΙΡΕΙΑ / ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	%	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ	ΤΡΑΠ. ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ	ΛΕΙΤ. ΚΕΡΔΗ
Ποσά σε χολ. Ευρώ					
1.ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ - ΜΗΤΡΙΚΗ		24.339,6	14.129,8	12.447,0	971,4
Περιοδικά: MADAME FIGARO-playboy--Maison Figaro- celebrity-Pc Magazine-Esquire-Τηλεθεατής-					
2.ΤΗΛΕΡΑΜΑ ΑΕ	50	8.652,34	2.308,50	0,00	503,06
Περιοδικό Τηλέραμα					
3.ΛΑΜΨΗ ΕΚΔ.& ΡΑΔΙΟΦ. ΕΠΙΧ. ΑΕ	100	3.267,07	1.821,47	2.149,52	-119,26
Ράδιο «Λάμψη FM» και Περιοδικά : Ιδέες & Λύσεις για το Σπίτι, Mirror, Γλυκός Αλλημείες,					
4.ΙΝΤΕΚΝΑΤΙΟΝΑΙ RADIO NETWORK ΑΕ	100	1.673,32	1.017,23	52,31	464,39
Ράδιο "ATHENS5 RADIO DEE JAY"					
5. ΑΤΤΙΟΑ MEDIA SERBIA	91	1.540,00	-631,00	500,00	152,00
Περιοδικά: Playboy, Grazia, Casaviva, Esquire, Harper's Bazaar					
6.ΙΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.	67	1.339,75	-2.436,03	791,17	-328,28
Περιοδικό Harper's BAZAAR					
7.ΑΤΤΙCΑ MEDIA BULGARIA LTD	69	1.206,74	-289,92	0,00	-105,85
Περιοδικά Forbes, Playboy GRAZIA, Maxim, Joy, Esquire, OK!					
8. AIRLINK ΑΕ	100	686,88	702,07	106,32	194,79
Ράδιο «ROCK FM»					
9. CIVICO LTD	100	619,59	136,49	1.999,76	93,72
Διανομή τηλεοπτικού προγράμματος (Playboy TV)					
ΣΥΝΟΛΟ (31.12.2015)		43.325,29	4.018,4	18.046,08	1.825,97

Περαιτέρω:

Η μητρική συμμετέχει με ποσοστό 5% στην «ALPHA EDITIONS Α.Ε.» (συμφερόντων Δ. Κοντομηνά), που εκδίδει περιοδικά της πρώην «ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΛΥΜΠΕΡΗ» και δεν έχει τραπεζικό δανεισμό.

Ο Θ. Φιλιππόπουλος κατέχει ποσοστό 85% των μετοχών της «CAPITAL.GR A.E.», που εκδίδει την εβδομαδιαία οικονομική εφημερίδα «Κεφάλαιο» και εκμεταλλεύεται την ιστοσελίδα capital.gr.

Εξελικτική πορεία του Ομίλου

Περίοδος 1999 - 2009:

Τον Οκτώβριο του 1999 η μητρική εισήχθη στην παράλληλη αγορά του ΧΑ αντλώντας € 5,7 εκ. Σταδιακώς προέβη σε εξαγορές (Δραγούνης, Πάπυρος, Έμφασις, City Servers) και δραστηριοποιήθηκε εκδοτικά σε χώρες των Βαλκανίων (Βουλγαρία, Ρουμανία, Σερβία) εδραιώνοντας ηγετική θέση. Μετά την είσοδο του ομίλου Mondatori στο μετοχικό σχήμα ανέλαβε την έκδοση ξένων περιοδικών στην ελληνική γλώσσα. Επεκτάθηκε σε μη εκδοτικές δραστηριότητες {παροχή τηλεοπτικού προγράμματος (Playboy TV - Civico Ltd), εκμετάλλευση ραδιοφώνου (Athens Radio Dee Jay, Rock FM, Ράδιο Ζήτα), δισκογραφία (Άλφα Ρέκορντς Α.Ε. - πωλήθηκε το 2009) και εκμετάλλευση κινηματογραφικών ταινιών (Προοπτική ΑΕ - πωλήθηκε το 2005)}.

Ο μέσος κύκλος εργασιών σε επίπεδο ομίλου τριπλασιάστηκε, η λειτουργική, και καθαρή κερδοφορία διατηρήθηκε σε καλά επίπεδα και ο τραπεζικός δανεισμός κινήθηκε σε αποδεκτά όρια. Κατά τη διετία 2008 - 2009 σημειώθηκε μείωση των εσόδων του ομίλου (-- 14% και - 15% αντίστοιχα), καθώς και της λειτουργικής κερδοφορίας, ως απόρροια της αρχόμενης οικονομικής κρίσης.

Περίοδος 2010-2016:

Κατά την περίοδο αυτή η ένταση και κυρίως η διάρκεια της οικονομικής κρίσης με συνεπακόλουθη τη μείωση της διαφημιστικής δαπάνης οδήγησε σε σωρευτική μείωση του κύκλου εργασιών κατά - 42% σε σχέση με το 2009. Πάντως, λόγω

δράσεων μείωσης λειτουργικού κόστους, διατηρήθηκε από το 2011 λειτουργική κερδοφορία, καθώς και θετικές λειτουργικές ροές.

Παρά τη δυσμενή συγκυρία, κατά την διετία 2010 - 2011 ο Όμιλος προχώρησε σε επενδυτικές κινήσεις, που αφορούσαν κυρίως σε εξαγορές (Λάμψη FM), αύξηση μεριδίου σε υφιστάμενες θυγατρικές (Τηλεθεατής) ή αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου σε θυγατρικές εξωτερικού. Οι επενδύσεις αυτές καλύφθηκαν τόσο από ίδια κεφάλαια, όσο και από τραπεζικό δανεισμό. Παράλληλα, η διοίκηση του Όμιλου προέβη σε δράσεις διοικητικού εξορθολογισμού με συγχωνεύσεις ζημιογόνων με κερδοφόρες θυγατρικές (π.χ. Τηλεθεατής, Λάμψη, Δραγούνης, Έμφασις) ή με αναστολή δραστηριοτήτων (π.χ. πώληση Ράδιο Ζήτα, απεμπλοκή από τις αγορές Ρουμανίας και Ουγγαρίας). Κατά την εν λόγω διετία σημειώθηκε αύξηση του τραπεζικού δανεισμού (αιχμή € 21,9 εκ.) με σταδιακή αποκλιμάκωση στη συνέχεια έως € 17,7 εκ. (31-3-2016).

3. Χρονοδιάγραμμα δανεισμού:

Ο ερευνώμενος Όμιλος και οι μέτοχοί της χρηματοδοτήθηκαν από τέσσερις τράπεζες: Την Τράπεζα Πειραιώς, την ALPHA BANK, Εθνική Τράπεζα και την EUROBANK.

A. Τράπεζα Πειραιώς

Η συνεργασία της Τράπεζας με τον Όμιλο ξεκίνησε το 2001 και μέχρι το 2006 αφορούσε κυρίως συμμετοχή της σε κοινοπρακτικό δάνειο υπέρ της μητρικής που είχε διοργανώσει η Eurobank. Έκτοτε αναπτύχθηκε διαχρονικά και σήμερα η Τράπεζα συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μέρος των πιστοδοτικών κινδύνων του Ομίλου.

Την 10-7-2006 χορηγήθηκε ακάλυπτο ομολογιακό δάνειο ποσού € 18 εκ., 5ετούς διάρκειας, με σκοπό (α) την αναχρηματοδότηση του υπολοίπου € 11 εκ.

προϋφισταμένου κοινοπρακτικού δανείου (η συμμετοχή της Τράπεζας ανερχόταν σε € 2 εκ.) και (β) τη χρηματοδότηση μέχρι ποσού € 7 εκ. επενδυτικών δραστηριοτήτων της μητρικής στη Ρουμανία και τη Βουλγαρία. Η αποπληρωμή καθορίστηκε σε 4 ετήσιες δόσεις ποσού € 2 εκ. και μιας € 10 εκ. στη λήξη της 5ετίας. Σημειώνεται ότι το Ο/Δ εκταμιεύθηκε σταδιακά, σύμφωνα με την εξέλιξη του επενδυτικού προγράμματος της εταιρείας, για ποσό, τελικά, € 14,4 εκ.

Την 19-5-2008 εγκρίθηκε η χορήγηση άλλου ομολογιακού δανείου ποσού € 3,8 εκ. υπέρ της θυγατρικής CIVICO Ltd., 5ετούς διάρκειας, με σκοπό την εξαγορά των μετοχών της Κυπριακής εταιρείας BANDOS HOLDINGS LTD και την εξόφληση δανεισμού της € 3,55 εκ. σε Τράπεζα του εξωτερικού (η εν λόγω κατείχε το σύνολο των μετοχών της AIRLINK A.E., ιδιοκτήτριας του ραδιοσταθμού Rock FM). Η αποπληρωμή καθορίστηκε σε 8 εξαμηνιαίες δόσεις (4 X € 0,25 εκ. και 4 X € 0,35 εκ.) και μια balloon ποσού € 1,4 εκ. στη λήξη.

Αμφότερα τα ανωτέρω Ο/Δ εξυπηρετήθηκαν ομαλά και στα τέλη του 2011 είχαν περιορισθεί σε € 6,4 εκ. και € 2,1 εκ. Με την από 20-12-2011 απόφαση το υπόλοιπο ποσόν € 6,4 εκ. του πρώτου, που αφορούσε τη δόση balloon, εγκρίθηκε να αποτελέσει νέο δάνειο 4ετούς διάρκειας, με 6 μηνιαίες δόσεις της πρώτης καταβλητέας τον 9^ο/2012.

Την 19-12-2012 (α) τροποποιήθηκε το δοσολόγιο του ανωτέρω Ο/Δ, ήδη μειωμένου σε € 5,9 εκ., χωρίς μεταβολή της συνολικής διάρκειας και (β) αναχρηματοδοτήθηκε το δεύτερο Ο/Δ, υπολοίπου τότε € 1,75 εκ. προσαυξημένο κατά € 0,375 εκ. (νέο υπόλοιπο € 2,125 εκ.), ποσόν που κατευθύνθηκε σε μείωση οφειλών θυγατρικών εξωτερικού. Για το νέο Ο/Δ καθορίστηκε διάρκεια 3,5 ετών με αποπληρωμή σε 5 δόσεις, της πρώτης καταβλητέας τον 6^ο/2014 και της τελευταίας (balloon € 1,3 εκ.) τον 6^ο/2016.

Ακολούθησαν νέες εγκρίσεις τροποποίησης των χρονοδιαγραμμάτων αποπληρωμής των υπόψη Ο/Δ (4.6.2014, 26.6.2015). Με την τελευταία, από 9-6-2016 απόφαση, παρατάθηκε η διάρκειά τους έως 31-12-2017 και 31-12-2020 αντίστοιχα.

Εκτός των ανωτέρω:

Υφίσταται οφειλή της «ΙΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.», που προέρχεται από μεταφορά σχέσης (συγχώνευση με την πρώην Τράπεζα Χίου) το 2001 και αφορούσε κεφάλαιο κίνησης με υπόλοιπο € 0,7 εκ. Η ισχύς του ορίου ανανεωνόταν διαχρονικά, αλλά με την από 19-5-2008 απόφαση καθορίσθηκε να αποπληρωθεί σε 27 3μηνιαίες δόσεις λόγω της αρνητικής χρηματοοικονομικής εικόνας της εταιρείας. Εξυπηρετήθηκε ομαλά και αναμένεται να έχει εξοφληθεί πλήρως έως το τέλος του 2016.

Υφίσταται οφειλή ποσού € 0,5 εκ. (κεφάλαιο κίνησης) της θυγατρικής «ΑΤΤΙCA MEDIA SRB DOO» προς την PIRAEUS SERBIA BANK, που καλύπτεται από εταιρική εγγύηση ύψους € 0,55 εκ.

Οι υπόλοιπες οφειλές € 0,05 εκ. αφορούν χρηματοδοτήσεις για κεφάλαιο κίνησης βάσει ορίων που διαχρονικά μειώθηκαν και τυγχάνουν περιορισμένης χρήσης.

B. ALPHA BANK

Η συνεργασία της Τράπεζας με τον Όμιλο ξεκίνησε το 2000 και της πρώην Εμπορικής Τράπεζας το 2001. Τα εγκεκριμένα όρια αφορούν πιστοδοτήσεις για κεφάλαιο κίνησης, προεξόφληση επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring), έκδοση Ε/Ε και ευχέρεια υπερανάληψης. Μέχρι το 2006 υπήρχε συμμετοχή σε ΚΟΔ που μεταφέρθηκε στην Τράπεζα Πειραιώς. Υπήρχαν, ακόμη, όρια έως € 2,5 εκ. υπέρ πρώην θυγατρικών (ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ Α.Ε., ALPHA RECORDS Α.Ε.), που μετέπειτα πωλήθηκαν.

Υφίσταται οφειλή της μητρικής ύψους € 2,84 εκ., που αφορά χρηματοδοτήσεις κεφαλαίου κίνησης και προήλθε από ενοποίηση λογαριασμών της ALPHA BANK (€ 1,44 εκ.) και της πρώην Εμπορικής Τράπεζας (€ 1,4 εκ.). Τα εν λόγω υπόλοιπα διαμορφώθηκαν στο διάστημα 2010 - 2011. Καλύπτεται με νομότυπη εκχώρηση της σύμβασης διανομής των περιοδικών στην Αθήνα και η κίνηση του λογαριασμού είναι ομαλή.

Υφίσταται οφειλή της «ΛΑΜΨΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.» ύψους € 2,1 εκ. για κεφάλαιο κίνησης, που προήλθε από ενοποίηση συναφών λογαριασμών της ALPHA BANK (€1,1 εκ.) και της πρώην Εμπορικής Τράπεζας (€ 1,0 εκ.). Η οφειλή της ALPHA BANK προήλθε από ενοποίηση λογαριασμών των θυγατρικών ΕΜΦΑΣΙΣ και ΔΡΑΓΟΥΝΗΣ, οι οποίες συγχωνεύθηκαν με την πιστούχο το 2010 και το 2011 αντίστοιχα. Η οφειλή της πρώην Εμπορικής Τράπεζας αφορούσε αρχικά όριο υπέρ της ΔΡΑΓΟΥΝΗΣ, βάσει ορίου € 1,67 εκ., που είχε διαμορφωθεί το 2006. Με την από 11-8-2011 απόφαση μέρος € 0,67 εκ. της οφειλής μεταφέρθηκε στη μητρική και σταδιακά εξοφλήθηκε.

Υφίσταται οφειλή ύψους € 0,5 εκ. της «ΙΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.», που αφορά όριο κεφαλαίου κίνησης καθορισθέν με την από 13-7-2010 απόφαση, σε ισόποση μείωση ορίου factoring με την εγγύηση της μητρικής. Η παροχή της υπόψη εγγύησης συνεκτιμήθηκε κατά τη λήψη της απόφασης, δεδομένης της ασθενούς χρηματοοικονομικής κατάστασης της πιστούχου. Πάντως, η ανακύκλωσή του είναι ομαλή και οι τόκοι εξυπηρετούνται, σε γενικές γραμμές, κανονικά.

Τέλος, τα όρια factoring (με αναγωγή) παρουσιάζουν περιορισμένη χρήση και κινούνται ομαλά.

Σε σχέση με την Capital.gr A.E., η Τράπεζα πιστοδοτούσε από το 2005 την «ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α.Ε.» και από το 2009 την συγγενική «Capital.gr A.E.» βάσει ορίου για κεφάλαιο κίνησης αρχικού ύψους € 0,1 εκ. Μέχρι το 2010, έτος συγχώνευσης των δύο εταιρειών, το όριο διαμορφώθηκε στο σημερινό ύψος, € 0,65 εκ., με τμήμα του € 0,25 εκ. καλυπτόμενο από επιταγές. Λόγω της αρνητικής καθαρής θέσης (από το 2005 έως και το 2012) και της εν γένει ζημιογόνου δραστηριότητας, η πιστοληπτική αξιολόγηση ήταν διαχρονικά υποβαθμισμένη. Από το 2013 σημειώνεται βελτίωση των οικονομικών στοιχείων (κερδοφορία, ενίσχυση κεφαλαίων), γεγονός που οδήγησε το 2016 σε βελτίωση της αξιολόγησης της εταιρίας. Πέραν αυτών, συντρέχει η εγγύηση του κύριου μετόχου Θ. Φιλιππόπουλου, κατόχου ακίνητης περιουσίας σημαντικής αξίας και ελεύθερης βαρών.

Γ. Εθνική Τράπεζα

Η συνεργασία της Τράπεζας με τον Όμιλο ξεκίνησε όταν η Τράπεζα είχε εγκρίνει στο παρελθόν (2000 - 2001) υπέρ της εταιρείας όρια βραχυπρόθεσμων δανείων. Οι σχετικές οφειλές εξοφλήθηκαν το 2002 με το προϊόν κοινοπρακτικού δανείου, που είχε διοργανώσει η Eurobank και το 2006 αναχρηματοδοτήθηκε από την Τράπεζα Πειραιώς.

Επανεναρξη συνεργασίας σημειώθηκε με την από 10-11-2011 απόφαση, που αφορούσε χορήγηση μακροπρόθεσμου δανείου ποσού € 2 εκ. (έναντι αιτήματος για € 3 εκ.) με σκοπό την εξαγορά των μετοχών της «ΛΑΜΨΗ Α.Ε.» από το γερμανικό όμιλο ProSieben.Sat1 Media A.G. αντί € 4,35 εκ. (εμβάσθηκε μέσω της Τράπεζας). Συνομολογήθηκε περιθώριο επιτοκίου 6%, τριετής περίοδος αποπληρωμής με εξαμηνιαίες δόσεις ύψους € 333,3 χιλ. και σύσταση ενεχύρου επί των μετοχών της εξαγοραζόμενης εταιρίας.

Κατά τα έτη 2012 και 2014 εγκρίθηκε η τροποποίηση και επιμήκυνση του χρονοδιαγράμματος εξυπηρέτησης του δανείου, μειούμενου όμως, κάθε φορά του υπολοίπου του. Με την από 27-11-2015 απόφαση καθορίστηκε δοσολόγιο μηνιαίων καταβολών μέχρι 30-11-2017 και αποπληρωμή balloon στη λήξη, έναντι αιτήματος για παράταση της διάρκειας μέχρι τον 1^ο/2023. Η ρύθμιση εξυπηρετείται κανονικά (οι τόκοι εξοφλούνταν ομαλά ανέκαθεν).

Δ. EUROBANK

Η συνεργασία της Τράπεζας με την εταιρεία ξεκίνησε την 1-10-2001 και προήλθε από την εξαγορασθείσα Τράπεζα Telesis. Τότε, μεταφέρθηκαν οφειλές € 2,6 εκ. από κεφάλαια κίνησης υπέρ της ίδιας (€ 1,9 εκ.) και θυγατρικών της εταιρειών (€ 0,7 εκ.). Οι τελευταίες εξοφλήθηκαν μέχρι το 2004.

Μετά την εξόφληση (με αναχρηματοδότηση από την Τράπεζα Πειραιώς το 2006) κοινοπρακτικού δανείου, που είχε διοργανώσει η Τράπεζα υπέρ της εταιρείας, συμμετέχοντας με ποσό € 3 εκ., η σχέση αφορούσε όριο κεφαλαίου κίνησης, υπολοίπου τότε € 1,7 εκ. Δεδομένης της αποπληρωμής της συμμετοχής της στο ΚΟΔ, η Τράπεζα αύξησε το όριο κεφαλαίου κίνησης σε € 5,0 εκ. (απόφαση 25-6-

2006), ενώ με μεταγενέστερες αποφάσεις της το περιόρισε σε € 4,0 εκ. (5-2-2009) και € 3,0 εκ. (28-3-2010). Πλήρης χρήση του ορίου σημειώθηκε μετά το 2010.

Έκτοτε η ισχύς του ορίου ανανεώνεται διαχρονικά με αύξηση της τιμολόγησης σε επίπεδο μεγαλύτερο (6,1%) εκείνου που προβλέπεται από τη συναφή πολιτική της Τράπεζας (5,25%) για ακάλυπτες πιστοδοτήσεις ταξινομημένες στη βαθμίδα «οριακή», όπως η συγκεκριμένη. Οι τόκοι εξυπηρετούνται ομαλά ανέκαθεν.

4. Υπόλοιπα οφειλών:

Βάσει όσων αναφέρονται στην άνευ ημερομηνίας Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, τα υπόλοιπα των οφειλών του ερευνώμενου Ομίλου στις δανείστριες Τράπεζες έχουν ως ακολούθως (στην Έκθεση δεν αναφέρεται αν περιλαμβάνονται τόκοι καταλογισμένων και μη):

A. Οφειλές προς την Τράπεζα Πειραιώς την 16-5-2016

1. **«ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.»:** Από ομολογιακό δάνειο οφείλει ποσόν 5.557.700 ευρώ. Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 550.000 ευρώ. Από αλληλόχρεο λογαριασμό οφείλει ποσόν 32.300 ευρώ. Συνολικώς, δηλαδή, οφείλει ποσόν 6.140.000 ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν ενέχυρο Α΄ τάξης επί του 50% των μετοχών της εταιρείας «ΤΗΛΕΡΑΜΑ Α.Ε.», εταιρικές εγγυήσεις και επιταγές πελατείας.
2. **CIVICO Ltd:** Από ομολογιακό δάνειο οφείλει ποσόν 1.945.000 ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν εταιρικές εγγυήσεις της μητρικής εταιρείας «ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.».
3. **«ΛΑΜΨΗ Α.Ε.»:** Από αλληλόχρεο λογαριασμό οφείλει 20.000 ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν επιταγές πελατείας.

4. **«ΙΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.»:** Από ρύθμιση κεφαλαίου κίνησης οφείλει ποσόν 75.000 ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν εταιρική εγγύηση της μητρικής εταιρείας «ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.».

B. Οφειλές προς την ALPHA BANK την 28-2-2016

1. **«ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.»:** Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 2.840.000 ευρώ. Από εταιρικές εγγυήσεις οφείλει ποσόν 140.000 ευρώ. Από εταιρική κάρτα οφείλει ποσόν 1.000 ευρώ. Συνολικώς, δηλαδή, οφείλει ποσόν 2.981.000 ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν ενέχυρο εσόδων και ενέχυρο μετρητών ποσού 50.000 ευρώ.

2. **«ΛΑΜΨΗ Α.Ε.»:** Από κεφάλαιο κίνησης οφείλει 2.094.000 ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν ενέχυρο εσόδων εταιρική εγγύηση της μητρικής εταιρείας «ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.».

3. **«ΙΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.»:** Από κεφάλαιο κίνησης οφείλει ποσόν 500.000 ευρώ. Από factoring με αναγωγή οφείλει 221.000 ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν εταιρική εγγύηση της μητρικής εταιρείας «ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.» και ενέχυρο απαιτήσεων.

4. **«INTERNATIONAL RADIO NETWORKS Α.Ε.»:** Από factoring με αναγωγή οφείλει 84.000 ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν εταιρική εγγύηση της μητρικής εταιρείας «ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.» και ενέχυρο απαιτήσεων.

5. **«AIR LINK Α.Ε.»:** Από factoring με αναγωγή οφείλει 129.000 ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν εταιρική εγγύηση της μητρικής εταιρείας «ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.» και ενέχυρο απαιτήσεων.

Συνολικώς, δηλαδή, ο Όμιλος οφείλει 6.009.000 ευρώ.

6. **«CAPITAL.GR Α.Ε.»:** Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 400.000 ευρώ. Από factoring με αναγωγή οφείλει 432.000 ευρώ. Συνολικώς, δηλαδή, οφείλει ποσόν

832.000 ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν προσωπικές εγγυήσεις του Θ. Φιλιππόπουλου και ενέχυρο απαιτήσεων ποσού 432.000 ευρώ.

Γ. Οφειλές προς την Εθνική Τράπεζα την 16-5-2016

«ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.»: Από μεσοπρόθεσμο δάνειο οφείλει ποσόν 813.300 ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν ενέχυρο του 100% των μετοχών της «ΛΑΜΨΗ ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.».

Δ. Οφειλές προς την EUROBANK την 16-5-2016

«ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.»: Από κεφάλαιο κίνησης οφείλει ποσόν 2.996.000 ευρώ. Ουδεμία εξασφάλιση αναφέρεται στην άνευ ημερομηνίας Έκθεση.

5. Ευρήματα:

Από τις αναφερόμενες διαπιστώσεις στην άνευ ημερομηνίας Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, ανακύπτει ζήτημα στην πιστοδότηση του ερευνώμενου Ομίλου, το οποίο χρήζει επισημάνσεως. Αφορά το όριο κεφαλαίου κίνησης της **Eurobank** προς την μητρική εταιρεία **«ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.»**, που είναι ακάλυπτο και ταξινομείται ως «οριακή πιστοδότηση».

6. Συμπεράσματα - Σύνοψη:

Από τα διαλαμβανόμενα στην άνευ ημερομηνίας Έκθεση Ειδικής Έρευνας στοιχεία και τις διατυπωμένες διαπιστώσεις προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα για τις πιστοδοτήσεις της ερευνώμενης εταιρείας και των μετόχων της:

α. Συμπεράσματα αφορώντα τις πρακτικές των μετόχων

Ο Όμιλος, διαθέτοντας ισχυρή μετοχική σύνθεση, μέχρι το 2009 παρουσίαζε θετική χρηματοοικονομική κατάσταση με ανοδικό κύκλο εργασιών και ισχυρή κερδοφορία, κάνοντας περιορισμένη χρήση των παρεχόμενων πιστώσεων. Με αποτελεσματικές επενδυτικές κινήσεις η θέση του στην αγορά κατέστη ηγετική. Οι δράσεις της διοίκησής του για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης ήταν εξ ίσου αποτελεσματικές, γεγονός που επέτρεψε τη διατήρηση θετικής, γενικά, εικόνας παρά την κάμψη των εργασιών. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι έχει κατορθώσει να περιορίσει το συνολικό - τραπεζικό δανεισμό.

β. Συμπεράσματα αφορώντα τις πρακτικές των πιστωτριών Τραπεζών

Οι Τράπεζες γενικώς ακολούθησαν συνετή και λελογισμένη πιστοδοτική τακτική. Οι κατά τα τελευταία έτη ρυθμίσεις των μακροπρόθεσμων δανείων παρασχέθηκαν με δεδομένη την οικονομική κρίση και με τάση διαχρονικού περιορισμού τους. Το σύνολο των υφισταμένων πλαισίων πιστοδότησης παρακολουθείται στενά και η λειτουργία τους είναι ομαλή.

4.ΙΔΕΟΔΡΟΜΙΟ

Για την εταιρεία «ΙΔΕΟΔΡΟΜΙΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΤΥΠΟΥ Α.Ε.»,

συμφερόντων Αιμιλίου Λιάτσου και της συζύγου του Αθηνάς Καραλή.

1. Εισαγωγικά σχόλια:

Η παρούσα Έκθεση βασίζεται αποκλειστικώς στην με ημερομηνία 10-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, δεδομένου ότι για τις δανειοδοτήσεις της ανωτέρω ερευνώμενης εταιρείας δεν εξετάσθηκαν μάρτυρες ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής.

Όπως αναφέρεται στο Προοίμιο της με ημερομηνία 10-11-2016 Έκθεσης Ειδικής Έρευνας, η έρευνα διενεργήθηκε σε εκτέλεση της υπ' αρ. α/18-5-2015 παραγγελίας του κ. Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και αφορά την πιστοδοτική τακτική που εφάρμοσαν η Τράπεζα Πειραιώς, η Εθνική Τράπεζα και η «ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ» προς την ανωτέρω αναφερόμενη πιστούχο/εταιρεία συμφερόντων Αιμιλίου Λιάτσου και της συζύγου του Αθηνάς Καραλή.

Στην προαναφερόμενη Έκθεση Ειδικής Έρευνας διευκρινίζεται ότι διερευνήθηκε το σύνολο των πιστοδοτήσεων, που διενεργήθηκαν από το έτος 2002 και εντεύθεν, αλλά για λόγους ουσίας η Έκθεση επικεντρώνεται σε εκείνες που κρίθηκαν άξιες σχολιασμού.

2. Ιστορικό και στοιχεία της ερευνώμενης εταιρείας:

Η υπό εξέταση εταιρεία ιδρύθηκε τον Ιούνιο του έτους 2004 από τον κ. Αιμίλιο Λιάτσο, τη σύζυγο του κ. Αθηνά Καραλή και την κυπριακή εταιρεία Score Trade Ε.Π.Ε. (ποσοστά συμμετοχής 40%, 20% και 40% αντίστοιχα) με μετοχικό κεφάλαιο € 60 χιλ., ήτοι το ελάχιστο απαιτούμενο. Μετέπειτα ο κ. Αιμίλιος Λιάτσος εξαγόρασε το ποσοστό της Score Trade Ε.Π.Ε. (δεν είναι γνωστά ο ακριβής χρόνος και το αντίτιμο). Αντικείμενο δραστηριότητας ήταν η έκδοση της εβδομαδιαίας εφημερίδας «Παρασκευή και 13» καθώς και του μηνιαίου περιοδικού «Politics», η κυκλοφορία του οποίου διακόπηκε από τον Δεκέμβριο του 2009.

Ο κύκλος εργασιών της εταιρείας εμφάνισε διαχρονικά έντονες διακυμάνσεις και κατά την πρώτη υπερδωδεκάμηνη χρήση του 2005 ανήλθε σε € 2,9 εκ. Η αιχμή του διαμορφώθηκε σε € 4 εκ., ενώ στις δύο τελευταίες και ιδιαίτερα επιβαρυνμένες

χρήσεις, μειώθηκε σε € 2 εκ. (2010) και € 1,6 εκ. (2011). Αντίστοιχη, συνεπακόλουθα, ήταν και η μεταβλητότητα της λειτουργικής κερδοφορίας, που μέχρι το 2009 ήταν θετική, ενώ τα έτη 2010 και 2011 μετατράπηκε σε αρνητική.

Η εταιρεία, προκειμένου να ενισχύσει τις πωλήσεις της στράφηκε σε ένθετες προσφορές, χωρίς όμως να σημειωθούν προσπάθειες δραστικής μείωσης του λειτουργικού κόστους. Στα εισηγητικά των Τραπεζών διατυπώνεται ο προβληματισμός για το ύψος των κονδυλίων «ταμείο» και «χρεώστες διάφοροι», τα οποία προϊόντος του χρόνου διογκώνονταν και ανήλθαν έως και € 3,5 εκ. σε σύνολο ενεργητικού € 5 εκ. (2009). Σύμφωνα με τις Τράπεζες τα ποσά αυτά αφορούσαν είτε σε δοσοληπτικούς λογαριασμούς μετόχων (απολήψεις), είτε σε κεφαλαιοποιηθέντα έξοδα. Για το λόγο αυτό προέβαιναν σε αναμορφώσεις, βάσει των οποίων προέκυπταν ζημιολόγες χρήσεις και αρνητική καθαρή θέση. Να σημειωθεί ότι τα οικονομικά στοιχεία δεν ελέγχονταν από ορκωτό ελεγκτή.

Η εταιρεία διέκοψε τη έκδοση της εφημερίδας «Παρασκευή και 13» τον Αύγουστο του 2012 και ακολούθησε η εκκαθάρισή της τον Μάρτιο του 2013.

Ο κ. Λιάτσος διέκοψε, σύμφωνα με τα εισηγητικά, το 2011 την συνεργασία του με τον τηλεοπτικό σταθμό «Star Channel» και απώλεσε μεγάλο μέρος του οικογενειακού εισοδήματός του, που ξεπερνούσε τις € 350 χιλ./έτος, προ φόρων. Πλέον τόσο αυτός, όσο και η σύζυγός του δηλώνουν συνταξιούχοι με χαμηλά οικογενειακά εισοδήματα (€ 70 χιλ. προ φόρων - 2014).

3. Χρονοδιάγραμμα δανεισμού:

Η ερευνώμενη εταιρεία και οι μέτοχοί της χρηματοδοτήθηκαν από τέσσερις τράπεζες: Την Τράπεζα Πειραιώς, την Εθνική Τράπεζα, την «ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ» και την πρώην Millenium Bank, που το έτος 2013 εξαγοράσθηκε από την Τράπεζα Πειραιώς.

A. Τράπεζα Πειραιώς

Η Τράπεζα Πειραιώς αποτελεί την μεγαλύτερη χρηματοδότη της εταιρείας και των φορέων. Το μεγαλύτερο ποσό των οφειλών προέρχεται από δανειοδοτήσεις, που είχε διενεργήσει η εξαγορασθείσα (2013) πρώην Millenium Bank (ποσοστά περίπου 60% της εταιρικής οφειλής και 95% των ατομικών).

Δανεισμός από την Τράπεζα Πειραιώς

Η συνεργασία με την εταιρεία ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2007 και συνεχίσθηκε μέχρι τον Φεβρουάριο του 2012.

Την 11-10-2007 χορηγήθηκε μεσοπρόθεσμο δάνειο ύψους € 300 χιλ. με σκοπό την «κάλυψη έκτακτων αναγκών». Καθορίσθηκε αποπληρωμή σε 50 ισόποσες τοκοχρεολυτικές δόσεις ποσού € 6 χιλ., με ενέχυρο τα έσοδα από την κυκλοφορία της εφημερίδας, καθώς και με την εγγύηση του Αιμίλιου Λιάτσου.

Την 30-5-2008 χορηγήθηκε δεύτερο μεσοπρόθεσμο δάνειο ύψους € 150 χιλ. με σκοπό την «κάλυψη έκτακτων αναγκών». Καθορίσθηκε αποπληρωμή σε 50 ισόποσες τοκοχρεολυτικές δόσεις ποσού € 3 χιλ., με ενέχυρο τα έσοδα από την κυκλοφορία της εφημερίδας, καθώς και με την εγγύηση του Αιμίλιου Λιάτσου.

Την 9-12-2009 εγκρίθηκε η χορήγηση 5ετούς καταναλωτικού δανείου € 124,5 χιλ. υπέρ του Αιμίλιου Λιάτσου για την αγορά ΙΧ αυτοκινήτου ίσης αξίας με παρακράτηση κυριότητας.

Την 30-8-2010 εγκρίθηκε η χορήγηση νέου 5ετούς δανείου € 500 χιλ. άνισων χρεολυτικών δόσεων, για επενδυτικούς σκοπούς. Ως εξασφάλιση ελήφθησαν οι ήδη εκχωρημένες εισπράξεις από την κυκλοφορία της εφημερίδας και οι προσωπικές εγγυήσεις των φορέων Αιμίλιου Λιάτσου και Αθηνάς Καραλή, καθώς και της μητέρας της Αικατερίνης Σαμπίρη. Επιπροσθέτως, ενεγράφη προσημείωση Α'

σειράς για ποσόν € 250 χιλ. επί αστικού ακινήτου των δύο εγγυητριών, εκτιμώμενης αξίας € 201 χιλ.

Την 24-2-2012 εγκρίθηκε η χορήγηση νέου δανείου ποσού € 120 χιλ., διάρκειας 18 μηνών, με τις ήδη υφιστάμενες εξασφαλίσεις με σκοπό τις δαπάνες προώθησης της σειράς «Lassie». Προβλέφθηκε, επίσης, η πρόσθετη παρακράτηση από τις εκχωρημένες εισπράξεις του ποσού της επόμενης δόσης και τόκων.

Την 3-8-2012 η εταιρεία διέκοψε την κυκλοφορία της εφημερίδας «Παρασκευή και 13», οπότε η Τράπεζα μετέφερε την 6-8-2012 τη διαχείριση της σχέσης (δάνεια εταιρείας και φορέων) στη Διεύθυνση Ειδικού Χειρισμού.

Δανεισμός από την πρώην Millenium Bank

Η συνεργασία με την εταιρεία ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2004 και συνεχίστηκε μέχρι τις αρχές του 2008. Επιπροσθέτως, στο διάστημα 2002 - 2006 χορήγησε στους μετόχους Αμίλιο Λιάτσο και Αθηνά Καραλή στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια.

α. Επιχειρηματικά δάνεια

Την 5-10-2004 εγκρίθηκε ο πρώτος καθορισμός ορίου κεφαλαίου κίνησης € 80 χιλ., που το 2007 αυξήθηκε σε € 130 χιλ. εξασφαλισθέν με ενέχυρο μεταχρονολογημένων επιταγών και με τις προσωπικές εγγυήσεις των φορέων. Με διαδοχικές αποφάσεις μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2007 εγκρίθηκαν επιπλέον όρια factoring € 350 χιλ. καθώς και δύο δάνεια τακτής λήξης € 180 χιλ. Στο σύνολό τους τα ανωτέρω εταιρικά δάνεια εξοφλήθηκαν σταδιακά, μέχρι το τέλος του 2009.

Την 21-1-2008 εγκρίθηκε εφάπαξ χρηματοδότηση € 1 εκ. (κόστος σειράς «Arcadia») βετούς διάρκειας, με σταδιακές εκταμιεύσεις, χωρίς δυνατότητα ανακύκλησης και αποπληρωμή σε ισόποσες μηνιαίες δόσεις των € 14 χιλ. Ως εξασφάλιση ενεγράφη προσημείωση 7^{ης} σειράς επί της μονοκατοικίας των φορέων

στις Αφίδνες, επί της οποίας είχαν ήδη εγγραφεί από την Τράπεζα 6 προσημειώσεις σε ασφάλεια των χορηγηθέντων στεγαστικών δανείων. Συνολικά, θα καλύπτονταν εμπραγμάτως άνοιγμα € 3,6 εκ., βάσει εκτιμημένης (2005) εμπορικής αξίας του ακινήτου € 3,3 εκ.

Την 15-9-2011 αποφασίσθηκε η μεταφορά του φακέλου στη Μονάδα Εισπράξεων (Collections) με υπόλοιπο τότε € 858 χιλ.

β. Δάνεια Λιανικής

Την 4-12-2002 εγκρίθηκε στεγαστικό δάνειο ποσού € 734 χιλ. υπέρ των Αιμίλιου Λιάτσου και Αθηνάς Καραλή 25ετούς διάρκειας για την ανέγερση μονοκατοικίας στις Αφίδνες. Η χρηματοδότηση θα εξασφαλιζόταν με Β' σειράς προσημείωση επί του ακινήτου, η εμπορική αξία του οποίου θα ανερχόταν μετά την ανέγερση σε € 1,35 εκ.

Την 27-1-2003 εγκρίθηκε η χορήγηση ποσού € 665 χιλ., επίσης 25ετούς διάρκειας, για τη μεταφορά υφισταμένων στεγαστικών δανείων ύψους € 567 χιλ. από τις Τράπεζες Πειραιώς και Eurobank, καθώς και νέο δάνειο ποσού € 97 χιλ. (εν τέλει εκταμιεύθηκαν € 89 χιλ.) για την επισκευή κατοικίας στην Άνδρο με την εγγύηση της Αθηνάς Καραλή. Για την εξασφάλιση των δανείων συμφωνήθηκε η μεταφορά και η εγγραφή προσημειώσεων σε ακίνητα των δανειοληπτών. Κατόπιν των ανωτέρω, ο συνολικός δανεισμός ανήλθε σε € 1,4 εκ. και η μηνιαία δόση ορίσθηκε σε € 8,8 χιλ. Το κατά δήλωση μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα ανερχόταν σύμφωνα με το εισηγητικό σε € 18,8 χιλ.

Εν συνεχεία, την 4-3-2005, την 19-6-2006 και την 20-11-2006 εγκρίθηκαν νέα στεγαστικά δάνεια ύψους € 1 εκ., € 0,5 εκ. και € 100 χιλ. αντίστοιχα και εγγράφηκαν Δ', Ε' και ΣΤ' προσημειώσεις με σκοπό την πλήρη αποπεράτωση της μονοκατοικίας στις Αφίδνες, μετά την προσκόμιση του αναθεωρημένου προϋπολογισμού κατασκευής (συνολικό κόστος € 2 εκ.). Επιπροσθέτως, την 16-4-2003 εγκρίθηκε αστικό δάνειο € 20 χιλ. επίσης για την αποπεράτωση του ακινήτου στις Αφίδνες.

Την 22-3-2011 η Τράπεζα, διαπιστώνοντας τα έντονα ταμειακά προβλήματα που αντιμετώπιζαν τόσο η εταιρεία, όσο και οι φορείς, μετά από τη συνεχιζόμενη πτώση του κύκλου εργασιών (- 47% το 2010) και την εμφάνιση καθυστερήσεων άνω των 60 ημερών στα στεγαστικά δάνεια, ενέκρινε πλαίσιο ρύθμισης με ετήσια περίοδο χάριτος, που προέβλεπε μεταξύ άλλων την υποχρέωση του Αιμίλιου Λιάτσου για μηνιαίες καταβολές € 4 χιλ. σε δεσμευμένο λογαριασμό για 12 μήνες. Η υποχρέωση δεν τηρήθηκε και η Τράπεζα την 15-9-2011 ενέκρινε την μεταφορά της σχέσης στη Μονάδα Εισπράξεων (Collections) «με γνώμονα την ομαλή απεμπλοκή από την σχέση».

Την 28-3-2012 εγκρίθηκε νέα ρύθμιση για το σύνολο των οφειλών, που προέβλεπε, μεταξύ άλλων, 9μηνη περίοδο χάριτος κεφαλαίου και τόκων και επιμήκυνση της διάρκειας του επιχειρηματικού δανείου, η οποία όμως δεν τηρήθηκε. Το σύνολο των οφειλών ανέρχονταν τότε σε € 3,3 εκ.

Μετά τη συγχώνευση των δύο Τραπεζών (2013) η διαχείριση των απαιτήσεων διενεργείται από τη Διεύθυνση Καθυστερήσεων της Τράπεζας Πειραιώς. Οι προσπάθειες για συνεννόηση με τους φορείς και ρύθμιση των οφειλών απέβησαν άκαρπες, σύμφωνα με τα υπηρεσιακά σημειώματα της 31-10-2014 και της 30-1-2015. Την 9-12-2015 αποφασίσθηκε η μεταφορά των απαιτήσεων σε λογαριασμούς οριστικής καθυστέρησης και η λήψη δικαστικών μέτρων.

B. Εθνική Τράπεζα

Την 24-11-2010 εγκρίθηκε η έναρξη συνεργασίας με την εταιρεία με καθορισμό ορίου κεφαλαίου κίνησης € 200 χιλ., πλήρως καλυμμένου με επιταγές πελατείας και την εγγύηση του Αιμίλιου Λιάτσου. Το όριο θα μπορούσε εναλλακτικά να χρησιμοποιηθεί για ανάγκες factoring, όπως και έγινε, σε περιορισμένη, όμως, έκταση.

Την 13-7-2011 επικυρώθηκε η ήδη ληφθείσα απόφαση από τον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο και από τον Βοηθό Γενικού Διευθυντή Chief Credit Risk Officer, που αφορούσε:

(α) περιορισμό του ορίου κεφαλαίου κίνησης σε € 150 χιλ. και

(β) εφάπαξ χρηματοδότηση € 150 χιλ. για την κάλυψη αναγκών κεφαλαίου κίνησης με εξόφληση σε 5 ισόποσες μηνιαίες δόσεις (έναρξη την 31-1-2012) ακάλυπτη από εξασφαλίσεις.

Μεταγενέστερα, την 20-12-2011, το πρόγραμμα αποπληρωμής μετατράπηκε σε 20 δόσεις των € 7 χιλ. και 1 δόση των € 10 χιλ., χωρίς να μεταβληθεί η ημερομηνία πρώτης καταβολής. Σκοπός της χορήγησης αυτής ήταν η κάλυψη αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης. Για τη χρηματοδότηση καθορίστηκε η λήψη εξασφαλίσεων (προσημείωση Η' σειράς, εκχώρηση Β' σειράς των εσόδων από την κυκλοφορία της εφημερίδας, ενεχύραση Α' σειράς επί του σήματος της εφημερίδας «Παρασκευή και 13» και εγγύηση των μετόχων Αιμίλιου Λιάτσου και Αθηνάς Καραλή.

Την 6-12-2012, μετά την διακοπή της έκδοσης της εφημερίδας, ο φάκελος μεταφέρθηκε στη Διεύθυνση Απαιτήσεων σε Καθυστέρηση, με οφειλή € 157 χιλ. (€ 4 χιλ. εξ αυτών αφορούσαν factoring). Ακολούθησε η καταγγελία της σύμβασης την 21-1-2013. Η Τράπεζα διενήργησε έλεγχο ακίνητης περιουσίας και διαπιστώθηκε ότι ο Αιμίλιος Λιάτσος κατέχει ποσοστό 20% επί ακινήτων στο Συκούριο Λάρισας. Μετά την εκτίμηση της αξίας τους, η Τράπεζα σκοπεύει να εγγράψει κοινή υποθήκη ποσού ποσού € 50.000.

Γ. Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα

Την 23-10-2007 εγκρίθηκε η έναρξη συνεργασίας με την εταιρεία με τον καθορισμό ορίου κεφαλαίου κίνησης € 200 χιλ., καλυμμένου με επιταγές πελατείας και την εγγύηση των Αιμίλιου Λιάτσου και Αθηνάς Καραλή.

Την 24-9-2008 εγκρίθηκαν: (α) μεσοπρόθεσμο δάνειο ύψους € 360 χιλ., διάρκειας 5 ετών, εξοφλητέο σε 60 τοκοχρεολυτικές δόσεις (κάλυψη αναγκών έκδοσης σειράς DVD) καθώς και (β) εφάπαξ χορήγηση € 80 χιλ. εντός του υφισταμένου ορίου των € 200 χιλ., με υποσχετική επιστολή προσκόμισης επιταγών πελατείας ποσού € 92 χιλ. εντός 6 μηνών. Σε εξασφάλιση του συνόλου των ανειλημμένων κινδύνων καθορίσθηκε η λήψη της εγγύησης των δύο μετόχων και η εγγραφή Β' σειράς προσημείωσης σε δύο όμορα αγροτεμάχια έκτασης 8 στρεμμάτων στην Άνδρο. Ως προϋπόθεση τέθηκε η εξόφληση δανείου € 78 χιλ. στην πρώην Millenium Bank, υπέρ της οποίας υπήρχε προσημείωση Α' σειράς (υλοποιήθηκε).

Την 19-2-2009 εγκρίθηκε νέο μεσοπρόθεσμο δάνειο ποσού € 100 χιλ. διάρκειας 3 ετών με την εγγύηση του ΤΕΜΠΜΕ μέχρι του ποσού των € 80 χιλ. Τμήμα € 80 χιλ. του προϊόντος της χρηματοδότησης ήχθη σε εξόφληση του ισόποσου προαναφερόμενου δανείου, επειδή η σχετική υποσχετική επιστολή δεν υλοποιήθηκε. Το εναπομένον τμήμα € 20 χιλ. ήχθη σε πίστωση του ετέρου προαναφερομένου δανείου.

Την 5-5-2011 εγκρίθηκαν: (α) η χορήγηση ποσού € 25 χιλ. διάρκειας 3 ετών με μηνιαίες δόσεις, με τις υφιστάμενες εξασφαλίσεις και (β) η μείωση του ορίου κεφαλαίου κίνησης σε € 170 χιλ. Σκοπός της χρηματοδότησης ήταν η έκδοση οικοδομικής άδειας στα 2 προσημειωμένα αγροτεμάχια στην Άνδρο (εκδόθηκε).

Την 21-7-2011 εγκρίθηκε εφάπαξ χορήγηση ποσού € 50 χιλ. εντός του εγκεκριμένου ορίου αλληλόχρεου. Η έγκριση δόθηκε με την λήψη υποσχετικής επιστολής προσκόμισης επιταγών, τιμολογίων ή μετρητών μέχρι την 31/12/2011.

Την 23-11-2011 εγκρίθηκε εφάπαξ χορήγηση ποσού € 70 χιλ. εντός του εγκεκριμένου ορίου αλληλόχρεου. Η έγκριση, με την οποία εγκρίθηκε και προσωρινή υπέρβαση του ορίου κατά € 30 χιλ., δόθηκε με εγγραφή προσημείωσης Β' σειράς σε ακίνητο εμπορικής αξίας € 150 χιλ. των αδελφών του Αιμίλιου Λιάτσου Γεωργίου και Μαρίας Λιάτσου, που ταυτόχρονα παρείχαν την εγγύησή τους μέχρι του ποσού των € 189 χιλ.

Την 12-1-2012 εγκρίθηκε νέο μεσοπρόθεσμο δάνειο € 230 χιλ. με τις υφιστάμενες εξασφαλίσεις, 5ετούς διάρκειας, εξοφλητέο σε μηνιαίες δόσεις για την ακόλουθη χρήση: (α) εξόφληση του τρέχοντος υπολοίπου, € 169 χιλ. των δύο τοκοχρεολυτικών δάνειων αρχικού ποσού € 360 χιλ. και € 25 χιλ., (β) εξόφληση ποσού € 19 χιλ., που αφορούσε υπόλοιπο δανείου στην πρώην Millenium Bank των ως άνω δύο εγγυητών, το οποίο εξασφαλιζόταν με Α' σειράς προσημείωση, ώστε η εγγεγραμμένη υπέρ της Τράπεζας ως Β' σειράς να καταστεί ουσιαστικώς Α' σειράς και (γ) πρόσθετη χορήγηση € 40 χιλ.

Την 14-9-2012, ενώ η εταιρεία είχε ήδη διακόψει την κυκλοφορία της εφημερίδας «Παρασκευή και 13», γεγονός που δεν αναφέρεται στο εισηγητικό, εγκρίθηκε χορήγηση € 17 χιλ. εντός του υφιστάμενου ορίου των € 200 χιλ. με σκοπό την εξόφληση του δανείου με την εγγύηση του ΤΕΜΠΜΕ, η οποία είχε λήξει από τον 6^ο/2012. Παράλληλα, εγκρίθηκε ρύθμιση για (α) κεφαλαιοποίηση των τόκων του ανοικτού λογαριασμού (όριο € 200 χιλ.) για ένα έτος και (β) 6μηνη περίοδος χάριτος με κεφαλαιοποίηση των τόκων για το μεσοπρόθεσμο δάνειο και εξόφλησή του σε 66 μηνιαίες δόσεις. Η ρύθμιση δεν τηρήθηκε και την 12-09-2013 εγκρίθηκε τροποποίηση των όρων της (παρόμοιο πλαίσιο), που και πάλι δεν τηρήθηκε.

Μέχρι τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου η Τράπεζα δεν είχε καταγγείλει τις συμβάσεις, δεδομένου ότι, όπως δηλώθηκε από τους αρμοδίους παράγοντές της, προσδοκά νέα ρύθμιση με τη συμμετοχή του υιού των μετόχων Βασιλείου Λιάτσου, που θα οριστικοποιηθεί μέχρι την 31-12-2016, ενώ σε περίπτωση μη ευδοκίμησης θα προχωρήσει σε ενέργειες για την αναγκαστική είσπραξη των απαιτήσεών της.

4. Υπόλοιπα οφειλών:

Βάσει όσων αναφέρονται στην με ημερομηνία 10-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, τα υπόλοιπα των οφειλών της ερευνώμενης εταιρείας και των μετόχων της

στις δανείστριες Τράπεζες έχουν ως ακολούθως (περιλαμβανομένων τόκων καταλογισμένων και μη):

A. Οφειλές προς την Τράπεζα Πειραιώς την 1-9-2016

1. **«ΙΔΕΟΔΡΟΜΙΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΤΥΠΟΥ Α.Ε.»:** Από μεσοπρόθεσμο δάνειο οφείλει ποσόν 0,65 εκατομμυρίων ευρώ. Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 1,16 εκατομμυρίων ευρώ. Συνολικώς, δηλαδή, οφείλει ποσόν 1,81 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν προσωπικές εγγυήσεις των μετόχων και συγγενών τους και προσημείωση ακινήτων ύψους 1,3 εκατομμυρίων ευρώ.

2. **Αιμίλιος Λιάτσος και Αθηνά Καραλή:** Από στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια οφείλουν ποσόν 3,18 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν προσημείωση ακινήτων ύψους 1,68 εκατομμυρίων ευρώ.

B. Οφειλές προς την Εθνική Τράπεζα την 1-9-2016

«ΙΔΕΟΔΡΟΜΙΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΤΥΠΟΥ Α.Ε.»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 240,3 χιλιάδων ευρώ. Από factoring οφείλει ποσόν 4,6 χιλιάδων ευρώ. Συνολικώς, δηλαδή, οφείλει ποσόν 245 χιλιάδων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν προσωπικές εγγυήσεις των μετόχων και προσημείωση ακινήτου 8^{ης} σειράς.

Γ. Οφειλές προς την ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ την 1-9-2016

«ΙΔΕΟΔΡΟΜΙΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΤΥΠΟΥ Α.Ε.»: Από μεσοπρόθεσμο δάνειο οφείλει ποσόν 0,29 εκατομμυρίων ευρώ. Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 0,24 εκατομμυρίων ευρώ. Συνολικώς, δηλαδή, οφείλει ποσόν 0,53 εκατομμυρίων ευρώ. Οι

παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν προσωπικές εγγυήσεις των μετόχων και συγγενών τους, καθώς και προσημείωση εξωεπιχειρηματικών ακινήτων Α' σειράς ύψους 470.000 ευρώ (εκτιμήσεις 2010 και 2011).

5. Ευρήματα:

Από τις αναφερόμενες διαπιστώσεις στην με ημερομηνία 10-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, ανακύπτουν ζητήματα στις πιστοδοτήσεις της ερευνώμενης εταιρείας και των μετόχων της, τα οποία χρήζουν επισημάνσεων.

α. Σε ό,τι αφορά τις πιστοδοτήσεις της πρώην Millenium Bank (ήδη Τράπεζας Πειραιώς):

αα. Σε σχέση με την εγκριθείσα την 21-1-2008 χρηματοδότηση της εταιρείας ύψους € 1 εκ. (κόστος σειράς «Arcadia) βετούς διάρκειας, επισημαίνεται ότι ήδη από την ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων της 31-12-2006 είχε σχολιασθεί η αύξηση των πωλήσεων και η κερδοφορία, αλλά και το αδικαιολόγητα υψηλό «ταμείο» ποσού € 1 εκ. Εν τέλει, είχαν απεικονισθεί υψηλές ζημιές και αρνητική καθαρά θέση, αντί των αρχικών κερδών και των ικανοποιητικών ιδίων κεφαλαίων.

ββ. Σε σχέση με τα εγκριθέντα κατά τα έτη 2002 και 2003 στεγαστικά δάνεια για την ανέγερση μονοκατοικίας του ζεύγους Λιάτσου – Καραλή στις Αφίδνες, επισημαίνεται ότι, ανεξαρτήτως της εγγραφής προσημειώσεων επί του ακινήτου αυτού, το σύνολο των τοκοχρεωλυσίων (21.000 ευρώ), που αποτελούσε το 75% του δηλωθέντος οικογενειακού εισοδήματος, εκτός του γεγονότος ότι δεν προέκυπτε από τα προσκομισθέντα εκκαθαριστικά σημειώματα, ήταν πολύ υψηλό για να είναι δυνατή η εξυπηρέτησή του. Περαιτέρω η χορήγηση του δανείου δεν δικαιολογείται από τα αναφερόμενα την 4-3-2005 εκ μέρους της Τράπεζας ότι στους δανειολήπτες

χορηγούνται bonus και άλλα τακτικά μηνιαία ποσά που δεν εμφανίζονται στο δηλωμένο εισόδημα.

β. Σε ό,τι αφορά τις πιστοδοτήσεις της Εθνικής Τράπεζας:

Σε σχέση με την επικυρωθείσα την 13-7-2011 απόφαση περί περιορισμού του ορίου κεφαλαίου κίνησης σε € 150 χιλ. και εφάπαξ χρηματοδότησης € 150 χιλ. για την κάλυψη αναγκών κεφαλαίου κίνησης, επισημαίνεται ότι εγκρίθηκε παρά την επιβαρυσμένη οικονομική εικόνα της εταιρείας και **αντίθετα με τα διαλαμβανόμενα στον κανονισμό πιστοδοτήσεων**. Περαιτέρω ως προς τις ληφθείσες εξασφαλίσεις επισημαίνεται ότι η Τράπεζα δεν διασφάλισε την είσπραξη των μηνιαίων εισπράξεων της εταιρείας από το πρακτορείο «ΑΡΓΟΣ», δικαιολογώντας ανεπαρκώς την παράλειψή της αυτή και ότι ούτε αποτίμησε την αξία του σήματος «Παρασκευή και 13», ούτε ενήργησε για την ανανέωση της ενεχύρασής του εντός του προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος.

6. Συμπεράσματα - Σύνοψη:

Από τα διαλαμβανόμενα στην με ημερομηνία 10-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας στοιχεία και τις διατυπωμένες διαπιστώσεις προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα για τις πιστοδοτήσεις της ερευνώμενης εταιρείας και των μετόχων της:

α. Συμπεράσματα αφορώντα τις πρακτικές των μετόχων

Οι μέτοχοι των εταιρειών καθ' όλο το χρονικό διάστημα των πιστοδοτήσεων επέδειξαν συναινετική στάση έναντι των πιστωτριών Τραπεζών. Τόσον οι ίδιοι, όσον

και συγγενικά τους πρόσωπα παρείχαν ενοχικές και εμπράγματες εξασφαλίσεις. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η κεφαλαιακή βάση της εταιρείας επηρεάστηκε και από απολήψεις των μετόχων.

β. Συμπεράσματα αφορώντα τις πρακτικές των πιστωτριών Τραπεζών

Οι πιστώτριες Τράπεζες ανέπτυξαν πιστοδοτική συνεργασία σε λελογισμένη βάση, λαμβάνοντας διαθέσιμες εξασφαλίσεις και αξιολογώντας θετικά τη συνεπή συναλλακτική συμπεριφορά της εταιρείας. Όταν τα οικονομικά στοιχεία της εταιρείας άρχισαν να επιδεινώνονται, οι Τράπεζες παρείχαν πρόσθετη, συγκρατημένη, πιστοδότηση, αλλά ζήτησαν και έλαβαν προσημειώσεις σε έξωεπιχειρηματικά ακίνητα των μετόχων και συγγενικών τους προσώπων, καλύπτοντας εν μέρει τους ανειλημμένους κινδύνους.

Ήδη οι πιστώτριες Τράπεζες έχουν στραφεί στη δικαστική διεκδίκηση των απαιτήσεών τους, πλην της ΠΑΓΚΡΗΤΙΑΣ ΣΥΝΑΙΤΕΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ, που επιδιώκει απεμπλοκή με τη συμμετοχή τρίτου.

Πέραν των επιχειρηματικών οφειλών, οι μέτοχοι δανειοδοτήθηκαν για την κάλυψη στεγαστικών και καταναλωτικών αναγκών τους. Κατά το χρόνο παροχής των εγκρίσεων οι εμπορικές αξίες των ακινήτων κάλυπταν το ύψος των χρηματοδοτήσεων, ενώ στη συνέχεια περιορίστηκαν σημαντικά, λόγω της κάμψης της κτηματαγοράς. Οι σχετικές απαιτήσεις έχουν καταστεί επίσης ληξιπρόθεσμες, χωρίς περιθώρια ουσιαστικής εξυπηρέτησης από τα διαθέσιμα εισοδήματα των δανειοληπτών.

5.ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ε Κ Θ Ε Σ Η - Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α

Για την εταιρεία «ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.».

1. Εισαγωγικά σχόλια:

Η παρούσα Έκθεση βασίζεται αποκλειστικώς στην με ημερομηνία 27-9-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, δεδομένου ότι για τις δανειοδοτήσεις της ανωτέρω ερευνωμένης εταιρείας δεν εξετάσθηκαν μάρτυρες ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής.

Όπως αναφέρεται στο Προοίμιο της με ημερομηνία 27-9-2016 Έκθεσης Ειδικής Έρευνας, η έρευνα διενεργήθηκε σε εκτέλεση της υπ' αρ. α/18-5-2015 παραγγελίας του κ. Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και αφορά την πιστοδοτική τακτική που εφάρμοσαν η Εθνική Τράπεζα, η ALPHA BANK, η Τράπεζα Πειραιώς και η ΑΤΤΙΚΑ BANK προς την ανωτέρω αναφερόμενη πιστούχο/εταιρεία.

Στην προαναφερόμενη Έκθεση Ειδικής Έρευνας διευκρινίζεται ότι διερευνήθηκε το σύνολο των πιστοδοτήσεων, που διενεργήθηκαν από το έτος 2000 και εντεύθεν, αλλά για λόγους ουσίας η Έκθεση επικεντρώνεται σε εκείνες που κρίθηκαν άξιες σχολιασμού.

Δεν διερευνήθηκαν εκτενώς οι πιστοδοτήσεις των πρώην Τραπεζών ΕΜΠΟΡΙΚΗ και ΕΓΝΑΤΙΑ, λόγω αντικειμενικής δυσκολίας εντοπισμού επί μέρους συναφών στοιχείων και διενέργειας συνεντεύξεων με τα πρόσωπα που τις διαχειρίσθηκαν.

Για τις πιστοδοτήσεις προς τις μετόχους «ΠΗΓΑΣΟΣ Α.Ε.» και «ΔΟΛ Α.Ε.» καταρτίσθηκαν αυτόνομες εκθέσεις και δεν γίνεται αναφορά στην ανωτέρω Έκθεση. Για πληροφοριακούς λόγους γίνεται συνοπτική αναφορά περί της υφιστάμενης πιστοδοτικής σχέσης της μετόχου «ΔΕΛΦΙΝΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.» συμφερόντων οικογένειας Αλ. Μπακατσέλου.

2. Ιστορικό και στοιχεία της ερευνωμένης εταιρείας:

Η «ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» (εφεξής η εταιρεία) ιδρύθηκε το 1996 και είχε παρουσία τόσο στον εκδοτικό, όσο και στον εκτυπωτικό κλάδο έως και τον 12^ο/2015, οπότε και **κηρύχθηκε σε πτώχευση.**

Αναλυτικότερα:

α. Το 40% περίπου του κύκλου εργασιών της προερχόταν από τη λειτουργία μιας εκτυπωτικής μονάδας με διακριτικό τίτλο «ΦΙΛΛΙΠΠΟΣ», καθώς και μιας άλλης pre-press σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις στη ΒΙΠΕ Κιλκίς.

β. Άλλο τμήμα 40% του κύκλου εργασιών προερχόταν από διαφημιστικά έσοδα και

γ. το εναπομένον 20% του κύκλου εργασιών προερχόταν από την έκδοση και κυκλοφορία των εφημερίδων «ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ» (εβδομαδιαία) και ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ» (ημερήσια), καθώς και του μηνιαίου περιοδικού «CLOSE UP». Τα εν λόγω έντυπα απευθύνονταν στο κοινό της Βορείου Ελλάδος κατέχοντας ηγετική θέση στην εν λόγω αγορά και η διανομή τους πραγματοποιείτο από το πρακτορείο «ΑΡΓΟΣ». Επιπλέον, διαχειριζόταν τις ιστοσελίδες www.angelioforos.gr, www.closeupmag.gr και www.mikresaggelies.gr. Το σύνολο των εργαζομένων ανερχόταν το 2006 σε 350 άτομα και το 2015 σε 106.

Στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας συμμετείχαν κατ' ισομοιρία οι «ΔΕΛΦΙΝΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.», «ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗ Α.Ε.» και «ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.». Σημειώνεται ότι η πρώτη διατηρεί όρια κεφαλαίου κίνησης (α) στην ΕΘΝΙΚΗ υπολοίπου € 0,5 εκ. και αρχικού ύψους € 0,7 εκ., που είχε εγκριθεί το 1996 από την πρώην FBB (β) € 1 εκ. στην Τράπεζα Πειραιώς, το οποίο είχε εγκριθεί το 2011 από την πρώην Cyrgus Popular Bank για την αγορά ομολόγου εκδόσεώς της, που ενεχυράσθηκε και (γ) € 1,9 εκ. στην ΑΤΤΙΚΑ BANK με προσημείωση ακινήτου. Τα εν λόγω όρια καλύπτονται και με την εγγύηση του Αλ. Μπακατσέλου. Ακόμα, η οικογένεια Μπακατσέλου κατέχει άμεσα και έμμεσα το 78% της «ΠΥΡΑΜΙΣ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΑ Α.Ε.» με αντικείμενο την παραγωγή μεταλλικών νεροχυτών και οικιακών σκευών και εξαγωγικό προσανατολισμό. Η εν λόγω διατηρεί όρια € 6 εκ. στην Εθνική Τράπεζα, € 13,3 εκ. στην ALPHA BANK και € 19,2 εκ. στην Τράπεζα Πειραιώς μερικώς καλυμμένα.

Μέχρι το 2002 ο κύκλος εργασιών της εταιρείας ακολουθούσε πτωτική πορεία και τα αποτελέσματά της ήταν αρνητικά. Η εικόνα αυτή αντιστράφηκε έκτοτε και διατηρήθηκε θετική μέχρι το 2008. Παράλληλα, η χρήση δανεισμού κυμαινόταν σε εύλογα επίπεδα (περίπου € 9 εκ.). Μετά την εμφάνιση της οικονομικής κρίσης και συγκεκριμένα από τη χρήση του έτους 2010 και εντεύθεν, η δραστηριότητά της συρρικνώθηκε δραματικά (κύκλος εργασιών 2008 € 29,1 εκ. - 2014 € 5,2 εκ.), εμφανίζοντας διογκούμενα ζημιολόγια αποτελέσματα, αρνητική καθαρή θέση και σημαντικές επισφάλειες. Περαιτέρω, εκδηλώθηκε αδυναμία εξυπηρέτησης του δανεισμού και ήδη από το 2012 έπαυσε να καταβάλλει τόκους. Η διοίκηση κατέβαλε προσπάθειες εξυγίανσης, κυρίως μέσω μείωσης του λειτουργικού κόστους (μειώσεις μισθών, προσωπικού, αναστολή έκδοσης εφημερίδων, ανάθεση στην «ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ IRIS ΑΕΒΕ» της εκτυπωτικής δραστηριότητας). Επιπροσθέτως, η εταιρεία ενισχύθηκε την περίοδο 2012 - 2013 από τους μετόχους με ποσό € 5,5 εκ., που αναλύεται σε εισροές € 2,14 από την οικογένεια Μπακατσέλου, € 1 εκ. από τον ΔΟΛ, € 1 εκ. από τον ΠΗΓΑΣΟ, € 1 εκ. από διαγραφή απαίτησης της ΙΡΙΔΑΣ και € 360 χιλ. από ενοίκια που προκατέβαλε η ΠΥΡΑΜΙΣ. Με τμήμα ύψους € 1,5 εκ. των εισροών αυτών διενεργήθηκε ΑΜΚ, ενώ το υπόλοιπο παρέμεινε εντός της επιχείρησης.

Εντός του 2012 παρατηρούνται οι πρώτες αποφάσεις μετάθεσης πληρωμών και κατά το 2013 ρύθμισης των οφειλών, καθώς σύμφωνα με τα προσκομισθέντα Business Plan, που εκπόνησε η DELOITTE, διαφαινόταν η δυνατότητα αποπληρωμής έστω μέρους του δανεισμού. Δεδομένης της συνεχισθείσας ύφεσης και του περιορισμού της συναφούς αγοράς, οι εκτιμήσεις δεν επιβεβαιώθηκαν.

Σημειώνεται ότι τον 8^ο/2014 η εταιρεία προέβη σε συνεργασία με την εταιρεία «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.», συμφερόντων Ι. Ρήγα και στην ίδρυση θυγατρικής με την επωνυμία «ΒΟΡΕΙΟΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ Α.Ε.», η οποία εκμίσθωνε και λειτουργούσε μέρος της εκτυπωτικής μονάδας «ΦΙΛΛΙΠΟΣ» (η πιστούχος αναμενόταν να εισπράττει μέσω μερισμάτων και ενοικίων € 0,3 εκ./έτος).

Την 7-1-2015 η εταιρεία υπέβαλε αίτηση υπαγωγής στο Άρθρο 99 του Ν. 3588/2007, η οποία απορρίφθηκε. Ομοίως απορριπτική ήταν η απόφαση επί της σχετικής έφεσής της και του νέου αιτήματος προσωρινής διαταγής για την

προστασία της από ενέργειες αναγκαστικής εκτέλεσης λόγω της αμφιβολίας του δικαστηρίου ως προς τη βιωσιμότητά της. Την περίοδο εκείνη, το Δημόσιο, οι εργαζόμενοι και προμηθευτές κινήθηκαν ποικιλοτρόπως κατά της εταιρείας (κατασχέσεις, επίσχεση εργασίας, έκδοση διαταγών πληρωμής κ.ά.).

Κατόπιν αυτών, η εταιρεία κηρύχθηκε με αίτησή της σε πτώχευση από 15-12-2015, με ορισθείσα **ημερομηνία παύσης πληρωμών την 29-10-2015**. Οι συνολικές υποχρεώσεις της ανέρχονταν σε € 26,1 εκ., εκ των οποίων € 17,5 εκ. τραπεζικά δάνεια, € 0,85 εκ. προς εργαζόμενους, € 0,67 εκ. προς το Δημόσιο και € 0,74 εκ. προς το Ι.Κ.Α., έναντι συνόλου ενεργητικού € 19,5 εκ. Στο τελευταίο συμπεριλαμβάνονταν (βάσει σχολίων ορκωτού 2014) επισφαλείς απαιτήσεις € 10 εκ., απαξιωμένα αποθέματα € 1 εκ. και € 0,7 εκ. συμμετοχές μηδενικής αξίας.

Κατά την ημερομηνία ελέγχου ο τραπεζικός δανεισμός της εταιρείας ανερχόταν σε € 18 εκ. περίπου, συμπεριλαμβανομένων τόκων καταλογισμένων και μη.

3. Χρονοδιάγραμμα δανεισμού:

Η ερευνώμενη εταιρεία χρηματοδοτήθηκε από τέσσερις τράπεζες: Την Εθνική Τράπεζα, την ALPHA BANK, την Τράπεζα Πειραιώς και την ATTICA BANK.

A. Εθνική Τράπεζα

Η συνεργασία της Τράπεζας με την εταιρεία ξεκίνησε τον 9^ο/2006 με την παροχή (α) ορίου κεφαλαίου κίνησης € 3 εκ. (αυξήθηκε σε € 4 εκ. τον 9^ο/2007) με σκοπό τη μεταφορά υφιστάμενου υπολοίπου της πρώην Τράπεζας ΕΓΝΑΤΙΑΣ και (β) δανείου € 1,4 εκ. (μειώθηκε σε € 1 εκ. τον 9^ο/2007) εξαετούς διάρκειας με ένα έτος περίοδο χάριτος, για την αγορά εκτυπωτικού μηχανήματος στο πλαίσιο επενδυτικού προγράμματος, που είχε υπαχθεί στο Ν. 3299/2004. Ακολούθησαν αποφάσεις ανανέωσης της ισχύος ορίου, που εντός του 2010 χρησιμοποιήθηκε στο σύνολό του.

Την 19-12-2011 επικυρώθηκε η έγκριση αύξησης του ορίου κεφαλαίου κίνησης κατά € 1 εκ. σε € 5 εκ. και του επιτοκίου σε 6%, με σκοπό την κάλυψη έκτακτων ταμειακών αναγκών σχετικών με την καταβολή αποζημιώσεων προσωπικού και προμηθευτών. Σε εξασφάλιση καθορίστηκε η εγγραφή Α' σειράς προσημείωση € 2 εκ. επί των δύο βιομηχανοστασίων στην ΒΙΠΕ Κιλκίς (εκτιμήθηκαν μεταγενέστερα σε € 2,2 εκ.).

Την 20-12-2012 εγκρίθηκε τρίμηνη ανοχή στην αποπληρωμή των τότε ληξιπροθέσμων (τόκοι € 0,41 εκ. και δόσεις δανείου παγίων € 0,14 εκ.) εν αναμονή της προσκόμισης μελέτης βιωσιμότητας, της εξάντλησης των περιθωρίων λήψης εξασφαλίσεων και της υποβολής «ρεαλιστικού χρονοδιαγράμματος αντιμετώπισης από τον πελάτη της οφειλής του».

Την 30-4-2013 εγκρίθηκε εκ νέου ανοχή στην αποπληρωμή των υφισταμένων ληξιπροθέσμων (τόκοι € 0,72 εκ. και δόσεις € 0,24 εκ.) έως 31-7-2013 εν αναμονή της διενέργειας συναντήσεων με τις λοιπές Τράπεζες με σκοπό την ρύθμιση του δανεισμού μέσω κοινοπρακτικού δανείου με λήψη εξασφαλίσεων.

Την 25-7-2013 επικυρώθηκε η από 17-7-2013 έγκριση εφάπαξ συμμετοχής με ποσό € 0,71 εκ. στην κοινή ενδιάμεση χρηματοδότηση ποσού € 1,5 εκ., εξάμηνης διάρκειας, με σκοπό την εξόφληση αποζημιώσεων προς εργαζομένους. Σε εξασφάλιση θα συστηνόταν ενέχυρο επί απαιτήσεων € 1,5 εκ. και επί μηχανολογικού εξοπλισμού (πλασματικό) και θα λαμβανόταν η εγγύηση των μετόχων ΔΟΛ, ΠΗΓΑΣΟΣ και ΔΕΛΦΙΝΙ. Ως προϋπόθεση τέθηκε η εξόφληση των ληξιπρόθεσμων τόκων και η συνομολόγηση ΜΟΥ με την εταιρεία περί ρύθμισης των οφειλών μέσω κοινοπρακτικού δανείου με λήψη εξασφαλίσεων (εγγύηση των μετόχων, ενεχύραση σημάτων ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ, ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και CLOSE UP, απαιτήσεων και μηχανολογικού εξοπλισμού).

Την 1-8-2013 αποφασίσθηκε η λήψη letter of comfort από τους μετόχους αντί της εγγύησής τους. Σύμφωνα με την εισήγηση, η εταιρεία δήλωσε εγγράφως τη μη αποδοχή του συγκεκριμένου όρου και ζήτησε την επανεξέταση του αιτήματος της, προκειμένου να μη διακοπεί η λειτουργία της. Επιπροσθέτως, εγκρίθηκε ανοχή έως 30-6-2014 για την εξόφληση των ληξιπροθέσμων αντί της εξόφλησής τους προ της

εκταμίευσης της εφάπαξ χορήγησης, με κάλυψή τους με ρευστοποιήσιμα στοιχεία απώτερης λήξης μέχρι 30-6-2014. Επιπλέον, στο ως άνω ΜΟΥ προστέθηκε όρος περί εγγραφής Α' σειράς προσημείωσης στα εταιρικά ακίνητα, μετά την άρση των υφιστάμενων υπέρ Εθνικής Τράπεζας και ALPHA Bank, για την κάλυψη του σχεδιαζόμενου κοινοπρακτικού δανείου.

Την 31-10-2013 με απόφαση καταργήθηκε η από 25-7-2013 προαναφερόμενη, απόφαση, καθώς και η από 1-8-2013 τροποποιητική αυτής, που μέχρι τότε δεν είχαν υλοποιηθεί. Μεσολάβησε επείγον αίτημα της εταιρείας για άμεση χρηματοδότηση ποσού € 0,5 εκ., προκειμένου να καταβάλλει δεδουλευμένες αμοιβές του προσωπικού της (είχε προκηρυχθεί απεργία). Κατόπιν συνεννόησης των δανειστριών Τραπεζών, αποφασίσθηκε η ικανοποίηση του αιτήματος με συμμετοχή της ΕΤΕ για ποσό € 0,24 εκ., εξάμηνης διάρκειας και περιθώριο επιτοκίου 6%. Σε ασφάλεια της πιστοδότησης, υπέρ όλων των Τραπεζών θα ενεχυράζονταν επιβεβαιωμένα τιμολόγια ποσού € 0,62 εκ. (με διαχειρίστρια την ABC FACTORS) και θα συστηνόταν πλασματικό ενέχυρο επί μηχανημάτων, αξίας σε αποξήλωση € 0,75 εκ. Με την ίδια απόφαση εγκρίθηκε η μεταφορά του φακέλου στην αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικών Πιστοδοτήσεων (μονάδα διαχείρισης προβληματικών απαιτήσεων).

Την 17-12-2013 επικυρώθηκε η από 12-12-2013 έγκριση που αφορούσε τη δυνατότητα εκταμίευσης της ως άνω χρηματοδότησης € 0,24 εκ. προ της επιβεβαίωσης των εκχωρημένων τιμολογίων από την ABC FACTORS, με λήψη, πάντως, ισόποσης προσωπικής επιταγής του Αλ. Μπακατσέλου.

Την 17-2-2014 εγκρίθηκε (α) η ρύθμιση του υφιστάμενου δανεισμού, με την προϋπόθεση λήψης ανάλογων αποφάσεων των λοιπών Τραπεζών, όπως προαναφέρεται (β) η συμμετοχή της Τράπεζας με ποσό € 0,68 εκ. σε νέα πιστοδότηση συνολικού ύψους € 1,5 εκ., συμπεριλαμβανομένης της ήδη διενεργηθείσας από όλες τις Τράπεζες € 0,5 εκ., στην οποία η Εθνική Τράπεζα είχε συμμετάσχει με ποσό € 230 χιλ. (δηλαδή πρόσθετη χρηματοδότηση για την Εθνική Τράπεζα € 450 χιλ.) και (γ) προχρηματοδότηση ποσού € 0,14 εκ., εντός του υπ' όψιν ορίου, για την κάλυψη προνομιακών υποχρεώσεων της εταιρείας σε προσωπικό, Δημόσιο και Ι.Κ.Α.

Την 26-11-2015 αποφασίσθηκε η καταγγελία των συμβάσεων. Η ως άνω ρύθμιση δεν υλοποιήθηκε «λόγω μη ενεχύρασης των σημάτων μετά από παρέμβαση των εργαζομένων».

Η αναγγελθείσα στα χρέη της πτώχευσης απαίτηση διαμορφώθηκε σε € 9,12 εκ πλέον τόκων.

B. ALPHA BANK

Η συνεργασία της Τράπεζας με την εταιρεία είχε δια μέσου της πρώην ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ Τράπεζας από τον 3^ο/1997, η οποία συνεχίσθηκε με την διάδοχο ALPHA BANK από τον 6^ο/2013.

Σύμφωνα με την πρώτη από 13-7-2006 απόφαση της πρώην ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ Τράπεζας, υπήρχε όριο κεφαλαίου κίνησης € 4 εκ. με κάλυμμα επιταγών πελατείας € 0,25 εκ. Έκτοτε, η ισχύς του ορίου ανανεωνόταν διαχρονικά, χωρίς να γίνεται πάντα πλήρης χρήση του και η συνεργασία εξελισσόταν ομαλά.

Η πρώην ΕΜΠΟΡΙΚΗ Τράπεζα, έχοντας εντοπίσει τη σταδιακή επιδείνωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης της εταιρείας, ανέθεσε από την 20-12-2011 την αρμοδιότητα διαχείρισης του φακέλου στη Μονάδα Ειδικού Χειρισμού (προβληματικά δάνεια). Έκτοτε, ανανέωνε την ισχύ του ορίου, αλλά τον 6^ο/2012, προκειμένου να καλύψει τους ήδη ανειλημμένους κινδύνους, προχώρησε στην εγγραφή προσημείωσης € 3,6 εκ. στα επιχειρηματικά ακίνητα στο Κιλκίς (η προσημείωση είναι συντρέχουσα με εκείνη της Εθνικής Τράπεζας) και διεύρυνε σε € 0,5 εκ. το καλυπτόμενο με ρευστοποιήσιμα στοιχεία τμήμα του ορίου.

Την 12-4-2013 η ALPHA BANK πλέον, στην οποία είχε μεταφερθεί η απαίτηση της πρώην ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ Τράπεζας, ποσού τότε € 4 εκ., ενέκρινε ρύθμιση της οφειλής για 12,5 έτη πλέον 1 έτους περιόδου χάριτος, κεφαλαιοποίηση τόκων έως τον 3^ο/2015 (η οφειλή θα διαμορφωνόταν σε € 4,37 εκ.) και 50% balloon. Εγκρίθηκε ακόμα η συμμετοχή με ποσό € 0,47 εκ. στην προαναφερθείσα κοινή χρηματοδότηση € 1,5 εκ.

Με αποφάσεις της 27-9-2013 και της 24-1-2014 επικαιροποιήθηκε η προηγηθείσα έγκριση περί χρηματοδότησης ποσού € 1,5 εκ. από τις Τράπεζες, με δυνατότητα ενδιάμεσης χορήγησης συνολικού ύψους € 0,8 εκ. (συμμετοχή € 0,26 εκ.) με την προϋπόθεση εκχώρησης απαιτήσεων € 0,62 εκ. στην ABC FACTORS και απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της εταιρείας για δεύτερη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά € 1,5 εκ.

Την 14-2-2014 εγκρίθηκε η ρύθμιση της οφειλής και των σχετικών όρων κατά το προβλεπόμενα στο προαναφερθέν ΜΟΥ.

Την 27-2-2015 εγκρίθηκε η συναίνεση επί της αρχής της Τράπεζας στην λειτουργική αναδιάρθρωση της εταιρείας (δεν υλοποιήθηκε), με α) διάσπασή της, σύσταση τριών νέων εταιρειών μέσω απόσχισης των κλάδων δραστηριοποίησής της (REAL ESTATE, εκδόσεις, εκτυπώσεις, ώστε να επιτευχθεί και η ευκολότερη πώλησή τους) και μετατροπή της σε holding), β) μείωση προσωπικού, γ) διαγραφή απαιτήσεων προμηθευτών, δ) εκχώρηση των σημάτων έως 31-5-2015 και αναδιάρθρωση του δανεισμού ύψους € 16 εκ.. Η εν λόγω αναδιάρθρωση θα υλοποιούνταν με μεταφορά (i) € 2 εκ. σε νέα εταιρεία REAL ESTATE, με σκοπό την εξυπηρέτησή του από μισθώματα (καταβάλλονται από την «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Ε.» και την «ΒΟΡΕΙΟΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ Α.Ε.»), (ii) € 6 εκ. στις εταιρείες, που θα δραστηριοποιούνται στους κλάδους εκδόσεων/εκτυπώσεων και (iii) € 8 εκ. σε holding εταιρεία άτοκο για πέντε έτη. Προσκομίσθηκε Business Plan 20ετίας, που προέβλεπε ενίσχυση εσόδων με μείωση του λειτουργικού κόστους και επάνοδο στην κερδοφορία.

Την 18-12-2015, δηλαδή μετά την πτώχευση της εταιρείας, εγκρίθηκε η καταγγελία της σύμβασης, που πραγματοποιήθηκε την 14-1-2016. Αποφασίσθηκε περαιτέρω η διανομή των υφισταμένων καταθέσεων βάσει του ΜΟΥ (αναλογία € 0,15 εκ.) και η δικαστική διεκδίκηση των σε καθυστέρηση εκχωρημένων απαιτήσεων € 0,7 εκ. περίπου. Η προαναφερθείσα αναδιάρθρωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΜΟΥ, δεν τηρήθηκε λόγω «μη επίτευξης των αναμενομένων πωλήσεων, μη περιορισμού των δαπανών στα προβλεπόμενα μεγέθη και υψηλότερων προβλεπόμενων επισφαλείων. Επίσης, δεν ολοκληρώθηκε η

συμφωνηθείσα υπολειπόμενη αύξηση μετοχικού κεφαλαίου € 0,2 εκ της ΔΟΛ ΑΕ, ο οποίος επίσης αμφισβήτησε την εκχωρημένη στην ABC Factors εμπορική υποχρέωση € 0,25 εκ».

Την 2-6-2016 αποφασίσθηκε να ασκηθεί παρέμβαση υπέρ της εταιρείας κατά τη δικάσιμο της 10-6-2016 (η συζήτηση αναβλήθηκε) σε δίκη που ανοίχθηκε μετά την κατάθεση αίτησης από τους εργαζόμενους και τον σύνδικο της πτώχευσης με αντικείμενο τη μετάθεση του χρόνου παύσης πληρωμών την 1-1-2014 (ή όποιο μεταγενέστερο χρόνο κρίνει το δικαστήριο), με σκοπό, μεταξύ άλλων, την ακύρωση των συμβάσεων λήψης εξασφαλίσεων των Τραπεζών.

Η αναγγελθείσα στα χρέη της πτώχευσης απαίτηση ανέρχεται σε € 5,34 εκ. πλέον τόκων.

Γ. Τράπεζα Πειραιώς

Η συνεργασία προϋπήρχε από το 1997 με την πρώην ΕΓΝΑΤΙΑ Τράπεζα. Αφορούσε όρια κεφαλαίου κίνησης αρχικού ύψους € 2,4 εκ., που το 2000 είχαν αυξηθεί σε € 8,9 εκ. Έκτοτε εμφάνιζαν διακυμάνσεις και το 2006 υπόλοιπό τους € 3 εκ. εξοφλήθηκε με μεταφορά του στην Εθνική Τράπεζα. Τον 12^ο/2009 το όριο περιορίστηκε σε € 0,5 εκ. και με την από 27-5-2011 απόφαση διευρύνθηκε σε € 1 εκ.

Την 14-9-2011 εγκρίθηκε νέα διεύρυνση του ορίου κατά € 0,5 εκ., καλυπτόμενη με επιταγές. Δυνάμει του συγκεκριμένου υποορίου διενεργήθηκε χορήγηση € 0,34 εκ. (11^{ος}/2011) με λήψη υποσχετικής επιστολής προσκόμισης επιταγών, η οποία δεν τηρήθηκε. Ένα έτος μετά (2-11-2012) η Τράπεζα έκανε δεκτό αίτημα της εταιρείας για κάλυψη της υπ' όψιν απαίτησης με εκχώρηση τιμολογίων.

Ακολούθησε η μεταφορά του φακέλου στην Τράπεζα Πειραιώς, με την από 24-4-2013 απόφαση της οποίας το ως άνω όριο καθορίστηκε ως ακάλυπτο σε € 1,4 εκ. (οφείλονταν τόκοι € 0,1 εκ.) και εγκρίθηκε η παροχή νέου € 0,2 εκ. με εκχώρηση τιμολογίων, που είχαν ήδη προσκομισθεί (€ 0,34 εκ.) και εκκρεμούσε η επιβεβαίωσή τους, ώστε οι συναφείς απαιτήσεις να θεωρηθούν ως γεγενημένες.

Δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, η Τράπεζα συμμετείχε στις συζητήσεις

περί σύναψης ΚΟΔ, με την από 14-11-2013 απόφαση εγκρίθηκε η συμμετοχή της με ποσό € 60 χιλ. στην από κοινού χορήγηση € 0,5 εκ.

Την 11-3-2014 εγκρίθηκε α) η ρύθμιση υφισταμένων οφειλών ύψους € 1,88 εκ. με τους όρους που προβλέπονταν στο προαναφερθέν ΜΟΥ και επιπλέον με λήψη πλασματικού ενεχύρου επί δύο ελεύθερων βαρών μηχανημάτων (αξίας € 0,9 εκ.) και β) η συμμετοχή με ποσό € 0,17 εκ. στην από κοινού χορήγηση ποσού € 1,5 εκ. Η ρύθμιση δεν υλοποιήθηκε και δεν ελήφθη το ενέχυρο επί των μηχανημάτων, καθώς η εταιρεία δεν υπέγραψε τη σχετική σύμβαση.

Με την από 8-12-2015 απόφαση εγκρίθηκε η μεταφορά της σχέσης στην οριστική καθυστέρηση. Την 28-1-2016 πραγματοποιήθηκε καταγγελία της σύμβασης

Η αναγγελθείσα στα χρέη της πτώχευσης απαίτηση ανέρχεται σε € 2,1 εκ.

πλέον τόκων.

Δ. ΑΤΤΙΚΑ BANK

Η συνεργασία της Τράπεζας με την εταιρεία είχε ξεκινήσει το 1998 με την από 17-10-2000 απόφαση, που αφορούσε όριο κεφαλαίου κίνησης ύψους € 1,17 εκ. με την εγγύηση των Αλ. Μπακατσέλου, ΔΟΛ και ΠΗΓΑΣΟΣ. Μεταγενέστερα αυξήθηκε σε € 2,5 εκ. χωρίς, όμως, να γίνεται πλήρης χρήση του, οπότε την 20-12-2007 περιορίστηκε σε € 1,2 εκ.

Την 21-9-2012, όταν είχε επέλθει η επιδείνωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης της εταιρείας, αποφασίσθηκε η ρύθμιση της οφειλής με τριμηνιαίες δόσεις. Ακολούθησαν εγκρίσεις αναστολής καταβολής κεφαλαίου και τόκων, ενόψει των συζητήσεων περί της αναδιάρθρωσης του συνολικού δανεισμού και την 30-10-2013 εγκρίθηκε η συμμετοχή με ποσό € 51,5 χιλ. στην από κοινού χορήγηση € 0,5 εκ. Εν συνεχεία, με την από 17-3-2014 απόφαση εγκρίθηκαν (α) η ρύθμιση της τότε οφειλής ύψους € 1,39 εκ. με τους όρους που προβλέπονταν στο ΜΟΥ και (β) η

συμμετοχή στην από κοινού χορήγηση € 1,5 εκ. Στο διάστημα 29-5-2014 έως 26-9-2014 εγκρίθηκαν εφάπαξ χορηγήσεις συνολικού ποσού € 80 χιλ. και όριο € 100 χιλ. έναντι επιταγών που ρευστοποιήθηκαν ομαλά, ττλην μιας ποσού € 10 χιλ. που παρέμεινε ανεξόφλητη. Παράλληλα, σημειώθηκε κεφαλαιοποίηση τόκων.

Την 16-11-2015 αποφασίσθηκε η καταγγελία της σύμβασης.

Η αναγγελθείσα στα χρέη της πτώχευσης απαίτηση ανέρχεται σε € 1,82 εκ. πλέον τόκων.

4. Υπόλοιπα οφειλών:

Από όσα αναφέρονται στην με ημερομηνία 27-9-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, τα υπόλοιπα των οφειλών της ερευνώμενης εταιρείας στις δανείστριες Τράπεζες **βάσει των γενομένων αναγγελιών στα χρέη της πτώχευσης** έχουν ως ακολούθως (περιλαμβανομένων τόκων):

A. Οφειλές προς την Εθνική την 23-5-2016

«ΕΔΟΤΙΚΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 7,95 εκατομμυρίων ευρώ. Από εφάπαξ όριο κεφαλαίου κίνησης οφείλει ποσόν 0,57 εκατομμυρίων ευρώ. Από δάνειο παγίων οφείλει ποσόν 0,40 εκατομμυρίων ευρώ. Συνολικώς, δηλαδή, οφείλει ποσόν 8,92 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν τιμολόγια ύψους € 0,02 εκ., μηχανήματα αξίας € 0,34 εκ. και προσημείωση ακινήτου (συντρέχουσα, όμως με προσημείωση της πρώην Εμπορικής Τράπεζας) ποσού € 0,4 εκ. **Όπως προαναφέρθηκε, η αναγγελθείσα στα χρέη της πτώχευσης απαίτηση διαμορφώθηκε σε € 9,12 εκ πλέον τόκων.**

Β. Οφειλές προς την ALPHA BANK την 31-5-2016

«ΕΔΟΤΙΚΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 4,88 εκατομμυρίων ευρώ. Από εφάπαξ όριο κεφαλαίου κίνησης οφείλει ποσόν 0,57 εκατομμυρίων ευρώ. Συνολικώς, δηλαδή, οφείλει ποσόν 5,29 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν μηχανήματα αξίας € 0,14 εκ. και προσημείωση ακινήτου ποσού € 0,47 εκ. **Όπως προαναφέρθηκε, η αναγγελθείσα στα χρέη της πτώχευσης απαίτηση διαμορφώθηκε σε € 5,34 εκ πλέον τόκων.**

Γ. Οφειλές προς την Τράπεζα Πειραιώς την 16-6-2016

«ΕΔΟΤΙΚΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 2,06 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν τιμολόγια ύψους € 0,07 εκ. και μηχανήματα αξίας € 0,19 εκ. **Όπως προαναφέρθηκε, η αναγγελθείσα στα χρέη της πτώχευσης απαίτηση διαμορφώθηκε σε € 2,1 εκ πλέον τόκων.**

Δ. Οφειλές προς την ΑΤΤΙΚΑ BANK την 31-5-2016

«ΕΔΟΤΙΚΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»: Από κεφάλαια κίνησης οφείλει ποσόν 1,65 εκατομμυρίων ευρώ. Από εφάπαξ όριο κεφαλαίου κίνησης οφείλει ποσόν 0,13 εκατομμυρίων ευρώ. Συνολικώς, δηλαδή, οφείλει ποσόν 1,78 εκατομμυρίων ευρώ. Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν μηχανήματα αξίας € 0,08 εκ. και εγγυήσεις Αλέξανδρου Μπακατσέλου, ΔΟΛ Α.Ε. και ΠΗΓΑΣΟΣ Α.Ε. **Όπως προαναφέρθηκε, η αναγγελθείσα στα χρέη της πτώχευσης απαίτηση διαμορφώθηκε σε € 1,82 εκ πλέον τόκων.**

5. Ευρήματα:

Από τις αναφερόμενες διαπιστώσεις στην με ημερομηνία 27-9-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, ανακύπτει ζήτημα στην πιστοδότηση της ερευνημένης εταιρείας, το οποίο χρήζει επισημάνσεως. Αφορά την έγκριση της αύξησης του ορίου κεφαλαίου κίνησης της **Εθνικής Τράπεζας** προς την πιστούχο **«ΕΔΟΤΙΚΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»** κατά € 1 εκ. σε € 5 εκ. και του επιτοκίου σε 6%, με σκοπό την κάλυψη έκτακτων ταμειακών αναγκών σχετικών με την καταβολή αποζημιώσεων προσωπικού και προμηθευτών, που επικυρώθηκε την 19-12-2011. Προς εξασφάλιση είχε καθορισθεί η εγγραφή Α' σειράς προσημείωση € 2 εκ. επί των δύο βιομηχανοστασίων στην ΒΙΠΕ Κυκλίκ (εκτιμήθηκαν μεταγενέστερα σε € 2,2 εκ.).

Στη σχετική εισήγηση της Τράπεζας αναφέρονταν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Ο κύκλος εργασιών χρήσης 2010 παρουσίασε κάμψη 23%, ενώ το περιθώριο λειτουργικού EBITDA διαμορφώθηκε αρνητικό σε € -1.479 χιλ. Το τελικό αποτέλεσμα προ φόρων διαμορφώθηκε αρνητικό σε € -3.143 χιλ. Σε επίπεδο ρευστότητας οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται σε οριακά επίπεδα, ενώ εκτιμάται ότι στην τρέχουσα χρήση θα εμφανίσει αρνητικό ίδιο κεφάλαιο κίνησης. Επισημαίνεται ότι το χαρτοφυλάκιο απαιτήσεων της εταιρείας χαρακτηρίζεται από σημαντικό ύψους επισφάλειες. Η καθαρή θέση διαμορφώνεται θετική (€ 2,6 εκ.), αλλά σημαντικά μειωμένη σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, με το δείκτη ΙΚ/ΞΚ να διαμορφώνεται σε 1:5,78. Σε επίπεδο κάλυψης οφειλών οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται αρνητικοί. Συμπερασματικά, πρόκειται για εταιρεία με χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα λόγω των ζημιολόγων αποτελεσμάτων και της επιδεινούμενης κεφαλαιακής διάρθρωσης». Αναφέρεται ακόμα ότι «Η εταιρεία προέβη σε μείωση προσωπικού (- 35%) και δρομολογεί τη μείωση μισθών ή και την πιθανή αναστολή της κυκλοφορίας του ημερήσιου φύλλου. Βάσει ισοζυγίου 11^{ου}/2011 ο συνολικός δανεισμός αυξήθηκε και αναμένονται εντόνως αρνητικά αποτελέσματα λόγω περιορισμού του κύκλου εργασιών».

Όπως επισημαίνεται και στην με ημερομηνία 27-9-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, τα ανωτέρω στοιχεία δε συνηγορούσαν, βάσει του κανονισμού

πιστοδοτήσεων, στη διεύρυνση των κινδύνων. Περαιτέρω, μολονότι με τη συγκεκριμένη απόφαση καθορίσθηκε η λήψη εμπράγματης εξασφάλισης ύψους € 2 εκ., που θα κάλυπτε τόσο το ποσόν της διεύρυνσης, € 1 εκ., όσον και ισόποσο μέρος (€ 1 εκ.) των ήδη χορηγημένων κεφαλαίων, **η εγγραφή της προσημείωσης έγινε με καθυστέρηση** (υποβολή αίτησης 30-5-2012 - έκδοση απόφασης 13-6-2012) **και κατά την ημέρα εγγραφής της στο Υποθηκοφυλακείο (14-6-2012) ενεγράφη και άλλη προσημείωση ποσού € 3,6 εκ. υπέρ της πρώην Εμπορικής Τράπεζας.** Κατά συνέπεια, αμφότερες κατέστησαν συντρέχουσες **με προφανή ευθύνη των αρμοδίων οργάνων της πιστώτριας Εθνικής Τράπεζας.**

6. Συμπεράσματα - Σύνοψη:

Από τα διαλαμβανόμενα στην με ημερομηνία 10-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας στοιχεία και τις διατυπωμένες διαπιστώσεις προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα για τις πιστοδοτήσεις του ερευνωμένου ομίλου εταιρειών:

α. Συμπεράσματα αφορώντα τις πρακτικές των μετόχων

Η οικονομική κρίση από το έτος 2009 και εντεύθεν ανέκοψε τον μέχρι το έτος 2008 ανοδικό κύκλο εργασιών της εταιρείας και την ισχυρή κεφαλαιακή δομή της. Η θετική της πορεία μετεστράφη σε δραματική συρρίκνωση της δραστηριότητας και σε εμφάνιση σημαντικού ύψους επισφαλειών. Τα γεγονότα αυτά επέδρασαν δραστηκώς και σε συνδυασμό με τον μη έγκαιρο εξορθολογισμό του κόστους λειτουργίας, οδήγησαν σε συσσώρευση οφειλών, οι οποίες δεν κατέστη δυνατό να εξυπηρετηθούν παρά την ενίσχυση με πρόσθετα κεφάλαια από τους μετόχους (€ 5,5 εκ.). Τελική μοιραία κατάληξη υπήρξε η κήρυξη της εταιρείας σε κατάσταση πτωχεύσεως, συνθήκη που εκ των πραγμάτων οδηγεί σε είσπραξη μικρού μόνον τμήματος των οφειλών προς τις Τράπεζες, που ανέρχονται συνολικώς σε € 18 εκ. περίπου.

β. Συμπεράσματα αφορώντα τις πρακτικές των πιστωτριών Τραπεζών

Μέχρι και το 2009 η πιστοδότηση της εταιρείας ήταν συμβατή με το μέγεθος των δραστηριοτήτων της. Έκτοτε, επιδεινούμενης σταθερά της χρηματοοικονομικής κατάστασής της, αντλήθηκε σταδιακά το σύνολο των τότε παρεσχημένων ορίων. Στη συνέχεια οι Τράπεζες, παράλληλα με τις προσπάθειες της διοίκησης και των μετόχων της εταιρείας για την εξυγίανσή της, χορήγησαν νέα κεφάλαια, αρχικά σε ατομική βάση (Εθνική Τράπεζα πρώην MARFIN EGNATIA) και στη συνέχεια όλες από κοινού, με λήψη καλυμμάτων. Ειδικότερα ως προς την Εθνική Τράπεζα πρέπει να σημειωθεί ότι η κακή οικονομική κατάσταση της εταιρείας δεν δικαιολογούσε την αύξηση του δανεισμού. Η συγκεκριμένη απόφαση, που επικυρώθηκε την 19-12-2011, δεν συνάδει με τον Κανονισμό Πιστοδοτήσεων. Μολονότι με τη συγκεκριμένη απόφαση καθορίσθηκε η λήψη εμπράγματης εξασφάλισης ύψους € 2 εκ., που θα κάλυπτε τόσο το ποσόν της διεύρυνσης, € 1 εκ., όσον και ισόποσο μέρος (€ 1 εκ.) των ήδη χορηγημένων κεφαλαίων, η εγγραφή της προσημείωσης έγινε με καθυστέρηση (υποβολή αίτησης 30-5-2012 - έκδοση απόφασης 13-6-2012) και κατά την ημέρα εγγραφής της στο Υποθηκοφυλακείο (14-6-2012) ενεγράφη και άλλη προσημείωση ποσού € 3,6 εκ. υπέρ της πρώην Εμπορικής Τράπεζας. Κατά συνέπεια, αμφότερες κατέστησαν συντρέχουσες **με προφανή ευθύνη των αρμοδίων οργάνων της πιστώτριας Εθνικής Τράπεζας.**

6.ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Για την εταιρεία «ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ – Π. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ».

1. Εισαγωγικά σχόλια:

Η παρούσα Έκθεση βασίζεται αποκλειστικώς στην άνευ ημερομηνίας Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, δεδομένου ότι για τις δανειοδοτήσεις της ανωτέρω ερευνώμενης εταιρείας δεν εξετάσθηκαν μάρτυρες ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής.

Όπως αναφέρεται στο Προοίμιο της Έκθεσης Ειδικής Έρευνας, η έρευνα διενεργήθηκε σε εκτέλεση της υπ' αρ. 12919/18-5-2015 παραγγελίας του κ. Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και αφορά την πιστοδοτική τακτική που εφάρμοσε η EUROBANK προς την εταιρεία «ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ – Π. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ».

Στην προαναφερόμενη Έκθεση Ειδικής Έρευνας διευκρινίζεται ότι διερευνήθηκε το σύνολο των πιστοδοτήσεων, που διενεργήθηκαν από το έτος 2005 και εντεύθεν, αλλά για λόγους ουσίας, η έκθεση επικεντρώνεται σε εκείνες που κρίθηκαν άξιες σχολιασμού.

Στο πλαίσιο της παραγγελίας ελέγχθηκαν και οι πιστοδοτήσεις προς την Αγγέλα Αθανασιάδου - Κοντογούρη, καθ' όσον κατέχει τη θέση της Αντιπροέδρου του Δ.Σ. της εταιρείας. Πρόκειται για στεγαστικά δάνεια με συνοφειλέτες τον σύζυγο και τον υιό της Ροδόλφο και Γεώργιο Κοντογούρη, που αμφότεροι απασχολούνται στην εταιρεία.

2. Ιστορικό και στοιχεία της ερευνώμενης εταιρείας:

Η «ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ - Π.ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ & ΣΙΑ» (εφεξής «η εταιρεία») ιδρύθηκε τον Μάρτιο του 1924, από τους αδελφούς Πάνο και Γεώργιο Αθανασιάδη. Αρχικά εκδόθηκε το «Ναυτικόν και Εμπορικόν Δελτίον Πειραιώς», που αποτέλεσε πρόδρομο της εφημερίδας «Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ», η οποία απέκτησε τη σύγχρονη μορφή της μεταπολεμικά. Από το έτος 2000 οι μετοχές της διαπραγματεύονται στο Χ.Α.Α.

Η εταιρεία εδρεύει σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις στην Αθήνα και διατηρεί επίσης ιδιόκτητο πιεστήριο στο Κορωπί. Πέραν της βασικής δραστηριότητάς της, δηλαδή την έκδοση εφημερίδας, παρέχει εκτυπωτικές υπηρεσίες σε τρίτους και δευτερευόντως αναλαμβάνει τη διεξαγωγή σεμιναρίων - ημερίδων, τη δημιουργία, διαχείριση και συντήρηση δικτυακών τόπων, την πρακτόρευση και διανομή ημερήσιου και περιοδικού τύπου, την παροχή συμβουλών και την εκπόνηση μελετών σε θέματα επενδύσεων.

Η εφημερίδα διατηρεί διαχρονικά την πρώτη θέση κυκλοφορίας μεταξύ των ημερήσιων οικονομικών εφημερίδων της χώρας. Παράλληλα, ξεκίνησε να αναπτύσσει σταδιακά διαδικτυακή δραστηριότητα (NaftemporikiDigitalNetwork) ιδρύοντας σειρά ιστοτόπων και ειδικότερα, το 1996 τον ενημερωτικό www.naftemporiki.gr, το 2010 τον ψυχαγωγικό www.clickatlife.gr, το 2012 τον τεχνολογικό pestaola.gr, το 2014 τον παροχής ολοκληρωμένων ψηφιακών υπηρεσιών www.redpixel.gr και το 2016 την ηλεκτρονική πλατφόρμα αναζήτησης εργασίας careernet.gr.

Η σημερινή μετοχική σύνθεση της εταιρείας είναι η εξής:

Όνοματεπώνυμο	% συμμετοχής
Αγγέλα Γ. Αθανασιάδου - Κοντογούρη	27,66
Ειρήνη Γ. Αθανασιάδου	27,33
Μαριέττα Γ. Αθανασιάδου	27,25
Λοιποί μέτοχοι (<3%)	17,76

Το 1996 η εταιρεία ίδρυσε την «ΑΙΜΟΣ Α.Ε. - ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ» (εφεξής «Αίμος») με συμμετοχή 85% (συστεγαζόμενη) και με αντικείμενο δραστηριότητας την παροχή συμβουλών, εκπόνηση μελετών σε θέματα επενδύσεων και πάσης

φύσεως εκδόσεων. Το 1997 αύξησε τη συμμετοχή της σε 99,9% και το 2010 την απορρόφησε.

Την 16-2-2006 εξαγόρασε αντί € 2,84 εκ. το 92% των μετοχών της «ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΑΦΟΙ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ Α.Ε.» (εφεξής «Γραφικές Τέχνες»), η οποία είχε ως αντικείμενο τις λιθογραφικές εκτυπώσεις, τις βιβλιοδεσίες και τις γραφικές τέχνες και το 2008 εξαγόρασε πρόσθετο ποσοστό 7,62% (σύνολο 99,64%) αντί € 235,6 χιλ. Τα αποτελέσματα της χρήσης του ίδιου έτους επιβαρύνθηκαν με ποσό € 579,7 χιλ. κατόπιν απομείωσης της αξίας της εν λόγω συμμετοχής. Το επόμενο έτος σημειώθηκε η εξαγορά και του υπολοίπου 0,36% των μετοχών και η απορρόφηση της εταιρείας από τη «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ».

Η τελευταία συμμετείχε, ακόμα, με ποσοστό 35% στην «ΕΡΑΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.» (εφεξής «Έρασμος»), η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα των συνεδρίων. Η εν λόγω συμμετοχή πουλήθηκε το 2014 αντί € 200 χιλ., με ζημία € 384 χιλ. Τέλος, διατηρεί συμμετοχή με ποσοστό 5,9% στο πρακτορείο διανομής «ΕΥΡΩΠΗ».

Εξελικτική πορεία του Ομίλου

Μέχρι και το 2009 η χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρείας ήταν θετική. Από το έτος αυτό, δεδομένης και της σε εξέλιξη οικονομικής κρίσης, άρχισε η κατ' έτος επιδείνωση βασικών μεγεθών (κύκλος εργασιών, αποτελέσματα χρήσεων), που πλέον έχουν καταστεί αρνητικά. Η διοίκηση της εταιρείας φαίνεται ότι έλαβε με καθυστέρηση διορθωτικά μέτρα μόλις το 2014 (μείωση προσωπικού, περιορισμός των διαχρονικά υψηλών λειτουργικών και διοικητικών εξόδων) καλύπτοντας το σχετικό κόστος με νέο τραπεζικό δανεισμό, χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων. Ειδικότερα, στην περίοδο του ελέγχου, ήτοι από το 2005 και εντεύθεν, ουδεμία ΑΜΚ πραγματοποιήθηκε. Σημειώνεται ότι η καθαρή θέση της εταιρείας ήταν ισχυρή και παραμένει θετική παρ' όλες τις συσσωρευμένες ζημίες.

Το πρόγραμμα αναδιοργάνωσης της εταιρείας φαίνεται ότι είχε ορισμένα αποτελέσματα, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία έτους 2015, μείωση σημείωσαν τόσο τα έξοδα διοίκησης, διαμορφούμενα σε € 0,9 εκ. έναντι € 1,6 εκ. το 2014, κυρίως λόγω της μείωσης του προσωπικού, όσο και οι ζημιές προ φόρων σε € -1,7 εκ. έναντι € -3,4 εκ. αντίστοιχα. Παρά ταύτα, οι εξελίξεις δεν ήταν οι αναμενόμενες. Ιδιαίτερης σημασίας είναι η άποψη των ορκωτών λογιστών, που «εφιστούν την προσοχή στις συνεχιζόμενες ενέργειες του Ομίλου με σκοπό την εξεύρεση πόρων για την ικανοποίηση των χρηματοδοτικών αναγκών της εταιρείας, αλλά και την αβεβαιότητα που συνδέεται με την τρέχουσα οικονομική κατάσταση της Ελλάδας. Τα γεγονότα αυτά υποδηλώνουν την ύπαρξη **ουσιώδους αβεβαιότητας** που μπορεί να εγείρουν σημαντική αμφιβολία αναφορικά με την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του. Στις οικονομικές καταστάσεις δεν έχουν διενεργηθεί προσαρμογές στα κονδύλια των απαιτήσεων και υποχρεώσεων για την περίπτωση που η παραδοχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας δεν είναι κατάλληλη».

3. Χρονοδιάγραμμα δανεισμού:

Όπως προαναφέρθηκε, η ερευνώμενη εταιρεία και οι μέτοχοί της χρηματοδοτήθηκαν αποκλειστικώς από την EUROBANK.

Χρηματοδοτήσεις της εταιρείας – επιχειρηματικά δάνεια:

Η συνεργασία της Τράπεζας με την εταιρεία ξεκίνησε το 2005 με την έκδοση E/E καλής πληρωμής USD 303 χιλ. για την αγορά μηχανολογικού εξοπλισμού με εξασφάλιση ισόποσο μετρητό κάλυμμα στο ίδιο νόμισμα. Η E/E επιστράφηκε την 7-5-2006.

Την 6-7-2006 εγκρίθηκαν (α) η έκδοση Ε/Ε καλής πληρωμής ποσού € 250 χιλ. για εισαγωγή μηχανολογικού εξοπλισμού και (β) ο καθορισμός ορίου € 1,75 εκ. για κεφάλαιο κίνησης διάρκειας ενός έτους (λήξη 31-7-2007) με επιτόκιο 7%. Σκοπός του ως άνω πλαισίου, ακάλυπτου από εξασφαλίσεις, ήταν η ενίσχυση της ρευστότητας της εταιρείας, ώστε να ολοκληρώσει την κατασκευή σύγχρονου πιεστηρίου σε ιδιόκτητο οικόπεδο στο Κορωπί. Το κόστος προϋπολογίσθηκε από την εταιρεία σε € 3 εκ., ενώ η Τράπεζα δεν προέβη σε σχετική εκτίμηση. Το έργο ξεκίνησε το 2006 και ολοκληρώθηκε το 2007. Κατά τον χρόνο παροχής της έγκρισης η εταιρεία παρουσίαζε θετική χρηματοοικονομική εικόνα και μηδενικό τραπεζικό δανεισμό. Η χρήση του ορίου έγινε για ποσό € 600 χιλ., το οποίο επεστράφη το Νοέμβριο του 2007.

Την 13-12-2007 εγκρίθηκε ο καθορισμός του ορίου € 2,5 εκ. για κεφάλαιο κίνησης και έκδοση Ε/Ε με το ίδιο επιτόκιο και ισχύ μέχρι την 30-10-2008, επίσης χωρίς εξασφαλίσεις. Μέρος του ορίου, € 400 χιλ., είχε χρησιμοποιηθεί από τη «Γραφικές Τέχνες» βάσει προγενέστερης συνοπτικής έγκρισης (position 15-12-2006) με την εγγύηση της «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ». Τα οικονομικά στοιχεία της τελευταίας, έτους 2005, ήταν ζημιογόνα (μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις). Αντιθέτως, τα ενοποιημένα οικονομικά στοιχεία της «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» παρουσίαζαν βελτίωση τόσο σε επίπεδο κύκλου εργασιών (+9,1%), όσο και κερδοφορίας.

Με το από 27-11-2008 εγκριτικό η Τράπεζα ενέκρινε την ανανέωση, έως την 30-10-2009, των υφισταμένων ορίων και συναφών υπο-ορίων της πιστούχου και της θυγατρικής της «Γραφικές Τέχνες». Επισημαίνεται ότι η εταιρεία, στο πλαίσιο του ορίου των € 2,5 εκ., αποφάσισε την προαγορά συναλλάγματος ύψους € 500 χιλ. (Flexible Forward διάρκειας ενός έτους) με σκοπό την αγορά εκτυπωτικής μηχανής. Επιπροσθέτως εξέδωσε Ε/Ε γ' κατηγορίας € 450 χιλ. Το υπόλοιπο του ορίου ήταν € 930 χιλ., εκ των οποίων ποσό € 400 χιλ. αφορούσε στο υπόλοιπο του υπο-ορίου 1, που είχε χρησιμοποιήσει η «Γραφικές Τέχνες». Τα οικονομικά στοιχεία (σε ατομικό και ενοποιημένο επίπεδο) παρουσίαζαν σταθερότητα. Τα στοιχεία του 2007 για την «Γραφικές Τέχνες» ήταν ζημιογόνα (€ -265 χιλ.).

Αφού είχε ανανεωθεί η ισχύς του ως άνω ορίου, με το από 16-3-2009 εισηγητικό εγκρίθηκε νέα ανανέωση (τότε υπόλοιπο € 1 εκ.) και πρόσθετη ακάλυπτη

χρηματοδότηση ποσού € 2 εκ., με χρήση κεφαλαίων μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων- European Investment Bank (εφεξής όριο EIB) με επιτόκιο Euribor πλέον περιθωρίου 3%, τριετούς διάρκειας με αποπληρωμή στη λήξη (2012). Σκοπός της χρηματοδότησης ήταν ο εκσυγχρονισμός της εκτυπωτικής μονάδας της εταιρείας. Στην εισήγηση αναφέρεται ότι η εταιρεία είχε προβεί σε προαγορά συναλλάγματος € 1,3 εκ., που θα χρησιμοποιούνταν για την αγορά εκτυπωτικής μηχανής. Τα οικονομικά στοιχεία της εταιρείας (σε ατομική και ενοποιημένη βάση) για το έτος 2008 παρουσίαζαν αύξηση κύκλου εργασιών με περιορισμό λειτουργικής και τελικής κερδοφορίας.

Βάσει του από 8-1-2010 εισηγητικού αποφασίσθηκε η μείωση της χρηματοδότησης μέσω EIB σε € 1,2 εκ. (η λήξη παρέμεινε bullet το 2012) και η χορήγηση, εντός του συνολικού ορίου € 2,5 εκ., ποσού € 800 χιλ. ως κεφαλαίου κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα με 3ετή διάρκεια πληρωτέο στη λήξη (τελικά δεν χρησιμοποιήθηκε). Δηλαδή, σημειώθηκε περιορισμός του ορίου από € 4,5 εκ. σε € 3,7 εκ., ενώ εκείνη τη χρονική στιγμή είχε χρησιμοποιηθεί τμήμα του € 1,95 εκ. Σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία έτους 2008 καθώς και τις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις του έτους 2009, είχε υποχωρήσει ο κύκλος εργασιών, καθώς και η λειτουργική και τελική κερδοφορία. Στην εισήγηση αναφερόταν ότι οι φορείς της πιστούχου διατηρούσαν τότε επενδύσεις, μέσω του private banking της Τράπεζας, ύψους € 2εκ. περίπου, ενώ διέθεταν και σημαντικό χαρτοφυλάκιο μετοχών.

Την 28-4-2011 αποφασίσθηκε μείωση του ορίου σε € 1 εκ., με το τότε χρησιμοποιημένο τμήμα μόνο € 0,1 εκ. για έκδοση E/E, ενώ διατηρούνταν και η οφειλή μέσω EIB, ποσού € 1,2 εκ. (σύνολο κινδύνων € 1,3 εκ.). Σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία του 2010, ο κύκλος εργασιών της εταιρείας είχε μειωθεί περαιτέρω, ενώ τα έξοδα λειτουργίας, διάθεσης και διοίκησης παρέμειναν σταθερά, γεγονός που επιβάρυνε τα προ φόρων αποτελέσματα της χρήσης (αρνητικά € 1,3 εκ.). Στην εισήγηση αναφερόταν και πάλι ότι οι επενδύσεις των φορέων μέσω του private banking της Τράπεζας είχαν αυξηθεί σε € 3,3 εκ.

Την 24-10-2012 εγκρίθηκε η παράταση εξόφλησης της δανειοδότησης μέσω EIB μέχρι την 31-1-2013 (προηγουμένως είχε δοθεί παράταση έως 29-9-2012) λόγω

προβλημάτων ρευστότητας της εταιρείας. Στο μεσοδιάστημα είχε διενεργηθεί, με συνοπτική έγκριση, χορήγηση € 0,3 εκ. καθ' υπέρβαση του ορίου € 1 εκ. (υπόλοιπο € 1,3 εκ.) με λήψη υποσχετικής επιστολής εξόφλησης αρχικά μέχρι την 16-9-2012 και κατόπιν παράτασης, μέχρι την 27-12-2012. Σημειώνεται ότι η εταιρεία είχε ζητήσει την επαναφορά του ορίου στο ύψος των € 2,5 εκ., καθώς και ότι στην εισήγηση αναφερόταν ότι οι φορείς διατηρούσαν χαρτοφυλάκιο μέσω private banking ποσού € 2,6 εκ.

Την 2-1-2013 εγκρίθηκαν (α) η παράταση αποπληρωμής της χρηματοδότησης ποσού € 1,2 εκ. μέσω ΕΙΒ έως την 30-6-2015 με αύξηση του περιθωρίου από 3% σε 4% και (β) η αύξηση του ορίου από € 1 εκ. σε € 2,3 εκ. με σκοπό την χρηματοδότηση του κόστους προαγοράς χάρτου σε καλύτερη τιμή (τότε υπόλοιπο € 1,3 εκ., συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης € 0,3 εκ. έναντι υποσχετικής επιστολής). Δηλαδή, το συνολικό όριο της εταιρείας διαμορφώθηκε σε € 3,53 εκ.

Καθορίσθηκαν (α) η λήψη της εγγύησης των Κων. Α. Κοντογούρη, Μ. Αθανασιάδου και Ε. Αθανασιάδου για κινδύνους άνω των € 3 εκ., ήτοι μέχρι του ποσού € 0,5 εκ. και (β) η εγγραφή προσημείωσης α' σειράς ποσού € 3 εκ. επί του επιχειρηματικού ακινήτου που εδρεύει η εταιρεία, εμπορικής αξίας € 2.575 χιλ. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τη σχετική από 11^ο/2012 εκτίμηση (Eurobank Property Services) το ακίνητο εθεωρείτο χαμηλού εμπορικού ενδιαφέροντος λόγω μη τακτοποιημένων αυθαιρεσιών, έλλειψης στατικών μελετών για τμήματα αυτού, παλαιότητας και νομικού διαχωρισμού σε δύο οριζόντιες ιδιοκτησίες.

Σύμφωνα με την ανάλυση της Υπηρεσίας (ισολογισμός 2011 και ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις 2012) συνεχιζόταν η κατ' έτος μείωση του κύκλου εργασιών, τα τελικά αποτελέσματα ήταν ζημιογόνα (€ -2,5 εκ.) συνεπεία του μειωμένου περιθωρίου κέρδους και των διαχρονικά υψηλών λειτουργικών εξόδων. Παράλληλα, η εταιρεία είχε επιβαρυνθεί με κόστος € 756 χιλ. για την αποχώρηση προσωπικού, καθώς και με ζημίες αποτίμησης κατόπιν αναπροσαρμογής της αξίας των παγίων στοιχείων της.

Με το από 4-4-2013 εισηγητικό εγκρίθηκε νέα παράταση της χρηματοδότησης μέσω ΕΙΒ μέχρι την 30-6-2013 εν αναμονή της λήψης των ως άνω καθορισμένων

ενοχικών και εμπράγματων εξασφαλίσεων. Με το νεότερο, από 25-10-2013 εισηγητικό εγκρίθηκαν (α) νέα παράταση μέχρι 30-11-2013 (β) ευχέρεια διενέργειας χρηματοδοτήσεων μέχρι € 0,3 εκ. ανά μήνα προ της εγγραφής της προσημείωσης με την εγγύηση των Αγγέλας Κοντογούρη και Ειρήνης Αθανασιάδου (δηλαδή όχι και της Μαριέττας Αθανασιάδου). Όπως αναφέρεται στο εισηγητικό, η εταιρεία είχε δρομολογήσει την τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων του ακινήτου και η εγγραφή της προσημείωσης θα πραγματοποιείτο μέχρι την 15-11-2013, οπότε θα ακολουθούσε άρση της εγγύησης των δυο ανωτέρω προσώπων.

Σύμφωνα με το από 27-11-2013 εισηγητικό είχε ολοκληρωθεί ο έλεγχος τίτλων του ακινήτου, επί του οποίου θα ενεγράφετο η καθορισμένη προσημείωση και επρόκειτο να σταλεί στη νομική υπηρεσία η σχετική εντολή. Με αυτό το δεδομένο, καθώς και του ότι δεν υπήρχαν πλέον διαθέσιμοι πόροι μέσω ΕΙΒ, εγκρίθηκε η αναχρηματοδότηση της σχετικής οφειλής € 1,2 εκ., μέσω του καθορισμένου ορίου € 3,5 εκ., με αύξηση του περιθωρίου επιτοκίου από 4% σε 5% και λήξη την 30-6-2015 (bullet).

Με το από 23-4-2014 εισηγητικό και ενώ το όριο χρησιμοποιείτο μέχρι € 3 εκ., χωρίς δηλαδή να απαιτείται η εγγύηση των δύο προαναφερόμενων φορέων (η προσημείωση είχε εγγραφεί) εγκρίθηκε μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση ύψους € 2,9 εκ., 5ετούς διάρκειας, πληρωτέας σε δέκα βημιαίες δόσεις (έκαστη € 290 χιλ.), με επιτόκιο Euribor 6μήνου πλέον περιθωρίου 6%. Καθορίσθηκε η εγγραφή προσημειώσεων α' σειράς € 1,8 εκ. η καθεμία επί του πιεστηρίου στο Κορωπί ισόποσης αξίας και επί αγροτεμαχίου της εταιρείας στην Παιανία, επίσης ίσης αξίας (εκτιμήσεις 4^{ος}/2014 από την Eurobank Property Services). Στη σχετική έκθεση για το δεύτερο ακίνητο αναφερόταν ότι αποτελείται από 22 όμορα αγροτεμάχια, για τα οποία υπήρχε Πράξη Συνένωσης (4.149/28-4-2014), η οποία, όμως, δεν αποτελεί τίτλο ιδιοκτησίας, δεδομένου ότι δεν δύναται να μεταγραφεί στο αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο/Κτηματολόγιο. Τα αγροτεμάχια εξακολουθούν να εμφανίζονται ως ανεξάρτητες αυτοτελείς ιδιοκτησίες, γεγονός που ενέχει τον κίνδυνο εγγραφής βαρών από τρίτους σε καθένα από τα 22 αγροτεμάχια.

Το νέο δάνειο θα χρησιμοποιείτο:

α. Κατά € 2 εκ. για αποζημίωση προσωπικού (προγραμματισμένη μείωση τον 7^ο/2014) υπό την προϋπόθεση της προσκόμισης σχετικού καταλόγου και έκδοσης δίγραμμων επιταγών σε διαταγή των δικαιούχων υπαλλήλων της εταιρείας.

β. Κατά € 0,9 εκ. για την ενίσχυση της παρουσίας της εταιρείας στο διαδίκτυο, καθώς και για νέες δραστηριότητες στον τομέα της οργάνωσης σεμιναρίων και συνεδρίων.

Σύμφωνα με το σχετικό εισηγητικό και την ανάλυση της Υπηρεσίας,

(α) ο κύκλος εργασιών χρήσης 2013 διαμορφώθηκε σε € 7,1 εκ. από € 10,5 εκ. το 2012 (μείωση 32,4%) λόγω της κατάργησης της υποχρεωτικής δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων των Α.Ε. και Ε.Π.Ε. στον Τύπο, αλλά και της ύφεσης που παρουσιάζεται στην εσωτερική αγορά με αποτέλεσμα τη μείωση των διαφημιστικών εσόδων. Η ίδια χρήση έκλεισε με ζημίες προ φόρων ύψους € 3,6 εκ. ως αποτέλεσμα του μειωμένου περιθωρίου κέρδους και των διαχρονικά υψηλών λειτουργικών εξόδων. Το ίδιο κεφάλαιο κίνησης μετατράπηκε σε αρνητικό € -1,2 εκ., ενώ ο δείκτης ξένα/ίδια κεφάλαια διαμορφώθηκε σε 0,72. Η πιστοληπτική ικανότητα της εταιρείας είχε επιδεινωθεί σε 6,8 (προηγούμενη 5,8).

(β) θεωρήθηκε εφικτή η αποπληρωμή του δανείου σε 5 έτη, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις παραδοχές του επιχειρηματικού πλάνου που κατάρτισε η εταιρεία (όχι ανεξάρτητος οίκος) για τα έτη 2014 - 2020. Σύμφωνα με τις σχετικές παραδοχές η εταιρεία αναμενόταν να επιστρέψει στην κερδοφορία το 2016 (δεν επιτεύχθηκε τελικά), ενώ προβλεπόταν και νέα αναχρηματοδότηση του δανείου ποσού € 1,2 εκ., με αποπληρωμή σε τρεις ισόποσες ετήσιες δόσεις μέχρι την 31-12-2017.

(γ) τα 5 στεγαστικά δάνεια της Αγγέλας Κοντογούρη (βλ. επόμενο κεφάλαιο) αναδιαρθρώθηκαν το 2012 και εκ νέου τον 3^ο/2014.

(δ) οι φορείς της εταιρείας Κοντογούρη Αγγέλα και Αθανασιάδου Μαριέττα, είναι πελάτες private banking με σημαντικές καταθέσεις, αμοιβαία κεφάλαια και μετοχές.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω και χωρίς να παραγνωρίζεται η λήψη εμπραγμάτων εξασφαλίσεων ικανού ύψους, σημειώνεται ότι:

(i) δεν προκύπτει να εξετάσθηκε από την Τράπεζα η συμμετοχή των μετόχων με ίδια κεφάλαια (ΑΜΚ) στην κάλυψη του κόστους της αναδιάρθρωσης.

(ii) με τη χορήγηση του συγκεκριμένου δανείου η εταιρεία δεν χρειάσθηκε να κάνει πλήρη χρήση του υφισταμένου ορίου € 3,5 εκ. (υπόλοιπο € 3 εκ.), οπότε θα έπρεπε να ληφθεί και η εγγύηση των δύο μετόχων - φορέων, έστω και για ποσά € 0,5 εκ.

(iii) η μία εξ αυτών ήδη τότε δεν εξυπηρετούσε ομαλά τα στεγαστικά δάνειά της, όπως και μέχρι σήμερα.

(iv) σε απάντηση ερωτήματος της Επιθεωρήτριας δηλώθηκε ότι από το 2010 και μετά η συνεργασία των μετόχων με το private banking, που προφανώς συνεκτιμήθηκε από το εγκριτικό όργανο, αφορούσε μετοχές της ίδιας της εταιρείας και όχι «σημαντικού ύψους καταθέσεις και αμοιβαία κεφάλαια». Σχετική αναφορά γινόταν εσφαλμένα σε όλα τα κατά καιρούς εισηγητικά.

Με την από 16-6-2014 απόφαση τροποποιήθηκε ο προαναφερόμενος όρος περί του τρόπου διάθεσης του τμήματος € 2 εκ. του δανείου, που προοριζόταν για την καταβολή αποζημιώσεων. Ειδικότερα, όπως αναφέρεται στο σχετικό εισηγητικό, κατά την ανακοίνωση του υπ' όψιν όρου στην εταιρεία, οι αρμόδιοι της δήλωσαν «σημαντικό μέρος των οφειλομένων αποζημιώσεων έχει ήδη καταβληθεί μέσω ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας». Το ποσόν, που κατά την εταιρεία είχε ήδη καταβληθεί ή επρόκειτο να καταβληθεί άμεσα, ανερχόταν σε € 359 χιλ. Έτσι η Τράπεζα ενέκρινε τη διενέργεια ελέγχου, μέσω του λογαριασμού όψεως της εταιρείας, για τη διάθεση του υπ' όψιν ποσού, διατηρώντας τον προαναφερόμενο όρο σε ισχύ για το υπόλοιπο ποσό (€ 1.641 χιλ.). Από τα στοιχεία που προσκομίσθηκαν στην Επιθεωρήτρια προκύπτει ότι το εν λόγω τμήμα του δανείου πράγματι αναλώθηκε για την καταβολή αποζημιώσεων.

Με το από 3-6-2015 εισηγητικό εγκρίθηκαν (α) η παράταση για ένα έτος (30-6-2016) της χορήγησης ποσού € 1,2 εκ. και (β) ετήσια περίοδος χάριτος για το δάνειο των € 2,9 εκ., που εμφάνιζε μια καθυστερημένη δόση, δηλαδή επιμήκυνση της διάρκειάς του από 5 σε 6 έτη με το ίδιο δοσολόγιο. Ήδη, βάσει οικονομικών στοιχείων 2014 η χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρείας είχε επιδεινωθεί περαιτέρω (πιστοληπτική διαβάθμιση 7,8 - κατηγοριοποίηση από Β σε C). Πρέπει να

ληφθεί υπ' όψιν ότι τον Μάιο 2015 η εταιρεία κατέβαλε € 150 χιλ. προς μείωση απαιτητών τόκων, ενώ οι υπολειπόμενοι € 60,2 χιλ. θα καταβάλλονταν εντός του Ιουνίου 2015. Τέλος, στο συγκεκριμένο εισηγητικό, αλλά και στη συνέχεια ουδεμία γίνεται πλέον αναφορά για τη συνεργασία της Τράπεζας με τους φορείς μέσω private banking.

Ακολούθησε η παροχή τριών διαδοχικών συνοπτικών εγκρίσεων (24-2-2016, 7-3-2016 και 13-9-2016) για τη διενέργεια χορηγήσεων συνολικού ποσού € 295 χιλ. με κάλυμμα επιταγές πελατείας, το προϊόν των οποίων ήχθη σε πίστωση απαιτητών τόκων. Οι χορηγήσεις αυτές διενεργήθηκαν εντός του ορίου των € 3,5 εκ., τμήμα € 3 εκ. του οποίου είχε ήδη αντληθεί, χωρίς όμως τη λήψη, για το υπερβάλλον, της εγγύησης των Αγγέλας Κοντογούρη και Ειρήνης Αθανασιάδου (όρος της αρχικής έγκρισης καθορισμού του ορίου).

Την 14-10-2016 εξετάσθηκε το από 26-7-2016 εισηγητικό αναφορικά με αίτημα της εταιρείας για ετήσια παράταση της χορήγησης ποσού € 1,2 εκ. (απαιτητή από 30-6-2016) ενόψει δρομολογημένης διαδικασίας πώλησης του υπέγγυου ακινήτου στην Παιανία, από το προϊόν της οποίας θα εξοφληθεί. Η Τράπεζα αποφάσισε τη μεταφορά των φακέλων της εταιρείας και των μετόχων στην αρμοδιότητα της Μονάδας Διαχείρισης Καθυστερήσεων (Remedial) και την υποβολή, εντός δύο εβδομάδων, πρότασης οριστικής διευθέτησης.

Σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία χρήσης 2015, βελτίωση σημείωσαν τα έξοδα διοίκησης, διαμορφούμενα σε € 0,9 εκ. έναντι € 1,6 εκ. το 2014, κυρίως λόγω του προγράμματος αποχώρησης προσωπικού και της μείωσης δαπανών μισθοδοσίας. Μείωση, επίσης, παρουσίασαν οι ζημίες προ φόρων από € 3,4 εκ. το 2014 σε € 1,7 εκ. και επιδείνωση η σχέση ξένα/ ίδια (2,15). Επισημαίνεται η «έμφαση» των ορκωτών ελεγκτών αναφορικά με τις «συνεχιζόμενες ενέργειες του Ομίλου με σκοπό την εξεύρεση πόρων για την ικανοποίηση των χρηματοδοτικών αναγκών της εταιρείας, αλλά και την αβεβαιότητα που συνδέεται με την τρέχουσα οικονομική κατάσταση της Ελλάδας. Τα γεγονότα αυτά υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας που μπορεί να εγείρουν σημαντική αμφιβολία αναφορικά με την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του. Στις οικονομικές καταστάσεις δεν έχουν διενεργηθεί προσαρμογές στα κονδύλια των απαιτήσεων

και υποχρεώσεων για την περίπτωση που η παραδοχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας δεν είναι κατάλληλη».

Κατόπιν αυτών, η Τράπεζα υποβάθμισε την πιστοληπτική διαβάθμιση της εταιρείας από C σε D, συνεκτιμώντας, μεταξύ άλλων, την ύπαρξη προνομιακών απαιτήσεων προς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς (€ 466 χιλ.) και προς την Εφορία (€ 900 χιλ.), ρυθμισμένες και μη αντίστοιχα.

Χρηματοδοτήσεις των μετόχων – στεγαστικά δάνεια:

Η μέτοχος και διευθύνουσα σύμβουλος της εταιρείας Αγγέλα Κοντογούρη με συνοφειλέτες τον σύζυγο και τον υιό της, Ροδόλφο και Γεώργιο Κοντογούρη (απασχολούνται στις εταιρείες), έχουν λάβει στεγαστικά δάνεια αποκλειστικώς από την EUROBANK, όπως προαναφέρθηκε.

Την 15-3-2001 και την 29-3-2001 εγκρίθηκε η χορήγηση δύο ισόποσων στεγαστικών δανείων ποσού € 440,2 χιλ. έκαστο, αρχικής διάρκειας 15 ετών και επιτόκιο Libor μηνός πλέον περιθωρίου 1,75% (τον 1^ο/2007 μειώθηκε σε 1%). Σκοπός αμφοτέρων των δανείων ήταν η αγορά και βελτίωση δύο διαμερισμάτων στο Παλαιό Φάληρο (ΣΤ' και Ζ' ορόφου με αποθήκες και θέσεις στάθμευσης) με ποσό € 712 χιλ. και η επισκευή της ιδιόκτητης μονοκατοικίας στο Πόρτο Χέλι με ποσό € 169 χιλ. Σε ασφάλειά τους ενεγράφησαν α' σειράς προσημειώσεις ποσού € 572,3 χιλ. στο πρώτο διαμέρισμα, εμπορικής αξίας € 616 χιλ. και ποσού € 572,3 χιλ. στο δεύτερο, εμπορικής αξίας € 631 χιλ. (εκτιμήσεις 2001 από την Eurobank Properties). Το ποσοστό αποπεράτωσης κατά το χρόνο της έγκρισης ήταν 30% για αμφότερα τα υπέγγυα και ο δείκτης LTV θα διαμορφωνόταν μετά την αποπεράτωση περίπου σε 70% (μεταγενέστερα συνενώθηκαν σε ένα διαμέρισμα). Είναι αξιοσημείωτο ότι το δώμα περιλαμβάνει αυθαίρετη δόμηση, που δεν μπορεί να τακτοποιηθεί πολεοδομικά, αλλά θα πρέπει να κατεδαφιστεί, προκειμένου το ακίνητο να θεωρείται νόμιμο.

Την 20-9-2002 εγκρίθηκε η χορήγηση στεγαστικού δανείου € 550 χιλ., αρχικής διάρκειας 20 ετών, με επιτόκιο Euribor μηνός πλέον περιθωρίου 1,5% (τον 1^ο/2017 μειώθηκε σε 1%) με σκοπό την επισκευή της εξοχικής κατοικίας στο Πόρτο Χέλι, επί της οποίας ενεγράφη προσημείωση α' σειράς ύψους € 715 χιλ. Βάσει εκτίμησης του 2002 (Τεχνική Υπηρεσία της Τράπεζας) η εμπορική αξία του ακινήτου ανερχόταν σε € 850 χιλ.

Την 11-3-2005 εγκρίθηκε η χορήγηση 15ετούς στεγαστικού δανείου € 100 χιλ., διάρκειας 15 ετών, με επιτόκιο Euribor μηνός πλέον περιθωρίου 1,75%, με σκοπό την επισκευή των δύο ήδη χρηματοδοτημένων υπέγγυων διαμερισμάτων στο Παλαιό Φάληρο, εμπορικής αξίας € 1.300 χιλ. (εκτίμηση 2^{ος}/2005 από την Eurobank Properties) με εγγραφή επ' αυτών γ' προσημείωσης ποσού € 240 χιλ. Ουσιαστικά επρόκειτο για αναχρηματοδότηση ισόποσου προσωπικού τοκοχρεολυτικού δανείου που είχε λάβει η Αγγέλα Κοντογούρη από την EFG Luxemburg το 2009, διάρκειας 3 ετών, με επιτόκιο Euribor 3μήνου πλέον περιθωρίου 0,70%, με ενέχυρο μετοχές της «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ». Κατά την ημερομηνία της αίτησης οι θέσεις των Αγγέλας Αθανασιάδου και Ροδόλφου Κοντογούρη στο private banking της Τράπεζας ανέρχονταν σε € 2,1 εκ., περίπου (επρόκειτο κυρίως για μετοχές).

Την 14-10-2016 η Τράπεζα αποφάσισε τη μεταφορά (μαζί με τους φακέλους της εταιρείας) και των φακέλων των μετόχων στην αρμοδιότητα της Μονάδας Διαχείρισης Καθυστερήσεων (Remedial).

4. Υπόλοιπα οφειλών:

Βάσει όσων αναφέρονται στην άνευ ημερομηνίας Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, τα υπόλοιπα των οφειλών της ερευνημένης εταιρείας και των μετόχων της στη δανείστρια Τράπεζα έχουν ως ακολούθως (στην Έκθεση δεν αναφέρεται αν περιλαμβάνονται τόκοι καταλογισμένοι και μη):

A. Οφειλές της εταιρείας προς την EUROBANK την 22-9-2016

Από κεφάλαια κίνησης (αρχικό και δύο μεσοπρόθεσμα) οφείλει ποσόν 6.188.000 ευρώ (ληξιπρόθεσμες οφειλές 1.379.000 ευρώ). Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν προσημειώσεις α' και β' σειράς ποσού 3.000.000 ευρώ εκάστη σε ακίνητα – γραφεία της εταιρείας επί της οδού Λένορμαν, προσημείωση α' σειράς ποσού 1.800.000 ευρώ σε ακίνητο (πιεστήριο) της εταιρείας στο Κορωπί και προσημείωση α' σειράς ποσού 1.800.000 ευρώ σε ακίνητα (οικόπεδα) της εταιρείας στην Παιανία.

B. Οφειλές των μετόχων προς την EUROBANK την 22-9-2016

Από στεγαστικά δάνεια η μέτοχος και διευθύνουσα σύμβουλος της εταιρείας Αγγέλα Κοντογούρη με συνοφειλέτες τον σύζυγο και τον υιό της, Ροδόλφο και Γεώργιο Κοντογούρη, οφείλουν ποσόν 826.000 ευρώ (ληξιπρόθεσμες οφειλές 152.000 ευρώ). Οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αφορούν προσημείωση α' σειράς ποσού 715.000 ευρώ σε ακίνητο στο Πόρτο Χέλι, προσημείωση α' σειράς ποσού 572.300 ευρώ σε ακίνητο (διαμέρισμα Ζ' ορόφου) στο Παλαιό Φάληρο, προσημείωση α' σειράς ποσού 572.300 ευρώ σε ακίνητο (διαμέρισμα ΣΤ' ορόφου) στο Παλαιό Φάληρο, προσημείωση β' σειράς ποσού 130.000 ευρώ στα δύο διαμερίσματα Ζ' και ΣΤ' ορόφου στο Παλαιό Φάληρο και προσημείωση γ' σειράς ποσού 240.000 ευρώ στα δύο διαμερίσματα Ζ' και ΣΤ' ορόφου στο Παλαιό Φάληρο.

5. Ευρήματα:

Από τις αναφερόμενες διαπιστώσεις στην άνευ ημερομηνίας Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, ανακύπτει ζήτημα στην πιστοδότηση της ερευνημένης εταιρείας, το οποίο χρήζει επισημάνσεως. Αφορά την συνοδεύουσα το από 23-4-2014 εισηγητικό της

Τράπεζας σχετική έκθεση για το προς εγγραφή προσημείωσης (δεύτερο) ακίνητο της εταιρείας στην Παιανία. Στην έκθεση αναφερόταν ότι αποτελείται από 22 όμορα αγροτεμάχια, για τα οποία υπήρχε Πράξη Συνένωσης (4.149/28-4-2014), που, όμως, δεν αποτελεί τίτλο ιδιοκτησίας, δεδομένου ότι δεν δύναται να μεταγραφεί στο αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο/Κτηματολόγιο. Τα αγροτεμάχια εξακολουθούν να εμφανίζονται ως ανεξάρτητες αυτοτελείς ιδιοκτησίες, γεγονός που ενέχει τον κίνδυνο εγγραφής βαρών από τρίτους σε καθένα από τα 22 αγροτεμάχια.

6. Συμπεράσματα - Σύνοψη:

Από τα διαλαμβανόμενα στην άνευ ημερομηνίας Έκθεση Ειδικής Έρευνας στοιχεία και τις διατυπωμένες διαπιστώσεις προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα για τις πιστοδοτήσεις της ερευνωμένης εταιρείας και των μετόχων της:

α. Συμπεράσματα αφορώντα τις πρακτικές των μετόχων

Μέχρι και το 2009, η χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρείας ήταν θετική. Από το έτος αυτό, δεδομένης και την σε εξέλιξη οικονομικής κρίσης, άρχισε σταδιακή επιδείνωση βασικών μεγεθών και πλέον ο κύκλος εργασιών έχει μειωθεί σημαντικά και οι συσσωρευμένες ζημίες έχουν διαμορφωθεί σε € 13 εκ. (12^{ος}/2015). Η διοίκηση της εταιρείας έλαβε με καθυστέρηση το 2014 διορθωτικά μέτρα (μείωση προσωπικού, περιορισμός των διαχρονικά υψηλών λειτουργικών και διοικητικών εξόδων), αλλά με προσφυγή σε νέο τραπεζικό δανεισμό, χωρίς την συμμετοχή των μετόχων (από την έναρξη της οικονομικής κρίσης και εντεύθεν δεν έχει πραγματοποιηθεί ΑΜΚ). Αν και η καθαρή θέση της διατηρείται θετική (€ 5,3 εκ. 12^{ος}/2015), η κατ' έτος μείωση της συνιστά παράγοντα προβληματισμού (ζημίες 6^{ου}/2016 άνω του € 1 εκ.).

Το πρόγραμμα αναδιοργάνωσης της εταιρείας φαίνεται ότι είχε επιμέρους θετικά αποτελέσματα (μείωση εξόδων διοίκησης από € 1,6 εκ. σε € 0,9 εκ. και ζημιών προ φόρων από € 3,4 εκ. σε € 1,7 εκ. κατά τις χρήσεις 2014 και 2015 αντίστοιχα). Παρά ταύτα, επειδή υστέρησαν των αναμενομένων, απαιτούνται πλέον δραστικότερα μέτρα, λαμβάνοντας υπ' όψιν και την επισήμανση των Ορκωτών Ελεγκτών περί χρηματοδοτικού κενού. Προσφάτως οι μέτοχοι δήλωσαν εγγράφως ότι έχει εκδηλωθεί αγοραστικό ενδιαφέρον για μη παραγωγικό ακίνητο της εταιρείας και ότι η πώλησή του καθυστερεί ενόψει αναμενόμενης αύξησης της αξίας του λόγω επικείμενης αλλαγής του πολεοδομικού πλαισίου της περιοχής.

β. Συμπεράσματα αφορώντα τις πρακτικές της πιστώτριας Τράπεζας

Η EUROBANK, ούσα η μόνη πιστοδοτούσα Τράπεζα, ακολούθησε επί σειρά ετών πολιτική συμβατή με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία της εταιρείας. Εν συνεχεία, δεδομένης της κατ' έτος επιδείνωσης των οικονομικών μεγεθών της τελευταίας, προχώρησε σε διεύρυνση των ανειλημμένων κινδύνων, λαμβάνοντας πάντως εμπράγματα εξασφαλίσεις. Με τις εν λόγω διευρύνσεις καλύφθηκαν χρηματοδοτικά κενά της εταιρείας που αφορούσαν είτε τη συνέχιση της λειτουργίας της, είτε το κόστος αναδιάρθρωσης. Η θετική επίδραση των εν λόγω πιστοδοτήσεων έχει πλέον περιορισθεί λόγω της διστακτικότητας της διοίκησης της εταιρείας να λάβει άμεσα μέτρα (πώληση μη ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων), αλλά και της μη ανάκαμψης των εργασιών της. Πρέπει να επισημανθεί ότι η στάση της Τράπεζας εμπειρείχε στοιχεία ελαστικότητας έναντι εκείνης των μετόχων (άρνηση παροχής προσωπικών εγγυήσεων) και ιδιαίτερα ως προς τη διαχείριση των στεγαστικών δανείων της μιας εξ αυτών. Η Τράπεζα, σύμφωνα και με την τελευταία απόφασή της, οφείλει να καταλήξει στη βέλτιστη λύση για την εφεξής ομαλή εξυπηρέτηση των χρεών (εταιρικών και ατομικών) αξιολογώντας δεόντως την πρόθεση των φορέων για χρονική μετάθεση της πώλησης του ακινήτου.

Για την εταιρεία «ΚΟΝΤΡΑ ΜΕΔΙΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Α.Ε.»,

συμφερόντων Γεωργίου Κουρή.

1. Εισαγωγικά σχόλια:

Η παρούσα Έκθεση βασίζεται αποκλειστικώς στην με ημερομηνία 29-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, δεδομένου ότι για τις δανειοδοτήσεις της ανωτέρω ερευνωμένης εταιρείας δεν εξετάσθηκαν μάρτυρες ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής.

Όπως αναφέρεται στο προοίμιο της με ημερομηνία 29-11-2016 Έκθεσης Ειδικής Έρευνας, η έρευνα διενεργήθηκε σε εκτέλεση της υπ' αρ. 12919/18-5-2015 παραγγελίας του κ. Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και αφορά την πιστοδοτική τακτική που εφάρμοσε η Τράπεζα Πειραιώς (η μόνη Τράπεζα που ανέπτυξε πιστοδοτική σχέση) προς την ανωτέρω αναφερόμενη πιστούχο/εταιρεία συμφερόντων Γεωργίου Κουρή.

Στην προαναφερόμενη Έκθεση Ειδικής Έρευνας διευκρινίζεται ότι παρατίθενται πληροφορίες και στοιχεία για την εξέλιξη των εργασιών της εταιρείας, η οποία εκμεταλλεύεται τον τηλεοπτικό σταθμό ΚΟΝΤΡΑ T.V., καθώς και για τις πρακτικές που ακολουθούν οι μέτοχοί της.

2. Ιστορικό και στοιχεία της ερευνωμένης εταιρείας:

Η υπό εξέταση εταιρεία, συμφερόντων σήμερα Γεωργίου Κουρή, συνεστήθη το 2004 με την επωνυμία «ΒΙΟΔΙΑΣΩΣΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ - ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και τον διακριτικό τίτλο «ΤΗΛΕΦΩΣ - ΝΕΑ ΖΩΗ Α.Ε.». Φαίνεται ότι εξαγοράσθηκε στα μέσα του 2010, όταν βασική μέτοχός της κατέστη η εξωχώρια «MAUDIE INVESTMENTS LIMITED», ενδιαφέροντος Γεωργίου Κουρή. Η εν λόγω μέτοχος κατέχει σήμερα ποσοστό 75% των μετοχών και το υπόλοιπο 25% κατέχεται από τον Κωνσταντίνο Παπανικόλα. Βάσει πληροφόρησης της δανείστριας Τράπεζας

Πειραιώς, αποκλειστικός μέτοχος της εν λόγω εξωχώριας εταιρείας είναι σήμερα ο Γεράσιμος Τζαννετάκος. Όπως προαναφέρθηκε, η εταιρεία εκμεταλλεύεται τον τηλεοπτικό σταθμό KONTRA T.V.

Από την έναρξη της πιστοδοτικής σχέσης (11^{ος}/2011) η χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρείας ήταν δυσμενής, εικόνα που επιδεινώθηκε περαιτέρω κατά τα επόμενα έτη. Σταδιακώς διευρύνθηκαν οι οφειλές προς το Δημόσιο και προς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, οι οποίες την 31-12-2014 (τελευταίος δημοσιευμένος ισολογισμός) ανέρχονταν σε € 1,8 εκ. Δράσεις της διοίκησης της εταιρείας για τον εξορθολογισμό των δραστηριοτήτων της δεν προκύπτουν. Αντιθέτως, οι μέτοχοι προέβησαν σε ενέργειες που όχι μόνο δε συνάδουν με τις συνήθεις επιχειρηματικές πρακτικές, αλλά κατέστησαν δυσμενέστερη τη θέση της εταιρείας. Ειδικότερα:

α. προχώρησαν σε απόληψη ποσού € 800 χιλ., που προϋπήρχε (2010) ως προοριζόμενο για ΑΜΚ, ενώ στη συνέχεια προέβησαν σε νέες απολήψεις, ύψους τουλάχιστον € 800 χιλ., μέσω του λογαριασμού διαχείρισης προκαταβολών και πιστώσεων, το υπόλοιπο του οποίου είχε διαμορφωθεί την 31-12-2014 σε € 1,6 εκ. Την ίδια ημερομηνία οι συσσωρευμένες ζημίες ανέρχονταν σε € 962 χιλ. και τα κεφάλαια ήταν αρνητικά κατά € 562 χιλ. (μεγέθη προ αναμορφώσεων).

β. χρησιμοποίησαν το σύνολο σχεδόν (€ 948,5 χιλ.) του προϊόντος των πιστοδοτήσεων (€ 1 εκ.), που παρασχέθηκαν προς την εταιρεία για την ενίσχυση των εργασιών και των οικονομικών μεγεθών της. Το εν λόγω προϊόν των χρηματοδοτήσεων μεταφέρθηκε στην «Α.Ε. ΚΟΥΝΟΠΕΤΡΑ» (ξενοδοχειακή), που τουλάχιστον μέχρι τον 6^ο/2011 ήταν ενδιαφέροντος Γεωργίου Κουρή.

3. Χρονοδιάγραμμα δανεισμού:

Η ερευνώμενη εταιρεία χρηματοδοτήθηκε μόνον από την Τράπεζα Πειραιώς.

Η συνεργασία ξεκίνησε την 29-11-2011, οπότε εγκρίθηκε η χορήγηση 5ετούς δανείου ύψους € 500 χιλ. με σκοπό «την κάλυψη επενδυτικών αναγκών», χωρίς να υπάρξει περαιτέρω ανάλυση αυτών. Η αποπληρωμή καθορίστηκε σε 8 ισόποσες εξαμηνιαίες χρεολυτικές δόσεις, ποσού € 62,5 χιλ. εκάστη, της πρώτης καταβλητέας την 30-6-2013. Ως εξασφάλιση ελήφθη η προσωπική εγγύηση του Γεωργίου Κουρή.

Η σχετική πρόταση συνεργασίας υποβλήθηκε από το αρμόδιο στέλεχος της δανείστριας Τράπεζας με τη σημείωση «διαβιβάζουμε το αίτημα του πελάτη για τον καθορισμό πιστοδοτικού ορίου, οι πιστοδοτικοί παράγοντες του οποίου αναφέρονται αναλυτικά παραπάνω».

Συγκεκριμένα **είχαν αναφερθεί** τα ακόλουθα:

(α) «Υφίσταται εκκρεμότητα με την άδεια του τηλεοπτικού σταθμού, καθότι η υφιστάμενη άδεια την οποία εκμεταλλεύονταν ο προηγούμενος τηλεοπτικός σταθμός «ΤΗΛΕΦΩΣ» προβλέπει την εκπομπή προγράμματος οικολογικού περιεχομένου, ενώ στην παρούσα φάση το κανάλι ΚΟΝΤΡΑ εκπέμπει ενημερωτικό περιεχόμενο. Το Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης επέβαλε για την εκκρεμότητα αυτή πρόστιμο στην εταιρεία ύψους € 15.000».

(β) «Στις 29-10-2010 έγινε ρύθμιση για οφειλές κυρίως προς ΕΣΡ και προς το Δημόσιο συνολικού ποσού μετά προστίμων € 76.373» και «Πρόστιμο ΕΣΡ ύψους € 32.466 στις 18-11-2011 ρυθμίστηκε με 12 μηνιαίες δόσεις».

(γ) «Ο κύκλος εργασιών για τη χρήση 2010 παρουσιάσθηκε μειωμένος κατά 16%» και «τα αυξημένα λειτουργικά έξοδα τα οποία αποδίδονται στην αύξηση του προσωπικού είχαν ως αποτέλεσμα την εμφάνιση αρνητικών EBITDA ύψους € 314 χιλ.».

(δ) «μόνη αξιοσημείωτη εξέλιξη στο ισοζύγιο 9^{ου}/2011 αποτελεί η σημαντική διεύρυνση των υποχρεώσεων από φόρους και ασφαλιστικούς οργανισμούς (€ 308 χιλ.), η οποία αποδίδεται στις αυξημένες δαπάνες προσωπικού».

(ε) «Το rating της εταιρείας διαμορφώνεται σε 18 (χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα). Πολιτική της τράπεζας για το συγκεκριμένο rating αποτελεί ο ενδεχόμενος χαρακτηρισμός/υποβάθμιση ή διακοπή της συνεργασίας».

(στ) Σωρεία δυσμενών στοιχείων σε βάρος του εγγυητή Γεωργίου Κουρή και του Διευθύνοντος Συμβούλου - εκπροσώπου της εταιρείας Γ. Τσιρογιάννη.

Αντιθέτως, **ουδόλως είχαν αναφερθεί:**

(α) η μετοχική σχέση του Γεωργίου Κουρή με την «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.», οι οφειλές της οποίας είχαν περιέλθει τότε σε καθυστέρηση και ο εν λόγω είχε παράσχει την εγγύησή του για μέρος τους

(β) ότι η Τράπεζα δεν είχε τότε στοιχεία για τα πρόσωπα, στην ιδιοκτησία των οποίων ευρίσκοντο οι μετοχές της MAUDIE INVESTMENTS LIMITED.

Κατά την διατυπωθείσα στην Έκθεσή της γνώμη της Επιθεωρήτριας, τα παραπάνω χρηματοοικονομικά δεδομένα συνέθεταν αρνητική, γενικώς, εικόνα για την επιχείρηση και προσέκρουαν σε ορισμένες από τις γενικές αρχές της τότε ισχύουσας πιστωτικής πολιτικής της Τράπεζας (ειδικά εφόσον επρόκειτο για έναρξη συνεργασίας). Η ίδια σημειώνει ότι, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι η απόφαση για τη χρηματοδότηση ελήφθη από ανώτερο εγκριτικό κλιμάκιο, επρόκειτο για απόφαση ανάληψης **λίαν υψηλού κινδύνου**.

Τέλος, από τον έλεγχο της κίνησης του λογαριασμού όψεως της εταιρείας στον οποίο πιστώθηκε το προϊόν της χρηματοδότησης, διαπιστώθηκε ότι σχεδόν το σύνολό του (δηλαδή € 484,5 χιλ.) κατέληξε **αυθημερόν** στο λογαριασμό όψεως της ξενοδοχειακής εταιρείας «ΚΟΥΝΟΠΕΤΡΑ Α.Ε.», απ' όπου ανελήφθη σταδιακώς σε μετρητά. Η συσχέτιση της ανωτέρω συναλλαγής με τον αρχικό σκοπό έγκρισης της χρηματοδότησης δεν τεκμηριώνεται. Επισημαίνεται ότι, από τηρούμενα στην Τράπεζα στοιχεία, προκύπτει ότι βάσει της τελευταίας Γενικής Συνέλευσης (6^{ος}/2011) μέτοχοι της εν λόγω εταιρείας ήταν οι Γεώργιος Κουρής (60%) και Ανδρέας Κουρής (40%), καθώς και ότι η έδρα της ήταν στην ίδια διεύθυνση με τις λοιπές εταιρείες του Ομίλου Κουρή. Σύμφωνα με το αρχικό καταστατικό της, αντικείμενο δραστηριότητας ήταν η ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων, η αξιοποίηση και η εκμετάλλευση ακινήτων για τουριστικούς σκοπούς, η παροχή

πάσης φύσεως τουριστικών υπηρεσιών και ιδίως η δημιουργία ξενοδοχειακών καταλυμάτων και χώρων φιλοξενίας.

Την 22-10-2012 εγκρίθηκε νέα εφάπαξ χορήγηση ποσού € 0,5 εκ. για κεφάλαιο κίνησης 6μηνιας διάρκειας, επίσης με την εγγύηση του Γεωργίου Κουρή. Η εκταμίευση του δανείου έγινε σταδιακά στο διάστημα από τον 11^ο/2012 έως τον 1^ο/2013. Στη σχετική πρόταση συνεργασίας περιλαμβάνεται πολύ περιορισμένη οικονομική ανάλυση, στην οποία αναφέρεται ότι με βάση στοιχεία ισολογισμού της 31-12-2011 (α) «ο κύκλος εργασιών της χρήσης διαμορφώθηκε σε € 1.381 χιλ., τα δε αποτελέσματα ζημιογόνα κατά € 124 χιλ.», (β) «τα ίδια κεφάλαια διαμορφώνονται αρνητικά λόγω συσσωρευμένων ζημιών κατά € 463 χιλ., με αποτέλεσμα στα σχόλια του ορκωτός ελεγκτής λογιστής να κάνει μνεία περί εφαρμογής του άρθρου 48 του Ν. 2190» και (γ) «γίνεται αναφορά σε ληξιπρόθεσμες οφειλές προς ασφαλιστικούς οργανισμούς ύψους € 456 χιλ., εκ των οποίων ποσό € 30 χιλ. έχει ρυθμισθεί».

Αντιθέτως, ουδεμία αναφορά γίνεται για τη σχέση του εγγυητή Γεωργίου Κουρή με την «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.», της οποίας οι αφορώσες κοινοπρακτικά δάνεια δανειακές συμβάσεις, είχαν τότε καταγγεληθεί.

Επιπροσθέτως, στην ανωτέρω πρόταση αναφέρονταν ότι «έγιναν συζητήσεις με τον κ. Γιώργο Κουρή στα πλαίσια της νέας χρηματοδότησης, για τη λήψη εμπράγματης εξασφάλισης επί οικοπέδων συνολικής επιφάνειας 8.780 τ.μ., στην Ανθούσα, ιδιοκτησίας της «ΠΡΕΣΣ Ελλάς» (ιδιοκτησίας του Γ. Κουρή), εκτιμώμενης αξίας € 5 εκ. (βάσει της εκτίμησης της Τράπεζας εντός του 2011) ...» καθώς και ότι «το ενδεχόμενο παροχής εμπράγματης εξασφάλισης από το φορέα, καθόσον αρχικά έθεσε τη σύμφωνη γνώμη του, υπό την προϋπόθεση έγκρισης ιδιαίτερα μεγαλύτερου ποσού χρηματοδότησης».

Κατά την διατυπωθείσα στην Έκθεσή της γνώμη της Επιθεωρήτριας, ακόμη και βάσει της ως άνω πολύ περιορισμένης ανάλυσης των οικονομικών στοιχείων της εταιρείας, η χρηματοοικονομική κατάστασή της ήταν αρνητική. Η επιβαρυσμένη οικονομική κατάσταση αποτυπώθηκε στην υποβάθμιση της πιστοληπτικής

διαβάθμισης (rating) από 18 σε 19 ήτοι «πολύ χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα». Για τους λόγους αυτούς η διεύρυνση των κινδύνων προσέκρουε (και πάλι) σε επιμέρους γενικές αρχές της τότε ισχύουσας πιστωτικής πολιτικής της Τράπεζας.

Συγκεκριμένα επισημαίνεται ότι:

(α) «η Τράπεζα επιδιώκει κατά περίπτωση, ιδιαίτερα όταν η πιστοληπτική ικανότητα του πιστούχου κρίνεται ως αδύναμη, να λαμβάνει πρόσθετες εξασφαλίσεις για τον περιορισμό του πιστωτικού κινδύνου».

Σημειώνεται ότι το rating της εταιρείας ήταν 19 - πολύ χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα.

(β) «Η λήψη της προσωπικής εγγύησης ως εξασφάλιση θα πρέπει να συνοδεύεται από το έντυπο “Δήλωση Προσωπικής Περιουσιακής Κατάστασης” ή εναλλακτικά από το έντυπο Ε9».

Σημειώνεται ότι δε ελήφθησαν σχετικά στοιχεία από τον εγγυητή Γεώργιο Κουρή.

(γ) «Η Τράπεζα δεν παρέχει πιστοδοτήσεις σε επιχειρήσεις με αρνητική καθαρή θέση με βάση τον τελευταίο δημοσιευμένο ισολογισμό τους ... παρεκκλίσεις επιτρέπονται ... υπό την προϋπόθεση ότι θα λαμβάνεται δέσμευση από την πλευρά του πιστούχου για τη μετατροπή της καθαρής θέσης σε θετική σε εύλογο χρονικό διάστημα»

Σημειώνεται ότι, στην πολύ περιορισμένη οικονομική ανάλυση αποτυπώθηκε τουλάχιστον ότι η εταιρεία είχε αρνητικά ίδια κεφάλαια.

Περαιτέρω, η Επιθεωρήτρια επισημαίνει ότι η σχετική απόφαση για τη χρηματοδότηση ελήφθη κατά παρέκκλιση από το ανώτερο πιστοδοτικό όργανο της Τράπεζας Πειραιώς (Εκτελεστική Επιτροπή), δίχως, όμως, να έχει αποτυπωθεί εγγράφως το σχετικό σκεπτικό, δεδομένου του ακόμη υψηλότερου αναληφθέντος κινδύνου.

Τέλος, από τον έλεγχο της διάθεσης του προϊόντος της χρηματοδότησης, διαπιστώθηκε **και πάλι** ότι σχεδόν το σύνολό του (δηλαδή € 464 χιλ.) κατέληξε στο

λογαριασμό όψεως της εταιρείας «ΚΟΥΝΟΠΕΤΡΑ Α.Ε.». Και στην δεύτερη αυτή περίπτωση δεν τεκμηριώνεται η συσχέτιση της ανωτέρω συναλλαγής με τον αρχικό σκοπό έγκρισης της χρηματοδότησης.

Την 9-7-2013 επανεξετάσθηκε το πλαίσιο και με τη σχετική απόφαση η σχέση υποβαθμίσθηκε σε «προσωρινή καθυστέρηση», με ταυτόχρονη έναρξη των ενεργειών έρευνας ακίνητης περιουσίας κατά παντός ενεχομένου και καθορισμό σύντομης λήξης των ορίων μέχρι 30-10-2013. Στην Πρόταση Συνεργασίας, στην οποία αυτή τη φορά έχει αποτυπωθεί εκτενής οικονομική ανάλυση, αναφέρονταν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

(α) «το κατάστημα το τελευταίο διάστημα πίεσε τους φορείς και τον εγγυητή για πρόσθετες εξασφαλίσεις και τακτοποίηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών χωρίς κάποιο ουσιαστικό αποτέλεσμα».

(β) «ο λογαριασμός φόροι - τέλη/ασφαλιστικοί οργανισμοί ύψους € 1.047 χιλ. (από € 456 χιλ. το 2011) αναλύεται σε υποχρεώσεις από φόρους € 820 χιλ. (από € 288 χιλ. το 2011), που δεν έχουν τακτοποιηθεί και σε ασφαλιστικούς οργανισμούς € 226 χιλ. (από € 167 χιλ. το 2011), που έχουν ρυθμισθεί».

(γ) «η εταιρεία παρουσιάζει δημοσιευμένη αρνητική καθαρή θέση και το 2012 (όπως και το 2011)».

(δ) «στους λογαριασμούς χρεώστες διάφοροι ποσόν € 870 χιλ. (από € 480 χιλ. το 2011) αφορά απαίτηση από τους φορείς». Σχετικώς, στην Έκθεσή της η Επιθεωρήτρια επισημαίνεται ότι με βάση τους μετέπειτα δημοσιευμένους ισολογισμούς το υπόλοιπο του λογαριασμού «Διαχείριση Προκαταβολών και Πιστώσεων» παρουσίασε συνεχή ανοδική πορεία και την 31-12-2014 είχε διαμορφωθεί σε € 1,6 εκ.

Την 10-12-2015, δηλαδή μετά την πάροδο δύο και πλέον ετών από τη βραχεία λήξη της ισχύος των ορίων, αποφασίσθηκε η μεταφορά των απαιτήσεων σε οριστική καθυστέρηση. Στο σχετικό Υπηρεσιακό Σημείωμα αναφέρεται ότι έγιναν

επανελημμένες προσπάθειες για ενίσχυση καλυμμάτων και εξασφαλίσεων και για τακτοποίηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών, οι οποίες όμως δεν τελεσφόρησαν. Αξιοσημείωτα είναι τα γεγονότα ότι ουδεμία δόση είχε καταβληθεί από την έναρξη εξυπηρέτησης των δανείων (30-6-2013) και ότι οφείλονταν τόκοι από 1-1-2013.

Η μεταφορά των απαιτήσεων σε λογαριασμούς οριστικής καθυστέρησης και η καταγγελία των συμβάσεων πραγματοποιήθηκε την 26-5-2016. Οι σχετικές αναγγελίες επιδόθηκαν την 26-7-2016. Στην Επιθεωρήτρια δηλώθηκε από την Τράπεζα ότι διενεργήθηκαν έρευνες ακίνητης περιουσίας και έχει δρομολογηθεί η έκδοση διαταγών πληρωμής κατά των ενεχομένων.

4. Υπόλοιπα οφειλών:

Βάσει όσων αναφέρονται στην με ημερομηνία 29-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, τα υπόλοιπα των οφειλών της ερευνημένης εταιρείας προς τη δανείστρια Τράπεζα Πειραιώς την 20-10-2016 είχαν διαμορφωθεί σε € 1,4 εκ. Επισημαίνεται ότι η απαίτηση της δανείστριας Τράπεζας είναι ακάλυπτη από εξασφαλίσεις, αν εξαιρεθεί η προσωπική εγγύηση του βασικού μετόχου Γεωργίου Κουρή.

5. Ευρήματα:

Από τις αναφερόμενες διαπιστώσεις στην με ημερομηνία 29-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευομένων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος, ανακύπτουν ζητήματα στις πιστοδοτήσεις της ερευνημένης εταιρείας από την Τράπεζα Πειραιώς, τα οποία χρήζουν επισημάνσεων.

αα. Σε σχέση με το εγκριθέν την 29-11-2011 5ετούς διάρκειας άνευ εξασφαλίσεων δανείου ύψους 500.000 ευρώ με σκοπό «την κάλυψη επενδυτικών αναγκών»

(χωρίς να υπάρξει περαιτέρω ανάλυση αυτών), επισημαίνεται ότι αυτό χορηγήθηκε παρά την προκύπτουσα εναργώς από τα χρηματοοικονομικά δεδομένα αρνητική, γενικώς, εικόνα της επιχείρησης, παρά το rating της εταιρείας (είχε διαμορφωθεί σε 18, που συνεπάγεται χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα), παρά την ύπαρξη δυσμενών στοιχείων εις βάρος του εγγυητή Γεωργίου Κουρή και παρά την ύπαρξη πολλών εκκρεμοτήτων. Η χορήγηση προσέκρουε σε ορισμένες από τις γενικές αρχές της τότε ισχύουσας πιστωτικής πολιτικής της Τράπεζας Πειραιώς (ειδικά εφόσον επρόκειτο για έναρξη συνεργασίας). Ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι η απόφαση για τη χρηματοδότηση ελήφθη από ανώτερο εγκριτικό κλιμάκιο, επρόκειτο για απόφαση ανάληψης **λίαν υψηλού κινδύνου**. Εκτός των ανωτέρω, η αυθημερόν κατάληξη του προϊόντος του συνόλου σχεδόν της χρηματοδότησης (δηλαδή € 484,5 χιλ.) στο λογαριασμό όψεως της ξενοδοχειακής εταιρείας «ΚΟΥΝΟΠΕΤΡΑ Α.Ε.» (μέτοχοι οι Γεώργιος Κουρής και Ανδρέας Κουρής) όχι μόνον δεν τεκμηριώνεται, αλλά φαίνεται ότι ουδόλως έχει απασχολήσει ως συμβάν τους αρμόδιους ελεγκτικούς μηχανισμούς της δανείστριας Τράπεζας.

ββ. Σε σχέση με την εγκριθείσα την 22-10-2012 χορήγηση ποσού για κεφάλαιο κίνησης 6μηνης διάρκειας άνευ εξασφαλίσεων δανείου ύψους 500.000 ευρώ, επισημαίνεται ότι αυτό χορηγήθηκε παρά την προκύπτουσα και πάλι εναργώς από τα χρηματοοικονομικά δεδομένα αρνητική, γενικώς, εικόνα της επιχείρησης, παρά το rating της εταιρείας (είχε διαμορφωθεί σε 19, που συνεπάγεται πολύ χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα), παρά τη σχέση του εγγυητή Γεωργίου Κουρή με την «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.», της οποίας οι αφορώσες κοινοπρακτικά δάνεια δανειακές συμβάσεις, είχαν τότε καταγγεληθεί και παρά την ουσιαστική άρνηση του ιδίου (Γεωργίου Κουρή) να παράσχει εμπράγματη εξασφάλιση επί οικοπέδων στην Ανθούσα συνολικής επιφάνειας 8.780 τ.μ. και εκτιμώμενης αξίας € 5 εκ. Χρήζει ιδιαίτερης αναφοράς η παράλειψη των αρμοδίων οργάνων της δανείστριας Τράπεζας να ζητήσουν από τον παρασχόντα προσωπική εγγύηση Γεώργιο Κουρή να προσκομίσει «Δήλωση Προσωπικής Περιουσιακής Κατάστασης» ή εναλλακτικά το έντυπο Ε9, όπως προβλέπει ο Κανονισμός της Τράπεζας. Ομοίως, χρήζει ιδιαίτερης αναφοράς ότι η σχετική απόφαση για τη χρηματοδότηση ελήφθη κατά παρέκκλιση από το ανώτερο πιστοδοτικό όργανο της Τράπεζας Πειραιώς (Εκτελεστική

Επιτροπή), δίχως, όμως, να έχει αποτυπωθεί εγγράφως το σχετικό σκεπτικό, δεδομένου του ακόμη υψηλότερου αναληφθέντος κινδύνου. Εκτός των ανωτέρω, η κατάληξη **και πάλι** του προϊόντος του συνόλου σχεδόν της χρηματοδότησης (δηλαδή € 464 χιλ.) στο λογαριασμό όψεως της ξενοδοχειακής εταιρείας «ΚΟΥΝΟΠΕΤΡΑ Α.Ε.» (μέτοχοι οι Γεώργιος Κουρής και Ανδρέας Κουρής) όχι μόνον δεν τεκμηριώνεται, αλλά φαίνεται ότι ουδόλως **για δεύτερη φορά** έχει απασχολήσει ως συμβάν τους αρμόδιους ελεγκτικούς μηχανισμούς της δανείστριας Τράπεζας.

γγ. Σε σχέση με την ληφθείσα την 10-12-2015 απόφαση περί μεταφοράς των απαιτήσεων σε οριστική καθυστέρηση, που υλοποιήθηκε μετά πάροδο 5,5 περίπου μηνών (26-5-2016), επισημαίνεται ότι αδικαιολογήτως καθυστέρησε τόσο χρόνο.

6. Συμπεράσματα - Σύνοψη:

Από τα διαλαμβανόμενα στην με ημερομηνία 29-11-2016 Έκθεση Ειδικής Έρευνας στοιχεία και τις διατυπωμένες διαπιστώσεις προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα για τις πιστοδοτήσεις της ερευνωμένης εταιρείας:

α. Συμπεράσματα αφορώντα τις πρακτικές των μετόχων

Οι μέτοχοι της εταιρείας καθ' όλο το χρονικό διάστημα των πιστοδοτήσεων χρησιμοποίησαν πρακτικές μη συνάδουσες με τις συνήθειες επιχειρηματικές. Πρακτικές, οι οποίες, εν τέλει, **κατέστησαν δυσμενέστερη τόσο τη θέση της Τράπεζας, όσον και τη θέση της εταιρείας.**

Ιδιαίτερης μνείας χρήζει η σταδιακή συσσώρευση σημαντικού ύψους οφειλών προς το Δημόσιο και προς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς (31-12-2014 € 1,8 εκ.).

Ομοίως, ιδιαίτερης μνείας χρήζει η επισκόπηση του λογαριασμού διαχείρισης προκαταβολών και πιστώσεων, που εμφάνισε υπόλοιπο στη χρήση έτους 2011 και μέχρι 31-12-2014 είχε διευρυνθεί σημαντικά σε € 1,6 εκ.

Περαιτέρω, ιδιαίτερης μνείας χρήζει το γεγονός ότι η ρευστότητα και τα κεφάλαια της εταιρείας επιβαρύνθηκαν από την απόληψη εκ μέρους των μετόχων ποσού € 800 χιλ., που υφίστατο στη χρήση έτους 2010 ως «προοριζόμενο για αύξηση κεφαλαίου».

Τέλος, ιδιαίτερης μνείας χρήζει το γεγονός ότι δεν τεκμηριώθηκε η συσχέτιση της χρήσης των δανειακών κεφαλαίων, το σύνολο σχεδόν των οποίων κατέληξε σε άλλη εταιρεία («ΚΟΥΝΟΠΕΤΡΑ Α.Ε.»), με τον αρχικό σκοπό της έγκρισης των χρηματοδοτήσεων.

β. Συμπεράσματα αφορώντα τις πρακτικές της πιστώτριας Τράπεζας

Ανεξάρτητα από τις χρησιμοποιηθείσες εκ μέρους των μετόχων πρακτικές, η ακολουθηθείσα πιστοδοτική τακτική της Τράπεζας Πειραιώς μπορεί να χαρακτηριστεί ως μη συνάδουσα με τις συνήθειες τραπεζικές πρακτικές στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων.

Κατά πρώτον, ελεγκτέα τυγχάνει η επιλογή της να λάβει λίαν υψηλού κινδύνου δύο (2) αποφάσεις χρηματοδότησης, βάσει των οποίων χορηγήθηκαν στην εταιρεία κεφάλαια ύψους € 1 εκ. Σε αμφότερες τις αποφάσεις δεν προκύπτει εγγράφως το όποιο σκεπτικό αναπτύχθηκε, δεδομένων των αποτρεπτικών, βάσει της πιστωτικής πολιτικής, στοιχείων που υπήρχαν κατά το χρόνο λήψης τους. Ιδιαιτέρως, όσον αφορά τη δεύτερη χρηματοδότηση, οι πράξεις και οι παραλείψεις των αρμοδίων οργάνων της Τράπεζας δεν δικαιολογούνται λαμβανομένου υπ' όψιν του γεγονότος ότι ήδη είχαν διαφανεί οι μη συνάδουσες πρακτικές των μετόχων με τις συνήθειες επιχειρηματικές (μη καταβολή δόσεων, μη καταβολή τόκων, κατάληξη των προϊόντων των πιστοδοτήσεων σε άλλη εταιρεία συμφερόντων του ενός εξ αυτών κ.ά).

Κατά δεύτερον, ελεγκτέα τυγχάνει η παράλειψη των αρμοδίων οργάνων της Τράπεζας να αξιολογήσουν τη σχέση του Γεωργίου Κουρή, ως εγγυητή και πραγματικού βασικού μετόχου της πιστούχου εταιρείας, με την «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.», οι συμβάσεις της οποίας καταγγέλθηκαν στο α΄ εξάμηνο του 2012.

Κατά τρίτον, ελεγκτέα τυγχάνει η παράλειψη των αρμοδίων οργάνων της Τράπεζας να ελέγξουν και, ενδεχομένως, να επιβάλουν τραπεζικού χαρακτήρα «κυρώσεις» κατά της εταιρείας, εξαιτίας της κατάληξης σε άλλη εταιρεία του προϊόντος των πιστοδοτήσεων – ιδιαιτέρως όταν αυτό συνέβη και δεύτερη φορά.

Τέλος, ελεγκτέα τυγχάνει η αδικαιολόγητη, βάσει των πρακτικών των μετόχων της εταιρείας, επί τόσον χρόνο καθυστέρηση λήψης των αποφάσεων περί μεταφοράς των απαιτήσεων σε οριστική καθυστέρηση και περί καταγγελίας των συμβάσεων.

Δ. Δανειοδοτήσεις πολιτικών κομμάτων

Δ.1

Κρατικές χρηματοδοτήσεις

Το φαινόμενο της εκχώρησης μελλοντικών κρατικών χορηγήσεων προς τα κόμματα,

Κατ' αρχήν διευκρινίζεται ότι ως πρακτική οι συμβάσεις εκχώρησης μελλοντικών κρατικών χορηγήσεων προς εξασφάλιση δανειακών χορηγήσεων προς τα πολιτικά κόμματα, είναι θεμιτές από πλευράς τυπικής νομιμότητας και επιτρεπτές, σύμφωνα με τον γενικό κανόνα της ελευθερίας των συμβάσεων που διέπει το αστικό δίκαιο . Υπό τις προϋποθέσεις του νόμου, ήτοι εφ' όσον είχαν αναγγελθεί δεόντως σύμφωνα με τον κανόνα του άρθρου 480 του Αστικού Κώδικα, δεσμεύουν τον υπόχρεο προς καταβολή, εν προκειμένω το ελληνικό Δημόσιο.

Ο δανεισμός των κομμάτων με εξασφάλιση τη σύσταση ενεχύρου επί μέλλουσας απαίτησής τους στο μερίδιο που τους αναλογεί από την κρατική επιχορήγηση

επομένων ετών, αποτέλεσε την κύρια εξασφάλιση των δανείων που δόθηκαν στα κόμματα του ελληνικού Κοινοβουλίου κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Ο λόγος είναι ότι τα κόμματα, πλην εξαιρέσεων, δεν διαθέτουν ακίνητη περιουσία ενώ τα έσοδά τους από λοιπούς πόρους, (συνδρομές, εκδηλώσεις, εμφανείς δωρεές) είναι ασταθή και μη προβλέψιμα και ως εκ τούτου επισφαλέστατα.

Εξαιρέσεις από τον κανόνα αποτελούν το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας (ΚΚΕ), που διαθέτει σημαντικής αξίας ακίνητη περιουσία ανά την Ελλάδα κυρίως από δωρεές και είναι ,ως τώρα ,το μόνο κόμμα που έχει δώσει εμπράγματα ασφάλεια για δάνειά του, και ο ΣΥ.ΡΙΖ.Α., διάδοχος του ενιαίου Συνασπισμού, που κατέστη προσφάτως κύριος αστικής ακίνητης περιουσίας την οποία νεμόταν συνεχώς και καλόπιστα επί μακρό χρονικό διάστημα και την οποία έχει δεσμεύσει έναντι δανείου από την ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ με τη μορφή αρνητικής εγγύησης (negative pledge – «ρήτρα μη μεταβίβασης»). Την απόκτηση της κυριότητας έχει αναγγείλει εγγράφως στην πιστώτρια ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ και έχει προσφερθεί να παράσχει δικαίωμα εγγραφής προσημείωσης, εφ’ όσον ζητηθεί από την Τράπεζα. Η ΕΘΝΙΚΗ δεν έχει ακόμα έως σήμερα ζητήσει την ενεργοποίηση της υποσχετικής αυτής ρήτρας, καθόσον το δάνειο εξυπηρετείται κανονικά.

Γενική παρατήρηση είναι ότι , ειδικά κατά την περίοδο μετά το 2010, ο τρόπος που εφαρμόστηκε το σύστημα εγγυήσεων με ενέχυρο επί μελλοντικών κρατικών επιχορηγήσεων ήταν προβληματικός. Κυρίαρχη εικόνα είναι ότι από τα κόμματα ΠΑΣΟΚ και ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ έγινε κατάχρηση αυτής της δυνατότητας. Εγέρθηκαν ζητήματα νομικής και πολιτικής τάξεως . Πλήγηκε η ισονομία και ζημιώθηκαν οικονομικά οι πιστώτριες τράπεζες.

Τα επίμαχα ζητήματα είναι τριών κατηγοριών:

(α) Η **πρώτη** κατηγορία ζητημάτων αφορά τη «ρήτρα ανεκχώρητου» που υπάρχει στις συμβάσεις ενεχύρασης μελλοντικής επιχορήγησης. Δηλαδή την απαγόρευση διάθεσης της ίδιας επιχορήγησης σε τρίτο ή τρίτους. Συνοδό με αυτό ζήτημα είναι το εάν στη σύμβαση εκχώρησης δινόταν ή όχι η ρητή διαβεβαίωση ότι η αυτή επιχορήγηση δεν είχε ήδη εκχωρηθεί και ότι δεν πρόκειται στο μέλλον να εκχωρηθεί. Από τη διαδικασία προέκυψε ότι όλες οι συμβάσεις εκχώρησης μελλοντικών κρατικών επιχορηγήσεων προς τα κόμματα είχαν ως προϋπόθεση ότι η συγκεκριμένη επιχορήγηση δεν είχε ήδη εκχωρηθεί και ότι περιελάμβαναν ως όρο να μην εκχωρηθούν στο μέλλον σε τρίτο ή τρίτους.

Όπως τόνισαν μάρτυρες εκπρόσωποι τραπεζών, η ενσωμάτωση αυτών των διαβεβαιώσεων στο κείμενο των συμβάσεων εκχώρησης υπήρξε το κριτήριο συνάμα δε και το κίνητρο για τη συνομολόγησή των, με την έννοια ότι εάν δεν υπήρχαν δεν μπορούσε να γίνει δεκτή ως ενέχυρο η μέλλουσα απαίτηση του κόμματος πάνω στη χρηματοδότηση. Συνεπώς η διαβεβαίωση περί της μοναδικότητας της εκχώρησης την οποία παρείχαν οι εκπρόσωποι των κομμάτων ήταν ο αποφασιστικός παράγοντας για την αποδοχή ή μη της κρατικής

επιχορήγησης ως ενεχύρου και -κατ' επέκταση- για το δανεισμό του πολιτικού κόμματος.

(β) Η **δεύτερη** κατηγορία ζητημάτων που αφορά στις εκχωρήσεις των μελλοντικών κρατικών επιχορηγήσεων σχετίζεται με το πόσο μελλοντικές ήσαν αυτές.

Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις που εκχωρήθηκαν απαιτήσεις έως και δέκα ετών από την ημέρα σύναψης της σύμβασης δανείου. Την κατηγορία αυτή των εκχωρήσεων καυτηριάζει η Τράπεζα της Ελλάδος ως «υπερχρηματοδοτήσεις», κρίνοντάς τις υπερβολικά μακροπρόθεσμες για να θεωρούνται ασφαλείς ως προς την είσπραξή τους, αφού θεωρεί δεδομένο ότι δεν μπορούν να παραχθούν σίγουρες εκτιμήσεις ως προς το ύψος των κρατικών χορηγήσεων σε τέτοιο βάθος χρόνου.

Παραδείγματα τέτοιων υπερβολικά μακροχρόνιων δεσμεύσεων κρατικής επιχορήγησης υπάρχουν αρκετά . Το έτος , λ.χ., 2010 η Νέα Δημοκρατία δεσμεύει υπέρ της ΑΤΕ τις κρατικές επιχορηγήσεις των ετών 2019 και 2020. Το έτος, λ.χ., 2010 το ΠΑΣΟΚ δέσμευσε υπέρ της ΕΤΕ την κρατική επιχορήγηση του έτους 2019 και υπέρ της ΑΤΕ τις κρατικές επιχορηγήσεις των ετών 2017 και 2018.

Στις συγκεκριμένες αυτές περιπτώσεις , που εκτίθενται στη συνέχεια, παραβιάζονται οι κανόνες της τραπεζικής ασφάλειας. Οι εξελίξεις δικαιώσαν την εκτίμηση ότι επρόκειτο για εξαιρετικά επισφαλείς εγγυήσεις που μετέτρεπαν τα δάνεια σε οιονεί δωρεές.

Εξηγήσεις για την προκλητική αυτή πρακτική ακούστηκαν στην Επιτροπή, δεν μπορούν όμως να δικαιολογήσουν το γεγονός ότι δινόταν τόσα χρήματα με μόνη «εξασφάλιση» μια πολύ μακρινή και εκ τούτου αβέβαιη ως προς την ύπαρξή της απαίτηση. Καταβλήθηκε προσπάθεια ιδίως με την επίκληση της έκθεσης της Black Rock να εξισωθούν οι εκχωρημένες μελλοντικές απαιτήσεις των κομμάτων προς τις απαιτήσεις που διαθέτουν εγγύηση του ελληνικού δημοσίου. Αυτός ο ισχυρισμός καταρρίπτεται ενδελεχώς στην πορισματική αναφορά του Εισαγγελέα κ. Καλούδη. Το ίδιο έωλη υπήρξε και η , πρωτοφανής, όζουσα άκρατου κομματισμού, τακτική της ΑΤΕ να θεωρεί τις απαιτήσεις της έναντι των κομμάτων ως μηδενικού ρίσκου διότι, δήθεν, εξισώνονταν προς απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής ακούστηκαν επίσης από εκπροσώπους των τραπεζών μεταξύ των οποίων και της Τράπεζας της Ελλάδος , αντίθετες εκτιμήσεις, που κινήθηκαν μέσα στα όρια της κοινής λογικής Συγκεκριμένα υποστήριξαν ότι δεν είναι δυνατόν μια εκχώρηση να υπερβαίνει το χρονικό όριο μιας βουλευτικής θητείας. Με την επιφύλαξη ότι όχι σπάνια η τετραετία δεν εξαντλείται , εκτιμάται ως ορθή μια τέτοια, («συντηρητική»), προσέγγιση που εκτιμά ότι την περίοδο όπου λαμβάνονταν τα δάνεια με αυτές τις τόσο απομακρυσμένες χρονικά και αβέβαιες εγγυήσεις , θα είχε λειτουργήσει υπέρ της εξασφάλισης των δανείων εάν υπήρχε ως απώτατο χρονικό όριο η λήξη της κοινοβουλευτικής θητείας.

Φυσικά υπήρξαν διαβαθμίσεις στις περιπτώσεις εκχώρησης κρατικών επιχορηγήσεων πέραν της τετραετίας τις οποίες οφείλουμε να επισημάνουμε και να αξιολογήσουμε. Συνολικά από το 2010 και μετά σημειώθηκαν 9 περιπτώσεις κατά τις οποίες εκχωρήθηκαν απαιτήσεις επί μελλοντικών κρατικών επιχορηγήσεων πέραν της τετραετίας. Απ' αυτές, οι 4 αφορούσαν το ΠΑΣΟΚ που το έτος 2010 είχε δεσμεύσει στην Αγροτική Τράπεζα την επιχορήγηση των ετών 2014 και 2016, στην Τράπεζα Πειραιώς το 2010 είχε δεσμεύσει την επιχορήγηση του 2015, στην Εθνική Τράπεζα το 2010 δέσμευσε την επιχορήγηση των ετών 2015 και 2019 και στην Τράπεζα Αττικής το 2010 είχε δεσμεύσει την επιχορήγηση του έτους 2015, οι 5 αφορούσαν τη Ν.Δ. που το έτος 2010 είχε δεσμεύσει στην Αγροτική Τράπεζα τις επιχορηγήσεις των ετών 2014, 2016, 2017 και 2018, το 2011 είχε δεσμεύσει στην Αγροτική Τράπεζα τις επιχορηγήσεις των ετών 2014, 2016, 2017 και 2018, το 2010 στην Τράπεζα Πειραιώς την επιχορήγηση του έτους 2015, στην Eurobank το 2011 δέσμευσε την επιχορήγηση του 2019 και στην Εθνική Τράπεζα το 2010 δέσμευσε την επιχορήγηση των ετών 2019 και 2020. Υπάρχει και μία εκχώρηση από το ΣΥΡΙΖΑ, που - ως Συνασπισμός - είχε εκχωρήσει στην Εθνική Τράπεζα το 2010 τις κρατικές επιχορηγήσεις των ετών 2015-2018.

Κάθε μία από αυτές τις πέραν της τετραετίας εκχωρήσεις έχει διαφορετική βαρύτητα από τις άλλες, με τόσο περισσότερο επικίνδυνες για τα συμφέροντα των τραπεζικών ιδρυμάτων όσο μακρύτερης διάρκειας ήταν. Ειδικά για την περίπτωση του Συνασπισμού, από την πλειοψηφία των μελών της Επιτροπής θεωρείται βάσιμη η εξήγηση που δόθηκε από τον εκπρόσωπό του, ότι η συμφωνία αυτή δεν έθεσε σε κίνδυνο τα συμφέροντα της πιστώτριας, αντίθετα υπήρξε μονομερώς δυσμενής για το δανειοδοτούμενο κόμμα, και τούτο για τους εξής λόγους : (α) το δάνειο ήταν μικρού ύψους (.....000.000 €), (β) υπερέβαινε μόνο κατάμήνες την τετραετία με αφετηρία την ημερομηνία εκταμίευσης του δανείου και (γ) είχε προηγηθεί εκτίμηση της τράπεζας ότι ακόμη και αν στις επόμενες εκλογές δεν έμπαινε στη Βουλή το κόμμα, πάλι θα είχε «λαμβάνειν» από τη συμμετοχή του στην Ευρωβουλή, οι εκλογές για την οποία γίνονται με το σύστημα της απλής αναλογικής και έπονταν. Είχε επίσης συνεκτιμηθεί ότι , σε έσχατη περίπτωση, ακόμη και εκτός βουλής εάν βρισκόταν θα συμμετείχε στη διανομή του ποσοστού της κρατικής επιχορήγησης που δίνεται σε κόμματα που κατέθεσαν συνδυασμούς στο 75% της Επικράτειας. Ο βαθμός έκθεσης σε κίνδυνο της πιστώτριας τράπεζας στην περίπτωση αυτήν υπήρξε εξαιρετικά ασήμαντος, άλλωστε, όπως προέκυψε, το συγκεκριμένο δάνειο εξυπηρετήθηκε και έχει ήδη αποπληρωθεί ΡΩΤΩ

Αντιθέτως δεν μπορεί να δικαιολογηθεί μια σε βάθος δεκαετίας υπόσχεση επιστροφής κατά πολύ μεγαλύτερων ποσών δανείων που δόθηκαν στο ΠΑΣΟΚ και στη ΝΔ με δέσμευση των επιχορηγήσεων που απείχαν τόσο πολύ χρονικά . Άρκεσε ο κατ' εφαρμογήν της νομοθεσίας περιορισμός της ποσότητας κρατικού χρήματος που περιέρχεται πλέον στα κόμματα λόγω των γνωστών νομοθετικών ρυθμίσεων, για να καταδειχθεί στην πράξη πόσο επικίνδυνη ήταν αυτή η μορφή εγγυοδοσίας. Εν προκειμένω κρίνεται ότι δεν ευσταθεί ο ισχυρισμός ότι υπήρξε απρόοπτη μεταβολή των συνθηκών . Η αποτυχία του συγκεκριμένου συστήματος εγγυήσεων

εκτιμάται ήταν προδιαγεγραμμένη ακόμη και να μην υπήρχε κρίση, καθώς είχε εκτεθεί σε πολυπαραγοντικούς κινδύνους, όπως : μείωση των εκλογικών ποσοστών , που δεν είναι λογικό να υποστηρίξει κανείς με βεβαιότητα ότι θα παραμένουν σταθερά, μείωση της ποσότητας χρημάτων που θα διαθέτει ετησίως ο κρατικός προϋπολογισμός είτε λόγω της μείωσης του ποσοστού, όπως συνέβη, είτε λόγω της σε απόλυτο μέγεθος μείωσης του ίδιου του προϋπολογισμού.

(γ) Η **τρίτη** και σοβαρότερη σειρά ζητημάτων με ευρύτερες, και ποινικού χαρακτήρα, προεκτάσεις σχετίζονται με τις διπλές ή και πολλαπλές εκχωρήσεις

Νομοθετικές ρυθμίσεις που έχουν ψηφιστεί αναφορικά με την κρατική χρηματοδότηση των κομμάτων

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του νόμου ν. 3023/2002 τα πολιτικά κόμματα δικαιούνται κρατικής χρηματοδότησης, η οποία ορίζεται ως η νομοθετικά προβλεπόμενη **οικονομική ενίσχυση** σε δικαιούχους κρατικής χρηματοδότησης. Κρίσιμη είναι και η αντικατάσταση του όρου «χρηματοδότηση» από τον όρο «ενίσχυση», δηλωτική της συμπληρωματικής συμμετοχής του κράτους στα οικονομικά των κομμάτων. Το κράτος δύναται να καλύπτει μόνο μερικώς τις κομματικές δαπάνες, επιβάλλοντας στα κόμματα να συνεχίσουν την αναζήτηση πόρων από την κοινωνία και τον εαυτό τους. (Κ. Χρυσόγονος, Συνταγματικό Δίκαιο 2003 σελ 280).

Η κρατική χρηματοδότηση διακρίνεται σε: βα) Τακτική κρατική χρηματοδότηση: η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται κατ' έτος από μέρος των πραγματοποιηθέντων καθαρών εσόδων του ετήσιου Κρατικού Απολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους, σε πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών τους. ββ) Εκλογική κρατική χρηματοδότηση: η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται από μέρος των πραγματοποιηθέντων καθαρών εσόδων του ετήσιου Κρατικού Απολογισμού του προηγούμενου της διεξαγωγής των εκλογών οικονομικού έτους, σε πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων για την κάλυψη των εκλογικών δαπανών τους και βγ) Κρατική χρηματοδότηση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους: ετήσια οικονομική ενίσχυση από μέρος των πραγματοποιηθέντων καθαρών εσόδων του ετήσιου Κρατικού Απολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους σε πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων που είναι δικαιούχοι κρατικής χρηματοδότησης, για ίδρυση και λειτουργία κέντρων ερευνών και μελετών, καθώς και τη διοργάνωση προγραμμάτων επιμόρφωσης των στελεχών τους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν κατατεθεί στην Εξεταστική Επιτροπή , η πάγια τακτική των πολιτικών κομμάτων ήταν να εκχωρούν την κρατική χρηματοδότηση που επρόκειτο να λάβουν τα επόμενα έτη ως εξασφάλιση για την αποπληρωμή των δανείων. Για τον σκοπό αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό να επισημανθούν δύο

νομοθετικές ρυθμίσεις που ψηφίστηκαν και αφορούσαν τις ήδη εκχωρημένες κρατικές χρηματοδοτήσεις.

1) άρθρο 43 παρ.4 του νόμου 4071/2012 για την Τοπική Ανάπτυξη την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση

Με την τροπολογία με γενικό αριθμό 987 και ειδικό αριθμό 72/02.4.2012 που κατέθεσαν οι Υπουργοί Εσωτερικών, Οικονομικών και Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας κκ. Αναστάσιος Γιαννίσης, Φίλιππος Σαχινίδης και Άννα Διαμαντοπούλου, στην παρ. 4 αυτής προτάθηκε η ρύθμιση για το ανεκχώρητο των δόσεων της κρατικής χρηματοδότησης της τέταρτης δόσης του 2011 και της πρώτης και δεύτερης δόσης του 2012, στην αιτιολογική έκθεση της τροπολογίας, η οποία περιλαμβάνει ρυθμίσεις για διαφορετικά μεταξύ τους θέματα, αναφέρεται ότι η ρύθμιση για το ανεκχώρητο των δόσεων της κρατικής χρηματοδότησης προτείνεται για να διασφαλιστούν οι προϋποθέσεις απρόσκοπτης λειτουργίας των πολιτικών κομμάτων, ενόψει της διενέργειας εκλογών. Τελικά η ως άνω τροπολογία ψηφίστηκε με 155 ψήφους υπέρ , 56 ψήφους κατά και 3 ψήφους παρών.

«4. Η τέταρτη δόση του έτους 2011, καθώς και η πρώτη και δεύτερη δόση του έτους 2012 της χρηματοδότησης των άρθρων 1 και 3 του ν. 3023/2002 (Α` 146), καθώς και οι αντίστοιχες δόσεις της οικονομικής ενίσχυσης του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, **δεν κατάσχονται και δεν εκχωρούνται**, καταβάλλονται δε υποχρεωτικά στα δικαιούχα κόμματα και συνασπισμούς σε λογαριασμό πιστωτικού ιδρύματος που δηλώνεται από τον δικαιούχο στο Υπουργείο Εσωτερικών, μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.»

2) άρθρο 1 παρ. 7 του νόμου 4304/ 2014 για τον έλεγχο των οικονομικών και πολιτικών κομμάτων και των αιρετών αντιπροσώπων Βουλής και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

με την τροπολογία που κατέθεσαν οι Βουλευτές Κωνσταντίνος Καραγκούνης και Ιωάννης Κουτσούκος με γενικό αριθμό 1910 και ειδικό αριθμό 107/ 14.10.2014 προστέθηκε δεύτερο εδάφιο στην παρ. 7 του άρθρου 1 του νόμου 3023/2002 , το οποίο διαμορφώθηκε ως εξής « 7. Η κρατική χρηματοδότηση δεν υπόκειται σε φόρο. Ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) της συνολικής κρατικής χρηματοδότησης που λαμβάνει κάθε κόμμα και συνασπισμός κομμάτων είναι ακατάσχετο και ανεκχώρητο. Το ποσόν της ιδιωτικής χρηματοδότησης που δίδεται στους δικαιούχους χρηματοδότησης εκπίπτει ολόκληρο από το φορολογητέο εισόδημα του χρηματοδότη.»

3) άρθρο 5 παρ. 7 του νόμου 4304/ 2014 για τον έλεγχο των οικονομικών και πολιτικών κομμάτων και των αιρετών αντιπροσώπων Βουλής και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με το οποίο εισήχθη η ρύθμιση στο άρθρο 7 του νόμου 3023/2002 « Απαγορεύεται η χορήγηση δανείων από τις τράπεζες προς τους δικαιούχους

κρατικής χρηματοδότησης με εγγύηση την κρατική χρηματοδότηση πέραν του τρέχοντος οικονομικού έτους»

Στην αιτιολογική έκθεση αναφέρεται ότι με την παρούσα διάταξη περί απαγόρευσης χορήγησης δανείων από τις Τράπεζες προς τους δικαιούχους κρατικής χρηματοδότησης με εγγύηση την κρατική χρηματοδότηση πέραν του τρέχοντος οικονομικού έτους, επιδιώκεται να καταπολεμηθεί το φαινόμενο του σημερινού άκρατου δανεισμού των κομμάτων με εγγύηση την κρατική χρηματοδότηση. Το επιβαρυντικό στοιχείο της υπάρχουσας κατάστασης είναι ότι τα κεφάλαια για την αποπληρωμή αυτών των δανείων δεν είναι υπαρκτά αλλά πιθανολογούμενα με βάση τις επόμενες κρατικές χρηματοδοτήσεις στις οποίες προσβλέπουν

Δ.4 Ευρήματα ανά πολιτικό κόμμα

1.ΝΔ

Η Νέα Δημοκρατία

Η ΝΔ ακολούθησε την κοινή πρακτική για την δανειοδότηση των κομμάτων, που είχε ως εξής: Το κόμμα προκειμένου να αποκτήσει ρευστότητα έως την ημερομηνία απόδοσης σε αυτό της ανάλογης με τα εκλογικά ποσοστά του κρατικής επιχορήγησης από το Δημόσιο, προέβαινε σε συμφωνία εκχώρησης της απαίτησής του αυτής προς την εκάστοτε πιστώτρια τράπεζα και εκείνη με τη σειρά της προέβαινε σε σύσταση ενεχύρου επί της εκχωρημένης απαίτησης, προκειμένου να εξασφαλιστεί περαιτέρω. Η ενεχυρίαση επεκτείνονταν επίσης και στην οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς, που δικαιούνται τα πολιτικά κόμματα σε ετήσια βάση σύμφωνα με το Ν. 3023/2002.

Η πρακτική που ακολουθήθηκε από τις τράπεζες συνίστατο στο να δανειοδοτείται το κόμμα με ποσό σχεδόν ίσο με το σύνολο των εκτιμώμενων μελλοντικών κρατικών επιχορηγήσεων, με κριτήριο το ποσοστό των εκλογικών αποτελεσμάτων. Δεν έχει προκύψει ότι οι τράπεζες είχαν λάβει υπ' όψιν τους ως ώφειλαν πιθανή απομείωση της διασφαλιστικής αξίας των ενεχύρων. Όμως, όπως άλλωστε συνέβη, ένα τέτοιο ενδεχόμενο δεν ήταν καθόλου απίθανο, δεδομένου ότι, αφενός, τα εκλογικά ποσοστά των κομμάτων στις εκλογικές αναμετρήσεις αυξομειώνονται ενώ η δημοσιονομική κατάσταση της χώρας δεν είναι εξασφαλισμένα στο αυτό επίπεδο πάντοτε. Στην προκειμένη περίπτωση υπήρξε και ένας ακόμη παράγοντας που λειτούργησε αρνητικά για την αξία των ενεχύρων που λήφθηκαν από τις τράπεζες, οι νομοθετικές αλλαγές. Ειδικότερα, (α) με τη διάταξη άρθρου 43 παρ. 4 ν. 4071/12 ορίστηκε ότι η 4η δόση του 2011 και 1η και 2η δόσεις του 2012 δεν θα μπορούν να

εκχωρούνται (Υπουργός Εσωτερικών ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ) και (β) Με τον νόμο 4304/2014 άρθρο 1 και 33, τροποποιήθηκε ο Ν. 3023/2002, και από 1/1/2015, ορίστηκε ότι το 40% της κρατικής επιχορήγησης και των δυο κατηγορικών, (τακτική, επιμορφωτική) δεν θα μπορεί ούτε να εκχωρείται ούτε να κατάσχεται, (Υπουργός Εσωτερικών ΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ). Αξίζει ακόμα να σημειωθεί ότι ,ως γνωστόν, οι εκλογικές θητείες συνήθως δεν εξαντλούνται.

Από την αρχή της περιόδου του ερευνητικού ενδιαφέροντος της επιτροπής (2002) μέχρι και το 2009, το διαθέσιμο ποσό για κρατική χρηματοδότηση των κομμάτων επί του εκάστοτε ετήσιου συνόλου διαθέσιμων κρατικών δημοσιονομικών εσόδων κυμαινόταν σε επίπεδα της τάξης των 40.000.000 ευρώ για το 2002 έως και των 68.000.000 ευρώ για το 2009. Αυτά διανέμονταν κυρίως μεταξύ των δύο μεγάλων τότε κομμάτων. Η κρατική χρηματοδότηση του ΠΑΣΟΚ κυμάνθηκε μεταξύ των ποσών των 17.000.000 για το 2002 και των 24.175.150,30 ευρώ για το 2009. Σε παρόμοια ποσά κινήθηκε και η κρατική χρηματοδότηση του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας, καθώς εμφάνισε μία διακύμανση μεταξύ 17.022.548,68 ευρώ για το 2002 και 26.280.294,83 για το 2009.

Έτος	Σύνολο Τακτικής και Οικονομικής Ενίσχυσης ΔΗΜ. ΣΥΜΠ/ΞΗ	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	(ΣΥΡΙΖΑ	ΠΑΣΟΚ	-
2002	41.385.215,82	2.424.415,22	17.415.779,26	17.022.548,68	
2003	43.568.000	2.914.716,58	17.768.415,32	17.378.795,76	
2004	46.390.400	3.103.532,27	18.919.479,75	18.504.620,07	
2005	48.955.200	3.139.138,88	18.499.496,83	20.481.553,83	
2006	52.136.000	3.343.100,31	19.701.477,40	21.812.315,97	
2007	55.070.400	3.531.262,00	20.810.347,00	23.039.991,00	
2008	62.182.400	5.076.071,58	22.039.480,21	23.958.653,03	
2009	68.208.000	5.567.953,15	24.175.150,30	26.280.294,83	
2010	48.800.000		3.504.108,56	19.809.717,78	15.056.167,38
2011	54.018.624		3.890.499,32	21.745.330,44	16.999.562,04
2012	23.160.000	1.668.016,65	9.323.115,18	7.288.409,58	
2013	21.827.000	5.454.496,69	2.741.982,24	5.968.856,32	
2014	7.978.000	1.993.676,39	1.002.223,59	2.181.680,30	
2015	10.825.000	2.766.560,06	1.276.323,36	3.021.654,36	
2016	11.458.000	3.759.994,68	759.733,46	3.038.797,03	

Σύνολο 595.962.239,82 52.137.542,34 215.988.052,12 222.033.900,18

Η Νέα Δημοκρατία εμφανίζει συνολικό υπόλοιπο οφειλής προς όλες τις τράπεζες ύψους 132.438.000 εκ ευρώ για το 2011, από 127,6 που ήταν τον Δεκέμβριο του 2010.

Οι νομοθετικές μεταβολές των ετών 2012-2014 ευνόησαν κατά το πλείστον τα δύο τότε μεγαλύτερα κόμματα. Ειδικότερα:

Στις 11/4/2012 – ψηφίζεται η τροπολογία Γιαννίτση που ενσωματώνεται ως διάταξη στο άρθρο 43 παρ. 4 ν. 4071/12. Δύο δόσεις κρατικών χορηγήσεων, η 4η του έτους 2011 και η 2η του έτους 2012 κηρύχθηκαν “μη εκχωρήσιμες”.

Επίσης, με τον νόμο 4304/2014 άρθρο 1 και 33, τροποποιήθηκε το άρθρο του Ν. 3023/2002, και από 1/1/2015, ισχύει ότι το 40% της εκάστοτε κρατικής χορήγησης δεν μπορεί να εκχωρείται ούτε να κατάσχεται. Με τον τρόπο αυτόν (νομοθετική αλλαγή) εξοικονομήθηκαν κάποια ποσά, όμως επί ζημία των τραπεζών.

Η Νέα Δημοκρατία ζήτησε και έλαβε δάνεια από πέντε μεγάλες τράπεζες, ήτοι την Αγροτική, την Πειραιώς, την Εθνική, τη Eurobank, και την Attica. Τα περισσότερα δάνεια προέρχονται από την Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος (ΑΤΕ) σε ποσοστό 81%. Ένα χρόνο πριν η ΑΤΕ απορροφηθεί από την Πειραιώς, τα δάνεια άγγιξαν τα 104.4 εκ ευρώ. Έως του χρονικού σημείου της πλήρους απορρόφησης της ΑΤΕ από την Πειραιώς, έφθασαν τα 118.163.185 εκ ευρώ.

Το κόμμα επίσης, ζήτησε και πέτυχε να δανειοδοτηθεί από τέσσερις ακόμα τράπεζες, ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ΕΘΝΙΚΗ, EUROBANK ΚΑΙ ΑΤΤΙΚΑ, μέσα σε έναν χρόνο, από τον Φεβρουάριο του 2010 έως τον Φεβρουάριο του 2011. Το χρονικό διάστημα συμπίπτει με το διάστημα κατά το οποίο η ΑΤΕ επέδειξε απροθυμία να συνεχίσει την δανειοδότηση.

Παραδόξως, και ενώ η χώρα διένυε την γνωστή καταστροφική οικονομική κρίση, σε μία περίοδο που η στρόφιγγα της δανειοδότησης είχε αρχίσει να κλείνει για τους κοινούς θνητούς και παρά την υψηλή δανειοδότηση Η ΝΔ έλαβε από τον Φεβρουάριο 2010 έως τον Φεβρουάριο του 2011, ποσό ύψους 25 εκ ευρώ.

Ειδικότερα από το 2000 και μετά το κόμμα συνολικά έλαβε δυνάμει των αναφερομένων στο παράρτημα συμβάσεων, ποσό κεφαλαίου (άνευ υπολογισμού των τόκων):

α) 289,3 εκ ευρώ από την Αγροτική με την σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού 337/10.10.2000 και τις πρόσθετες συμβάσεις της.

Σύμφωνα με την Τράπεζα Πειραιώς στον πίνακα 2 του παραρτήματος, το κόμμα εμφανίζει υπόλοιπο οφειλής για τα δάνεια της Αγροτικής ύψους 179.876.987,98 εκ ευρώ.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

337/10.10.2000

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ

31.10.2016

179.876.987,98€

ΛΟΓ.* 111.466.662,18€

β) 15 εκ ευρώ από την ΠΕΙΡΑΙΩΣ με την σύμβαση χρεωλυτικού δανείου 1506/17.2.2010, για το οποίο δεν έχει γίνει καμία αποπληρωμή, ούτε κεφαλαίου, ούτε τόκων (όπως προκύπτει από τον πίνακα του παραρτήματος, που εστάλη στην επιτροπή από το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, καθώς και από τον πίνακα του παραρτήματος που έχει σταλεί από την Τράπεζα).

Σύμφωνα με την Τράπεζα Πειραιώς (πίνακας 2 του παραρτήματος), το κόμμα εμφανίζει υπόλοιπο οφειλής 25.291.737,82 εκ ευρώ.

Εμφανίζεται επίσης ένα υπόλοιπο ύψους 1.088.067,03 εκ ευρώ στον αλληλόχρεο λογαριασμό υπ' αριθμόν 4736878/27.5.2011. Η σχετική σύμβαση δεν έχει προσκομισθεί στην εξεταστική επιτροπή, συνεπώς, δεν μπορούμε να έχουμε εικόνα για το αρχικό κεφάλαιο.

Τράπεζα Πειραιώς

1) 1506/17.02.2010

ΣΥΜΒΑΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ

2) 4736878/27.5.2011

ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ 1)25.291.737,82€

(ΛΟΓ.19.088.459,72€)

2)1.088.067.03€

(ΛΟΓ. 872.467,48€)

γ) 5 εκ ευρώ από την ΕΘΝΙΚΗ με την σύμβαση πίστωσης με ανοιχτό αλληλόχρεο λογαριασμό υπ' αριθμόν 9747073836/20.12.2010. Δεν έχει γίνει καμία αποπληρωμή, ούτε κεφαλαίου, ούτε τόκων (όπως προκύπτει από τον πίνακα 6 του παραρτήματος, που εστάλη στην επιτροπή από το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, καθώς και την τράπεζα στον πίνακα 2 του παραρτήματος).

ΣΥΜΒΑΣΗ

9747073836/20.12.2010

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016

6.716.825,13€

ΛΟΓ. 5.146.642,14€

δ) 3 εκ ευρώ από την Eurobank με την σύμβαση πίστωσης με ανοιχτό αλληλόχρεο λογαριασμό, υπ' αριθμόν 1353/19.11.2010. Δεν έχει γίνει καμία αποπληρωμή, ούτε κεφαλαίου, ούτε τόκων (όπως προκύπτει από τον πίνακα 7 του παραρτήματος, που εστάλη στην επιτροπή από το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, καθώς και την τράπεζα στον πίνακα 2 του παραρτήματος).

ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK

ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

1353/19.11.2010

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016

5.219.618,57€

ΛΟΓ. 3.316.359,43€

ε) 2 εκ ευρώ από στην ΑΤΤΙΚΑ με την σύμβαση δανείου, υπ' αριθμόν 812/11.2.2011 για το οποίο δεν έχει γίνει καμία αποπληρωμή, ούτε κεφαλαίου, ούτε τόκων (όπως προκύπτει από τον πίνακα του παραρτήματος, που εστάλη στην επιτροπή από το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, καθώς και την τράπεζα στον πίνακα του παραρτήματος).

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΥΜΒΑΣΗ

812/2.11.2011

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016

3.156.837,93€

ΛΟΓ. 2.389.264,65€

*ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ

**ΣΤΗΝ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΤΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΑΙ ΟΙ ΜΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ

Σημείωση: Τα υπόλοιπα οφειλών από τις προαναφερόμενες τράπεζες αφορούν τα διάστημα έως και την ημερομηνία 31.10.2016, ενώ τα υπόλοιπα που αναφέρονται στις καταστάσεις οφειλών που εστάλησαν από το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, είναι ενήμερα έως και την ημερομηνία 31.1.2016.

Συμπεράσματα

Τα δάνεια των τραπεζών ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ΕΘΝΙΚΗ, EUROBANK, ΑΤΤΙΚΗΣ, δεν εξυπηρετούνται από την ημερομηνία πρώτου εκτοκισμού τους στην περίπτωση δανείου και από την ημερομηνία κλεισίματος του πρώτου έτους για τις συμβάσεις αλληλόχρεου λογαριασμού.

Για τα δάνεια της Αγροτικής, αυτά φαίνεται να μην εξυπηρετούνται από το 2010 ως προς τους τόκους, ενώ η τελευταία δόση έναντι κεφαλαίου τοποθετείται στο έτος 2011, όταν και βάσει των στοιχείων που έστειλε το κόμμα, αποπλήρωσε ποσό κεφαλαίου ύψους 11.350.970 εκ ευρώ. Το 2012 δεν έκανε καμία αποπληρωμή τόκων και κεφαλαίου.

Είναι προφανές, πως η ροή δανειοδότησης από την ΑΤΕ, αλλά και κάθε άλλη τράπεζα θα έπρεπε να είχε σταματήσει ήδη από το έτος 2010 και να καταγγελθούν οι συμβάσεις δανείου. Η Ν.Δ. έχοντας πολλές δόσεις τόκων και κεφαλαίου ανεξόφλητες, κατέστη αφερέγγυα, γεγονός που άμα την επέλευσή του, συνιστά λόγο καταγγελίας σε κάθε σύμβαση, είτε αυτή είναι σύμβαση δανείου, είτε σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού. Είναι πάντως απορίας άξιο πώς η Νέα Δημοκρατία κατάφερε όχι μόνο να αυξήσει το πιστωτικό όριο έτους 2011 και 2012 στην Αγροτική Τράπεζα, ενώ είχε συμφωνηθεί το αντίθετο, δηλαδή η απομείωσή του, αλλά να πάρει και νέα δάνεια από άλλες τράπεζες).

Εξασφαλίσεις

Για τα δάνεια της ΑΤΕ, οι εξασφαλίσεις που έχουν δοθεί από το κόμμα συνίστανται αφενός, στην σύσταση ενεχύρου επί των εκχωρημένων απαιτήσεων σε αυτές από τις κρατικές επιχορηγήσεις των ετών 2001 έως 2018, πλην του 2015 και αφετέρου, στη συμφωνία για ρήτρα ανεκχώρητου των κρατικών επιχορηγήσεων των ετών 2019 και 2020.

Για δάνεια της ΠΕΙΡΑΙΩΣ , η εξασφάλιση που έχει δοθεί από το κόμμα συνίσταται στην σύσταση ενεχύρου επί της εκχωρημένης απαίτησης σε αυτήν από την κρατική επιχορήγηση του έτους 2015, που προϋπολογίστηκε στα 15 εκ ευρώ.

Για τα δάνεια της ΑΤΤΙCΑ , οι εξασφαλίσεις που έχουν δοθεί από το κόμμα συνίστανται στην σύσταση ενεχύρου επί των εκχωρημένων απαιτήσεων σε αυτήν από τις κρατικές επιχορηγήσεις των ετών 2013 και 2014, συνολικού ύψους 2.2 εκ ευρώ. Η εξασφάλιση αυτή είναι όμως άκρως προβληματική, όπως σε ιδιαίτερο κεφάλαιο πιο κάτω αναλύεται.

Για τα δάνεια της EUROBANK, οι εξασφαλίσεις που έχουν δοθεί συνίσταται στην σύσταση ενεχύρου επί της εκχωρημένης απαίτησης σε αυτήν από την κρατική επιχορήγηση του έτους 2019, ύψους 3 εκ ευρώ.

Για τα δάνεια της Εθνικής, οι εξασφαλίσεις που έχουν δοθεί συνίστανται στην σύσταση ενεχύρου επί των εκχωρημένων απαιτήσεων σε αυτήν από τις κρατικές επιχορηγήσεις των ετών 2019 και 2020, ύψους 5 εκ ευρώ και 4 εκ ευρώ αντίστοιχα.

Καταγγελίες και άλλες εξώδικες ενέργειες εκ μέρους των τραπεζών

Η τράπεζα Πειραιώς, λίγους μέρες μετά την ανακοίνωση της πρόθεσης για τη σύσταση εξεταστικής επιτροπής, στις 8 Μαρτίου 2016, προέβη σε εξώδικη καταγγελία των δανειακών συμβάσεων για δάνεια που η ίδια είχε χορηγήσει, με υπόλοιπο 26.379.804,85 εκ. ευρώ. Επίσης, προέβη την ίδια ημερομηνία, στις 8 Μαρτίου 2016 και στην καταγγελία των δανειακών συμβάσεων μεταξύ του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας και της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος (ΑΤΕ), καθώς ως καθολική διάδοχος της ΑΤΕ υποκαθίσταται στα δικαιώματα και της υποχρεώσεις της απορροφηθείσας τράπεζας, για δάνεια που η τελευταία είχε χορηγήσει, με υπόλοιπο συνολικού ύψους 179.876.987,98 εκ ευρώ. Οι εν λόγω καταγγελίες των δανειακών συμβάσεων μεταξύ του κόμματος και των τραπεζών Πειραιώς και ΑΤΕ, αφορούν σε υπόλοιπο ύψους 206.256.792,83 εκατομμυρίων ευρώ όπως αυτό εμφανίζεται στους σχετικούς λογαριασμούς έως και την 31.20.2016.

Η τράπεζα ΑΤΤΙΚΗΣ προέβη επίσης σε καταγγελία των δανειακών συμβάσεων που υπογράφηκαν μεταξύ του κόμματος και της ίδιας, αρκετούς μήνες μετά την διενέργεια ανακρίσεων μαρτύρων από την εξεταστική επιτροπή, δηλαδή, στις 17 Οκτωβρίου 2016, για υπόλοιπο που εμφανίζουν οι λογαριασμοί έως και την 31.20.2016, συνολικού ύψους 3.156.837,93 εκ ευρώ.

Επίσης, η τράπεζα EUROBANK προέβη σε καταγγελία στις 9 Ιουλίου 2014. Η καταγγελία αφορούσε σε δανειακή σύμβαση με υπόλοιπο οφειλής (έως 31.10.2016) 5.219.618,57 εκ ευρώ.

Η ΕΘΝΙΚΗ τράπεζα δεν προέβη σε καταγγελία των δανειακών συμβάσεων ούτε και ύστερα την διεξαγωγή των εργασιών της εξεταστικής επιτροπής.

Ειδικότερα οι ενέργειες στις οποίες προέβησαν οι Τράπεζες μετά τη συγκρότηση της Εξεταστικής Επιτροπής:

ΝΔ- ΑΤΤΙΚΑ

3/6/2016: Η ΑΤΤΙΚΑ ενημερώνει με επιστολή της τη ΝΔ ότι έχει χαρακτηριστεί «μη συνεργάσιμος δανειολήπτης».

7/7/2016: Επιστολή της ΑΤΤΙΚΑ, με την οποία ζητάει πληροφορίες σχετικά με την πληρωμή των εκχωρημένων απαιτήσεων της κρατικής χρηματοδότησης 2013 και 2014.

11/10/2016: Επιστολή ο λογαριασμός μεταφέρεται σε οριστική καθυστέρηση

17/10/2016: Κλείσιμο του λογαριασμού που εξυπηρετούσε την δανειακή σύμβαση.

Συμπέρασμα: έχουμε ανεξόφλητα ποσά από 31.12.2012 και ο λογαριασμός κλείνει στις 17.10.2016 (4 χρόνια μετά)

ΝΔ- ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δεν έχει γίνει καταγγελία της σύμβασης μέχρι σήμερα.

ΝΔ-ΑΤΕ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ)

1/4/2016 καταγγελία της σύμβασης από την Τράπεζα Πειραιώς διάδοχο της ΑΤΕ

6/10/2016 Αγωγή με αριθμό κατάθεσης 2022/6.10.2016 κατά ΝΔ

ΝΔ-ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Τελευταία καταβολή στις 16.11.2011 (β' δόση του 2011)

1/4/2016 καταγγελία της σύμβασης

6/10/2016 Αγωγή

Συμπέρασμα :

Οι συγκεκριμένες Τράπεζες έδειξαν μια ασυνήθιστη ανοχή στο πολιτικό κόμμα της ΝΔ που δεν συναντάται σε άλλους δανειολήπτες. Ενώ υπήρχαν οφειλές σε καθυστέρηση ήδη από το έτος 2011 προχώρησαν σε κλείσιμο των λογαριασμών πολύ αργότερα έως και τέσσερα χρόνια μετά. Ακόμη σε καταγγελία των συμβάσεων έχει προβεί μόνο η Τράπεζα Πειραιώς. Σε κλείσιμο των λογαριασμών προέβη πρώτη η Eurobank και μετά η Πειραιώς και μόλις στις 17.10.2016 και η Attica. Η Εθνική Τράπεζα μετέφερε τον φάκελο στη Διαχείριση Απαιτήσεων. Μέχρι σήμερα καμία τράπεζα δεν έχει καταθέσει αίτηση έκδοσης διαταγής πληρωμής και μόνο η Πειραιώς (που είναι διάδοχος των Τραπεζών CPB Bank και ΑΤΕ) έχει καταθέσει αγωγή σε βάρος της ΝΔ για την καταβολή των οφειλομένων ποσών που απορρέουν από τις δανειακές συμβάσεις.

Ενδιαφέρον είναι ότι, οι Τράπεζες Attica (κλείσιμο λογαριασμών στις 17.10.2016) και Πειραιώς (κατάθεση αγωγής 14.10.2016) άρχισαν να λαμβάνουν μέτρα για την διασφάλιση των απαιτήσεων τους κατά της ΝΔ μετά την συγκρότηση της Εξεταστικής Επιτροπής στις 19.4.2016.

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

337/10.10.2000

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ**

31.10.2016

179.876.987,98€

ΛΟΓ.* 111.466.662,18€ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 31.10.2016

108.574.742,37€

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Ημερομηνία καταγγελίας 8/3/2016

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΥΜΒΑΣΗ

1) 1506/17.02.2010

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

2) 4736878/27.5.2011

ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

1)25.291.737,82€

ΛΟΓ.19.088.459,72€

2)1.088.067.03€

ΛΟΓ. 872.467,48€

1) 19.088.459,72€

2)872.467,48€

1) Ημερομηνία καταγγελίας 8/3/2016

2) Ημερομηνία καταγγελίας 8/3/2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΣΕ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 206.256.792,83€

ΛΟΓ.131.427.589,38€

128.535.669,57€

ΝΑΙ

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK
ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ
1353/19.11.2010

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016

5.219.618,57€

ΛΟΓ. 3.316.359,43€ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 31.10.2016

3.316.238,30€

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Ημερομηνία καταγγελίας 9/7/2014

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΣΥΜΒΑΣΗ
9747073836/20.12.2010

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016

6.716.825,13€

ΛΟΓ. 5.146.642,14€ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 31.10.2016

5.146.642,14€

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

ΟΧΙ

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΥΜΒΑΣΗ

812/2.11.2011

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016

3.156.837,93€

ΛΟΓ. 2.389.264,65€ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 31.10.2016

1.289.264,65€

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Ημερομηνία καταγγελίας 17/10/2016

Ευρήματα από έγγραφο υλικό – Πράξεις και παραλείψεις που συνιστούν παραβάσεις κανόνων τραπεζικού δικαίου και κοινής τραπεζικής πρακτικής. Καθυστερήσεις έναρξης μέτρων προς εξασφάλιση των συμφερόντων της τράπεζας

Προς καλύτερη κατανόηση παρατίθενται εν συνόψει οι διαδικασίες που προηγούνται της υπογραφής της σύμβασης και οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την νομότυπη σύσταση ενεχύρου επί της εκχωρούμενης χρηματικής απαίτησης κατά του Δημοσίου επί της κρατικής επιχορήγησης που δίδεται από το Δημόσιο προς τα κόμματα

Οι υποχρεωτικές ενέργειες που οφείλει να κάνει η διοίκηση της τράπεζας πριν αποδεχθεί ως ενέχυρο απαίτηση του δανειολήπτη έναντι τρίτου, είναι οι εξής:

1. Έλεγχος ύπαρξης απαίτησης προφορικά
2. Νομικός έλεγχος αν είναι εκχωρήσιμη

3. Νομικός έλεγχος αν προηγείται άλλη εκχώρηση
4. Λήψη υπεύθυνης δήλωσης ότι δεν έχει εκχωρηθεί σε οποιοδήποτε φορέα. Η δήλωση επαναλαμβάνεται και στη σύμβαση εκχώρησης.
5. Νομότυπη σύσταση ενεχύρου με σύμβαση ενεχύρασης απαιτήσεως
6. Κοινοποίηση με αναγγελία σε όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες του Ελληνικού Δημοσίου με Δικαστικό Επιμελητή, με τη σημείωση να γνωστοποιηθεί στην τράπεζα, τυχόν προηγούμενη εκχώρηση
7. Συνεχής καθ' όλη τη διαδικασία προσκόμιση Ασφαλιστικής και Φορολογικής Ενημερότητας του Δανειολήπτη, προκειμένου να μην συμψηφιστεί η συγκεκριμένη απαίτηση

Επιπροσθέτως, η πρακτική που ακολουθείται από τις Τράπεζες, κατά την εξέταση οποιουδήποτε αιτήματος, είναι η λήψη Δήλωσης Οφειλών σε άλλες τράπεζες για το ύψος δανείων τους σε αυτές, με ανάλυση ληξιπρόθεσμων και ενήμερων οφειλών, καθώς και των εξασφαλίσεων που έχουν παρασχεθεί.

Οι εγγυήσεις που δόθηκαν από το πιστούχο κόμμα της Νέας Δημοκρατίας συνίστανται στις δηλώσεις που περιλαμβάνονται στις συμβάσεις ενεχύρασης και στις συμβάσεις δανείου και αλληλόχρεου λογαριασμού. Οι εγγυήσεις – υποσχέσεις παραθέτονταν ως αυτοτελείς όροι στις εν λόγω συμβάσεις και με αυτές το κόμμα υποσχόταν είτε το ανεκχώρητο σε τρίτους επί μελλοντικών σε βάθος 10ετίας κρατικών ενισχύσεων, ενώ διαβεβαίωνε και ότι η ενεχυραζόμενη απαίτηση είναι ελεύθερη από κάθε άλλη ενεχύραση, εκχώρηση, συμψηφισμό ή απαίτηση τρίτου ή κατάσχεση.

Οι ως άνω υποσχέσεις – εγγυήσεις αποδείχθηκαν κενό γράμμα, αφού το κόμμα προέβη σε πολλαπλές εκχωρήσεις των κατά τα άλλα ανεκχώρητων και ελεύθερων από απαιτήσεις τρίτων, μελλοντικών κρατικών επιχορηγήσεων, προβαίνοντας με αυτόν τον τρόπο σε αθέτηση των συμφωνηθέντων όρων που συμπεριλαμβάνονταν στις συμβάσεις που είχαν υπογράψει. Η συμπεριφορά αυτή, στην οποία ενέχονται ευθέως μεν οι οικονομικοί υπεύθυνοι του κόμματος την εποχή εκείνη, κατ' επέκταση όμως και η ηγεσία του, στην οποία συμπεριλαμβάνονται ο Πρόεδρος και τα (κατά το καταστατικό) μέλη της Διοίκησής του, προκάλεσε περιουσιακή ζημία των τραπεζών. Συνευθύνη βεβαίως υπάρχει και εκ μέρους της όποιας τράπεζας δεν φρόντισε να εξασφαλίσει τα συμφέροντά της με έναν των νομίμων τρόπων.

ATEBANK

Συμφωνείται η μη εκχώρηση σε τρίτους των κρατικών χρηματοδοτήσεων και οικονομικών ενισχύσεων για λειτουργικές δαπάνες και ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς που θα λάβει το κόμμα τα έτη 2019 και 2020. Έχουν παραχωρηθεί αποκλειστικά οι χρηματοδοτήσεις (τακτικές και μορφωτικές) όλων των ετών μέχρι τότε, πλην του 2015

ΕΘΝΙΚΗ

Η σύμβαση ενεχυρίασης απαίτησης ημερομηνίας 20/12/2010 και αριθμό 9747073836 αναφέρει ως πρώτο όρο:

Ότι η συνιστάται ενέχυρο επί της απαίτησης του ενεχυραστή (Εθνική) κατά του παραπάνω οφειλέτη (ΝΔ), για μέρος της τακτικής κρατικής επιχορήγησης έτους 2019 εκ ποσού ΕΥΡΩ 5.000.000,00 (ΠΕΝΤΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ) καθώς και μέρους της τακτικής επιχορήγησης εκ ποσού των ΕΥΡΩ 4.000.000 έτους 2020.

Επίσης η σύμβαση στον πρώτο όρο περιέχει εγγύηση του οφειλέτη (ΝΔ) ως εξής: «υπόσχεται ότι η ενεχυραζόμενη απαίτησή του είναι ελεύθερη από κάθε άλλη ενεχύραση, εκχώρηση, συμψηφισμό ή απαίτηση τρίτου ή κατάσχεση».

EUROBANK

Η αυτή δήλωση περί του ότι η ενεχυραζόμενη σ' αυτήν απαίτηση (έτους 2019) είναι "ελεύθερη από κάθε άλλη εκχώρηση, ενεχύραση κτλ. περιλαμβάνεται και στην 1353/19.11.2010 σύμβαση με την Eurobank.

Πολλαπλές εκχωρήσεις κατά την περίοδο 2013- 2014

ΑΤΤΙΚΑ

Οι αυτές διαβεβαιώσεις περί του ότι οι ενεχυρασθείσες απαιτήσεις με την με ημερομηνία 2/11/2011 σύμβαση Ν.Δ. Attica είναι ελεύθερες από κάθε ενοχικό και εμπράγματο βάρος, άλλη ενεχύραση, εκχώρηση, συμψηφισμό, ένσταση, προσβολή, απαίτηση τρίτου, κατάσχεση ή οποιαδήποτε δέσμευση. Η συγκεκριμένη ενεχύραση αφορά μέρος της κρατικής χρηματοδότησης των ετών 2013, 2014 εξ αυτών η πρώτη, όπως εκτίθεται παρακάτω, είχε εξ' ολοκλήρου ενεχυρασθεί στην ΑΤΕ. Αναπτύσσεται σε ιδιαίτερο κεφάλαιο

ΑΤΕΒΑΝΚ

Με σύμβαση εκχώρησης – ενεχύρασης απαίτησης που φέρει ημερομηνία 11/09/2009 εκχωρήθηκε το σύνολο των τακτικών κρατικών χρηματοδοτήσεων των ετών 2010 έως και 2013 συνολικού εκτιμώμενου ποσού €95.760.000. Υπόσχεται η πιστούχος να μην εκχωρήσει τις ίδιες επιχορηγήσεις σε άλλον ή άλλους. Την ίδια υπόσχεση-διαβεβαίωση δίδει και στις 28.3.2011 με την με αυτή την ημερομηνία σύμβαση, με την οποία δέσμευσε υπέρ της ΑΤΕ τις κρατικές επιχορηγήσεις των ετών 2014, 2016, 2017 και 2018, τις οποίες επίσης δηλώνει ως "ελεύθερες από κάθε άλλη ενεχυρίαση, εκχώρησης, συμψηφισμό ή απαίτηση τρίτου ή κατάσχεση".

Στο ΠΟΡΙΣΜΑ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ για τα δάνεια των κομμάτων από την Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος, που συντάχθηκε τον Μάρτιο του 2011, και ειδικότερα στο τμήμα όπου γίνεται αναφορά στα δάνεια της Νέας Δημοκρατίας (αλλά και του ΠΑΣΟΚ), η Τράπεζα της Ελλάδας στις παρατηρήσεις αναφέρει ότι το άνοιγμα της Αγροτικής Τράπεζας ύψους (εν έτει 2011) 105 εκ ευρώ χωρίς τους τόκους, αντιμετωπίζεται για λόγους εποπτικών προβλέψεων (υποβαλλόμενη βάσει της ΠΔΤΕ 2442/99 όπως ισχύει) ως "άνοιγμα με εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου" και ως εκ τούτου απαλλάσσεται από εποπτικές προβλέψεις. Το ίδιο ισχυρίστηκε και ο κ. Πανταλάκης

ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής στις 19/7/2016. Η κα Παπαγιαννίδου, ενώ σε μέρος της κατάθεσής της δηλώνει επίσης ότι τα δάνεια των κομμάτων, αντιμετωπίζονταν από την Τράπεζα της Ελλάδος ως δάνεια με εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου, σε ερώτηση του κ. Παπαηλιού ότι κρατική χρηματοδότηση εκ του Δημοσίου, δεν είναι έννοια ταυτόσημη με την εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου, η κα Παπαγιαννίδου, ανασκεύασε λέγοντας ότι θα έπρεπε να αντιμετωπίζεται ως τέτοιο (με εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου) μόνο ως προς το ποσό της κρατικής χρηματοδότησης που έχει τεθεί ως εξασφάλιση για τη χορήγηση του δανείου. Και η απάντηση όμως αυτή θα ήταν πλήρως ορθή μόνο όσον αφορά ήδη γεγενημένες αξιώσεις έναντι του δημοσίου και όχι μέλλουσες άρα αόριστες.

Η προφανώς σκόπιμη και κατά παράβαση κανόνων της λογικής που υπαγορεύουν να είναι κάποιος προσεκτικός- τουλάχιστον όσον αφορά μέλλοντα γεγονότα, ταύτιση των μελλοντικών κρατικών χορηγήσεων με ανοίγματα υπό την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, είχε ως αποτέλεσμα η ΑΤΕ να μη λάβει περαιτέρω εξασφαλίσεις

Συνάγεται συνεπώς τα συμπεράσματα ότι όλες οι τράπεζες και πρωτίστως η ΑΤΕ δεν ενήργησαν επιμελώς προς εξασφάλιση των συμφερόντων των μετόχων τους, δεν έλαβαν περαιτέρω εξασφαλίσεις, δεν ήσαν σίγουρες ότι και αυτές που έχουν, δεν είναι εκχωρημένες αλλού, δεν ήλεγχαν τις δηλώσεις που ενσωματώνονταν ως όροι στις συμβάσεις, δεν προέβησαν σε καταγγελία.

Σημειωτέον, στην ΑΤΕ από το 2010 υπάρχουν απλήρωτοι τόκοι, ενώ πληρούνταν άνω της μίας προϋποθέσεις για να προβούν σε καταγγελία της σύμβασης, όχι μόνο δεν προέβησαν σε καταγγελία, παρά μόνο μερικές και πάντως μετά την ανακοίνωση της συγκρότησης της εξεταστικής επιτροπής.

Αλλά και κατά το χρονικό διάστημα από την πορισματική αναφορά ΚΑΛΟΥΔΗ και μετά, σημειώνεται επίσης μη πληρωμή ούτε τόκων, ούτε κεφαλαίων. Εκ μέρους τραπεζής η αδράνεια συνεχίστηκε

Εν προκειμένω το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας σε σχέση με τις δανειακές υποχρεώσεις προς την ΑΤΕ, έχει δηλώσει το ίδιο σε έγγραφο που έχει αποστείλει στην Επιτροπή ότι δεν έχει αποπληρώσει μέρος εκ των τόκων του 2010 που ανέρχονται στα 3.685.312,33 εκ ευρώ σχεδόν, γεγονός που συνιστά επίσης όρο καταγγελίας, ενώ και οι τόκοι των ετών 2011, 2012, 2013, 2014 και 2015, δηλαδή συνολικά πεντέμισι ετών, ύψους 73.908.156,92 εκ ευρώ είναι απλήρωτοι.

Έτος Απλήρωτοι τόκοι

2010 3.685.312,33 Απλήρωτοι

2.004.619,39 Πληρωθέντες

2011 9.183.419,32 Απλήρωτοι

2012 11.732.435,43 Απλήρωτοι

2013 14.737.047,67 Απλήρωτοι

2014 16.306.195,85 Απλήρωτοι

2015 18.263.746,32 Απλήρωτοι

Σύνολο 73.908.156,92

Συνοπτικά οι ατέλειες που συνιστούν παραβιάσεις των κανόνων του τραπεζικού δικαίου στις σχέσεις ΝΔ/ΤΡΑΠΕΖΩΝ, αφορούν:

- Πολλαπλές εκχωρήσεις (απόκρυψη ουσιωδών γεγονότων κατά τη σύναψη της σύμβασης, γνώση των οποίων θα οδηγούσε ενδεχομένως τις τράπεζες να μη συνάψουν συγκεκριμένα δάνεια, παραβίαση συμβατικών)
- Βεβαιώσεις που ελέγχονται για την ειλικρίνεια και την βασιμότητά τους. Ενώ στις συμβάσεις διαβεβαίωναν ότι οι απαιτήσεις είναι ελεύθερες από άλλα βάρη και διαβεβαίωναν εξ 'αρχής τις τράπεζες ότι οι κρατικές επιχορηγήσεις που εκχωρούν είναι ελεύθερες από βάρη συνέβαινε το αντίθετο.

Σημειώνεται ακόμα ότι η ΑΤΕ επί προεδρίας Πανταλάκη, εν έτει 2010, και μάλιστα με σύμβαση που υπογράφηκε στις 27 Ιουλίου 2010, συμφώνησε με το κόμμα να απομειώσει το πλαφόν δανεισμού, Ωστόσο, εν συνεχεία ανατράπηκε το πλαίσιο απομείωσης για άγνωστους λόγους με νέες συμβάσεις και δεν τηρήθηκε η έγγραφη συμφωνία της 27ης Ιουλίου 2010 με αποτέλεσμα, επελθούσης της κρίσης, το κόμμα όχι μόνο να μην αποπληρώνει αλλά να αυξάνει και τη δανειοδότησή του. Παρόλο, επομένως, που η ΑΤΕ είχε αρχικά πρόθεση να περιορίσει δανειοδότηση εντούτοις, για άγνωστους λόγους, ήρε τους επιβεβλημένους όρους από τη σύμβαση και παρά τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας και κυρίως των κινδύνων που ενείχε μία επεκτατική πολιτική χωρίς ασφαλείς εξασφαλίσεις των τραπεζών σε περίοδο οικονομικής κρίσης, να συνεχίζει να δανείζει τη ΝΔ.

Η Σύμβαση με την Αγροτική Τράπεζα ημερομηνίας 27/7/2010 και αριθμό 337 περιλαμβάνει τους εξής όρους:

1. Υπό (ζ) όρος: συμφωνείται η σταδιακή μείωση της πίστωσης των (102.000.000) κατά τα έτη 2011 έως και 2017 ως ακολούθως

Έτος Παρακράτηση από το ποσό της κρατικής επιχορήγησης (ποσά σε ευρώ)
Υψος νέας πίστωσης (ποσά σε ευρώ)

2011 8.000.000 94.000.000

2012 12.000.000 82.000.000

2013 12.000.000 70.000.000

2014 12.000.000 58.000.000

2015 - 58.000.000

2016	12.000.000	46.000.000
2017	12.000.000	34.000.000

Συνεπώς, δυνάμει της ως άνω σύμβασης, το υπόλοιπο της Ν.Δ. θα ήταν μόλις 34.000.000 ευρώ κατά το τρέχον έτος.

Όμως, τον Μάρτιο του 2011, με την από 28.3.2011 τροποποιητική σύμβαση, το ποσό δανειοδότησης καθορίζεται για το έτος 2011 στα επίπεδα του έτους 2010 (για το οποίο το πιστωτικό όριο ήταν στα 102, δυνάμει της από 27.7.2010 που το είχε κατεβάσει στα 102 από 107), και μάλιστα με προσαύξηση αυτού κατά 400.000 ευρώ, δηλαδή στο ποσό των 102,4 εκ. ευρώ, καταργώντας ουσιαστικά την υποχρέωση της προηγούμενης συμφωνίας, βάσει της οποίας αυτό το ποσό θα ανερχόταν για το έτος 2011 στο ύψος των 94 εκ. ευρώ, στο πλαίσιο της προσπάθειας της τράπεζας για σταδιακή απομείωση του δανειοδοτούμενου ποσού ώστε να μειώσει την έκθεσή της σε ακάλυπτους κινδύνους εν μέσω κρίσης.

Τον Ιούλιο του 2011, σε επόμενη από την ως άνω σύμβαση και συγκεκριμένα με την από 10.8.2011 σύμβαση, η οποία συνήφθη επίσης εντός του 2011, συμφωνείται το πιστοδοτούμενο ποσό για το έτος 2012 να αγγίξει τα 104,4 εκ. ευρώ, επαυξημένο κατά 2 εκ. ευρώ, ενώ στο πλαίσιο της σταδιακής απομείωσης με προηγούμενη συμφωνία (27.7.2010) αυτό είχε συμφωνηθεί να μην ξεπεράσει τα 82 εκ. ευρώ.

Για τη μη τήρηση της συμφωνίας της 27.7.2010 υπάρχουν εξ αντικειμένου ευθύνες: Ασφαλώς σε εκείνους που έλαβαν την απόφαση να την αγνοήσουν, καταστρατηγώντας την επί ζημία της Τράπεζας. Και οπωσδήποτε από τους υπεύθυνους του συγκεκριμένου κόμματος, όπως αυτό εκπροσωπείται κατά το καταστατικό του.

Από τα μέσα του 2010 και μετά όταν και διαφάνηκε ότι, λόγω κρίσης, και της συνεπακόλουθης μείωσης των δημοσιονομικών εσόδων, τα ποσά της κρατικής χρηματοδότησης από το Δημόσιο προς τα κόμματα, θα απομειούντο, η ΑΤΕ αύξησε τα επιτόκια.

Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι το γεγονός ότι οι μέλλουσες απαιτήσεις επί της κρατικής χρηματοδότησης επόμενων ετών ήσαν αβέβαιες ως προς το ύψος τους, δεν ήταν άγνωστο στη Διοίκηση της ΕΤΕ. Σε εισηγητικό με ημερομηνία 31/3/2006 της αρμόδιας διεύθυνσης δημοσίου τομέα προς το Γενικό Συμβούλιο Χρηματοδοτήσεων της Αγροτικής Τραπέζης, υπάρχει η προειδοποίηση ότι το ύψος των μελλοντικών και μη γεγενημένων απαιτήσεων των πιστούχων – κομμάτων, είναι μη προβλεπόμενο, αφού οι απαιτήσεις επί των οποίων προβλεπόταν η σύσταση ενεχύρου, αναμένονταν να χορηγηθούν από το Δημόσιο προς το κόμμα, και λόγω εκχώρησης, προς τις τράπεζες, σε διάστημα που εκτεινόταν έως και 9 – 10 χρόνια μπροστά. Η επιχειρηματολογία που αναπτύχθηκε στο σχετικό εισηγητικό κατέληγε ότι η εκτιμώμενη αξία των μελλοντικών – πέραν του ευλόγου χρονικού διαστήματος του ενός χρόνου – βασιζόταν σε προβλέψεις, με αποτέλεσμα να μην

υπάρχει ασφαλής εκτίμηση και αποτίμηση των εξασφαλίσεων, και ότι ως εκ τούτου η τράπεζα αναλαμβάνει υψηλό ρίσκο. Επίσης, στις 28/6/2010 σε σχετικό εισηγητικό της Δ/σης του Δημοσίου Τομέα της Τράπεζας αναγράφεται επί λέξει ότι: «Η σημαντική αυτή μείωση οφείλεται στη μείωση του ποσοστού που έλαβε το κόμμα στις πρόσφατες εθνικές εκλογές (Οκτώβριος 2009), αλλά κυρίως στην περιστολή του χορηγούμενου ποσού για την ενίσχυση των πολιτικών κομμάτων λόγω δημοσιονομικής στενότητας. Έτσι, η πρόταση της Υπηρεσίας, όχι μόνο δεν συνηγορούσε για την αύξηση της χρηματοδότησης, αλλά επισημαίνοντας ότι, ενόψει των τότε κρατικών οικονομικών ενισχύσεων, που τις υπολόγιζαν σε 42 εκ ευρώ (4 έτη X 10,5 εκ/χρόνο), για την πλήρη κάλυψή της η τράπεζα θα όφειλε να ζητήσει και άλλα καλύμματα, θέτοντας αυτό το αίτημα προς συζήτηση στο Γενικό Συμβούλιο Χορηγήσεων (ΓΧΣ) της ΑΤΕ.

Το ίδιο ίσχυσε στην περίπτωση της δανειοδότησης της Ν.Δ. από την τράπεζα Αττικής. Βάσει της Έκθεσης Ειδικής Έρευνας της Τράπεζας της Ελλάδος με ημερομηνία 26 Απριλίου 2012, η υπ' αριθμόν 069/626/20.10.2011 εισήγηση του τμήματος έγκρισης και αξιολόγησης πιστοδοτήσεων της τράπεζας Αττικής, για αύξηση πιστοδοτικού ορίου ήταν αρνητική, επισημαίνοντας τους υφιστάμενους και μελλοντικούς κινδύνους και εκτιμώντας ως μη αποδεκτό τον πιστωτικό κίνδυνο. Εντούτοις, η πιστοδότηση εγκρίθηκε από το ανώτερο εγκριτικό κλιμάκιο του Συμβουλίου Πιστοδοτήσεων της τράπεζας Αττικής (Σελ 11, Πόρισμα Απριλίου 2012, ΤτΕ).

Η αντιμετώπιση των δανείων των κομμάτων ωσάν να έχουν εγγύηση Δημοσίου, είχε ως αποτέλεσμα να μην λαμβάνονται υπόψιν τυχόν αθετήσεις χρέους και παραλείψεις αποδόσεων στην Αγροτική Τράπεζα τόκων ή κεφαλαίου. Σε κάθε περίπτωση η διασφαλιστική αξία που είχαν οι κρατικές επιχορηγήσεις, με τις παραπάνω τροπολογίες στέρησαν ένα 40% των νόμιμων απαιτήσεων των τραπεζών, χωρίς προτέρα ειδοποίηση της Τραπεζής και πάντως κατά παράβαση των όρων των συμβάσεων και των προσδοκιών εκ μέρους της τραπεζής όταν κατά το χρόνο σύναψης των δανειακών συμβάσεων, υπολόγιζαν το 100% της διασφαλιστικής αξίας των υπό ενεχυρίαση κρατικών χρηματοδοτήσεων.

Η πιστοληπτική ικανότητα γενικά, αξιολογείται στη βάση της ικανότητας ενός πιστούχου να αποπληρώνει εγκαίρως τις δανειακές υποχρεώσεις, η οποία με τη σειρά της προκύπτει από την βιωσιμότητα των λειτουργιών της επιχείρησής του, δηλαδή, από την ικανότητά της να παράγει χρηματορροές. Σημειωτέον τα κόμματα έχουν ως χρηματορροές τα έσοδα από τις συνδρομές βουλευτών και φίλων, όμως το μεγαλύτερο μέρος εσόδων προέρχεται από τις κρατικές χρηματοδοτήσεις, ήτοι την τακτική και επιμορφωτική χρηματοδότηση καθώς και την εκλογική χρηματοδότηση.

Βάσει της Έκθεσης Ειδικής Έρευνας της Τράπεζας της Ελλάδος με ημερομηνία 26 Απριλίου 2012, η πιστοληπτική ικανότητα των κομμάτων αξιολογήθηκε κατά το χρόνο της πιστοδότησης ως «σχετικά ισχυρή», από την ΑΤΕ η οποία, όπως

προαναφέρθηκε, κάλυψε και το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας.

Ωστόσο, η ΑΤΕ δεν είχε κλίμακα αξιολόγησης για τα δάνεια των κομμάτων. Μόνο κατά τα τελευταία έτη της λειτουργίας της η Τράπεζα εφήυρε ένα σύστημα αξιολόγησης, και δὴ κατά τα έτη 2011 - 2012, δηλαδή δύο χρόνια πριν την συγχώνευσή της από την Πειραιώς, όπως μπορεί να διαπιστωθεί από τα εισηγητικά σημειώματα των εγκριτικών αρχών της τράπεζας, όπου δηλώνεται η βαθμίδα πιστοληπτικής ικανότητας του κόμματος.

Στην από 24.7.2012 εισήγηση προς το Γενικό Συμβούλιο Χορηγήσεων (ΓΣΧ) της ΑΤΕ, κρούεται ο κώδωνας του κινδύνου τόσο για τα δάνεια του ΠΑΣΟΚ όσο και για τα δάνεια της ΝΔ, αφού αναφέρεται ότι :

«παρουσιάζεται σημαντική επιδείνωση της διαβάθμισης του πελάτη σε σχέση με την προηγούμενη αξιολόγηση επειδή :

- Υφίστανται ληξιπρόθεσμες οφειλές στην ΑΤΕ από τόκους (31.12.2011 και 30.6.2012)
- Δεν έχουν τηρηθεί οι συμβατικοί όροι της αναδιάρθρωσης της οφειλής
- Επιδείνωση των οικονομικών στοιχείων, με κυριότερη τη μείωση των συνολικών εσόδων του κόμματος και τάση περαιτέρω μείωσης, εξαιτίας της ελάττωσης του ποσοστού της κρατικής ενίσχυσης προς τα κόμματα, καθώς και των εισφορών των μελών λόγω της δυσχερούς οικονομικής συγκυρίας
- Εμφανίζονται δυσμενή στοιχεία για την ΝΔ από την έρευνα στο σύστημα Τειρεσίας» - αυτό είναι κάτι που αναφέρεται στο εισηγητικό για την ΝΔ μόνο και όχι για το ΠΑΣΟΚ . Από τον έλεγχο δυσμενών στον “Τειρεσία” της 22.5.2014 προέκυψαν για τη Νέα Δημοκρατία ότι είχε οφειλές 940.300 ευρώ και μία Διαταγή Πληρωμής – Απόδοσης Μισθίου με ημερομηνία καταχώρησης την 16/07/2013. Η ύπαρξη δυσμενών εγγραφών παρ’ όλα αυτά δεν κινητοποίησε καμία Τράπεζα προς προστασία των συμφερόντων της.

Παρά ταύτα, σε εισήγηση προς το Γενικό Συμβούλιο Χορηγήσεων, το 2012, το χαρτοφυλάκιο δανείων των κομμάτων αποτιμάται ως κατηγορίας Ε1, δηλαδή χαμηλής, και όχι της χαμηλότερης που υπάρχει, παρότι είναι ξεκάθαρο ότι το κόμμα δεν αποπληρώνει.

Το 2012 το ύψος της έκθεσης της ΑΤΕ στον πιστωτικό κίνδυνο που είχε δημιουργηθεί από τα ανοίγματα έναντι των χρηματοδοτούμενων κομμάτων και το οποίο ανερχόταν κατά το έτος εκείνο στα 300 εκ ευρώ, ήταν εξόχως υψηλό σε σχέση με τις υπόλοιπες δανείστριες τράπεζες.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής καταγράφηκαν σημαντικές αυξήσεις της χρηματοδότησης της Ν.Δ. (όπως και του ΠΑΣΟΚ άλλωστε) παραμονές των εκλογών. Παρατίθεται σχετικός πίνακας:

Εκλογές 7 Μαρτίου 2004

Εκλογές 7 Μαρτίου 2004 Πριμοδότηση ΝΔ – 2 εκ πριν και 28 μετά (30 εκ σύνολο)

Πριμοδότηση ΠΑΣΟΚ – 17 εκ μετά

Εκλογές 16 Σεπτεμβρίου 2007 Πριμοδότηση ΠΑΣΟΚ – 20 εκ πριν και 7 εκ μετά (27 εκ σύνολο)

Εκλογές 16 Σεπτεμβρίου 2007 Πριμοδότηση ΝΔ – 25 εκ πριν

Εκλογές 4 Οκτωβρίου 2009 Πριμοδότηση ΠΑΣΟΚ – 8 εκ πριν

Εκλογές 4 Οκτωβρίου 2009 Πριμοδότηση ΝΔ – 18 εκ πριν

Όπως και σε άλλο σημείο του παρόντος πορίσματος αναγράφεται, η ΑΤΕ ήταν η μόνη τράπεζα που άσκησε αγωγή κατά των κομμάτων μετά τις περικοπές των νομοθετικών ρυθμίσεων του 2012 και 2014.

Το δικόγραφο της αγωγής της ΑΤΕ κατά του Ελληνικού Δημοσίου, της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ κατατέθηκε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών στις 6.7.2012 και η συζήτησή της προσδιορίστηκε για τη δικάσιμο της 19.3.2015, αναβληθείσα έκτοτε. Αίτημα της αγωγής είναι η καταδίκη στην καταβολή των εκχωρημένων ποσών των κρατικών χορηγήσεων των ετών 2011 (δ δόση) και 2012 (α και β δόση), οι οποίες χαρακτηρίστηκαν ως ακατάσχετες και ανεκχώρητες δυνάμει του άρ. 43 παρ. 4 του ν. 4071/2012.

Η Τράπεζα ως δικαιούχος του περικομμένου τμήματος των ανωτέρω απαιτήσεων και κατόπιν αναγγελίας στις αρμόδιες αρχές, αξίωσε με αλληπάλληλες οχλήσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο την πλήρη εκπλήρωση της συμβατικής υποχρέωσής του, δηλαδή την με απευθείας καταβολή εξόφληση των ως άνω εκχωρημένων απαιτήσεων.

Η τράπεζα επανήλθε και με το από 12.04.2012 εξώδικο δήλωσής της καλούσε το Ελληνικό Δημόσιο (πρώτο εναγόμενο) να καταβάλει στην Τράπεζα τα ανωτέρω ποσά.

Εντούτοις το Ελληνικό Δημόσιο αρνήθηκε εκ νέου να εκπληρώσει την συμβατική του υποχρέωση, καθιστώντας εαυτό υπερήμερο, επικαλούμενο τη διάταξη 43 παρ. 4 του Ν. 4071/2012.

Μεταγενεστέρως, τον Οκτώβριο του 2016 η Τράπεζα Πειραιώς άσκησε αγωγή κατά της Ν.Δ. για το ποσό των 163.615.515,81 εκ. ευρώ (145.160.074,34 εκ. κεφάλαιο και 18.263.746,32 εκ. ευρώ τόκοι).

Στην αγωγή που κατέθεσε η Τράπεζα Πειραιώς στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών ενώ η απαίτησή της που απορρέει από τη δανειακή σύμβαση 337/10.10.2000 και

τις πρόσθετες σε αυτή πράξεις με την ΑΤΕ ενώ ανέρχεται στο ποσό των 172.821.231,23€, εντούτοις περιορίζεται στο ποσό των 111.569.285,23€.

Δεν διευκρινίζεται στην αγωγή για ποιο νόμιμο λόγο δεν ζητείται ένα κάθε άλλο παρά ευκαταφρόνητο ποσόν (61.251.947 ευρώ).

Η απόφαση περιορισμού της αξιώσεως της Πειραιώς έναντι της Ν.Δ. χρήζει περαιτέρω έρευνας τόσο για την αιτιολόγησή της που δεν υπάρχει, όσο και κυρίως για το εάν λήφθηκε νόμιμα.

Ανιχνευτέα επίσης είναι η περίπτωση να έχουν ανάμιξη ηγετικά στελέχη του κόμματος της Ν.Δ. στην απόφαση να μην περιληφθεί το ποσό των τόκων στην αγωγή.

ΠΙΝΑΚΑΣ

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

337/10.10.2000

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ**

31.10.2016

179.876.987,98€

ΛΟΓ.* 111.466.662,18€

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 31.10.2016

108.574.742,37€

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Ημερομηνία καταγγελίας 8/3/2016

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΥΜΒΑΣΗ

3) 1506/17.02.2010

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

4) 4736878/27.5.2011

ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

1)25.291.737,82€

ΛΟΓ.19.088.459,72€

2)1.088.067.03€

ΛΟΓ. 872.467,48€

1) 19.088.459,72€

2)872.467,48€

1) Ημερομηνία καταγγελίας 8/3/2016

2) Ημερομηνία καταγγελίας 8/3/2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΣΕ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 206.256.792,83€

ΛΟΓ.131.427.589,38€

128.535.669,57€

ΝΑΙ

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK

ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

1353/19.11.2010

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016

5.219.618,57€

ΛΟΓ. 3.316.359,43€ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 31.10.2016

3.316.238,30€

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Ημερομηνία καταγγελίας 9/7/2014

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΣΥΜΒΑΣΗ

9747073836/20.12.2010

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016

6.716.825,13€

ΛΟΓ. 5.146.642,14€ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 31.10.2016

5.146.642,14€

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

ΟΧΙ

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΥΜΒΑΣΗ

812/2.11.2011

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016

3.156.837,93€

ΛΟΓ. 2.389.264,65€ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 31.10.2016

1.289.264,65€

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Ημερομηνία καταγγελίας 17/10/2016

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 31.10.2016

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 206.256.792,83€

ΛΟΓ.131.427.589,38€

128.535.669,57€

ΝΑΙ

EUROBANK

5.219.618,57€

ΛΟΓ. 3.316.359,43€

3.316.238,30€

ΝΑΙ

ΕΘΝΙΚΗ

6.716.825,13€

ΛΟΓ. 5.146.642,14€

5.146.642,14€

ΟΧΙ

ΑΤΤΙΚΗΣ

3.156.837,93€

ΛΟΓ. 2.389.264,65€

1.289.264,65€

ΝΑΙ

ΣΥΝΟΛΑ 221.350.074,46€

ΛΟΓ.142.279.855,60€

138.287.814,66€

*ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ

**ΣΤΗΝ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΤΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΑΙ ΟΙ ΜΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ

Δανειακές Συμβάσεις μεταξύ Νέας Δημοκρατίας και Αγροτικής Τράπεζας

- Υπ' αριθμ. 367/14-12-2000 αρχική σύμβαση πίστωσης με ανοικτό αλληλόχρεο λογαριασμό, για χορήγηση πίστωσης με πιστοδοτικό όριο ανερχόμενο το 2012 σε 104.360.000€.
- Με την υπ' αριθμ. 8533/7-8-2007 επιστολή της ΝΔ προς την ΑΤΕ ζήτησε να αυξηθεί το ποσό της πίστωσης από 61,2εκ€ σε 86,2 εκ€, με εξασφάλιση της

πρόσθετης εκχώρησης της κρατικής χρηματοδότησης για το 2011, η οποία κατά την εκτίμηση της ΝΔ θα ανερχόταν σε 25 εκ. Το Γενικό Συμβούλιο Χορηγήσεων (ΓΣΧ) της ΑΤΕ στην υπ' αριθμ. 35/23-8-2007 συνεδρίαση αποφάσισε την αύξηση του ορίου στα 86,6 εκ για κάλυψη των λειτουργικών του αναγκών, και την επέκταση της λήξης μέχρι 30.4.2011.

- Τον Οκτώβριο 2008 η ΝΔ ζήτησε με την υπ' αριθμ. 9138/7-10-2008 επιστολή του να ανανεωθεί η σύμβαση (ποσό πίστωσης 86,2), με την περαιτέρω εκχώρηση της κρατικής επιχορήγησης του 2012. Στην υπ' αριθμ. 39/9-10-2008 συνεδρίαση του ΓΣΧ αποφάσισε ανανέωση της πίστωσης 86,2 εκ για κάλυψη λειτουργικών αναγκών της ΝΔ και επέκταση της λήξης μέχρι 30.4.2012.

- Τον Αύγουστο 2009 η ΝΔ με την υπ' αριθμ. 9501/18-8-2009 ζήτησε ανανέωση της σύμβασης (86,2 εκ), με περαιτέρω εκχώρηση της κρατικής επιχορήγησης 2013. Το ΓΣΧ κατά την υπ' αριθμ. 34/27-8-2009 συνεδρίασή του αποφάσισε την ανανέωση της πίστωσης και την επέκταση της λήξης μέχρι 30-4-2013.

- Τον Σεπτέμβριο 2009 η ΝΔ με την υπ' αριθμ. 9514/4-9-2009 επιστολή ζήτησε αύξηση πίστωσης από 86,2 στα 105 εκ € και προς εξασφάλιση προσέφερε την εκχώρηση από την τακτική οικονομική ενίσχυση για επιμορφωτικούς σκοπούς των ετών 2010-2013 ποσού 9.385.819,60€. Το ΓΣΧ στην υπ' αριθμ. 36/10-9-2009 συνεδρίαση αποφάσισε την αύξηση πίστωσης στα 105 εκ € και τη λήξη της πίστωσης στις 30.4.2013.

- Τον Ιούνιο 2010 η ΝΔ με την υπ' αριθμ. 9985/22-6-2010 επιστολή της ζήτησε προσωρινή αύξηση του ορίου χρηματοδότησης κατά 5 εκ, προκειμένου να πληρωθούν άμεσα οι τόκοι και λοιπές άμεσες ανάγκες, δεδομένου ότι εκείνη τη χρονική στιγμή δεν είχε καταβληθεί η κρατική χρηματοδότηση του 2010. Το ΓΣΧ στην 29/29-6-2010 συνεδρίαση έκανε εν μέρει δεκτό το αίτημα και αύξησε την πίστωση κατά 2 εκ, δηλαδή από τα 105 στα 107 εκ €, με λήξη στις 30.4.2013.

- Τον Ιούλιο 2010 η ΝΔ με την υπ' αριθμ. 10005/6-7-2010 επιστολή της υπέβαλε πρόταση σταδιακής μείωσης της οφειλής από τα 104.981.120 € που ήταν το 2010 στο ποσό των 49.981.120€ το 2017. Εν συνεχεία, με την υπ' αριθμ. 10021/16-7-2010 επιστολή της υπέβαλε αναμορφωμένη πρόταση μείωσης της οφειλής στο ποσό των 36.981.120€ το 2017. Το ΓΣΧ στην υπ' αριθμ. 32/20-7-2010 συνεδρίαση αποφάσισε την ανανέωση της χρηματοδότησης και την παράλληλη μείωσή της από 107 σε 102 εκ€, με λήξη της χρηματοδότησης στις 30-6-2011, με ειδικότερο όρο την μείωση της πίστωσης στα 34 εκ € και όχι στα 36,9 εκ που ζητούσε η ΝΔ, καθώς και την ανάληψη συμβατικής υποχρέωσης της ΝΔ για μη εκχώρηση σε τρίτους των κρατικών χρηματοδοτήσεων και οικονομικών ενισχύσεων που λάβει τα έτη 2019-2020, προκειμένου με αυτές να καλυφθεί η πίστωση των 34 εκ € που θα έχει μείνει ως υπόλοιπο το 2017. Επίσης, αποφασίσθηκε η αύξηση του βασικού επιτοκίου σε 6,55%, περιθώριο 0,45% και εισφορά 0,60%. Υπεγράφη στις 27-7-2010 σύμβαση εκχώρησης ενεχύρου.

- 6/12/2010 η ΝΔ ζητά την αναστολή καταβολής των χρεωστικών τόκων, που επρόκειτο να καταβληθούν στις 31-12-2010, κατά ένα εξάμηνο.
- 10/2/2011 και 15/3/2011 η ΝΔ ζητά την παρακράτηση από την ΑΤΕ του ποσού των 20εκ € της κρατικής επιχορήγησης και όχι ολόκληρου του ποσού των 8 εκ €. Το ΓΣΧ αποφάσισε στην υπ' αριθμ. 10/22-3-2011 συνεδρίαση α. να μην παρακρατηθεί κανένα ποσό από την κρατική χρηματοδότηση και οικονομική ενίσχυση του α' εξαμήνου 2011, που είχε ήδη κατατεθεί στην ΑΤΕ, β. να αυξηθεί η πίστωση από 102 σε 102,4€ και γ. να εισπραχθούν από την ΑΤΕ leasing τα ενοίκια που της οφείλει η ΝΔ για τη μίσθωση του κτιρίου στη Λ. Συγγρού 340.
- Στις 25/7/2011 η ΝΔ ζητά εγγράφως α. αναστολή της ενεργοποίησης των απαιτήσεων της ΑΤΕ και β. να προβεί η ΑΤΕ σε όλες τις ενέργειες προκειμένου να της καταβληθεί στο σύνολό της η δεύτερη δόση της κρατικής χρηματοδότησης του 2011. Το ΓΣΧ στην υπ' αριθμ. 28/2-8-2011 συνεδρίαση αποφάσισε α. την πίστωση του οφειλόμενου ποσού τόκων α εξαμήνου 2011 με το ποσό της εκχωρημένης δόσης επιχορήγησης β τριμήνου 2011, ύψους 4.249.890,51€, β. την προσωρινή αύξησης της χρηματοδότησης κατά 1,96 εκ (δηλαδή 104,36), μετά την προηγούμενη εξόφληση ολόκληρου ποσού τόκων α εξαμήνου 2011 ποσού 4.460.889,71 € με 30.6.2011, γ. την παράταση χρηματοδότησης μέχρι 30.6.2012, με υποχρέωση μείωσής της μέχρι 32.12.2011, δ. να δεσμευθεί η ΝΔ ότι με το συνολικό ποσό της γ δόσης 2011 της κρατικής χρηματοδότησης θα πιστωθεί η χρηματοδότηση των 104,36 εκ και ότι με το συνολικό ποσό της δ δόσης της κρατικής χρηματοδότησης 2011 θα εξοφληθούν κατά προτεραιότητα οι τόκοι β εξαμήνου 2011 και ότι το πλεονάζον ποσό θα αχθεί σε πίστωση του κεφαλαίου της χρηματοδότησης και ε. να δεσμευθεί με συμβατικό όρο ότι δεν θα εκχωρήσει σε τρίτους οποιαδήποτε κρατική τακτική ή έκτακτη χρηματοδότηση και οικονομική ενίσχυση μέχρι την ολοσχερή εξόφληση της χρηματοδότησης.

Από το 2000 έως το 2012 η ΑΤΕ εισέπραξε από τη ΝΔ α. τόκους: 29.169.181,36€ και β. προμήθειες: 407.460,83€. Το λογιστικό υπόλοιπο το 2012 ανέρχεται σε κεφάλαιο: 101.708.219€ και τόκους: 4.722.530€, με εξασφάλιση την εκχώρηση των κρατικών χρηματοδοτήσεων των ετών 2011-2018 (πλην του 2015).

Οι εκχωρήσεις μελλοντικών αναγγέλλονταν με συνέπεια προς τις υπηρεσίες που ορίζεται ότι πρέπει μεταξύ των οποίων και το ΥπΟικ. Και το ΥΠΕς. Επειδή έχει κρίσιμη σημασία παρατίθεται η νομοθεσία για την αναγγελία εκχώρησης απαίτησης κατά του Δημοσίου

Άρθρο 95 Ν. 2362.1995 (Ισχύς μέχρι 31/12/2014) σελ 1 του παρόντος

Τροποποιήθηκε με το άρθρο 145 Ν. 4270/2014 (Ισχύς από 1/1/2015) σελ 5 του παρόντος

Αναφορικά με την κατάσχεση χρηματικής απαίτησης εις χείρας του Δημοσίου, ως τρίτου, όταν οφειλέτης είναι (και) το Δημόσιο. Σύμφωνα με τον ερμηνευτικό κώδικα αστικού δικαίου (Απ. Γεωργιάδη, έκδοση 2010), για την εγκυρότητα της αναγγελίας

της εκχώρησης απαίτησης κατά του Δημοσίου, πρέπει να τηρηθούν οι διατυπώσεις που ορίζει η συγκεκριμένη διάταξη του άρθρου 95 του Ν. 2362/1995

Πάντως, βάσει 460 ΑΚ (Αναγγελία), πρέπει η αναγγελία να είναι απευθυντέα στον οφειλέτη (Κόμματα και ελληνικό δημόσιο εις ολόκληρον) και η κοινοποίηση να έχει ως αποδέκτες

Α) Κατά σειρά προτεραιότητας τις αρμόδιες για τη φορολογία τόσο του οφειλέτη όσο και του εκδοχέα (§1 α και §3 α)

Β) Ως τελευταία σε σειρά ενέργεια, τις αρμόδιες για την πληρωμή της συγκεκριμένης οφειλής του Δημοσίου υπηρεσία (ή οικεία χρηματική διαχείριση) με ταυτόχρονη κοινοποίηση σε αυτές των επικυρωμένων αντιγράφων από τα νόμιμα επιδοθέντα στις ΔΟΥ επιδοτήρια, από αρμόδιο δικαστικό επιμελητή (§1 α και § 3 α)

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρεται σαφώς η ακριβής αιτία της οφειλής του Δημοσίου, το πρόσωπο του δικαιούχου της σχετικής απαίτησης, με την ακριβή διεύθυνσή του και το ποσό αυτής, καθώς και το ΑΦΜ τόσο του οφειλέτη όσο και του εκδοχέα.(§2)

Παράβαση των ως άνω, καθιστά την αναγγελία, άκυρη

Σύμφωνα με την §4 τόσο του άρθρου 95 όσο και του τροποποιούμενου 145, ορίζει ότι: “Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και επί αναγγελίας εκχωρήσεως απαιτήσεως κατάτου Δημοσίου”

Άρθρο 95 Ν. 2362.1995

Κατάσχεση εις χείρας του Δημοσίου και εκχώρηση

"1. Η κατάσχεση χρηματικής απαιτήσεως εις χείρας του Δημοσίου, ως τρίτου, γίνεται, τηρουμένων και των λοιπών όρων και προϋποθέσεων, οι οποίες προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, με κοινοποίηση του κατασχετηρίου σωρευτικώς:

α) στην αρμόδια για την πληρωμή της συγκεκριμένης οφειλής του Δημοσίου υπηρεσία ή στην οικεία χρηματική διαχείριση,

β) στις αρμόδιες για τη φορολογία τόσο του καθ' ου η κατάσχεση, όσο και του κατασχόντος, Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (ΔΟΥ).

2. Στο κατασχετήριο εις χείρας του Δημοσίου, πρέπει αναγκαίως να αναφέρεται σαφώς η ακριβής αιτία της οφειλής του Δημοσίου, το πρόσωπο του δικαιούχου της σχετικής απαιτήσεως με την ακριβή διεύθυνση του και το ποσό αυτής, καθώς και ο αριθμός φορολογικού μητρώου τόσο του κατασχόντος, όσο και του καθ' ου η κατάσχεση.

3.α. Η κατάσχεση εις χείρας του Δημοσίου ολοκληρώνεται μόνο από της ημερομηνίας κοινοποίησεως του κατασχετηρίου στην, κατά την παράγραφο 1 του

παρόντος, αρμόδια για την πληρωμή της συγκεκριμένης οφειλής του Δημοσίου υπηρεσία, η οποία όμως, για να είναι έγκυρη, πρέπει αναγκαίως αφενός μεν να γίνει χρονικά τελευταία από τις αναφερόμενες στην ίδια παράγραφο λοιπές κοινοποιήσεις και αφετέρου να συνοδεύεται από νόμιμα υπό αρμοδίου δικαστικού επιμελητή επικυρωμένα αντίγραφα των επιδοτηρίων όλων των κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου αναγκαίων προηγούμενων εγκύρων επιδόσεων του κατασχετηρίου αυτού στις ανωτέρω Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, χωρίς να απαιτείται πρόσθετη κοινοποίηση του

κατασχετηρίου στον Υπουργό Οικονομικών (άρθρο 5 του διατάγματος της 26.6/10.7.1944 «περί δικών του Δημοσίου»).

β. Η προθεσμία υποβολής της, κατ' άρθρο 985 παραγράφου 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, δηλώσεως του Δημοσίου, ως τρίτου, είναι 30 ημέρες και αρχίζει από την επομένη της επιδόσεως του κατασχετηρίου στην αρμόδια για την πληρωμή της συγκεκριμένης οφειλής του Δημοσίου υπηρεσία, ο προϊστάμενος της οποίας είναι αρμόδιος για την υποβολή της ανωτέρω δηλώσεως στη γραμματεία του ειρηνοδικείου του τόπου όπου εδρεύει η υπηρεσία."

***Οι παρ.1,2 και 3 αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παρ.4 του άρθρου 28 του Ν.4151/2013 (ΦΕΚ Α 103/29.4.2013)

4. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και επί αναγγελίας εκχωρήσεως απαιτήσεως κατά του Δημοσίου. Η αναγγελία τιαύτης εκχωρήσεως πρέπει, επι ποινή ακυρότητας αυτής, να καταχωρίζεται στο κάτω μέρος του νόμιμα συντεταγμένου πρωτοτύπου ή επικυρωμένου αντιγράφου του εκχωρητηρίου εγγράφου.

5. Η μη τήρηση των διατάξεων του παρόντος άρθρου επάγεται την ακυρότητα της εις χείρας του Δημοσίου κατασχέσεως ή της προς αυτό αναγγελίας εκχωρήσεως απαιτήσεως, λαμβανομένων υπόψη υπό των δικαστηρίων και αυτεπάγγελα. Επί άκυρης εις χείρας του κατάσχεσης, το Δημόσιο δεν υποχρεούται σε καμία δήλωση.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 21 του Ν.2972/2001 (Α` 291) ορίζεται ότι:

"Οι διατάξεις του άρθρου 95 του ν. 2362/1995 εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιπτώσεις της κατάσχεσης εις χείρας του Ι.Κ.Α. ως τρίτου και της αναγγελίας της εκχώρησης απαιτήσεων τρίτων κατά του Ι.Κ.Α..

Στις περιπτώσεις αυτές, το κατασχετήριο ή το εκχωρητήριο έγγραφο που προβλέπεται στο παραπάνω άρθρο κοινοποιείται προς τη Γενική Διεύθυνση Οικονομοτεχνικών Υπηρεσιών του Ι.Κ.Α."

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 9 παρ.3 Ν.3453/2006,ΦΕΚ Α 74/7.4.2006.

"3. Σε περίπτωση μεταβίβασης εσόδων του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.Δ.) κατά το άρθρο 14 παρ. 12 του ν. 2801/2000 ισχύουν ειδικώς τα εξής:

α) εφαρμόζονται αναλόγως και οι διατάξεις του άρθρου 10, καθώς και των παραγράφων 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11 και 13 του άρθρου 14 του ν. 3156/2003, με την επιφύλαξη των ευρύτερων φορολογικών απαλλαγών του άρθρου 14 του ν. 2801/2000,

β) δεν έχουν εφαρμογή το τέταρτο εδάφιο της παρ. 12 και η παρ. 13 του άρθρου 14 του ν. 2801/2000, καθώς και, προκειμένου για εκχωρήσεις ή ενεχυριάσεις στο πλαίσιο της μεταβίβασης ή σε εκτέλεση υποχρεώσεων από αυτήν, τα άρθρα 95 του ν. 2362/1995 και 53 του ν.δ. 496/1974, γ) η μεταβίβαση μπορεί να αφορά και απαιτήσεις ανεκχώρητες ή ακατάσχετες κατά το νόμο, συμπεριλαμβανομένων και των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του ν.δ. 3783/1957 και του άρθρου 31 του από 21 Μαρτίου 1926 ν.δ/τος, δ) για τους σκοπούς των άρθρων 14 παρ. 12 του ν. 2801/2000 και 10 παρ. 15 του ν. 3156/2003, οι εισπράξεις από τα μεταβιβαζόμενα έσοδα μπορούν να κατατίθενται και σε λογαριασμούς του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων στην Τράπεζα της Ελλάδος βάσει του ν. 1611/1950 ή άλλων σχετικών διατάξεων ή σε άλλη τράπεζα, μαζί με ποσά από έσοδα που δεν μεταβιβάζονται κατά το παρόν, ε) το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων δικαιούται να παρέχει δάνεια και πάσης μορφής πιστώσεις προς το νομικό πρόσωπο προς το οποίο μεταβιβάζονται τα έσοδα και να αποκτά ομολογίες ή άλλες κινητές αξίες που εκδίδει το τελευταίο κατά παρέκκλιση τυχόν αντίθετων ρυθμίσεων, καθώς και να παρέχει πάσης φύσεως εξασφαλίσεις προς αυτό και τους δικαιούχους του άρθρου 14 παρ. 12 εδ. β` του ν. 2801/2000, οι οποίες είναι δυνατόν να αφορούν και λογαριασμούς του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων κατά το ν. 1611/1950 ή κατ` άλλες διατάξεις και στ) στα κατά την παράγραφο 13 του άρθρου 10 του ν. 3156/2003 συμμεταβιβαζόμενα δικαιώματα και προνόμια περιλαμβάνονται και αυτά των άρθρων 62 και 63 παρ. 1 του ν. 2214/1994, εξαιρουμένου του τρίτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 63, χωρίς να θίγεται η εφαρμογή του άρθρου 61 του Κ.Ε.Δ.Ε.."

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο 6 Ν.3581/2007 "Πώληση και ταυτόχρονη μίσθωση ακινήτων του Δημοσίου, μακροχρόνιες και χρηματοδοτικές μισθώσεις του Δημοσίου και άλλες διατάξεις", ΦΕΚ Α 140,ορίζεται ότι:

"Τα εκ των συμβάσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου δικαιώματα και απαιτήσεις δύνανται να ενεχυράζονται ή να εκχωρούνται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, μη εφαρμοζομένων των διατάξεων του άρθρου 95 του ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α) και του άρθρου 53 του ν.δ. 496/1974 (ΦΕΚ 204 Α`). Είναι δυνατόν να συμφωνείται ότι ο μισθωτής δεν δικαιούται να προβάλλει σε συμψηφισμό έναντι του ενεχυρούχου δανειστή ή εκδοχέα απαιτήσεις που τυχόν έχει κατά του εκμισθωτή".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Με το άρθρο 27 παρ. 2 του Ν.4144/2013 (ΦΕΚ Α 88/18.4.2013) ορίζεται ότι:

"2. Οι διατάξεις του άρθρου 95 του ν. 2362/1995 (Α 247) εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιπτώσεις της κατάσχεσης εις χείρας του Ο.Α.Ε.Δ. ως τρίτου και της αναγγελίας της εκχώρησης απαιτήσεων τρίτων κατά του Ο.Α.Ε.Δ..

Στις περιπτώσεις αυτές, το κατασχετήριο ή το εκ-χωρητήριο έγγραφο, που προβλέπεται στο ανωτέρω άρθρο κοινοποιείται προς τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Ο.Α.Ε.Δ."

Άρθρο 145 Ν. 4270/2014 Κατάσχεση εις χείρας του Δημοσίου και εκχώρηση: Απαιτείται

κοινοποίηση του κατασχετηρίου σωρευτικά: α. στην αρμόδια για την πληρωμή της συγκεκριμένης οφειλής του Δημοσίου υπηρεσία ή στην οικεία χρηματική διαχείριση, β. στις αρμόδιες, για τη φορολογία εισοδήματος τόσο του καθ' ου η κατάσχεση, όσο και του κατάσχοντος, Δ.Ο.Υ..2. Στο κατασχετήριο εις χείρας του Δημοσίου, πρέπει αναγκαία να αναφέρεται σαφώς η ακριβής αιτία της οφειλής του Δημοσίου, το πρόσωπο του δικαιούχου της σχετικής απαίτησης με την ακριβή διεύθυνσή του και το ποσό αυτής, καθώς και ο αριθμός φορολογικού μητρώου τόσο του κατάσχοντος, όσο και του καθ' ου η κατάσχεση.3. α. Η κατάσχεση εις χείρας του Δημοσίου ολοκληρώνεται μόνο από την ημερομηνία κοινοποίησης του κατασχετηρίου στην, κατά την παράγραφο 1, αρμόδια για την πληρωμή της συγκεκριμένης οφειλής του Δημοσίου υπηρεσία, η οποία όμως, για να είναι έγκυρη, πρέπει αφενός μεν να γίνει χρονικά τελευταία από τις αναφερόμενες στην ίδια παράγραφο λοιπές κοινοποιήσεις και αφετέρου να συνοδεύεται από νόμιμα από αρμόδιο δικαστικό επιμελητή επικυρωμένα αντίγραφα των επιδοτηρίων όλων των κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου αναγκαίων προηγουμένων εγκύρων επιδόσεων του κατασχετηρίου αυτού στις ανωτέρω Δ.Ο.Υ., χωρίς να απαιτείται πρόσθετη κοινοποίηση του κατασχετηρίου στον Υπουργό Οικονομικών (άρθρο 5 του διατάγματος της 26.6/10.7.1944 «Περί Κώδικος των Νόμων περί Δικών του Δημοσίου»).β. Η προθεσμία υποβολής της, κατ' άρθρο 985 παραγράφου 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, δήλωσης του Δημοσίου, ως τρίτου, είναι τριάντα (30) ημέρες και αρχίζει από την επομένη της επίδοσης του κατασχετηρίου στην αρμόδια για την πληρωμή της συγκεκριμένης οφειλής του Δημοσίου υπηρεσία, ο προϊστάμενος της οποίας είναι αρμόδιος για την υποβολή της ανωτέρω δηλώσεως στη γραμματεία του ειρηνοδικείου του τόπου όπου εδρεύει η υπηρεσία.4. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται ανάλογα και επί αναγγελίας εκχώρησης απαίτησης κατά του Δημοσίου. Η αναγγελία τέτοιας εκχώρησης πρέπει, επί ποινή ακυρότητας αυτής, να καταχωρίζεται στο κάτω μέρος του νόμιμα συντεταγμένου πρωτοτύπου ή επικυρωμένου αντιγράφου του εκχωρητηρίου εγγράφου.5. Η μη τήρηση των διατάξεων του παρόντος άρθρου επάγεται την ακυρότητα της εις χείρας του Δημοσίου κατάσχεσης ή της προς αυτό αναγγελίας εκχώρησης απαίτησης, λαμβανομένων υπόψη υπό των δικαστηρίων και αυτεπάγγελα. Επί άκυρης εις χείρας του κατάσχεσης, το Δημόσιο δεν υποχρεούται σε καμία δήλωση.

Όσον για τις εκχωρήσεις μακρινών και πολύ μακρινών απαιτήσεων σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη τράπεζα δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι οι κίνδυνοι της ήταν άγνωστοι: σε εισηγητικό με ημερομηνία 31/3/2006 της αρμόδιας διεύθυνσης δημοσίου τομέα προς το Γενικό Συμβούλιο Χρηματοδοτήσεων της Αγροτικής Τραπεζής, θεωρούν ότι το ύψος των μελλοντικών και μη γεγενημένων απαιτήσεων των πιστούχων – κομμάτων, είναι μή προβλεπόμενο, αφού οι απαιτήσεις επί των οποίων προβλεπόταν η σύσταση ενεχύρου, αναμένονταν να χορηγηθούν από το Δημόσιο προς το κόμμα, και λόγω εκχώρησης, προς τις τράπεζες, σε διάστημα που εκτεινόταν από 12 μήνες έως και 9 – 10 χρόνια μπροστά. Η επιχειρηματολογία που αναπτύχθηκε στο σχετικό εισηγητικό κατέληγε ότι η εκτιμώμενη αξία των μελλοντικών – πέραν του ευλόγου χρονικού διαστήματος του ενός χρόνου – βασιζόταν σε προβλέψεις, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει μία ασφαλής εκτίμηση και αποτίμηση των εξασφαλίσεων, και ως εκ τούτου η τράπεζα να αναλαμβάνει υψηλό ρίσκο. Σε σχετικό εισηγητικό της Δ/σης του Δημοσίου Τομέα της Τράπεζας (και υπογραφές μεταξύ άλλων και του Διευθυντή Χρήστου Σικόλα), αναγράφεται ότι το οφειλόμενο ποσό υποδιασφαλίζεται, με βάση τα σημερινά δεδομένα (28/6/2010). Ειδικότερα, ενώ η συνολική επιχορήγηση του κόμματος το έτος 2009, ανήλθε στο ποσό των 26.3 εκ ευρώ, κατά το 2010, αναγράφεται ότι θα ανέλθει σε 10.5 εκ ευρώ. Επεξηγείται δε με σαφήνεια επί λέξει ότι: «Η σημαντική αυτή μείωση οφείλεται στη μείωση του ποσοστού που έλαβε το κόμμα στις πρόσφατες εθνικές εκλογές (Οκτώβριος 2009), αλλά κυρίως στην περιστολή του χορηγούμενου ποσού για την ενίσχυση των πολιτικών κομμάτων λόγω δημοσιονομικής στενότητας. Έτσι, η πρόταση της Υπηρεσίας, όχι μόνο δεν συνηγορούσε για την αύξηση της χρηματοδότησης, αλλά επισημαίνοντας ότι, ενόψει των τότε κρατικών οικονομικών ενισχύσεων, που τις υπολόγιζαν σε 42 εκ ευρώ (4 έτη*10,5 εκ/χρόνο), για την πλήρη κάλυψή η τράπεζα θα όφειλε να ζητήσει και άλλα καλύμματα, θέτοντας αυτό το αίτημα προς συζήτηση στο Γενικό Συμβούλιο Χορηγήσεων (ΓΧΣ) της ΑΤΕ.) Βάσει της Έκθεσης Ειδικής Έρευνας της Τράπεζας της Ελλάδος με ημερομηνία 26 Απριλίου 2012, η υπ' αριθμόν 069/626/20.10.2011 εισήγηση του τμήματος έγκρισης και αξιολόγησης πιστοδοτήσεων της τράπεζας Αττικής, για αύξηση πιστοδοτικού ορίου ήταν αρνητική, επισημαίνοντας τους υφιστάμενους και μελλοντικούς κινδύνους και εκτιμώντας ως μη αποδεκτό τον πιστωτικό κίνδυνο. Εντούτοις, η πιστοδότηση εγκρίθηκε από το ανώτερο εγκριτικό κλιμάκιο του Συμβουλίου Πιστοδοτήσεων της τράπεζας Αττικής (Σελ 11, Πόρισμα Απριλίου 2012, ΤτΕ). Ο κ. Πανταλάκης στην κατάθεσή του, μας γνωστοποίησε ότι τα δάνεια των κομμάτων αντιμετώπιζοταν ωσαν να έχουν εγγύηση Δημοσίου, και για το λόγο αυτό, δεν λαμβάνονταν υπόψιν τυχόν αθετήσεις χρέους, και παραλείψεις αποδόσεων στην Αγροτική Τράπεζα τόκων ή κεφαλαίου, σε καιρό προ κρίσης. Βέβαια, ο ίδιος, προκειμένου να εξασφαλίσει τα συμφέροντα της τραπέζης εν καιρώ κρίσης, όταν ανέλαβε Πρόεδρος της Αγροτικής Τράπεζας, έδρασε προληπτικά και ανεξαρτήτως αν θεωρούνταν τα δάνεια ωσαν να έχουν εγγύηση Δημοσίου, αύξησε τα επιτόκια, και κατά τη διάρκεια του 2011 πήρε κάποιες απειροελάχιστες προβλέψεις για τη ζημία που προέβλεψε ότι ενδεχομένως να επέλθει από την μη αποπληρωμή του δανείου. Το λάθος που αναγνωρίζει ο ίδιος στο κόμμα της Νέας Δημοκρατίας είναι ότι ως προς την

διασφαλιστική αξία που είχαν για εκείνον οι κρατικές επιχορηγήσεις, το κόμμα, με τροπολογία που ψήφισε επί κυβερνήσεώς του, του στέρησαν ένα 40% αυτής, χωρίς προτέρα ειδοποίηση της Τραπέζης και πάντως κατά παράβαση των όρων των συμβάσεων και των προσδοκιών εκ μέρους της τραπέζης όταν κατά το χρόνο σύναψης των δανειακών συμβάσεων, υπόλογιζαν το 100% της διασφαλιστικής αξίας των υπό ενεχυρίαση κρατικών χρηματοδοτήσεων. Συνεπώς, ο κ. Πανταλάκης, αναγνωρίζει το σφάλμα και καλούμαστε να εξετάσουμε αν το 2011 όταν και ξεκίνησε να λαμβάνει προβλέψεις για τα δάνεια της Νέας Δημοκρατίας, πήρε τις σωστές προβλέψεις, βάσει των λογιστικών κανόνων ΠΔ/ΤΕ 2442/99 (Πράξης Διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος). Είναι χαρακτηριστική η αντίδρασή του στην εξεταστική επιτροπή όταν διερωτήθηκε έναντι των Βουλευτών της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης: «Γιατί μου πήρατε το 40%».

Αγωγές ΑΤΕ και Πειραιώς κατά Ν.Δ.

Το δικογράφο της αγωγής της ΑΤΕ κατά του Ελληνικού Δημοσίου, της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ κατατέθηκε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών στις 6/7/2012 και η συζήτησή της προσδιορίσθηκε για τη δικάσιμο της 19/3/2015. Αίτημα της αγωγής είναι η καταδίκη στην καταβολή των εκχωρημένων ποσών των κρατικών χορηγήσεων των ετών 2011 (δ' δόση) και 2012 (α και β δόση), οι οποίες χαρακτηρίσθηκαν ως ακατάσχετες και ανεκχώρητες δυνάμει του άρ. 43 παρ. 4 του ν. 4071/2012. Οι επίδικες κρατικές επιχορηγήσεις είχαν εκχωρηθεί με Συμβάσεις που έχει συνάψει το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας. Οι επίδικες εκχωρηθείσες στην Τράπεζα απαιτήσεις αφορούν στην οικονομική ενίσχυση του έτους 2011 (δ' τρίμηνο) όπως αυτή κατανεμήθηκε στα εναγόμενα σωματεία με την υπ' αριθμόν 17023/30.04.2012 Κοινή Υπουργική Απόφαση και στην οικονομική ενίσχυση του έτους 2012 (α' και β' τριμήνου), όπως αυτή κατανεμήθηκε στα εναγόμενα σωματεία με τις υπ' αριθμόν 10227/19.03.2012 και τις υπ' αριθμόν 17210/02.05.2012 Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις.

Οι ανωτέρω απαιτήσεις κατέστην άμεσα ληξιπρόθεσμες και απαιτητές και η είσπραξή τους απολύτως απαραίτητη για την τράπεζα προκειμένου να ικανοποιηθεί η εκκρεμής και ανεξόφλητη απαίτησή της σε βάρος των δύο εναγόμενων σωματείων (πολιτικών κομμάτων) τα οποία σημειωτέον, δεν διαθέτουν άλλα άμεσα ρευστοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία.

Η Τράπεζα ως δικαιούχος των ανωτέρω απαιτήσεων, και κατόπιν αναγγελίας στις αρμόδιες αρχές, αξίωσε με αλληπάλληλες οχλήσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο την πλήρη εκπλήρωση της συμβατικής υποχρέωσής του, δηλαδή την σύμπραξή του στην εκ μέρους της τράπεζας είσπραξη των ως άνω εκχωρημένων απαιτήσεων. Περαιτέρω, δε, η τράπεζα απέστειλε το από 12.04.2012 εξώδικο δήλωσής της, με το οποίο καλούσε το Ελληνικό Δημόσιο (πρώτο εναγόμενο) να καταβάλει στην Τράπεζα τα ανωτέρω ποσά (δηλαδή την επόμενη μέρα - 11/4/2012 - ψήφισης της διάταξης - 43 παρ. 4 ν. 4071/12).

Αγωγή Πειραιώς κατά Ν.Δημοκρατίας

Η απαίτηση της Τράπεζας Πειραιώς κατά του πολιτικού κόμματος της Νέας Δημοκρατίας που απορρέει από την δανειακή σύμβαση 337/10.10.2000 και τις πρόσθετες σε αυτή πράξεις με την ΑΤΕ ανέρχεται στο ποσό των 172.821.231,23€.. Η Τράπεζα περιορίζει την απαίτησή της αυτή στο ποσό των 111.569.285,23€ . Ερωτηματικά γεννώνται με την απόφαση αυτήν: Αν λήφθηκε νόμιμα και γιατί

Πολλαπλές εκχωρήσεις

ΑΤΤΙΣΑ

Στη σύμβαση εκχώρησης – ενεχύρασης απαίτησης με ημερομηνία 2/11/2011 αναφέρεται:

1. στον όρο υπό (2) ότι, προς εξασφάλιση του πιστοδοτούμενου ποσού που προβλέπεται στην σύμβαση πιστοδότησης με αριθμό 812/2-12-2011, «ο εκχωρητής – ενεχυράζων εκχωρεί λόγω ενεχύρου στην «Τράπεζα» που αποδέχεται, ποσό δύο εκατομμυρίων διακοσίων χιλιάδων (€2.200.000) ευρώ από την απαίτησή του κατά του Ελληνικού Δημοσίου που απορρέει από την κρατική τακτική χρηματοδότηση και την οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς των ετών 2013 και 2014 σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1,2,3 και 4 του Ν. 3023/2002.

2. Στον όρο υπό (3) ότι, «λόγω της εκχώρησης – ενεχύρασης αυτής, επί της πιο πάνω απαιτήσεως, η (ΝΔ) «εκχωρητής – ενεχυράζων» συνεκχωρεί, ενεχυριάζει και μεταβιβάζει στην «Τράπεζα», που αποδέχεται, και όλα τα σχετικά δικαιώματά του, προσωπικά και πραγματικά και τις σχετικές αγωγές και υπόσχεται και εγγυάται την εκχωρούμενη – ενεχυραζόμενη απαίτηση, ελεύθερη από κάθε ενοχικό και εμπράγματο βάρος, άλλη ενεχύραση, εκχώρηση, συμψηφισμό, ένσταση, προσβολή, απαίτηση τρίτου, κατάσχεση ή οποιαδήποτε δέσμευση.

ΑΤΕbank

Α. Στη σύμβαση εκχώρησης – ενεχύρασης απαίτησης με ημερομηνία 11/09/2009 αναφέρεται :

Στον όρο υπό (2) ότι «Ο οφειλέτης – ενεχυριάζων στα πλαίσια του Ν. 3023/2002, δικαιούται να λάβει από το Ελληνικό Δημόσιο τα έτη 2010 έως και 2013, οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς συνολικού ποσού €9.380.000) καθώς και τις τακτικές κρατικές χρηματοδοτήσεις των ετών 2010 έως και 2013 συνολικού ποσού €95.760.000.

Στον όρο υπό (3) ότι ««Συνεπεία της παραπάνω εκχώρησης και ενεχυρίασης της απαίτησης, ο οφειλέτης εκχωρεί στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. και όλα τα σχετικά δικαιώματά του και υπόσχεται την ενεχυριζόμενη απαίτηση, ελεύθερη από κάθε άλλη ενεχυρίαση – εκχώρηση συμψηφισμό ή απαίτηση τρίτου ή κατάσχεση

Στη σύμβαση εκχώρησης – ενεχύρασης απαίτησης με ημερομηνία 28/3/2011 αναφέρεται

Στον όρο υπό (2) ότι «Ο οφειλέτης – ενεχυριάζων στα πλαίσια του Ν. 3023/2002, δικαιούται να λάβει από το Ελληνικό Δημόσιο τα έτη δύο χιλιάδες δεκατέσσερα (2014), δύο χιλιάδες δέκα έξι (2016), δύο χιλιάδες δεκαεπτά (2017) και δύο χιλιάδες δέκα οχτώ (2018), τακτική ετήσια κρατική χρηματοδότηση καθώς και οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και ερευνητικούς σκοπούς

Στον όρο υπό (3) ότι «Συνεπεία της παραπάνω εκχώρησης και ενεχυρίασης της απαίτησης, ο οφειλέτης εκχωρεί στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. και όλα τα σχετικά δικαιώματά του και υπόσχεται την ενεχυριαζόμενη απαίτηση, ελεύθερη από κάθε άλλη ενεχυρίαση – εκχώρηση συμψηφισμό ή απαίτηση τρίτου ή κατάσχεση

Σύμβαση με Αγροτική Τράπεζα ημερομηνίας 27/7/2010 και αριθμό 337 περιλαμβάνει τον εξής όρο:

Υπό (η) όρος: συμφωνείται η μη εκχώρηση σε τρίτους των κρατικών χρηματοδοτήσεων και οικονομικών ενισχύσεων για λειτουργικές δαπάνες και ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς που θα λάβει το κόμμα τα έτη 2019 και 2020 επειδή με αυτές θα καλύπτεται η πίστωση των τριάντα τεσσάρων εκατομμυρίων (34.000.000) ευρώ του έτους 2017.

ΕΘΝΙΚΗ

Β. Σύμβαση ενεχυρίασης απαίτησης ημερομηνίας 20/12/2010 και αριθμό 9747073836 αναφέρει ως πρώτο όρο:

Ότι η συνίσταται ενέχυρο επί της απαίτησης του ενεχυραστή (Εθνική) κατά του παραπάνω οφειλέτη (ΝΔ), για μέρος της τακτικής κρατικής επιχορήγησης έτους 2019 εκ ποσού ΕΥΡΩ 5.000.000,00 (ΠΕΝΤΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ) καθώς και μέρους της τακτικής επιχορήγησης εκ ποσού των ΕΥΡΩ 4.000.000 έτους 2020 στο πλαίσιο του ν.3023/25.06.2002 (ΦΕΚ 146/Α'/25.06.2002).

Επίσης η σύμβαση στον πρώτο όρο περιέχει εγγύηση του οφειλέτη (ΝΔ) ως εξής: «υπόσχεται ότι η ενεχυραζόμενη απαίτησή του είναι ελεύθερη από κάθε άλλη ενεχύραση, εκχώρηση, συμψηφισμό ή απαίτηση τρίτου ή κατάσχεση».

EUROBANK

Σύμβαση ενεχυρίασης απαίτησης με την EUROBANK προς εξασφάλιση του πιστοδοτούμενου ποσού που απορρέει από σύμβαση πίστωσης με την τράπεζα με αριθμό (σύμβασης) 1353/19.11/2010, αναφέρει τα εξής:

Στο άρθρο 2 «Προς εξασφάλιση των απαιτήσεων ο ενεχυράζων εκχωρεί λόγω ενεχύρου <.> κάθε απαίτησή του μέχρι του ποσού των ΕΥΡΩ τριών εκατομμυρίων (€3.000.000) κατά του Ελληνικού Δημοσίου από την κρατική χρηματοδότηση για το έτος 2019.

Επίσης στο άρθρο 4 «Ο ενεχυράζων συνεκχωρεί και μεταβιβάζει στην τράπεζα από σήμερα ανεπιφυλάκτως και όλα τα σχετικά δικαιώματά του, προσωπικά και πραγματικά και τις σχετικές αγωγές και υπόσχεται τις ανωτέρων απαιτήσεις του ελεύθερες από κάθε άλλη εκχώρηση, ενεχυρίαση, συμψηφισμό, ή απαίτηση τρίτου ή κατάσχεση.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ ΤΗΣ ΝΔ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Κατά τη διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής και με αφορμή ερωτήσεις που έγιναν προς τον εκπρόσωπο της Τράπεζας Αττικής, ανέκυψε ζήτημα με την υπ' αριθμ. 812/02-11-2011 δανειακή σύμβαση μεταξύ της Τράπεζας Αττικής και του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας.

Συγκεκριμένα, προέκυψε ότι προς εξασφάλιση της απαίτησης της Τράπεζας Αττικής από το εν λόγω δάνειο ύψους 2.000.000€ και προς ασφάλειά της, η ΝΔ εκχώρησε στην Αττικής την κρατική χρηματοδότηση τακτική και επιμορφωτική των ετών 2013 και 2014. Η σχετική σύμβαση εκχώρησης υπογράφηκε στις 2-11-2011 .

Σύμφωνα με τον 3ο όρο αυτής της σύμβασης εκχώρησης, η ΝΔ υπόσχεται και εγγυάται την εκχωρούμενη – ενεχυραζόμενη απαίτηση ελεύθερη από κάθε ενοχικό και εμπράγματο βάρος, άλλη ενεχύραση, εκχώρηση, συμψηφισμό κλπ.

Επίσης, με τον επόμενο (4ο) όρο η ΝΔ βεβαίωσε ότι η εν λόγω εκχωρούμενη απαίτηση δεν έχει εκχωρηθεί ή ενεχυραστεί σε τρίτο.

Πλην όμως, αυτή η δήλωση δεν είναι ειλικρινής, καθ' όσον, όπως προέκυψε, ειδικότερα, οι χρηματοδοτήσεις της των συγκεκριμένων ετών 2013-2014 είχαν ήδη εκχωρηθεί εξ ολοκλήρου:

α) με την από 11/09/2009 σύμβαση εκχώρησης απαίτησης, λόγω ενεχύρου που είχε συναφθεί μεταξύ του κόμματος της ΝΔ και της ΑΤΕ, η ΝΔ , εκπροσωπούμενη από τον τότε οικονομικό της υπεύθυνο Μενέλαο Δασκαλάκη, που ενήργησε ως πληρεξούσιος του νομίμου εκπροσώπου του κόμματος, δυνάμει του υπ' αριθμ. 7677/20-12-2006 πληρεξουσίου του συμβολαιογράφου Αθηνών, Κωνσταντίνου Λάρδα – Ζαγορίτη, είχε ενεχυριάσει ολόκληρη την απαίτηση του κόμματος από την τακτική επιχορήγηση των ετών 2010, 2011, 2012 και 2013, καθώς και ολόκληρη την οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς των ίδιων ετών 2010, 2011, 2012 και 2013.

β) Ομοίως και η απαίτηση της ΝΔ στην χρηματοδότηση (τακτική και επιμορφωτική) του 2014 είχε ήδη εκχωρηθεί με την από 28/03/2011 σύμβαση εκχώρησης απαίτησης λόγω ενεχύρου και προς ασφάλεια της υπ' αριθμ. 337/10-10-2000 σύμβασης πίστωσης, ποσού 30.814.380€, που με πρόσθετες πράξεις αυξήθηκε στα 102.400.000 ευρώ.

Και στις δύο προαναφερθείσες συμβάσεις η ΑΤΕ προσδιορίζεται ως η μόνη που δικαιούται να εισπράττει τα ποσά αυτά.

Συνεπώς, γεννώνται ερωτηματικά που γίνονται περισσότερο επιτακτικά λόγω της θεσμικής ιδιότητας του δανειολήπτη, που, ασφαλώς, επιβάλλει πριν απ' όλα διαφάνεια και καθαρότητα στις συναλλαγές του:

1) Όταν στις 18/10/2011 ο Γενικός Διευθυντής της ΝΔ, Αθανάσιος Σκορδάς, ενεργώντας και εκείνος ως ο εκπρόσωπός των κατά το καταστατικό του κόμματος νομίμων οργάνων Διοίκησής του, παρείχε τη διαβεβαίωση ότι η υπό κατάρτιση δανειακή σύμβαση της ΝΔ με την Αττικής θα διασφαλιζόταν με εκχώρηση μέρους της κρατικής χρηματοδότησης 2013-2014 “ως δεύτερη απαίτηση μετά την Α.Τ.Ε. προς την οποία έχουν εκχωρηθεί 12.000.000€ για κάθε έτος”. (Η διατύπωση είναι από την από 18-10-2011 επιστολή που προσκόμισε στην Επιτροπή το μέλος της, Μαυρουδή Βορίδη), πιθανόν εψεύδετο. Στο βαθμό που η δήλωση αυτή συνετέλεσε στο να παραχθεί στα αρμόδια όργανα της πιστώτριας τράπεζας η απόφαση για τη χορήγηση του δανείου, πρόκειται περί κακουργηματικής απάτης.

2) Το αδίκημα της κακουργηματικής ψευδούς βεβαιώσεως, τελέσθηκε ενδεχομένως και όταν στις 2-11-2011 κατά την υπογραφή της σύμβασης εκχώρησης ο αυτός αντιπρόσωπος της ΝΔ δήλωνε ότι η απαίτηση του κόμματος επί της κρατικής επιχορήγησης των ετών 2012-2013 είναι ελεύθερη από βάρη εμπράγματα και ενοχικά.

Στην περίπτωση αυτή, όμως, που, επαναλαμβάνουμε, χρήζει περαιτέρω διερεύνησης, υπήρξαν και άλλα γκρίζα σημεία:

Η τότε Διοίκηση της τράπεζας Αττικής δεν εξέτασε την βασιμότητα της δήλωσης ότι, πλην ποσού 12.000.000€ για κάθε έτος τα ποσά των 2013 και 2014 δεν είχαν εκχωρηθεί, και έτσι δεν μερίμνησε να πληροφορηθεί εάν η προαναφερόμενη δήλωση ήταν ή όχι αληθής.

Από την αλληλογραφία που τέθηκε υπ' όψιν της επιτροπής, προέκυψε ακόμη ότι στις 7.11.2011, ήτοι μετά τη σύναψη της σύμβασης δανείου και εκχώρησης της ΝΔ με την Αττικής, πιθανόν από μεθύτερες πληροφορίες, η ΑΤΤΙΚΗΣ στέλνει επιστολή προς το Υπουργείο Οικονομικών (Νομικό Συμβούλιο του Κράτους) με την οποία ζητάει να της βεβαιωθεί :

α. ότι η απαίτηση από την κρατική χρηματοδότηση των ετών 2013-2014 δύναται να εκχωρηθεί,

β. ότι η απαίτηση από την κρατική χρηματοδότηση των ετών 2013-2014 δεν έχει εκχωρηθεί ή ενεχυριασθεί σε τρίτο και

γ. σε περίπτωση που έχει ήδη εκχωρηθεί σε τρίτο, να της γνωστοποιηθεί το ποσό και ο υπέρ ου η εκχώρηση.

Την επιστολή προωθεί το ΝΣΚ στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Το Υπουργείο Εσωτερικών απάντησε διά του Γενικού Διευθυντή του Τμήματος Εκλογών, της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών, Θεόδωρου Γιαννίτση, τα εξής: “Από τις διατάξεις του Ν. 3023/2002 δεν

προβλέπεται έλεγχος των οικονομικών των κομμάτων από το Υπουργείο Εσωτερικών. Η εκ του νόμου συμμετοχή του Υπουργείου Εσωτερικών εξαντλείται στην κατανομή της ετήσιας οικονομικής ενίσχυσης ή εκλογικής χρηματοδότησης στα δικαιούχα πολιτικά κόμματα. Η τακτική χρηματοδότηση και οικονομική ενίσχυση των ετών 2013 και 2014 προς τη ΝΔ θα χορηγηθεί εφόσον συντρέξουν οι τότε νόμιμες προϋποθέσεις».

Αυτήν την καταφανώς υπεκφεύγουσα απάντηση η Τράπεζα Αττικής δεν την αξιολόγησε, ως όφειλε, ότι δεν αποτελεί κατ' ουσίαν απάντηση.

Ως συνέπεια , δεν μερίμνησε ώστε να διασφαλίσει τα συμφέροντά της, αφού δεν ερεύνησε περαιτέρω το θέμα.

Έτσι, σήμερα σύμφωνα με την από 28.12.2015 εξώδικη δήλωση – όχλησή της προς τη ΝΔ (σελ. 7) η ΝΔ ουδέν έχει καταβάλλει για αποπληρωμή του δανείου, το ύψος του οποίου έχει φθάσει ήδη στα 2.839.264,65€.

Εδώ αρμόζει μια παρατήρηση:

Το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια των εργασιών της επιτροπής αποκαλύφθηκε ότι ειδικά στην Τράπεζας Αττικής, όπως και στην ΑΤΕ άλλωστε, υπήρχε στενότερη των υπολοίπων τραπεζών σύνδεση των διοικητικών συμβουλίων τους με το κομματικό σύστημα, ασφαλώς διαδραμάτισε ρόλο στην, ευχερέστερη, πιο ανώδυνη παράκαμψη των κανόνων του τραπεζικού δανεισμού όταν επρόκειτο για δανειοδοτήσεις κομμάτων.

Φαινόμενα όπως να μετακομίζουν στελέχη από τα πολιτικά γραφεία επιφανών υπουργών απ' ευθείας σε διοικητικές θέσεις της τράπεζας, (περίπτωση Ζευγώλη) δεν είναι άμοιρα συνεπειών στα θέματα του δανεισμού των κομμάτων και της «σχετικοποίησης» των κανόνων όταν πρόκειται για δάνεια που αφορούν τα ίδια.

2.ΠΑΣΟΚ

ΠΩΣ ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ ΤΟ ΠΟΡΙΣΜΑ

Η προσέγγιση των οικονομικών του ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ κατά το μέρος που άπτεται του αντικειμένου της Επιτροπής και τη ειδικότερη χρονική περίοδο που προσδιορίζεται η εκ μέρους της εξέταση των πραγμάτων, βασίζεται :

(1) Στις πληροφορίες που μας παρασχέθηκαν από τα συστημικά τραπεζικά ιδρύματα που ανταποκρίθηκαν στο κοινό για όλα τα κόμματα αίτημα της επιτροπής

(2) Στις επικαιροποιημένες, έως και την 31^η Οκτωβρίου 2016, καταστάσεις με το ύψος των σημερινών οφειλών των κομμάτων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι απαιτήσεις των Τραπεζών εκ τόκων.

(3) Στο περιεχόμενο του πορίσματος Ορκωτών Λογιστών με τίτλο « ΕΚΘΕΣΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΡΟΣΥΜΦΩΝΗΜΕΝΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ». Δεν αναγράφεται η ημερομηνία σύνταξης της Έκθεσης, προκύπτει μόνο ότι στον Εισαγγελέα απεστάλη στις 11/10/2013.

εκτός από το σώμα της έκθεσης υπάρχουν ακόμα στην ίδια δικογραφία μαρτυρικές καταθέσεις των εντεταλμένων υπαλλήλων των εταιριών που διεξήγαγαν τον έλεγχο. Σταχυολογούνται ορισμένες :

(5α).- Στις 30/10/2014 η κ. Ελπίς Λεωνίδου από την εταιρία «Grant Thornton», καταθέτει στην πταισματοδίκη κ. Ζαμπούνη,: «Η εταιρία μου είχε αναλάβει συμβουλευτικές υπηρεσίες προς το ΠΑΣΟΚ (...). Η εν λόγω εργασία δεν έγινε διότι δεν μας παρασχέθηκαν από το ΠΑΣΟΚ τα στοιχεία. Υπογράφηκε, εντούτοις, η Έκθεση και από την Εταιρία μας επειδή αυτό προβλεπόταν από τη σύμβαση ΠΑΣΟΚ – ελεγκτικών εταιρειών».

(5β).- Στις 18-12-2015 ο κ. Καραχάλιος από την εταιρία «Price Waterhouse Coopers» αρνείται να απαντήσει στο ερώτημα γιατί, ενώ η κρατική χρηματοδότηση του 2015 είχε εκχωρηθεί προγενέστερα σε τρεις τράπεζες, υπογράφηκε σύμβαση δανειοδότησης από την Τράπεζα Αττικής, όπου αναφερόταν (ψευδώς) ότι η χρηματοδότηση «δεν είχε εκχωρηθεί αλλού». Ο εν λόγω μάρτυρας καταθέτει ότι δεν έχει γνώση του θέματος . Θεωρείται εν τούτοις λογικό λόγω της ιδιότητάς του να ήταν εν γνώσει των ανωτέρω γεγονότων. Η σύμβαση εκχώρησης – ενεχύρασης απαίτησης για την οποία ρωτήθηκε είναι η από 13 – 12- 2010 με την «Τράπεζα Αττικής». Στον όρο 4 αναφέρεται ρητά ότι «ο εκχωρητής – ενεχυράζων δηλώνει ρητά ότι η επιχορήγηση δεν έχει εκχωρηθεί ή ενεχυρασθεί σε τρίτον». Η ίδια απαίτηση όμως είχε εκχωρηθεί όχι σε μια αλλά σε τρεις τράπεζες.

(5γ).- Στις 18.12.2015 ο κ. Νικόλαος Παπαδημητρίου) της εταιρίας «Deloitte», αναφέρει και αυτός ότι « ο έλεγχος των εταιριών ήταν «έλεγχος με προσυμφωνημένες διαδικασίες». Και προσθέτει : « Η εκτέλεση προσυμφωνημένων διαδικασιών δεν συνιστά έλεγχο ή επισκόπηση, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα της Ελεγκτικής ή τα διεθνή πρότυπα ανάθεσης εργασιών επισκόπησης». Σε άλλη κατάθεσή του, στις 29-10-2014, ο ίδιος καταθέτει στον πταισματοδίκη για την αυτήν Έρευνα: «Δεν κατέστη δυνατόν να πραγματοποιηθεί λόγω έλλειψης /μη παροχή των απαραίτητων στοιχείων που αναφέρονται στην από 20-7-2012 συμφωνία». Δεν καταγγέλλει ωστόσο πράξεις αυτεπαγγέλτως διωκόμενες, καθόσον, όπως διευκρινίζει δεν ασχολήθηκε ο ίδιος προσωπικά με το συγκεκριμένο μέρος του ελέγχου.

(4) Στο περιεχόμενο της δικογραφίας υπό τα στοιχεία ABM 9/2015/109 η οποία κατά το χρόνο στον οποίο αντίγραφο της περιήλθε στην Επιτροπή (25/5/2016), βρισκόταν στο στάδιο της «περαιτέρω επεξεργασίας» με εκκρεμούσα τότε την κατάθεση του κ. Ροβέρτου Σπυρόπουλου, οικονομικού υπευθύνου του ΠΑΣΟΚ, η οποία δεν γινόταν λόγω της εν εξελίξει τότε αποχής των Δικηγόρων. Στη δικογραφία υπάρχουν παλιότερες προγενέστερες εκθέσεις επί των ισολογισμών του

αυτού κόμματος του Ν. 3023/2002 καθώς και δημοσιεύματα, εντύπων και διαδικτύου.

Ειδικότερα περιλαμβάνονται:

(4α).- Δημοσίευμα της εφημερίδας «Πρώτο Θέμα» με ημερομηνία 12.5.2013, από το οποίο προκύπτει ότι ο Πρόεδρος του Κόμματος κ. Γεώργιος Παπανδρέου είχε διαχειριστεί «εν κρυπτώ» , όπως γράφεται, 270 εκ. ευρώ και ότι το έτος 2012 τα χρέη του Κόμματος προς Τράπεζες ήσαν 116 εκ.

(4β).- Δημοσίευμα του διαδικτυακού τόπου News 247 (30.9.2013) που αναφέρει ότι το ΠΑΣΟΚ αποφάσισε ότι δεν υπάρχει μαύρη τρύπα στα οικονομικά του αλλά «μόνο χρέος».

(4γ).- Δημοσίευμα του διαδικτυακού τόπου enikos.gr (9.5.2013) που αναφέρεται στην εισήγηση που έκανε ο οικονομικός Υπεύθυνος του κόμματος κ. Νίκος Σαλαγιάννης στο Πολιτικό Συμβούλιο του ΠΑΣΟΚ, στην οποία αναφέρθηκε ότι το χρέος του γιγαντώθηκε ανάμεσα στα έτη 2003 και 2013 ή από 12,3 εκ. ευρώ στα 135 εκ. ευρώ. Στο ίδιο δημοσίευμα αναφέρονταν ότι μόνο οι μετακινήσεις ψηφοφόρων σε μια πενταετία κόστισαν 53 εκ. €

(4δ).- Ανακοίνωση στο δελτίο ειδήσεων του ΜΕΓΑ στις 30.09.2013 που αναφέρθηκε σε δημοσίευμα της «Εφημερίδας των Συντακτών», σύμφωνα με το οποίο πολλές δαπάνες είναι χωρίς παραστατικά.

(4ε).- Υπάρχει ακόμα υπάρχει υπόμνημα του τότε Υπουργού Εσωτερικών Τ. Γιαννίτση με ημερομηνία 14.2.2012 που περιείχε προτάσεις του προς την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας για τη χρηματοδότηση των κομμάτων. Στο κεφάλαιο «Τραπεζικές Χρηματοδοτήσεις» προτείνει για τα ήδη συναφθέντα δάνεια αντί για το 100% που ως τότε είχε συμβατικά συμφωνηθεί να παρακρατείται το 60%. Παράλληλα υπήρχε και πρόταση απαγόρευσης σύναψης νέων δανείων.

(4στ).- Μηνυτήρια αναφορά με ημερομηνία 23 – 10 – 2013 από τον Πρόεδρο των «Ανεξαρτήτων Ελλήνων» κ. Πάνο Καμμένο όπου (σελ. 13) γίνεται αναφορά για ένα ταξίδι του Γεωργίου Παπανδρέου στην Κόστα Ρίκα τον Απρίλιο του 2013 ύψους δαπάνης 240.000 ευρώ.

(4ζ).- Αναφορικά με το ΙΣΤΑΜΕ : υπάρχει η από 29 – 8 -2014 αυτόβουλη αναφορά κ. Παναγιώτη Ντάβου προς τους Οικονομικούς Εισαγγελείς σχετικά με τα οικονομικά του ΙΣΤΑΜΕ με τον ισχυρισμό ότι διαχειρίστηκε αδιαφανώς πολλά χρήματα. Κυρίως αναφέρεται σε πληρωμές του κ. Θεόδωρου Πάγκαλου. Δεν προκύπτει ωστόσο ότι τα χρήματα για τα οποία γίνεται λόγος ή μέρος τους προήλθαν από τραπεζικό δανεισμό ώστε να μπορούν αποτελέσουν αντικείμενο της Επιτροπής .

(4η).-Μηνυτήριες αναφορές των (α) Νικολάου Νικολόπουλου, ανεξάρτητου Βουλευτή (ερώτηση του Νικολόπουλου με ημερομηνία 10-5-2013)και (β) του Κόμματος «Λαϊκός Σύνδεσμος Χρυσή Αυγή (27-9-2013)»

5.- Υπάρχει ακόμα υπόμνημα του οικονομικού υπευθύνου του ΠΑΣΟΚ κ. Σαλαγιάννη με ημερομηνία 7-7-2015 προς τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών (διά του Πταισματοδικείου Αθηνών), όπου αφού αναφέρει ως αιτία της οικονομικής κατάρρευσης του ΠΑΣΟΚ τη διόγκωση των λειτουργικών δαπανών και

τον συνεχή τραπεζικό δανεισμό . Ο κ. Σαλαγιάννης δεν απαντά στο ερώτημα εάν υπήρξε ή όχι οικονομική βλάβη από όσα διαλαμβάνει η Έκθεση Ευρημάτων των ελεγκτικών Εταιριών . Η απάντηση αυτή ακολουθεί τις απαντήσεις που δόθηκαν σε εκείνο το συγκεκριμένο στάδιο από τους κ.κ. Ιωάννη Παπακωνσταντίνου και Ροβέρτο Σπυρόπουλο, οι οποίες ήσαν ιδιαίτερα προσεκτικές έως αόριστες πιθανότατα επειδή η έρευνα στρεφόταν σχετικά με το εάν διαπράχθηκε το αδίκημα της απιστίας σε κακουργηματικό βαθμό ή όχι. Διαφέρει δε έκδηλα από δικό του (του κ. Σαλαγιάννη), δημόσιο κείμενο υπό τον τίτλο «Τι συνέβη και οδηγήθηκε το ΠΑΣΟΚ σε χρεοκοπία; Πως φτάσαμε ως εδώ; Που βρίσκεται η αλήθεια για τα οικονομικά του ΠΑΣΟΚ; Που βρισκόμαστε σήμερα;» που ανέγνωσε στο 10^ο συνέδριο του ΠΑΣΟΚ (5-7/6/2015) , περί του οποίου στη συνέχεια.

6. Πόρισμα της Τράπεζας της Ελλάδος 26/04/2012

7. Πόρισμα Εισαγγελέα κ. Γεώργιου Καλούδη

8. Ανάκριση όπου κλήθηκαν και Εκπρόσωποι της Attica Bank προκειμένου να ερευνηθεί το ζήτημα των πολλαπλών εκχωρήσεων. Η ενδιαφέρουσα τις εργασίες της επιτροπής ερώτηση που τους απευθύνει η πταισματοδίκης είναι :

«Η εκχώρηση της απαίτησης του ΠΑΣΟΚ επί της επιχορήγησης ήταν ή όχι προαπαιτούμενο για τη σύναψη της σύμβασης δανεισμού με την Attica;».

Στο ερώτημα αυτό απαντά καταφατικά στις 15.12.2015 ο περιφερειακός Διευθυντής Αθήνας κ. Αθανάσιος Κορδαντωνόπουλος .

Είναι προφανές ότι το κρίσιμο ερώτημα στο προαναφερόμενο θέμα είναι : ήταν ή όχι σε γνώση της τράπεζας Αττικής ότι υπήρχε πολλαπλή εκχώρηση της αυτής κρατικής επιχορήγησης;

Ο υπάλληλος της ίδιας τράπεζας κ. Νικόλαος Γούργουρας που εξετάστηκε στις 15.10.2015 καταθέτει ότι ο κ. Κορδαντωνόπουλος «είχε ενημερωθεί προφορικά ότι η άνω επιχορήγηση δεν είχε εκχωρηθεί αλλού».

Καταθέτει ακόμα :

«Εάν η Επιτροπή Εγκρίσεων Δανείων γνώριζε ήδη ότι η απαίτηση του συγκεκριμένου πολιτικού κόμματος από την κρατική χρηματοδότηση 2015 είχε εκχωρηθεί αλλού, θα αναζητούσε άλλου είδους εξασφαλίσεις σύμφωνα με τον Κανονισμό Πιστοδοτήσεων, προκειμένου να προχωρήσει στη σύμβαση σύναψης δανείου».

Παρόλο που ρωτήθηκε, (: πρακτικά εξεταστικής επιτροπής στις .../.../2016 ,σελ. αλλά και συμπληρωματική κατάθεση του Διευθύνοντα Συμβούλου της Attica Bank που έστειλε στην Επιτροπή στις 3.8.2016 και έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου εισερχομένων 158, σελίδα 1 και επ.) , δεν έχει προκύψει ποιος (ανώτερος κατά πάσα πιθανότητα στην ιεραρχία της Τράπεζας), έδωσε αυτή τη διαβεβαίωση στον κ. Κορδαντωνόπουλο .

Από την διακρίβωση της γνώσης ή της μη γνώσης της πολλαπλής εκχώρησης εξαρτάται η απόδοση ευθυνών σε έναν ή περισσότερους συμβαλλόμενους για την περιουσιακή ζημία της Τράπεζας Αττικής που επήλθε εξ αιτίας της πολλαπλής εκχώρησης. Πρέπει να σημειωθεί ότι η συγκεκριμένη σύμβαση κατέληξε ζημιογόνα

για την τράπεζα, δεδομένου ότι σύμφωνα με τους πίνακες που έστειλε η Τράπεζα με ημερομηνία 31.10.2016 το σημερινό μη εξυπηρετούμενο υπόλοιπό της είναι μαζί με τους τόκους 8.330.900,51€

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΣΟΚ

Βλέπε Παράρτημα 1 (excel)

ΕΣΟΔΑ-ΕΞΟΔΑ ΠΑΣΟΚ ΚΑΙ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Βλέπε Παράρτημα 2 (excel)

ΈΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (26/04/2012)

Η έκθεση της τράπεζας της Ελλάδος πάνω στην οποία άλλωστε βασίστηκε και το πόρισμα Καλούδη διερεύνησε τη χρηματοδότηση που έλαβαν τα κόμματα από τις τράπεζες.

Η δανειοδότηση των πολιτικών κομμάτων σύμφωνα με την έκθεση ξεκίνησε τη δεκαετία του 1990 και συνεχίστηκε έως και το 2012 που διενεργήθηκε η έκθεση με συνέπεια ο τραπεζικός τους δανεισμός να έχει ανέλθει στο συνολικό ποσό των 272.449.000 (έως 29/02/2012). Οι χρηματοδοτήσεις απορρέουν από δανειακές συμβάσεις που έχουν συναφθεί μεταξύ των τεσσάρων πολιτικών κομμάτων και έξι τραπεζών ενώ το μεγαλύτερο μέρος αυτών φαίνεται να έχει χορηγηθεί από την Αγροτική Τράπεζα. Είναι βασικό βέβαια να επισημανθεί ότι αναφορικά με την πιστοδοτική πολιτική των υπό εξέταση πιστωτικών ιδρυμάτων σημειώνεται ότι με εξαίρεση την Attica Bank στους κανονισμούς πιστοδοτήσεων των τραπεζών γίνεται ειδική μνεία για το δανεισμό πολιτικών κομμάτων από την επεξεργασία των προσκομισθέντων στοιχείων, δηλαδή από εισηγητικά σημειώματα, εγκριτικές αποφάσεις, δανειακές συμβάσεις, επιτόκια και εξασφαλίσεις δανείων κτλ, προκύπτοντας ότι η έγκριση των πιστοδοτήσεων των κομμάτων δεν αναφέρεται σε άλλο γενικό κανονιστικό πλαίσιο παρά μόνο στους κανονισμούς των επιμέρους τραπεζών. Οι τράπεζες κατά την εξέταση των πιστωτικών ιδρυμάτων των πολιτικών κομμάτων **αξιολόγησαν την πιστοληπτική τους ικανότητα σχετικά ισχυρή (!)** όπως υποδηλώνεται άλλωστε και την κλίμακα του συστήματος πιστοληπτικής διαβάθμισης στην οποία ταξινομήθηκαν. Οι πιστοδοτήσεις εκτιμήθηκαν κατά βάση ως χαμηλού μέσου πιστωτικού κινδύνου καθώς η αποπληρωμή τους στηριζόταν στην πλειοψηφία τους στην είσπραξη μελλοντικών απαιτήσεων από το ελληνικό δημόσιο για τις οποίες θεωρείται ότι δεν υφίστατο ιδιαίτερος κίνδυνος να υποστούν σημαντική μείωση.

Συγκεκριμένα η Έκθεση αναφέρει για την οικονομική κατάσταση του ΠΑΣΟΚ ότι κατά τελευταία τριετία χαρακτηριζόταν από συνεχή υστέρηση λειτουργικών εσόδων σε σχέση με τις αντίστοιχες δαπάνες που πραγματοποιούσε με εξαίρεση το 2011 που σημειώνεται ότι τα οικονομικά στοιχεία του 2009 εμφάνιζαν αυξημένα μεγέθη σε σχέση με τα αντίστοιχα των ακόλουθων ετών επηρεαζόμενα κυρίως από τις υψηλές δαπάνες των βουλευτικών εκλογών.

Οι δαπάνες για «τόκους και έξοδα δανείων» αυξήθηκαν κατά 58% με αποτέλεσμα να απαιτείται για την πληρωμή τους το 55% της κρατικής επιχορήγησης η οποία σύμφωνα με τα τότε δεδομένα κυμαινόταν περίπου σε 21.000 χιλ. ετησίως. Το υπόλοιπο ποσό της κρατικής επιχορήγησης μετά την αφαίρεση των τόκων ποσό περίπου 10.741 χιλ. ευρώ σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα έσοδα δεν επαρκούσαν για να καλύψουν τις λειτουργικές δαπάνες του κόμματος οι οποίες το 2011 ανήλθαν στα 14.130 χιλ.

Επισημάνθηκε επίσης η διαχρονική μείωση του ύψους της κρατικής χρηματοδότησης καθότι υπολογίζεται ως ποσοστό των τακτικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού, τα οποία λόγω της ύφεσης μειώνονταν. Ως εκ τούτου το κόμμα προσέφευγε συνεχώς σε νέο δανεισμό για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του και την εξυπηρέτηση των δανείων του που έληγαν. Τα έσοδα επίσης του κόμματος (από εισφορές μελών και φίλων του κόμματος) είχαν μειωθεί κατά 64.7%.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Το ΠΑΣΟΚ χρηματοδοτήθηκε από την ΑΤΕ για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών του αρχικά το έτος 2000 με ορίων 2.935 χιλ. ευρώ που ωστόσο με διαδοχικές πρόσθετες πράξεις αυξήθηκε τελικά στα 93 εκ. με ημερομηνία λήξης την 30/06/2012.

Όσον αφορά τις εξασφαλίσεις προβλεπόταν

- η εκχώρηση των δικαιούμενων τακτικών κρατικών χρηματοδοτήσεων καθώς και των οικονομικών ενισχύσεων για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς των ετών 2011 2012 2013 2014 και 2016 και μη εκχώρηση σε τρίτους των συνολικών επιχορηγήσεων του 2017 2018.

Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις ελέγχου φαίνεται ότι

- Αναφορικά με τις πιστοδοτικές διαδικασίες που ακολουθήθηκαν διαχρονικά στη χρηματοδότηση του κόμματός, γενικά είναι σύμφωνες με τον κανονισμό πιστοδοτήσεων.
- Εν τούτοις τράπεζα είχε εκτεθεί σε αυξημένο πιστωτικό κίνδυνο λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι είχε προβεί σε εξαιρετικά υψηλό

δανεισμό του κόμματος συγκριτικά με τις άλλες τράπεζες και την αβεβαιότητα που υφίστατο αναφορικά με τα επίπεδα στα οποία θα διαμορφώνονταν οι μελλοντικές κρατικές χρηματοδοτήσεις και οι οικονομικές ενισχύσεις καθώς βρίσκονταν σε άμεση συνάρτηση με τα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού αλλά και το μελλοντικό εκλογικό ποσοστό.

- Ακόμη λαμβάνοντας υπόψιν τα τότε οικονομικά του κόμματος δεν διαφαινόταν η δυνατότητα ομαλής εξυπηρέτησης του κεφαλαίου αλλά μόνον των τόκων αν και με μεγάλη δυσκολία.
- Το υπόλοιπο των χρηματοδοτήσεων ποσού 92.292 χιλ. στις 29/02/2012 δεν καλύπτονταν πλήρως από τις κρατικές ενισχύσεις των τεσσάρων ετών (δηλαδή του 2012, του 2013 του 2014 και του 2016) που για το έτος 2011 εκτιμόταν σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος στο ποσό των 21.800χιλ.
- Σημειώνονταν επίσης ότι η τράπεζα δεν είχε λάβει υπόψη στους υπολογισμούς τον παραπάνω κίνδυνο
- Σύμφωνα με σχετική ενημέρωση τράπεζα είχε προβεί στη διενέργεια πρόβλεψης απομείωσης της αξίας της απαίτησης από το ΠΑΣΟΚ σε ποσοστό 25% επί του υπολοίπου χρηματοδότησης της 31/12/2011. (23.073 χιλ.)

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Όσον αφορά την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος βάσει της από 21/12/2010 απόφασης της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων εγκρίθηκε εφάπαξ χρηματοδότηση ποσού 8.500 χιλ. για κεφάλαιο κίνησης.

Στις εξασφαλίσεις συμπεριλαμβάνονταν

- Μέρος της ετήσιας κρατικής τακτικής επιχορήγησης για το 2019 η οποία θα προηγείτο έναντι οποιασδήποτε άλλης εκχώρησης σε άλλη τράπεζα
- Μέρος της ετήσιας κρατικής τακτικής επιχορήγησης για το 2015 η οποία θα ακολουθούσε οποιασδήποτε άλλης εκχώρησης σε άλλη τράπεζα.

Παρατηρήσεις ελέγχου

- Με ημερομηνία 27/01/2012 το ΠΑΣΟΚ ενημέρωσε την τράπεζα ότι αναμένει την επικείμενη νομοθετική ρύθμιση εντός του Φεβρουαρίου του 2012 για την οριστική διευθέτηση-διακανονισμό των οφειλόμενων τόκων προς αυτήν.
- Η τράπεζα στην από 07/12/2010 όρισε ως ημερομηνία εξόφλησης το 2015 με βάση το γεγονός ότι οι υπόλοιπες δανείστριες τράπεζες (Πειραιώς, Αττικής και Μαρφίν) στις οποίες έείχε εκχωρηθεί η κρατική επιχορήγηση του 2015 θα εξοφλείτο μέχρι το 2012 και επιχορήγηση του 2015 θα δεσμευόταν πλήρως.
- Λόγω του ότι οι οφειλές προς τις τράπεζες αυτές δεν είχαν εξοφληθεί ακόμα, η έγκαιρη αποπληρωμή της οφειλής τη συμφωνημένη ημερομηνία θεωρείτο αβέβαιη.

- Σύμφωνα με σχετική ενημέρωση η τράπεζα είχε προβεί στη διενέργεια πρόβλεψης απομείωσης της αξίας της απαίτησης της από το ΠΑΣΟΚ κατά ποσό 2.044 χιλ. (ποσοστό 23.3%) επί του υπολοίπου χρηματοδότησης της 31/12/2011

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Το ΠΑΣΟΚ έχει χρηματοδοτηθεί από την τράπεζα ως εξής

Βάσει της από 10/11/2010 απόφασης του Εκτελεστικού Συμβουλίου του Ομίλου εγκρίθηκε εφάπαξ χρηματοδότηση 6.000χιλ. με πληρωμή τόκων ανά τρίμηνο και αποπληρωμή σε μία δόση στις 30/11/2011 με επιμήκυνση τελικά της αποπληρωμής στις 30/04/2012 εξαιτίας αναμονής νομοθετικής ρύθμισης των οφειλών των κομμάτων.

Εξασφαλίσεις

Εκχώρηση της ετήσιας κρατικής επιχορήγησης του έτους 2015 μέχρι το ποσό των 6.500 χιλ.

Παρατηρήσεις Ελέγχου

- Με ημερομηνία 10/02/2012 το ΠΑΣΟΚ ενημέρωσε με επιστολή την τράπεζα ότι ανάμενε επικείμενη νομοθετική ρύθμιση τον Φεβρουάριο του 2012 προκειμένου για την οριστική διευθέτηση-διακανονισμό των οφειλόμενων τόκων προς αυτήν.
- Η εκχώρηση της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης του έτους 2015 προς κάλυψη της χρηματοδότησης θεωρείτο αμφίβολη ως προς την επάρκεια του ποσού της αφού είχε εκχωρηθεί και σε άλλες τρεις τράπεζες.
- Η συμφωνημένη ημερομηνία αποπληρωμής του δανείου δεν θεωρείτο δυνατό να τηρηθεί.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Το ΠΑΣΟΚ είχε χρηματοδοτηθεί από την Τράπεζα Αττικής, ως εξής:

Βάσει της από 02/12/2010 απόφασης του Συμβουλίου Πιστοδοτήσεων, εγκρίθηκε εφάπαξ χρηματοδότηση ποσού 5.000.000€ για κεφάλαιο κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα, πληρωτέα σε δύο δόσεις και συνήφθη η υπ' αριθμ. 803/13-12-2010 σύμβαση δανείου, ύψους 5.000.000€.

Οικονομικά στοιχεία

Στο εισηγητικό σημείωμα για τη χρηματοδότηση αναφερόταν ότι δεν είχε γίνει ανάλυση των εσόδων και δαπανών του κόμματος, αλλά αναφορά στο ύψος της κρατικής επιχορήγησης για το έτος 2010 (19.180χιλ.) και στον υφιστάμενο

τραπεζικό δανεισμό (104.000χιλ.) Είχαν προσκομιστεί, επίσης, οι Ισολογισμοί Εσοδών – Δαπανών για τα έτη 2008 έως 2011.

Εξασφαλίσεις

Για την εξασφάλιση της απαίτησης από την εν λόγω σύμβαση, το ΠΑΣΟΚ, εκπροσωπούμενο από τον κ. Ροβέρτο Σπυρόπουλο, εκχώρησε στην Τράπεζα Αττικής την απαίτηση του κατά του Ελληνικού Δημοσίου, από την κρατική τακτική χρηματοδότηση και την οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς του έτους 2015, μέχρι το ποσό των 6.000.000 ευρώ.

Παράλληλα, το ΠΑΣΟΚ δήλωσε ρητά ότι δεν έχει συμφωνηθεί το ανεκχώρητο της απαίτησης αυτής και ότι η απαίτηση δεν έχει εκχωρηθεί ή ενεχυραστεί σε τρίτον, αναλαμβάνοντας συγχρόνως την υποχρέωση να γνωστοποιήσει στο Ελληνικό Δημόσιο και όπου αλλού απαιτείται ότι η Τράπεζα είναι αποκλειστική δικαιούχος της απαίτησης.

Στην τελευταία σελίδα της σύμβασης εκχώρησης υπάρχει παραγγελία για την νομότυπη επίδοσή της με δικαστικό επιμελητή προς:

1. ΠΑΣΟΚ
2. Τράπεζα Αττικής,
3. Δ.Ο.Υ.,
4. Ι.Κ.Α.,
5. Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου Υπουργείου Εσωτερικών,

Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου Υπουργείου Οικονομικών,

- Υπουργό Εσωτερικών και
- Υπουργό Οικονομικών.

Πορεία δανειακής σύμβασης

Η πορεία της δανειακής σχέσης δεν ήταν η προβλεπόμενη από τη σύμβαση, κάτι που καταδεικνύεται από την ανταλλαγή επιστολών μεταξύ του κόμματος και της τράπεζας:

Στις 10/12/2010 (δηλαδή πριν την υπογραφή της δανειακής σύμβασης), η Τράπεζα στέλνει επιστολή προς το ΠΑΣΟΚ με το οποίο ζητάει να προσκομισθούν επιστολές – βεβαιώσεις από το Υπουργείο Οικονομικών και Υπουργείο Εσωτερικών, με τις οποίες να γίνεται γνωστό ότι τα ανωτέρω υπουργεία αποδέχονται την εκχώρηση και ότι για τις συγκεκριμένες απαιτήσεις από την κρατική επιχορήγησης του 2015 δεν έχουν επιδοθεί σε αυτά προγενέστερες εκχωρήσεις ή κατασχέσεις.

Στις 12/12/2011 η Τράπεζα στέλνει επιστολή για την καταβολή του ποσού των 2.205.875 ευρώ (κεφάλαιο: 2.000.00, τόκοι: 205.875) και στις 28/12/2011 το ΠΑΣΟΚ απαντάει ότι εντός του Ιανουαρίου 2012 θα υπάρξει οριστική διευθέτηση και

διακανονισμός (αυτή η επιστολή, καθώς και η απάντηση του ΠΑΣΟΚ δεν προσκομίσθηκαν στην Εξεταστική Επιτροπή, αλλά τα μνημονεύει η Τράπεζα στο από 6/3/2012 εξώδικο της).

Στις 18/01/2012 η Τράπεζα επιδίδει εξώδικη δήλωση στο ΠΑΣΟΚ, με την οποία θέτει προθεσμία 5 ημερών για την εξόφληση του ποσού των 2.205.875 ευρώ. Ακολουθεί στις 23/01/2012 η έγγραφη επιστολή - απάντηση του κ. Ροβέρτου Σπυρόπουλου, στην οποία αναφέρει ότι το θέμα της τακτοποίησης των οφειλών του ΠΑΣΟΚ θα ρυθμιστεί εντός του Φεβρουαρίου 2012, οπότε και αναμένει να ρυθμιστεί νομοθετικά η οριστική διευθέτηση – διακανονισμός σε σχέση με το οφειλόμενο δάνειο.

Στη συνέχεια, η Τράπεζα στέλνει νέες προειδοποιητικές εξώδικες επιστολές (στις 06/03/2012, 27/03/2012 και στις 25/05/2012), με τις οποίες χορηγούνται διαρκώς προθεσμίες εξόφλησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών του ΠΑΣΟΚ, χωρίς ωστόσο εν τέλει να προβαίνει στην καταγγελία της δανειακής σύμβασης.

Στις 13/6/2012 αποστέλλεται επιστολή του Γενικού Διευθυντή του ΠΑΣΟΚ, κ. Νίκου Σαλαγιάννη προς την Τράπεζα, στην οποία αναφέρει «οι οφειλόμενοι τόκοι, περιόδου 13/6/2011 έως 13/6/2012, θα καταβληθούν άμεσα με την καταβολή της 4^{ης} δόσης της τακτικής κρατικής επιχορήγησης του 2011».

Στις 28/12/2012 ακολουθεί νέα επιστολή του Ροβέρτου Σπυρόπουλου, σύμφωνα με το κείμενο της οποίας «η εμπλοκή [εννοεί στην αποπληρωμή του δανείου] έχει δημιουργηθεί από την καθυστέρηση καταβολής της 3^{ης} και 4^{ης} δόσης της κρατικής επιχορήγησης 2011, η οποία διευθετείται εντός των προσεχών ημερών και σε κάθε περίπτωση μέχρι τις 15 Ιανουαρίου 2012 [εννοεί, προφανώς, έως τις 15 Ιανουαρίου 2013]».

Στη συνέχεια, η Τράπεζα στέλνει νέες προειδοποιητικές εξώδικες επιστολές (στις 26/02/2013 και στις 05/04/2013), με τις οποίες παρέχονται διαρκώς προθεσμίες εξόφλησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών του ΠΑΣΟΚ (ενώ ήδη οι οφειλές ανέρχονται σε 5.672.213,71 ευρώ, σύμφωνα με τις εν λόγω εξώδικες επιστολές), χωρίς ωστόσο και πάλι να καταγγέλει τη σύμβαση.

Στις 17/02/2014 η Τράπεζα αποστέλλει νέα προειδοποιητική επιστολή της, με την οποία δίνει προθεσμία 10 ημερών για την εξόφληση της οφειλής, η οποία ανέρχεται πλέον σε 6.165.388,08 ευρώ (δηλαδή είναι ληξιπρόθεσμο το σύνολο του δανείου), χωρίς ωστόσο να προβαίνει στην καταγγελία της δανειακής σύμβασης. Στις 30/11/2015 με νέα επιστολή ενημερώνει το ΠΑΣΟΚ ότι η ληξιπρόθεσμη οφειλή ανέρχεται σε 6.511.369,11 ευρώ και ότι το ενήμερο κεφάλαιο είναι 0 ευρώ και σε εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας της ΤτΕ έχει ενταχθεί στη Διαδικασία Επίλυσης Καθυστερήσεων. Στις 04/01/2016 αποστέλλει νέα επιστολή με την οποία προειδοποιεί το ΠΑΣΟΚ και δίνει νέα προθεσμία (συγκεκριμένα: «εντός ευλόγου χρόνου») για την εξόφληση, άλλως και σε περίπτωση αδυναμίας εξόφλησης, να προσέλθει στην τράπεζα για τον διακανονισμό της οφειλής. Στις 03/03/2016 με νέα επιστολή της, αναφέρεται ότι το ΠΑΣΟΚ δεν ανταποκρίθηκε στα προβλεπόμενα από

τον Κώδικα Δεοντολογίας, αναφορικά με την 1^η υποχρεωτική επιστολή του Κώδικα (ν. 4224/2013) και καλείται να προσκομίσει τα ζητηθέντα έγγραφα και να συμπληρώσει τα ζητηθέντα στοιχεία.

Στις 17/03/2016 το ΠΑΣΟΚ επικαλείται ως λόγο της αδυναμίας εξυπηρέτησης του δανείου τη δραματική μείωση της κρατικής χρηματοδότησης από το 2011 έως το 2016 (συνολική μείωση 90%), τη μείωση του εκλογικού ποσοστού του και τη νομοθετική μεταβολή ως προς το ανεκχώρητο της κρατικής χρηματοδότησης (βλ. άρ. 1 του Ν. 3023/2002, όπως τροποποιήθηκε με το άρ. 1 του Ν. 4304/2014).

Ακολουθεί στις 03/06/2016 η επιστολή της Τράπεζας Αττικής, με την οποία ενημερώνει το ΠΑΣΟΚ ότι έχει κατηγοριοποιηθεί ως «μη συνεργάσιμος δανειολήπτης), σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας. Την 01/07/2016 με την επιστολή του, το ΠΑΣΟΚ απαντά στην από 3/6/2016 της Τράπεζας, αναφέροντας ότι πραγματοποιήθηκε συνάντηση του Γενικού Διευθυντή του ΠΑΣΟΚ με τον κ. Τσακίρακη (Αναπληρωτή Γενικό Δ/ντη της ΑΤΤΙCA) και τον κ. Τσιάμη (Διευθυντή Διαχείρισης Καθυστερήσεων) για τη δυνατότητα εξεύρεσης λύσης και ότι κατέστη σαφές στα στελέχη της τράπεζας ότι δεν υπάρχει η δυνατότητα ανταπόκρισης στις δανειακές υποχρεώσεις.

Στις 07/07/2016 η Τράπεζα γνωστοποιεί στο ΠΑΣΟΚ ότι τα τελευταία διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία είναι ο ισολογισμός εσόδων – δαπανών 2009. Στις 11/07/2016 το ΠΑΣΟΚ απαντάει πως αποστέλλει αντίγραφα των ισολογισμών 2010-2014. Αναφέρει δε ότι ως προς την κρατική χρηματοδότηση 2015 το 40% είναι ανεκχώρητο και το υπόλοιπο 60% παρακρατείται απευθείας από το Ελληνικό Δημόσιο (και ότι ήδη παρακρατήθηκε για το έτος 2015 από την Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Εσωτερικών) και ότι αποδίδεται κατά τη σειρά που ορίζουν οι συμβάσεις στους δικαιούχους απαιτήσεων κατά του Ελληνικού Δημοσίου.

Τέλος, με την από 11/10/2016 επιστολή της Τράπεζας προς ΠΑΣΟΚ, του γνωστοποιείται πως δεν κατέστη εφικτή η ανεύρεση λύσης στα πλαίσια του Κώδικα Δεοντολογίας και ότι ο λογαριασμός μεταφέρεται σε οριστική καθυστέρηση.

Παρατηρήσεις Ελέγχου

Σύμφωνα με επιστολή του κόμματος στις 28/12/2011, η μη τακτοποίηση των υποχρεώσεων προς την τράπεζα οφειλόταν στην καθυστέρηση καταβολής της τρίτης και τέταρτης δόσης της κρατικής επιχορήγησης του 2011 και δεσμευόταν για τη διευθέτηση των οφειλών εντός του Ιανουαρίου του 2012.

Λόγω μη τήρησης των ανωτέρω, η τράπεζα με την από 17/01/2012 εξώδικη δήλωση – πρόσκληση κατά του ΠΑΣΟΚ ζήτησε την άμεση εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών (2.205.875€), ενώ ακολούθησε έγγραφη ενημέρωση του κόμματος στις 23/01/2012 για τη ρύθμιση του ζητήματος εντός του Φεβρουαρίου του 2012.

Σημειώνονταν, επίσης, ότι η εκχωρούμενη απαίτηση ήταν κατά του ελληνικού δημοσίου και ότι η καθυστέρηση στην είσπραξη της επηρέαζε σε σημαντικό βαθμό τη δυνατότητα του κόμματος για την εξόφληση των δανειακών οφειλών.

Εκτιμήθηκε, επίσης, ότι δεν ήταν διασφαλισμένη πλήρως η έγκαιρη αποπληρωμή της οφειλής, παρά την κάλυψή της από την εκχωρημένη απαίτηση, λόγω της καθυστέρησης στην τακτοποίησή της και δεδομένου ότι η κρατική χρηματοδότηση του 2015 έχει εκχωρηθεί και υπέρ τριών άλλων τραπεζών.

Σύμφωνα με ενημέρωσή της η Τράπεζα είχε σκοπό να προβεί σε σχηματισμό πρόβλεψης απομείωσης της αξίας της απαίτησής της από το ΠΑΣΟΚ κατά το ποσό των 2.802 χιλ. ευρώ επί του υπολοίπου χρηματοδότησης της με στοιχεία 31/03/2012.

Το ΠΑΣΟΚ προς εξασφάλιση του δανείου εκχώρησε στην Τράπεζα Αττικής την κρατική χρηματοδότηση του έτους 2015, έως το ποσό των 6.000.000€. Ωστόσο, την ίδια κρατική χρηματοδότηση εκχώρησε και σε άλλα πιστωτικά ιδρύματα. Ειδικότερα, προς εξασφάλιση α. της από 19/11/2009 σύμβασης με την Cyrgus Popular Bank, β. της από 10/11/2010 σύμβασης δανείου με την Τράπεζα Πειραιώς και γ. της από 21/12/2010 σύμβασης δανείου με την Εθνική **Τράπεζα**.

MARFIN

Υπόλοιπο το 2012 3.162χιλ. και παρά τις οχλήσεις της Τράπεζας προς το κόμμα αιτούμενη την έγκαιρη καταβολή των οφειλόμενων ποσών και την ενημέρωση της σχετικά με την οφειλή το ΠΑΣΟΚ δεν τήρησε ποτέ όσα είχε δεσμευτεί.

Οικονομικά Στοιχεία

Στα ειδικά σημειώματα της τράπεζας γίνονταν αναφορά σε βασικές πηγές εσόδων του κόμματος με έμφαση όμως στην είσπραξη της κρατικής χρηματοδότησης και στα ποσά στα οποία είχε διαμορφωθεί. Η τράπεζα προσκόμισε τον Ισολογισμό Εσόδων-Δαπανών για τη χρήση του 2009.

Εξασφαλίσεις

Εκχώρηση απαίτησης από την χορήγηση της δικαιούμενης Κρατικής Τακτικής Χρηματοδότησης και της Οικονομικής Ενίσχυσης για Ερευνητικούς και Επιμορφωτικούς Σκοπούς στα πλαίσια του Ν. 3023/2002 του έτους 2015 εκτιμώμενου ελάχιστου ύψους 19.800 χιλ. ευρώ (η εκτίμηση κατά την αρχική έγκριση ήταν 24.000 χιλ.

Παρατηρήσεις Ελέγχου

Εκτιμήθηκε ότι δεν είναι διασφαλισμένη πλήρως η έγκαιρη αποπληρωμή της οφειλής παρά το υψηλό ποσοστό κάλυψης του υφιστάμενου υπολοίπου από την εκχωρημένη απαίτηση καθώς αφενός υφίστατο καθυστέρηση στην τακτοποίηση

του και αφετέρου η κρατική χρηματοδότηση του 2015 είχε εκχωρηθεί υπέρ τριών άλλων τραπεζών.

ΕΚΘΕΣΗ ΟΡΚΩΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ ΠΑΣΟΚ

Η ΥΠΑΡΞΗ 15 ΕΚ. ΣΤΑ ΤΑΜΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

Όπως είναι φυσικό, πολλά ερωτηματικά ανακύπτουν μετά την πληροφόρηση από την έκθεση των ελεγκτών για την ύπαρξη ρευστού 15 εκατομμυρίων € στο ταμείο του ΠΑΣΟΚ. Κατά την εξέταση του κατ' εξοχήν αρμοδίου να απαντήσει σχετικά, δηλαδή του οικονομικού υπευθύνου του κόμματος ΝΙΚΟΥ ΣΑΛΑΓΙΑΝΝΗ, δεν δόθηκαν στην Επιτροπή διαφωτιστικές απαντήσεις για το θέμα αυτό καίτοι οι ερωτήσεις υπήρξαν συγκεκριμένες και πειστικές. Έτσι, αφού τονιστεί ότι το όλο θέμα χρήζει περαιτέρω ερεύνης, τα συμπεράσματα θα έχουν αναγκαστικά χαρακτήρα συλλογισμών και υποθέσεων.

Τα ερωτηματικά που ανέκυψαν συμπυκνώνονται στα ακόλουθα:

- 1.- Αν το ποσόν αυτό ήταν αποτέλεσμα αποταμίευσης, περιστολής εξόδων κλπ, τότε προς τι ο υπέρογκος δανεισμός;
- 2.- Αν οι πηγές χρηματοδότησης ήσαν αφανείς ποιος έλεγχε την προέλευση τους, ποιος τα κατέγραφε, ποιος επέβλεπε για τον τρόπο διάθεσής τους; Υπήρχε περίπτωση μια χρηματοδότηση να μην καταγραφεί;
- 3.- Το ποσόν αυτό ή το εκάστοτε περιεχόμενο του χρηματοκιβωτίου σε ρευστό εμφανιζόταν στους ισολογισμούς του κόμματος; Αν όχι με ευθύνη τίνος λαμβάνονταν η απόφαση να αποκρυβούν τα συγκεκριμένα έσοδα;

Τα ερωτηματικά αυτά δεν είναι αυθαίρετα ούτε διατυπώνονται κακόβουλα από πολιτική αντιπαλότητα. Προέρχονται από την πολύ πρόσφατη εμπειρία στην οποία κοινωνοί έχουν καταστεί όλοι οι ενεργοί πολίτες.

Δεν είναι μόνο η γνωστή υπόθεση με το 1 εκατομμύριο γερμανικά μάρκα που ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΤΣΟΥΚΑΤΟΣ (λέει ότι) παρέδωσε στο ταμείο του ΠΑΣΟΚ. Η αναφορά γίνεται και σε σχέση με το σκάνδαλο SIEMENS το οποίο εξέτασε η Βουλή εκδίδοντας σχετικό πόρισμα με βάση το οποίο ασκήθηκε συμπληρωματική ποινική δίωξη στις 07/09/2010 για τη συγκρότηση εγκληματικής οργάνωσης του άρθρου 187 του Π.Κ. , που είχε σκοπό τη διάπραξη των αδικημάτων της ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας, τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα και απάτες με τις επιβαρυντικές περιστάσεις του νόμου περί καταχραστών του Δημοσίου, σε βάρος τόσο στελεχών της εταιρίας SIEMENS, όσο και άλλων εμπλεκόμενων προσώπων.

Στη 15η πορισματική αναφορά (σελίδα 376 του πορίσματος) αναγράφεται ότι η εταιρεία SIEMENS, κυρίαρχη στον τομέα εκτέλεσης τηλεπικοινωνιακών έργων, είχε

τουλάχιστον από τα τέλη Νοεμβρίου του 1990 αναπτύξει και στην Ελλάδα «ένα ανωνυμοποιημένο σύστημα διεκπεραίωσης μυστικών πληρωμών, που, μέσω προμηθειών, τις οποίες κατέβαλε σε πρόσωπα που εφέροντο να μεσολαβούν στη σύναψη συμβάσεων για κρατικά έργα, διοχετεύονταν σε κρατικούς αξιωματούχους, αρμοδίους για την ανάθεση του έργου στην εταιρεία, οι οποίοι αποφάσιζαν ή καθ' οιονδήποτε τρόπο βοηθούσαν για την ανάθεση, και εν συνεχεία την εκτέλεση και παραλαβή του. Για τη διακίνηση του άνομου χρήματος, υπήρχε ένα καλά μελετημένο σύστημα από πλευράς εταιρείας, με σκοπό να συγκαλύπτονται και ανωνυμοποιούνται οι ροές των χρημάτων. Η ομάδα αυτή, δομημένη ιεραρχικά και αποτελούμενη οπωσδήποτε από περισσότερα των τριών προσώπων, εν γνώσει της συγκροτήθηκε, αποφάσισε και πραγματοποίησε δωροδοκίες ανώτατων αξιωματούχων, πολιτικών, μελών κυβερνήσεων κλπ, με διαρκή δράση στην Ελλάδα από το Νοέμβριο του 1990 και τουλάχιστον μέχρι το 2008, ύψους πολλών εκατομμυρίων ευρώ, υπολογιζόμενου του ποσού της δωροδοκίας σε ποσοστό 2% για κάθε επιμέρους σύμβαση –επί του κοστολογίου («τζίρου») του έργου- για τα πολιτικά πρόσωπα, όπως προέβλεπε το λεγόμενο «σχέδιο της μητρικής εταιρείας», του 8%, προοριζόμενου για τους ανώτατους κρατικούς αξιωματούχους.»

Η συγκεκριμένη διαπίστωση - που τεκμηριώνεται απολύτως με μαρτυρικές καταθέσεις που είχαν δοθεί στα πλαίσια εκείνης της εξεταστικής επιτροπής- οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ένα μέρος των χρημάτων σε ρευστό για τα οποία κάνει λόγο η έκθεση των ελεγκτών προέρχεται από την παραπάνω διαπιστωμένα έκνομη δραστηριότητα, κοινώς ήταν προϊόν εγκλήματος.

Η πληροφορία για την ύπαρξη τόσο μεγάλου ποσού σε ρευστό στα ταμεία του ΠΑΣΟΚ είχε τύχει τότε ευρείας δημοσιότητας . Η δημοσιοποίηση της ύπαρξης ρευστών αποθεμάτων δημιούργουσε δικαίωμα και αντίστοιχα υποχρέωση στις δανείστριες τράπεζες (ειδικά μετά από την ψήφιση των ρυθμίσεων που ελάττωναν κατά 100%, αρχικά και κατά 40% στη συνέχεια τα χρήματα που θα μπορούσαν να λάβουν λόγω εκχωρήσεως της κρατικής επιχορήγησης) να ζητήσουν πρόσθετη χρηματική εγγύηση αποπληρωμής των δανείων του ΠΑΣΟΚ ή ακόμη να λάβουν αναγκαστικά μέτρα εξασφάλισης με συντηρητική κατάσχεση ή ό,τι άλλο μέσον παρέχει ο κώδικας πολιτικής δικονομίας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΟΜΙΛΙΑΣ ΣΑΛΑΓΙΑΝΝΗ

Τους λόγους τους οποίους οδήγησαν τα οικονομικά του ΠΑΣΟΚ στην κατάρρευση και ουσιαστικά το κόμμα στη χρεοκοπία εξήγησε κατά τη διάρκεια της ομιλίας του στο 10^ο Συνέδριο του κόμματος, ο Γενικός Διευθυντής του ΠΑΣΟΚ, Νίκος Σαλαγιάννης, κάνοντας έναν οικονομικό και διοικητικό απολογισμό.

Ο κ. Σαλαγιάννης στάθηκε κυρίως στο 2009 και το 2010 τις οποίες χαρακτήρισε ως κρίσιμες χρονιές, επειδή το πρόβλημα με τα οικονομικά του κόμματος κορυφώθηκε. Σύμφωνα με τον γενικό διευθυντή του ΠΑΣΟΚ, το 2009, το ΠΑΣΟΚ πήρε από κρατική επιχορήγηση 24 εκ. ευρώ και ταυτόχρονα έλαβε 47 εκ. ευρώ δάνειο, ενώ το 2010, πήρε 20 εκ. ευρώ κρατική επιχορήγηση και ταυτόχρονα έλαβε και 40 εκ. ευρώ δάνειο. Το 2010 επίσης το ΠΑΣΟΚ υπέγραψε την σύμβαση εκχώρησης των μελλοντικών κρατικών επιχορηγήσεων προκειμένου να διασφαλιστούν οι τράπεζες.

«Το 2010, δηλαδή, ουσιαστικά, αποκλείσαμε τη δυνατότητα να λάβουμε άλλο δάνειο από τράπεζες και ταυτόχρονα εκχωρήσαμε και τα μελλοντικά έσοδα του κόμματος απ' την στην κρατική επιχορήγηση. Ουσιαστικά αποκλειστήκαμε από οποιαδήποτε χρηματοδότηση» εξήγησε ο κ. Σαλαγιάννης.

Οι λόγοι που οδήγησαν σε υπερδανεισμό

Ιδιαίτερα αυξημένα ήταν όμως και τα λειτουργικά έξοδα του κόμματος τα οποία ο κ. Σαλαγιάννης χαρακτήρισε ως υπέρογκα. Όπως ανέφερε ο κ. Σαλαγιάννης, το ΠΑΣΟΚ έπαιρνε κάθε χρόνο από την κρατική επιχορήγηση 20 – 22 εκ. ευρώ. Όμως τα λειτουργικά έξοδα, τα έξοδα δηλαδή εκτός των εκλογικών δαπανών και των δαπανών για την εξυπηρέτηση του χρέους, ήταν πολύ μεγαλύτερα.

Με λίγα λόγια το ΠΑΣΟΚ δανειζόταν προκειμένου να καλύψει τις υπέρογκες λειτουργικές του δαπάνες, καθώς επίσης και για να εξυπηρετήσει προηγούμενα δάνεια.

Οι λειτουργικές δαπάνες:

Σύμφωνα με τα όσα είπε ο κ. Σαλαγιάννης οι λειτουργικές δαπάνες έφταναν τα 28 με 20 εκατ. ευρώ το χρόνο. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο ισολογισμός του 2010. Το κόμμα τη χρονιά εκείνη είχε λειτουργικές δαπάνες που έφτασαν τα 26 εκατ. ευρώ.

Πιο αναλυτικά ξοδεύτηκαν:

- για αμοιβές προσωπικού 4,1 εκ. ευρώ
- για επιμόρφωση στελεχών 2,0 εκ. ευρώ
- για μετακινήσεις στελεχών 5,5 εκ. ευρώ
- για τηλέφωνα 1,4 εκ. ευρώ
- για ενοίκια 1,0 εκ. ευρώ
- για προβολή 1,8 εκ. ευρώ

« Απ' το φθινόπωρο του 2011, ουσιαστικά είχαμε μπει σε στάση πληρωμών» τόνισε ο κ. Σαλαγιάννης και συμπλήρωσε ότι «μπαίνοντας στο 2012 επιδεινώθηκε περαιτέρω η κατάσταση, αφού λόγω μνημονίων η κρατική επιχορήγηση προς τα κόμματα μειώθηκε κατακόρυφα, πάνω από 55%».

Η κατάσταση το Μάρτιο του 2012

Ο κ. Σαλαγιάννης περιέγραψε μια ζοφερή κατάσταση για την κατάσταση των οικονομικών του κόμματος το 2012. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο ταμείο του κόμματος υπήρχαν μόλις 45.000 ευρώ, τα χρέη προς τις τράπεζες άγγιζαν τα 133,5 εκατ. ευρώ με τόκους πάνω από 15 εκατ. ευρώ κατ' έτος και τα χρέη προς τρίτους ανέρχονταν σε 4,5 εκατ. ευρώ. Και όσο για τα συνολικά χρέη του κόμματος; Αυτά άγγιζαν τα 138 εκατ. ευρώ. Την ίδια ώρα που οι εργαζόμενοι του κόμματος ήταν απλήρωτοι από τον Νοέμβριο του 2011.

Το σχέδιο εξυγίανσης

Ο γενικός διευθυντής του ΠΑΣΟΚ ανέφερε επίσης το σχέδιο εξυγίανσης που τέθηκε σε εφαρμογή από το 2012 και μετά ώστε να εξορθολογιστούν τα οικονομικά του κόμματος. Το σχέδιο πέτυχε, κατά τον ίδιο μείωση των λειτουργικών δαπανών κατά 95%.

Για παράδειγμα η μετακόμιση των γραφείων του κόμματος από την Ιπποκράτους στην Χαριλάου Τρικούπη, είχε ως αποτέλεσμα τα ενοίκια από 85-90.000 ευρώ το μήνα να μειωθούν σε 5.000 ευρώ. Επίσης οι εκλογές του 2012 και οι ευρωεκλογές του 2014 έγιναν με χαμηλότερο κόστος από ότι παλιότερα.

«Κάναμε εκλογές – διπλές εκλογές το 2012, με 4 εκ. ευρώ, ενώ για τις 2 εκλογές του 2009 (εθνικές – ευρωεκλογές) δαπανήθηκαν 24 εκ. ευρώ. Κάναμε ευρωεκλογές το 2013 με 400 χιλδ ευρώ, ενώ στις αντίστοιχες του 2009 δαπανήθηκαν 12 εκ. ευρώ. Κάναμε συνέδριο 5.000 συνέδρων το 2013, με πλήρη κάλυψη, με 550 χιλδ. ευρώ, ενώ το 2009 με 3.200.000 ευρώ», τόνισε ο κ. Σαλαγιάννης.

ΕΞΕΤΑΣΗ ΜΑΡΤΥΡΑ Κ. ΝΙΚΟΥ ΣΑΛΑΓΙΑΝΝΗ

Ο κ. Νίκος Σαλαγιάννης κλήθηκε να καταθέσει στην Εξεταστική Επιτροπή ως οικονομικός διευθυντής του ΠΑΣΟΚ από το Μάρτιο του 2012 μέχρι σήμερα. Ο κ. Σαλαγιάννης απάντησε σε ερωτήματα των μελών της επιτροπής αναφορικά με τα οικονομικά του ΠΑΣΟΚ και τους όρους – προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι τράπεζες χορήγησαν δάνεια πολλών εκατομμυρίων.

Κατά τη διάρκεια της εξέτασης του προέκυψαν τα εξής σημαντικά στοιχεία.

- ❖ Για όλα τα δάνεια που πήρε το ΠΑΣΟΚ, έδωσε ως εγγύηση την κρατική του χρηματοδότηση η οποία ήταν η πιο ισχυρή εγγύηση όπως όλοι οι τραπεζίτες διαβεβαίωσαν
- ❖ παραδέχτηκε ότι έγιναν σπατάλες και υπερβολές σε ό,τι αφορά τις δαπάνες, τόνισε ωστόσο ότι αυτό αφορά, όχι μόνο το ΠΑΣΟΚ, αλλά όλα τα κόμματα .Η δικαιολογία αυτή, ωστόσο, δεν είναι καθόλου πειστική, δεδομένου ότι οι υπέρογκες δαπάνες είναι εκείνες που οδήγησαν στον υπέρογκο δανεισμό, για την ολοσχερή αποπληρωμή του οποίου απαιτούνται περίπου 500 χρόνια.
- ❖ Παραδέχτηκε ότι το συνολικό ύψος των δανειακών οφειλών του ΠΑΣΟΚ είναι, περίπου, 190 εκατ. Ευρώ ενώ χαρακτήρισε την αποπληρωμή ενός τέτοιου χρέους δύσκολη έως αδύνατη όπως επισημάνθηκε κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης με τα σημερινά δεδομένα και με το 60% της εκχώρησης της κρατικής χρηματοδότησης, θα εξοφληθεί σε 400 χρόνια
- ❖ Η τελευταία φορά που κατέβαλε δόση για τις οφειλές του το ΠΑΣΟΚ, ήταν το 2011. Από τότε δεν έχει καταβάλει τίποτα.
- ❖ Προέκυψε ότι από το 2009-2010 και μέσα σε 18 μήνες το ΠΑΣΟΚ πήρε συνολικά από κρατικές επιχορηγήσεις και δάνεια σύνολο 118 εκατ. Ευρώ χωρίς ωστόσο να αποπληρώσει τίποτα
- ❖ Μίλησε για δυσμένεια των τραπεζών και για μεγάλες επιβαρύνσεις που επιβάλλουν οι τράπεζες, τονίζοντας ότι κάθε χρόνο το δάνειο το ΠΑΣΟΚ επιβαρύνεται με τόκους ύψους 15 εκατ.
- ❖ Όσον αφορά τα δάνεια του κόμματος εν μέσω κρίσης παρά τις ληξιπρόθεσμες οφειλές με εξασφάλιση μη νομότυπες εκχωρήσεις και με απλές υποσχετικές υποστήριξε ότι οι τράπεζες είχαν στα χέρια τους για να αποφασίσουν, τα ιστορικά στοιχεία 25 χρόνων στα οποία το ΠΑΣΟΚ έπαιρνε δάνεια και τα αποπλήρωνε κανονικά και πως κανείς δεν μπορούσε να προβλέψει τέτοια τεράστια πτώσης των ποσοστών του.
- ❖ Στην επισήμανση ότι έχει ασκηθεί δίωξη στον πρώην γενικό διευθυντή του κόμματος, Ροβέρτο Σπυρόπουλο, γιατί το 2010 και 2011, εκχώρησε ταυτόχρονα την ίδια κρατική χρηματοδότηση σε 4 τράπεζες, για συνολικά δάνεια ύψους 32 εκατ. Ευρώ αντέτεινε ότι τα συνολικά τα δάνεια που πήρε το ΠΑΣΟΚ τότε, ήταν ύψους 25 εκατ.

ευρώ, σημειώνοντας ότι ήταν προεγγυημένα με μια κρατική χρηματοδότηση που ήταν ύψους 20 εκατ. ευρώ.

- ❖ Σχετικά με τα 15 εκ. ευρώ που βρέθηκαν στα ταμεία του ΠΑΣΟΚ σύμφωνα με το πόρισμα των ορκωτών λογιστών ο κ. Σαλαγιάννης μάλλον δεν έδωσε πειστική απάντηση επισημαίνοντας ότι σύμφωνα με τους ελεγκτές, τα 9,7 εκατ. ευρώ προήλθαν από δανεισμό ενώ για τα υπόλοιπα «δεν ξέρει» αν ήταν «μαύρα» και ποια ήταν η προέλευσή τους ενώ δεν μπόρεσε να αποσαφηνίσει αν το ποσό αυτό ή το εκάστοτε περιεχόμενο του χρηματοκιβωτίου σε ρευστό εμφανιζόταν στους ισολογισμούς του ΠΑΣΟΚ.
- ❖ Απαντώντας σε ερώτηση σχετικά με το γυμναστήριο του Γιώργου Παπανδρέου δήλωσε πως:
Για το γυμναστήριο στην οδό Ιπποκράτους είχαν ξοδευτεί για Cross-trainer μηχάνημα 17.000 ευρώ, και «μηχάνημα για προσαγωγούς» 7.000 ευρώ, τα οποία χρέωσε στο ΠΑΣΟΚ ο πρώην πρωθυπουργός.
Ας σημειωθεί ότι η αξία των μηχανημάτων σύμφωνα με την καταγραφή που έκαναν στελέχη του κόμματος και ειδικοί, ανέρχεται σε 105.000 ευρώ και μαζί με τον ΦΠΑ σε 130.000 ευρώ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ ΣΤΙΣ 31-10-2016

Με βάση τις επικαιροποιημένες συγκεντρωτικές καταστάσεις που έχουν στείλει οι τράπεζες στην Επιτροπή, η εικόνα του συνολικού δανεισμού του ΠΑΣΟΚ από τις εγχώριες τράπεζες έχει στις 31-10-2016 ως ακολούθως :

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ					
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ		ΣΥΝΟΛΙΚΗ	ΟΦΕΙΛΗ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ
ΣΥΜΒΑΣΗ	ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ	31.10.2016		31.10.2016	
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ					

367/14.12.2000 ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	156.783.981,81€ ΛΟΓ.* 96.596.471,25€	96.668.217,10€	Ημερομηνία καταγγελίας 8.3.2016
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ 4520150/18.11.2010	10.466.039,80€ ΛΟΓ. 8.297.769,06€	8.297.769,06 €	Ημερομηνία καταγγελίας 8.3.2016
CYPRUS POPULAR BANK (πρώην MARFIN) ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ 21599-00/1/19.11.2009	3.531.651,20€ ΛΟΓ.3.102.774,98€	3.102.774,98€	Ημερομηνία καταγγελίας 8.3.2016
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΣΕ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	170.781.672,81€ ΛΟΓ.107.997.015,29*€	107.885.257,10€	

***Στις 18/10/2016 πιστώθηκε το ποσό των 71.583,85€, το οποίο αφορούσε τη Γ' δόση της Κρατικής Χρηματοδότησης για το έτος 2016, μειώνοντας ισόποσα το λογιστικό υπόλοιπο**

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ			
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK			
ΣΥΜΒΑΣΗ 1282/17.12.2008	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016 8.497.887,60€ ΛΟΓ.* 5.165.593,98€	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 31.10.2016 5.165.359,50€	ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ Ημερομηνία καταγγελίας 4.7.2014

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ			
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ			
ΣΥΜΒΑΣΗ 9747074042/23.12.2010	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016 11.507.089,98€ ΛΟΓ.* 8.779.439,06€	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 31.10.2016 8.779.439,00€	ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΟΧΙ

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ			
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ			
ΣΥΜΒΑΣΗ 803/13.12.2010	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016 8.330.900,51€ ΛΟΓ.* 6.511.369,11€	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 31.10.2016 5.711.369,11€	ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ Ημερομηνία καταγγελίας 17.10.2016

ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ			
ΤΡΑΠΕΖΕΣ			
	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ 31.10.2016	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 31.10.2016	ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	170.781.672,81€ ΛΟΓ.107.997.015,29€	107.885.257,10€	ΝΑΙ
ΕΥΡΟΒΑΝΚ	8.497.887,60€ ΛΟΓ. 5.165.593,98€	5.165.359,50€	ΝΑΙ
ΕΘΝΙΚΗ	11.507.089,98€ ΛΟΓ. 8.779.439,06€	8.779.439,00€	ΟΧΙ
ΑΤΤΙΚΗΣ	8.330.900,51€ ΛΟΓ. 6.511.369,11€	5.711.369,11€	ΝΑΙ
ΣΥΝΟΛΑ	199.117.550,90€	127.541.424,71€	

*ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ

**ΣΤΗΝ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΦΕΙΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΤΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΑΙ ΟΙ ΜΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ

ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ/ΕΚΧΩΡΗΣΕΙΣ

ΠΑΣΟΚ – ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ			
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΑΤΕ			
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΚΧΩΡΗΣΗΣ	ΠΡΟΙΟΝ ΕΚΧΩΡΗΣΗΣ	ΠΟΣΑ
367/14.12.2000	14.12.2000	ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2003. ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ	-
367/14.12.2000	29/6/2001	ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ	-

		ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2002 ΚΑΙ 2003. ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ	
367/14.12.2000	4/10/2002	ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2004. ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ	
367/14.12.2000	30/1/2004	ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2005 ΚΑΙ 2006. ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ	
367/14.12.2000	23/3/2004	ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2007. ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ	
367/14.12.2000	6/5/2005	ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2008	18.000.000€
367/14.12.2000	13/4/2006	ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2009	18.000.000€
367/14.12.2000	22/3/2007	ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ	20.000.000€

		ΤΟ ΕΤΟΣ 2010	
367/14.12.2000	29/8/2007	ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2011	20.000.000€
367/14.12.2000	1/4/2008	ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2012	22.000.000€
367/14.12.2000	13/3/2009	ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2013	24.100.000€
367/14.12.2000	11/9/2009	ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2010 ΕΩΣ ΚΑΙ 2013	96.000.000€
367/14.12.2000	6/11/2009	ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2010 ΕΩΣ ΚΑΙ 2013	96.800.000€
367/14.12.2000	22/7/2010	ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2014 ΚΑΙ 2016	
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ			

4520150/18.11.2010	18/11/2010	ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015	6.500.000€
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ CYPRUS POPULAR BANK (MARFIN)			
21599-0/19.11.2009	19/11/2009	ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015	ΑΝΕΥ

ΑΤΕ		
367/14.12.2000	27/7/2010	Στην εν λόγω σύμβαση συμφωνείται η μη εκχώρηση σε τρίτους των κρατικών χρηματοδοτήσεων και οικονομικών ενισχύσεων για λειτουργικές δαπάνες και ερευνητικούς σκοπούς και επιμορφωτικούς σκοπούς που θα λάβει το κόμμα τα έτη 2017 & 2018, διότι με αυτές θα καλύπτεται η πίστωση του έτους 2016
367/14.12.2000	10/8/2011	Στην εν λόγω σύμβαση ο πιστούχος δεσμεύεται ότι δεν θα προβεί σε καμία εκχώρηση ή επιβάρυνση υπέρ τρίτων φυσικών ή νομικών προσώπων, πέραν της Τράπεζας, οποιασδήποτε τακτικής ή έκτακτης κρατικής επιχορήγησης ή /και οικονομικής ενίσχυσης για ερευνητικούς και

		επιμορφωτικούς ή άλλους σκοπούς τυχόν καταβληθεί σ' αυτόν, μέχρι την ολοσχερή εξόφληση της χορηγηθείσας από την Τράπεζα σ' αυτόν πίστωσης.
--	--	--

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ - ΠΑΣΟΚ			
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΚΧΩΡΗΣΗΣ	ΕΚΧΩΡΗΜΕΝΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΤΟΥΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ (ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΕΚΧΩΡΗΣΗΣ, ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΗ ΥΠΑΡΞΗΣ ΑΛΛΗΣ ΕΚΧΩΡΗΣΗΣ)
803/13.12.2010	13/12/2010 6.000.000€	2015	Στις δανειακές συμβάσεις δεν περιλαμβάνονται βεβαιώσεις περί μη ύπαρξης άλλης ή άλλων εκχωρήσεων των χρηματοδοτήσεων. Υπάρχουν ωστόσο οι όροι 3,4 & 6 στη σύμβαση εκχώρησης-ενεχύρασης που υπεγράφη την 13.12.2010, στην οποία δηλώνονται η μη ύπαρξη άλλης εκχώρησης ή ενεχύρασης ή συμψηφισμού με απαίτηση τρίτου καθώς και ότι δεν έχει συμφωνηθεί το ανεκχώρητο απαίτησης.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ				
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΚΧΩΡΗΣΗΣ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ Η ΧΟΡΗΓΗΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
974707404 2	23/12/2010	-	2015	Για την σύμβαση ανοιχτού αλληλόχρεου λογαριασμού 9747073836/20.12.2010, του πολιτικού κόμματος ΠΑΣΟΚ, υφίσταται ως εξασφάλιση η εκχώρηση, μέσω σύμβασης ενεχυρίασης απαίτησης, των απαιτήσεων που αφορούν μέρος της τακτικής κρατικής επιχορήγησης του έτους 2015 (εκ ποσού €8,5εκ), καθώς και μέρους της τακτικής κρατικής επιχορήγησης έτους 2019 (εκ ποσού €8,5εκ), με εξαίρεση αυτής που αφορά ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς.
974707404 2	23/12/2010	Μη γεγεννημένη	2019	Υφίσταται η α/10.5.2011 επιστολή του Υπ. Εσωτερικών περί μη υπάρξεως άλλης σύμβασης εκχώρησης της επιχορήγησης του 2019

EUROBANK		
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1282	17.12.2008	Το ΠΑΣΟΚ προέβη αρχικώς στις 29.10.2010 και ακολούθως στις

		<p>30.6.2011 σε χορήγηση Υποσχετικής επιστολής με την οποία ανέλαβε την υποχρέωση εξοφλήσεως της χρηματοδοτήσεως στο σύνολό της, με την πρώτη μέχρι τις 30.06.2011 και με τη δεύτερη μέχρι τις 30.12.2011.Ως προς την παράταση εξοφλήσεως μέχρι τις 30.11.2011, το ΠΑΣΟΚ με επιστολή με ημερομηνία 30.5.2011 ανέφερε ότι η εν λόγω παράταση είναι αναγκαία επειδή η εκταμίευση της κρατικής οικονομικής ενίσχυσης έτους 2011 στα δικαιούχα κόμματα γίνεται τμηματικά, λόγω της δημοσιονομικής προσαρμογής που εφαρμόζει η χώρα μας, με αποτέλεσμα ο προγραμματισμός που είχαμε, για την εξυπηρέτηση του δανείου, να μην μπορεί να υλοποιηθεί στη λήξη του.</p>
--	--	--

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΗΣ «ΙΔΙΑΙΤΕΡΗΣ» ΣΧΕΣΗ ΠΑΣΟΚ- ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ (Α.Τ.Ε.)

Υπό τη γενική σημείωση ότι λόγω της σημασίας που αυτό έχει, στο πόρισμα συμπεριλαμβάνεται ιδιαίτερο κεφάλαιο με θέμα « Αποτίμηση των σχέσεων των κομμάτων Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ με την ΑΤΕ », παραθέτονται στη συνέχεια ορισμένα ενδεικτικά στοιχεία από τα οποία προκύπτουν το είδος, η έκταση και ο χαρακτήρας των οικονομικών δοσοληψιών της ΑΤΕ με το ΠΑΣΟΚ.

Το ΠΑΣΟΚ συνήψε το 2000 με την Αγροτική Τράπεζα σύμβαση πίστωσης, με όριο τα 2.934.702 ευρώ. Μετά από διαδοχικές πρόσθετες πράξεις, το όριο έφτασε τα 52.000.000 €. Στις 29-09-2006 ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (τότε Γενικός Δ/ντης του ΠΑΣΟΚ) ζητάει από την ΑΤΕ αύξηση του πιστωτικού ορίου από τα 52 στα 58 εκατομμύρια ευρώ. Η επιστολή του Παπακωνσταντίνου αναφέρει τα εξής: “Σύμφωνα με το μέχρι τώρα σκεπτικό των αποφάσεων της ΑΤΕ, το ύψος του δανείου που μπορεί να χορηγηθεί στα κόμματα είναι μέχρι το τριπλάσιο του ποσού της ετήσιας κρατικής οικονομικής ενίσχυσης. Με βάση αυτή την πρακτική, το ύψος του δανείου που δικαιούται το ΠΑΣΟΚ έχει διαμορφωθεί στα 58.000.000”.

Η επιστολή αυτή και ειδικά η χρήση του ρήματος «δικαιούται» είναι αποκαλυπτική τόσο για την πρακτική που ακολουθούσε η - απολύτως κομματικά διορισμένη -διοίκηση της ΑΤΕ έναντι του δανεισμού πολιτικών κομμάτων, όσο και της νοοτροπίας των κομμάτων εξουσίας έναντι αυτής, καθώς η δυνατότητα έγκρισης ενός δανείου εκλαμβάνονταν ως υποχρέωση.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Διεύθυνση Δημοσίου Τομέα - Υποδιεύθυνση Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών της ΑΤΕ εισηγείται στο Γενικό Συμβούλιο Χορηγήσεων την απόρριψη του αιτήματος του ΠΑΣΟΚ, επειδή το ύψος της κρατικής χρηματοδότησης του 2007 δεν μπορεί να προϋπολογισθεί. Παρά την αρνητική εισήγηση, το Γενικό Συμβούλιο Χρηματοδοτήσεων αποφασίζει την αύξηση του πιστωτικού ορίου από 52 σε 58 εκατομμύρια. Ο Διοικητής της ΑΤΕ πρότεινε την αποδοχή του αιτήματος, με το επιχείρημα της ίσης μεταχείρισης των δύο κομμάτων (ΝΔ - ΠΑΣΟΚ). Με τον Διοικητή συμφώνησε τόσο ο Υποδιοικητής όσο και όλα τα μέλη του Γενικού Συμβουλίου Χρηματοδοτήσεων.

Στις 6/3/2007 και ενώ το υπόλοιπο της οφειλής είναι 57.262.939,58 €, ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ με νέα επιστολή του προς τονΜΗΛΙΑΚΟ (Διοικητή ΑΤΕ) αιτείται να αποδεχθεί η ΑΤΕ τη διασφάλιση του πιστωτικού ορίου του ΠΑΣΟΚ με την εκχώρηση της τακτικής κρατικής χρηματοδότησης του 2010 (είχαν ήδη εκχωρηθεί με προηγούμενες συμβάσεις οι τακτικές χρηματοδοτήσεις των ετών 2007, 2008 και 2009). Το Γενικό Συμβούλιο Χορηγήσεων εγκρίνει το αίτημα.

Στις 20/8/2007, δηλαδή πέντε μήνες μετά , ο ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ζητά με επιστολή του προς τον Διοικητή της ΑΤΕ αύξηση του πιστωτικού ορίου από τα 58 στα 78 εκατομμύρια. Επικαλείται άμεσες και επιτακτικές ανάγκες, λόγω των εκλογών της 16ης/9/2007, καθώς και τρέχουσες δαπάνες και υποχρεώσεις και προτείνει την εκχώρηση της κρατικής επιχορήγησης του 2011. Η Διεύθυνση Δημοσίου Τομέα της ΑΤΕ εισηγείται στο Γενικό Συμβούλιο Χορηγήσεων την έγκριση του αιτήματος. Ως επιχείρημα υπέρ της αποδοχής αναφέρει ότι «ναι μεν δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί από τώρα το ύψος της κρατικής επιχορήγησης που θα δικαιούται το ΠΑΣΟΚ», ωστόσο εκτιμάει ,προφανώς αυθαίρετα, ότι η κρατική χρηματοδότηση του 2011, αλλά και όλες οι εκχωρημένες (2008, 2009 και 2010) θα είναι 19,5 εκατομμύρια ευρώ το χρόνο.

Εδώ σημειώνεται μια αντίφαση: Η Διεύθυνση Δημοσίου Τομέα της ΑΤΕ είχε εισηγηθεί την απόρριψη αντίστοιχου αιτήματος που υπέβαλε το ΠΑΣΟΚ στις 29/9/2006 με την ορθή άποψη ότι δεν μπορεί να υπολογιστεί η επιχορήγηση του επομένου (2007) έτους. Στην προκειμένη όμως περίπτωση προβαίνει σε αυθαίρετο προ-υπολογισμό πόση θα είναι η χρηματοδότηση πέντε χρόνια μετά. Αυτός ο αυθαίρετος υπολογισμός δεν στηρίζεται πουθενά. Είναι δε και προκλητικός με την έννοια ότι παρέχεται παραμονές εκλογών συνάμα όμως υπερβαίνει την τετραετία. Ουσιαστικά δηλαδή με αυτήν και όλες τις παρόμοιες αποφάσεις προδικάζονταν το αποτέλεσμα των μεθεπόμενων εκλογών, εάν υποτεθεί ότι η θητεία τη κυβέρνησης που θα προέκυπτε από τις πρώτες σε σειρά θα ήταν τετραετής...

Στις 26/11/2007, δηλαδή μόλις 3 μήνες μετά την αύξηση του πιστωτικού ορίου από 58 σε 78 εκατομμύρια ευρώ, ο ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ υποβάλλει νέο αίτημα στην ΑΤΕ, με το οποίο ξαναζητάει αύξηση του πιστωτικού ορίου, από 78 σε 85 εκατομμύρια ευρώ! Η Διεύθυνση Δημοσίου Τομέα εισηγείται την έγκριση και το Γενικό Συμβούλιο Χορηγήσεων προχωράει στην έγκρισή του, με εκχώρηση των ετήσιων επιμορφωτικών ενισχύσεων των ετών 2008, 2009, 2010 και 2011. Όσα αναφέρονται πιο πάνω ισχύουν και εδώ .

ΟΙ ΑΓΩΓΕΣ Α.Τ.Ε. ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΚΑΤΑ ΠΑΣΟΚ

Εναντίον του ΠΑΣΟΚ έχουν κατατεθεί δύο αγωγές . Την πρώτη την κατέθεσε η ΑΤΕ με αντικείμενο την μη καταβολή πλήρους της εκχωρημένης επιχορήγησης των ετών και την άλλη η διάδοχός της ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, στις 10-10-2016 για το σύνολο της οφειλής αυτού του κόμματος λόγω μη εξυπηρέτησης των διαφόρων δανείων που έχει λάβει. Η συσχέτιση του χρόνου κατάθεσης της δεύτερης αυτής αγωγής με τη συγκρότηση και κυρίως με την εξέλιξη των εργασιών της Επιτροπής , είναι προφανής .

Αναφορικά με την πρώτη αγωγή, της ΑΤΕ , πρέπει να σημειωθεί ότι ήταν πράξη στοιχειώδους πρόνοιας που ,εκτός των άλλων, διασώζει μεν την τότε διοίκηση της συγκεκριμένης τράπεζας (όσον αφορά την αντίδρασή της στην νομοθετημένη μείωση των ποσών που ενώ ήσαν συμβατικά εκχωρημένα σ' αυτήν μειώθηκαν δραστικά), εκθέτει όμως ανεπανόρθωτα τις τότε διοικήσεις των υπολοίπων τραπεζών που δεν τη μιμήθηκαν. Δεν έχει προκύψει κάποιου είδους αντίδραση των διοικήσεων των υπολοίπων τραπεζών στη νέα, επιζήμια για τα συμφέροντά τους, κατάσταση που προέκυψε μετά τις ρυθμίσεις των ετών 2012 και 2014 . Δεν ασκήθηκε αγωγή, ούτε και ζητήθηκαν πρόσθετες εξασφαλίσεις για τα δάνεια που ήδη τότε δεν πληρώνονταν , μετά όμως και την μείωση του ποσοστού των επιχορηγήσεων το πλέον σίγουρο ήταν το δεν επρόκειτο να πληρωθούν. Η παράλειψη τους να επιμεληθούν των συμφερόντων των τραπεζών τους χαρακτηρίζεται ως απαράδεκτη. Απ' ό,τι έχει προκύψει δεν έχουν κινηθεί

πειθαρχικές ή άλλες διαδικασίες γι' αυτήν την αδράνεια των διοικήσεων και εν γένει των υπευθύνων των τραπεζών εκείνης της περιόδου .

Όσον αφορά στην δεύτερη αγωγή, που όπως προαναφέρεται άσκησε η ΠΕΙΡΑΙΩΣ εναντίον του ΠΑΣΟΚ στις 10-10-2016 , παρατηρούνται τα εξής : Ενώ, κατά το κείμενο της αγωγής η απαίτηση της Τράπεζας Πειραιώς κατά του πολιτικού κόμματος του ΠΑΣΟΚ που απορρέει από την δανειακή σύμβαση 367/14.12.2000 και τις πρόσθετες σε αυτή πράξεις με την ΑΤΕ ανέρχεται στο ποσό των 150.702.299,30 €, η ενάγουσα Τράπεζα περιορίζει την απαίτησή της αυτής «για λόγους οικονομίας» στο ποσό των 96.748.226,82 € εντόκως με συμβατικό επιτόκιο υπερημερίας πλέον ανατοκισμών ανά εξάμηνο από 1-7-2016 και εξής μέχρι εξοφλήσεως, ενώ διατυπώνεται ρητή επιφύλαξη της για είσπραξη του επιπλέον ποσού, οποτεδήποτε κριθεί σκόπιμο με άσκηση νέας αγωγής.

Από την ενέργεια αυτήν γεννώνται ορισμένα ερωτηματικά που δεν μπορούν να απαντηθούν από την Επιτροπή, βάσει όσων στοιχείων έχει στη διάθεσή της . Για παράδειγμα , δεν είναι σαφής ο λόγος για τον οποίο ποσόν 53.954.072,48 € δεν συμπεριλαμβάνεται στην αγωγή ενώ στο ιστορικό της αναγράφεται ρητά ότι αποτελεί μέρος της συνολικής οφειλής του ΠΑΣΟΚ. Όπως διευκρινίζεται στην αγωγή το ποσό που δεν ζητείται αντιστοιχεί στο ποσό των αναλογούντων τόκων, συμβατικών και υπερημερίας, που χρεώθηκαν στο λογαριασμό της επίδικης σύμβασης ανά εξάμηνο από 28-12-2012 μέχρι 30-6-2016 μειωμένο κατά το ποσό των συνολικών καταβολών που πραγματοποιήθηκαν στο ίδιο διάστημα . Δεν έχει προκύψει η σκοπιμότητα της αυτόβουλης του αιτουμένου με την αγωγή ποσού και εκφράζεται η απορία εάν με αυτήν την μείωση είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι εξυπηρετούνται τα συμφέροντα της ΠΕΙΡΑΙΩΣ .

Αντίστοιχα χωρίς εμφανή νόμιμο λόγο με την ίδια αγωγή περιορίζονται οι απαιτήσεις της ίδιας τράπεζας από την σύμβαση 4520150/18.11.2010 από το ποσό των 10.089.911,91€ στο ποσό των 8.297.726,01€ και η απαίτησή της από την σύμβαση 21599-00/1/19.11.2009 με την Τράπεζα Marfin Egnatia από το ποσό των 3.449.344,99€ στο ποσό των 3.102.731,93€.

Με τον τρόπον αυτόν η ΠΕΙΡΑΙΩΣ από το συνολικό ποσό των 164.241.556,20 € στο οποίο ανέρχεται το συνολικό υπόλοιπο του χρέους του ΠΑΣΟΚ προς αυτήν ζητεί συνολικά μόνο 108.148.684,76 € .

Το όλο ζήτημα χρήζει ερεύνης . Εάν η Τράπεζα έκρινε ότι λόγω της υφιστάμενης νομοθεσίας ο τρόπος υπολογισμού των τόκων μπορεί να αμφισβητηθεί από το εναγόμενο, τότε προς τι η επιφύλαξη για την αναζήτηση του υπόλοιπο ποσού , εν όψει μάλιστα του ότι κατά κανόνα δεν είναι δυνατή η αυτοτελής επιδίωξη τόκων; Δεν αποτελεί ομολογία μη οφειλής μια τέτοια ενέργεια; Η εκδοχή να σχετίζεται το η ελάττωση του αιτουμένου ποσού με το ύψος του δικαστικού ενσήμου δεν θεωρείται σοβαρή δεδομένης της οικονομικής επιφάνειας της ενάγουσας, άλλωστε μετά την κατάργηση της υποχρέωσης καταβολής δικαστικού ενσήμου στις αναγνωριστικές αγωγές, εάν υπήρχε αμφιβολία περί την ορθότητα του

τρόπου υπολογισμού θα μπορούσε να ασκηθεί για το υπόλοιπο αναγνωριστική αγωγή ή να ζητηθεί με την ίδια αγωγή απλώς να αναγνωριστεί η αξίωσή της.

ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ανεξαρτήτως της σκοπιμότητας που εξυπηρέτησε η ανάθεση της έρευνας των ελεγκτικών εταιριών επί των οικονομικών του και της προπεριγραφόμενης μεθόδευσης που -ουσιαστικά- περιόρισε το βάθος αυτής της έρευνας, τόσο από το κείμενό της όσο και από τα στοιχεία του δανεισμού του ΠΑΣΟΚ που χορηγήθηκαν στην Επιτροπή από τα τραπεζικά ιδρύματα προκύπτουν τα ακόλουθα:

(α) Ότι για την οικονομική χρεωκοπία, (όπως με ευλικρίνεια την έχει αποκαλέσει ο οικονομικός του υπεύθυνος ΝΙΚΟΣ ΣΑΛΑΓΙΑΝΝΗΣ), του ΠΑΣΟΚ, έφταιξε ο υπερδανεισμός.

(β) Στον υπερδανεισμό συνέτειναν ταυτόχρονα τόσο η «πιστωτική επέκταση» η ευκολία δηλαδή με την οποία δάνειζαν οι τράπεζες κυρίως κατά τα έτη 2004-2008 , όσο και μια όχι συνετή νοοτροπία που ενείχε καθεστωτικά χαρακτηριστικά. Η τελευταία αυτή παρατήρηση στηρίζεται απολύτως στην περίπτωση της Α.Τ.Ε. και στο ότι , όπως αποδείχθηκε και όπως αναλυτικά περιγράφεται στο οικείο τμήμα αυτού του πορίσματος, η συγκεκριμένη τράπεζα ήταν ο κύριος μοχλός του δανεισμού των πολιτικών κομμάτων. Ο καθεστωτικός χαρακτήρας εντοπίζεται στην αίσθηση οικειοποίησης του συγκεκριμένου τραπεζικού ιδρύματος από το εκάστοτε κυβερνών κόμμα, που διόριζε και τη διοίκησή του .

(γ) Από νωρίς ήτοι τουλάχιστον από τα μέσα του 2009 ήταν εμφανές ότι το ΠΑΣΟΚ λόγω υπέρογκων χρεών δεν μπορούσε να εξυπηρετήσει τον υπάρχοντα δανεισμό του . Αυτή η κατάσταση επέβαλλε στους τότε ιθύνοντες και οικονομικούς υπευθύνους συντηρητική πολιτική δανειοδότησης. Ειδικότερα ο συνολικός δανεισμός του ΠΑΣΟΚ το έτος 2004 ήταν 52 € , και το 2010, στα τέλη 129,50€ . Είχε δηλαδή αυξηθεί κατά 149 % Το 2009 το ΠΑΣΟΚ είχε λάβει κρατική επιχορήγηση 24.000.000 € και παρόλ' αυτά δανείστηκε άλλα 47.000.000. Το 2010 η επιχορήγηση ήταν 20.000.000 € και ο δανεισμός 40.000.000 € . Ποσά υπέρογκα που είχαν δημιουργήσει μεν αίσθηση ισχύος αλλά είχαν συντελέσει, κατά τις σχετικές μεταγενέστερες εσωκομματικές διαπιστώσεις, σε αλόγιστες σπατάλες.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει για τις εκλογικές δαπάνες του συγκεκριμένου κόμματος που, όπως και το έτερο μεγάλο κόμμα της εποχής , η Ν.Δ., σπαταλούσε αλόγιστα τεράστια ποσά στις αθρόες μετακινήσεις ψηφοφόρων και σε επιδεικτική μαζική προβολή με κάθε δυνατόν μέσον. Όπως προέκυψε, για τις εκλογικές δαπάνες του έτους 2009 το ΠΑΣΟΚ είχε δαπανήσει συνολικά 24 εκατομμύρια. Ποσά που αντλήθηκαν επιπροσθέτως της κρατικής χορηγίας κυρίως από τον τραπεζικό δανεισμό . Ποσά που συνέτειναν αναμφισβήτητα στη δημιουργία κλίματος

πολιτικής υπεροχής ενώ δημιούργησαν προϋποθέσεις αθέμιτου επηρεασμού των ψηφοφόρων. Με άλλη διατύπωση, με αθρόα χρήματα των τραπεζών δημιουργούνταν οι συνθήκες αναπαραγωγής του συγκεκριμένου πολιτικού συστήματος, η συγκεκριμένη εκδοχή διακυβέρνησης.

(δ) Το χρέος του ΠΑΣΟΚ ήδη το Μάρτιο 2012 ήταν δυσθεώρητο: 133.500.000 € , τόκοι άνω των 15.000.000 € κατ' έτος , χρέη προς τρίτους ύψους 4.500.000 €, ενώ υπήρχαν εργαζόμενοι απλήρωτοι από τον Νοέμβριο του 2011 καθώς και κατασχέσεις πιστωτών εις χείρας τρίτων. Έκτοτε έχει καταστεί αδύνατη η εξυπηρέτησή του και μέχρι σήμερα δεν έχει δοθεί πειστική απάντηση σχετικά με τον τρόπο αποπληρωμής.

(ε) Το ΠΑΣΟΚ με δόλο είχε αποσπάσει τη σύναψη δανείων εκχωρώντας την ίδια χρηματοδότηση σε πολλές τράπεζες

Συγκεκριμένα έχουν γίνει με τις εξής συμβάσεις οι εξής εκχωρήσεις

1. Με την από 18/11/2010 Σύμβαση Ενεχύρασης με την Πειραιώς εκχωρείται ποσό ύψους €6.5 εκ. από την ΚΧ του έτους 2015
2. Με την από 19/11/2010 Σύμβαση Ενεχύρασης με την Μαρφίν εκχωρείται ποσό ύψους €9 εκ. από την ΚΧ του έτους 2015
3. Με την από 13/12/2010 Σύμβαση Ενεχύρασης με την Άττικα εκχωρείται ποσό ύψους €6 εκ από την ΚΧ του έτους 2015
4. Με την από 23/12/2010 Σύμβαση Ενεχύρασης με την Εθνική εκχωρείται ποσό ύψους €8.5 εκ από την ΚΧ του έτους 2015

Ο μαζικός δανεισμός του ΠΑΣΟΚ κατά τα τέλη του 2010

Από τα στοιχεία που περιήλθαν στην Επιτροπή προκύπτει ότι τους δύο τελευταίους μήνες του 2010 το ΠΑΣΟΚ δανείστηκε με σπουδή, μαζικά, το ποσόν των 35.000.000 €

Συγκεκριμένα συνάφθηκαν οι εξής συμβάσεις :

- 1.- Στις 18/11/2010 Σύμβαση ύψους 6.500.000 € με την ΠΕΙΡΑΙΩΣ.
- 2.- Στις 19/11/2010 Σύμβαση ύψους 9.000.000 € με την ΜΑΡΦΙΝ
- 3.- Στις 13/12/2010 Σύμβαση ύψους 6.000.000 € με την ΆΤΤΙΚΑ και
- 4.-Στις 23/12/2010 Σύμβαση ύψους 8.500.000 € με την ΕΘΝΙΚΗ

Αν στο ποσόν αυτό προστεθεί και το δάνειο των 5.000.000 € που έλαβε το ΠΑΣΟΚ το ίδιο διάστημα από τη EUROBANK με απλή υποσχετική επιστολή την οποία η πορισματική αναφορά Καλούδη χαρακτηρίζει ως «τραπεζικό παράδοξο» (σελ. 15) , προκύπτει ότι οι δυο αυτοί μήνες του 2010, Νοέμβριος και Δεκέμβριος, και ενώ η σφοδρή οικονομική κρίση ήταν όχι απλώς επερχόμενη αλλά παρούσα (η ανακοίνωση από τον ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ στο Καστελόριζο έγινε τον Απρίλιο του ίδιου έτους) ήσαν μήνες υπερδανεισμού του ΠΑΣΟΚ.

Από το συνολικό ποσόν του μαζικού αυτού δανεισμού τα 30.000.000 € «ασφαλίστηκαν» με εκχώρηση της κρατικής επιχορήγησης του ίδιου έτους (2015) προς τις 4 τράπεζες την ΠΕΙΡΑΙΩΣ, την ΜΑΡΦΙΝ, την ΑΤΤΙΚΑ και την ΕΘΝΙΚΗ. Σε τέτοιο ύψος όμως ουδέποτε είχε ανέλθει η επιχορήγηση ενός μόνου έτους, δεν υπήρχε δε ιδίως μετά τις νομοθετικές ρυθμίσεις περίπτωση να συμπληρωθεί από άλλους πόρους. Ήταν το σημείο καμψής πέρα από το οποίο ως φαίνεται δεν υπάρχει επιστροφή, με την έννοια της δυνατότητας αποπληρωμής του συσσωρευμένου χρέους.

Η πολιτική αυτή υπερδανεισμού το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα δεν πρέπει να προέκυψε τυχαία αλλά να είχε σχεδιαστεί καταλλήλως και να είχαν «εμπλακεί» στην υλοποίησή της όλες οι τράπεζες. Πιθανή ερμηνεία της σπουδής με την οποία κατά το τέλος του 2010 υπερδανειοδοτήθηκε το κυβερνητικό -τότε- κόμμα είναι ότι ήδη από το δεύτερο μισό του 2010 είχε διαφανεί ότι τα κρατικά έσοδα θα μειωθούν, με βέβαιο συνακόλουθο τη μείωση του ποσού για τις κρατικές χορηγήσεις στα κόμματα, που παρακολουθούν τον προϋπολογισμό. Για το λόγο αυτόν πρέπει να έσπευσαν οι ιθύνοντες του κόμματος να εξασφαλίσουν περίσσεια χρημάτων η επιστροφή των οποίων, όμως, δεν ήταν καθόλου ορατή, το αντίθετο ήταν υπερβέβαιο ότι δεν θα μπορούσαν να επιστρέψουν.

Ο γιγαντιαίον για τα δεδομένα του διαστάσεων δανεισμός μέσα σε ένα εξαιρετικά σύντομο χρονικό διάστημα υπήρξε ένα εξαιρετικά προκλητικό γεγονός αν ληφθεί υπόψιν ότι ήδη το ΠΑΣΟΚ ήταν υπερχρεωμένο και η αδυναμία του να αποπληρώσει ειδικά την ΑΤΕ δεν αποτελούσε μυστικό. Το ερώτημα που αφορά στις Τράπεζες είναι γιατί φάνηκαν τόσο πρόθυμες να χρηματοδοτήσουν το ΠΑΣΟΚ με δάνεια που ήταν προφανές ότι δεν θα μπορούσαν να εξυπηρετηθούν, τόσο εξ αιτίας του ήδη υπέρογκου δανεισμού του κόμματος όσο και εξ αιτίας του ότι, αθροιστικά, οι εξασφαλίσεις υπερέβαιναν κατά 50% το μέσο ύψος των κρατικών χορηγήσεων για τα έτη 2001 – 2010. Επρόκειτο για χρηματοδοτήσεις ακάλυπτες ήδη από τη χορήγησή τους, ουσιαστικά χαριστικές πράξεις, δωρεές κατά μίαν έννοια. Κατά τούτο στην όλη συμπεριφορά των τότε ιθυνόντων των τραπεζών ανιχνεύονται παραβιάσεις των υποχρεώσεών τους, με τη μορφή, τουλάχιστον, παραβάσεων του καθήκοντος επιμελείας στην οποία τους υποχρέωναν οι επιτελικές τους θέσεις.

3.ΣΥΡΙΖΑ

Δανεισμός ΣΥΡΙΖΑ

Ο ΣΥΡΙΖΑ, κατά το χρόνο σύνταξης του παρόντος, έχει ένα ενεργό δάνειο, από μία Τράπεζα, την ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ελλάδος Α.Ε.

Έχει συναφθεί με την υπ' αριθμό 0407037708/18-07-2006 σύμβαση η οποία είναι ισχυρή (δεν έχει καταγγελθεί), και με τις εξής πρόσθετες πράξεις αυτής.

Στις 31.10.2016 συνολική οφειλή ανερχόταν σε 8.406.888 ευρώ. Στη συνολική οφειλή συμπεριλαμβάνεται το λογιστικοποιημένο υπόλοιπο και οι μη λογιστικοποιημένοι τόκοι και έξοδα.

Στις εισηγητικές εκθέσεις της δανείστριας Τράπεζας (ΕΤΕ),στις 22-03 2016 και στις 31-10-2016, οι προβλέψεις είναι μηδενικές. Το ίδιο προκύπτει και από την κατάθεση Πάσχα.

Δεν έχουν βρεθεί δυσμενή στο Σύστημα «Τειρεσίας» και ο πιστούχος βρίσκεται σταθερά στην κατηγορία Β', δηλαδή του συνεπούς δανειολήπτη.

Για την εν λόγω σύμβαση υφίσταται ως εξασφάλιση η εκχώρηση, μέσω πολλαπλών συμβάσεων ενεχυρίασης, των απαιτήσεων του κόμματος εκ των ετήσιων συνολικών τακτικών επιχορηγήσεων για τα έτη 2007-2018. Επισημαίνεται:

(α) ότι οι εκχωρήσεις των συνολικών τακτικών επιχορηγήσεων δεν αφορούσαν σε συγκεκριμένα ποσά, καθώς αυτά δεν ήταν γνωστά κατά την ημερομηνία εκχώρησης, αλλά αφορούσαν συγκεκριμένα έτη και

(β) ότι δεν υφίστανται άλλες ιδιαίτερες συμφωνίες εκχωρήσεως.

Επιπροσθέτως σημειώνεται ότι σε κάθε υπογεγραμμένη σύμβαση ενεχύρασης αναφέρεται ότι "Ο ενεχυραστής ενεχυριάζει υπέρ της Τράπεζας και όλα τα σχετικά δικαιώματα του προσωπικά και πραγματικά και τις σχετικές αγωγές και υπόσχεται ότι η ενεχυραζόμενη απαίτησή του είναι ελεύθερη από κάθε άλλη ενεχύραση, εκχώρηση, συμψηφισμό ή απαίτηση τρίτου ή κατάσχεση".

Ο χρόνος στον οποίο εκτείνονται, οι εκχωρήσεις των κρατικών επιχορηγήσεων δεν υπερβαίνει την τετραετία. Επομένως ο δανεισμός βασίζεται στην βεβαιότητα, της δυνατότητας έγκαιρης αποπληρωμής του δανείου. Σε μία περίπτωση έγινε υπέρβαση της τετραετίας, αυτή της χρηματοδότησης του έτους 2013. Στη συγκεκριμένη περίπτωση για το ύψος του δανεισμού, λήφθηκε ως βάση η χειρότερη εκδοχή, αυτή της μη εισόδου του ΣΥΡΙΖΑ (τότε «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ», στη Βουλή. Και στην περίπτωση αυτή, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, θα λάμβανε κρατική επιχορήγηση, δεδομένου, ότι είχε συνδυασμούς στο 75% της επικράτειας και ότι θα ήταν κόμμα του ευρωκοινοβουλίου στις εκλογές που μεσολαβούσαν, λόγω του συστήματος της απλής αναλογικής.

Ως επιπλέον εξασφάλιση του χορηγηθέντος στο κόμμα «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ» δανείου, (εκτός της εκχώρησης της κρατικής χρηματοδότησης), στις 10-04-2013 δόθηκε η ρήτρα μη εκχώρησης (negative pledge) του πιστούχου, για το ακίνητο ιδιοκτησίας του, που βρίσκεται στην Αθήνα, στη διασταύρωση της οδού Πειραιώς με την πλατεία Ελευθερίας 1. Με την εν λόγω δέσμευση το κόμμα «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ» ανέλαβε την υποχρέωση, να μην προβεί στην πώληση του ως άνω ακινήτου και των επ' αυτού εγκαταστάσεων και να μην παραχωρήσει υποθήκη, ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα σε τρίτον, εκτός εάν συναινέσει η δανείστρια τράπεζα.

Ότι το δάνειο του ΣΥΡΙΖΑ είναι ενήμερο και εξυπηρετείται κανονικά, πιστοποιήθηκε και από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος, που κατέθεσε ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής λέγοντας χαρακτηριστικά «Αυτό που μπορώ να σας πω είναι ότι το δάνειο που υπάρχει στον ΣΥ.ΡΙΖ.Α επί του παρόντος είναι ενήμερο αυτήν τη στιγμή και εξυπηρετείται»

Επομένως το δάνειο, που έχει συνάψει ο ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ/ΣΥΡΙΖΑ με την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος, δυνάμει της ως άνω υπ' αριθμό 0407037708/18-07-2006 σύμβασης δανείου, εξυπηρετείται κανονικά κατά κεφάλαιο και τόκους, και είναι εξασφαλισμένο αφ' ενός με την εκχώρηση των κρατικών επιχορηγήσεων, αφ' ετέρου με την ανάληψη δέσμευσης μη εκποίησης και μη ακινήτου ιδιοκτησίας του κόμματος.

Ιστορικό δανεισμού

Διαχρονικά οι συμβάσεις δανεισμού του ΣΥΡΙΖΑ συνάπτονται με την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος.

Αρχικά είχε καταρτιστεί η με αριθμό 12049 από 30-6-1995 κύρια σύμβαση και ακολούθως οι 7-7-1995, 12-12-1995, 11-09-1996, 10-12-1996, πρόσθετες πράξεις αυτής, μεταξύ της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος και του κόμματος «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ», με τις οποίες η Τράπεζα παρέσχε στο κόμμα «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ», πίστωση με ανοιχτό αλληλόχρεο λογαριασμό μέχρι ποσού 1.320.616,29 ευρώ. Προς εξασφάλιση της αποπληρωμής καταρτίζονταν μεταξύ των συμβαλλομένων μερών συμβάσεις ενεχύρασης απαίτησης του κόμματος κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που απέρρεε από την τακτική κρατική χρηματοδότηση.

Στις 18-07-2006, η με αριθμό 12049 από 30-6-1995 κύρια δανειακή σύμβαση και οι πρόσθετες πράξεις αυτής, **λύθηκαν ομαλά και καταρτίσθηκε νέα αυτοτελής δανειακή σύμβαση** μεταξύ της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος Α.Ε. και του κόμματος «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ» η με αριθμό **0407037708/18-07-2006**. Με την νέα αυτή δανειακή σύμβαση χορηγήθηκε στο κόμμα «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ» δάνειο ποσού 2.200.000,00 ευρώ. Στη σύμβαση αυτή το δανειοδοτηθέν κόμμα εκπροσωπήθηκε από τον Αλ. Αλαβάνο και η Εθνική Τράπεζα Ελλάδος από τον Αγγελή Θεοφιλοπούλο. Η εν λόγω σύμβαση παροχής πίστωσης, είναι μέχρι σήμερα ενεργή.

Στις 6-02-2007, υπεγράφη μεταξύ των ως άνω συμβαλλομένων, πρόσθετη πράξη αύξησης πιστωτικού ορίου, με την οποία αυξήθηκε το πιστωτικό όριο σε 2.550.000 ευρώ. Το δανειοδοτηθέν κόμμα εκπροσωπήθηκε από τον νόμιμο εκπρόσωπό του, Αλ. Αλαβάνο.

Στις 10-07-2007 υπεγράφη μεταξύ των ως άνω συμβαλλομένων, πρόσθετη πράξη αύξησης πιστωτικού ορίου, με την οποία αυξήθηκε το πιστωτικό όριο σε 3.550.000 ευρώ. Το δανειοδοτηθέν κόμμα εκπροσωπήθηκε από τον νόμιμο εκπρόσωπό του, Αλ. Αλαβάνο.

Στις 18.12.2007 υπεγράφη μεταξύ των ως άνω συμβαλλομένων, πρόσθετη πράξη αύξησης πιστωτικού ορίου, με την οποία αυξήθηκε το πιστωτικό όριο σε 4.000.000

ευρώ. Το δανειοδοτηθέν κόμμα εκπροσωπήθηκε από τον νόμιμο εκπρόσωπό του, Αλ. Τσίπρα.

Την 01-04-2008 υπεγράφη μεταξύ των ως άνω συμβαλλομένων, πρόσθετη πράξη αύξησης πιστωτικού ορίου, με την οποία αυξήθηκε το πιστωτικό όριο σε 5.000.000 ευρώ. Το δανειοδοτηθέν κόμμα εκπροσωπήθηκε από τον νόμιμο εκπρόσωπό του, Αλ. Τσίπρα.

Στις 20.10.2009, 30-03-2010, 22-12-2010, υπεγράφησαν μεταξύ των ως άνω συμβαλλομένων ταυτάριθμες πρόσθετες πράξεις αύξησης πιστωτικού ορίου, με τις οποίες αυξήθηκε το πιστωτικό όριο σε 10.000.000 ευρώ. Το δανειοδοτηθέν κόμμα εκπροσωπήθηκε από τον νόμιμο εκπρόσωπό του Αλ. Τσίπρα.

Επιστολή Αλ. Τσίπρα προς ΕΤΕ

Τον Δεκέμβριο του έτους 2010, ο Αλέξης Τσίπρας, ως εκπρόσωπος του κόμματος «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ» σύμφωνα με το καταστατικό του, απέστειλε επιστολή στην δανείστρια τράπεζα ΕΤΕ, προκειμένου να ζητήσει την χορήγηση δανείου 1,5 εκ. ευρώ και ρύθμιση του υπολοίπου.

Το αίτημα για την χορήγηση δανείου ενίσχυε με την πρόβλεψη – που δικαιώθηκε απολύτως-, ότι η επικείμενη κρατική χορήγηση των επομένων θα ήταν της τάξεως των 3,5 εκ. μεσοσταθμικά.

Κατά τα σκέλος που αποτελούσε αίτημα ρύθμισης οφειλής, η επιστολή ήταν αναγκαία (ως δήλωση βούλησης), για την έναρξη της διαδικασίας ρύθμισης των δανείων. Σε τέτοια ενέργεια, δηλαδή ρύθμιση των δανείων του, δεν προέβη κανένα άλλο κόμμα. Μετά την επιστολή επακολούθησε ρύθμιση, η οποία τηρήθηκε και με αυτήν την έννοια ο ΣΥΡΙΖΑ υπήρξε απολύτως συνεργάσιμος δανειολήπτης.

Στην εν λόγω επιστολή ο Αλέξης Τσίπρας, καλούσε την δανείστρια τράπεζα να εξετάσει το αίτημα δανεισμού και ρύθμισης των οφειλών με «ευρύτερη θεώρηση» και «όχι αυστηρά και μοναδικά χρηματοοικονομικά κριτήρια». Οι φράσεις αυτές επικρίθηκαν από μέλη της εξεταστικής επιτροπής, τα οποία απέδωσαν την έννοια του επηρεασμού της δανείστριας προκειμένου αυτή να μεροληπτήσει υπέρ του κόμματος που εκπροσωπούσε ο Αλέξης Τσίπρας, παραβαίνοντας τους κανόνες τραπεζικού δανεισμού.

Η πορεία της δανειοδότησης του συγκεκριμένου κόμματος, αλλά και η ίδια η πορεία του δανεισμού του, δεν αφήνουν περιθώρια τέτοιων ερμηνειών. Συγκεκριμένα κανένας κανόνας πιστοδότησης της δανείστριας τράπεζας δεν παραβιάστηκε. Τηρώντας τις υποχρεώσεις του που απέρρεαν από την δανειακή σύμβαση ο συγκεκριμένος δανειολήπτης, ζήτησε να εξεταστεί με ευρύτητα το αίτημά του και αποτελεί δικαίωμα του κάθε δανειολήπτη να ζητήσει την ευνοϊκότερη δυνατή μεταχείριση. Η συμφωνία που επακολούθησε είναι στο πλαίσιο του τραπεζικού δανεισμού, χωρίς να προκύπτει παρέκκλιση από τους κανόνες πιστοδότησης και από την σταθερή πορεία εξυπηρέτησης του δανείου κατά κεφάλαιο και τόκους, δεν προκύπτει ζημία της δανείστριας τράπεζας. Για την συγκεκριμένη επιστολή, ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΤΕ Λεωνίδας Φραγκιαδάκης, ερωτώμενος σχετικά από μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, (βλ. πρακτικά

εξεταστικής Επιτροπής, συνεδρίαση της 28-06-2016) απάντησε: «διαβάζοντας το συγκεκριμένο εδάφιο, είναι ένα αίτημα που θα έκανε ίσως οποιοσδήποτε δανειολήπτης είναι σε δύσκολη θέση για μια κάπως πιο ευνοϊκή μεταχείριση. Δεν το διαβάζω σαν προτροπή για παραβίαση των πιστωτικών πολιτικών. Τέτοιου είδους διάλογοι μεταξύ της Τράπεζας και δανειοληπτών γίνονται πάρα πολλοί, σε κάθε χρονική στιγμή. Παρ' όλα αυτά η Τράπεζα χειρίζεται τα πιστωτικά της θέματα βάσει της πολιτικής της. Οπότε δεν επηρεάστηκε απ' αυτήν την συγκεκριμένη παρέμβαση»

Στο ότι δεν υπήρξε κάποια ευνοϊκή μεταχείριση του κόμματος «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ», συνηγορεί το γεγονός ότι ζητήθηκε από την δανείστρια τράπεζα και έγινε δεκτό από τον δανειολήπτη, η **αύξηση του επιτοκίου** κατά περίπου 50%. Σε εκτέλεση της συμφωνίας αυτής συνήφθη, στις 05-01-2012 πρόσθετη πράξη συνομολόγησης επιτοκίου, σε 4,50%, το οποίο με τις εισφορές υπέρ τρίτων (0,60%), ανήλθε σε 5,1%έναντι του αρχικά συμφωνηθέντος, 2,25%.

Τέλος στο ιστορικό δανεισμού του ΣΥΡΙΖΑ, πρέπει να αναφερθεί, ότι είχε συναφθεί δάνειο του κόμματος «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ», με την **τράπεζα Πειραιώς**, με αριθμό δανειακού λογαριασμού 2011/0000008401 για ποσό 150.000 ευρώ, με επιτόκιο 7,657000%, και διάρκεια 12 μηνών. Το δάνειο αυτό **έχει εξοφληθεί**, όπως προκύπτει από την βεβαίωση εξόφλησης της Τράπεζας Πειραιώς, με ημερομηνία 23-05-2016(Α.Π εισερχομένων Εξεταστικής Επιτροπής: 173-24-11-2016).

Ομοίως μεταξύ του κόμματος «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ και της Τράπεζας Attika Bank, είχε συναφθεί η με αριθμό 808/28-04-2011 σύμβαση δανείου, η οποία όπως προκύπτει από την με αριθμό 384/25-05-206 επιστολή της εν λόγω τράπεζας (Α.Π εισερχομένων Εξεταστικής Επιτροπής: 173-24-11-2016), έχει εξοφληθεί ολοσχερώς.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Ο ΣΥΡΙΖΑ ακολουθεί τον κανόνα που ήθελε τα πολιτικά κόμματα να δανείζονται παρέχοντας ως εγγύηση μελλοντικές κρατικές χορηγήσεις προς αυτά. Κατά το χρόνο που ερευνήσε η επιτροπή είναι σε γενικές γραμμές συνεπής στις συμβατικές του υποχρεώσεις, όπως πιο πάνω εκτίθεται. Διαθέτει ακίνητη ιδιοκτησία την οποία έχει προκύψει ότι την προσφέρει προς περαιτέρω εξασφάλιση του δανεισμού. Ο χρόνος στον οποίο εκτείνεται η εκχώρηση, πλην μιας περιπτώσεως, δεν υπερβαίνει την τετραετία, βασίζεται άρα στην βεβαιότητα περί το ύψος της επιχορήγησης, συνεπώς και περί της δυνατότητας έγκαιρης αποπληρωμής. Σε μία περίπτωση κατά την οποία χρειάστηκε να γίνει υπέρβαση της τετραετίας (έτος 2013) λήφθηκε ως βάση το δυσμενέστερη εκδοχή, ως προς το ύψος της κρατικής επιχορήγησης και με βάση, την δυσμενή αυτή εκδοχή έγινε στην συγκεκριμένη περίπτωση ο δανεισμός.

Κτίριο επί της Πλατείας Ελευθερίας 1, ιδιοκτησίας ΣΥΡΙΖΑ

Αν και εκφεύγει του αντικείμενου της έρευνας της επιτροπής, τόσο χρονικά, αφού αναφέρεται σε χρόνο πολύ πριν της αφετηρίας της, όσο και από άποψη

περιεχομένου, εν τούτοις επειδή έγινε συζήτηση για το ιδιοκτησιακό καθεστώς του εν λόγω κτιρίου, πρέπει να σημειωθούν τα εξής :

Το κτίριο αγοράστηκε από το κόμμα ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ (ΕΑΡ) το έτος 1990, το οποίο τότε εκπροσωπούσαν νόμιμα από τον Πρόεδρο αυτού Λεωνίδα Κύρκο του Μιχαήλ και από τον Γραμματέα και εκπρόσωπο της Κεντρικής Επιτροπής Φώτιο Κουβέλη, δυνάμει του υπ' αριθμόν 7247/24-08-1990 συμβολαίου αγοράς της συμβολαιογράφου Αθηνών Δήμητρας Σταφυλάκη, που έχει μεταγραφεί νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Αθηνών, στον τόμο 3686 και αριθμό 289.

Πρόκειται περί μιας πολυώροφης οικοδομής, που απαρτίζεται από υπόγειο, ισόγειο, ημιώροφο και έξι(6) πλήρεις πάνω από το ισόγειο ορόφους, κτισμένη επί οικοπέδου εκτάσεως 282,91 τμ, που βρίσκεται στην Αθήνα, στην περιφέρεια του Δήμου Αθηναίων, και επί της διασταυρώσεως της οδού Πειραιώς με την πλατεία Ελευθερίας, στην οποία έχει τον αριθμό 1.

Το τίμημα της εν λόγω αγοράς συμφωνήθηκε στο ποσό των 115.000.000 δραχμών.

Το τίμημα της αγοράς, εκ δραχμών 115.00.000 καταβλήθηκε ως εξής:

α) ποσό δραχμών 35.000.000 κατεβλήθη σε μετρητά κατά την σύναψη του συμβολαίου αγοραπωλησίας.

β) Το ποσό δραχμών 80.000.000, πληρώθηκε από ισόποσο προϊόν δανείου, που χορηγήθηκε στο κόμμα Ελληνική Αριστερά από την Ιονική - Λαϊκή Τράπεζα Ελλάδος, δυνάμει της υπ' αρ. 100/18.7.1990 δανειακής σύμβασης. Σύμφωνα με την δανειακή σύμβαση, για την εξασφάλιση του δανείου, εγγράφηκε προσημείωση υποθήκης επί του κτιρίου αυτού για το ποσό των 130.000.000 δραχμών.

Το κόμμα «Ελληνική Αριστερά» (ΕΑΡ), το έτος 1990 ενοποιήθηκε με το κόμμα «Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου» υπό την ονομασία του τελευταίου με ΑΦΜ 090193188 της ΔΟΥ ΣΤ' Αθήνας. Στο παραπάνω κτίριο το κόμμα «Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου», εγκατέστησε την έδρα του.

Εν συνεχεία το κόμμα «Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου» μετονομάστηκε σε « Συνασπισμός της Αριστεράς των Κινημάτων και της Οικολογίας» με τον αυτό Αριθμό φορολογικού μητρώου. Τέλος το κόμμα « Συνασπισμός της Αριστεράς των Κινημάτων και της Οικολογίας» μετονομάστηκε σε « Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς» (ΣΥ.ΡΙΖ.Α), διατηρώντας πάντοτε τον ίδιο αριθμό φορολογικού μητρώου.

Για την πληρότητα των εγγραφών στο οικείο υποθηκοφυλακείο, κατόπιν αντίστοιχων αιτήσεων, καταχωρίστηκαν τα με αριθμούς πρωτοκόλλου 3134/25-2-2016, 3135/25-2-2016 και 3135/25-2-2016, έγγραφα της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης, τμήμα βουλευτικού και κομμάτων της Βουλής και σημειώθηκαν νομίμως στο βιβλίο μεταγραφών οι παραπάνω αλλαγές στην επωνυμία του πολιτικού κόμματος, που είναι ιδιοκτήτης του εν λόγω ακινήτου, του ΣΥ.ΡΙΖ.Α.

Κατά την έναρξη κτηματογράφησης υπεβλήθησαν δηλώσεις ιδιοκτησίας για όλες τις οριζόντιες ιδιοκτησίες του εν λόγω ακινήτου, σύμφωνα με το ν. 2308/1995, με δικαιούχο το κόμμα «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ».

Το δάνειο που χορηγήθηκε για την πληρωμή του τιμήματος αγοράς εξοφλήθηκε το έτος 1997, επίσης πριν από την χρονική αφετηρία έναρξης της εξέτασης της παρούσας επιτροπής.

Είχε προηγηθεί διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης που είχε ως αποτέλεσμα τρεις πλειστηριασμούς, οι οποίοι όλοι απέβησαν άγονοι. Εν συνεχεία, μετά από πρόταση της δανείστριας Τράπεζας καταβλήθηκε το συνολικό ποσό εκατόν εβδομήντα πέντε εκατομμυρίων δραχμών (175.000.000) σε 4 δόσεις (Μάρτιος 1997: 80.000.000 δραχμές, Ιούνιο: 1997 30.000.000 δραχμές, Σεπτέμβριο 1997: 30.000.000 δραχμές και Δεκέμβριος 1997 : 35.000.000) και το δάνειο εξοφλήθηκε.

Η δανείστρια Ιονική Τράπεζα με την 28.02.1997 επιστολή της, πιστοποίησε την καταβολή του συμφωνημένου για την εξόφληση ποσού των 175.000.000 δραχμών και δεσμεύτηκε στην άρση των βαρών που είχε εγγράψει επί του άνω ακινήτου προς εξασφάλιση του χορηγηθέντος δανείου, στην οποία προέβη εν συνεχεία.

Με την από 16-01-1998 επιστολή του προς τον τότε Πρόεδρο του Συνασπισμού Νίκο Κωνσταντόπουλο ο τότε Διευθύνων Σύμβουλος της Ιονικής Τράπεζας (Α.Π. εισερχομένων της Εξεταστικής Επιτροπής 173/24-11-2016), εκφράζει τις ευχαριστίες του για «την πλήρη διευθέτηση των οικονομικών σχέσεων του Συνασπισμού με την Ιονική Τράπεζα».

Μετά την εξάλειψη των βαρών δεν θεωρήθηκε αναγκαία ή σκόπιμη κάποια περαιτέρω ενέργεια, πλην της καταχώρισης στο οικείο Υποθηκοφυλακείο της αλλαγής της επωνυμίας του Κόμματος ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ (ΣΥ.ΡΙΖ.Α).

Από αντίγραφα των οικείων δηλώσεων που τέθηκαν στη διάθεση της Εξεταστικής Επιτροπής(Α.Π. εισερχομένων της Εξεταστικής Επιτροπής 173/24-11-2016), προκύπτει ότι έχουν υποβληθεί δηλώσεις φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας από το έτος 2001 και έχουν πληρωθεί οι αντίστοιχοι φόροι.

Παρότι το δάνειο του Συνασπισμού προς την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, που είχε συναφθεί δυνάμει της υπ' αριθμό 0407037708/18-07-2006 σύμβασης ήταν εξυπηρετούμενο και προς εξασφάλιση της αποπληρωμής του είχαν ήδη εκχωρηθεί κρατικές επιχορηγήσεις, στις 10-04 - 2013, προς περαιτέρω εξασφάλιση, δόθηκε στην δανείστρια τράπεζα η διαβεβαίωση άρνησης εκποίησης του άνω ακινήτου, (Negative pledge). Η σχετική διαβεβαίωση δόθηκε με την από 10-4-2013 επιστολή προς Εθνική Τράπεζα Ελλάδος, στην οποία αναφέρεται ότι το κόμμα δεσμεύεται να μην προβεί στη πώληση του ακινήτου και των επ' αυτού εγκαταστάσεων που βρίσκεται στην πλατεία Ελευθερίας/Κουμουندούρου 1 Αθήνα και αποτελεί έδρα του κόμματος, να μην παραχωρήσει υποθήκη ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα στο ανωτέρω ακίνητο, και να μη συναινέσει στην εγγραφή προσημειώσεως υποθήκης υπέρ τρίτου.

Το ακίνητο της πλατείας Ελευθερίας 1, προσφέρθηκε, συνεπώς, προς περαιτέρω εξασφάλιση, από αυτήν που παρείχε η εκχώρηση των κρατικών επιχορηγήσεων, παρότι δεν υπήρξε σχετική όχληση εκ μέρους της δανείστριας, ή συμβατικός όρος από τον οποίο να απορρέει η σχετική υποχρέωση. Προφανώς για το λόγο αυτό σε συνδυασμό προς το ότι το δάνειο εξελίσσεται ομαλά αλλά και ότι, όπως προέκυψε από την διαδικασία, ο ΣΥ.ΡΙΖ.Α διαθέτει και άλλες πηγές σταθερής χρηματοροής (εισφορές μελών, συνδρομές βουλευτών) δεν ζητήθηκε ως σήμερα από την τράπεζα η εγγραφή προσημείωσης επι του συγκεκριμένου ακινήτου.

4.ΚΚΕ

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ο δανεισμός του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας (ΚΚΕ) προέρχεται από δυο τράπεζες: την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος (ΕΤΕ) και την Τράπεζα Αττικής. Η συνολική οφειλή ανέρχονταν, στις 31.10.2016, στα 7.072.656 ευρώ στην Εθνική Τράπεζα Ελλάδος (ΕΤΕ) και στα 1,221.612 ευρώ στην Τράπεζα Αττικής - δηλ. συνολικές οφειλές και στις δυο τράπεζες 8.318.260 ευρώ.

Οι οφειλές προέρχονταν από 2 (δύο) δανειακές συμβάσεις με την ΕΤΕ - με αρ. σύμβασης 0400120600/28.7.1995 ύψους 7.093.642 και την σύμβαση με ημερομηνία 13.4.2005 και αρ. 4085354680 ύψους 3.042 ευρώ - και μια σύμβαση με την Τράπεζα Αττικής με αρ. 811/12.10.2011, ύψους 1.221.612 ευρώ.

Για τις συμβάσεις με την ΕΤΕ έχουν παραχωρηθεί, ως εξασφάλιση, οι απαιτήσεις του κόμματος από τις ετήσιες τακτικές επιχορηγήσεις για τα έτη 2007 έως 2018. Οι εκχωρήσεις δεν αναφέρονται σε συγκεκριμένα ποσά. Η δανειακή σύμβαση του ΚΚΕ με την Τράπεζα Αττικής αφορά σε στεγαστικό δάνειο (σεισμο-δάνειο) και εκτός από το εγγεγραμμένο βάρος στο ακίνητο υφίσταται και η Εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Οι δανειακές υποχρεώσεις του ΚΚΕ εκπληρώνονται κανονικά μέχρι σήμερα και ως εκ τούτου δεν έχουν καταγγελθεί και δεν υπάρχουν προβλέψεις απομείωσης τους από τις τράπεζες. Με βάση το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών του ΚΚΕ που είναι οι σημαντικές εισφορές μελών, βουλευτών και φίλων, το ύψος των οποίων από 6,32 εκατομμύρια ευρώ το 2009 ανήλθε σε 10,6 εκατομμύρια ευρώ το 2011 (ποσοστιαία αύξηση 67,6%) και η σχετικά μικρή δαπάνη για τόκους (της τάξης των 500 χιλιάδων κατ' έτος) καθώς και η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του ΚΚΕ, εκτιμάται ότι η ομαλή αποπληρωμή των δανείων είναι εξασφαλισμένη.

Να σημειωθεί ότι το ΚΚΕ είναι το μόνο κόμμα που έχει εκχωρήσει όχι μόνο τις τακτικές κρατικές επιχορηγήσεις αλλά και έχει υποθηκεύσει μέρος της ακίνητης περιουσίας του. Όμως θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι οφειλές προς την ΕΤΕ της, συγγενούς με το ΚΚΕ, εταιρίας «ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ», ανέρχονταν, μέχρι την πτώχευσή της, το 2015, σε περίπου 13 εκατομμύρια ευρώ με τους τόκους και είναι

πιθανόν μέχρι την πτώχευση της να απορροφούσαν σημαντικό μέρος των τραπεζικών δανείων της ΕΤΕ προς το ΚΚΕ.

Δ.5. ΤΙ ΚΑΤΕΘΕΣΑΝ ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ-ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΑΝΕΙΑ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Εξέταση μάρτυρα κ. Γεώργιου Πάσχα- επιθεωρητή της Τράπεζας της Ελλάδος

- ❖ Τα δάνεια των κομμάτων ΠΑΣΟΚ και ΝΔ αυτή τη στιγμή φτάνουν στα 400 εκατομμύρια ευρώ (211 για ΝΔ και 190 για ΠΑΣΟΚ) και δεν φαίνεται τρόπος να αποπληρωθούν για τα επόμενα 70 χρόνια
- ❖ η Τράπεζα της Ελλάδος δεν συμπεριέλαβε τα δάνεια των κομμάτων, κατά τη διάρκεια του έλεγχου που πραγματοποίησε στην Attica Bank την περίοδο 2011 – 2014, ενώ ανέφερε ότι το υπόλοιπο των δανείων της Ν.Δ. και του ΠΑΣΟΚ συγκεκριμένα σημείωσε ότι δεν ελέγχθηκαν τα δάνεια των κομμάτων και γι' αυτό το πόρισμα δεν εστάλη στην Εξεταστική, ενώ εστάλη το πόρισμα της περιόδου 2015 - 2016. «Δεν ελέγχουμε όλους τους πελάτες. Ελέγξαμε την πιστοδοτική τακτική παίρνοντας ένα δείγμα από τους μεγάλους πιστούχους. Μέσα στο πόρισμα και στο δείγμα που κάναμε δεν υπάρχει κόμμα».
- ❖ Εξήγησε ότι το 2010 έγινε τακτικός έλεγχος στην τότε Αγροτική Τράπεζα και εμφανίσθηκαν δάνεια στη Ν.Δ. και το ΠΑΣΟΚ, ύψους 205.620.006 ευρώ. «Το λογιστικό υπόλοιπο όλων των δανείων σήμερα, είναι 295.227.000. Τα τελευταία δάνεια δόθηκαν το 2011, έκτοτε δεν δόθηκαν δάνεια. Τα υπόλοιπα είναι μη καταλογισμένοι τόκοι
- ❖ Σε ερώτηση αν υπάρχει πόρισμα από την Τράπεζα της Ελλάδος για την Τράπεζα Αττικής για την περίοδο 2010-2014, αλλά και για δάνεια ύψους 13 εκατομμυρίων ευρώ που έλαβαν πολιτικά κόμματα από την Τράπεζα Αττικής τα τελευταία έτη ο κος Πάσχος απάντησε πως δε γνωρίζει την ύπαρξη πορίσματος για την περίοδο 2010-2014 και πως στο πόρισμα του 2016 δεν υπάρχουν αναφορές σε δάνεια μέσω ενημέρωσης ή κομμάτων. Πρόσθεσε ωστόσο ότι οι εποπτικοί μηχανισμοί της ΤτΕ δε δύναται να ελέγξει όλους τους δανειολήπτες και πως αυτό γίνεται δειγματοληπτικά. Στην πραγματικότητα βάσει των απόρρητων εγγράφων της εξεταστικής το πόρισμα του 2016 περιλαμβάνει τον έλεγχο 37 εταιρειών, με τις 30 από αυτές να έχουν λάβει

δάνεια κάτω των 2 εκατομμυρίων ευρώ. Τα 13 εκατομμύρια ευρώ που έλαβαν τα πολιτικά κόμματα από την Τράπεζα Αττικής αποτελούν υψηλό ποσό.

- ❖ Για τις χρηματοδοτήσεις των κομμάτων γενικά ο κ. Πάσχας ανέφερε, ότι την περίοδο 2000-2003 ήταν χαμηλού κινδύνου, σε σχέση με την ετήσια επιχορήγησή τους, ωστόσο όσο πέρασαν τα χρόνια και αυξάνονταν τα δάνεια και ενεχυριάζονταν οι απαιτήσεις, γίνονταν ολοένα και πιο υψηλού κινδύνου. Πάντως, όπως είπε, τα τελευταία δάνεια δόθηκαν το 2011.

«Όταν απέναντι σου έχεις έναν πολιτικό οργανισμό, δεν περιμένεις να αθετήσει τις υποχρεώσεις του. Όσο περνούσε ο καιρός και αυξάνονταν τα υπόλοιπα των χρηματοδοτήσεων και έφτασαν μέχρι το 2020, ήταν εκ των πραγμάτων υψηλού κινδύνου. Γι' αυτό οι Τράπεζες είχαν προβλέψεις 90% για τα δύο κόμματα, ενώ για τα άλλα κόμματα είχαν μηδέν προβλέψεις», ανέφερε.

- ❖ Ο κ. Πάσχας επεσήμανε ότι το λογιστικό υπόλοιπο των δανείων σε κόμματα, είναι ύψους 295 εκατ. ευρώ και μόνο τα δάνεια ΣΥΡΙΖΑ και ΚΚΕ θεωρούνται «ομαλής είσπραξης».

Χαρακτηριστική ήταν και η απάντησή του στην ερώτηση, αν πιστεύει ότι θα αποπληρωθούν τα δάνεια ΝΔ και ΠΑΣΟΚ, που είναι της τάξεως των 250 εκατ. ευρώ.

«Το ύψος τους είναι πάρα πολύ μεγάλο. Σαν επιθεωρητής, σαν πολίτης, σαν άνθρωπος, δεν θα ήθελα να ακούσω ότι αυτά τα δάνεια δεν θα πληρωθούν ποτέ».

Εξέταση Διοικητή της ΤτΕ κ. Γιάννη Στουρνάρα

- ❖ Η τροπολογία των τριών βουλευτών της ΝΔ που απάλλασσε τους τραπεζίτες από ποινικές ευθύνες για θαλασσοδάνεια και οδήγησε στο να μπει το πόρισμα Καλούδη στο αρχείο, αφορούσε νομικά πρόσωπα που δεν ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση και όχι κόμματα.
- ❖ Τα κόμματα, για τα ύψους 400 εκατ. ευρώ (211 για ΝΔ και 190 για ΠΑΣΟΚ) δανειά τους, πρέπει να δούμε τις πρακτικές «αδελφών ευρωπαϊκών κομμάτων» υπονοώντας, ενδεχομένως, μορφές κουρέματος

Εξέταση, Διευθύντριας Εποπτείας της Τράπεζας της Ελλάδος κας. Σίσσυ Παπαγιαννίδου

- ❖ Υποστήριξε ότι δεν υπάρχει ειδικό θεσμικό πλαίσιο που να ορίζει τον τρόπο δανειοδότησης των κομμάτων. Υπό αυτή την έννοια, είπε ότι οι τράπεζες διαχειρίζονται τα δάνεια προς πολιτικά κόμματα όπως αυτά των επιχειρήσεων, ακόμα και αν καταστούν «κόκκινα».
«Το αν θα πωληθούν σε funds είναι απόφαση της τράπεζας. Το θέμα πώλησης ή διαχείρισης είναι ξεχωριστή περιοχή»
- ❖ Τα κόμματα επικαλούνταν την «εγγύηση του Δημοσίου», που θεωρείται «μηδενικής στάθμησης», σύμφωνα με τις εγγραφές των κομματικών επιχορηγήσεων στους κρατικούς προϋπολογισμούς. Και επομένως κόμματα και τράπεζες (κυρίως η τέως Αγροτική Τράπεζα-ΑΤΕ) έλεγαν ότι σύμφωνα με τους ευρωπαϊκούς κανόνες, οι «εγγυήσεις του Δημοσίου» θεωρούνται... απολύτως ασφαλείς.
- ❖ Σύμφωνα με την κυρία Παπαγιαννίδου στο θέμα των εκχωρήσεων δεν μιλάμε περί εγγύησης Δημοσίου, γιατί δεν υπήρχε εγγύηση δημοσίου, αλλά υπήρχε μία εγγραφή στον Προϋπολογισμό. Τη λαμβάνουμε υπ' όψιν, εφ' όσον πληρούνται και ορισμένα κριτήρια. Δηλαδή, όταν γίνεται μία εγγραφή στον Προϋπολογισμό σήμερα για το φετινό προϋπολογισμό, είμαστε στην ίδια βουλευτική περίοδο και έχουμε μία βεβαιότητα ότι και του χρόνου θα υπάρχει ένα αντίστοιχο ποσό, ασφαλώς το λαμβάνουμε υπ' όψιν μας. Μετά από δέκα χρόνια, όμως, προφανώς αυτό το ποσό δεν θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με την ίδια βεβαιότητα. Κατά συνέπεια, δεν μπορούμε να το λάβουμε υπ' όψιν για μία ευνοϊκή στάθμιση.
- ❖ Η ΤτΕ έδινε γραπτώς και προφορικώς οδηγίες «συμμόρφωσης όταν διαπίστωνε συστηματικά προβλήματα επισφαλούς δανεισμού» στις τράπεζες, όπως στα δάνεια προς τα ΜΜΕ και στα κόμματα Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ.
Ωστόσο, δεν ήθελε να γίνει πιο συγκεκριμένη για το πότε και για ποιους λόγους επέβαλε κυρώσεις σε τράπεζες πλην των αυστηρών οδηγιών και εγκυκλίων για την ενημέρωση του καταναλωτή ή για κάποιες απομακρύνσεις υπαλλήλων.
- ❖ Σχετικά με την επισφαλή χορήγηση δανείων είπε «όταν διαπιστώνεται επισφαλής χορήγηση δανείων -δίχως δηλαδή τις απαιτούμενες εγγυήσεις- τότε υποχρεώνουμε τις τράπεζες να αυξήσουν τις προβλέψεις τους και εάν τα πράγματα πάνε ακόμα πιο άσχημα να τις υποχρεώσουμε να ενισχυθούν κεφαλαιακά».

Σύμφωνα με αυτήν την ομολογία της αυτή, υποχρεώνουν δηλαδή τις τράπεζες που έδιναν θαλασσοδάνεια σε ΜΜΕ και κόμματα να ανακεφαλαιοποιηθούν με λεφτά του ελληνικού λαού.

Attica Bank Αλέξανδρος Αντωνόπουλος

- ❖ Όπως είπε ο κ. Αντωνόπουλος, το σύνολο των δανειοδοτήσεων σε κόμματα είναι της τάξεως του 0,32% και των ΜΜΕ 0,26%. Ειδικότερα, για τα δάνεια της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ, ο διευθύνων σύμβουλος της «ΑΤΤΙΚΑ BANK» ανέφερε ότι έχουν καταγγελθεί γιατί δεν εξυπηρετούνται και έχουν ξεκινήσει όλες οι προβλεπόμενες νόμιμες διαδικασίες για την εξόφλησή τους. Η τελική οφειλή για τη ΝΔ είναι 2,4 εκατ. ευρώ και του ΠΑΣΟΚ έφθασε τα 6,5 εκατ. Ευρώ
- ❖ Σε ερώτηση σχετικά με την πολλαπλή εκχώρηση των κομμάτων σε παραπάνω από μια τράπεζες απάντησε ότι «Η εκχώρηση σε παραπάνω από έναν πιστωτή είναι νόμιμη, υπό τον όρο ότι υπάρχει επαρκές ποσό. Εμείς έχουμε τη διαβεβαίωση σε ισχυρή σύμβαση που επιδόθηκε στο ελληνικό Δημόσιο περί ενεχυρίασης. Οφείλω να σημειώσω ότι οι εκχωρήσεις επιδίδονται από το ελληνικό Δημόσιο και δεν υπάρχει θέμα μη αποδοχής τους. Είναι νομικά ισχυρή η εκχώρηση και λαμβάνεται σοβαρά υπόψη για τη χορήγηση δανείου. Ωστόσο, ο κ. Αντωνόπουλος αποφεύγει να δώσει μία συγκεκριμένη απάντηση στο ερώτημα των πολλαπλών εκχωρήσεων, την στιγμή, μάλιστα, που υπήρχε συμβατική δέσμευση, η οποία απέκλειε ρητώς την εκχώρηση.
- ❖ Σε ερώτηση σχετικά με την πολλαπλή εκχώρηση των κομμάτων σε παραπάνω από μια τράπεζες απάντησε ότι «Η εκχώρηση σε παραπάνω από έναν πιστωτή είναι νόμιμη, υπό τον όρο ότι υπάρχει επαρκές ποσό. Εμείς έχουμε τη διαβεβαίωση σε ισχυρή σύμβαση που επιδόθηκε στο ελληνικό Δημόσιο περί ενεχυρίασης. Οφείλω να σημειώσω ότι οι εκχωρήσεις επιδίδονται από το ελληνικό Δημόσιο και δεν υπάρχει θέμα μη αποδοχής τους. Είναι νομικά ισχυρή η εκχώρηση και λαμβάνεται σοβαρά υπόψη για τη χορήγηση δανείου

Εθνική Τράπεζα- Διευθύνων Σύμβουλος Λεωνίδας Φραγκιαδάκης

- ❖ Όσον αφορά τα δάνεια της Εθνικής στα κόμματα, συνολικά είναι σήμερα 29 εκατ. ευρώ, με το ύψος των προβλέψεων στα 13 εκατ. Από αυτά τα 14 είναι της Ν.Δ. και του ΠΑΣΟΚ, καθώς δεν εξυπηρετούνται 8,7 εκατ. του ΠΑΣΟΚ.
- ❖ Σε ερώτηση αν θα χάσει η τράπεζα τα λεφτά της αν το ΠΑΣΟΚ αλλάξει ΑΦΜ και όνομα ο κ. Φραγκιαδάκης απάντησε «Δεν είμαι βέβαιος να σας απαντήσω. Όμως, έτσι όπως το λέτε, μπορεί να είναι ορατό αυτό το πρόβλημα».

Τράπεζα Πειραιώς- Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος κ. Γεώργιος Πουλόπουλος

- ❖ Δεν έχει γίνει αναδιάρθρωση των δανείων της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ, παρά μόνο κάποιες επικοινωνίες με τους οικονομικούς τους διευθυντές»
- ❖ Έχουν καταγγελθεί και έχουν ξεκινήσει ήδη οι νομικές διαδικασίες, για τα δάνεια που χορηγήθηκαν σε ΝΔ, ύψους 131 εκατ. ευρώ, και του ΠΑΣΟΚ που είναι της τάξεως των 108 εκατ. ευρώ.
- ❖ Σχετικά με τις εκχωρήσεις των κρατικών επιχορηγήσεων επεσήμανε ότι έδωσαν δάνεια με βάση τις μελλοντικές επιχορηγήσεις του 2015. Αυτό που συνέβη στην Ελλάδα μετά, το βάθος της κρίσης, η διάρκεια της ύφεσης δεν μπορούσε να εκτιμηθεί το 2010. Μειώθηκε το ΑΕΠ κατά 26%. Αυτό είχε συμβεί πριν 100 χρόνια στην Αμερική».

Γενικές παρατηρήσεις

- ❖ Είναι η πιο εκτεθειμένη τράπεζα σε δανειοδοτήσεις προς κόμματα, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων είναι σε οριστική καθυστέρηση.
- ❖ Η έκθεση της Τράπεζας Πειραιώς προέρχεται κατά κύριο λόγο από αμαρτωλές δανειοδοτήσεις που είχε χορηγήσει η Αγροτική Τράπεζα. Το εκτεταμένο ρεπορταζ του inside story για τα κόκκινα δάνεια της ΑΤΕ, την οποία η Τράπεζα Πειραιώς απορρόφησε το 2012, όταν η Τράπεζα της Ελλάδος αποφάσισε την εκκαθάριση της Αγροτικής Τράπεζας και τον διαχωρισμό της σε καλή και κακή τράπεζα.

- ❖ Προς τα πολιτικά κόμματα η Τράπεζα Πειραιώς έχει χορηγήσει δάνεια 240 εκατ. ευρώ, από τα οποία τα 220 εκατ. μεταφέρθηκαν από την αμαρτωλή Αγροτική Τράπεζα. Το ποσό των 240 εκατ. ευρώ κατανέμεται ως εξής: Νέα Δημοκρατία 131,4 εκατ. ευρώ, **ΠΑΣΟΚ 108,1 εκατ. ευρώ** και το υπόλοιπο προς ΚΚΕ (χρηματοδοτική μίσθωση). Το σύνολο των δανείων σε Νέα Δημοκρατία και ΠΑΣΟΚ έχει καταγγελλθεί.
Αν προστεθούν οι τόκοι υπερημερίας, αφού τα δάνεια αυτά δεν εξυπηρετούνται, τότε το ποσό που η Τράπεζα Πειραιώς απαιτεί ανέρχεται σε 358 εκατ. ευρώ: Νέα Δημοκρατία 196 εκατ. ευρώ και ΠΑΣΟΚ 162 εκατ. ευρώ.
- ❖ Η μεγάλη αποκάλυψη είναι ότι η Πειραιώς κατήγγειλε τα δάνεια μόλις προ ολίγων μηνών, δηλαδή τον Μάρτιο του 2016
- ❖ Όπως είπε ο Πουλόπουλος, για τα δάνεια των κομμάτων η Τράπεζα έχει πάρει προβλέψεις 99%, ήτοι 238 εκατ. ευρώ. Η μεγάλη αποκάλυψη, όπως προέκυψε από την εξεταστική επιτροπή, είναι ότι η Πειραιώς κατήγγειλε τα δάνεια μόλις προ ολίγων μηνών, τον Μάρτιο του 2016. Ο κ. Πουλόπουλος επεσήμανε ότι πρόκειται για δάνεια κυρίως της Αγροτικής Τράπεζας. Η ουσία είναι πως τα δάνεια αυτά μεταβιβάστηκαν ως ενήμερα στην Τράπεζα Πειραιώς και από τότε η τράπεζα δεν προχώρησε στις ενέργειες που έπρεπε για την καταγγελία των δανείων.
- ❖ Σε ερώτηση τι ποσά έχει εισπράξει η τράπεζα από τη Νέα Δημοκρατία τα τελευταία χρόνια, ο εκτελών χρέη διευθύνοντας συμβούλου απάντησε ότι το 2014 εισέπραξε 1,6 εκατ. ευρώ, το 2015 1,2 εκατ. ευρώ και το 2016 (μέχρι τώρα) 0,2 εκατ. ευρώ.
- ❖ Αποπληρωμή σε 630 χρόνια για το ΠΑΣΟΚ

Διευθύνων Σύμβουλος Eurobank Φωκίων Καραβίας

- ❖ Όπως παραδέχθηκε ο κ. Καραβίας, το ΠΑΣΟΚ πήρε δάνειο από τη Eurobank ύψους 5,2 εκατ. ευρώ με μια απλή υποσχετική επιστολή! Στην επιστολή δεν δόθηκε από το ΠΑΣΟΚ απολύτως καμία διασφάλιση, ούτε καν η επίκληση της κρατικής χρηματοδότησης του έτους, την οποία άλλωστε είχε δώσει ήδη ως διασφάλιση σε άλλη τράπεζα, από την οποία πήρε άλλο δάνειο.
- ❖ Κάνοντας ο ίδιος ερώτηση σχετικά με την υποσχετική επιστολή στη νομική υπηρεσία της τράπεζας κατέληξε στο ότι πρόκειται για «νομικά ισχυρό

κείμενο». Συγκεκριμένα δήλωσε «Επρόκειτο για το τρίτο συνεχόμενο δάνειο που είχε δοθεί από την Eurobank στο ΠΑΣΟΚ, που είπε αποπληρώσει τα δύο προηγούμενα. «Όντως στο ΠΑΣΟΚ για τη δανειοδότηση είχαμε λάβει υποσχετική επιστολή. Έκανα την ίδια ερώτηση στις νομικές υπηρεσίες και μου είπαν ότι η υποσχετική επιστολή είναι νομικά ισχυρή και σύμφωνη με τις διαδικασίες τις τράπεζας. Υπάρχει παρανόηση για το αν πρέπει να υπάρχουν εξασφαλίσεις πίσω από όλα τα δάνεια. Εξετάζουμε σειρά από κριτήρια όπως τις χρηματοροές. Δίνουμε και ανοικτά δάνεια αν είναι ισχυρός ο ισολογισμός», είπε ο Φ. Καραβίας και πρόσθεσε ότι «το συγκεκριμένο δάνειο δόθηκε το 2008 και αποπληρώθηκε το 2009. Ξανά νέο δάνειο το 2009 και εξοφλήθηκε το 2010. Ξανά το 2010 και έχει καταγγεληθεί. Το ΠΑΣΟΚ είχε τότε 20 εκατ. έσοδα. Το ποσό αυτό του δανείου είναι μικρό σε σχέση με το συνολικό δανεισμό. Με όλα αυτά τα στοιχεία η επιτροπή αποφάσισε να το δώσει το δάνεια»

- ❖ Η τράπεζα έχει ήδη καταγγείλει τα (μη εξυπηρετούμενα) δάνεια σε ΠΑΣΟΚ και ΝΔ τα οποία μαζί με τους τόκους φτάνουν τα 13 εκατομμύρια ευρώ (5,2 εκατ. ευρώ στο ΠΑΣΟΚ με μία υποσχετική επιστολή) Η ΝΔ έχει ανταποκριθεί σε κάλεσμα της τράπεζας για διευθέτηση του ποσού ενώ το ΠΑΣΟΚ όχι!
- ❖ Η τελευταία πληρωμή από ΝΔ και ΠΑΣΟΚ προς την Τράπεζα για τα δανειά τους, έγινε το 2011. Από τότε και μετά δεν καταβλήθηκε καμία πληρωμή όπως είπε, και για αυτό η τράπεζα προχώρησε στην αποστολή εξωδίκων στα δύο κόμματα, με την τελευταία καταγγελία του δανείου να γίνεται τον Ιούλιο του 2014

Πρώην Διοικητής ΑΤΕ Θ. Πανταλάκης (26/07/2012)

- ❖ «Η κύρια τράπεζα των κομμάτων ήταν η Αγροτική Τράπεζα». Τα κόμματα έβλεπαν την Αγροτική ως μηχανάκι για να παίρνουν λεφτά». Τα δάνεια ανέρχονταν στο ύψος των 96,8 εκατ. ευρώ προς το ΠΑΣΟΚ και των 105 εκατ. ευρώ προς τη Ν.Δ. όταν ο Θ. Πανταλάκης ανέλαβε τα καθήκοντά του στις 9 Δεκεμβρίου του 2009.
- ❖ Η διοίκηση της τράπεζας και τα στελέχη της, όταν ανέλαβε ο ίδιος, χαρακτήριζαν τη χρηματοδότηση των κομμάτων μηδενικού ρίσκου.
- ❖ Χαρακτήρισε «δωράκι» που πήρε η Τράπεζα Πειραιώς προκειμένου να πάρει τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των κομμάτων, ώστε αυτά να μην καταλήξουν στην Bad Bank. «Η Τράπεζα της Ελλάδος είχε τα στοιχεία τα οποία έδειχναν

τον βαθμό επικινδυνότητας των δανείων, άρα, θα μπορούσε, με βάση αυτά τα στοιχεία, να έχει πάει τα δάνεια των κομμάτων στην Bad Bank», επισημαίνοντας ότι η Τράπεζα της Ελλάδος «δεν το έκανε. Αντιθέτως, έδωσε ένα 'δωράκι' που ήταν οι δικές σας προβλέψεις, στην Πειραιώς και σε αντάλλαγμα η Πειραιώς πήρε τα δάνεια υψηλού κινδύνου».

- ❖ Χαρακτηριστική επίσης η δήλωση του όσον αφορά το νομοθετικό «πάγωμα» της εκχώρησης της κρατικής χρηματοδότησης, το οποίο συνέβη στις αρχές του 2012, προκαλώντας την αντίδραση της τράπεζας με εξώδικα προς τους αρμόδιους υπουργούς και αγωγή προς το Δημόσιο. «εκείνο που εγώ δεν κατάλαβα ποτέ είναι γιατί μου αφαιρέσατε τα έσοδα του '11 και του '12» και εκτίμησε ότι «Η τράπεζα θα είχε ενδεχομένως μια επιπλέον είσπραξη γύρω στα 20 εκατ. ευρώ από τα δύο κόμματα και δεν θα είχε οδηγηθεί κανείς σε αυτή την κατάσταση».
- ❖ Αιχμές προς την ΤτΕ για πλημμελή εποπτικό ρόλο σχετικά με τις δανειοδοτήσεις των κομμάτων
- ❖ Σχετικά με τη νέα χρηματοδότηση 4 εκατ. ευρώ προς τη Ν.Δ. και 3 εκατ. ευρώ προς το ΠΑΣΟΚ το καλοκαίρι του 2010, μετά την υπαγωγή της χώρας στο καθεστώς των Μνημονίων και παρά τα ήδη μεγάλα δάνειά τους, ο Θ. Πανταλάκης υποστήριξε ότι πρόκειται για μια ενδιάμεση χρηματοδότηση που δίνεται συνήθως όταν ο πελάτης αντιμετωπίζει προβλήματα.
- ❖ Όσον αφορά τη δυνατότητα εξόφλησης των δανείων των δυο εγάλων κομμάτων πρόσθεσε «Μόνο αν ξαναπάρουν την εξουσία και πάρουν τα ποσοστά τα οποία είχαν θα αποπληρώσουν»

Βασικές παρατηρήσεις σχετικά με τη δανειοδότηση των κομμάτων

Πώς γινόταν ο δανεισμός στα κόμματα

Ο τέως διοικητής της ΑΤΕ περιέγραψε πώς λειτουργούσε ο δανεισμός προς τα κόμματα, που γινόταν μέσω αλληλόχρεου λογαριασμού και όχι μέσω του συνηθισμένου δανείου με τοκοχρεολυτικές (τόκοι και κεφάλαιο) δόσεις. Ο αλληλόχρεος αυτός λογαριασμός είχε ένα πιστωτικό όριο με βάση την τετραετή επιχορήγηση.

Η επισκόπησή του γινόταν μια φορά τον χρόνο. Σε αυτόν τον λογαριασμό εκχωρούνταν η κρατική επιχορήγηση. Και θεωρείτο ότι το δάνειο εξυπηρετείται, στον βαθμό που πληρώνονταν οι ετήσιοι

τόκοι.

Αν μετά την παρακράτηση των τόκων το υπόλοιπο του λογαριασμού ήταν ίσο με το όριο που είχε τεθεί, αλλά το κόμμα ήθελε νέα χρηματοδότηση για να καλύψει δαπάνες, τότε έπαιρνε νέα χρηματοδότηση εκχωρώντας νέο ποσό επιχορήγησης. Σε ερώτηση αν η τράπεζα λάμβανε υπόψη τις δαπάνες των κομμάτων, που μείωναν το διαθέσιμο ποσό της επιχορήγησης, ο κ. Πανταλάκης απάντησε ότι η τράπεζα το παρακολουθούσε από τους ισολογισμούς, όπως γίνεται με όλες τις εταιρείες.

Οι ανατροπές που άλλαξαν τα δεδομένα

Τα προβλήματα, όπως τόνισε ο κ. Πανταλάκης, άρχισαν μετά, όταν η χώρα βρέθηκε σε δύσκολη συγκυρία κι έγιναν “ανατροπές”.

Απευθυνόμενος προς τους βουλευτές, τους κάλεσε να κατανοήσουν ότι «οι τράπεζες δεν δουλεύουν με τις ανατροπές, δουλεύουν με τους κανόνες», κι έδωσε το παράδειγμα ενός μηχανικού που φτιάχνει μια κολόνα με συντελεστή σεισμικότητας 8%, αλλά ξαφνικά αλλάζουν τα δεδομένα της σεισμικότητας. «Τότε δεν φταίει ο μηχανικός», είπε.

Οι βασικότερες “ανατροπές” ήταν οι εξής:

1. Η μείωση των ποσοστών των κομμάτων, άρα και της μελλοντικής επιχορήγησης.
2. Η μείωση συνολικά της επιχορήγησης των κομμάτων από τον κρατικό προϋπολογισμό.
3. Η τροπολογία του 2012 με την οποία η Βουλή ψήφισε τον περιορισμό της εκχώρησης της κρατικής επιχορήγησης προς τις τράπεζες σε ποσοστό 60%.
4. Οι συχνές εκλογικές αναμετρήσεις που ανέτρεψαν τη λογική της τετραετίας.

Η συμφωνία με τα κόμματα που δεν τηρήθηκε

Ο κ. Πανταλάκης βέβαια κάποια στιγμή διαπίστωσε ότι ο τρόπος χρηματοδότησης των κομμάτων με τη λογική της τετραετίας δεν ήταν σωστός κι ότι τα ποσά που ήταν εκχωρημένα δεν επαρκούσαν για να ικανοποιήσουν την αποπληρωμή των δανείων.

Άρα, «έπρεπε να λάβουμε μέτρα», είπε.

Έτσι, όταν η Ελλάδα δεν μπορούσε να αντλήσει χρήματα από τις αγορές και μπήκε σε μνημόνιο το 2010, ο κ. Πανταλάκης αύξησε το βασικό επιτόκιο για όλους τους πελάτες της τράπεζας από 1,9% σε 7,55%.

Επίσης, σε συνεργασία με τα κόμματα προχώρησε τον Ιούνιο του 2010 σε σχέδιο απομείωσης των χρηματοδοτήσεών τους για την περίοδο 2011-2016, έτσι ώστε τα δάνεια του ΠΑΣΟΚ να μειωθούν κατά 40 εκατ. ευρώ και της Νέας Δημοκρατίας κατά 34 εκατ. ευρώ.

Επίσης, ζήτησε την εκχώρηση επιχορήγησης περισσότερων ετών κι έτσι το ΠΑΣΟΚ και η ΝΔ εκχώρησαν από δύο ακόμα έτη το καθένα.

Τα έτη αυτά, βέβαια, ήταν αρκετά μακρινά, αφού του ΠΑΣΟΚ ήταν το 2014 και το 2016 και της ΝΔ το 2014 και το 2018, οπότε δεν μπορούσαν να προβλεφθούν με βεβαιότητα οι επιχορηγήσεις που θα λάμβαναν τότε, ούτε καν με τη λογική της τετραετίας, που ήδη είχε τις αδυναμίες της.

Σχετικά με τις πολλαπλές εκχωρήσεις των κρατικών επιχορηγήσεων δήλωσε

"Όταν πήραμε εμείς τις εξασφαλίσεις των κρατικών επιχορηγήσεων, μας διαβεβαίωσαν ότι δεν είχαν εκχωρηθεί. Εμείς ψάξαμε αλλά δεν βρήκαμε να έχουν εκχωρηθεί. Δεν υπάρχει αμέλεια. Το σύστημα ήταν ελλιπές, διότι ως Τράπεζα, έχουμε το υποθηκοφυλακείο, αλλά οι κρατικές χρηματοδοτήσεις δεν δημοσιεύονται κάπου για να το διαπιστώσουμε. Βασιστήκαμε στην έγγραφη διαβεβαίωση των κομμάτων. Δεν είναι σωστό, δεν είναι στην τραπεζική δεοντολογία να συναλλάσσεται με αυτό τον τρόπο και να μην πιστεύουμε την διαβεβαίωση"

Για τις εμπράγματες εξασφαλίσεις δήλωσε

«Στην ΑΤΕ δεν υπήρχε "διεύθυνση πίστης" όπως υπήρχε σε άλλες Τράπεζες. Προσπαθήσαμε να αντιμετωπίσουμε αυτά τα ζητήματα σε γενικές γραμμές. Η επάρκεια της αξιολόγησης υποκαθιστούνταν με εξασφαλίσεις. Σε περίοδο όμως κρίσης αυτές εξαϋλώνονται

Δ.6.

II) Αναφορά στην ΑΤΕ στο πόρισμα Καλούδη

Ειδικά για την ΑΤΕ η **πορισματική αναφορά του κ. Καλούδη** αναφέρει ότι παρότι πάγια τακτική της ΑΤΕ ήταν να μην χρηματοδοτεί πελάτες με παλιές οφειλές εν τούτοις, συνέχισε να χρηματοδοτεί τα δύο μεγάλα κόμματα τόσο το ΠΑΣΟΚ όσο και την Νέα Δημοκρατία παρότι αυτά τα δύο είχαν σημαντικές και ληξιπρόθεσμες οφειλές από προηγούμενα δάνεια. Τραπεζικό παράδοξο όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, αποτελεί το παράδειγμα του δανείου ύψους 5.166.000 ευρώ που εξασφάλισε το ΠΑΣΟΚ από τη Eurobank για την απόδοση του οποίου δόθηκε μία απλή υποσχετική επιστολή εξόφλησης μέσω της κρατικής επιχορήγησης του 2011 και χωρίς να λάβει χώρα, όπως αναφέρει και η ίδια τράπεζα της Ελλάδος, νομότυπη εκχώρηση αυτής αφού είχε ήδη εκχωρηθεί στην ΑΤΕ (προκύπτει από το πόρισμα της Eurobank).

Το πόρισμα αναφέρεται επίσης και στην έκθεση της Blackrock Solutions η οποία θεωρεί ότι τα λόγω δάνεια που δόθηκαν στα κόμματα υγιή, χαρακτηρισμό τον οποίο επικαλέστηκαν, δανείστηκαν και υιοθέτησαν τα υπεύθυνα μέλη για τη διαχείριση των οικονομικών του ΠΑΣΟΚ κ. Ιωάννης Παπακωνσταντίνου και κ. Ροβέρτος Σπυρόπουλος. Σύμφωνα ωστόσο με τον εισαγγελέα ναι μεν η εν λόγω έκθεση λαμβάνει σαν υπόθεση εργασίας ότι τα δάνεια για τα οποία εγγυητής είναι το κράτος δεν είναι ζημιογόνα επισημαίνει όμως το εξής: ότι για μία σειρά από συνδεδεμένους δανειολήπτες με το κράτος οι επιδοτήσεις μπορεί να χρειαστεί να αυξηθούν εάν το μελλοντικό τους χρέος είναι να διατηρηθεί.

Όπως αναφέρθηκε τα κόμματα πολλές φορές είχαν εκχωρήσει την ίδια απαίτηση για μελλοντική κρατική χρηματοδότηση σε περισσότερα από ένα πιστωτικά ιδρύματα ενώ δεσμεύονταν για το αντίθετο.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιας συναλλαγής μεταξύ των κομμάτων και των τραπεζών είναι το υπ' αριθμόν πρωτόκολλο Α.Π.Γ.Δ 321/29-7-2010 έγγραφο του ΠΑΣΟΚ που υπογράφεται από το γενικό διευθυντή κ. Ροβέρτο Σπυρόπουλο και με το οποίο ούτε λίγο ούτε πολύ μεσούσης της κρίσης και των επώδυνων μέτρων αιτείται ανανέωση πιστωτικού ορίου με βάση το ποσό της κρατικής επιχορήγησης του έτους 2010 επικαλούμενος μεταξύ άλλων την αναμενόμενη αύξηση στο ποσό της χρηματοδότησης λόγω της αύξησης των κρατικών εσόδων από την εφαρμογή των επειγόντων μέτρων για την αντιμετώπιση της δημοσιονομικής κρίσης!

Κλείνοντας σύμφωνα με το συμπέρασμα του εισαγγελέα στοιχειοθετούνταν η άσκηση ποινικής δίωξης για το αδίκημα της κακουργηματικής απιστίας από κοινού και κατά μόνος σε βάρος: α) 37 στελεχών της ΑΤΕ και β) 13 στελεχών της Εθνικής Τράπεζας αναφέροντας αναλυτικά τα ονόματα των υπαλλήλων.

Επίσης ο κ. Καλούδης αιτούνταν την άσκηση ποινικής δίωξης για το κακούργημα της ηθικής αυτουργίας σε απιστία σε βάρος των κ.κ. Ιωάννη Παπακωνσταντίνου, Ροβέρτου Σπυρόπουλου, Άννας Πολυχρόνη, Κωνσταντίνου Σημαιοφορίδη, Μενέλαου Δασκαλάκη, Αθανασίου Σκορδά και Νικολάου Σοφιανού. Σε ότι αφορά τους πρώην βουλευτές Κώστα Γείτονα, Τηλέμαχο Χυτήρη και Ανδρέα Μακρυπίδη, πρότεινε επίσης τη διαβίβαση της δικογραφίας στον Άρειο Πάγο καθώς «φέρεται να τέλεσαν τις εν λόγω αξιόποινες πράξεις κατά την άσκηση των βουλευτικών καθηκόντων τους».

Δ.6. Πόρισμα Καλούδη

ΠΟΡΙΣΜΑ ΚΑΛΟΥΔΗ

ΠΟΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΚΑΛΟΥΔΗ

Για λόγους οικονομίας παραθέτουμε τις κεντρικές επισημάνσεις, εκτιμήσεις και προτάσεις της πορισματικής αναφοράς του Εισαγγελέα κυρίου Καλούδη, για την δανειοδότηση των πολιτικών κομμάτων

Το 44σέλιδο πόρισμα του εισαγγελέα Γεώργιου Καλούδη παρέμεινε από το 2013 στα συρτάρια παρότι περιγράφει με πάσα λεπτομέρεια το σκάνδαλο των θαλασσοδανείων τόσο του ΠΑΣΟΚ όσο και της Νέας Δημοκρατίας που κατάφεραν να αιτούνται και να λαμβάνουν δάνεια από τις τράπεζες με μοναδική εγγύηση την εκχώρηση των μελλοντικών τους χρηματοδοτήσεων από τον κρατικό προϋπολογισμό. Το πόρισμα Καλούδη, όπως θα ονομάζεται από εδώ και στο εξής, αποτελεί αναμφισβήτητα ισχυρή βάση προς αναζήτηση τυχόν ποινικών ευθυνών σχετικά με τα δάνεια που χορηγήθηκαν από τις τράπεζες (Attica Bank, Eurobank, Marfin, Τράπεζα Πειραιώς) προς τα πολιτικά κόμματα.

Ο εισαγγελέας Γεώργιος Καλούδης παρέδωσε την πρισματική του αναφορά στις 15 Μαρτίου του 2013, περιμένοντας την έγκριση για την άσκηση κακουργηματικών διώξεων μέχρι και την 18η Απριλίου οπότε και εισήχθη αιφνιδίως τροπολογία στον αναπτυξιακό νόμο 4146/43 σύμφωνα με την οποία απαλλάσσονταν των ευθυνών όσοι τραπεζικοί υπέγραψαν τις χρηματοδοτήσεις αυτές, που δόθηκαν παράνομα την περίοδο 2000-2011, «με μοναδική διασφάλιση τις κρατικές επιχορηγήσεις έως το 2020» βάζοντας έτσι στο συρτάρι το λεπτομερές πόρισμα φωτιά. Πιο συγκεκριμένα, η τροπολογία είναι πλέον το άρθρο 78 του Ν. 4146/13 για τις επενδύσεις και τα δημόσια έργα και αναφέρει ότι δεν συνιστά απιστία κατά την έννοια των άρθρων 256 και 390 του Ποινικού Κώδικα για τον πρόεδρο, τα μέλη του Δ.Σ. και τα στελέχη των τραπεζών η σύναψη δανείων πάσης φύσεως με νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με δύο προϋποθέσεις:

- I. εάν υφίστανται οι αποφάσεις των θεσμικών εγκριτικών οργάνων και
- II. εάν τηρήθηκαν και οι αποφάσεις του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας.

Ωστόσο, έπειτα από την πρόσφατη κατάθεση του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννη Στουρνάρα στην Εξεταστική Επιτροπή προκλήθηκε συζήτηση αν η περίφημη τροπολογία των βουλευτών της Ν.Δ. Τσουμάνη, Χριστογιάννη, Σταμενίτη που έδινε ασυλία στα στελέχη των τραπεζών για τα δάνεια που έδωσαν, αφορούσε ή όχι τα κόμματα «επειδή «αναφέρεται σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στη γενική κυβέρνηση. Τα κόμματα, όπως πρόσθεσε ο κ. Στουρνάρας, δεν ανήκουν στη γενική κυβέρνηση», ανοίγοντας έτσι πιθανόν το δρόμο για ανάσυρση του πορίσματος.

Αναλυτικά, πόρισμα Καλούδη σχηματίστηκε έπειτα από προκαταρκτική εξέταση που διενεργήθηκε και ειδικότερα από έγγραφα που προσκομίστηκαν κυρίως από το πόρισμα της τράπεζας της Ελλάδος που συντάχθηκε το 2012 σε συνδυασμό με τις χωρίς όρκο εξηγήσεις των μηνυμένων. Σύμφωνα με το πόρισμα λοιπόν της τράπεζας της Ελλάδος που αφορά της δανειοδότησης των πολιτικών κομμάτων κατά την περίοδο 2000-2011 έξι κρατικά και ιδιωτικά πιστωτικά ιδρύματα χορήγησαν δάνεια σε πολιτικούς σχηματισμούς με μοναδική διασφάλιση τις κρατικές επιχορηγήσεις μέχρι και το 2020. Από το πόρισμα της τράπεζας της Ελλάδος προκύπτει ότι το ΠΑΣΟΚ αλλά και η Νέα Δημοκρατία ΚΚΕ και Συνασπισμός έχουν λάβει συνολικά δάνεια ύψους 272,5 εκατομμυρίων ευρώ με εξασφάλιση κυρίως κρατικές επιχορηγήσεις. Πιο συγκεκριμένα το ΠΑΣΟΚ έχει λάβει 127 εκατομμύρια ευρώ με το μεγαλύτερο μέρος της δανειοδότησης να προέρχεται από την Αγροτική Τράπεζα.

Είναι ενδεικτικό ότι το ΠΑΣΟΚ οφείλει 92 εκατομμύρια ευρώ στην ΑΤΕ ενώ ο δανεισμός πραγματοποιήθηκε με μοναδικό εχέγγυο της κρατικής χρηματοδότησης των κομμάτων μέχρι και το 2018. Συγκεκριμένα στην περίπτωση της ΑΤΕ για το ΠΑΣΟΚ η εκχώρηση απαίτησης ήταν από την κρατική χρηματοδότηση των ετών 2012-2016 (πλήν του 2015) Εκτός από την περίπτωση της Αγροτικής Τράπεζας ως επισφαλή χαρακτηρίζονται και τα δάνεια που χορηγήθηκαν από την Εθνική Τράπεζα και στα τέσσερα κόμματα. Πρόκειται για 8,7 εκατομμύρια ευρώ που δόθηκαν στο ΠΑΣΟΚ για την απόδοση των οποίων συμφωνήθηκε η εκχώρηση της απαίτησης από τις επιχορηγήσεις των ετών 2015 και 2019.

Επίσης τραπεζικό παράδοξο αποτελεί το δάνειο ύψους 5.166.000 ευρώ που εξασφάλισε το ΠΑΣΟΚ από τη Eurobank για την απόδοση του οποίου δόθηκε μία από υποσχετική επιστολή εξόφλησης μέσω της κρατικής επιχορήγησης του 2011 χωρίς να γίνει, όπως αναφέρει άλλωστε και η τράπεζα της Ελλάδος, η νομότυπη εκχώρηση αυτής αφού είχε ήδη εκχωρηθεί στην ΑΤΕ.

Σύμφωνα πάντα με την έκθεση της ΤτΕ διαπιστώνεται ότι το ΠΑΣΟΚ δεν θα είχε σε καμία περίπτωση τη δυνατότητα να αποπληρώσει τις υψηλές δανειοδοτήσεις που είχε λάβει. Είναι άλλωστε χαρακτηριστικό ότι κατά την τριετία 2009-2011 το ΠΑΣΟΚ ήταν ελλειμματικό παρά το γεγονός ότι εισέπραξε δεκάδες εκατομμύρια ευρώ τόσο από την τακτική όσο και από την έκτακτη εκλογική χρηματοδότηση. Το ΠΑΣΟΚ εμφανίζεται ιδιαίτερα ελλειμματικό τα έτη 2009 και 2011 ενώ το 2009 εμφάνισε αυξημένες δαπάνες ύψους 94,6 εκατομμύρια ευρώ για την κάλυψη των οποίων οδηγήθηκε σε δανεισμό ύψους 46,8 εκατομμυρίων ευρώ. Η διαφορά μεταξύ δαπανών και εσόδων το 2009 έφθασε τα 12,3 εκατομμύρια ευρώ και το 2011 τα 5,8 εκατομμύρια ευρώ ενώ λόγω και της μείωσης των εσόδων του εν λόγω κόμματος (εισφορές βουλευτών μελών και φίλων) κατά την τελευταία τριετία κατά 64,7% θεωρούνταν αδύνατο- σύμφωνα με το πόρισμα πάντα- να κατορθώσει να αποπληρώσει το δάνειο που έλαβε. Παρά την διαμορφωμένη κατάσταση η οποία ήταν αναμφίβολα γνωστή, οι τράπεζες συνέχισαν να χρηματοδοτούν τα κόμματα κατά παράβαση κάθε κανόνα χρηματοπιστωτικής πολιτικής αλλά και της κοινής λογικής καθώς και των διδαγμάτων κοινής πείρας όπως αναφέρει ο κ. Καλούδης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η από 16/04/2010 εισήγηση της Υποδιεύθυνσης Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών της ΑΤΕ προς το Γενικό Συμβούλιο Χορηγήσεων για αύξηση της χρηματοδότησης προς το ΠΑΣΟΚ από 96,8 εκ. ευρώ σε 99,8 εκ. ευρώ για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στις τρέχουσες υποχρεώσεις του που λόγω της καθυστέρησης της τότε είσπραξης της κρατικής οικονομικής ενίσχυσης δεν μπορούσε τότε να εξυπηρετήσει

Οι εγγυήσεις τις οποίες έλαβαν τότε τα πιστωτικά ιδρύματα προκειμένου να ενισχύσουν τη ρευστότητα των κομματικών σχηματισμών δόθηκαν με την προϋπόθεση ότι σε βάθος 8ετίας το ΠΑΣΟΚ όπως και η ΝΔ όχι μόνο θα υπάρχουν αλλά θα λαμβάνουν και αυξημένη κρατική επιχορήγηση προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να αποπληρώσουν τις δανειοδοτικές συμβάσεις που σύναψαν. Με βάση όμως τα εκλογικά αποτελέσματα το 2012 για παράδειγμα κρατική επιδότηση, η οποία δεν φορολογείται, για το ΠΑΣΟΚ συρρικνώθηκε σημαντικά

Στο πόρισμα αναφέρονται αναλυτικά οι χρηματοδοτήσεις που λαμβάνουν τα κόμματα σύμφωνα λοιπόν με αυτό υπάρχουν τρεις χρηματοδοτήσεις

I. η ετήσια τακτική χρηματοδότηση η οποία ανέρχεται σε ποσοστό 1,020100 % των τακτικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού του αντίστοιχου οικονομικού έτους.

II. η εκλογική χρηματοδότηση, οποία καταβάλλεται κάθε φορά που γίνονται εθνικές εκλογές ή ευρωεκλογές και ανέρχεται σε 0,22% των τακτικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού του οικονομικού έτους κατά τη διάρκεια του οποίου διεξάγονται εκλογές. Άν το ίδιο έτος έχουν παραπάνω από μία εκλογές η εκλογική χρηματοδότηση δεν μπορεί να υπερβεί αθροιστικά το 0,35%

III. η ετήσια οικονομική ενίσχυση, η οποία χορηγείται για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς των κομματικών στελεχών και είναι ίση με 0,1000% των τακτικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα μείωση της χρηματοδότησης, προκειμένου να αντιληφθεί κάποιος πόσο λανθασμένη ήταν η τακτική των τραπεζών να θεωρούν δεδομένο ότι τα ποσοστά των κομμάτων και άρα το ύψος των κρατικών επιχορηγήσεων δεν θα αλλάξει, καταγράφηκε το 2013. Με την εκδοχή ότι τότε τα κόμματα θα λάβουν συνολικά 52 εκ. ευρώ, σύμφωνα πάντα με το επικαιροποιημένο μνημόνιο τα τακτικά έσοδα του προϋπολογισμού του έτους 2013 θα ανέρχονταν στα 52 δις ευρώ) με βάση τα εκλογικά αποτελέσματα του 2009 το ΠΑΣΟΚ θα δικαιούτο 23 εκ. ευρώ αλλά τελικά με βάση τα εκλογικά αποτελέσματα του 2012 η επιδότηση δεν μπορούσε να υπερβεί τα 7.5 εκ. ευρώ.

Το ΠΑΣΟΚ όμως είχε λάβει εν των μεταξύ δάνειο με την προϋπόθεση ότι θα ελάμβανε και το 2012 μεγάλο ποσοστό κατά την εκλογική αναμέτρηση και κατά συνέπεια την ίδια περίπου επιδότηση.

Προεξοφλώντας λοιπόν ότι θα έχουν τα ίδια υψηλά ποσοστά τα πιο μεγάλα κόμματα ζήτησαν και έλαβαν τελικά από τις τράπεζες δάνεια παρέχοντας ως εγγυήσεις κρατικές επιδοτήσεις που υπέθεταν ότι θα ελάμβαναν κατά τα επόμενα χρόνια. Όπως όμως διαμορφώθηκε τελικώς η κατάσταση τα επόμενα χρόνια δεν θα ήταν δυνατή η χορήγηση τέτοιων επιδοτήσεων κυρίως λόγω της οικονομικής ύφεσης αλλά και λόγω των μειωμένων πια εκλογικών ποσοστών των κομμάτων.

Έτσι ακόμα και τα ίδια τα πιστωτικά ιδρύματα αναγκάστηκαν να αποδεχτούν ότι τα δάνεια τα οποία είχαν χορηγήσει δεν επρόκειτο να εξοφληθούν εξ' ολοκλήρου προβαίνοντας έτσι τη διενέργεια προβλέψεων απομείωσης τους. Για παράδειγμα η ΑΤΕ προέβλεπε απομείωση της αξίας της απαίτησης της κατά του ΠΑΣΟΚ κατά 23.073.000 εκ. ευρώ ενώ αντίστοιχα και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος προέβλεψε απομείωση της αξίας της απαίτησης της κατά του ΠΑΣΟΚ κατά 2.044.000 εκ. ευρώ

ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΕΑΝ ΟΡΘΩΣ Η ΟΧΙ ΤΕΘΗΚΕ ΣΤΟ ΑΡΧΕΙΟ Η ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Η εξέταση εάν ορθώς η όχι τέθηκε στο Αρχείο η υπόθεση του δανεισμού των πολιτικών κομμάτων που απασχόλησε την ποινική δικαιοσύνη σε ανώτατο επίπεδο

από το φθινόπωρο του 2012 έως και την Άνοιξη του 2013 αποτελεί προφανώς μια από τις υποχρεώσεις της εξεταστικής επιτροπής. Όπως και πιο πάνω εκτίθεται, το κείμενο της από 15 Μαρτίου 2013 πορισματικής αναφοράς του Επίκουρου Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος κ. Καλούδη προς τον Προϊστάμενό του Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών κ. Γρηγόριο Πεπόνη, ο οποίος τότε ασκούσε καθήκοντα Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος επιδέχεται ερμηνείας τόσο αναφορικά με την ορθότητα των διατυπώσεων και των κρίσεων του, όσο και κυρίως σχετικά με το εάν ορθώς ή όχι υπήχθη στη διάταξη του άρθρου 78 ν.4146 και η περίπτωση της δανειοδότησης των κομμάτων. Η εξέταση του ανωτέρω ερωτήματος, προϋποθέτει ότι γίνονται εκ μέρους μας αποδεκτές, ως νομικά, νοηματικά και πραγματολογικά ορθές οι διαπιστώσεις κρίσεις και συμπεράσματα που οδήγησαν στην αρχική πρόταση για άσκηση ποινικής δίωξης κατά των προσώπων που αναφέρονται στην πορισματική αναφορά.

1.- Η ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ:

" Δεν συνιστά απιστία, κατά την έννοια των άρθρων 256 και 390 του Ποινικού Κώδικα, για τον Πρόεδρο, τα μέλη του Δ.Σ. και τα στελέχη των Τραπεζών, η σύναψη δανείων πάσης φύσεως με νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, του ευρύτερου δημοσίου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται κατά νόμο, καθώς και η εν γένει παροχή πιστώσεων σε αυτά, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) υφίστανται αποφάσεις των θεσμοθετημένων εγκριτικών επιτροπών ή οργάνων κάθε τράπεζας και β) τηρήθηκαν, κατά τη χορήγηση τους, οι σχετικές κανονιστικές πράξεις της Τράπεζας της Ελλάδος."

2.- ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

Μετά την εισαγωγή της διάταξης του άρθρου 78 Ν. 4146/2013, οι πράξεις των προσώπων εναντίον των οποίων είχε προταθεί με την πορισματική αναφορά η άσκηση ποινικής δίωξης, κατέστησαν ανέγκλητες, ως αποτέλεσμα της εισαγωγής επιεικέστερης νομοθεσίας, όπως ορίζει το άρθρο 2 του Ποινικού Κώδικα

3.- ΚΡΙΣΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

Δεν αμφισβητείται ότι με τη διάταξη του άρθρου 78 Ν. 4146/2013 επήλθε νομοθετική επέμβαση σε αρξάμενο δικαστικό έργο δεδομένου ότι με νομοθετικό μέτρο, αναφερόμενο σε συγκεκριμένο κύκλο περιπτώσεων και προσώπων, κηρύχθηκαν ως μη τελεσθέντα συγκεκριμένα αδικήματα και εγκλήματα, η κρίση επί των οποίων είχε ήδη ανατεθεί στις δικαστικές αρχές.

Είναι επομένως εύλογο να εξεταστεί και το ερώτημα εάν η συγκεκριμένη διάταξη είναι ή όχι αντισυνταγματική ως ασυμβίβαστη και προς την αρχή της διάκρισης των λειτουργιών (άρθρο 26 του Συντ.).

Ένα ερώτημα που πρέπει να εξετάσει η Επιτροπή και να τοποθετηθεί εν τέλει επ' αυτού είναι εάν με τη διάταξη του άρθρου 78 Ν. 4146/13 δημιουργήθηκε ή όχι **μία sui generis αμνήστευση**. Για το ερώτημα αυτό λεκτέα τα ακόλουθα:

Η ΑΜΝΗΣΤΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 47 παρ. 3 του Συντάγματος,

«αμνηστία παρέχεται μόνο για πολιτικά εγκλήματα, με νόμο που ψηφίζεται από την Ολομέλεια της Βουλής με πλειοψηφία των τριών πέμπτων του όλου αριθμού των Βουλευτών».

Κατά δε την παρ. 4 του ίδιου άρθρου,

«αμνηστία για κοινά εγκλήματα δεν παρέχεται ούτε με νόμο».

Η αμνηστία :

-αναφέρεται σε εγκλήματα που τελέστηκαν στο παρελθόν

-παρέχεται είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια είτε και μετά την ολοκλήρωση της σχετικής ποινικής διαδικασίας.

-κατατείνει στον κατευνασμό των παθών και την αποκατάσταση της πολιτικής ομαλότητας και της κοινωνικής γαλήνης. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο αμνηστία προβλέπεται μόνο για τα πολιτικά εγκλήματα.

-ανατρέχει αναδρομικά στο χρόνο τέλεσης της πράξης,

-επιφέρει οριστική αναστολή της εφαρμογής του ποινικού νόμου ως προς τη συγκεκριμένη αυτή πράξη και εκμηδενίζει το έγκλημα που τελέσθηκε. Ένα από τα αποτελέσματα της είναι ότι αίρεται αναδρομικά το αξιόποινο της πράξης και καταργούνται όλες οι τυχόν άλλες συνέπειες της από τον ποινικό νόμο, άγεται δε εν τέλει η ασκηθείσα ποινική δίωξη σε οριστική παύση (άρθρα 310 παρ. 1 και 370 εδ. β` του ΚΠΔ). Δεν αίρεται όμως ο άδικος χαρακτήρας της πράξης που αμνηστεύεται (ΑΠ Ολ 11/2001 ΠοινΧρ 2001,792 και ΑΠ Ολ 672/1982 ΠοινΧρ 1982,308).

Η ΔΙΑΤΑΞΗ 78 Ν. 4146/2013 ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΑΜΝΗΣΤΕΥΣΗ;

Στην περίπτωση της διάταξης του άρθρου 78 Ν. 4146/2013 συνυπάρχουν περισσότερα του ενός από τα ανωτέρω ιδιαίτερα γνωρίσματα της αμνηστείας- ως έννοιας- που μπορούν να μας οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι **υπήρξε ιδιότυπη αμνήστευση συγκεκριμένων δραστών που ενέχονταν για συγκεκριμένα αδικήματα.**

Ειδικότερα η διάταξη :

(i) είχε (και) αναδρομική ισχύ δεδομένου ότι ανέτρεξε αναδρομικά στο χρόνο τέλεσης των συγκεκριμένων πράξεων,

(ii) παρασχέθηκε ενόσω η ποινική διαδικασία βρισκόταν σε εξέλιξη και

(iii) οδήγησε σε οριστική αναστολή της εφαρμογής του ποινικού νόμου ως προς τη συγκεκριμένη αυτή πράξη

Αντίρρηση θα μπορούσε να στηριχθεί στο ότι η ρύθμιση αφορούσε σε εγκλήματα όχι πολιτικά ή όχι αμιγώς πολιτικά αλλά του κοινού δικαίου. Η απάντηση στο ενδεχόμενο αυτό επιχείρημα είναι ότι για τον λόγο αυτόν ακριβώς χαρακτηρίζεται ως «ιδιότυπη» αμνήστευση.

Εν κατακλείδι:

Η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να εισηγηθεί ότι η συγκεκριμένη διάταξη του 78 Ν.4146/13 υπήρξε αντισυνταγματική και να προτείνει να γίνει έλεγχος της συνταγματικότητάς της από όργανο στο οποίο το Σύνταγμα απονέμει αυτό το δικαίωμα. Εφ' όσον θεωρηθεί ορθή η πιο πάνω εκτίμηση περί της αντισυνταγματικότητας της διάταξης 78 Ν.4146/13 οδηγούμεθα σε ανάσχυση της δικογραφίας και σε δυνάμει ανατροπή του καθεστώτος ατιμωρησίας που επιβλήθηκε νομοθετικά σε άτομα που, ενδεχομένως, είχαν διαπράξει σημαντικά περιουσιακά αδικήματα.

4.- Εκ παραλλήλου όμως και ανεξάρτητα απ' αυτό, πρέπει να ερευνηθεί **ο τρόπος** με τον οποίο υπήχθησαν στο εν λόγω άρθρο οι πράξεις που η πορισματική αναφορά διαπίστωνε ως τελεσθείσες.

Δεδομένου ότι -απ' ό,τι διαπιστώσαμε από το υλικό που έχει έλθει και από τις καταθέσεις- σε όλες τις περιπτώσεις δανειοδότησης υπάρχει το τυπικό στοιχείο της ύπαρξης εγκριτικών αποφάσεων των θεσμοθετημένων οργάνων κάθε τράπεζας, εκείνο που μπορεί να γίνει είναι να ερευνηθεί το εάν τηρήθηκαν, κατά τη χορήγηση τους, οι σχετικές κανονιστικές πράξεις της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΔΤΕ), όπως ορίζει και το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 78. Αυτή ακριβώς ήταν και η προσέγγιση του Εισαγγελέα διαφθοράς Παναγιώτη Αθανασίου όταν παραγγέλλει στον Εισαγγελέα Δραγατση να μην θέσει αμέσως την υπόθεση στο αρχείο αλλά να διεξαγάγει περαιτέρω συμπληρωματική εξέταση για να διαπιστωθεί εάν η περίπτωση του δανεισμού των κομμάτων υπάγεται ή όχι στο άρθρο 78.

Πλην όμως κατά τις εργασίες της επιτροπής προέκυψε και μία ακόμη παράμετρος που πρέπει να ερευνηθεί. Αφορά στο το πολύ ενδιαφέρον θέμα εάν τα πολιτικά κόμματα ανήκουν ή δεν ανήκουν στον "Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα". Από την απάντηση στο ερώτημα αυτό εξαρτάται το εάν καλώς ή κακώς υπήχθη ο δανεισμός προς τα κόμματα στην απαλλακτική διάταξη του άρθρου 78 Ν. 4146/2013, με το οποίο κρίθηκαν ατιμώρητα τα κακούργηματα που είχε εντοπίσει το "πόρισμα Καλούδη".

Συνεπώς αυτό το υποκεφάλαιο, κατά το δεύτερο μέρος του, υποδιαιρείται σε δύο τμήματα : εκείνο που εξετάζει την ορθότητα της υπαγωγής των πολιτικών κομμάτων

στη συγκεκριμένη ρύθμιση (4α) και εκείνο που αναφέρεται στην την ορθότητα εφαρμογής στις δανειοδοτήσεις των κομμάτων των κριτηρίων της δεύτερης περιπτώσεως του άρθρου 78 Ν. 4146/13 (4β).

4α.- ΑΝΗΚΟΥΝ Ή ΟΧΙ ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΣΤΟΝ "ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ";

Δεν υπάρχει μια μόνο διάταξη που να καθορίζει το εύρος του "ευρύτερου δημόσιου τομέα". Συνήθως οι περιστολές ή και οι διευρύνσεις της έννοιας αυτής προέρχονται από τα δικαστήρια και σχετίστηκαν είτε με τη διεκδίκηση επιδομάτων από εργαζόμενους είτε με τις ανάγκες των κατά καιρούς αποκρατικοποιήσεων. Πρέπει να σημειωθεί ότι και ο όρος έχει αλλάξει στην πάροδο των ετών και πλέον από "δημόσιος τομέας", ονομάζεται "ευρύτερος δημόσιος τομέας".

Με το ν. 1256/82, παράγραφος 6 άρθρου 1, έγινε μια πρώτη συνολική οριοθέτηση. Ο δημόσιος τομέας επαναπροσδιορίζεται με το ν. 1892/1990 (νόμος Έβερτ) , που όμως διευκρινίζει την "αληθή έννοια" του ν. 1256/82. Συνεπώς ο βασικός νόμος αναφοράς είναι ο 1256/82 . Σύμφωνα με αυτόν το νόμο, στον δημόσιο τομέα περιλαμβάνονται :

α) οι Κρατικές ή Δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκπροσωπούνται από το νομικό πρόσωπο του Δημοσίου,

β) οι Κρατικοί ή Δημόσιοι Οργανισμοί σαν κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης".

γ) οι Κρατικές ή Δημόσιες και παραχωρηθείσες επιχειρήσεις όπως η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού, ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος, η Ελληνική Ραδιοφωνία - Τηλεόραση κλπ.

δ) Τα Κοινωφελή Ιδρύματα του Αστικού Κώδικα που περιήλθαν στο Δημόσιο και χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται απ' αυτό

ε) οι Τραπεζιτικές και άλλες ανώνυμες εταιρείες στις οποίες είτε κατά τις προηγούμενες περιπτώσεις νομικά πρόσωπα έχουν το σύνολο ή την πλειοψηφία των μετοχών του εταιρικού κεφαλαίου είτε έχουν κρατικό προνόμιο ή κρατική επιχορήγηση, όπως η Τράπεζα Ελλάδος, η Αγροτική Τράπεζα, η Εθνική Τράπεζα, η Κτηματική Τράπεζα, η Εμπορική Τράπεζα, η Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως κ.α.

στ) τα κρατικά νομικά πρόσωπα που έχουν χαρακτηριστεί από το νόμο ή τα δικαστήρια ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, όπως ο Οργανισμός Συγκοινωνιών Ελλάδος, ο Αυτόνομος Σταφιδικός Οργανισμός και που χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται από οποιοδήποτε των προαναφερομένων νομικών προσώπων.

ζ) Οι θυγατρικές ανώνυμες εταιρείες των πιο πάνω Νομικών Προσώπων των εδαφίων α` - στ` αυτής της παραγράφου που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από αυτά.

Με τον μεταγενέστερο ν. 1892/1990 εξάλλου προσδιορίζεται ότι:

"Ο κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 δημόσιος τομέας περιλαμβάνει μόνο:

- α. Τις κάθε είδους υπηρεσίες, που υπάγονται στο νομικό πρόσωπο του Δημοσίου και εκπροσωπούνται από αυτό.
- β. Τα κάθε είδους ν.π.δ.δ., εξαιρουμένων των Χρηματιστηρίων Αξιών, είτε αυτά αποτελούν οργανισμούς κατά τόπο είτε καθ ύλην αυτοδιοίκησης.
- γ. Τις δημόσιες ή παραχωρηθείσες κρατικές επιχειρήσεις κάθε είδους ή και οργανισμούς, καθώς και :

" νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου δημόσιου χαρακτήρα που επιδιώκουν κοινωφελείς ή άλλους δημόσιους σκοπούς."

Αυτή η τελευταία διατύπωση είναι η μόνη στην οποία θα μπορούσε να στηριχθεί από νομοθετικής απόψεως- η κρίση ότι και τα κόμματα κατατάσσονται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

- δ. Τις τράπεζες που ανήκουν στο νομικό πρόσωπο του Δημοσίου, είτε στο σύνολό τους.

Από την πλευρά της νομολογίας δεν υπάρχει απόφαση πέραν μιας , που ευνοεί τους υπαλλήλους των κομμάτων σε μισθολογικό θέμα, χωρίς ωστόσο να γίνεται αναφορά στον χαρακτηρισμό των κομμάτων ως τμήμα του ευρύτερου δημοσίου τομέα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

:

Δεν μπορούμε να πάρουμε a priori ως σωστή ή λάθος την ερμηνεία του κ. Στουρνάρα.

Η συμπερίληψη των κομμάτων ως ιδιότυπων ενώσεων που επιδιώκουν δημόσιο σκοπό, πάντως, ενισχύει την άποψη ότι είναι **μέρη της δημόσιας σφαίρας με τη γενική έννοια, άποψη που βρίσκει έρεισμα στην προαναφερόμενη διάταξη της 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 .**

Με δεδομένο δε ότι από την εισαγγελική πλευρά ζητήθηκαν ως γνωστόν τα πρακτικά της κατάθεσης του κ. Στουρνάρα προκειμένου να ερευνηθεί η νομιμότητα της υπαγωγής φρόνιμο είναι να αναμένεται η επ' αυτού του ερωτήματος εισαγγελική κρίση .

4β.- ΟΡΘΩΣ ΘΕΩΡΗΘΗΘΗΚΕ ΟΤΙ ΤΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ ΔΟΘΗΚΑΝ ΜΕ ΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ «ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΗΣ ΤτΕ»;

Η απάντηση Δραγάτση υπήρξε μάλλον πρόχειρη, και υπεκφεύγουσα. Η έρευνά του μετά την παραγγελία του ανωτέρου του διήρκεσε μόλις μια βδομάδα στην οποία εξετάστηκαν δυο από τους τρεις ελεγκτές της Τράπεζας της Ελλάδας , που με τρόπο στερεότυπο δεν απαντούν ευθέως στο ερώτημα που ο κ. Αθανασίου ώρισε ότι πρέπει να απαντηθεί, αλλά εκθέτουν ότι " δεν υπάρχει κανονισμός της ΤτΕ για τη

δανειοδότηση των πολιτικών κομμάτων" . Η απάντηση αυτή κρίθηκε επαρκής από τον Δραγατση και ο κ. Αθανασίου, δυστυχώς, δεν θέλησε ή δεν τόλμησε να την αμφισβητήσει, αφού κάτι τέτοιο θα τον έφερνε σε ευθεία σύγκρουση με την τότε πολιτική ηγεσία.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής, έχουμε εντοπίσει αρκετές περιπτώσεις που οι δανειοδοτήσεις κομμάτων ήσαν αντίθετες προς τους κανονισμούς δανειοδότησης των συγκεκριμένων τραπεζών, **οι οποίοι κανονισμοί, όμως (και εδώ είναι το κρίσιμο σημείο) , όλοι έχουν εκπονηθεί με βάση το κανονιστικό πλαίσιο της ΤτΕ.** Δηλαδή η μη συμμόρφωση με τον κανονισμό της συγκεκριμένης τράπεζας συνιστά αυτομάτως και παράβαση του κανονιστικού πλαισίου της κεντρικής τράπεζας, ασχέτως του ότι για το συγκεκριμένο θέμα της δανειοδότησης των πολιτικών κομμάτων δεν υπήρχε ειδικός κανονισμός της τελευταίας.

Για την προσέγγιση του ερωτήματος εάν έγινε ή όχι ορθώς η υπαγωγή των περιπτώσεων που εξέτασε ο κ. Καλούδης στη διάταξη του δευτέρου εδαφίου Ν.4146/2013 δεν πρέπει να μείνουμε στην τυπικότητα της απουσίας συγκεκριμένου κανονιστικού πλαισίου ειδικά για τα κόμματα.

Διότι αναμφισβήτητα γενικό δεσμευτικό κανονιστικό πλαίσιο για τις δανειοδοτήσεις **υπήρχε.** (Σχετικές οι απαντήσεις του κ. Προβόπουλου, της κ. Παππαγιανίδου και, εν μέρει, του κ. Πάσχα).

Δεσμευτικό πλαίσιο συνιστά το σύνολο των υποχρεωτικών κανόνων που προκύπτουν από τις εκάστοτε πράξεις διοικητή ΤτΕ, που δεσμεύουν τις τράπεζες. Κατά τη διάρκεια πολλών συνεδριάσεων προέκυψε χωρίς καμιά αμφιβολία ότι υπήρξαν συγκεκριμένες (πολλές στον αριθμό) παραβιάσεις των κανονιστικών πλαισίων των επί μέρους Τραπεζών.

Θα είναι σφάλμα να «οχυρωθεί» κάποιος πίσω από την απουσία «κανονιστικού πλαισίου για τις δανειοδοτήσεις των κομμάτων», όχι απλώς επειδή η εισαγγελική παραγγελία ΔΕΝ ζήτησε αυτό του πράγμα, αλλά και επειδή έτσι ο τύπος κινδυνεύει να υπερισχύσει της ουσίας, που είναι ότι σε πολλές περιπτώσεις δανειοδότησης κόμματος δεν τηρήθηκαν οι κανονισμοί της δανειοδότητριας τράπεζας .

Πρέπει λοιπόν να αποτελέσουν εκτίμηση της επιτροπής οι εξής διαπιστώσεις:

1.- Η διάταξη του άρθρο 78 Ν. 4146/2013 υπήρξε αντισυνταγματική εξ αιτίας του ότι , κατ' αποτέλεσμα, κρίνεται ως ιδιότυπη αμνήστευση μη επιτρεπτή από το Σύνταγμα καθώς και εξαιτίας του ότι υπήρξε προϊόν αναμίξεως της νομοθετικής στην δικαστική εξουσία.

2.- Ότι μη ορθώς υπήχθησαν τα συγκεκριμένα δάνεια των πολιτικών κομμάτων στην εν λόγω ρύθμιση καθόσον : υπάρχουν μεν εγκριτικές αποφάσεις δεν είναι όμως

όλες και στο σύνολό τους σύμφωνες με τους κανονισμούς δανειοδότησης των συγκεκριμένων ιδρυμάτων.

Κατόπιν αυτών πρέπει να προταθεί στην ολομέλεια η **ανάσυρση της δικογραφίας** από το αρχείο και η συνέχιση της ποινικής διαδικασίας από το σημείο που βρισκόταν τον Απρίλιο 2013, όταν δημοσιεύτηκε ο Ν. 4146/2016.

Ε.ΜΑΡΤΥΡΙΚΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Την 26^η Φεβρουαρίου 2016 ο Υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Θεόδωρος Μητράκος, απευθυνόμενος στο 6^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Νομικής Τεκμηρίωσης Κοινωνικοοικονομικών Θεμάτων είτε, μεταξύ άλλων και τα εξής: «Μέχρι τον Αύγουστο του 2007 τίποτα δεν φαινόταν να προσιωνίζεται τι θα επακολουθήσει. Η παγκόσμια οικονομία ανθούσε, καθώς πορευόταν με υψηλή ρευστότητα και χαλαρές πιστωτικές συνθήκες, ενώ στη χώρα μας η υιοθέτηση του ευρώ είχε δημιουργήσει προσδοκίες εκσυγχρονισμού και μακρόπνοης ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. **Από την πλευρά τους οι κεντρικές τράπεζες, μεταξύ αυτών και η Τράπεζα της Ελλάδος, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, προειδοποιούσαν στις εκθέσεις τους για τις επαπειλούμενους κινδύνους. Δυστυχώς οι προειδοποιήσεις αυτές δεν εισακούστηκαν, καθώς η περίοδος των «παχιών αγελάδων» είχε δημιουργήσει την ψευδαίσθηση της συνεχούς ανοδικής πορείας στο επίπεδο κατανάλωσης, στις τιμές μετοχών, εμπορευμάτων και κατοικιών. Αυτή η υπεραισιοδοξία οδήγησε σε υποεκτίμηση του πιστωτικού και άλλων κινδύνων, με αποτέλεσμα τη χαλάρωση των κριτηρίων δανεισμού και τη δημιουργία σύνθετων πιστωτικών εργαλείων και σχημάτων, των οποίων ο κίνδυνος επιμεριζόταν με τρόπους που δεν γίνονταν πλήρως αντιληπτοί. Παράλληλα οι αρχές δεν φαίνεται να έδωσαν την απαραίτητη έμφαση στη μακρο-προληπτική εποπτεία, η οποία εστιάζει στους συστημικούς κινδύνους, καθώς και τις διασυνδέσεις και αλληλεξαρτήσεις μεταξύ χρηματοπιστωτικών αγορών και πραγματικής οικονομίας. Η κατάρρευση της επενδυτικής τράπεζας Lehman Brothers αποτέλεσε την **αφορμή** για το ξέσπασμα της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης...Η Ελληνική οικονομία άρχισε να επηρεάζεται αρνητικά από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση ιδίως από τον Οκτώβριο του 2008 και μετά. Η Τράπεζα της Ελλάδος και η ΕΚΤ **χτύπησαν το καμπανάκι του κινδύνου**...Τα δομικά χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας σε συνδυασμό με την δημοσιονομική χαλάρωση που παγίως συνόδευε περιόδους πριν τις εκλογές συνετέλεσαν να οδηγηθούμε σε εκτροχιασμό των δημοσιονομικών μεγεθών και του ισοζυγίου πληρωμών. Παράλληλα η υποχώρηση των επενδύσεων, της ιδιωτικής κατανάλωσης και της ανταγωνιστικότητας συνέβαλαν ώστε να εισέλθει η οικονομία το 2009 σε συνθήκες ύφεσης. Τα θεμελιώδη μεγέθη της ελληνικής οικονομίας, το**

χρέος, το έλλειμμα στον προϋπολογισμό και στο ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών βρίσκονταν εκτός τροχιάς... Επακόλουθο ήταν οι συνεχείς υποβαθμίσεις της πιστοληπτικής αξιολόγησης της χώρας, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την εκτόξευση του κόστους δανεισμού για το ελληνικό δημόσιο, αλλά και τον περιορισμό της πρόσβασης των ελληνικών τραπεζών στις διεθνείς αγορές χρήματος και κεφαλαίων. Η κατάσταση εξελίχθηκε σε κρίση εμπιστοσύνης ως προς την ικανότητα της Ελλάδος να επιτύχει την απαραίτητη δημοσιονομική προσαρμογή και να συμπορευτεί με τις λοιπές χώρες-μέλη του ευρώ... Σε αντίθεση με ό,τι συνέβη σε άλλες χώρες, όπου η κρίση εκδηλώθηκε στις τράπεζες και συμπαρέσυρε την οικονομία, στην Ελλάδα η πορεία ήταν αντίστροφη. Η δημοσιονομική κρίση, η υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του Ελληνικού Δημοσίου και η προσφυγή στη χρηματοδότηση στο πλαίσιο των Μνημονίων συμπαρέσυραν και τις τράπεζες. Καίριο πλήγμα υπέστη η ρευστότητα των τραπεζών με εκτεταμένες και παρατεταμένες εκροές καταθέσεων. Μεγάλο πλήγμα υπέστη η κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών και από την εθελοντική ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου στο πλαίσιο του PSI, που της υποχρέωσε στην καταγραφή ζημιών ύψους 40 δις. ευρώ. Επιπροσθέτως η κερδοφορία τους και η ποιότητα του χαρτοφυλακίου τους επηρεάστηκε αρνητικά από τη βαθιά ύφεση και τις επιπτώσεις της εφαρμογής του προγράμματος προσαρμογής στην οικονομική δραστηριότητα, το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και την απασχόληση...».

Ασχέτως του μεριδίου των ευθυνών που είναι αναγκαίο να αποδοθεί και στην Τράπεζα της Ελλάδος ως Εποπτεύουσας Αρχής για τις οποίες γίνεται λόγος σε ειδικό κεφάλαιο πιο κάτω, από την πιο πάνω περικοπή του υψηλότετου στελέχους της εξάγονται δύο κύρια συμπεράσματα:

Η Τράπεζα της Ελλάδος από το έτος 2007 επισήμανε κινδύνους που μέσα στην ευφορία του με μεγάλη ευκολία κυκλοφορούντος χρήματος και στον οίστρο «της ισχυρής Ελλάδας», ούτε οι τράπεζες, ούτε, φυσικά, και οι πολιτικές δυνάμεις που είχαν την ευθύνη της διακυβέρνησης της χώρας το ελληνικό κράτος έλαβαν υπόψη τους. Μάλλον όλοι αδιαφόρησαν παντελώς και συνέχισαν να πορεύονται σαν να μην συμβαίνει τίποτα. Οπότε γεννάται το ερώτημα: οι τότε Διοικητές των τραπεζών πώς αξιολόγησαν το μήνυμα που έλαβαν; Γιατί δεν έλαβαν προστατευτικά μέτρα, τόσο για την κεφαλαιακή τους επάρκεια, όσο, και κυρίως, για την καθιέρωση περιοριστικής πιστοδοτικής πολιτικής απέναντι, ιδίως, σε εταιρίες και πρόσωπα, φυσικά και νομικά, που ελάμβαναν δάνεια χωρίς επαρκείς εγγυήσεις και εξασφαλίσεις; Οι ελληνικές τράπεζες χορηγούσαν αφειδώς δάνεια ακόμα και όταν στην ευρωπαϊκή, διεθνή και ελληνική οικονομία εμφανίζονταν εμφανή τα σημάδια της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Το δεύτερο συμπέρασμα που εξάγεται αφορά στα πολιτικά κόμματα που εναλλάσσονταν τότε στην εξουσία και σχετίζεται με την έλλειψη αισθήματος ευθύνης απέναντι στην επερχόμενη κρίση. Ήταν ακριβώς απ' αυτήν την περίοδο και μετά, που η ΝΔ και το ΠΑΣΟΚ υπεράντησαν από το τραπεζικό σύστημα τα ποσά που σήμερα οφείλουν.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΙΚΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Είναι αναγκαίο να αξιολογηθούν εν συντομία μερικές χαρακτηριστικές περιπτώσεις από το πλήθος των μαρτυρικών καταθέσεων, τόσο για τεκμηρίωση των συμπερασμάτων που έπονται, όσο και για την έστω εν περιγράμματι πληροφόρηση όσων δεν μπορούν ή δεν επιθυμούν να ανατρέχουν στα πολυσέλιδα πρακτικά.

A.- Διευθύνοντες Σύμβουλοι Τραπεζών. Πρώην και νυν Διοικητές της Τράπεζας της Ελλάδος. Στελέχη της Εποπτείας και Επιθεώρησης της ίδιας Τράπεζας

Από τις ένορκες καταθέσεις των Διευθυνόντων Συμβούλων των τραπεζών, του πρώην και νυν Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και των στελεχών της Εποπτείας και Επιθεώρησης της ίδιας Τράπεζας, προέκυψαν τα εξής ειδικότερα :

1.- Κατάθεση του Δ/ντος Συμβούλου της Εθνικής Τράπεζας κ. Λεωνίδα Φραγκιαδάκη.

Ο Λεωνίδας ΦΡΑΓΚΙΑΔΑΚΗΣ Διευθύνων Σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας (ΕΤΕ), καταθέτει στις 28.6.2016 (σελ. 28 Πρακτικών) ότι τα δάνεια της ΕΤΕ προς τις επιχειρήσεις ΜΜΕ ανέρχονται 430.000.000 ευρώ. Για τα δάνεια αυτά υπάρχουν εξασφαλίσεις σε ποσοστό μόνο 35%. Το υπόλοιπο 65% είναι ακάλυπτα. Οι προβλέψεις που έχουν ληφθεί ανέρχονται στο ποσόν των 227.000.000 ευρώ.

Στο σημείο αυτό και προς επεξήγηση του όρου «προβλέψεις» εκθέτονται τα εξής : Οι «προβλέψεις» στη διαδικασία χορήγησης δανείων και γενικά στην τραπεζική λειτουργία, αποτελούν μέρος της υποχρεωτικής διαδικασίας διασφαλιστικής πρόληψης εκ μέρους της πιστώτριας τράπεζας. Η τράπεζα είναι υποχρεωμένη να τηρεί ένα αποθεματικό κεφάλαιο ανάλογο προς τα πάσης φύσεως δάνεια τα οποία χορηγεί στους δανειολήπτες. Σκοπός του είναι να αντιμετωπίσει πιθανές ζημίες στην πορεία της δανειοδότησης να εξισορροπεί δηλαδή την απομείωση των κεφαλαίων σε περίπτωση κακής εξέλιξης ενός δανείου. Είναι προφανές ότι το αποθεματικό αυτό κεφάλαιο παραμένει καθηλωμένο και δεν μπορεί να αξιοποιηθεί, παρά μόνο σε περίπτωση που δεν επαληθευτούν οι προβλέψεις, δεν πραγματοποιηθεί δηλαδή η πιθανή ζημία, οπότε τότε και μόνο ενισχύει την κερδοφορία την τράπεζας. Σε αντίθετη περίπτωση καταγράφεται ως παθητικό, δεν μπορεί να συνυπολογιστεί στον υπολογισμό των αναγκών κεφαλαιοποίησης, εάν προκύψει τέτοια περίπτωση, οπότε οι τράπεζες με μεγάλα ποσά προβλέψεων είναι υποχρεωμένες να αναζητήσουν κεφάλαια εκτός των συγκεκριμένων.

Προς τον ίδιο μάρτυρα ανακοινώνεται από μέλος της Επιτροπής (βλ. σελ. 30,31 Πρακτικών) ότι στο Πόρισμα της ΤτΕ αναφέρεται «ότι ήδη από το 2010 και μετά άρχισε ραγδαία επιδείνωση των οικονομικών αποτελεσμάτων όλων των επιχειρήσεων ΜΜΕ και οι χρηματοδοτήσεις τους έπρεπε να αντιμετωπιστούν αυστηρότερα». Επίσης του υπενθυμίζεται ότι και ο ίδιος ο Κανονισμός Πιστωτικής Πολιτικής της ΕΤΕ αναφέρει ρητά ότι επιχειρήσεις με αρνητικά ίδια κεφάλαια είναι μη επιθυμητές και μειωμένου ενδιαφέροντος. Κατόπιν αυτού ρωτήθηκε: γιατί

χρηματοδοτούνταν το σύνολο των ΜΜΕ παρά το γεγονός ότι είχαν και αρνητική καθαρή θέση και αρνητικά ίδια κεφάλαια.

Ο μάρτυρας στην ουσία δεν απάντησε, αλλά αρκέστηκε να πει ότι μόνο τον τελευταίο χρόνο βρίσκεται στην ΕΤΕ, όμως η τράπεζα δεν ήθελε να «πνίξει» τις επιχειρήσεις και τις διευκόλυνε δανειοδοτώντας τις στην πραγματικότητα κατ' εξαίρεση και χωρίς ή με ελάχιστες, εγγυήσεις και εξασφαλίσεις.

Είναι βέβαιο ότι οι τράπεζες τελικά δεν έδειξαν ανάλογη ευαισθησία απέναντι στην πλειοψηφία των επιχειρήσεων πολλών άλλων κλάδων. Η τακτική της αλόγιστης χρηματοδότησης με μειωμένες εξασφαλίσεις είναι υπεύθυνη για την χρεωκοπία άλλων υγιών επιχειρήσεων, ενώ εν μέρει έπνιξε και τις ίδιες τις τράπεζες, αφού τα δανεικά τους ήταν και είναι τελικά αγύριστα.

Σε άλλη ερώτηση (βλ. σελ. 34 Πρακτικών) «εάν η τράπεζα της ΕΤΕ χρηματοδοτούσε επιχειρήσεις ΜΜΕ για την κάλυψη οφειλών από δόσεις τόκων», απαντά ότι η τράπεζα δεν δίνει δάνεια για εξόφληση δόσεων τόκων. Αυτό όμως διαψεύδεται περίτρανα και από το Πόρισμα της ΤτΕ και από τα ίδια τα στοιχεία των τραπεζών, που απέστειλαν τις σχετικές δανειακές τους συμβάσεις στην Επιτροπή μας. Είναι σαφές ότι ο κανόνας ήταν η χρηματοδότηση και δόσεων ληξιπρόθεσμων τόκων, και μάλιστα επίσης χωρίς αξιόχρεες εγγυήσεις και εξασφαλίσεις, ώστε να καλυφθούν και να εμφανίζονται τα δάνεια των επιχειρήσεων ΜΜΕ ως ενήμερα και εξυπηρετούμενα (ως προς τους τόκους μόνο). Είναι βέβαιο με βάση τα στοιχεία που επεξεργάστηκε η Επιτροπή ότι οι πιστώτριες τράπεζες προέβαιναν συστηματικά σε χρηματοδότηση τόκων δανείων των ΜΜΕ, παρόλο που υπάρχει γενική απαγόρευση γιαυτό. Την ίδια τακτική ακολούθησε και η ΕΤΕ που δανειοδοτεί και χρηματοδοτεί επιχειρήσεις των ΜΜΕ για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων δόσεων τόκων, και με ακόμα μάλιστα ευνοϊκότερες αναδιαρθρώσεις, χαμηλό επιτόκιο και συνεχείς παρατάσεις της λήξης και των δόσεων και των δανειακών συμβάσεων (βλ. σελ. 36,37 Πρακτικών).

Στο θέμα του μη συμψηφισμού δαπανών διαφήμισης της τράπεζας σε επιχείρηση ΜΜΕ η οποία έχει οφειλές προς την τράπεζα, προέκυψε από την κατάθεση του ότι όσα και αν όφειλε μια επιχείρηση ΜΜΕ προς την ΕΤΕ, αυτή θα του κατέβαλλε κανονικά όλες τις δαπάνες διαφήμισής της σ' αυτό.

Στο σημείο αυτό πάντοτε σε σχέση με επιχειρήσεις ΜΜΕ σημειώνεται εκ μέρους των Διοικήσεων τους μια παράβαση των καθηκόντων προστασίας των συμφερόντων της Τράπεζας που χρήζει προσοχής: Έχει προκύψει να εξοφλούνται με ρευστό, ύψους πολλές φορές πολλών εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ, επιχειρήσεις ΜΜΕ που είναι χρεωμένες σε μια τράπεζα και δεν είναι συνεπείς στις υποχρεώσεις τους. Η γενικευμένη αυτή πρακτική προκύπτει ότι επαναλαμβάνεται μέχρι πρόσφατα και από τις διοικήσεις όλων των τραπεζών. Εν πολλοίς κρατήθηκε στην αφάνεια και ήλθε στο φώς με τις αναζητήσεις της Επιτροπής. Υπήρξε μια ζημιογόνα πρακτική για τις καταχωρίσεις ιδίως εν όψει του ότι πολλά ΜΜΕ είχαν στερηθεί αξιόχρεων περιουσιακών στοιχείων και έτσι απομειώθηκε δραστικά η όποια

δυνατότητα υπήρχε να ανακτήσουν οι τράπεζες κάποια από τα δανεικά μέσω της νόμιμης κατακράτησης τ

Ο μάρτυρας της ΕΤΕ ερωτάται ακόμα εάν επιτρέπεται η χορήγηση πιστοδοτήσεων προς τις επιχειρήσεις ΜΜΕ στην περίπτωση που έχουν ληφθεί προβλέψεις για προηγούμενα ακάλυπτα δάνειά τους, και ουσιαστικά ομολογεί ότι κακώς δεν ελήφθησαν προσωπικές εγγυήσεις των βασικών μετόχων (βλ. σελ. 40 πρακτικών), ενώ αποδέχεται ότι πράγματι, παρά το γεγονός ότι έχουν ληφθεί προβλέψεις η τράπεζά του χορηγούσε δάνεια για αναχρηματοδότηση υφιστάμενων ληξιπρόθεσμων δανείων, ενώ προέβαινε και σε αναδιαρθρώσεις τους, ώστε να μην καταγγέλλονται και να εμφανίζονται ενήμερα και εξυπηρετούμενα.

Ερωτάται από τον πρόεδρο της Επιτροπής(βλ. σελ.240,241 πρακτικών) «γιατί δεν τέθηκαν τα δάνεια των κομμάτων της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ σε καθυστέρηση που έχουν να καταβάλλουν έστω και ένα ευρώ από το Φθινόπωρο του 2011», και απαντά ότι βρίσκονται σε συζητήσεις με τους εκπροσώπους τους για αναζήτηση τρόπου πληρωμής των δανείων τους, όμως κανένας τρόπος δεν διαφαίνεται και δεν ανευρίσκεται.

Επίσης στην ερώτηση «γιατί δεν ρευστοποιείται η ταινιοθήκη του ΜΕΓΚΑ, που υποτίθεται ότι όταν τέθηκε σε ενέχυρο άξιζε 100.000.000 ευρώ», ενώ όπως αποδείχτηκε (σελίδα των πρακτικών) με τις επανειλημμένες προβολές η ταινιοθήκη υφίσταται απομείωση αξίας και απάντηση ουσιαστικά δεν δίνεται (βλ. σελ.248 πρακτικών), όπως απάντηση δεν δίνεται και στο ερώτημα (σελ. σελ. 250 πρακτικών) «Αφού από τα 430.000.000 ευρώ που είναι τα δάνεια της ΕΤΕ προς επιχειρήσεις των ΜΜΕ και το 50% τουλάχιστον είναι μη ενήμερα, γιατί δεν τα θέτει η τράπεζα σε καθυστέρηση;».

Το μόνο θετικά που καταθέτει ο μάρτυρας(σελ. 252 πρακτικών) είναι η υπόσχεσή του να ενισχυθούν οι θεσμοί της τράπεζας και οι μέθοδοι λήψης των αποφάσεων πιστοδοτήσεων.

2^{ον}. Η κατάθεση του Δ/ντος Συμβούλου της EUROBANK κ. Φωκίωνα ΚΑΡΡΑΒΙΑ

Η κατάθεση του Φωκίωνα ΚΑΡΑΒΙΑ έλαβε χώρα στις 5.7.2016 . Κατ' αρχήν ερωτάται (βλ. σελ. 37 πρακτικών) αν γνωρίζει για το δάνειο των 5.200.000 ευρώ που χορήγησε η τράπεζά του στο ΠΑΣΟΚ με μία απλή υποσχετική επιστολή του διευθυντή του και αν αυτό είναι νόμιμο και επιτρέπεται από τον Κανονισμό της τράπεζας. Απαντά ότι αν και αυτό είναι κάτι που συνηθίζεται στην τραπεζική πρακτική, πρέπει να υπάρχουν όμως προϋποθέσεις και κριτήρια, όπως οι χρηματορροές του κόμματος, το επιχειρηματικό πλάνο, η ποιότητα της διοίκησης, το πόσο ισχυρός είναι ο ισολογισμός. Αυτά τα στοιχεία και κριτήρια δεν ίσχυαν για το κόμμα του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ τα οποία το 2011 ήταν σε οικονομική κατάρρευση, και, δεν κατέβαλαν ούτε ευρώ από το Φθινόπωρο του ιδίου έτους. Για το συγκεκριμένο δάνειο των 5.200.000 € πρέπει να σημειωθεί ότι στις 4.11.2016 κατά την κατάθεσή του στην Επιτροπή, υπήρξε ενημέρωση από τον ΝΙΚΟΛΑΟ

ΣΑΛΑΓΙΑΝΝΗ , οικονομικό Δ/ντή του ΠΑΣΟΚ ότι ήδη από το 2009 το ΠΑΣΟΚ είχε τεράστια οικονομικά προβλήματα, προφανώς έκδηλα και γνωστά στο πανελλήνιο. Είπε χαρακτηριστικά τότε ο ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΛΑΓΙΑΝΝΗΣ: «Είναι αλήθεια ότι τα κόμματα βρέθηκαν με δάνεια στο ξέσπασμα της κρίσης, επειδή χρηματοδοτούσαν – απερίσκεπτα- τις υπερβάσεις των οικονομικών τους δυνατοτήτων με δανεικά, αντί να περιορίσουν τις δαπάνες τους. Είναι η ίδια αυτή λογική που διαπότιζε και ολόκληρο τον δημόσιο βίο αυτής της χώρας -εν πολλοίς και τον ιδιωτικό. Να δανειζόμαστε, δηλαδή, για να χρηματοδοτούμε τις υπερβολές μας και όχι, αν απαιτείται, τις πραγματικές μας ανάγκες ή τα σχέδιά μας, για να οργανώσουμε καλύτερα το μέλλον μας. Τη νοοτροπία αυτή την τροφοδοτούσαν και οι ίδιες οι τράπεζες στα χρόνια της ευημερίας, με τα εύκολα, πολλά και γρήγορα δάνεια».

Κατά συνέπεια η εκ μέρους της διοίκησης της EUROBANK αποδοχή μιας απλής υποσχετικής επιστολής ως «εξασφάλισης» για την χορήγηση στο ΠΑΣΟΚ δανείου 5.200.000 € χωρίς να υπάρχουν οι προϋποθέσεις, ιδίως χωρίς να υπάρχει καλή οικονομική κατάσταση του δανειολήπτη συνιστά προφανή παραβίαση των κανόνων που η ίδια η τράπεζα θέτει, συνιστούν μια περίπτωση που πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω, καθώς ενδεχομένως υποκρύπτει απιστία σε βάρος των συμφερόντων του συγκεκριμένου τραπεζικού ιδρύματος.

Περαιτέρω καταθέτει ότι η τράπεζά του (Eurobank) είχε «συντηρητική πολιτική πιστοδοτήσεων απέναντι και στα κόμματα και στις επιχειρήσεις ΜΜΕ», γεγονός όμως είναι ότι η δανειοδότησή τους, ακόμα και μέσα στα χρόνια της κρίσης υπήρξε αθρόα (βλ. σελ. 42 πρακτικών).

Ερωτώμενος εάν η τράπεζά του χορήγησε δάνεια για αναχρηματοδότηση τόκων, απάντησε ότι κάτι τέτοιο « δεν μπορούσε να γίνει» , γιατί γενικά δεν επιτρέπεται η δανειοδότηση για αναχρηματοδότηση τόκων, μάλιστα δεν επιτρέπεται και η αναχρηματοδότηση ληξιπρόθεσμων δόσεων δανείων, κάτι όμως που συστηματικά γινόταν με τις επιχειρήσεις ΜΜΕ. Και όταν αυτό του επισημαίνεται συγκεκριμένη περίπτωση , δεν βρίσκει κανέναν υπεύθυνο (βλ. σελ. 44 πρακτικών).

Ομολογεί ότι η τράπεζά του πλήρωνε και πληρώνει δαπάνες διαφήμισης σε επιχειρήσεις ΜΜΕ ακόμα και αν έχουν δάνεια που δεν εξυπηρετούνται (βλ. σελ. 136,137 πρακτικών).

Από το μέλος της Επιτροπής Ν. Νικολόπουλο του επισημαίνεται (σελ. 190 πρακτικών) ότι χορηγούσαν δεκάδες εκατομμυρίων παρά το γεγονός ότι (οι δανειολήπτες) καθυστερούσαν δόσεις προηγούμενων δανείων, ότι κανένα από τα τα δάνεια αυτά δεν τα έστειλαν στον «Τειρεσία» . Επίσης ότι δεν έλαβαν υπόψη τις θέσεις των ορκωτών λογιστών και τις εκτιμήσεις των κατώτερων κλιμακίων της τράπεζάς τους, που ήταν αρνητικοί σε νέα δάνεια στις συγκεκριμένες επιχειρήσεις .

Του επισημαίνεται (σελ. 194 πρακτικών) ότι τα δάνεια του ΤΗΛΕΤΥΠΟΥ είναι χωρίς εγγυήσεις και εξασφαλίσεις. Ότι (σελ. 196 πρακτικών) για δάνειο του ANT1 ποσού 162.000.000 ευρώ η διοίκηση της Τράπεζάς του δέχθηκε σαν εγγύηση άυλο και επισφαλές κινητό πράγμα , ήτοι την ταινιοθήκη του σταθμού , η οποία μάλιστα

εκτιμήθηκε στις 31.12.2013 ως αξίας 199.000.000 ευρώ . Και το σημαντικότερο: ότι η διοίκηση δεν επεσήμανε, όπως είχε υποχρέωση ως θεματοφύλακας των συμφερόντων της Τράπεζας, ότι η ίδια ταινιοθήκη του ANΤ1, στις 30.6.2014 , δηλαδή στην απογείωση της οικονομικής κρίσης, την εφέρετο να έχει αξία 444.000.000 ευρώ !!!!

Στο σημείο αυτό και χάριν της πληρότητας των παραθέσεων πρέπει να σημειώσουμε τα εξής εν σχέσει με την εκτίμηση της ταινιοθήκης και γενικότερα των κινητών πραγμάτων , όπως είναι οι μετοχές, το εμπορικό σήμα , ακόμα και οι εκχωρήσεις εισπράξεων που δινόταν σε ενέχυρο προς εξασφάλιση δανείων Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας: Ότι οι εκτιμήσεις σχετικά με την αξία τους ήσαν -στην μεγάλη πλειοψηφία τους- αυθαίρετες. Τα άυλα στοιχεία παρουσιάζονταν ως έχοντα δυσανάλογα υψηλή αξία ακόμα και στην περίπτωση που η ταινιοθήκη , λ.χ., συγκροτούνταν από ταινίες πεπαλαιωμένες, πολυπαιγμένες, αδιάφορες για το κοινό, άρα και πολύ δύσκολο να προσελκύσουν διαφημίσεις την ώρα της προβολής των. Οι μετοχές που δινόντουσαν ως ενέχυρο, εξ άλλου , δεν διασφάλιζαν σταθερή εσωτερική αξία. Σε όχι λίγες περιπτώσεις η αξία τους εξανεμίστηκε μετά την συνομολόγηση του ενεχύρου . Το ίδιο ισχύει και για το εμπορικό Σήμα η αποτίμηση του οποίου υπήρξε εντελώς αυθαίρετη. Στην Επιτροπή περιήλθε κατάλογος Υπηρεσίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, ο οποίος περιείχε τις ενεχυράσεις του εμπορικού σήματος επιχειρήσεων που είχαν ως αντικείμενο δραστηριοποίησης την επικοινωνία, κυρίως εντύπων. Προξενεί εντύπωση ότι στη στήλη «ποσόν» οι αριθμοί ήσαν υπέρογκοι. Εάν με αυτούς δηλώνονταν τα ποσά των δανείων, η «εξασφάλιση» ήταν όντως μηδαμινή. Εάν πάλι υποθεθεί ότι αναπαριστούσαν την εκτιμηθείσα αξία του ενεχυραζόμενου σήματος, η αξία τους ήταν προφανέστατα διογκωμένη. Πιθανότατα σκοπίμως δεν διευκρινίζονταν τι είδους ποσόν είναι αυτό. Το παράδειγμα δίνεται για να σχηματιστεί μια εικόνα προχειρότητας αλλά και συγκάλυψης του γεγονότος ότι δεν υπήρχαν πολλές φορές αξιόπιστες και αντικειμενικές αποτιμήσεις.

Ακόμα οΚΑΡΑΒΙΑΣ ερωτάται (σελ. 199 πρακτικών) χωρίς ωστόσο να δώσει ικανοποιητικές απαντήσεις, ποιος είναι ο λόγος που δεν προχώρησε η τράπεζα σε καταγγελία των δανείων των ΜΜΕ που δεν πλήρωναν στους συμβατικούς χρόνους ούτε τις δόσεις κεφαλαίου ούτε τόκους δανείων , ειδικά μετά το 2011 όταν όλες οι επιχειρήσεις του κλάδου είχαν καθοδική πορεία, ζημιογόνα αποτελέσματα, αρνητικά κεφάλαια, πτώση κύκλου εργασιών, εκτιμήσεις ορκωτών λογιστών για αμφιβολία συνέχισης της λειτουργίας τους.

Του επισημαίνεται από τον πρόεδρο της Επιτροπής ότι « δόθηκαν δάνεια, με ελάχιστες έως ανύπαρκτες εξασφαλίσεις, χωρίς τη γνώμη του Τομέα Πίστης» (βλ. σελ. 255 πρακτικών) καθώς και το ότι . Επίσης σε ερώτηση (σελ. 243 πρακτικών) πώς εξηγείται το ότι ενώ έως το 2013 το σύνολο των δανείων της τράπεζας του προς ΜΜΕ ήταν 55.600.000 ευρώ , το τρέχον έτος (2016), δηλαδή ακόμα και μετά την έκθεση της ΤτΕ και όλες τις αρνητικές παρατηρήσεις, υπερβαίνει τα 85.000.000 ευρώ, δηλαδή 30.000.000 ευρώ πάνω ενώ θα έπρεπε να υπάρξουν πρωτοβουλίες

και δράσεις μείωσης, κάτι που ασφαλώς διαψεύδει ολοσχερώς τον ισχυρισμό του μάρτυρα ότι η τράπεζά τους ήταν συντηρητική στην πιστοδοτική της πολιτική.

Μάλιστα στο συναφές ερώτημα αν αυτό σημαίνει προστασία και προφύλαξη της τράπεζας, των μετόχων και των καταθετών της, δεν απαντά, γιατί προφανώς δεν υπάρχει άλλη απάντηση, από αυτή που αβίαστα αναδύεται από τα γεγονότα και η οποία είναι ότι ακόμα και μέσα στα χρόνια της κρίσης και της υποτιθέμενης περιοριστικής πιστοδοτικής πολιτικής της τράπεζας συνεχίστηκε η αθρόα δανειοδότηση των επιχειρήσεων των ΜΜΕ, Η οποία περιοριστική πιστοδοτική πολιτική μάλλον ίσχυε μόνο για τις επιχειρήσεις, μικρές και μεσαίες ιδίως, όλων των άλλων κλάδων πλην των ΜΜΕ.

Ο ίδιος μάρτυρας ερωτάται (σελ. 247 πρακτικών) «εάν υπάρχει έστω και ένα (αριθμητικό 1) δάνειο προς τις επιχειρήσεις ΜΜΕ το οποίο να μην έχει αναδιάρθρωθεί με αναχρηματοδότηση και δόσεων κεφαλαίου δανείου και τόκων», και απαντά ειρωνικά : «δεν μπορεί κάποιο θα υπάρχει», αδυνατώντας να δώσει συγκεκριμένα στοιχεία έστω για ένα τέτοιο δάνειο. Η αλαζονική αυτή απάντησή του αποδεικνύει ότι ο κανόνας αντιμετώπισης των δανείων προς ΜΜΕ ήταν η συνεχής αναδιάρθρωσή τους, ώστε αυτά να εμφανίζονται ενήμερα και εξυπηρετούμενα, αφού όταν υπήρχαν καθυστερήσεις εξόφλησης ληξιπρόθεσμων δόσεων δανείου και τόκων, επιλέγονταν η αναδιάρθρωση ώστε να εμφανιστεί ενήμερο και εξυπηρετούμενο.

Βρισκόμαστε στο σημείο αυτό μπροστά σε μια συστηματική παρατυπία, παρανομία: Η συγκάλυψη των αδυναμιών των επιχειρήσεων των ΜΜΕ να εξοφλήσουν τις δόσεις των δανείων και των δόσεων των τόκων στους προσυμφωνημένους-συμβατικούς χρόνους αντιμετωπίζεται από τις τράπεζες ως ανεκτό φαινόμενο. Η διαπίστωση αυτή είναι που ώθησε τους συντάκτες του Πορίσματος της ΤτΕ να θεωρήσουν την συγκεκριμένη αντιμετώπιση ως προφανή ζημιογόνα παθογένεια του τραπεζικού συστήματος που θα έπρεπε να αντιμετωπιστεί και να συστήσουν αυστηρότερη αντιμετώπιση των συγκεκριμένων δανείων αυτών.

Τέλος του επισημαίνεται ότι χορηγούσαν δάνεια στις επιχειρήσεις ΜΜΕ όταν αυτές ή οι βασικοί τους μέτοχοι είχαν στην τράπεζα μεγάλα χρηματικά ποσά καταθέσεων (σελ. 249 πρακτικών) . Ο Φωκίων ΚΑΡΑΒΙΑΣ απαντά ότι «πράγματι πολλές φορές το κάνουμε», αρνείται όμως να αξιολογήσει από άποψη νομιμότητας ή κανονικότητας την τακτική αυτή. Πάντως παραδέχεται ότι αυτή ακριβώς ήταν η συμπεριφορά της τράπεζας στην , περίπτωση του ΔΟΛ (σελ. 250 πρακτικών).

3^ο. Η κατάθεση του Δ/ντος Συμβούλου της της ALPHA τράπεζας κ. Μαντζούνη: Πλήρης αδυναμία εξηγήσεων

Στις 7.7.2016 εξετάζεται ο Δ/νων Σύμβουλος της ALPHA τράπεζας ΜΑΝΤΖΟΥΝΗΣ Ερωτάται (σελ. 48 πρακτικών) «ποιο είναι το όριο πιστοδοτήσεων των

MME, δεδομένου ότι το Πόρισμα της ΤτΕ ρητά αναφέρει ότι αυτό παραβιάζονταν συστηματικά, τόσο για το σύνολό τους, όσο και για το καθένα χωριστά», και απαντά ότι δεν γνωρίζει συγκεκριμένα, όμως θα στείλει σχετικό έγγραφο. Έως σήμερα δεν έχει πληροφορηθεί η επιτροπή ποιο είναι το όριο πιστοδοτήσεων της συγκεκριμένης τράπεζας για τα MME

Ερωτάται (σελ. 52 πρακτικών) για το κοινό ομολογιακό δάνειο των τριών τραπεζών ALPHA, ΕΤΕ και ΠΕΙΡΑΙΩΣ ύψους 96.000.000 ευρώ προς τον ΔΟΛ, το οποίο χορηγήθηκε με την κοινή - αβάσιμη όπως αποδείχτηκε αμέσως μετά - εκτίμηση και των τριών τραπεζών ότι «υπάρχουν αισιόδοξες εκτιμήσεις και θετική προοπτική της οικονομικής κατάστασης του ΔΟΛ». Απαντά ότι αυτές οι αισιόδοξες εκτιμήσεις δεν επιβεβαιώθηκαν. Δεν εξηγεί όμως γιατί, με ποιες ενδείξεις υπήρξαν τόσο αισιόδοξες εκτιμήσεις, όταν ακριβώς τη χρονιά διατύπωσής τους, δηλαδή του 2013, υπήρχαν τα εξής δεδομένα τα οποία τόσο η ίδια η δική του τράπεζα (ALPHA) όσο και η ΕΤΕ γνώριζαν πολύ καλά : πτώση του κύκλου εργασιών κατά ποσοστό 28%, ζημιές, αρνητικά ίδια κεφάλαια και κατάρρευση όλων των οικονομικών δεικτών . Και εδώ δεν υπήρξε σαφής απάντηση (βλ. σελ. 53 πρακτικών).

Η αρμόζουσα λογική εξήγηση είναι ότι κάποιος ή κάποιοι απέκρυψαν ή αλλοίωσαν ή υποβάθμισαν τις εκτιμήσεις των ιδίων των πιστωτριών τραπεζών για την οικονομική κατάσταση του ΔΟΛ. Ότι συγκεκριμένα άτομα δέχθηκαν να συναφθεί το σκανδαλώδες αυτό δάνειο χωρίς ουσιαστικές εγγυήσεις και εξασφαλίσεις. Ποιος ή ποιοί πρέπει να γίνει αντικείμενο έρευνας Απαντήσεις δεν δίνονται από τον συγκεκριμένο μάρτυρα, προφανώς γιατί τα γεγονότα είναι συντριπτικά, ενώ γνωστή είναι η κατάληξη του άλλοτε κραταιού ομίλου: σήμερα ο ΔΟΛ , ιδιοκτησίας πλέον Σταύρου Ψυχάρη με χρήματα που αντλήθηκαν μέσω των πολλαπλών συχνά επιλήψιμων δανείων, όπως θα εκτεθούν στο οικείο κεφάλαιο, αδυνατεί να εξοφλήσει ακόμα και τις δόσεις των τόκων και παραπαίει από την άποψη της κυκλοφορίας, των οικονομικών αποτελεσμάτων, της απήχησης που διαθέτει στο κοινό.

Η περίπτωση Ψυχάρη-ΔΟΛ αποδεικνύει περίτρανα ένα και μόνο:

Ότι ο φερόμενος κολοσσός είχε πήλινα πόδια. Η πορεία του επί διεύθυνσεως Σταύρου Ψυχάρη κατέληξε καταστροφική αφ' ενός διότι, για μια ακόμα φορά στην ιστορία του, αποστράφηκε τα συμφέροντα του λαού και συντάχθηκε με τα συμφέροντα των ξένων δανειστών, δυσφήμησε και πολέμησε κάθε λαϊκή αντίδραση στην καταστροφική πολιτική των μνημονίων, υπονόμωσε όσο μπόρεσε κάθε προσπάθεια αντίδρασης σ' αυτήν ακόμα και όταν ο λαός επέλεξε μια κυβέρνηση με εντολή να παλέψει για την αντιμετώπιση των μνημονιακών συνεπειών. Εξ' ίσου αποδεικνύεται ότι ως μία από τις «βαρωνείες» της ενημέρωσης ο ΔΟΛ είχε εθιστεί στο εύκολο χρήμα. Δεν είναι τυχαίο ότι δια στόματος υιού Ψυχάρη ακούστηκε στην Επιτροπή η κυνική ομολογία ότι έπαιρναν δάνεια με εγγύηση «αέρα». Μόλις άλλαξαν οι όροι , μόλις - με λαϊκή απόφαση αλλαγής διακυβέρνησης και καθολικότερη επιδοκιμασία - εκδηλώθηκε πολιτική βούληση να τεθεί τέρμα στην αδιαφάνεια, την ευνοιοκρατία τον ημετερισμό, τα εύκολα δανεικά

και αγύριστα που εξασφάλιζαν οι περασμένες κυβερνήσεις, φάνηκε η οικονομική γύμνια του. Χωρίς τον μανδύα των θαλασσοδανείων το μέλλον του Ομίλου έγινε θολό, άρχισαν οι περικοπές, οι απολύσεις, οι καθυστερήσεις μισθών. Δημοσιοποιήθηκε η συζήτηση για αλλαγή στο ιδιοκτησιακό καθεστώς. Η κοινή γνώμη δεν ενδιαφέρεται τόσο στο ποιος ή ποιοι θα είναι, αν υπάρξουν, οι νέοι ιδιοκτήτες. Ενδιαφέρεται να απαγορευτεί επιτέλους σε εξωθεσμικά κέντρα να ασκούν πολιτικές παρεμβάσεις, να επιχειρούν αλλοίωση της κρίσης του ελληνικού λαού, παραβιάζοντας μάλιστα τη νομιμότητα, να διαπλέκονται, να εκμεταλλεύονται τη δεσπόμενη θέση τους για να παράγουν, ν' αναπαράγουν να διαδίδουν αναλήθειες, να υιοθετούν συκοφαντίες εναντίον των πολιτικών τους αντιπάλων, να διαστρέφουν την πραγματικότητα φοβίζοντας και απογοητεύοντας το λαό.

Ο Δνων Σύμβουλος της ALPHAMANTZOYΝΗΣ ερωτάται επίμονα για το δάνειο των 3.500.000 ευρώ που χορηγήθηκε προς την προσωπική εταιρία του Σταύρου Ψυχάρη BRIONTE LTD το έτος 2006 με σκοπό την ανέγερση κτισμάτων σε ιδιόκτητο ακίνητο στο Πόρτο-Χέλι (σελ. 54 πρακτικών). Του αναγιγνώσκεται τμήμα του Πορίσματος της έκθεσης της ΤτΕ όπου αναφέρει ότι «η χορήγηση του δανείου αυτού έγινε χωρίς να παρακολουθείται αν υλοποιείται ο σκοπός χορήγησής του, χωρίς να εγγράφεται προσημείωση στο ακίνητο για τη διασφάλιση του δανείου, ενώ ποτέ δεν προσκομίσθηκαν στοιχεία που να αποδεικνύουν την εκτέλεση του έργου για το οποίο χορηγήθηκε το δάνειο». Απαντά ότι από ό,τι γνωρίζει εκτελέστηκε το έργο, δεν μπορεί να βεβαιώσει όμως αν για το σκοπόν αυτό χρησιμοποιήθηκαν χρήματα του δανείου ή εάν αυτά πήγαν σε αλλότριο σκοπό, ενώ για την παράλειψη εγγραφής προσημείωσης παραδέχεται ότι τελικά έχει εγγραφεί τέτοια προσημείωση μόλις το τρέχον έτος δευτέρας τάξεως όμως, διότι ήδη έχει προλάβει να εγγράψει πρώτη προσημείωση άλλη τράπεζα για άλλο δάνειο του ίδιου δανειολήπτη επωφελούμενης προφανώς της ολιγωρίας της διοίκησης της τράπεζας που ο ίδιος διεύθυνε. Για τους λόγους αυτής της όχι αθώας, βεβαίως, παράλειψης, ούτε κουβέντα.

Ερωτάται (σελ. 57 πρακτικών) γιατί όπως του επισημαίνει ο ερωτών Εισηγητής του ΣΥΡΙΖΑ ότι σημειώνει το Πόρισμα της ΤτΕ (σελ.60) χορηγούνταν συνεχείς παρατάσεις της διάρκειας των δανείων του ΔΟΛ και γιατί ελάμβαναν χώρα ανακεφαλαιοποιήσεις τόκων, που οι δόσεις τους δεν εξοφλούνταν στους προσυμφωνημένους-συμβατικούς χρόνους, με αποτέλεσμα να εμφανίζονται τα δάνεια ενήμερα και εξυπηρετούμενα. Ούτε στο σημείο αυτό δίνει ουσιαστικές απαντήσεις ο μάρτυρας. Ερωτάται από τον πρόεδρο της Επιτροπής ΣΩΚΡΑΤΗ ΦΑΜΕΛΟ (σελ. 208 πρακτικών) σχετικά με την ενδιάμεση χρηματοδότηση του ΔΟΛ, και συγκεκριμένα ερωτάται: «η ενδιάμεση χρηματοδότηση 3.000.000 ευρώ γίνεται μήπως πριν την έγκριση του ΚΟΔ, στο οποίο υπήρχε όρος εξόφλησης όλων των ληξιπρόθεσμων τόκων μέχρι 31.12.2016, ώστε να λάβει ο ΔΟΛ το ποσό της έμμεσης χρηματοδότησης και με αυτό να εξοφλήσει όλες τις καθυστερούμενες δόσεις και έτσι να φαίνεται ότι πληρούται ο όρος του ΚΟΔ για προηγούμενη εξόφληση όλων των καθυστερούμενων δόσεων; Αυτό δεν είναι μία μεθόδευση, αφού ο δικαιούχος του ΚΟΔ δεν καταβάλει ουσιαστικά ούτε ευρώ από την τσέπη του, αλλά μόνο και

αποκλειστικά από την τραπεζική χρηματοδότηση; Αυτό είναι νόμιμο; Είναι ηθικό; Ο μάρτυρας δεν απαντά και επιφυλάσσεται να το δει και θα στείλει σχετικό έγγραφο. Εννοείται ότι έγγραφη εξήγηση δεν δόθηκε Ερωτάται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής πώς γίνεται να χορηγούνται συνεχώς δάνεια προς τον Σταύρο Ψυχάρη μέχρι να αποκτήσει το 100% των μετοχών των εταιριών στις οποίες ήδη συμμετέχει και αν αυτό συνάδει με τον Κανονισμό Πιστοδοτήσεων της τράπεζας, και εν πάση περιπτώσει αν είναι σύνηθες και αντιστοιχεί σε μία χρηστή και έντιμη διοίκηση και διαχείριση των υποθέσεων της τράπεζας.

Η απάντηση είναι ενδεικτική της πλήρους αδυναμίας να εξηγηθούν τέτοια και άλλα νοσηρά φαινόμενα χωρίς να γίνει παραπομπή στο αυτονόητο: εύνοια και μεροληψία ! Η ίδια απάντηση αρμόζει και όταν (σελ. 214 πρακτικών) ο μάρτυρας δεν μπορεί να εξηγήσει γιατί στις συνεχείς, παράνομες βεβαίως, παρατάσεις καταβολής ληξιπρόθεσμων δόσεων τόκων, δεν έμπαινε τόκος.

Τέλος, οΜΑΝΤΖΟΥΝΗΣ παραδέχεται ότι η εκ μέρους της ALPHA Τράπεζας αποδοχή ως ενεχύρου μετοχών της ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ την ώρα που η μετοχή της ήταν γνωστό ότι είχε αρχίσει να κατακρημνίζεται και , κυρίως, όταν η διαφημιστική δαπάνη κατακυλούσε φτάνοντας σε σχετική απαξίωση, ήταν μη ορθή. Παραδέχτηκε ακόμη ότι δεν είχε αναπτυχθεί κανένας μηχανισμός συμπλήρωσης των ασφαλισμάτων σε περίπτωση μείωσης της αξίας των άυλων τίτλων.

4^ο. Η κατάθεση του Δ/ντος Συμβούλου της τράπεζας ΠΕΙΡΑΙΩΣ κ. ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

Στις 12.7.2016 εξετάζεται ο Δ/νων Σύμβουλος της τράπεζας ΠΕΙΡΑΙΩΣ κ. Πουλόπουλος Ερωτάται από τον Εισηγητή του Σύριζα (σελ. 18 πρακτικών) «σε ποια κλίμακα πιστοληπτικού ικανότητας κατατάσσει η τράπεζά του τις επιχειρήσεις των ΜΜΕ»; Απαντά: «μέχρι και στην κλίμακα 19 είναι ικανοποιητικά, και τα περισσότερα ΜΜΕ είναι μεταξύ 14 και 17». Ο ερωτών του υπενθυμίζει έγγραφο της ίδιας της τράπεζάς του με πίνακα πιστοληπτικής διαβάθμισης και όπου αναφέρεται ότι στην κλίμακα 16 είναι αναγκαίες διασφαλίσεις και ρευστοποίηση όλων των καλυμμάτων ενώ στην κλίμακα 17 επέρχεται «Παύση συνεργασίας με τον δανειολήπτη» (και ασφαλώς καταγγελία της δανειακής σύμβασης και κήρυξη ως απαιτητού ολόκληρου του ποσού του δανείου). Το ερώτημα που του απευθύνεται είναι : «Πως ομιλεί για «ικανοποιητική κλίμακα στο 19, όταν στην κλίμακα 16 και 17 αναφέρονται τα αμέσως παραπάνω, και γιατί η τράπεζά του δεν προσέφυγε στις λύσεις και τις ενέργειες που προβλέπονται στις κλίμακες 16 και 17 που αναφέρει η ίδια ως επιβεβλημένα; Δηλαδή γιατί δεν προέβη σε «ρευστοποιήσεις ΟΛΩΝ των καλυμμάτων και παύση συνεργασίας με τον δανειολήπτη; Ουσιαστική απάντηση ουδεμία.

Εδώ αναφέρεται το εύλογο ερώτημα γιατί η τράπεζα δεν προέβη στις νόμιμες και επιβαλλόμενες από τον ίδιο τον Κανονισμό Πιστοδοτήσεων της τράπεζας ενέργειες.

Τι ή ποιος την εμπόδιζε;

Γιατί με την παράλειψή τους διευκόλυναν έναν ασυνεπή δανειολήπτη, που «τυχαίνει» να είναι επιχείρηση ΜΜΕ;

Και γιατί οι παραλείψεις αυτών των νομίμων ενεργειών, που ασφαλώς ωφέλησαν τον δανειολήπτη χωρίς να έχει τις νόμιμες προϋποθέσεις, δεν έγιναν αντιληπτές αμέσως από τα εποπτικά όργανα και της τράπεζας ΠΕΙΡΑΙΩΣ και της Τράπεζας της Ελλάδος;

Ή μήπως έγιναν αντιληπτές και απεκρύβησαν;

Δεν ευθύνεται κανένας για την παθογένεια αυτή που γέννησε τόσους ασυνεπείς (είναι η ευγενέστερη έκφραση που μπορεί να χρησιμοποιηθεί) δανειολήπτες στον κλάδο των επιχειρήσεων ΜΜΕ; Είναι βέβαιο ότι εδώ γεννώνται σοβαρές υπόνοιες τέλεσης του αδικήματος της απιστίας εκ μέρους των τραπεζικών στελεχών της τράπεζας, κάτι που ασφαλώς πρέπει να ερευνηθεί περισσότερο ενδελεχώς.

Στον ίδιο μάρτυρα επισημαίνεται ότι στο δάνειο που χορήγησε η τράπεζά του (ΠΕΙΡΑΙΩΣ) μαζί με την ALPHA στις 16.10.2009 προς την ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ ποσού 50.000.000 ευρώ, συμμετέχοντας κατά 50% η κάθε μία, και στο έγγραφο χορήγησης αναγράφεται τα εξής εκπληκτικά: «Άνευ» (εξασφαλίσεων») και ότι τα χρηματοοικονομικά καλύμματα θα οριστούν στο μέλλον»(!!!), και συγκεκριμένα ερωτάται (σελ. 19,20 πρακτικών) «πως και γιατί χορηγούνται 50.000.000 ευρώ χωρίς καμία εξασφάλιση, όταν σε ίδιο έγγραφο της τράπεζας ΠΕΙΡΑΙΩΣ αναφέρεται ότι ήδη από το 2008 προς 2009 η δανειολήπτρια επιχείρηση ΜΜΕ είχε μείωση του κύκλου εργασιών κατά 30.000.000 ευρώ (!!!), η οποία μάλιστα συνεχίστηκε μέχρι και το 2014;

Επισημαίνεται στον μάρτυρα ενώ έτσι έχουν τα πράγματα για την ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ και ενώ οφείλεται από το προηγούμενο δάνειο ποσό 34.570.000 ευρώ, από το οποίο τα 34.000.000 ευρώ είναι παντελώς ακάλυπτα, αφού καλύπτεται μόνο το ποσό των 500.000 ευρώ(!!!), χορηγείται και νέο δάνειο το 2012 ποσού 30.000.000 ευρώ για αναχρηματοδότηση του υπολοίπου του προηγούμενου δανείου, μάλιστα το νέο αυτό δάνειο είναι ολόκληρο ακάλυπτο από εγγυήσεις και εξασφαλίσεις, παρά το γεγονός ότι η εταιρία αυτή ΜΜΕ συνεχίζει να εμφανίζει ΟΛΟΥΣ του οικονομικούς της δείκτες αρνητικούς με συνεχή κατεδάφιση ήδη από το 2008 προς 2009.

Και ερωτάται γιατί χορηγείται το νέο αυτό δάνειο, αφού ούτε ένας δείκτης, καμία προϋπόθεση, κανένα κριτήριο τραπεζικού ή οικονομικού χαρακτήρα δεν συνάδει και δεν δικαιολογεί τη χορήγηση αυτή; Ουσιαστικά ο μάρτυρας δεν έχει καμία απάντηση, ενόψει των συντριπτικών αυτών στοιχείων και δεδομένων (βλ. σελ. 21 πρακτικών).

Σε κάθε περίπτωση και εδώ γεννάται ασφαλώς ζήτημα παράνομης δανειοδότησης και πιθανής ευθύνης των τραπεζικών στελεχών για το αδίκημα της απιστίας .

Ιδιαίτερη κατηγορία ερωτήσεων αποτέλεσαν οι ερωτήσεις προς τονΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟ που αναφέρονταν στην ΑΤΕ, την οποία, μάλιστα, ο ερωτών μέλος της Επιτροπής χαρακτήρισε μια «οιονεί κομματική τράπεζα». Επισημάνθηκε

ότι τα σχέδια αναδιάρθρωσης των δανείων των κομμάτων πριν από τη λήψη νέων δανείων, ήσαν εικονικά και γίνονταν μόνο για το θεαθήναι και εν γνώσει ότι ήταν αδύνατον να τηρηθούν, όπως και δεν τηρήθηκαν. Ως παράδειγμα αναφέρθηκε το ΠΑΣΟΚ για το οποίο, προκειμένου να λάβει νέο δάνειο το έτος 2010 εκτιμήθηκε καταφανώς αβάσιμη ότι θα μπορούσε να επιστρέφει υπερβολικά ψηλά ποσά, και πιο ειδικά, 8 εκατομμύρια το 2011, 10 εκατομμύρια το 2013, 11 εκατομμύρια το 2014, ενώ για το λήγον (2016) έτος εκτιμάτο ότι το συνολικό χρέος του κόμματος αυτού προς την Πειραιώς θα ήταν 40.000. φυσικά αυτό δεν επαληθεύτηκε. Το χρέος του ΠΑΣΟΚ μόνο στην Πειραιώς στις 31-10-2016 ήταν 162,5 εκατομμύρια €, αποδεικνύοντας ότι οι αριθμοί παρατίθονταν μόνο για να δικαιολογήσουν το νέο δανεισμό παρά το ήδη υπάρχον ψηλό και μη εξυπηρετούμενο χρέος του ΠΑΣΟΚ.

5^ο. Η κατάθεση του Δ/ντος Συμβούλου της τράπεζας ΑΤΤΙCΑ κ. Αντωνόπουλου.

Στις 14.7.2016 εξετάζεται ο Δ/νων Σύμβουλος της τράπεζας ΑΤΤΙCΑ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ. Επισημαίνεται στον μάρτυρα (σελ. 22,23 πρακτικών) ότι «είναι δεδομένο από τα έγγραφά σας ότι από το Φθινόπωρο του 2011 το κόμμα της ΝΔ δεν κατέβαλε ούτε ένα (αριθμητικά 1) ευρώ για την δανειακή της οφειλή των 2.400.000 ευρώ, δηλαδή από τη λήψη του δανείου, τι ενέργειες κάνατε για την είσπραξη των οφειλόμενων»; Απαντά: «στείλαμε εξώδικες οχλήσεις τα έτη 2012, 2013 και 2014, ενώ το έτος 2015 ξεκίνησαν οι δικαστικές ενέργειες» χωρίς όμως κάτι το συγκεκριμένο μέχρι σήμερα. Ερωτάται (σελ. 26,27 πρακτικών) «έναντι του δανείου της η ΝΔ τις εκχωρήσεις ποίων ετών την κρατική χρηματοδότηση έκανε προς την τράπεζά σας»; Απαντά τις εκχωρήσεις των ετών 2013 και 2014, και όταν του επισημαίνεται από τον ερωτώντα κ. Λάππα ότι η κρατική χρηματοδότηση των ετών αυτών είχαν ήδη εκχωρηθεί προς την ΑΤΕ ένα (1) χρόνο πριν τη σύναψη της δανειακής σύμβασης της ΝΔ με την ΑΤΤΙCΑ δηλώνει πλήρη άγνοια!!! Απλά απαντά (σελ. 28 πρακτικών) ότι «δεν το γνωρίζω, όμως η σύμβαση εκχώρησης προς την τράπεζά μας της κρατικής χρηματοδότησης των ετών 2013 και 2014 αναφέρει ρητά ότι το κόμμα της ΝΔ μας διαβεβαιώνει ότι των ετών αυτών η κρατική χρηματοδότηση δεν έχει εκχωρηθεί σε άλλη τράπεζα!!!! Σε επιμονή του ερωτώντος αν είναι ψευδής αυτή η διαβεβαίωση, πράγμα δεδομένο ενόψει όλων των παραπάνω, αρνείται να απαντήσει. Αμέσως μετά του επισημαίνεται το ανάλογο φαινόμενο που έγινε με το κόμμα του ΠΑΣΟΚ (σελ. 29 πρακτικών), το οποίο έλαβε δάνειο 5.000.000 ευρώ το 2010 και σήμερα οφείλει 6.500.000 ευρώ. Ερωτάται «Τι προβλέψεις έλαβε η τράπεζά του για το δάνειο του ΠΑΣΟΚ και απαντά ότι οι προβλέψεις ανέρχονται στο ποσό των 5.711.000 ευρώ, δηλαδή σε ποσό μεγαλύτερο του κεφαλαίου του δανείου!!! Ομολογεί στη συνέχεια ότι και το κόμμα του ΠΑΣΟΚ δεν κατέβαλε ούτε ευρώ από το Φθινόπωρο του 2011(σελ. 31 πρακτικών). Ερωτάται (σελ. 36, 37 πρακτικών) «η έγγραφη διαβεβαίωση που έδιναν ΝΔ και ΠΑΣΟΚ ότι ούτε έχουν εκχωρήσει σε άλλη τράπεζα ούτε πρόκειται να εκχωρήσουν την κρατική χρηματοδότηση που εκχωρούν προς την ΑΤΤΙCΑ εάν δεν τηρηθεί,

οπότε η περί του αντιθέτου διαβεβαίωση είναι ψευδής, έχει κανένας συνέπειες και ευθύνη»; Μετά από ισχυρή πίεση ο μάρτυρας απαντά: «Η δήλωση-διαβεβαίωση αυτή είναι ισχυρή και όταν είναι ψευδής υπάρχουν ποινικές και αστικές ευθύνες»(!!!). Να σημειωθεί ότι εδώ ανακύπτει ευθέως ζήτημα ποινικών ευθυνών για τους οικονομικούς υπευθύνους των κομμάτων ΝΔ και ΠΑΣΟΚ, αφού υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις για την τέλεση του αδικήματος της κακουργηματικής ψευδούς βεβαιώσεως και της απάτης, όμως για αυτό θα αναλυθεί παρακάτω στο κεφάλαιο για τις ευθύνες των δύο αυτών κομμάτων. Άλλωστε οι ευθύνες αυτές, ποινικές και αστικές, όπως ρητά καταθέτει ο μάρτυρας, υπάρχουν και σε βάρος ΟΛΩΝ των τραπεζών (ίσως και σε βάρος του ελληνικού δημοσίου με τις διατάξεις περί καταχραστών του ελληνικού δημοσίου), προς τις οποίες χορηγήθηκαν ανάλογες ψευδείς δηλώσεις-διαβεβαιώσεις περί μη εκχώρησης της κρατικής χρηματοδότησης σε άλλες ταυτόχρονα τράπεζες, όπως παρακάτω θα αναλυθεί σε ειδικό κεφάλαιο.

Ερωτάται (σελ. 37 πρακτικών) το εξής: «Αναφέρατε ο ίδιος ότι ΝΔ και ΠΑΣΟΚ δεν κατέβαλαν από το 2011 ούτε ευρώ έναντι των δανείων τους, ενώ σε έγγραφο της τράπεζάς σας αναφέρεται ότι: Σε περίπτωση καθυστέρησης δόσης τόκου ή φόρου ή προμήθειας εξόδων της τράπεζας αυτή έχει το δικαίωμα από τη δανειακή σύμβαση να καταγγείλει το δάνειο και να καταστεί αυτό ολόκληρο απαιτητό. Γιατί για πέντε(5) χρόνια δεν προβήκατε σε καταγγελία της δανειακής σύμβασης των δύο αυτών κομμάτων»; Απαντά ότι «στείλαμε τα έτη 2012, 2013 και 2014 εξώδικες οχλήσεις και κάναμε και έρευνα στα υποθηκοφυλακεία για ανεύρεση ακίνητης περιουσίας η οποία όμως απέβη άκαρπη, καθυστερήσαμε γιατί θέλαμε να εξαντλήσουμε κάθε δυνατότητα εξόφλησης που τυχόν υπήρχε». Όμως ποια δυνατότητα υπήρχε ότι για πέντε (5) χρόνια δεν καταβάλλεται ούτε ευρώ, κοινοποιούνται εξώδικες οχλήσεις για τρία συνεχόμενα χρόνια, πλην εις μάτην. Τι αναμένουν; Ποια ήταν η αιτία ή η πηγή βουλήσεων να μην καταγγελθούν τα δάνεια των δύο αυτών κομμάτων, που σήμερα οφείλουν στο τραπεζικό σύστημα 401.000.000 ευρώ και δεν έχουν καταβάλλει σε καμία τράπεζα ούτε ένα ευρώ από το Φθινόπωρο του 2011; Ποιες δυνάμεις προστατεύουν τα δύο αυτά κόμματα, ή υπό άλλη εκδοχή ποιες δυνάμεις εμποδίζουν να γίνουν τα νόμιμα, όπως γίνονταν και γίνονται για όλα τα φυσικά πρόσωπα και όλες τις επιχειρήσεις όλων των κλάδων, πλην ΜΜΕ;

Ερωτάται ο μάρτυρας από τον πρόεδρο της Επιτροπής κ. Φάμελλο (σελ. 175 πρακτικών) «εάν η εξασφάλιση της πληρωμής του δανείου από την κρατική χρηματοδότηση μελλοντικών ετών ενέχει βαθμό αβεβαιότητας, και παραδέχεται ότι πράγματι υπάρχει βαθμός αβεβαιότητας, αυτό είναι σαφές, αβεβαιότητα και ως προς το ύψος της κρατικής χρηματοδότησης και ως προς το μελλοντικό ποσοστό των κομμάτων που έλαβαν δάνεια και τα οφείλουν». Στη συνέχεια ο ίδιος ερωτών θέτει το εξής ερώτημα στον μάρτυρα: «εδώ έχουμε παρατηρήσει ότι όλες οι καταγγελίες των δανειακών συμβάσεων και των κομμάτων και των ΜΜΕ έχουν γίνει, όσες έχουν γίνει, μετά την ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας από τον Σύριζα, συνέβαλε ή όχι η πολιτική και κυβερνητική αυτή αλλαγή»; Δεν απαντά και φαίνεται να το αποδέχεται, αφού δεν πρόκειται για κρίση ή αξιολόγηση αλλά για

γεγονότα που δεν επιδέχονται καμία απολύτως αμφισβήτηση. Και συνεχίζει ο ίδιος ερωτών (σελ. 184 πρακτικών): «Τον Οκτώβριο του 2011 χορηγήσατε δάνειο στη ΝΔ παρά το γεγονός ότι υπήρχε «καμπανάκι» από το Εισηγητικό της ίδιας της τράπεζας περί μη χορήγησης, γιατί το ξεπεράσατε τόσο εύκολα αυτό και χορηγήσατε το δάνειο σαν να μην συμβαίνει τίποτα; Απαντά ως εξής: «πράγματι υπήρχαν για το δάνειο αυτό εσωτερικές διαφωνίες, αλλά η τράπεζά μας δεν έχει ευθύνη αφού ελέγχθηκε από την BLACKROCK καιόλα καλά!!! « Ο ίδιος ερωτών συνεχίζει (σελ. 187): «Μπορεί να δοθεί δάνειο με μόνη εγγύηση τις μελλοντικές πωλήσεις εντύπου ή υπηρεσιών μίας επιχείρησης, και απαντά: είναι δυνατόν αλλά δεν είναι εφικτό, εάν δεν αξιολογηθεί κατάλληλα η διάρθρωση του δανείου και η πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης. (Τώρα ποια διάρθρωση δανείου και ποια πιστοληπτική ικανότητα των κομμάτων και των ΜΜΕ επέτρεψαν την αθρόα δανειοδότησή τους ... «ψυχή βαθιά». Τέλος ο ίδιος ερωτών, ο πρόεδρος της Επιτροπής κ, Φάμελλος κάνει την τελευταία του ερώτηση: «Τι γνώμη έχει για το φαινόμενο «Μπάμπουσκα», και γενικά εάν επιτρέπεται η χορήγηση δανείου αποκλειστικά για την αγορά μετοχών εταιρίας την οποία ήδη κατέχει, και απαντά ότι δεν επιτρέπεται η χορήγηση τέτοιων δανείων σε πρόσωπα για αγορά μετοχών εταιρίας που ήδη κατέχουν.

Εδώ προκύπτουν σαφείς ευθύνες αφού πολλές τράπεζες έχουν χορηγήσει δάνεια που χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά για την αγορά μετοχών, ώστε να ελέγξουν το 100%, μιας επιχείρησης στην οποία ήδη συμμετείχαν , όπως έγινε στην περίπτωση Σταύρου Ψυχάρη και Θέμου Αναστασιάδη, περιπτώσεις όμως που θα αναλυθούν ιδιαίτερα παρακάτω.

Από την κατάθεση του ίδιο μάρτυρα σημειώνονται ακόμα και τα εξής : τέθηκαν υπ' όψιν του δύο δανειακές συμβάσεις του ΠΑΣΟΚ με φερόμενες ημερομηνίες η πρώτη στις 31-12-2011 και η άλλη στις 31-12-2012 ύψους τριών και δύο εκατομμυρίων και του ζητήθηκε να σχολιάσει εάν κατ' ουσίαν επρόκειτο για δάνεια που χορηγήθηκαν εντός του 2012. Ο μάρτυρας χαρακτήρισε τα δάνεια αυτά ως δόσεις εξόφλησης του δανείου του 2010. Στη συνέχεια όμως απαντώντας σε ερώτηση του ίδιου μέλους της Επιτροπής παραδέχθηκε ό τι η εξόφληση του δανείου του 2010 είχε γίνει εκείνο το ίδιο έτος 2010. Εκτιμάται ότι η πρώτη απάντηση δόθηκε σκόπιμα ανακριβής, επειδή του επισημάνθηκε ότι τα δύο συγκεκριμένα δάνεια δόθηκαν εν μέσω της κρίσεως και αφού είχε οριστικοποιηθεί η πτωτική πορεία αυτού του κόμματος, πράγμα που καθιστούσε την αποπληρωμή του προφανώς αδύνατη εν όψει του πολύ χαμηλότερου ποσού κρατικής χορήγησης άλλα και των εκχωρήσεων της κρατικής χορήγησης που είχαν ήδη προηγηθεί.

6^{ον}. Κατάθεση του Δ/ντος Συμβούλου της ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΑΤΕ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΗΛΙΑΚΟΥ .

Στις 19.7.2016 κατέθεσε ο Δνων Σύμβουλος της ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΑΤΕ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΗΛΙΑΚΟΣ.

Καταθέτει (σελ. 12 πρακτικών) ότι η χρηματοδότηση των κομμάτων από την τράπεζα αυτή θεωρούνταν μηδενικού ρίσκου, και προσθέτει ότι (σελ. 18 πρακτικών) «απαίτησαν στις δανειακές συμβάσεις των κομμάτων να υπάρχει ρητή δέσμευση για μη εκχώρηση της κρατικής χρηματοδότησης, των ετών που της εκχωρούνταν, ταυτόχρονα και σε άλλες τράπεζες, και έλαβαν ρητή έγγραφη τέτοια διαβεβαίωση».

Όταν του επισημαίνεται ότι αυτό όχι μόνο δεν τηρήθηκε, αλλά αντίθετα ο κανόνας ήταν η πολλαπλή ταυτόχρονη εκχώρηση των ιδίων ετών κρατικής χρηματοδότησης σε περισσότερες τράπεζες, δήλωσε ότι η τράπεζα δεν μπορούσε να έχει γνώση για αυτό και άλλοι ευθύνονται, αυτοί που παρείχαν την έγγραφη διαβεβαίωση περί του αντιθέτου. Μάλιστα πιεζόμενος για το ζήτημα αυτό κατέθεσε (σελ. 26,27 πρακτικών) ότι αυτό «δεν ήταν δεοντολογικά ορθό».

Καταθέτει (σελ. 20 πρακτικών) ότι στην πραγματικότητα εξαπατήθηκε η τράπεζα από τα κόμματα της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ, διότι είχαν διαβεβαίωσή τους ότι θα εκχωρούνταν στην τράπεζα έναντι των μεγάλων ποσών δανείων τους το 100% της κρατικής τους χρηματοδότησης, και έγινε ακριβώς το αντίθετο, δηλαδή ψηφίστηκε νόμος για το ανεκχώρητο.

Ερωτάται (σελ. 27 πρακτικών) εάν μετά τη δήλωση του τότε πρωθυπουργού Γιώργου Παπανδρέου, τον Απρίλιο 2010 για εισαγωγή της χώρας σε μνημόνιο, έπρεπε να υπάρξει περιοριστική πιστοδοτική πολιτική απέναντι στα κόμματα και γιατί μετά την εισαγωγή σε μνημόνιο η τράπεζά του όχι μόνο δεν περιορίσε τη χρηματοδότηση των δύο αυτών κομμάτων, αλλά αντίθετα τους χορήγησε μεγαλύτερα δάνεια χωρίς μάλιστα κανένα έλεγχο για το εάν οι εκχωρήσεις της κρατικής χρηματοδότησης συγκεκριμένων ετών έχουν εκχωρηθεί και σε άλλες τράπεζες. Απαντά ότι η ερώτηση περιέχει πολιτική κρίση και αξιολόγηση και δεν δίνει καμία απάντηση, γιατί οι τράπεζες δεν κάνουν πολιτική. Συναφώς ερωτάται (σελ. 29 πρακτικών) «γιατί μετά την εισαγωγή της χώρας σε μνημόνιο, με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε οικονομικό και χρηματοπιστωτικό επίπεδο, μετά τη δήλωση του έλληνα πρωθυπουργού τον Απρίλιο του 2010, η ΑΤΕ κάνει δεκτές δύο επιστολές των δύο οικονομικών υπευθύνων των κομμάτων της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ κκ. Δασκαλάκη και Σπυρόπουλου που έγιναν στις 22.6.2010 και 29.7.2010 αντίστοιχα, με τις οποίες ζητούσαν αύξηση της χρηματοδότησης διότι, όπως έγραφαν, αναμένεται και αύξηση των κρατικών εσόδων και αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης στο μέλλον. Με βάση ποια αντικειμενικά στοιχεία έκαναν δεκτές αυτές τις δύο εξωφρενικές επιστολές, στις οποίες στηρίχθηκε, αποδεδειγμένα, η αποδοχή τους;

Απαντά και πάλι ότι «αυτό είναι πολιτική αξιολόγηση και τέτοιες αξιολογήσεις δεν κάνει ο ίδιος, ως τραπεζίτης που είναι !!!

Μάλιστα!! Προσθέτει μόνο κάτι ακατανόητα περί το ότι στην πραγματικότητα η τράπεζα δεν έκανε δεκτές τις επιστολές αυτές και δεν αύξησε τη χρηματοδότηση, παρά τα συντριπτικά στοιχεία περί του αντιθέτου. Επισημαίνει ο πρόεδρος της Επιτροπής κ. Φάμελλος(σελ. 260,261, 262 πρακτικών) ότι « ενώ ΝΔ και ΠΑΣΟΚ

οφείλουν και της Μιχαλούς από δάνεια προς την ΑΤΕ, το 2012 έχουμε μείωση της κρατικής χρηματοδότησης κατά ποσοστό 67%, ενώ λίγο πριν ο επιστολής των Δασκαλάκη-Σπυρόπουλου μιλούσαν για αύξηση που ...έρχεται(!!!) Την ίδια στιγμή ψηφίζονταν οι μειώσεις και το ανεκχώρητο δόσεων και, τελικά, του 40% της κρατικής επιχορήγησης !!!

Ερωτάται ο μάρτυρας από τον κ. Καραθανασόπουλο ότι «από ό,τι βλέπουμε επί της ουσίας το κεφάλαιο των δανείων δεν εξοφλείται ΠΟΤΕ!». Απαντά ο μάρτυρας: «το κεφάλαιο ΠΟΤΕ δεν εξοφλείται»!!! Και τον ρωτά επίσης : «δανείζατε τα κόμματα με επιτόκιο 1,9%, καλύτερο από το αντίστοιχο των μεγάλων επιχειρήσεων». Απαντά: «Καλύτερο, Ακριβώς». Επιμένει ο ερωτών: «Πολύ καλύτερο και από αυτό με το οποίο δανείζατε τους αγρότες». Απαντά: «Βεβαίως».!!!!

Εδώ υπάρχει σοβαρό θέμα για αξιολόγηση, δεδομένου ότι τραπεζίτης δημόσια ομολογεί ότι το κεφάλαιο των δανείων δεν θα τα εισπράξει ΠΟΤΕ!!! Και γι αυτό δεν έχει κανένας ευθύνη, ούτε τραπεζίτης, ούτε πολιτικός;

Να σημειωθεί ότι ενώ παραπάνω ο μάρτυρας κάθε αναφορά σε δηλώσεις πολιτικών, ακόμα και του τότε πρωθυπουργού της χώρας, αρνήθηκε να την σχολιάσει, ισχυριζόμενος ότι ένας τραπεζίτης δεν κάνει ποτέ πολιτικές κρίσεις και αξιολογήσεις, παρακάτω (βλ. σελ. 86) θέλοντας να δικαιολογήσει την πολιτική της ΑΤΕ απέναντι στα κόμματα, τα οποία και μετά την είσοδο της χώρας στο μνημόνιο χρηματοδότησε, επικαλείται τη δήλωση του Υπουργού Οικονομικών, ο οποίος τον Ιούλιο του 2010 δήλωσε ότι σε λίγους μήνες η χώρα θα είναι στις αγορές, και επομένως ποιος έχει το δικαίωμα να αμφισβητεί έναν υπουργό των οικονομικών;

Εδώ γίνεται προσπάθεια να «κρυφτεί» πίσω από δηλώσεις πολιτικών, που παραπάνω αρνούνταν ακόμα και να τις αξιολογήσει, προφανώς για την απαλλαγή του από κάθε ευθύνη. Όμως οι τράπεζες δεν είναι «μαγαζιά» της πολιτικής και των πολιτικών, και πρέπει να διερευνούν ενδελεχώς τις εξελίξεις στην Ευρώπη και τον Κόσμο ολόκληρο, ώστε η πιστοδοτική τους πολιτική να είναι αξιόπιστη και αποτελεσματική, και, κυρίως, να προασπίζει τα συμφέροντα των μετόχων, των καταθετών και της χώρας. Αυτό ακριβώς από ό,τι φαίνεται δεν έκαναν σε καμία τράπεζα στην Ελλάδα, γιατί όλες είχαν βαθιά και άλυτη εξάρτηση από την πολιτική εξουσία, την οποία εξυπηρετούσαν διαρκώς και τυφλά, χωρίς καμία απολύτως αντίρρηση.

Ο μάρτυρας καταθέτει ότι «η εντύπωση που προσπαθούσε να δώσει η κυβέρνηση το έτος 2010 ότι γρήγορα θα επιστρέψαμε στις αγορές, ότι η κατάσταση είναι προσωρινή και ότι τα μέτρα που λαμβάνονται θα επανέφεραν την οικονομία στην προηγούμενη κατάσταση οδήγησε την οικονομία σε αποτυχία, και ακριβώς αυτό πληρώνουμε σήμερα».

Από το μέλος της Επιτροπής κ. Μπαλλή του επισημαίνεται να σχολιάσει δήλωση του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης Κυριάκου Μητσοτάκη ότι «οφείλουμε μία συγγνώμη στον ελληνικό λαό για τον τρόπο με τον οποίο τα κόμματα ελάμβαναν τα δάνεια από τις τράπεζες», πλην όμως αρνείται να το κάνει, δεν τον αφορά.

Πρέπει να τονιστεί ότι η ΑΤΕ ήταν η βασική τροφός των κομμάτων με δάνεια, που σήμερα είναι δανεικά και αγύριστα, αφού μόνο ΝΔ και ΠΑΣΟΚ οφείλουν 401.000.000 ευρώ, ενώ έχουν να καταβάλλουν έστω και ένα(1) ευρώ από το Φθινόπωρο του 2011, και εν τω μεταξύ το ύψος των δανείων τους αυξάνεται συνεχώς λόγω της τοκοφορίας τους. Έτσι με τα σημερινά δεδομένα και με το ποσό της κρατικής χρηματοδότησης που δικαιούνται τα δάνειά τους θα εξοφληθούν σε μερικές εκατοντάδες χρόνια. Είναι μία βαθύτατη παθολογία, μία ασθένεια και του τραπεζικού και του πολιτικού συστήματος, που μεθοδικά, ασύστολα και ανενδοίαστα κατασπατάλησαν (το ομολογεί ο ίδιος ο σημερινός οικονομικός Δ/τής του ΠΑΣΟΚ κ. Σαλαγιάννης στη δική του κατάθεση, όπως προαναφέρεται σχετικά) πόρους, αναγκαίους για την οικονομία, προσέβαλαν βάνουσα το στοιχείο της δικαιοσύνης και της ίσης μεταχείρισης, αφού δανειολήπτες πολίτες και μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στενάζουν σε συνθήκες λιτότητας και μνημονίων και κρατούνται στη ζωή με νύχια και με δόντια, και υπό γενική διατύπωση αυτή η αμαρτωλή σχέση τραπεζικού και πολιτικού συστήματος είναι μία βασική αιτία κακοδαιμονίας της γενικής κατάστασης της χώρας, που πρέπει να αρθεί το συντομότερο.

6^ο. Κατάθεση του επίσης Δ/ντος Συμβούλου της ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΑΤΕ) ΛΑΜΠΡΟΥ .

Στις 21.7.2016 κατέθεσε ο επίσης Δνων Σύμβουλος της ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΑΤΕ)ΛΑΜΠΡΟΥ.

Ερωτάται (σελ. 88,91 πρακτικών) χωρίς να δίνει ουσιαστικές απαντήσεις «για ποιο λόγο από το 2001 μέχρι το 2004 αυξήθηκε η δανειακή χρηματοδότηση από τα 30.000.000 ευρώ στα 61.000.0000 ευρώ; Αυτό δεν συνιστά μία μορφή έμμεσης προεκλογικής χρηματοδότησης (μάλιστα σε μία εποχή κατά την οποία η κρατική χρηματοδότηση των κομμάτων ήταν πλούσια); Δεν μπορεί να εκφέρει γνώση, η τράπεζα, λέει, είχε χρήματα και τα έδινε όταν ζητούνταν.

Ερωτάται ακόμη «Με δεδομένο ότι για το ΠΑΣΟΚ είχαμε αύξηση της δανειοδότησης από την ΑΤΕ από 3.000.000 ευρώ το έτος 2000 στα 52.000.000 ευρώ το 2004, αυτό δεν συνιστά μία έμμεση χρηματοδότηση του κόμματος αυτού, όταν μάλιστα γίνεται ενόψει ή λόγω εκλογών; Αυτή η γενναία και αθρόα δανειακή χρηματοδότηση, που κατά την άποψη της GRECO συνιστά έμμεση χρηματοδότηση, δεν καθίσταται όπλο και μέσο επηρεασμού της εκλογικής συνείδησης και συμπεριφοράς του εκλογικού σώματος, αφού παραβιάζεται, έστω και εμμέσως η συνταγματική πρόβλεψη του άρθρου 29 του Συντάγματος που επιτάσσει τον με ίσους όρους ανταγωνισμό των κομμάτων;». (βλ. σελ. 103-107).

Ο μάρτυρας θέλοντας να ερμηνεύσει το φαινόμενο της αθρόας τραπεζικής δανειοδότησης των κομμάτων καταθέτει (σελ. 257 πρακτικών) με προφανή αντίφαση των λόγων του μεταξύ τους και προς το ερώτημα ότι «..η λογική και τακτική που τηρούνταν αρχικά κάποια στιγμή σπάει...βυθίζεται το πλοίο, να μαζέψω το ναυάγιο, ό,τι μπορώ...να σωθώ κι εγώ, να πάρω κι εγώ κάτι.., αυτό συνέβη το

2012. Βυθίστηκε το πλοίο και πάμε να μαζέψουμε τα ναυάγια. Και το ονομάζουμε «υπέρβαση της χρηματοδότησης», όπως θέλετε πείτε το».

Ο μάρτυρας για το ίδιο ζήτημα συμπληρώνει καταθέτοντας (σελ.260 πρακτικών) ότι «υπάρχουν νόμοι-να μην πούμε για χρηματοδότηση κομμάτων-που εφαρμόστηκαν στραβά».

Ερωτάται (σελ.279 πρακτικών) «γιατί στις εκλογικές χρονιές-2004, 2007, 2009-διπλασιάζονταν η τραπεζική δανειοδότηση των κομμάτων ΝΔ και ΠΑΣΟΚ, αυτό δεν συνιστούσε έμμεση χρηματοδότηση, που αναιρούσε τη συνταγματική επιταγή του άρθρου 29 του Συντάγματος για τον με ίσους όρους ανταγωνισμό των κομμάτων και δεν ασκούσε ανεπίτρεπτη επιρροή στην εκλογική συμπεριφορά του εκλογικού σώματος;». Ο μάρτυρας δεν απαντά και υπεκφεύγει. (να δούμε τι ακριβώς απαντά, και να δούμε στη σελίδα 281 όπου γίνεται αναφορά στη GRECO).

Κορωνίδα της κατάθεσης τουΛΑΜΠΡΟΥ υπήρξε ασφαλώς η παραδοχή του ότι , ως σημαίνον στέλεχος του κόμματος ΠΑΣΟΚ (μέλος της Κ.Ε.)ενώ αρνήθηκε ότι υπήρχε κάποιος πιο ψηλά απ αυτόν στο κόμμα ικανός να τον πιέσει να δανειοδοτήσει, καθότι όπως είπε το ΠΑΣΟΚ ήμουν εγώ (!!), παραδέχθηκε εν τούτοις ότι τελούσε υπό καθεστώς εξάρτησης από το κόμμα.

ΕΔΩ ΜΠΑΙΝΟΥΝ ΑΣΦΑΛΩΣ ΚΑΙ ΟΙ ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΣ ΑΞΙΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ.....

Από τις παραπάνω μαρτυρικές καταθέσεις των νομίμων εκπροσώπων των τραπεζών, σε συνδυασμό με τα έγγραφα που είναι στη διάθεσή μας, των οποίων το περιεχόμενο αποτέλεσε εν πολλοίς αντικείμενο σχολιασμού και από τα μέλη της Επιτροπής μας και από το σύνολο των μαρτύρων, προκύπτουν σοβαρές πολιτικές ευθύνες για το πολιτικό σύστημα και σοβαρότερες ακόμα διοικητικές για τα τραπεζικά στελέχη(ενώ υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες για την τέλεση του αδικήματος της κακουργηματικής απιστίας, όπως παρακάτω αναλυτικά θα λεχθεί), τα οποία χωρίς τήρηση των προϋποθέσεων, όρων και κριτηρίων που οι ίδιες οι πιστούχες ράπεζες έθεταν στους σχετικούς Κανονισμούς τους, πάντοτε βεβαίως σε συνδυασμό με το Πόρισμα της Τράπεζας της Ελλάδος, και ειδικότερα:

1^ο. Σχετικά με τη δανειοδότηση και των κομμάτων και του συνόλου των επιχειρήσεων των ΜΜΕ ακολουθήθηκε μία πρακτική που, δυστυχώς, ενέπλεξε και τράπεζες και κόμματα και επιχειρήσεις ΜΜΕ, με αποτέλεσμα να αποκαλυφθούν παθογένειες και «αμαρτίες» που εν πολλοίς συνέβαλαν στη σημερινή κατάσταση της χώρας μας, δηλαδή την είσοδό της σε Μνημόνια, σε καθεστώς Επιτροπείας από τους δανειστές μας και την εφαρμογή προγραμμάτων σκληρής λιτότητας σε βάρος του ελληνικού λαού και της χώρας. Από τις καταθέσεις των παραπάνω μαρτύρων δεν υπολείπεται καμία απολύτως αμφιβολία ότι τα κόμματα

υπερδανειοδοτήθηκαν, ιδίως πριν και ενόψει εκλογικών αναμετρήσεων, και αυτό που συνέβη συστηματικά από το έτος 2000 μέχρι και το 2009, συνιστούσε έμμεση χρηματοδότησή τους, κάτι που ρητά απαγορεύεται από τη διάταξη του άρθρου 29 του Συντάγματος, η οποία επιτάσσει τον με ίσους όρους ανταγωνισμό των κομμάτων, όμως η αθρόα δανειοδότηση μόνο δύο κομμάτων, της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ, η οποία στις εκλογικές αναμετρήσεις των ετών 2004, 2007 και 2009 απογειώθηκε στον ...ουρανό, καθιστούσε την συνταγματική πρόβλεψη για με ίσους όρους ανταγωνισμό των κομμάτων γράμμα κενό. Ταυτόχρονα με την αθρόα αυτή υπερχρηματοδότηση των κομμάτων της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ, που σαφώς συνιστούσε έμμεση χρηματοδότηση που απαγορεύεται, όπως άλλωστε το επισήμανε και η GRECO, ασκούσε και μία ιδιόμορφη επιρροή στην κοινωνία και διαμόρφωνε πολιτικές συνειδήσεις και κατηύθυνε την εκλογική συμπεριφορά του εκλογικού σώματος υπέρ τους. Και όταν σταμάτησε η τραπεζική τροφός να «ταΐζει» τα δύο αυτά, πρώην μεγάλα πολιτικά κόμματα λόγω της οικονομικής κρίσης που τα ίδια δημιούργησαν, άρχισε να «πέφτει» και η εκλογική τους δύναμη, κάτι που καταδεικνύει ότι, τουλάχιστον μέχρι και το έτος 2009, όταν το χρήμα ρέει άφθονο στα ταμεία ενός κόμματος, αυτό μπορεί να διεξάγει εκλογικές μάχες με επιτυχία.

2^ο. Επίσης προέκυψε χωρίς καμία απολύτως αμφιβολία ότι οι τράπεζες χορηγούσαν δάνεια προς τις επιχειρήσεις των ΜΜΕ χωρίς εξασφαλίσεις και εγγυήσεις, για τις οποίες αγωνίζονται να επιτύχουν μόνο μετά τον Ιανουάριο του 2015 και την πολιτική και κυβερνητική αλλαγή στη χώρα μας. Δάνεια δεκάδων, ακόμα και εκατοντάδων, εκατομμυρίων χορηγούνταν χωρίς καμία εξασφάλιση, ακόμα και με «αέρα» όπως χαρακτηριστικά κατέθεσε ο νόμιμος εκπρόσωπος του μεγαλύτερου ομίλου ΜΜΕ στη χώρα μας, καταδεικνύοντας το σαθρό και εξαρτημένο από την πολιτική και οικονομική εξουσία τραπεζικό σύστημα. Κανένας από τους παραπάνω μάρτυρες δεν κατόρθωσε να δώσει μία, όχι πειστική, αλλά απλή εξήγηση, «γιατί δανειοδοτούσαν οι τράπεζές τους τις επιχειρήσεις των ΜΜΕ μέσα στα χρόνια της κρίσης, όταν ήταν γνωστό σε όλους ότι από το 2008 ή το 2009 είχαν μεγάλη πτώση του κύκλου εργασιών, είχαν ζημιές, αρνητική καθαρή θέση, το κεφάλαιό τους έπεσε κάτω από το 50% του μετοχικού κεφαλαίου(οπότε σύμφωνα με το νόμο είναι ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ είτε να επιλεγεί η λύση και εκκαθάριση της εταιρίας είτε να γίνει άμεσα αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου), χρηματοδοτούσαν με νέα δάνεια για να πληρωθούν ληξιπρόθεσμες δόσεις τόκων(σημ. υπάρχει ρητή νομοθετική απαγόρευση χρηματοδότησης για την εξόφληση δόσεων τόκων), κάτι που είχε επιλεγεί ως σύστημα και κανόνας από το σύνολο των τραπεζών χωρίς καμία συνέπεια για την παρανομία αυτή. Επίσης δεν υπήρξε ούτε ένα δάνειο των επιχειρήσεων αυτών που να μην έχει αναδιαρθρωθεί τουλάχιστον μία φορά, κάτι που γινόταν με σκοπό τη νέα χρηματοδότηση για την κάλυψη δόσεων κεφαλαίου δανείου και δόσεων τόκων προηγούμενων δανείων, δινόταν με απίστευτη ευκολία συνεχείς παρατάσεις της διάρκειας των δανειακών τους συμβάσεων, και το κυριότερο: όλα τα δάνεια που δόθηκαν στα χρόνια της κρίσης είχαν ένα και μοναδικό σκοπό: να αναχρηματοδοτήσουν προηγούμενα δάνεια που αδυνατούσαν

επί χρόνια να εξοφλήσουν και με τη μέθοδο αυτή πληρώνονταν οι ληξιπρόθεσμες δόσεις των δανείων και αυτά εμφανίζονταν ενήμερα και εξυπηρετούμενα. Στην πραγματικότητα όλα αυτά γινόταν ΜΟΝΟ και ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ με τραπεζικό δανεισμό, ενώ ο κανόνας ήταν κανένας επιχειρηματίας των ΜΜΕ να μην βάζει το χέρι «στην τσέπη», δηλαδή είχαν και έχουν επιχειρήσεις ΜΜΕ με δανεικό χρήμα, που σε τελική ανάλυση δεν μπορούσαν και να το εξυπηρετήσουν. Μάλιστα ο μάρτυρας της ΕΤΕ κ. Φραγκιαδάκης και της EUROBANK κ. Καρραβίας ρωτήθηκαν συγκεκριμένα εάν οι τράπεζές τους επιτρέπουν την αναχρηματοδότηση δόσεων τόκων, και απάντησαν και οι δύο ότι «ΟΧΙ ΑΥΤΟ ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ», και την ίδια στιγμή αυτό ήταν ο κανόνας για όλες τις επιχειρήσεις των ΜΜΕ, σε μερικές μάλιστα περιπτώσεις αυτό ανέκυπτε από τα ίδια τα Εισηγητικά κείμενα των πιστούχων τραπεζών!!!! Ο κ. Φραγκιαδάκης ρωτήθηκε «γιατί, ενώ ο Κανονισμός Πιστωτικής Πολιτικής της ίδιας της τράπεζάς του, ΕΤΕ, αναφέρει ρητά ότι επιχειρήσεις με αρνητικά ίδια κεφάλαια είναι μη επιθυμητές και μειωμένου ενδιαφέροντος επιχειρήσεις, όχι μόνο επιλέχθηκαν συστηματικά ως «πελάτες» της, αλλά και χρηματοδοτήθηκαν αθρόα κατά παράβαση πάγιων τραπεζικών κανόνων και όρων», χωρίς όμως να δώσει πειστική απάντηση.

3^ο. Ακόμα όλοι οι παραπάνω μάρτυρες ρωτήθηκαν για τα ευρήματα του Πορίσματος της ΤτΕ και συγκεκριμένα ρωτήθηκαν **«Αναφέρει το Πόρισμα ότι οι ίδιες οι πιστούχες τράπεζες σε δικά τους κείμενα κατόπιν ερευνάς του ήδη από το 2010 ενώ υποβίβαζαν συνεχώς μέχρι σήμερα την πιστοληπτική ικανότητα των εταιριών ΜΜΕ και οι οικονομικοί τους δείκτες κατέρρεαν-μάλιστα εκθέσεις ορκωτών ελεγκτών μιλούσαν για αμφιβολία συνέχισης της εμπορικής τους δραστηριότητας-μέσα στην καρδιά της οικονομικής κρίσης και της χρηματοπιστωτικής ασφυξίας ταυτόχρονα προέβαιναν σε αύξηση της δανειακής τους χρηματοδότησης ΧΩΡΙΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΑΞΙΟΧΡΕΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ.** Μάλιστα υπήρξε περίπτωση χορήγησης δανείου μαμούθ για αναχρηματοδότηση προϋφιστάμενων δανείων, των οποίων οι δόσεις και κεφαλαίο και τόκων ήταν ληξιπρόθεσμες, και στο Εισηγητικό της πιστούχου τράπεζας ρητά αναφέρεται ότι από άποψη εξασφάλισεων χορηγείται το δάνειο **«ΑΝΕΥ»(εξασφαλίσεων δηλαδή), ενώ για τα τυχόν αναγκαία καλύμματα αυτά θα ληφθούν στομέλλον!!!!** Επίσης κανένας μάρτυρας δεν έδωσε καμία πειστική εξήγηση γιατί, ενώ δεν λαμβάνονταν αξιόχρεες εγγυήσεις και εξασφαλίσεις, δεν αξιώνονταν πριν την εκταμίευσή τους η λήψη προσωπικών εγγυήσεων από τους βασικούς μετόχους, οι οποίοι μόνο ...φτωχοί δεν ήταν και δεν είναι και σήμερα. Και τρέχουν σήμερα, μετά τη σύσταση και λειτουργία της Επιτροπής μας να λάβουν τέτοιες προσωπικές εγγυήσεις. Ερωτήθηκαν όλοι οι μάρτυρες γιατί οι τράπεζές τους δεν ρευστοποιούν τις ταινιοθήκες των οφειλετών τους εταιριών ΜΜΕ, αφού μάλιστα όπως ισχυρίζονται έχουν αξία πάνω από 100.000.000 ευρώ, πλην όμως την απάντησή τους ακόμα την αναμένουμε. Ως απάντηση στην ερώτηση αυτή μόνο ο κ. Φραγκιαδάκης ομολόγησε ότι ήταν λάθος η μη λήψη προσωπικών εγγυήσεων από τους βασικούς μετόχους(βλ. σελ. 40 των από 28.6.2016 πρακτικών).

A. ΜΑΡΤΥΡΙΚΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ.

1. Κατάθεση Ιωάννη Αλαφούζου στα από 27-7-2016 πρακτικά.

Ερωτάται κατ' αρχήν από τον Εισηγητή του Σύριζα κ. Λάππα για την αποτυχημένη ανάμειξή του σε επιχείρηση ΜΜΕ τη δεκαετία του 90, για ποιο λόγο αναμείχθηκε αφού η οικογένειά του ήταν επιτυχημένη σε άλλους επιχειρηματικούς κλάδους, μάλιστα είχε και περιπέτειες με τη δικαιοσύνη, και απαντά ότι «Δεν ήταν αποτυχημένη εκείνη η προσπάθεια, δεν έχω καμία καταδίκη, αθώωθηκε σε 2^ο βαθμό, εκείνη η δραστηριότητα δεν ήταν επιτυχημένη διότι η Ελληνική Πολιτεία και οι τράπεζες **χρηματοδότησαν πέραν πάσης λογικής τους ανταγωνιστές μας.** Ανταγωνιζόμενοι οργανισμούς (εννοεί ΜΜΕ) οι οποίοι **δεν είχαν σαν σκοπό να επιχειρούν και να βγαίνουν(οικονομικά εννοεί), αλλά είχαν σαν σκοπό να δανείζονται και να κυριαρχούν στο τηλεοπτικό τοπίο...** Θεωρώ ότι τα ΜΜΕ δεν είναι η πιο χαρακτηριστική κερδοσκοπική επιχείρηση...Τα ΜΜΕ δεν έχουν αποκλειστικό σκοπό την κερδοσκοπία, Νομίζω ότι προσφέρουν υπηρεσίες στο κοινωνικό σύνολο και επίσης δίνουν μία ικανοποίηση δημιουργίας. Επειδή η δική μου δραστηριότητα είναι αποκλειστικά στο εξωτερικό, ένα μέρος των κερδών της ναυτιλιακής μου επιχείρησης διοχέτευσα στα μέσα ενημέρωσης... **Έχουν κερδίσει οι τράπεζες πάρα πολλά λεφτά, γιατί τα επιτόκια στην Ελλάδα ήταν και είναι ληστρικά, τουλάχιστον απέναντι στις επιχειρήσεις που πληρώνουν τις δόσεις τους. Διότι οι τράπεζες έχουν τη συνήθεια στις επιχειρήσεις που δεν πληρώνουν τις δόσεις τους να δίνουν μηδενικά επιτόκια και παρατάσεις...και καινούργια δάνεια».** Ερωτάται (σελ. 20,21 πρακτικών) «πως εξηγείται την χρονική περίοδο 2010-2014, στην καρδιά της οικονομικής κρίσης, με αρνητικά κεφάλαια να αυξάνεται ο συνολικός δανεισμός του από 55.000.000 ευρώ σε 60.000.000 ευρώ; Ο μάρτυρας δεν απαντά και δηλώνει ότι δεν θυμάται ακριβώς!!! Ισχυρίζεται μόνο ότι το factoring, δήθεν, δεν είναι δανεισμός, κάτι που δεν είναι ορθό, όπως μας εξήγησαν όλα τα τραπεζικά στελέχη που εξετάστηκαν στην Επιτροπή μας, απλά το ισχυρίζεται για να δικαιολογήσει την αυθαίρετη και αδικαιολόγητη αύξηση του τραπεζικού του δανεισμού, την ώρα που καταγγέλλει όλους τους άλλους πλην του εαυτού του. Ο ερωτών βουλευτής επιμένει και τον ρωτά (σελ. 24 πρακτικών) «τα έτη 2013 και 2014 η επιχείρησή σας είχε ή όχι αρνητικά ίδια κεφάλαια, είχατε ή όχι ζημιές; Απαντά πιεζόμενος ότι «πράγματι είχαμε αρνητικά κεφάλαια και εμφανίσαμε ζημιές», ο ερωτών τον πιέζει ακόμα περισσότερο και τον ρωτά: «Αφού ήταν αρνητική η καθαρή θέση της εταιρίας σας πως δικαιολογείται η αύξηση του τραπεζικού δανεισμού»; Απαντά ότι «Αυξάνονταν ο τζίρος, όμως από το 2008 μέχρι σήμερα είχαμε πράγματι ζημιές, είχαμε μία μικρή κερδοφορία το 2014, αλλά όχι ικανή να καλύψει τις δανειακές μας, και τις άλλες τις λειτουργικές υποχρεώσεις». Οπότε ανακύπτει το ερώτημα, πως και γιατί με αυτά τα δεδομένα οι τράπεζες του χορήγησαν ένα δάνεια, κάτι που ασφαλώς γεννά ευθύνες και των τραπεζικών στελεχών και του ιδίου του δανειολήπτη, όπως παρακάτω στην αξιολόγηση του αποδεικτικού υλικού συνολικά για τα ΜΜΕ θα λεχθεί. Ερωτάται(σελ. 24 πρακτικών): «Τελικά ένας τηλεοπτικός σταθμός επιβιώσει αποκλειστικά και μόνο με τραπεζική δανειοδότηση»; Απαντά: «Και με αύξηση κεφαλαίου από τον ιδιοκτήτη»,

κάτι όμως που δύσκολα βλέπουμε να συμβαίνει από το σύνολο των ΜΜΕ, ενώ ο μάρτυρας αναφέρει γενικά με αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της εταιρίας, χωρίς όμως να προσδιορίζει ποια είναι η πηγή του κεφαλαίου που πηγαίνει στην αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου. Γι αυτό στην επόμενη συναφή ερώτηση «η αύξηση γίνεται με δικά σας χρήματα ή με δανειοδότηση» επιλέγει τη σιωπή. Στη συνέχεια ερωτάται, πάντοτε από τον ίδιο βουλευτή-Εισηγητή (σελ. 25, 26 πρακτικών) «για ένα δάνειο που έλαβε προσωπικά ο ίδιος την 23.12.2013, και όμως ολόκληρο το ποσό του δανείου διοχετεύθηκε στον τηλεοπτικό σταθμό του ΣΚΑΙ, πως είναι δυνατόν άλλο(φυσικό) πρόσωπο να είναι ο αιτών και ο δανειολήπτης και άλλο (νομικό) πρόσωπο να είναι αυτό που εισπράττει και κεφαλαιοποιεί το ποσό αυτό του δανείου»; Απαντά ότι «δεν βλέπει κάτι το παράτυπο ή το παράδοξο, αυτό που ενδιαφέρει την τράπεζα είναι αν πράγματι καταβάλλονται οι δόσεις και εξυπηρετείται το δάνειο». Διαφεύγει όμως του μάρτυρα το γεγονός της ευθύνης, αφού ναι μεν το φυσικό πρόσωπο που ζητά και λαμβάνει, τυπικά τουλάχιστον, το δάνειο είναι ή μπορεί να είναι φερέγγυο, ενώ το νομικό πρόσωπο της εταιρίας ΜΜΕ είναι ή μπορεί να είναι αφερέγγυο, να μην έχει τα δάνειά του ενήμερα και εξυπηρετούμενα, να αδυνατεί το ίδιο να προσφύγει σε νέο δανεισμό, και έτσι επιλέγεται η μεθόδευση λήψης δανείου από το φυσικό πρόσωπο και να το χρησιμοποιεί και να το εκμεταλλεύεται το νομικό πρόσωπο για τις ανάγκες της εταιρίας του. Ερωτάται (σελ. 27 πρακτικών) «για το δάνειο της 14.6.2013 ποσού 2.500.000 ευρώ που ελήφθη με την αιτιολογία «για επενδυτικούς σκοπούς», όμως που πήγε αυτό το δάνειο, που επενδύθηκε, για ποιο πραγματικό σκοπό ελήφθη»; Απαντά ότι «δεν θυμάται γιατί έχει πάρει τόσο δάνεια που δεν μπορεί να θυμάται χωριστά για το καθένα», απάντηση που διαψεύδει τον ίδιο τον μάρτυρα που παραπάνω ισχυρίστηκε ότι δήθεν ο ίδιος και ο σταθμός του ΣΚΑΙ δεν έλαβε εύκολο ή πολλά δάνεια, όπως οι ανταγωνιστές του. Τώρα δεν θυμάται για το δάνειο που ρωτάται γιατί είναι τόσα τα δάνεια που πήρε, ώστε είναι φυσικό(!!!)να μην θυμάται.

Χωρίς να το επιδιώκει ο ίδιος αυτός μάρτυρας Ιωάννης ΑΛΑΦΟΥΖΟΣ αποκαλύπτει ότι επί τόσο καιρό διατηρούσε προνομιακή σχέση με μια τουλάχιστον τράπεζα την ΕΘΝΙΚΗ. Ερωτώμενος εάν ο λόγος για τον οποίον έφυγε από τη συγκεκριμένη τράπεζα ήταν ότι τώρα, σε αντίθεση με το παρελθόν, η τράπεζα άρχισε να τον πιέζει για εξασφαλίσεις, εκτίμησε ότι αυτή η συμπεριφορά της (που φυσικά δεν είναι τίποτ' άλλο παρά η εκπλήρωση των υποχρεώσεων της ασχέτως ότι παλιότερα δεν έδειχνε κάποιο ιδιαίτερο ζήλο να τις τηρεί) αποδεικνύει ότι, κατά τη γνώμη του η τράπεζα έγινε παράρτημα απολιτικό, εννοώντας προφανώς ότι ο ίδιος προτιμούσε το πιο πριν καθεστώς των χαλαρών έως και ανύπαρκτων εγγυήσεων.

ΣΤ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΤΡΙΓΩΝΟ ΔΙΑΠΛΟΚΗΣ

Οι σχέσεις της απελθούσας και επί μακρότατο χρονικό διάστημα κυρίαρχης πολιτικής Εξουσίας με τις διοικήσεις των τραπεζών και τους ιδιοκτήτες των Μέσων καθώς και των τελευταίων με τις Τράπεζες, σχημάτιζαν ένα τρίγωνο με πλευρές εμφανείς, λιγότερο εμφανείς ή και αφανείς.

Αποτελεί πολιτική αφέλεια να περιμένει κάποιος ότι οι περιπτώσεις εμφανών σχέσεων που θα μπορούσε να αποκαλύψει η έρευνα της εξεταστικής επιτροπής θα ήσαν πολλές στον αριθμό .

Η απαίτηση να υπάρξουν μαζικές εξομολογήσεις ικανές ενδεχομένως να οδηγήσουν σε παραδοχές που θα ενοχοποιούσαν όσους προβαίνανε σ' αυτές, δεν αξιολογείται ως ρεαλιστική.

Θα ήταν όμως και πολιτική υποκρισία, καταστρατήγηση της εντολής που έλαβε η Επιτροπή από την Ολομέλεια, εάν από την απουσία πληθώρας αποδείξεων, επιχειρούσε κάποιος να συμπεράνει ότι διαπλοκή δεν υπήρξε.

Όσοι συμμετέχουν σε μηχανισμούς πολιτικής και οικονομικής επιρροής από οποιαδήποτε πλευρά και αν δρουν, είτε εκείνη που επηρεάζει είτε εκείνη που δέχεται επηρεασμό, κινούνται στο παρασκήνιο. Πολλές φορές στα όρια της νομιμότητας. Οι συμμετέχοντες στους μηχανισμούς επιρροής δεν έχουν λόγο να δημοσιοποιήσουν τη δραστηριότητά τους, μάλλον το αντίθετο είδαμε να γίνεται και μάλιστα συντονισμένα και επίμονα, να καταβάλλεται δηλαδή προσπάθεια παρασιώπησης και συσκότισης προκειμένου να μην πληροφορηθεί ο ελληνικός λαός σε όλη την έκτασή του το φαινόμενο της διαπλοκής.

Παρ' όλ' αυτά καταγράφηκαν μαρτυρίες με τις οποίες , όπως θάλεγε κανείς, «η κουρτίνα σηκώθηκε», ήλθαν στο φώς συγκεκριμένες πληροφορίες που αποκαλύπτουν την ύπαρξη αλλά και την έκταση του φαινομένου της διαπλοκής στην Ελλάδα. Ο συνδυασμός των μαρτυριών αυτών με την ψυχρή και αμείλικτη λογική των αριθμών και των από άλλες πηγές, κυρίως τις έγγραφες, αποδεδειγμένων γεγονότων , φωτίζει, είμαστε σίγουροι, επαρκέστατα αυτή τη δυσάρεστη όσο και διαχρονικά επιζήμια πλευρά του δημόσιου βίου της Ελλάδας .

Δεν διαφεύγει ότι ενδεχομένως τα κίνητρα αυτών των αποκαλύψεων ήσαν προσωπικά, ανταγωνιστικότητας, εκδίκησης ή και υπολογισμού. Εκείνο που ενδιαφέρει όμως είναι η συνολική εικόνα. Το ότι για πρώτη φορά στη νεότερη ιστορία της χώρας υπήρξαν τόσες μαζεμένες δημόσιες παραδοχές για την ύπαρξη και τη δραστηριότητα αυτού τριγώνου διαπλοκής.

Η επιεικώς προβληματική ,χρονίζουσα, πρακτική με τις πολλές αδιαφανής πλευρές που επικράτησε στο πολιτικό σύστημα είχε σαν αποτέλεσμα να πληγούν **τρεις σημαντικοί πυλώνες της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής της χώρας.**

Ο πρώτος πυλώνας είναι ο **τραπεζικός**. Η αθρόα δανειοδότηση σε κόμματα και μιντιακά συγκροτήματα, ορισμένα από τα οποία ήσαν ήδη βουτηγμένα στη χρεοκοπία, βύθισε ακόμα περισσότερο το παθητικό των πιστωτικών ιδρυμάτων,

που διογκώθηκε λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης από το 2008 και μετά. Τα ιδρύματα κάλυψαν αυτή τη ζημιά τελικά, μέσω των ανακεφαλαιοποιήσεων, με χρήματα των φορολογουμένων. Την ίδια στιγμή που οι τράπεζες «έκλειναν την κάνουλα» των δανείων σε πολίτες και σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, συνέχιζαν την παροχή αθρόων δανείων προς τα κόμματα και τα ΜΜΕ τα οποία δεν αποπληρώθηκαν, και, όπως φαίνεται, δεν είναι σε θέση να αποπληρωθούν με τα σημερινά οικονομικά δεδομένα των κομμάτων αυτών.

Μάλιστα οι αθρόες δανειοδοτήσεις προς ΜΕ και –βεβαίως- τα κόμματα συνεχίστηκαν και εντάθηκαν παρόλο που στην περίοδο μετά το 2008, που συνέβη η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, είχε υπάρξει ανάγκη για περιοριστική πιστωτική πολιτική κρατών και τραπεζών παγκοσμίως, οι ελληνικές τράπεζες αντί να προσαρμοστούν στην κρίση αυτή, αντιθέτως συνέχισαν, και σε πολλές περιπτώσεις αύξησαν, την επεκτατική πιστωτική πολιτική τους χωρίς χρηματοπιστωτικά και τραπεζικά κριτήρια και προϋποθέσεις.

Ο δεύτερος πυλώνας που επλήγη ήταν αυτός της **ενημέρωσης**, βασικής λειτουργίας στο δημοκρατικό πολίτευμα. Τα συγκεκριμένα μιντιακά συγκροτήματα που πέτυχαν να έχουν αυτήν την προνομιακή μεταχείριση εκ μέρους των τραπεζών, κατέληξαν, από φορείς της ανεξάρτητης ενημέρωσης και της αδέσμευτης δημοσιογραφίας που ώφειλαν αν είναι, να γίνουν περισσότερο αποκάλυπτα όργανα της πολιτικής που χάραζαν οι ελίτ. Έτσι η ενημέρωση-φυσικά όχι στο σύνολό της-έγινε χειραγωγούμενη, καθοδηγούμενη και απολύτως ευθυγραμμισμένη από την πολιτική και επιχειρηματική ελίτ, τις οποίες, από θέση αρχής, οφείλει να ελέγχει.

Ο τρίτος πυλώνας που επλήγη ήταν ο **πυλώνας του πολιτικού συστήματος**. Το οποίο από θέση εξουσίας υπερθεμάτιζε για την αναγκαιότητα λιτότητας και των περικοπών από την κοινωνική πλειοψηφία, και την ίδια στιγμή μετατρέπονταν σε χρεοκοπημένο οργανισμό με εκατομμύρια ευρώ σε εκκρεμότητες από δάνεια, που ελάμβανε χωρίς καμία ουσιαστική διασφάλιση και εγγύηση.

Αυτή η πρακτική δυστυχώς αποτελεί κηλίδα για το πολιτικό σύστημα, που απαξιώθηκε στο σύνολό του στη συνείδηση του συνόλου της κοινωνίας. Αυτή η κηλίδα δεν μπορεί να συνεχιστεί να στιγματίζει το πολιτικό σύστημα της χώρας και να αποτελεί το βολικότερο υπόστρωμα για να κερδίζουν έδαφος ακραίες φωνές που στοχεύουν ευθέως τα πολιτικά κόμματα, τον κοινοβουλευτισμό και την ίδια τη δημοκρατία.

Άλλωστε είναι πλέον πανθομολογούμενο ότι **η πρακτική αυτή βάλλει εν τέλει εναντίον του πολιτικού συστήματος, του δημόσιου συμφέροντος και της ομαλής λειτουργίας μίας ευνομούμενης και δημοκρατικής πολιτείας.**

Τελικά αλήθεια το πολιτικό σύστημα με τις πρακτικές του τι κατάφερε; Κατάφερε πραγματικά αρκετά πράγματα: 1^ο. Να άρει τις ποινικές ευθύνες των διοικήσεων των τραπεζών και των υπευθύνων των κομμάτων, 2^ο. Τα κόμματα να μην εξοφλήσουν τα δάνειά τους, μάλιστα τα κόμματα της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ δεν

κατέβαλιν ούτε ευρώ από το Φθινόπωρο του 2001 μέχρι σήμερα έναντι της οφειλής τους των 401 εκατομμυρίων ευρώ, με αποτέλεσμα σήμερα να είναι σε κατάσταση χρεοκοπίας, και 3^ο. (το κυριότερο)Να φθάσει στο ναδίρ την τιμή και την αξιοπιστία του πολιτικού συστήματος και των κομμάτων. Και όλα αυτά θα εγγραφούν στην συλλογική κοινωνική και πολιτική συνείδηση, αλλά και στη νομική και θεσμική μνήμη.

Θα πρέπει να δούμε την προσπάθεια της Επιτροπής μας σαν μία απόπειρα καταπολέμησης της Διαφθοράς. Έτσι θα συμβάλλουμε στην αποκατάσταση της τιμής και της αξιοπιστίας των κομμάτων και του πολιτικού μας συστήματος, δηλαδή της δημοκρατίας.

ΣΤ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΤΡΙΓΩΝΟ ΔΙΑΠΛΟΚΗΣ

Οι σχέσεις της απελθούσας και επί μακρότατο χρονικό διάστημα κυρίαρχης πολιτικής Εξουσίας με τις διοικήσεις των τραπεζών και τους ιδιοκτήτες των Μέσων καθώς και των τελευταίων με τις Τράπεζες, σχημάτιζαν ένα τρίγωνο με πλευρές εμφανείς, λιγότερο εμφανείς ή και αφανείς.

Αποτελεί πολιτική αφέλεια να περιμένει κάποιος ότι οι περιπτώσεις εμφανών σχέσεων που θα μπορούσε να αποκαλύψει η έρευνα της εξεταστικής επιτροπής θα ήσαν πολλές στον αριθμό.

Η απαίτηση να υπάρξουν μαζικές εξομολογήσεις ικανές ενδεχομένως να οδηγήσουν σε παραδοχές που θα ενοχοποιούσαν όσους προβαίνανε σ' αυτές, δεν αξιολογείται ως ρεαλιστική.

Θα ήταν όμως και πολιτική υποκρισία, καταστρατήγηση της εντολής που έλαβε η Επιτροπή από την Ολομέλεια, εάν από την απουσία πληθώρας αποδείξεων, επιχειρούσε κάποιος να συμπεράνει ότι διαπλοκή δεν υπήρξε.

Όσοι συμμετέχουν σε μηχανισμούς πολιτικής και οικονομικής επιρροής από οποιαδήποτε πλευρά και αν δρουν, είτε εκείνη που επηρεάζει είτε εκείνη που δέχεται επηρεασμό, κινούνται στο παρασκήνιο. Πολλές φορές στα όρια της νομιμότητας, πολλές φορές πέραν αυτής. Οι συμμετέχοντες στους μηχανισμούς

επιρροής δεν έχουν λόγο να δημοσιοποιήσουν τη δραστηριότητά τους, μάλλον το αντίθετο είδαμε να γίνεται και μάλιστα συντονισμένα και επίμονα, να καταβάλλεται δηλαδή προσπάθεια παρασιώπησης και συσκοτίσης προκειμένου να μην πληροφορηθεί ο ελληνικός λαός σε όλη την έκτασή του το φαινόμενο της διαπλοκής.

Παρ' όλ' αυτά καταγράφηκαν μαρτυρίες με τις οποίες, όπως θα έλεγε κανείς, «η κουρτίνα σηκώθηκε», ήλθαν στο φως συγκεκριμένες πληροφορίες που αποκαλύπτουν την ύπαρξη αλλά και την έκταση του φαινομένου της διαπλοκής στην Ελλάδα. Ο συνδυασμός των μαρτυριών αυτών με την ψυχρή και αμείλικτη λογική των αριθμών και των από άλλες πηγές, κυρίως τις έγγραφες, αποδεδειγμένων γεγονότων, φωτίζει, είμαστε σίγουροι, επαρκέστατα αυτή τη δυσάρεστη όσο και διαχρονικά επιζήμια πλευρά του δημόσιου βίου της Ελλάδας.

Δεν διαφεύγει ότι ενδεχομένως τα κίνητρα αυτών των αποκαλύψεων ήσαν προσωπικά, ανταγωνιστικότητας, εκδίκησης ή και υπολογισμού. Εκείνο που ενδιαφέρει όμως είναι η συνολική εικόνα. Το ότι για πρώτη φορά στη νεότερη ιστορία της χώρας υπήρξαν τόσες μαζεμένες δημόσιες παραδοχές για την ύπαρξη και τη δραστηριότητα αυτού τριγώνου διαπλοκής.

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙ ΥΠΑΡΞΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ “ΤΡΙΓΩΝΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΟΚΗΣ”:

1. ΜΑΡΤΥΡΙΚΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ:

Μπορούμε να σταχυολογήσουμε μερικές από τις μαρτυρικές ενώπιον της Επιτροπής μας καταθέσεις, οι οποίες με τρόπο ευθύ είτε αμέσως είτε έμμέσως πλην σαφώς παραδέχονται ότι υπήρχε διαπλοκή μεταξύ των πολιτικών κομμάτων - τραπεζών - ΜΜΕ.

Πολύ περισσότερες είναι οι όχι τόσο ευθείες αναφορές σε μαρτυρικές καταθέσεις, οι οποίες π.χ. όταν ρωτήθηκαν ευθέως εάν “λειτούργησε το τρίγωνο της διαπλοκής”, απάντησαν “δεν μπορώ να αποκλείσω κάτι τέτοιο”. Απαντήσεις αυτού του είδους, όταν δίδονται π.χ. από την κυρία Παπαγιαννίδου, ανώτερο στέλεχος της ΤτΕ, αποκτούν ιδιαίτερη σημασία.

Σκόπιμο, όμως, είναι να αναφερθούμε στις ευθείες αναφορές στις μαρτυρικές καταθέσεις, οι πιο σημαντικές από τις οποίες είναι οι εξής:

α. Η κατάθεση του ΙΩΑΝΝΗ ΑΛΑΦΟΥΖΟΥ στις 27.7.2016, κατά την οποία αποδέχθηκε την συμμετοχή της πολιτικής στη διαπλοκή, λέγοντας “Κοιτάξτε πιθανότατα στο παρελθόν –στην ίδια χώρα ζούμε- μπορεί να υπήρξαν τέτοιες περιπτώσεις. Και μπορεί να υπάρχουν και στο μέλλον. Μπορεί να υπάρχουν και σήμερα. Νομίζω ότι πρόβλημα σήμερα είναι περισσότερο γενικού φόβου των τραπεζών, παρά συγκεκριμένη πολιτική”. Επίσης, αναφέρθηκε στη δήλωσή του στις 14.12.2011 στο REUTERS, με τίτλο “Το ελληνικό τρίγωνο της εξουσίας” σύμφωνα με την οποία “ορισμένα ελληνικά μέσα ενημέρωσης είναι στην πράξη γραφεία τύπου επιχειρηματικών ομίλων. Έχει εξελιχθεί σε μια εντελώς μη υγιή κατάσταση. Ο λόγος ύπαρξης των εν λόγω μέσων ενημέρωσης είναι σε μεγάλο βαθμό να εξυπηρετούν συγκεκριμένες αποστολές των ιδιοκτητών τους”. Αναφέρθηκε δε συγκεκριμένα, στο MEGA, σύμφωνα με τον οποίο εκτελούσε αποστολές με εντολές των μετόχων του. Ειδικότερα, ανέφερε ότι “ο πιο χαρακτηριστικός μέτοχος ήταν ο κ. Μπόμπολας, ο οποίος λόγω του ότι είναι εργολήπτης δημοσίων έργων, εδώ νομίζω ότι υπάρχει και μια σύγκρουση καθηκόντων. Εγώ νομίζω ότι δεν θα έπρεπε να μπορούν εργολάβοι να έχουν μέσα ενημέρωσης. Είναι η γνώμη μου. Με συγχωρείτε”. Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΛΑΦΟΥΖΟΣ αναφέρθηκε και στους κ.κ. Κόκκαλη, Κυριακού και Βαρδινογιάννη λέγοντας ότι “τα μέσα που είχε ο κ. Κόκκαλης επίσης ήταν όπλα για να παίρνει κανείς δημόσια έργα. Ο κ. Κυριακού δεν έχει δραστηριότητες στην Ελλάδα. Ο κ. Βαρδινογιάννης έχει συγκεκριμένες δραστηριότητες. Δεν νομίζω να τις επεκτείνει”. Όμως εμφαντικά κατέθεσε τα εξής σχετικά με το ζήτημα της ύπαρξης στη χώρα μας του φαινομένου της διαπλοκής: **«Αυτό που μπορώ να πω και το επαναλαμβάνω είναι ότι ο δανεισμός που έγινε σε μέσα ενημέρωσης ήταν ακρότατος, πέραν λογικής και όχι φυσιολογικός...Υπήρξε χρηματισμός υπουργού της ΔΕΗ από τον Κόκκαλη. Δηλαδή έχουμε και συγκεκριμένες περιπτώσεις που είδαμε σχέσεις Κράτους με επιχειρηματίες και μέσα ενημέρωσης...τα κανάλια στην Ελλάδα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για εξυπηρέτηση επιχειρηματικών συμφερόντων...όλα τα κανάλια δεν πληρώνουν δόσεις. Σε επισήμανση μέλους της Επιτροπής(σελ. 487 των από 27-7-2016 πρακτικών) για το ότι «υπήρξε διαπλοκή**

σχετικά με τις δανειοδοτήσεις των ΜΜΕ, τα δημόσια έργα και τις διαφημίσεις», καταθέτει ότι «**Ναι ισχύει το είπα και πριν κύριε Βουλευτά**». Σε άλλη επισήμανση άλλου μέλους της Επιτροπής (σελ. 519, 529 πρακτικών) ότι «με παρρησία ο μάρτυρας έθεσε το ζήτημα της διαπλοκής και στρεβλής, παράνομη ή παράτυπης λειτουργίας των τραπεζών και των ΜΜΕ» απαντά ότι «**Ναι με τα άλλα ΜΜΕ,έτσι;**», και σε επιμονή το ιδίου ερωτώντα ότι «η διαπλοκή τραπεζών και ΜΜΕ δεν θα υπήρχε αν δεν συμμετείχε και ο τρίτος πόλος εξουσίας που είναι η πολιτική εξουσία, και αυτό δεν εντάσσεται στο πως λειτουργεί γενικά το πολιτικό σύστημα στη χώρα;», και απαντά(σελ. 525 πρακτικών). «**ΒΕΒΑΙΩΣ!!**», και προσθέτει ότι «**στην Ελλάδα γενικώς λειτουργούσαν οι πολιτικές γνωριμίες**» και χαρακτηρίζει την κατάσταση που επικρατούσε ως «**άρρωση**».

β. Κατά την εξέταση του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΨΥΧΑΡΗ στις 31.08.2016 παρατέθηκαν από τον Βουλευτή ΑΝΤΩΝΙΟ ΜΠΑΛΩΜΕΝΑΚΗ περιπτώσεις κατά τις οποίες η πολιτική γραμμή των εφημερίδων του Ομίλου ΔΟΛ, “ΤΟ ΒΗΜΑ” και “ΤΑ ΝΕΑ” άλλαζε αναλόγως της προγενέστερης ή μεταγενέστερης δανειοδότησης. Επίσης, αναφορικά με την εγγύηση των 15.000.000 ευρώ, που έδωσε ο Π. Ψυχάρης, χαρακτηριστική είναι η απάντησή του ότι τα έβαλε με αέρα, χωρίς να διαθέτει σε μετρητά το ποσό.

γ. Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΤΑΚΗΣ, κατά την κατάθεσή του στις 07.09.2016 αναφέρθηκε στο τηλεφώνημα που δέχθηκε από τον πρώην Πρωθυπουργό, Αντώνη Σαμαρά, για το κατέβασμα της ανάρτησης ενός ηχητικού αποσπάσματος στο site parapolitika.gr, σχετικά με το παραδικαστικό κύκλωμα. Επίσης, δέχθηκε ότι υπάρχει διαπλοκή στην Ελλάδα. Μάλιστα καταθέτει (σελ. 176,177 πρακτικών) ότι «**πολλές φορές παίζει ρόλο η φιλική σχέση για έναν τραπεζικό δανεισμό**», και σε επισήμανση μέλους της Επιτροπής ότι «είναι τελικά τόσο εύκολο να αναπτυχθούν αυτές οι υπόγειες σχέσεις διαπλοκής και σχέσεων μεταξύ ΜΜΕ-τραπεζών-πολιτικών; Το αναφέρατε τρεις φορές ως τώρα με μεγάλη ευκολία», και απαντά «**Ναι σας λέω από την εικόνα την οποία βλέπω...Όπως αποδείχθηκε από το παρελθόν ΝΑΙ, και υπάρχουν και με τους δικαστές, Δεν υπάρχουν; Υπάρχουν**».

δ. Επίσης σημαντικά αποκαλύψεις γίνονται από τον μάρτυρα ΓΕΩΡΓΙΟ ΚΟΥΡΗ, ο οποίος στα από 15-9-2016 πρακτικά καταθέτει ότι: «**Χωρίς συζήτηση . Εβαζαν το κράτος και πλήρωνε. Ξέρετε γιατί; ΥΠΗΡΧΕ ΔΙΑΠΛΟΚΗ..ΥΠΗΡΧΕ**

ΔΙΑΠΛΟΚΗ. ΚΑΤΑΛΑΒΑΤΕ; Δηλαδή οι εκδότες βοηθούσαν τους πολιτικούς, οι πολιτικοί είχαν κάποιους φίλους, τους δίνανε κάποια έργα και γινόταν..Επίσης μην ξεχνάτε ότι οι εκδότες είχαν τεράστια δύναμη. Στα γραφεία τους σχηματίζονταν κυβερνήσεις, στα γραφεία τους ιδρύονταν κόμματα. Μπορούσε να ιδρυθεί κόμμα χωρίς την έγκριση της Βλάχου ή του Λαμπράκη ή του Πάνου Κόκκα;...(οι διαπλεκόμενοι των προηγούμενων χρόνων και σήμερα)Οι ίδιοι είναι».

Πολύ σημαντικό στην έρευνα αυτού του Κεφαλαίου του Πορίσματος, κρίνεται ένα περιστατικό σε ανώτατο πολιτικό επίπεδο, με πρώην εν ενεργεία Πρωθυπουργό και τον Σταύρο Ψυχάρη.

Συγκεκριμένα, ο Γιώργος Παπανδρέου, σύμφωνα με την άτυπη ενημέρωση που έκανε ο κ. Μπεγλίτης στους δημοσιογράφους, είπε ότι τον χτύπησαν τα συμφέροντα. Ο Ψυχάρης παλιότερα ζήτησε ένα δάνειο από την Εθνική Τράπεζα ύψους 10.000.000 ευρώ και ο τότε Διευθύνων Σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας επικοινωνήσε με τον τότε Πρωθυπουργό και του είπε εάν πρέπει να δώσει το δάνειο. Εκείνος του απάντησε ότι, εάν πληροί τις προϋποθέσεις, να το δώσει. Επειδή δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις, το δάνειο δεν δόθηκε. Από τότε άρχισε η σύγκρουση και η ευθεία υπονόμηση για την συγχώνευση της Εθνικής και της Alpha Bank.

Η ανακοίνωση Ψυχάρη: «Είναι αληθές ότι ο ΔΟΛ εξήτησε δάνειο από την Εθνική Τράπεζα της οποίας είναι πελάτης τα τελευταία 90 χρόνια. Η Εθνική είπε όχι επισήμως. Ανεπισήμως μας είπαν ότι δεν το ενέκρινε το Μαξίμου. Είναι προφανές ότι παρεμβάσεις στις τράπεζες εναντίον εφημερίδων, που δεν ικανοποιούν τις επιθυμίες των κυβερνήσεων, μαρτυρούν φασίζουσα νοοτροπία. Είναι αυτονόητο ότι μαζί με την εξουσία χάνεται και η μνήμη, ακόμη και για εντελώς πρόσφατα γεγονότα. Ο υπό αποχώρηση πρόεδρος του ΠαΣοΚ παρακαλείται να δηλώσει υπό ποιες συνθήκες συναντηθήκαμε τελευταία φορά στο Μέγαρο Μαξίμου και γιατί ζητήθηκε να πάμε από την πίσω πόρτα του κτιρίου. Και ποιος ζήτησε κάτι από τον άλλο!»

Ξεκάθαρα, λοιπόν, και σε ανώτατο επίπεδο υπήρξε ομολογία και από κορυφαίους τότε εκπροσώπους του πολιτικού συστήματος (τότε Πρωθυπουργός)

και από τον εκπρόσωπο ενός από τα μεγαλύτερα δημοσιογραφικά συγκροτήματα (ΔΟΛ - Ψυχάρης) ότι υπάρχει και λειτουργεί το τρίγωνο της διαπλοκής, δηλ. δίδεται 'εντολή' ή έστω 'έγκριση' από τα πολιτικά κόμματα στις τράπεζες για να δώσουν δάνεια στα δημοσιογραφικά συγκροτήματα, τα οποία με τη σειρά τους στηρίζουν την πολιτική εξουσία.

Σημείωση: τα ως άνω περιστατικά και ανακοινώσεις δεν διαψεύστηκαν από κανέναν.

2. ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ, ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΘΕΝΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ.

Στα προσκομισθέντα από τους εμπλεκόμενους (τράπεζες - ΜΜΕ - κόμματα) έγγραφα, σίγουρα δεν περιμένει κανείς να βρει ευθεία αναφορά στο τρίγωνο της διαπλοκής.

Όμως, η απορρέουσα από τις δανειακές συμβάσεις γενίκευση ενός φαινομένου απουσίας:

- ουσιαστικών κανόνων στη δανειοδότηση των ΜΜΕ και των κομμάτων και

αποτελεσματικής εποπτείας της δανειοδότησης αυτής,

3. σε συνδυασμό με τις εντεινόμενες χορηγήσεις από τις τράπεζες δανείων προς τα ΜΜΕ και τα κόμματα, των οποίων οι συμβάσεις βρίθουν από παραβάσεις κανόνων: τυπικών νόμων, κανονισμών τραπεζών, τραπεζικής πρακτικής και κοινής λογικής (βλ. αναλυτικά παραπάνω για κάθε ΜΜΕ, ιδίως δε για ΔΟΛ, ΠΗΓΑΣΟ, ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ, ΤΗΛΕΤΥΠΟ κτλ καθώς και για τα κόμματα Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ),

αλλά και (σε συνδυασμό) με την κατεύθυνση των ΜΜΕ προς τη στήριξη των δύο αυτών πολιτικών κομμάτων (ΝΔ και ΠΑΣΟΚ) και γενικότερα ενός πολιτικού συστήματος που εξαρτάτο και ίσως έφτασε να αντλεί τη δύναμη και την ουσία του από το 'τρίγωνο' αυτό, αποδεικνύει την ύπαρξη του φαινομένου που ερευνούμε (του τριγώνου της διαπλοκής), καθώς τα παραπάνω φαινόμενα (απουσία κανόνων, χορηγήσεις δανείων με σωρεία παραβάσεων, στήριξη του παλιού πολιτικού

συστήματος από τα ΜΜΕ) αποδεικνύονται γενικευμένα, σταθερά και εντεινόμενα στα προσκομισθέντα έγγραφα.

Η λειτουργία του τριγώνου της διαπλοκής με το πέρασμα των ετών επεκτάθηκε και γενικεύτηκε, καθώς οι πρακτικές του θεωρούνταν προφανώς 'επιτυχημένες' στην αγορά και επικρατούσε, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων (που κι αυτές δεν τελεσφόρησαν), γενική ατιμωρησία (γεγονός που οδηγεί κάποιους, ίσως όχι αδικώς, να ομιλούν όχι για 'τρίγωνο, αλλά για 'τετράγωνο' της διαπλοκής και της διαφθοράς).

Η επιεικώς προβληματική, χρονίζουσα, πρακτική με τις πολλές αδιαφανείς πλευρές που επικράτησε στο πολιτικό σύστημα είχε σαν αποτέλεσμα να πληγούν **τρεις σημαντικοί πυλώνες της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής της χώρας.**

Ο πρώτος πυλώνας είναι ο **τραπεζικός**. Η αθρόα δανειοδότηση σε κόμματα και μιντιακά συγκροτήματα, ορισμένα από τα οποία ήσαν ήδη βουτηγμένα στη χρεοκοπία, βύθισε ακόμα περισσότερο το παθητικό των πιστωτικών ιδρυμάτων, που διογκώθηκε λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης από το 2008 και μετά. Τα ιδρύματα κάλυψαν αυτή τη ζημιά τελικά, μέσω των ανακεφαλαιοποιήσεων, με χρήματα των φορολογουμένων. Την ίδια στιγμή που οι τράπεζες «έκλειναν την κάνουλα» των δανείων σε πολίτες και σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, συνέχιζαν την παροχή αθρόων δανείων προς τα κόμματα και τα ΜΜΕ τα οποία δεν αποπληρώθηκαν, και, όπως φαίνεται, δεν είναι σε θέση να αποπληρωθούν με τα σημερινά οικονομικά δεδομένα των κομμάτων αυτών.

Μάλιστα οι αθρόες δανειοδοτήσεις προς ΜΕ και -βεβαίως- τα κόμματα συνεχίστηκαν και εντάθηκαν παρόλο που στην περίοδο μετά το 2008, που συνέβη η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, είχε υπάρξει ανάγκη για περιοριστική πιστωτική πολιτική κρατών και τραπεζών παγκοσμίως, οι ελληνικές τράπεζες αντί να προσαρμοστούν στην κρίση αυτή, αντιθέτως συνέχισαν, και σε πολλές περιπτώσεις αύξησαν, την επεκτατική πιστωτική πολιτική τους χωρίς χρηματοπιστωτικά και τραπεζικά κριτήρια και προϋποθέσεις.

Ο δεύτερος πυλώνας που επλήγη ήταν αυτός της **ενημέρωσης**, βασικής λειτουργίας στο δημοκρατικό πολίτευμα. Τα συγκεκριμένα μιντιακά συγκροτήματα που πέτυχαν να έχουν αυτήν την προνομιακή μεταχείριση εκ μέρους των τραπεζών, κατέληξαν, από φορείς της ανεξάρτητης ενημέρωσης και της αδέσμευτης δημοσιογραφίας που ώφειλαν να είναι, να γίνουν περισσότερο αποκάλυπτα όργανα της πολιτικής που χάραζαν οι ελίτ. Έτσι η ενημέρωση-φυσικά όχι στο σύνολό της-έγινε χειραγωγούμενη, καθοδηγούμενη και απολύτως ευθυγραμμισμένη από την πολιτική και επιχειρηματική ελίτ, τις οποίες, από θέση αρχής, οφείλει να ελέγχει.

Ο τρίτος πυλώνας που επλήγη ήταν ο **πυλώνας του πολιτικού συστήματος**. Το οποίο από θέση εξουσίας υπερθεμάτιζε για την αναγκαιότητα λιτότητας και των περικοπών από την κοινωνική πλειοψηφία, και την ίδια στιγμή μετατρέπονταν σε χρεοκοπημένο οργανισμό με εκατομμύρια ευρώ σε εκκρεμότητες από δάνεια, που ελάμβανε χωρίς καμία ουσιαστική διασφάλιση και εγγύηση.

Αυτή η πρακτική δυστυχώς αποτελεί κηλίδα για το πολιτικό σύστημα, που απαξιώθηκε στο σύνολό του στη συνείδηση του συνόλου της κοινωνίας. Αυτή η κηλίδα δεν μπορεί να συνεχιστεί να στιγματίζει το πολιτικό σύστημα της χώρας και να αποτελεί το βολικότερο υπόστρωμα για να κερδίζουν έδαφος ακραίες φωνές που στοχεύουν ευθέως τα πολιτικά κόμματα, τον κοινοβουλευτισμό και την ίδια τη δημοκρατία.

Άλλωστε, είναι πλέον πανθομολογούμενο ότι **η πρακτική αυτή βάλλει εν τέλει εναντίον του πολιτικού συστήματος, του δημόσιου συμφέροντος και της ομαλής λειτουργίας μίας ευνομούμενης και δημοκρατικής πολιτείας**.

Τελικά, αλήθεια το πολιτικό σύστημα με τις πρακτικές του τι κατάφερε; Κατάφερε πραγματικά αρκετά πράγματα: **1^{ov}**. Να άρει τις ποινικές ευθύνες των διοικήσεων των τραπεζών και των υπευθύνων των κομμάτων, **2^{ov}**. Τα κόμματα να μην εξοφλήσουν τα δάνειά τους, μάλιστα τα κόμματα της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ δεν κατέβαλαν ούτε ευρώ από το Φθινόπωρο του 2001 μέχρι σήμερα έναντι της οφειλής τους των 401 εκατομμυρίων ευρώ, με αποτέλεσμα σήμερα να είναι σε κατάσταση χρεοκοπίας, και **3^{ov}**. (το κυριότερο) Να φθάσει στο ναδίρ την τιμή και

την αξιοπιστία του πολιτικού συστήματος και των κομμάτων. Και όλα αυτά θα εγγραφούν στην συλλογική κοινωνική και πολιτική συνείδηση, αλλά και στη νομική και θεσμική μνήμη.

Θα πρέπει να δούμε την προσπάθεια της Επιτροπής μας σαν μία απόπειρα καταπολέμησης της Διαφθοράς. Έτσι θα συμβάλλουμε στην αποκατάσταση της τιμής και της αξιοπιστίας των κομμάτων και του πολιτικού μας συστήματος, δηλαδή της δημοκρατίας.

ΕΡΓΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (ενέργειες που έγιναν μετά την πρόταση για την σύσταση εξεταστικής επιτροπής και κατά την διάρκεια της από τις Τράπεζες για την διασφάλιση των συμφερόντων της Τράπεζας σε βάρος πολιτικών κομμάτων και ΜΜΕ)

Χρονοδιάγραμμα για την Σύσταση της Εξεταστικής Επιτροπής

-**31.3.2016** κατατέθηκε η πρόταση από την Κυβέρνηση για την σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής «για τη διερεύνηση της νομιμότητας της δανειοδότησης των πολιτικών κομμάτων, καθώς και των ιδιοκτητριών εταιρειών μέσω μαζικής ενημέρωσης από τα τραπεζικά ιδρύματα της χώρας»

-**15.4.2016** Ειδική Ημερήσια Διάταξη της Ολομέλειας της Βουλής για την συζήτηση και λήψη απόφασης για την πρόταση σύστασης Εξεταστικής Επιτροπής

-**19.4.2016** Σύσταση και Συγκρότηση της Εξεταστικής Επιτροπής

Ενέργειες των Τραπεζών μετά την πρόταση για σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής

1) ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

A. ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

-**1.4.2016** η Τράπεζα Πειραιώς κατήγγειλε τις δανειακές συμβάσεις των πολιτικών κομμάτων της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ.

Σύμφωνα με τα εισηγητικά της Τράπεζας Πειραιώς (όσο και των Τραπεζών των οποίων κατέστη ειδική διάδοχος (ΑΤΕ, Marfin) αναφέρεται ότι οφείλονται τόκοι της περιόδου **31.12.2011 δηλαδή από τις αρχές του 2012.**

-**10.2016** η Τράπεζα Πειραιώς ασκεί αγωγή ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών κατά της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ με την οποία αιτείται την καταβολή των οφειλόμενων από τις δανειακές συμβάσεις ποσών

B.MME

α) Κήρυκας Χανίων

-**12.7.2016** Το θέμα του Κήρυκα Χανίων αναδεικνύεται στην συνεδρίαση της Εξεταστικής Επιτροπής κατά την εξέταση του Διευθύνοντα Συμβούλου της Τράπεζας Πειραιώς κυρίου Πουλόπουλου μετά από ερώτηση του βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ Νεκτάριου Σαντορινιού

-**18.10.2016** ο Πρόεδρος της Επιτροπής έστειλε επιστολή στην Τράπεζα Πειραιώς με την οποία αιτήθηκε την χορήγηση, το αργότερο μέχρι την 10.11.2016, της σχετικής αλληλογραφίας της Τράπεζας με τους εκπροσώπους της εταιρείας Κήρυκας Χανίων ήτοι: της έγγραφης καταγγελίας της σύμβασης και κάθε άλλης έγγραφης επικοινωνίας μεταξύ της Τράπεζας και της δανειολήπτριας εταιρείας για το ανωτέρω θέμα.

- Στις 22-4-2016 η Τράπεζα Πειραιώς κατήγγειλε την σύμβαση χρεολυτικού δανείου με αριθμό **1317/25.05.2005** που είχε συνάψει με την εταιρεία με την επωνυμία «Κήρυξ-Δημοσιογραφικαι Εκδοτικαι & Τυπογραφικες Εκμεταλλεύσεις Ανώνυμη Εταιρία» όμως η **καταγγελία επιδόθηκε στις 2.11.2016** και όπως αναφέρεται στην επιστολή που συνοδεύει τις εξώδικες καταγγελίες και την ρύθμιση οφειλών που έστειλε στην Εξεταστική Επιτροπή, η Τράπεζα Πειραιώς, μετά από σχετικό αίτημα : «Η καταγγελία είχε γνωστοποιηθεί, ήδη από τον Μάιο και μέχρι την οριστική ρύθμιση της οφειλής στις 2/11/2016 η Τράπεζα επεξεργαζόταν τους όρους της ρύθμισης. Στο πλαίσιο αυτό προχώρησε σε επίδοση της καταγγελίας ώστε να ολοκληρωθεί τυπικά η καταγγελία και να είναι δυνατή η ρύθμιση της οφειλής».

-**2.11.2016** υπογράφεται **συμφωνητικό αναγνώρισης και ρύθμισης οφειλής** στο οποίο συμβάλλονται η εταιρεία με την επωνυμία «Κήρυξ-Δημοσιογραφικαι Εκδοτικαι & Τυπογραφικες Εκμεταλλεύσεις Ανώνυμη Εταιρία» ως οφειλέτης και ο κύριος Κωνσταντίνος Μητσotάκης του Κυριάκου ως εγγυητής

β) MEGA – ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ ΑΕ

-**15.4.2016** Καταγγελία δανείου

2) ΑΤΤΙCΑ BANK

A. ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

α) ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

27/2/2013, 04/04/2013, 4/7/2013, 07/01/2014, 14/2/2014: ταχυδρομικές επιστολές ΑΤΤΙCΑ προς ΝΔ ότι εκκρεμεί η εξόφληση του δανείου . Ακολουθούν και άλλες επιστολές με τις οποίες ενημερώνεται το πολιτικό κόμμα για τις ανεξόφλητες οφειλές

-**17/10/2016** Κλείσιμο του λογαριασμού που εξυπηρετούσε την δανειακή σύμβαση.

β) ΠΑΣΟΚ

12/12/2011: Η ΑΤΤΙΣΑ στέλνει επιστολή για την καταβολή του ποσού των 2.205.875 ευρώ (κεφάλαιο: 2.000.00, τόκοι: 205.875). Ακολουθούν και άλλες επιστολές με τις οποίες ενημερώνεται το πολιτικό κόμμα για τις ανεξόφλητες οφειλές.

-**17/10/2016** Κλείσιμο του λογαριασμού που εξυπηρετούσε την δανειακή σύμβαση.

B.MME

5)ALPHA BANK

MME

α) ΔΟΛ

-από τις 31.5.2016 φαίνεται ότι οι συμβάσεις της εταιρείας ΔΟΛ ΑΕ εμφανίζουν ακάλυπτους κινδύνους ποσού 58.367.790,00€

-**31.10.2016** , οι ακάλυπτοι κίνδυνοι της εταιρείας έχουν μειωθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό και ανέρχονται σε 11.060€ , αυτό σημαίνει ότι η Τράπεζα κατά την διάρκεια της λειτουργίας της Επιτροπής ανέλαβε πρωτοβουλίες για να διασφαλίσει τα συμφέροντά της στην εν λόγω δανειοδότηση

Η ΤΥΧΗ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ Ν.Δ. ΚΑΙ ΠΑΣΟΚ. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΑ

Εύλογες απορίες γεννήθηκαν κατά τη διάρκεια των εργασιών της επιτροπής αναφορικά με τον τρόπο με τον οποίο είναι δυνατόν να αποπληρωθούν τα υπέρογκα δάνεια των δύο κομμάτων ΝΔ και ΠΑΣΟΚ . Οι υπολογισμοί λαμβάνοντας, όπως προαναφέρεται, σαν δεδομένα τις σημερινές νομικές ρυθμίσεις και τα μεγέθη (συνολικό ύψος της κρατικής χρηματοδότησης σε όλα τα κόμματα, απαγόρευση εκχώρησης του 100% , εκλογικά ποσοστά του συγκεκριμένου κόμματος) είναι αποκαρδιωτικοί και οι κατά καιρούς διαβεβαιώσεις, ενίοτε και από επίσημα χείλη υπευθύνων των κομμάτων αυτών, ότι «θα καταβληθεί προσπάθεια κλπ» δεν ακούγονται διόλου πειστικές στον μέσο πολίτη.

Αναφέρθηκαν πολλά ενδεχόμενα.

Από την ακραία και καταφανώς προκλητική εκδοχή της αλλαγής ΑΦΜ ήτοι μιας επίσημης λαθροχειρίας , που, εκτός των άλλων, θα «νομιμοποιούσε» σειρά παρανομιών τέτοιου τύπου στο επίπεδο της κοινωνίας , έως και την ουτοπική εξαγγελία της συλλογής των ποσών αυτών με μηνιαίες μικρές συνδρομές των μελών του κόμματος .

Ο ενδεχομένως όχι και τόσο «αθώος» προβληματισμός που ακούστηκε κατά την εξέταση του κ. Στουρνάρα, εάν δηλαδή τα κόμματα ανήκουν ή όχι στη σφαίρα του ευρύτερου δημοσίου τομέα, θα μπορούσε να ανοίξει τη θύρα μιας νομικής

κατασκευής, σύμφωνα με την οποία και τα χρέη τους ανήκουν στα χρέη της «γενικής Κυβέρνησης». Φυσικά και αυτή η άποψη , εκτός από απολύτως εσφαλμένη, θα ήταν αποκρουστέα ως ενοχλητικά προκλητική, βαθιά αντιδημοκρατική και επιζήμια όχι μόνο από οικονομική αλλά κυρίως από θεσμική άποψη. Όποια Κυβέρνηση το αποτολμούσε θα έδινε ένα ηχηρό ράπισμα όχι απλώς στη δημοκρατική ευαισθησία του ελληνικού λαού αλλά στην υπόσταση των συγκριμένων κομμάτων, του κομματικού συστήματος γενικότερα.

Ενδιάμεσες σκέψεις για μεταβολή του σχήματος-οφειλέτη σε πολυκομματικό , ως σύμπραξη με ή χωρίς αυτοκατάργηση δεν μπορεί επίσης να αποτελεί δημοκρατικά ανεκτή λύση. Μπορεί μεν να ισχυριστεί κανείς ότι το δικαίωμα του αυτοπροσδιορισμού το διαθέτουν ,κατ' εξοχήν, οι πολιτικοί σχηματισμοί και ότι ως υπέρτερο συνταγματικό δικαίωμα δεν μπορεί να τελεί υπό την αίρεση της μη ύπαρξης χρεών στα σχήματα που προσχωρούν. Μια τέτοια εξέλιξη όμως επίσης θα προσκρούσει με πάταγο στην κοινή ευαισθησία. Θα αποτελούσε μέγιστη κοροϊδία ειδικά στους πολίτες εκείνους που στερούμενοι αγωνίζονται να είναι συνεπείς προς τις δανειακές τους υποχρεώσεις. Τους ίδιους που εν συνεχεία θα καλεί το νέο αυτό σχήμα να το ψηφίσουν...

Τα παραπάνω πρέπει να εκληφθούν ως προειδοποίηση προς αποφυγήν ακόμα και σκέψεων για μια τέτοιου είδους κατάπτυστες «λύσεις».

Η έντιμη και δημοκρατικά ορθή λύση, η οποία εκτός των άλλων θα είχε και διδακτικό χαρακτήρα για τις μέλλουσες γενιές και θα χρησίμευσε για την αποφυγή παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον είναι μία και μόνη: Υποβολή επισήμως αιτημάτων ρύθμισης των χρεών όπως καλούνται να κάνουν σήμερα όλοι οι δανειολήπτες που για κάποιους λόγους δεν μπόρεσαν να είναι συνεπείς. Δέσμευση δημόσια απέναντι στον ελληνικό λαό για τον τρόπο εξυπηρέτησης και αποπληρωμής των δανείων από τα δύο μεγάλα κόμματα, με όρους διαφάνειας, συμμετοχής και , εννοείται, τήρηση των δεσμεύσεων αυτών. Εάν επιλεγούν μελλοντικά συμμαχικά σχήματα μέσω συγχωνεύσεων να υπάρχει από τώρα δέσμευση ότι τα τραπεζικά χρέη θα αποτελούν παρακολούθημα των βεβαρημένων κομμάτων . Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση θα πρόκειται για προσπάθεια εξαπάτησης.

